

DE BRIEF AAN DE ROMEINEN

EEN BIJBELSTUDIE VAN AB KLEIN HANEVELD

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	4
<i>Inleiding</i>	4
<i>Opschrift en heilwens</i>	5
<i>Paulus' verlangen naar Rome</i>	12
<i>Het onderwerp van de brief</i>	16
<i>Toestanden in het heidendom</i>	19
Hoofdstuk 2	29
<i>Onboetvaardigheid der Joden</i>	29
<i>De Joden en de wet</i>	34
<i>De Joden en de besnijdenis</i>	41
Hoofdstuk 3	47
<i>Voorrecht van de Joden</i>	48
<i>Alle mensen zondaren</i>	54
<i>Rechtvaardiging door het geloof</i>	58
Hoofdstuk 4	69
<i>Abraham gerechtvaardigd door zijn geloof</i>	69
Hoofdstuk 5	85
<i>Verzoening met God en vrede door het geloof</i>	85
<i>Vergelijking van Christus met Adam</i>	97
Hoofdstuk 6	111
<i>Heiliging des levens</i>	111
Hoofdstuk 7	136
<i>De christen vrij van de wet</i>	136
<i>De werking de wet</i>	151
<i>Inwendige strijd</i>	159
Hoofdstuk 8	167
<i>De Geest der aanneming</i>	167
<i>De eerstelingen des Geestes</i>	194
<i>Zegelied</i>	213
Hoofdstuk 9	221
<i>Droefheid van Paulus over het ongeloof in Israël</i>	222
<i>Gods vrijmacht</i>	225
Hoofdstuk 10	258
<i>Gods gerechtigheid door de Joden verworpen</i>	258
Hoofdstuk 11	279
<i>De toekomst van Israël</i>	279
<i>Lofzang</i>	313

Hoofdstuk 12	321
Toewijding aan God	321
Onderlinge liefde	334
Hoofdstuk 13	348
Onderwerping aan de overheid	348
Vermaning tot naastenliefde	358
Hoofdstuk 14	372
Verdraagzaamheid wegens de zwakken in het geloof	372
Hoofdstuk 15	398
Christus een voorbeeld van zelfverloochening	398
Plannen van Paulus	410
Opwekking tot voorbede	422
Hoofdstuk 16	425
Aanbevelingen, groeten, wensen	425

Hoofdstuk 1

Inleiding

Dit is inderdaad een brief en dat is iets bijzonders. In het Nieuwe Testament kennen we 27 Bijbelboeken, waarvan er 21 heten: de brief aan....

Slechts 6 van de 27 nieuwtestamentische Bijbelboeken zijn dus geen brief. Hoewel... het is vervolgens niet zo moeilijk aan te tonen dat ook de overige boeken het karakter van een brief hebben, omdat ze vaak persoonlijk gericht zijn. In het algemeen komen de nieuwtestamentische Bijbelboeken dus tot ons in de vorm van een brief. De brief aan de Romeinen is de eerste.

Een brief is een klassieke literaire vorm. Voor de Bijbel is dat bijzonder, omdat in het Oude Testament geen enkel boek in de vorm van een brief geschreven is. Er staat hier en daar een brief in, maar dat is in het Nieuwe Testament ook zo. In Rom. 15 krijgen de apostelen een brief mee. Dat is dan een brief in een brief.

Een brief heeft een persoonlijk karakter en is doorgaans niet voor iedereen bedoeld, tenzij het een open brief is. Als het even kan wordt een brief in een enveloppe verstuurd. Dat was in de oudheid ook zo. De brief is alleen bestemd voor de geadresseerde. Dat plaatst ons meteen in een bijzondere positie. God heeft Zich officieel van de wereld gedistantieerd. Hij heeft de wereld losgelaten en er afstand van genomen. Dat is een belangrijk gegeven. Dit plaatst de brieven dan ook in een heel ander kader dan de oudtestamentische Bijbelboeken. Alle boeken van het Nieuwe Testament zijn geschreven na de opstanding van Christus; daarom zijn het ook nieuwtestamentische Bijbelboeken. Sinds Zijn opstanding verbergt Hij Zich. Hij verscheen nog wel aan een enkeling, maar dat waren uitzonderingen. Hij verborg Zich en openbaarde Zich slechts aan enkelingen, opdat die enkelingen getuigen zouden zijn van Zijn opstanding. Dat lees je in de laatste hoofdstukken van de Evangelien en de eerste van Handelingen.

God heeft Zich dus uit de wereld teruggetrokken. Hij was het Licht der wereld, Hij verdween daaruit en zo ging het Licht uit en leeft de wereld in duisternis en onwetendheid. Dat is dan ook de reden dat de nieuwtestamentische Bijbelboeken tot ons komen in de vorm van brieven. De wereld leeft in duisternis, maar aan de gelovigen schreef de Heer brieven. Die waren alleen voor gelovigen bestemd. God openbaart Zich niet aan de wereld. Dat is meteen het antwoord op alle filosofische vragen van de wereld, waarom God bijvoorbeeld niets doet aan de situatie in de wereld: 'Als er dan een God is, waar is Hij dan?'. Enzovoort.

God heeft de wereld losgelaten en wij worden door de prediking die via de brieven tot ons komt opgeroepen om ook uit die wereld te gaan (daar behoort het Jodendom ook toe) en ons te wenden tot de Heere Jezus Christus, dan wel

tot God en Zijn Woord. De eerste brief die we in het Nieuwe Testament vinden is dan ook niet geschreven aan de gelovigen in Jeruzalem, maar aan gelovigen in Rome. Buiten Israël en onder de heidenen.

In Rom. 1: 1 – 6 vinden we strikt genomen de afzender van de brief. Dat is ook logisch, want de afzender is in hoge mate bepalend voor hoe je een brief leest.

Rom. 1: 1 Paulus, een dienstknecht van Jezus Christus, een geroepen apostel, afgezonderd tot het Evangelie van God,

Paulus is dus de afzender.

7 Allen, die te Rome zijt, geliefden Gods, en geroepen heiligen, genade zij u, en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.

Dat zijn de geadresseerden. Aan allen die te Rome zijn, die bovendien geliefden Gods en geroepen heiligen zijn. Zij krijgen de hartelijke groeten. Vanaf vers 8 beschrijft hij zijn relatie met deze Gemeente in Rome. We weten niet hoe deze Gemeente is ontstaan. Daar wordt niets over geschreven, ook niet wie het Evangelie daar gebracht heeft, althans niet in de Bijbel.

Paulus was nog nooit in Rome geweest. Niettemin kent hij daar een heleboel mensen. In hoofdstuk 16 doet hij aan wel 30 mensen de groeten. Hoe kan dat? Kennelijk was er toch wel een verbinding.

Daarna heeft hij het in vers 16 en 17 over het eigenlijke onderwerp van de brief, namelijk het Evangelie van Christus dat kracht Gods is tot zaligheid voor eenieder die gelooft, eerst de Jood en de Griek.

Opschrift en heilwens

Rom. 1: 1 Paulus, een dienstknecht van Jezus Christus, een geroepen apostel, afgezonderd tot het Evangelie van God,
2 (Hetwelk Hij te voren beloofd had door Zijn profeten, in de heilige Schriften)
3 Van Zijn Zoon, (Die geworden is uit het zaad van David, naar het vlees;
4 Die krachtelijk bewezen is te zijn de Zoon van God, naar den Geest der heiligmaking, uit de opstanding der doden) *namelijk* Jezus Christus, onzen Heere;
5 (Door Welken wij hebben ontvangen genade en het apostelschap, tot gehoorzaamheid des geloofs onder al de heidenen, voor Zijn Naam;

- 6 Onder welken gij ook zijt, geroepenen van Jezus Christus!)
- 7 Allen, die te Rome zijt, geliefden Gods, en geroepen heiligen, genade zij u, en vrede van God. Onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.

Paulus was oorspronkelijk een vertegenwoordiger van de heerschappij van de wet. Daarom heette hij ook Saulus, want in het Oude Testament vinden we eveneens iemand die Saul heet, uit de stam van Benjamin. Hij is ook een beeld van de uitvoerder van de wet onder Israël.

Paulus was één van de grote leidlieden in Israël, fanatiek voor de vaderlijke inzettingen. Hij was een vervolger van de Gemeente en daarmee een vervolger van de Heere Jezus Zelf ('Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij?' (Hand. 9: 4)).

Hij werd gegrepen en kwam tot geloof in de Heere Jezus Christus en moest opnieuw de Schriften bestuderen. In het Jodendom is het hetzelfde als in het christendom; men bestudeert niet de Bijbel, maar wel wat anderen erover gezegd en geschreven hebben. Paulus moest opnieuw z'n huiswerk maken. Zo werd hij Paulus, de kleine, de belemmerde. Hij werd dienstknecht = doulos = slaaf, lijfeigene, van Jezus Christus. Hij was dus het eigendom van Jezus Christus.

Apostel = gezondene (door de Heere Jezus Christus Zelf).

Apostel is eigenlijk hetzelfde als een epistel = zending.

Paulus was afgezonderd tot het Evangelie van God.

Afgezonderd = geheiligd = afzondering tot... = wijding aan....

Hij werd uit de wereld gehaald en gewijd aan de dienst aan God.

'Afgezonderd' had ook de vertaling kunnen zijn van het woord 'Farizeeër'.

Fariz = ferez = perez = breken, afbreken, scheiden en daarmee afzonderen.

Farizeeërs werden namelijk geacht afgezonderd te zijn.

Vroeger was Paulus afgezonderd als Farizeeër voor de dienst aan de Heer onder de wet, maar nu tot het Evangelie van God.

Evangelie = Blijde Boodschap. Dat is niet helemaal correct. Het oudtestamentische woord daarvoor is basar. Dat wordt inderdaad meestal vertaald met 'de goede boodschap', maar het gaat feitelijk over een boodschap die verwacht mocht worden. Iedereen werd geacht te weten dat wat verwacht werd ooit gebeuren zou. Als men daar met verheuging naar uitkeek, dan is de komst daarvan inderdaad de blijde boodschap. Denk aan een zwangerschap. Men is in blijde verwachting en na negen maanden wordt daar een zoon/dochter geboren. Dat is de blijde boodschap. Het werd verwacht en is nu gekomen. In de meeste gevallen is het dus een blijde boodschap, maar dat hoeft het niet te zijn. Als Saul is overleden, komt die

boodschap (basar) tot David, maar voor hem is het helemaal geen blijde boodschap.

Het Evangelie is dus een boodschap die verwacht werd en gekomen is. Dat staat trouwens ook in het vervolg van de aanhef. Het Evangelie namelijk, hetwelk Hij tevoren beloofd had. Het gaat om de prediking van iets dat beloofd was en dat nu gekomen is. Wat was er dan beloofd? Een Mens Die naar Gods beeld en gelijkenis is, Adam. Of het zaad der vrouw, Die de kop van de slang zou vermorzelen; de Zoon van Abraham; een Hogepriester naar de ordening van Melchizédek; de uitstorting van de Heilige Geest; het Nieuwe Verbond.

Er was van alles beloofd en al die beloften Gods zijn in Christus ja en amen. Al die beloften resulteren in de komst van de Zoon van David, de Zoon van God, de Messias. Vanaf Adam tot de opstanding van Christus beslaat ongeveer een periode van 4000 jaar. Al die tijd was de komst van de Messias beloofd, maar toen Hij verscheen bliefde men Hem niet. Daar gaat Romeinen 1 over.

Het Evangelie is dat God de beloften die Hij aan de vaders gedaan heeft vervuld heeft aan ons, hun kinderen, toen Hij Jezus verwekt heeft uit de doden (Hand. 13: 32). Want u komt de belofte toe, en uw kinderen, en allen die daar verre zijn, zovelen als er de Heere God toe roepen zal (Hand. 2: 39). God heeft beloften gedaan en die heeft Hij nu vervuld in de opstanding van Christus. De inhoud van het Evangelie is dus, zo kort mogelijk, de prediking van de opstanding van Christus. Dat was beloofd. Een Hogepriester naar de kracht des onvergankelijken levens; een Zoon van David, Wiens troon niet zou wankelen in eeuwigheid. Dat gaat dus over iemand Die de dood heeft overwonnen. Zodra dat gebeurd was, werd dit openlijk gepredikt. God verkondigt namelijk aan alle mensen alom deze boodschap. Waarom? Omdat die inmiddels vervuld is. God heeft die Mens, door Wie Hij de aardbodem zal oordelen, inmiddels uit de dood verwekt (Hand. 17: 30, 31).

De prediking van het Evangelie is dus de prediking van historische feiten (heilsfeiten), die gebeurd zijn en die God van tevoren beloofd had. God heeft gedaan wat Hij zou doen en wat Hij had aangekondigd te zullen doen. Het Evangelie is maar niet een flauw verhaaltje over dat je aardig moet zijn en netjes door het leven moet gaan en dat het dan wel goed komt. Dat is volstrekte onzin.

Het gaat om het Evangelie van God, want Hij had van tevoren wat beloofd door Zijn profeten in de heilige Schriften. Elders staat dat deze beloften Gods bij al de profeten en in al de heilige Schriften worden aangekondigd. De heilige Schriften = alle boeken van het Oude Testament. Ze heten oudtestamentisch omdat ze stammen uit de dagen van de beloften Gods.

Paulus, een dienstknecht van Jezus Christus, een geroepen apostel, afgezonderd tot het Evangelie van God, van Zijn Zoon. Het Evangelie van God heeft betrekking op de Zoon van God. Als Hij niet was opgestaan uit de dood, dan was Hij niet de Zoon van God geweest. De Bijbel leert dat Hij door zijn opstanding de Zoon van God geworden is.

Zoon = opvolger, erfgenaam.

De Heere Jezus is in zijn opstanding tot Zoon, tot Erfgenaam gesteld geworden. De Heere Jezus zei na Zijn opstanding dan ook: 'Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde'. Wanneer dan? Na Zijn opstanding. Dit impliceert dat Hij die macht voor Zijn opstanding niet had. Aan het begin van Zijn officiële openbare optreden verscheen de duivel aan Hem. Die bleek in ieder geval over de aarde alle macht te hebben. Hij zei: 'Ik zal U die macht geven, op voorwaarde dat...'. De Heere Jezus zei niet dat dat niet kon, omdat Hij die macht al bezat. Hij bestreed ook niet dat de duivel die macht over de aarde had. Vlak voor Zijn kruisiging zei de Heere Jezus tegen Pilatus: 'Gij zoudt geen macht over Mij hebben, indien het u niet van boven gegeven was'. De Heere Jezus was dus onderworpen. Dat blijkt ook wel, want Hij werd gekruisigd. Pas daarna, in zijn opstanding, is Hem alle macht gegeven in hemel en op aarde.

Dat is ook de prediking in Handelingen. De Heere Jezus is opgewekt uit de dood en is verhoogd geworden tot aan de rechterhand Gods en is gesteld tot Heere en tot Christus en is de Vorst des levens. Kortom, Hij is Degene Die door God is aangesteld, opdat Hij de hele aardbodem zou oordelen.

Het Evangelie van God, Zijn Zoon, Jezus Christus, onze Heere.

Jezus Christus is die Zoon van God. Het Evangelie is de boodschap over deze Zoon van God, Jezus Christus, onze Heere.

Tussen haakjes staat dat die Zoon geworden is uit het zaad van David. Er staat niet dat Hij van eeuwigheid was. Er staat inderdaad ook niet dat Hij niet van eeuwigheid was, maar wel dat Hij uit het zaad van David was.

Wie Hij voor Zijn opstanding ook was, Hij was toen niet de Zoon van God. Dat kan ook niet, want toen in het Oude Testament werd aangekondigd dat God een Zoon zou hebben, werd tot David gezegd dat uit zijn lijf iemand voortkomen zou, die op de troon van Zijn vader David zou zitten, een troon die niet wankelen zou. Die zou Hem tot Zoon zijn en Hij zou Hem tot Vader zijn (2 Sam. 7: 12 - 14). Niet dat Hij toen al Zijn Zoon was, want dat kon helemaal niet, omdat deze Zoon uit David voort zou moeten komen. Waar komt dus die Zoon van God vandaan? Hij zou als mens uit David geboren worden. Dat staat hier ook. Hij is voor wat het vlees betreft uit het zaad van David voortgekomen.

Die Zoon is krachtig bewezen te zijn de Zoon van God. Dat staat er niet echt, want wat vertaald is met 'bewezen' is het Griekse woord 'horizo'.

Horizo = komt van horizon = einder. Het einde en dus bestemming bepalend. Het woord wordt elders altijd vertaald met 'verordineren'.

Wij zijn in Christus verordineerd (horizo) tot zoonstelling. Onze bestemming is dus deze zoonstelling.

Deze Zoon is dus krachtelijk verordineerd te zijn de Zoon van God.

Verordineren = aanstellen. Dus: die krachtelijk is aangesteld tot Zoon van God. Hoe en wanneer werd Hij dan tot Zoon van God gesteld? Wanneer werd Jakob tot zoon van Izak gesteld? Ezau en Jakob waren uit Izak voortgekomen, maar de vraag is wie van de twee het eerstgeboorterecht krijgt. Wie van de twee wordt tot zoon gesteld? Dat gebeurt op een bepaald tijdstip en is een groots gebeuren. Bij Jakob gebeurde dat toen hij door Izak gezegend werd.

Bij de Heere Jezus gebeurde dat volgens vers 4 bij Zijn opstanding uit de doden. Toen zei God tot Hem: 'Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd'. Volgens Paulus in Hand. 13 werd dat vervuld toen God de Heere Jezus opwekte uit de dood.

Hij is krachtelijk verordineerd te zijn de zoon van God, naar de Geest der heiligmaking. Dat is de Heilige Geest. Die Geest kreeg de Heer bij Zijn opstanding. De Heilige Geest wordt uitgebeeld in de zalfolie. In Jes. 61: 1 zei de Heere Jezus op voorhand al: 'De HEERE heeft Mij gezalfd'. Die tekst las Hij later voor in de synagoge, in Luk. 4: 18.

Uit de opstanding der doden. 'Uit' = op grond van.

Hij is dus krachtelijk verordineerd te zijn de Zoon van God, door het ontvangen van de Heilige Geest, op grond van het feit dat Hij opstond uit de doden. De **Zoon en Erfgenaam van David** stond op uit de dood en werd door God gesteld aan Zijn rechterhand en gesteld tot **Zoon en Erfgenaam van God**. Dat is de kern van het Evangelie. Daarom verwerkt Paulus dit ook al in zijn aanhef van de brief. Dit is bepalend voor wie Paulus is en voor wat zijn bediening is. Dit predikt hij als apostel en evangelist.

Joh. 7: 38 Die in Mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien.

Johannes' commentaar daarop is:

39 (En dit zeide Hij van den Geest, Denwelken ontvangen zouden, die in Hem geloven; want de Heilige Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was.)

Er is pas sprake van de Heilige Geest sinds Zijn opstanding uit de dood.

Hand. 2: 33 Hij dan, door de rechterhand Gods verhoogd zijnde, en de belofte des Heiligen Geestes ontvangen hebbende van den Vader, heeft dit uitgestort, dat gij nu ziet en hoort.

De Heere Jezus heeft de Heilige Geest ontvangen in Zijn opstanding en van die Heilige Geest stort Hij nu uit. Hij was de Eerste die Hem ontving, maar geeft Hem aan eenieder die gelooft. In het Oude Testament ontvingen mensen bij gelegenheid wel eens de Geest van God (nooit de Heilige Geest), maar altijd maar tijdelijk. Sinds de opstanding van Christus ontvangt men Heilige Geest. Dat is definitief, omdat het samenhangt met geboren worden uit de Heilige Geest en dus met wedergeboorte en eeuwig leven. De opstanding van de Heere Jezus was Zijn wedergeboorte. Bij Zijn opstanding ontving Hij eeuwig leven en dus de Heilige Geest. Bij die gelegenheid werd Hij tot Eerstgeborene gesteld en dus tot Zoon van God.

Ook wij als gelovigen zullen tot zonen van God gesteld worden, maar dat is pas na onze lichamelijke opstanding uit de dood. Daarom zijn wij geroepen tot zoonstelling, helaas vertaald met 'aanneming tot kinderen'.

Onze Heere. Hij is degene Die wij dienen. Zoals ook Paulus als slaaf, als dienstknecht, als doulos, Hem diende.

- 5 (Door Welken wij hebben ontvangen genade en het apostelschap, tot gehoorzaamheid des geloofs onder al de heidenen, voor Zijn Naam;

Wij hebben ontvangen genade, namelijk het apostelschap. Genade is meer dan vergeving van zonden. Genade is alle onverdiende gunst die we van God ontvangen. Paulus beschouwt het als genade dat hij, maar ook wij, de Heer kunnen en mogen dienen, omdat Hij ons daartoe bekwaam gemaakt heeft (2 Kor. 3: 6).

Tot gehoorzaamheid des geloofs onder al de heidenen, voor Zijn Naam. Paulus is uitgezonden om het Evangelie van God te prediken, met de bedoeling dat dat Evangelie gehoorzaamd, dan wel geloofd zou worden.

Gehoorzaamheid des geloofs is dus niet gehoorzaamheid van het geloof. Des geloofs is een nadere verklaring van wat gehoorzaamheid eigenlijk is. Je zou het kunnen lezen als 'gehoorzaamheid, namelijk het geloof', want gehoorzaamheid en geloof zijn synonieme begrippen.

Gehoorzaamheid = horen naar en daarmee onderwerpen aan.... Denk aan horigen. Een horige is een lijfeigene en dus een slaaf. Een slaaf ontvangt opdrachten, bevelen, van zijn meester.

Het Evangelie zou dus gepredikt worden, opdat men het zou gehoorzamen, dan wel geloven.

Onder al de heidenen, voor Zijn Naam.

Onder al de heidenen = samen met de heidenen; behorend tot de heidenen. Het betekent niet dat Paulus alleen aan de heidenen het Evangelie predikt, maar ook dat hij zelf een heiden is die het Evangelie aan heidenen predikt. Paulus onderscheidt zich van alle andere apostelen doordat hij een heiden was. De overeenkomst met de andere apostelen was dat hij ook een Jood was, maar het verschil is dat hij ook een heiden was. Hij had zich immers beroepen op zijn Romeins staatsburgerschap. Voor zover hij een Jood was, heeft hij alles wat daarmee samenhangt schade en drek geacht, opdat hij Christus zou gewinnen (Filipp. 3: 4 - 8). Hij was een Romeins burger. Vandaar waarschijnlijk ook zijn binding met de gelovigen in Rome. Hij behoorde tot deze Romeinen die tot geloof gekomen waren in de Heere Jezus Christus.

Voor Zijn Naam. De prediking van het Evangelie is niet primair voor de mensen, maar voor God. Het is niet primair tot redding van mensen, maar tot eer van God. Het is immers de boodschap dat God gedaan heeft wat Hij beloofd heeft. Als dat gepredikt wordt, dan is dat tot eer van God.

6 Onder welken gij ook zijt, geroepenen van Jezus Christus!)

Paulus ziet de gelovigen in Rome ook als heidenen van oorsprong. De gedachte is dat de meerderheid van de gelovigen uit deze Gemeente bestond uit mensen die van nature heidenen waren, net als de gelovigen uit Efeze (daarom gedenkt dat gij die eertijds heidenen waart in het vlees (Efe. 2: 11)).

Geroepenen van Jezus Christus. Zij waren vanuit hun heidense achtergrond geroepen. Dat had net zo goed een Joodse achtergrond kunnen zijn, want als een mens wedergeboren wordt, dan wordt hij uit God geboren. Afkomst is daarbij totaal niet relevant. In de Gemeente is Jood noch Griek. Dat speelt geen rol meer. Maar zij waren van oorsprong dus heidenen.

Daarna volgt pas de adressering.

7 Allen, die te Rome zijt, geliefden Gods, en geroepen heiligen, genade zij u, en vrede van God. Onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.

Geliefden Gods zijn uiteraard degenen die geloven in het Woord van God. Als je dat doet, dan ben je geroepen en geheiligd, namelijk afgezonderd van de

wereld en gewijd aan de dienst aan God. Wij zijn geroepen om tot zonen te worden gesteld en daarmee geroepen om de Heer te dienen.

Genade en vrede van God. Het onderscheid in de groet tussen Jood en heiden wordt niet meer gemaakt. De Grieken waren gewoon elkaar met het woord 'genade' te begroeten, terwijl de Joden dat deden met het woord 'vrede', sjaloom. Niettemin zijn beide uitdrukking in de bijbel de aanduiding van het Nieuwe Verbond. Het Nieuwe Verbond is per definitie het Verbond der genade, dat zou komen ter vervanging van het Verbond der wet. Maar het andere kenmerk van het Nieuwe Verbond is vrede. In het Oude Testament wordt het al aangekondigd als 'Mijn Verbond des vredes', en ook zo genoemd in Efe. 4: 3, de band des vredes = het Verbond des vredes.

Als de Joden elkaar 'sjaloom' wensen, wensen ze elkaar dus eigenlijk dit Nieuwe Verbond toe. Dat is tamelijk hypocriet, want toen het aanbrak wilden ze de Middelaar van het nieuwe Verbond niet aanvaarden. Dus zegt de Bijbel: 'Ze roepen wel vrede, maar er is geen vrede' (Jer. 6: 14; 8: 11). Sterker nog, wanneer zij zullen zeggen dat het vrede is, dan zal een haastig verderf hun overkomen (1 Thess. 5: 3), omdat zij de Vredevorst verworpen hebben.

Met genade en vrede wenst Paulus ons dus toe te leven onder het Nieuwe Verbond en te leven vanuit de zegeningen die in Christus gerealiseerd zijn.

Genade en vrede van God, onze Vader, en de Heere Jezus Christus. Daarmee is het verhaal weer rond. Het Evangelie is het Evangelie van God, van Zijn Zoon en dus worden deze dingen ons toegewenst van God, dan wel van de Heere Jezus Christus.

Paulus' verlangen naar Rome

Rom. 1: 8 Eerstelijk dank ik mijn God door Jezus Christus over u allen, dat uw geloof verkondigd wordt in de gehele wereld.

9 Want God is mijn Getuige, Welke ik diene in mijn geest, in het Evangelie Zijns Zoons, hoe ik zonder nalaten uwer gedenke;

10 Allen tijd in mijn gebeden biddende, of mogelijk mij nog te eniger tijd goede gelegenheid gegeven werd, door den wil van God, om tot ulieden te komen.

11 Want ik verlang om u te zien, opdat ik u enige geestelijke gave mocht mededelen, ten einde gij versterkt zoudt worden;

12 Dat is, om mede vertroost te worden onder u, door het onderlinge geloof, zo het uwe als het mijne.

13 Doch ik wil niet, dat u onbekend zij, broeders, dat ik menigmaal voorgenomen heb tot u te komen (en ben tot nog toe verhinderd geweest), opdat ik ook onder u enige vrucht zou hebben, gelijk als ook onder de andere heidenen.

- 14 Beiden Grieken en Barbaren, beiden wijzen en onwijzen ben ik een schuldenaar.
- 15 Alzo hetgeen in mij is, dat is volvaardig, om u ook, die te Rome zijt, het Evangelie te verkondigen.

Rom. 1: 8 Eerstelijk dank ik mijn God door Jezus Christus over u allen, dat uw geloof verkondigd wordt in de gehele wereld.

Dat kan twee dingen betekenen. Het kan betekenen dat wat de Romeinen geloofden in de hele wereld gepredikt werd, maar het kan ook betekenen dat gepredikt werd hoezeer deze Romeinen gelovigen waren. Waarschijnlijk gaat het over dat laatste, dat de Gemeente in Rome een grote reputatie had in heel de wereld. Niet de inhoud van het geloof, maar het geloof van hen zelf werd in de hele wereld verkondigd.

Hoe de Gemeente in Rome is ontstaan staat weliswaar niet in de bijbel, maar buiten de Bijbel om is daar wel het één en ander over bekend.

Deze Gemeente is ontstaan rondom het Britse koningshuis. Het zat daar gevangen, op dezelfde wijze als Paulus. Een soort van vrijwillige gevangenschap, waarbij men zich op de keizer beroepen had. Deze Britse vorst, Caradoc, en zijn familie waren tot geloof gekomen en daaromheen ontstond de Gemeente.

Dat was in de dagen dat de Romeinen opnieuw geprobeerd hadden Brittannië te veroveren, wat uiteindelijk ook voor een deel gelukt is. Brittannië is de naam voor het zuidelijk deel van Engeland. De koning met heel zijn familie werd gevangen genomen, naar Rome overgebracht en kreeg daar gratie van de keizer. Zij moesten 7 jaar in Rome in ballingschap blijven, daarna mochten ze naar huis, onder voorwaarde dat ze niet meer de wapens op zouden nemen tegen de Romeinen. Zo is geschied. Ze kregen van de keizer in Rome een plek om te wonen, dat bekend is geworden als het Palatium Britannicum

Dat Britse koningshuis was dus een christelijke familie. In onze dagen wordt nog steeds gezegd dat het oudste christelijke kerkgebouw op het continent is dat wat overbleef van het Palatium Britannicum, het Britse paleis in Rome. Dat is de basilica di santa Pudenziana, genoemd naar één van de dochters van Claudia en Pundens (Claudia was de dochter van Caradoc). De kerk zelf is van latere datum, maar daaronder zijn nog de overblijfselen van het oude Palatium Britannium te vinden. Je kunt er helaas niet in, maar er zijn wel foto's van. Ze noemen het het huis van Pudens, maar het is dus het Palatium Britannicum. Daar ontstond die Gemeente.

Toen de Britse Koninklijke familie weer terug naar Brittannië ging, althans voor een deel, hebben ze het pand overgedaan aan de plaatselijke christengemeente.

Ook langs een andere route kan aangetoond worden dat deze Britten in werkelijkheid de directe erfgenamen waren van de stam van Efraïm. De Britse vorst moet dus beschouwd worden als de directe opvolger in lijn van Jozef. Hij is dus de drager van het eerstgeboorterecht in Israël. Daarom leert de Bijbel ook dat de Gemeente uit Joden en heidenen de erfgenaam is van het eerstgeboorterecht, zoals God dat beloofd had aan Abraham, Izak, Jakob en Efraïm. Zo kwam het terecht bij de Britten. Zo kwam het christendom meteen onder bescherming te staan van de eerste christelijke Koninklijke familie op aarde. Zo werden de beloften Gods vervuld in deze dagen, waarin God Zich verbergt.

Dat geloof werd verkondigd in heel de wereld. Daarom is het verhaal daarover ook bekend gebleven in de christelijke literatuur. Niet dat het in alle kerkgeschiedenisboeken staat, maar het is bekend en goed gedocumenteerd. In Avalon, het tegenwoordige Glastonbury, werd overigens de eerste kerk gebouwd. Het Evangelie is over de hele wereld gepredikt, niet vanuit Jeruzalem of Rome, maar vanuit Brittannië.

Hun reputatie werd dus verkondigd in heel de wereld.

- Kol. 1: 5 Om de hoop, die u weggelegd is in de hemelen, van welke gij tevoren gehoord hebt, door het Woord der waarheid, *namelijk* des Evangelies;
- 6 Hetwelk tot u gekomen is, gelijk ook in de gehele wereld, en het brengt vruchten voort, gelijk ook onder u, van dien dag af dat gij gehoord hebt, en de genade Gods in de waarheid bekend hebt.

Het Evangelie werd in die dagen in heel de wereld gepredikt en het bracht vruchten voort. Dat was ook de bedoeling, maar het gebeurde ook daadwerkelijk. Het Evangelie is toentertijd onder alle volkeren gepredikt. Dat moet ook wel, want de Bijbel zegt eveneens dat alle volken, in elk geval op regeringsniveau, het Evangelie hebben verworpen, behalve dan de Britten, die zelfs als volk tot geloof kwamen.

Hun reputatie werd dus verkondigd in heel de wereld.

- 9 Want God is mijn Getuige, Welke ik diene in mijn geest, in het Evangelie Zijns Zoons, hoe ik zonder nalaten uwer gedenke;

- 10 Allen tijd in mijn gebeden biddende, of mogelijk mij nog te eniger tijd goede gelegenheid gegeven werd, door den wil van God, om tot ulieden te komen.
- 11 Want ik verlang om u te zien, opdat ik u enige geestelijke gave mocht mededelen, ten einde gij versterkt zoudt worden;

Paulus wilde maar al te graag naar Rome, omdat hij beseftte dat je daar de Gemeente op het hoogste niveau vond. Het is zelfs redelijk aantoonbaar dat Paulus via huwelijken verwant was aan de Britse Koninklijke familie. Aan de andere kant was deze Britse Koninklijke familie de vertegenwoordiger van de stam van Jozef, maar Paulus was de vertegenwoordiger van de stam van Benjamin, de volle broer van Jozef. In de dagen na koning Salomo werd er scheiding gemaakt tussen Juda en de overige stammen van Israël, maar de stam van Benjamin werd aan Juda toegevoegd, om als een lamp voor Juda te fungeren. Opdat er een lamp van Godswege bij Juda zou zijn. Benjamin werd geacht het licht van het Woord Gods te vertegenwoordigen bij Juda. Dat veronderstelt dat dit licht afkomstig is van de tien stammen en het schijnt naar en wordt gegeven aan Juda.

Paulus voelde zich als Benjaminiet waarschijnlijk meer verbonden met de Britten, dan met de Joden. Dit verklaart Paulus' verlangen naar de Gemeente in Rome. Daar voelt hij zich thuis. Zowel als Romeins staatsburger als Benjaminiet en natuurlijk bovenal als christen. (De Saint Pauls Cathedral in Londen is gebouwd op de plek waar Paulus het Evangelie gepredikt heeft. Die plek wordt nog met een steen in de grond aangegeven.)

- 11 Want ik verlang om u te zien, opdat ik u enige geestelijke gave mocht mededelen, ten einde gij versterkt zoudt worden;

Paulus heeft natuurlijk een bediening.

- 12 Dat is, om mede vertroost te worden onder u, door het onderlinge geloof, zo het uwe als het mijne.

Paulus voelt zich verbonden met deze gelovigen in Rome. Het verhaal gaat dat Caradoc door de prediking van Paulus tot geloof kwam, waarmee hij zo ongeveer als laatste van de hele familie tot geloof kwam.

- 13 Doch ik wil niet, dat u onbekend zij, broeders, dat ik menigmaal voorgenomen heb tot u te komen (en ben tot nog toe verhinderd geweest), opdat ik ook onder u enige vrucht zou hebben, gelijk als ook onder de andere heidenen.
- 14 Beiden Grieken en Barbaren, beiden wijzen en onwijzen ben ik een schuldenaar.

- 15 Alzo hetgeen in mij is, dat is volvaardig, om u ook, die te Rome zijt, het Evangelie te verkondigen.

Grieken en Barbaren.

Grieken is niet de term voor mensen die een Griekse afkomst hebben, maar die Grieks sprekend zijn en dus leven binnen de Griekse cultuur. Daarom is het woord 'Grieken' de aanduiding voor allen die deel uitmaken van het Romeinse Rijk. Het Romeinse Rijk had een Griekse cultuur. De Romeinse taal was weliswaar Latijn, maar de wetenschappelijke taal was Grieks.

Griek is dus niet Joden, maar heidenen en dan eigenlijk alleen die heidenen die deel uitmaken van het Romeinse Rijk. Waren er dan ook landen die geen deel uitmaakten van het Romeinse Rijk? Ja, Brittannië. Alles wat niet tot het Romeinse Rijk behoorde heette niet Grieks, maar barbaars. Allen die buiten het Romeinse Rijk leefden werden geacht onbeschaafd te zijn. In de praktijk was de situatie heel anders, want er waren Romeinen, ook behorend tot de keizerlijke familie, die hun opleiding in Brittannië kregen. Andersom gebeurde het ook, dat leden van de Britse Koninklijke familie, maar ook andere Britten, hun opleiding in Rome kregen. Er was uitwisseling van handel, maar ook van cultuur en wetenschap. Niettemin heetten degenen die niet tot het Romeinse Rijk behoorden Barbaren, maar het woord had niet zo'n denigrerende betekenis als het tegenwoordig in het Nederlands heeft.

Grieken worden geacht wijs te zijn en Barbaren worden geacht onwijs te zijn. Paulus moest aan allen het Evangelie prediken, zowel in als buiten het Romeinse Rijk.

Het onderwerp van de brief

- 16 Want ik schaam mij des Evangelies van Christus niet; want het is kracht Gods tot zaligheid een iegelijk, die gelooft, eerst den Jood, en den Griek.
- 17 Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard uit geloof tot geloof; gelijk geschreven is: Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven.

Als je je voor iets schaamt, dan bedek je het. Schaamdelen worden bedekt. Paulus zegt in 2 kor. 3 en 4 dat wij de bedekking weggedaan hebben, want als men tot Christus komt, dan neemt Hij de bedekking weg. Naarmate men zich overgeeft aan hem, neemt Hij die bedekking weg. Wij hebben verworpen deze schandelijke bedekselen. Wij doen niet als Mozes, door een bedekking over het aangezicht te leggen. De Boodschap zou zonder enige terughoudendheid ten volle gepredikt worden. Dat zegt Paulus hier ook.

Het Evangelie van Christus is kracht van God. Het Evangelie is een boodschap, het bestaat uit woorden, maar woorden zijn kracht. Alle dingen zijn uit het Woord geworden (Joh. 1: 3). Zonder het Woord is niets geworden dat geworden is. Nu begrijp je misschien ook beter de samenhang tussen woord en worden. Iets wordt altijd uit woord. Door het woord ook word je wat je geworden bent.

Het Woord Gods is kracht Gods, maar uiteraard alleen voor degenen die geloven. Als je niet naar het Woord luistert, niet gehoorzaamt, dan heb je er niets aan.

De prediking van dat Woord brengt de mens tot zaligheid. Het Woord wijst ons niet maar de weg, het brengt ons bij die zaligheid. Niet menselijk streven en woorden die de mens zelf bedacht heeft, maar dat wat God openbaart geeft ons zaligheid. Het is niet een kracht, maar kracht. 'een' in het Grieks bestaat niet.

Het Evangelie is kracht Gods, omdat de rechtvaardigheid Gods in hetzelfde wordt geopenbaard. Het Evangelie is de zelfopenbaring van God. God maakt Zich bekend. Dat wil de mens toch ook? Als er dan een God is, laat Hij dan.... God heeft iets gedaan en maakt Zich bekend, maar als je niet luisteren wil, dan heb je er niets aan. De mens zoekt naar zaligheid en probeert die zaligheid op alle mogelijke manier te bewerkstelligen, maar die komt er niet. Daarom blijft de mens altijd ontevreden. Men wil iets bereiken en men vindt dat men iets bereiken moet en men moet zich doelen stellen in het leven, maar het druipt er vanaf dat het niets zal worden. Het enige wat men nodig heeft is dat men simpelweg luistert naar het Woord Gods, want dat is kracht Gods tot zaligheid. Daar waar wij ons vullen met dit Woord Gods, daar worden we gevuld met het leven Gods en daarmee met de zaligheid Gods.

Er is maar één kracht die leidt tot zaligheid en dat is de kracht van het Evangelie van God, van Zijn Zoon, onze Heere Jezus Christus. Daar schaam je je niet voor, want waarom zou je je schamen voor de kracht Gods tot zaligheid? Die kracht is er in de eerste plaats voor Jood en Griek. Daar is in principe geen verschil tussen, behalve dat dit wel zo was, want aan de Jood waren de woorden Gods toebetrouwd.

Het Evangelie van Christus is kracht Gods tot zaligheid, want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard. De rechtvaardigheid Gods is in de eerste plaats dat Hij trouw is aan Gods recht.

Rechtvaardig = vaardig voor het recht.

Dat recht is opgeschreven en is niets anders dan het Woord Gods. Als God rechtvaardig is, wil dit zeggen dat Hij Zich houdt aan Zijn Woord. Als een mens onrechtvaardig is, wil dit zeggen dat hij zich niet aan het Woord Gods houdt. Bij onrechtvaardigheid laat je het Woord los. Dat is zonde en brengt schuld met zich mee. Het Evangelie maakt die rechtvaardigheid openbaar. Het maakt openbaar dat de mens weliswaar ontrouw is aan Gods Woord, maar God Zelf is daaraan trouw.

De woorden van Rom. 1: 16 en 17 vinden hun logische vervolg in Rom. 3 vanaf vers 21. De uiteenzetting zoals die in Rom. 1 op gang komt, wordt na vers 17 afgebroken en gaat verder in Rom. 3: 21. Daar wordt de draad weer opgepakt.

De rechtvaardigheid Gods wordt in het Evangelie geopenbaard, uit geloof tot geloof, want er staat geschreven dat de rechtvaardige uit het geloof zal leven (Hab. 2: 4). Dit wordt hier verder niet toegelicht, maar in plaats daarvan wordt de andere kant van het verhaal toegelicht. In het vervolg wordt er namelijk beschreven waarom er behoefte is aan dit Evangelie en waarom het belangrijk is te weten dat de rechtvaardigheid Gods wordt geopenbaard. Dat staat namelijk tegenover de onrechtvaardigheid van de mens in het algemeen. Die wordt beschreven vanaf vers 18, tot in hoofdstuk 3 aan toe. In hoofdstuk 3 wordt de onrechtvaardigheid van de mens tegenover de rechtvaardigheid van God gezet. De mens is ontrouw, maar God is getrouw. De mens is ongelovig, maar God is gelovig.

Uit geloof tot geloof = de rechtvaardigheid is niet alleen bekendgemaakt, maar krijgt ook gestalte vanuit geloof en bovendien kom je daardoor ook tot geloof. De rechtvaardigheid Gods en daarmee ook de zaligheid, komt voort uit geloof. De zaligheid komt voort uit het geloof van de Heere Jezus Christus. Die zaligheid en dat geloof komt over allen die geloven. Het geloof van Jezus Christus is de oorzaak, de oorsprong, van onze zaligheid. Als Hij niet trouw gebleven was aan het Woord Gods, dan zou die zaligheid niet hebben bestaan en als die zaligheid niet bestaat, dan kun je er ook geen stukje van krijgen. Die zaligheid is voortgebracht door het werk van de Heere Jezus Christus. Dat werk zou niets betekend hebben wanneer het niet in overeenstemming was met en in gehoorzaamheid aan God.

De rechtvaardige zal uit het geloof van Jezus Christus leven, want wij leven op grond van Zijn geloof en Zijn trouw. Wij hebben immers een Hogepriester Die getrouw is aan Degene Die Hem aangesteld heeft. Hij is getrouw aan Zijn hemelse Vader. Daar plukken wij de vruchten van, want Hij doet in deze dagen een werk aan ons, in opdracht van God. Paulus gaat er hier nog niet verder op in, maar komt er later op terug. Eerst gaat hij in op de toestanden in het heidendom.

Toestanden in het heidendom

- Rom. 1: 18 Want de toorn Gods wordt geopenbaard van den hemel over alle goddeloosheid, en ongerechtigheid der mensen, *als* die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden.
- 19 Overmits van God kennelijk is, in hen openbaar is; want God heeft het hun geopenbaard.
- 20 Want Zijn onzienlijke dingen worden, van de schepping der wereld aan, uit de schepselen verstaan en doorzien, beide Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid, opdat zij niet te verontschuldigen zouden zijn.
- 21 Omdat zij, God kennende, *Hem* als God niet hebben verheerlijkt of gedankt; maar zijn verijdeld geworden in hun overleggingen en hun onverstandig hart is verduisterd geworden;
- 22 Zich uitgevende voor wijzen, zijn zij dwaas geworden;
- 23 En hebben de heerlijkheid des onverderfelijken Gods veranderd in de gelijkenis eens beelds van een verderfelijk mens, en van gevogelte, en van viervoetige en kruipende *gedierten*.
- 24 Daarom heeft God hen ook overgegeven in de begeerlijkheden hunner harten tot onreinigheid, om hun lichamen onder elkander te onteren;
- 25 *Als* die de waarheid Gods veranderd hebben in de leugen, en het schepsel geëerd en gediend hebben boven den Schepper, Die te prijzen is in der eeuwigheid, amen.
- 26 Daarom heeft God hen overgegeven tot oneerlijke bewegingen; want ook hun vrouwen hebben het natuurlijk gebruik veranderd in het *gebruik* tegen nature;
- 27 En insgelijks ook de mannen, nalatende het natuurlijk gebruik der vrouw, zijn verhit geworden in hun lust tegen elkander, mannen met mannen schandelijkheid bedrijvende, en de vergelding van hun dwaling, die *daartoe* behoorde, in zichzelf ontvangende.
- 28 En gelijk het hun niet goed gedacht heeft God in erkenis te houden, zo heeft God hen overgegeven in een verkeerden zin, om te doen dingen, die niet betamen;
- 29 Vervuld zijnde met alle onrechtvaardigheid, hoererij, boosheid, gierigheid, kwaadheid, vol van nijdigheid, moord, twist, bedrog, kwaadaardigheid;
- 30 Oorblazers, achterklappers, haters Gods, smaders, hovaardigen, laatdunkenden, vindere van kwade dingen, den ouderen ongehoorzaam;
- 31 Onverstandigen, verbondbrekers, zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijken, onbarmhartigen;

32 Dewelken, daar zij het recht Gods weten, (*namelijk*, dat degenen, die zulke dingen doen, des doods waardig zijn) niet alleen dezelve doen, maar ook mede een welgevallen hebben in degenen, die ze doen.

Rom. 1: 18 Want de toorn Gods wordt geopenbaard van den hemel over alle goddeloosheid, en ongerechtigheid der mensen, *als* die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden.

Het Evangelie is kracht Gods tot zaligheid voor eenieder die gelooft. De mens heeft dat nodig, omdat hij niet zalig is, maar onrechtvaardig. Deze onrechtvaardigheid van de mens wordt gesteld tegenover de rechtvaardigheid van God. Datzelfde geldt voor de ongehoorzaamheid van de mens en zijn ongelooft. De mens heeft dat Evangelie dus nodig.

Hier begint de brief eigenlijk pas. Het voorgaande gedeelte was de inleiding, waarbij in vers 16 en 17 vermeld wordt wat de inhoud van de brief is.

Vanaf vers 18 wordt verteld hoe de situatie feitelijk is.

De toorn Gods wordt geopenbaard over alles en iedereen. Toorn komt overeen met oordeel. Hier heet het toorn, maar in Joh. 3 heet het oordeel.

Joh. 3: 18 Die in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld, maar die niet gelooft, is alrede veroordeeld, dewijl hij niet geloofd heeft in den Naam des eniggeboren Zoons van God.

Dit gaat niet over het oordeel op de Jongste Dag, maar over het tegenwoordige oordeel van God. Dat oordeel is er sinds de Heere Jezus Christus Zich uit deze wereld heeft teruggetrokken. Het Licht is weg en dus leeft de wereld in duisternis. Hij kwam om de mensen te behouden, maar de wereld bliefde Hem niet. Het doel van Zijn komst in de wereld was niet het oordeel over de mensheid. Juist niet. Wie in Hem gelooft, **wordt** (in de tegenwoordige tijd) niet veroordeeld. Wie niet gelooft, **is** alrede veroordeeld. Dat is nu, in deze tegenwoordige tijd. Die niet gelooft leeft nu onder het oordeel Gods. Welk oordeel is dat dan? Dat staat meteen in het volgende vers.

19 En dit is het oordeel, dat het licht in de wereld gekomen is, en de mensen hebben de duisternis liever gehad dan het licht; want hun werken waren boos.

Het oordeel is dat de mens in duisternis leeft. God heeft het Licht uitgedaan. Dat is inmiddels al 2000 jaar zo. De mens weet dus niet beter en het valt hem al niet eens meer op.

Joh. 3: 36 Die in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven; maar die den Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem.

De toorn Gods blijft op hem, woont op hem. Die toorn is er al. De ongelovigen worden daar niet van verlost.

De toorn Gods is dus dat Hij Zijn handen van deze wereld heeft afgetrokken, Zich er niet mee bemoeit, maar Zich verbergt. Zie in dit verband Deut. 31: 17, 18; 32: 18 – 20.

Sinds de uittocht uit Egypte maakt God Zich alleen nog via Israël aan de wereld bekend, maar sinds Israël God niet meer bliefde en Hij Zich dus ook niet meer aan Israël bekendmaakt, is God helemaal uit deze wereld verdwenen. Dat is de situatie waarin wij leven. Terug naar Rom. 1.

Je kunt deze toorn beschouwen als een passief oordeel van God. In de toekomst, bij Zijn wederkomst, komt er een actief oordeel van God. Dan bemoeit Hij Zich wel met de wereld en doet Hij wat Hij 2000 jaar geleden al gedaan zou hebben, namelijk een actief oordeel over de wereld brengen. Dat betekent in de praktijk dat Hij dan alle ongelovigen zal uitroeien. Het werkelijke oordeel heeft Hij dus voor Zich uitgeschoven en daarom kan deze tegenwoordige toorn van God toch beschouwd worden als de lankmoedigheid des Heeren.

2 Petr. 3: 9 De Heere vertraagt de belofte niet (gelijk enigen *dat* traagheid achten), maar is lankmoedig over ons, niet willende, dat enigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen.

Weliswaar toorn, maar het is eveneens genade van God dat het actieve oordeel van God nog niet gekomen is. De tegenwoordige bedeling is ook de bedeling der genade Gods. volgens vers 15 van 2 Petr. 3 zouden wij deze lankmoedigheid van God voor zaligheid achten. In deze tussenliggende tegenwoordige tijd verzamelt Hij zich namelijk een volk voor Zijn Naam en wij zouden in dat werk betrokken zijn.

Zowel de rechtvaardigheid Gods als de toorn Gods worden geopenbaard. De rechtvaardigheid Gods wordt alleen in het Evangelie geopenbaard en is alleen bestemd voor gelovigen, maar voor de rest van de wereld geldt dat de toorn Gods wordt geopenbaard.

Die toorn komt vanuit de hemel en wel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid der mensen. God geeft de mens een poosje de gelegenheid om goddeloos en onrechtvaardig te zijn.

Goddeloosheid = ongerechtigheid. Dat staat weer tegenover de rechtvaardigheid van God uit vers 17.

Als die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden. De hele mensheid wil de waarheid niet weten; die drukken ze weg. Wij geloven dat de Bijbel de waarheid is. Als je andere mensen de Bijbel voorhoudt, dan zul je zien hoe snel ze protesteren. De mens wil de waarheid, maar ontwikkelt zijn eigen waarheid. Dat is echter geen waarheid, maar een leugen. Ieder mens verzint dus zijn eigen leugen. Er is maar één waarheid en die houdt men in ongerechtigheid ten onder en men legt er dus een bedekking overheen. Terwijl Paulus juist zegt dat hij zich het Evangelie niet schaamt en er dus geen bedekking over legt.

Juist daar waar een mens de waarheid niet in ongerechtigheid ten onder houdt en dus die waarheid aanneemt, daar wordt hij getrokken uit deze tegenwoordige boze wereld en dus uit de duisternis en wordt getrokken tot Gods wonderbaar Licht. Als je daar naartoe getrokken wordt, dan maak je geen deel meer uit van deze wereld en ben je dus ook niet meer onder de toorn van God. Wij zouden in dat Licht wandelen en daar gemeenschap hebben met elkaar. Bovendien laten wij ons daar reinigen.

19 Overmits van God kennelijk is, in hen openbaar is; want God heeft het hun geopenbaard.

Overmits = omdat.

Kennelijk = iets dat gekend kan worden, kenbaar.

De mens kan God dus kennen. God heeft de mens toegerust met iets waardoor hij God kan kennen. De Bijbel noemt dat het geweten. Dat is niet het geweten, zoals wij daar tegenwoordig een betekenis aan geven, maar betekent meer een 'medeweten'.

De mens heeft van oorsprong een soort kennis die hij bij geboorte van God heeft meegekregen. Dat is het geweten. Dat heeft tot gevolg dat als een mens met de waarheid geconfronteerd wordt, hij die ook zal kennen of herkennen. Bovendien zal de mens, als hij er zich tenminste niet tegen verzet, op zoek gaan naar de vragen die het geweten hem ingeeft. In Calvinistische kringen noemt men zoiets het ingeschapen Godsbesef. Dat komt aardig in de buurt. God heeft ons het verstand gegeven, opdat wij de Waarachtige zouden kennen (1 Joh. 5: 20). Vertel mensen maar het Evangelie en je zult zien dat ze reageren. Of ze worden woest, óf ze zeggen dat ze daar altijd al naar op zoek

geweest waren en het nu gevonden hebben. Over al het andere kan gerust gediscussieerd worden, maar als het over de Bijbel gaat wordt men agressief. God heeft het hun geopenbaard. Hoezo dan?

- 20 Want Zijn onzienlijke dingen worden, van de schepping der wereld aan, uit de schepselen verstaan en doorzien, beide Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid, opdat zij niet te verontschuldigen zouden zijn.

Je hoeft met je ogen niet te zoeken, want God is onzienlijk.

Waar wij de schepping bestuderen zouden we op z'n minst iets zien van Gods eeuwige kracht en Goddelijkheid. De schepping draagt de handtekening van de Schepper en daaruit leert men Hem kennen. Vroeger werd wetenschap alleen maar met dat doel bedreven.

Eeuwige kracht = namelijk Goddelijkheid. God is God, omdat Hij eeuwige kracht heeft. Die kun je in de schepping herkennen. Men kan God kennen uit de Schriftuur en uit de creatuur.

De mensheid beschikte over de kennis Gods. Niet in de zin van parate kennis, maar als men het had willen weten, dan had men het kunnen weten. Zelfs als men geen Bijbel had. Maar men wilde niet weten. De mens beschikte over Zijn kennis en dus zijn ze verantwoordelijk daarvoor. Als ze dan toch niet weten, dan zijn ze niet te verontschuldigen. God had het zo geregeld dat men Hem kon vinden, maar waar men Hem niet zoekt is dat de eigen verantwoordelijkheid van de mens.

- 21 Omdat zij, God kennende, *Hem* als God niet hebben verheerlijkt of gedankt; maar zijn verijdeld geworden in hun overleggingen en hun onverstandig hart is verduisterd geworden;

God kennende = zij beschikten over de kennis.

Verheerlijkt = gedankt.

God geeft Zelf de mens het leven, de adem en alle dingen (Hand. 17: 25) en kan door mensenhanden niet gediend worden. De mens staat ten opzichte van God in een ontvangende positie. Als men God kent en erkent, dan zal men Hem daarvoor danken en Hem daarmee de heerlijkheid geven die Hem toekomt. Dat heeft men niet gedaan. Het resultaat daarvan is dat de mens helemaal geen kennis of wijsheid meer heeft.

Verijdelen = leeg worden of leeg maken. De mens overlegt heel wat, maar die overleggingen zijn leeg. Ze hebben geen wezenlijke inhoud. Ijdelheid der ijdelheden, het is alles ijdelheid! Als je alleen overgeleverd bent aan dat wat onder de zon is, dan is alles leeg.

Onverstandig hart = wij denken dat het verstand in het hoofd zetelt, maar volgens de Bijbelse gedachtegang maakt het verstand deel uit van de inwendige mens en het inwendige heet in de Bijbel het hart. Het heet onverstandig hart, omdat de vreze des Heeren nu eenmaal het begin is van alle wijsheid. Het hart is onverstandig omdat men niet gelooft, want met het hart gelooft men. Een mens is niet onverstandig omdat hij geen intelligentie heeft, maar omdat hij niet gelooft. Hun overleggingen zijn ijdel en hun hart is duister. Dat is twee keer hetzelfde. Er zit niets in die mens, omdat hij de kennis van God verworpen heeft.

22 Zich uitgevende voor wijzen, zijn zij dwaas geworden;

De mens roemt de wijsheid van de mens, maar in werkelijkheid weet hij niets. Wat hij weet gaat over vergankelijke dingen. Die verdwijnen, dus wat hij weet is hij morgen ook weer kwijt. Elke generatie is bezig met opnieuw het wiel uit te vinden, waaruit volgt dat men dus niets leert. Het ene geslacht komt en het andere gaat en er is niets nieuws onder de zon.

23 En hebben de heerlijkheid des onverderfelijken Gods veranderd in de gelijkenis eens beelds van een verderfelijk mens, en van gevogelte, en van viervoetige en kruipende *gedierten*.

Veranderd in = vervangen voor.

Men heeft de mens en zelfs gevogelte en viervoetige en kruipende dieren tot god gemaakt. Zelfs in christelijke kring is menselijkheid het hoogste goed. Het grootste menselijke en ook christelijke goed is dat we goed voor de natuur zorgen en die in stand houden en dus dienen. God heeft ons nu eenmaal de wereld toevertrouwd en wat Hij kennelijk Zelf niet kon, moeten wij nu doen. Maar de natuur is niet afhankelijk van ons, maar van God. Wij zouden daarom ook Hem dienen.

24 Daarom heeft God hen ook overgegeven in de begeerlijkheden hunner harten tot onreinigheid, om hun lichamen onder elkander te onteren;

Omdat de mens God heeft vervangen door schepselen, daarom heeft God de mens losgelaten en overgegeven aan de begeerlijkheden van hun harten. De mens mag het nu een tijdje zonder God doen. Zoals de mens God heeft losgelaten, zo laat God de mens los.

Overgegeven = daar zit beperkt worden aan vast, gevangen nemen. De mens is heel wat kwijtgeraakt en is dus beperkt geworden. Bovendien, een duistere wereld is per definitie een kleine wereld. Vraag het maar aan iemand die blind

is. Die wereld is niet groter dan waar hij met zijn stok kan reiken. Dat is een bekrompen wereldje.

God heeft hen overgegeven = God heeft Zich verborgen voor de wereld.

Zelfs vele christenen menen dat zij het onrecht in de wereld moeten bestrijden, maar de Bijbel zegt dat God juist de wereld aan die ellende en dat onrecht heeft overgegeven. Als zij de Rechter niet willen, dan blijft er slechts onrecht over. Daarna doet men zijn beklag: 'We leven in een wereld vol ellende en onrecht; waarom doet God daar niets aan?'. Maar men heeft die God niet gewild en Hem verworpen. Daarom had God Zich juist teruggetrokken.

Het ongeloovige hart heeft begeerte tot onreinigheid.

- 25 Als die de waarheid Gods veranderd hebben in de leugen, en het schepsel geëerd en gediend hebben boven den Schepper, Die te prijzen is in der eeuwigheid, amen.
- 26 Daarom heeft God hen overgegeven tot oneerlijke bewegingen; want ook hun vrouwen hebben het natuurlijk gebruik veranderd in het *gebruik* tegen nature;

De mens heeft de waarheid verandert in de leugen. Ze hebben namelijk het schepsel en daarmee de schepping geëerd boven de Schepper. Daarom heeft God hen losgelaten.

Het is niet de bedoeling dat wij nu iets aan die misstanden gaan doen, want God heeft de mens daaraan overgegeven. Wij zouden juist uit deze wereld gaan en wandelen in het Licht, opdat ons leven wel vrucht voort zou brengen. Het wordt drie keer gezegd: in vers 24, 26 en 28, met gebruikmaking van dezelfde termen.

- 24 Daarom heeft God hen ook overgegeven in de begeerlijkheden hunner harten tot onreinigheid, om hun lichamen onder elkander te onteren;
- 26 Daarom heeft God hen overgegeven tot oneerlijke bewegingen; want ook hun vrouwen hebben het natuurlijk gebruik veranderd in het *gebruik* tegen nature;
- 28 En gelijk het hun niet goed gedacht heeft God in erkentenis te houden, zo heeft God hen overgegeven in een verkeerden zin, om te doen dingen, die niet betamen;

Je kunt het niet missen. Het wordt met grote nadruk naar voren gebracht.

- 27 En insgelijks ook de mannen, nalatende het natuurlijk gebruik der vrouw, zijn verhit geworden in hun lust tegen elkander, mannen met mannen schandelijkheid bedrijvende, en de vergelding van hun dwaling, die *daartoe* behoorde, in zichzelf ontvangende.

Paulus spreekt primair over homoseksualiteit. Hij noemt dat, niet omdat het een grotere zonde is dan welke andere ook, maar omdat die symptomatisch is, illustratief. Daar waar deze dingen zijn, ontvangt men de vergelding van hun dwaling.

Als men de Schepper niet erkent boven de schepping, dan drukt zich dat overal in uit waar deze verhouding van Schepper tot schepping ook gestalte krijgt. De relatie tussen Schepper en schepping is dezelfde als die tussen man en vrouw en dus ook tussen mannelijk en vrouwelijk. Als de schepping de Schepper niet meer erkent, dan betekent dit dat de vrouw de man niet meer erkent, maar ook andersom, dat de man de vrouw niet meer als zodanig kent. Dan krijg je dus de verwarring in deze begrippen en dat drukt zich uit in homoseksualiteit. Men kent de beide soorten niet meer. In elk geval de rangorde tussen beide soorten niet. De mens beschouwt het als verlichting en modern, als een ontwikkeling van de menselijke beschaving, dat het onderscheid tussen man en vrouw wegvalt. Maar waar men die rangorde niet meer kent, omdat men nu eenmaal geen God boven zich erkent, daar leidt dat tot dit soort zaken. Waar hiërarchie niet meer erkent wordt, daar heerst automatisch chaos. Democratie is de laatste strohalm waar men zich nog aan kan vastklampen. In werkelijkheid is macht aan het volk natuurlijk volstreekte dwaasheid. Het volk zou geregeerd worden door een macht die boven het volk geplaatst is. Daarom is democratie sowieso on-Bijbels. Men erkent geen gezag meer en dat drukt zich overal in uit. Niet alleen in de samenleving en de politiek, maar ook in huwelijk en gezin.

Die problemen kunnen alleen maar opgelost worden door de Schepper te erkennen en Hem heerlijkheid te geven. Vanuit die relatie worden alle andere relaties weer hersteld. Dit principe geldt uiteraard ook binnen de Gemeente, want Christus is het Hoofd van de Gemeente en de man het hoofd van de vrouw, zoals Christus het Hoofd is van de Gemeente. Daarom zouden vrouwen hun mannen onderdanig zijn, zoals de Gemeente Christus onderdanig is. Die dingen zijn niet van elkaar los te maken, maar men heeft dat wel gedaan. Daarom begrijpt men ze niet meer. De wijsheid is uit de wereld verdwenen. Daar gaat het hier over.

God trekt Zich terug en dus hou je alleen maar het vrouwelijke over en chaos, omdat er geen verhoudingen meer zijn. Dat is de vergelding die daarbij hoort. Het één is de logische consequentie van het ander.

- 28 En gelijk het hun niet goed gedacht heeft God in erkenis te houden, zo heeft God hen overgegeven in een verkeerden zin, om te doen dingen, die niet betamen;
- 29 Vervuld zijnde met alle onrechtvaardigheid, hoererij, boosheid, gierigheid, kwaadheid, vol van nijdigheid, moord, twist, bedrog, kwaadaardigheid;
- 30 Oorblazers, achterklappers, haters Gods, smaders, hovaardigen, laatdunkenden, vindere van kwade dingen, den ouderen ongehoorzaam;
- 31 Onverstandigen, verbondbrekers, zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijken, onbarmhartigen;

Al die dingen hebben te maken met verstoorde relaties. Overdenk al die begrippen maar eens. Niemand weet meer wat de norm is; vandaar dat men op zoek is naar normen en waarden. De enige normen en waarden die er zijn, zijn die van God Zelf. Als je die verwerpt, hou je niets over. De mensen die die normen en waarden zoeken, hebben zelf geen normen en waarden. Daarom komt men er ook nooit uit. Er is één norm en dat is God en Zijn Woord.

- 32 Dewelken, daar zij het recht Gods weten, (*namelijk*, dat degenen, die zulke dingen doen, des doods waardig zijn) niet alleen dezelve doen, maar ook mede een welgevallen hebben in degenen, die ze doen.

De mens houdt zich met deze dingen bezig en voor zover hij dat niet doet, heeft hij er toch plezier in als anderen dat doen. Geen groter vermaak dan moord en doodslag, rampspoed, ellende enzovoort. Als die dingen in een film niet voorkomen, dan hoeven we de film niet te zien. Amusement wordt door deze dingen bepaald.

Men zegt wel: 'God straft onmiddellijk', maar dat is 100% on-Bijbels. God straft niet in onze dagen. Hij grijpt zo af en toe in, zodat Hij Zijn heilsplan aan de wereld kan volvoeren, maar voor zover Hij dat doet, doet Hij het toch in het verborgene. Je kunt het dus niet weten. Je kunt met zekerheid weten dat God Zijn plan ten uitvoer brengt. Daarom weten we ook dat niemand het Joodse volk uit kan roeien, want daar heeft Hij nog een plan mee. Zij zijn de dragers van het teken van Kaïn. Ze zwerven en dolen over de aarde en iedereen zoekt hen te doden, maar het lukt niet (Kaïn is een beeld van het Joodse volk in onze dagen). God heeft beloften aan dat volk gedaan en zal die beloften vervullen. Maar in het algemeen geldt dat God de wereld heeft losgelaten. De prediking van het Evangelie is de oproep om deze wereld te verlaten, om eruit te stappen. Om uit te gaan buiten de legerplaats en daar te delen in de smaadheid van Christus, maar uiteindelijk te delen in Zijn heerlijkheid. De Heere heeft de wereld losgelaten en wij zouden dat ook doen.

Gods oordeel zál komen, maar nu nog niet. Dat is de strekking van het volgende Schriftgedeelte.

Hoofdstuk 2

Onboetvaardigheid der Joden

- Rom. 2: 1 Daarom zijt gij niet te verontschuldigen, o mens, wie gij zijt, die *anderen* oordeelt; want waarin gij een ander oordeelt, veroordeelt gij uzelfen; want gij, die *anderen* oordeelt, doet dezelfde dingen.
- 2 En wij weten, dat het oordeel Gods naar waarheid is, over degenen, die zulke dingen doen.
- 3 En denkt gij dit, o mens, die oordeelt degenen, die zulke dingen doen, en dezelve doet, dat gij het oordeel Gods zult ontvlieden?
- 4 Of veracht gij den rijkdom Zijner goedertierenheid, en verdraagzaamheid, en lankmoedigheid, niet wetende, dat de goedertierenheid Gods u tot bekering leidt?
- 5 Maar naar uw hardigheid, en onbekeerlijk hart, vergadert gij uzelfen toorn als een schat, in den dag des toorns, en der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods.
- 6 Welke een iegelijk vergelden zal naar zijn werken;
- 7 Dengenen wel, die met volharding in goeddoen, heerlijkheid, en eer, en onverderfelijkheid zoeken, het eeuwige leven;
- 8 Maar dengenen, die twistgierig zijn, en die der waarheid ongehoorzaam, doch der ongerechtigheid gehoorzaam zijn, *zal* verbolgenheid en toorn *vergolden worden*;
- 9 Verdrukking en benauwdheid over alle ziel des mensen, die het kwade werkt, eerst van den Jood, en van den Griek;
- 10 Maar heerlijkheid, en eer, en vrede een iegelijk, die het goede werkt, eerst den Jood, en den Griek.
- 11 Want er is geen aanneming des persoons bij God.

- Rom. 2: 1 Daarom zijt gij niet te verontschuldigen, o mens, wie gij zijt, die *anderen* oordeelt; want waarin gij een ander oordeelt, veroordeelt gij uzelfen; want gij, die *anderen* oordeelt, doet dezelfde dingen.
- 2 En wij weten, dat het oordeel Gods naar waarheid is, over degenen, die zulke dingen doen.

De mens is vol met oordelen over anderen. Ook christenen doen dat. Iedereen doet die dingen zelf ook. Dus waarom een ander daarin veroordelen? Dat klopt niet.

- 3 En denkt gij dit, o mens, die oordeelt degenen, die zulke dingen doen, en dezelve doet, dat gij het oordeel Gods zult ontvlieden?

God oordeelt nu nog niet, maar zal dat in de toekomst zeker doen. En dat oordeel kun je niet ontvlieden.

- 4 Of veracht gij den rijkdom Zijner goedertierenheid, en verdraagzaamheid, en lankmoedigheid, niet wetende, dat de goedertierenheid Gods u tot bekering leidt?

Petrus heeft het alleen maar over de lankmoedigheid Gods, maar hier gaat het over de goedertierenheid, verdraagzaamheid en lankmoedigheid van God. Paulus noemt dat in Efeze de genade van God, de heerschappij van de genade. Die zou men niet verachten, want God is lankmoedig, niet willende dat enigen verloren gaan, maar dat allen tot bekering komen (2 Petr. 3: 9). Wij zouden van die lankmoedigheid en verdraagzaamheid en goedertierenheid van God gebruik maken en alsnog tot bekering komen en zo gebruik maken van de kracht Gods tot zaligheid voor eenieder die gelooft.

- 5 Maar naar uw hardigheid, en onbekeerlijk hart, vergadert gij uzelfen toorn als een schat, in den dag des toorns, en der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods.

Dat is niet het oordeel dat is deze tijd over de mens komt vanwege de lankmoedigheid Gods, maar pas in de dag des toorns. Het is nu de dag der zaligheid en de welaangename tijd (2 Kor. 6: 2), maar in de toekomst komt er alsnog een dag des toorns en dan komt de toorn Gods alsnog over de mensheid, ook over de individuele mens. In de praktijk betekent dit dat, als iemand voor die tijd is overleden, hij in de toekomst zal opstaan uit de dood en zal moeten verschijnen voor de grote witte troon, zoals omschreven in Openb. 20. Men zal over elke zonde verantwoording af moeten leggen en hoe langer men leeft hoe groter de stapel wordt. Zo verzamelt men zich gedurende zijn leven toorn van God.

- 6 Welke een iegelijk vergelden zal naar zijn werken;

Vergelden zal = toekomstige tijd dus. In die dag des Heeren. God ziet niet primair de werken aan, maar werken blijken voort te komen uit het hart van de mens. Wat in het hart is drukt zich uit in de werken. De mens ziet aan wat voor ogen is, maar de Heere ziet het hart aan. Werken komen voort uit geloof of ongeloof. Voor zover onze werken geoordeeld zullen worden zijn het werken des geloofs, want God telt de oude mens niet. Daarom zullen we voor de werken van de oude mens niet bestraft worden, maar zullen loon ontvangen voor de werken des geloofs. Het zijn de goede werken tegenover de boze werken, of de werken Gods tegenover de werken des duivels.

- 7 Dengenen wel, die met volharding in goeddoen, heerlijkheid, en eer, en onverderfelijkheid zoeken, het eeuwige leven;

Dengenen wel die heerlijkheid en eer en onverderfelijkheid zoeken. We vinden heerlijkheid en eer bij de onverderfelijke God. Daarom zouden we God zoeken. Dat is goeddoen. Wij zijn hier immers, opdat wij God zouden zoeken en Hij is niet ver van ons (Hand. 17: 27). Hij is niet ver, omdat Hij overal is, maar ook omdat God Zich laat vinden. Hier heet dat heerlijkheid en eer en onverderfelijkheid. In 2 Kor. 4: 6 heet het de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Christus. Als je God zoekt vind je Christus, Die het beeld Gods is. Heerlijkheid en eer en ongeriefelijkheid vinden we in Christus, Die opgestaan is uit de dood en het eeuwige leven heeft. Wij kennen Hem als gekroond met heerlijkheid en eer (Hebr. 2: 9).

Je zou die dingen zoeken met volharding in goeddoen. Dan ontvang je als vergelding het eeuwige leven. Dat gaat gepaard met goede werken en dat met volharding. Wij hebben al het eeuwige leven, maar Hij geeft ons nog veel meer. Nu al, maar in de toekomst zal dat ook geopenbaard worden.

- 8 Maar dengenen, die twistgierig zijn, en die der waarheid ongehoorzaam, doch der ongerechtigheid gehoorzaam zijn, *zal* verbolgenheid en toorn *vergolden worden*;
- 9 Verdrukking en benauwdheid over alle ziel des mensen, die het kwade werkt, eerst van den Jood, en van den Griek;

Ziel = het praktische leven van de mens.

- 10 Maar heerlijkheid, en eer, en vrede een iegelijk, die het goede werkt, eerst den Jood, en den Griek.

Wanneer we heerlijkheid en eer en onverderfelijkheid zoeken, dan zullen we heerlijkheid en eer en vrede ontvangen. Wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen (Efe.2: 10).

Gelovigen zullen beloond worden en ongelovigen zullen geoordeeld worden, beiden in de dag des Heeren. Zowel gelovigen als ongelovigen verzamelen zich een schat. Nu leeft alles nog naast en door elkaar, maar in de toekomst zal er scheiding worden gemaakt.

Zowel de gelijkenis van het onkruid als die van het visnet gaan daarover (Matth. 13). Tarwe en onkruid groeien naast elkaar op. Het is niet de bedoeling dat het onkruid uitgeroeid wordt. Pas in de dagen van de oogst wordt het van elkaar gescheiden. Het is nu dus ook niet de bedoeling dat we

ons bezighouden met onkruidbestrijding, maar gewoon de Heer dienen. Het onderscheid is vaak ook moeilijk te zien, maar in de toekomst zal God het onderscheid maken en beide zaken van elkaar scheiden. Hetzelfde geldt voor de gelijkenis van het visnet. Uit de volkerenzee wordt van alles opgevist. Daar is een heleboel rottigheid bij, maar ook een heleboel goede vis. Dat wordt in de dagen van de toekomst van de Zoon des mensen allemaal van elkaar gescheiden.

11 Want er is geen aanneming des persoons bij God.

God zal eenieder vergelden naar zijn werken. De werken geven uitdrukking aan iemands persoon, niet aan iemands wezen. Een persoon is dus niet iemands persoonlijkheid.

De geest is de inwendige mens. Het hart is het inwendige van de mens, net als het verstand. Hart en verstand worden in de Statenvertaling door elkaar gebruikt, naar willekeur van de vertalers. Dan hebben we nog het gemoed. Al deze termen zijn dus de aanduiding van de inwendige mens.

Je kijkt tegen de buitenkant aan. Dat is de uitwendige mens; de dingen die men ziet. De inwendige mens is de dingen die men niet ziet.

De ziel is de uitwendige mens. Niet in zijn lichamelijke verschijning, maar in zijn doen en laten. Onze ziel is heel onze levenservaring. Zoals hart en verstand door elkaar gebruikt worden, zo worden ook ziel en wandel door elkaar gebruikt. Het zijn synoniemen. Het heeft te maken met de werken die men doet. Dat staat er trouwens ook, want het gaat volgens vers 9 over verdrukking en benauwdheid over alle ziel des mensen. Dat is over al zijn wandel.

Wij zijn van degenen die geloven tot behouding der ziel (Hebr. 10: 39). Dat is opdat er van onze levenswandel wat terecht zou komen, omdat wij leven uit geloof. We leven uit geloof, omdat we naar de geest allang behouden zijn, toen we uit de Geest geboren werden. Naar de Geest zijn we uit geloof behouden en we leven uit geloof, opdat we ook behouden worden naar de ziel. Daarna zullen we bij de opname van de Gemeente ook behouden worden naar het lichaam. Als iemand zich daaraan onttrekt, dan, zegt de Heer, 'Mijn ziel heeft in hem geen behagen'. Als een gelovige niet uit geloof leeft, dan zal de Heer ook niets voor die gelovige doen.

Mijn ziel heeft in hem geen behagen, duidend op de werken van de Heer. Als iemand uit geloof leeft, dan mag hij zich verheugen in de zorg van de Heere Jezus Christus. Hij zorgt voor ons. Hij is de Herder, onze Hogepriester.

Wij zouden ons onttrekken aan de vleselijke begeerlijkheden, welke krijg voeren tegen de ziel (1 Petr. 2: 11). En we zouden onze wandel eerlijk houden onder de heidenen (vers 12). In vers 11 heet het ziel en in vers 12 wandel. Als in het Oude Testament 'dode lichamen' staat, dan kun je er vergif op innemen dat er in het Hebreeuws 'dode zielen' staat. De mens heeft geen onsterfelijke ziel, want de ziel die zondigt zal sterven. Als iemand sterft, dan sterft z'n ziel. Dan wandelt hij niet meer. Het lichaam gaat over tot ontbinding. Van wandel is geen sprake meer. Het enige dat overblijft is de geest. God formeerde de mens uit het stof (dat is z'n lichaam) der aarde en God blies in hem de adem der levens en alzo werd de mens een levende, een lopende, een wandelende, ziel. De ziel is dus het actieve leven van de mens. Als we met hart en ziel een hobby beoefenen, dan gaan onze gedachten ernaar uit (hart) en we doen het dan met overgave (ziel). Het willen en het werken.

Er is geen aanneming des persoons bij God. Dat heeft dus met de ziel te maken. De persoon is de buitenkant van de mens.

Persoon = persona;

Per = door

Soon = geluid

Persoon = doorklinken. Een ding waardoor geluid komt. Het is een masker. Je zet zo'n ding op en dan klinkt daar geluid doorheen. Het masker is het masker van een toneelspeler. Als men vroeger een rol speelde, werd er altijd een masker opgezet. In China zie je dat nog wel. Daarin kun je zien wat iemand voorstelt. En daar praat hij dan als het ware doorheen.

Omdat een persoon de aanduiding is van een traditionele toneelspeler, wordt dat woord ook gebruikt voor de rol die een persoon speelt. Vandaar ook dat je een toneelspel kunt hebben voor zoveel personen. Als je een toneelspel voor vier personen hebt, dat heb je heus geen vier personen nodig, want één toneelspeler kan meerdere maskers opzetten. De vier personen zijn niet de vier acteurs, maar de vier rollen. Iemand kan dus een dubbelrol spelen.

God neemt dus niet de buitenkant van iemand aan. Het maakt Hem niet uit of iemand besneden is of niet, of iemand een Jood is of een heiden, of iemand onder de wet leefde of niet. Dat heeft met de persoon te maken, met de rol die iemand speelt. Als mensen zich netjes gedragen, weet je nog niet of dat nette mensen zijn. Hij kan dan wel een nette persoon zijn, maar het zegt niet zoveel over wat er in zijn hart is.

Het moeilijke hier is dat God eerst zegt dat Hij eenieder zal vergelden naar zijn werken (dat is de buitenkant) en daarna zegt dat er geen aanneming des persoons is bij God (dat is ook de buitenkant). God kijkt dus wel degelijk naar de buitenkant van iemand, maar de werken die hij doet worden geacht de

uitdrukking te zijn van wat hij aan de binnenkant is. De mens ziet aan wat voor ogen is, maar God ziet het hart aan. De mens ziet de persoon, de werken, maar God weet wat in de mens is. Hij kent de verborgene dingen der mensen en zal die ook oordelen (volgens vers 16).

De Joden en de wet

- Rom. 2: 12 Want zovelen, als er zonder de wet gezondigd hebben, zullen ook zonder de wet verloren gaan; en zovelen, als er onder de wet gezondigd hebben, zullen door de wet geoordeeld worden;
- 13 (Want de hoorders der wet zijn niet rechtvaardig voor God, maar de daders der wet zullen gerechtvaardigd worden;
- 14 Want wanneer de heidenen, die de wet niet hebben, van nature de dingen doen, die der wet zijn, dezen, de wet niet hebbende, zijn zichzelf een wet;
- 15 Als die betonen het werk der wet geschreven in hun harten, hun geweten medegetuigende, en de gedachten onder elkander *hen* beschuldigende, of ook ontschuldigende).
- 16 In den dag dat God de verborgene dingen der mensen zal oordelen door Jezus Christus, naar mijn Evangelie.
- 17 Zie, gij wordt een Jood genaamd en rust op de wet; en roemt op God,
- 18 En gij weet *Zijn* wil, en beproeft de dingen, die *daarvan* verschillen, zijnde onderwezen uit de wet;
- 19 En gij betrouwt uzelfen te zijn een leidsman der blinden, een licht dergenen, die in duisternis zijn;
- 20 Een onderrichter der onwijzen, *en* een leermeester der onwetenden, hebbende de gedaante der kennis en der waarheid in de wet.
- 21 Die dan een anderen leert, leert gij uzelfen niet? Die predikt, dat men niet stelen zal, steelt gij?
- 22 Die zegt, dat men geen overspel doen zal, doet gij overspel? Die van de afgoden een gruwel hebt, berooft gij het heilige?
- 23 Die op de wet roemt, onteert gij God door de overtreding der wet?
- 24 Want de Naam van God wordt om uwentwil gelasterd onder de heidenen, gelijk geschreven is (in Jes. 52: 5 en Ezech. 36: 23)

Rom. 2: 12 Want zovelen, als er zonder de wet gezondigd hebben, zullen ook zonder de wet verloren gaan; en zovelen, als er onder de wet gezondigd hebben, zullen door de wet geoordeeld worden;

Vers 11 is de inleiding op de volgende perikoop. Beide verzen beginnen met 'want'.

Eerst de Jood en de Griek komen onder het oordeel, want er is geen aanneming des persoons bij God, want zovelen als er zonder de wet gezondigd hebben, zullen ook zonder de wet verloren gaan. De mensheid had tot Mozes überhaupt geen wet, maar zij stierven. Daaruit kun je concluderen dat de zonde in hen werkte en dat ze eraan te gronde gingen.

Zonder de wet gezondigd. Zonder en gezondigd zijn feitelijk dezelfde woorden. Zonder de wet zijn is dat men niets met de wet te maken heeft. Gezondigd hebben wil zeggen dat je niet hebt. Je hebt je doel gemist en zit zonder. Zonder de wet heeft men weliswaar geen wet, maar zonder de wet zondigt men ook.

Zovelen er onder de wet gezondigd hebben zullen door de wet geoordeeld worden. Of je nu de wet hebt of niet, je zult toch geoordeeld worden en dus maakt het geen verschil. Als je de wet hebt, ben je alleen maar slechter af, want dan kun je niet meer zeggen dat je het niet geweten hebt. Als je een wet hebt, dan ben je meer verantwoordelijk. Dat bepaalt ook de bijzondere positie van Israël. De vraag is in hoeverre zonde toerekenbaar, laakbaar, strafbaar, is. Dat houdt wel degelijk verband met of men wist of niet; hoe **bewust** men gezondigd heeft, want dan **wist** men ervan.

13 (Want de hoorders der wet zijn niet rechtvaardig voor God, maar de daders der wet zullen gerechtvaardigd worden;

Je kunt de wet niet doen, dus wordt er door de wet niemand gerechtvaardigd. Hoezeer je de wet ook leest, herleest of laat voorlezen, dat spreekt je niet vrij. Rechtvaardigen = vrijspreken; rechtvaardig verklaren.

Als er in de Bijbel 'rechtvaardig maken' staat, dan is dat een verkeerde vertaling. Dat kan namelijk niet. Het is rechtvaardig verklaren. De rechter verklaart iemand rechtvaardig als hij geen schuld in hem vindt.

Gij zult de rechtvaardige rechtvaardig spreken en gij zult de onrechtvaardige verdoemen (Deut. 25: 1). Een rechtvaardige is al rechtvaardig. Als hij niet rechtvaardig is, mag hij niet rechtvaardig gesproken worden, maar moet veroordeeld worden (verdoemen). Als wij door God gerechtvaardigd worden, wil dit zeggen dat Hij ons vrijspreekt.

Als je de wet niet overtreedt, dan word je eventueel door de rechter vrijgesproken, maar als je de wet wel kent en je er niet aan houdt, dan word je uiteraard niet vrijgesproken.

Joden zijn niet daders der wet, maar hoorders der wet. Dat is tragisch genoeg, omdat ze veel moeite doen om zich aan hun Joodse wetten te houden.

Niettemin overtreden ze de wet van God en dus hadden ze zich al die andere moeite ook wel kunnen besparen, want wie één wet overtreedt is een schuldenaar aan de hele wet.

- 14 Want wanneer de heidenen, die de wet niet hebben, van nature de dingen doen, die der wet zijn, dezen, de wet niet hebbende, zijn zichzelf een wet;

een heiden = iemand die woont in een hutje op de hei.

Substantivering van het bn. mnl. *heidin* 'heidens'. Algemeen wordt aanvaard dat dit Germaanse woord verbonden moet worden met → **heide**, oorspr. 'woeste grond' en in het Gotisch ook 'veld, akker'. De oorspr. betekenis 'bewoner van de woeste grond' zou dan zijn verschoven naar een pejoratieve betekenis 'woeste bewoner', vergelijkbaar met de negatieve appreciatie van *boer* in het bn. *boers*. Met het christelijk geloof kreeg deze minachtende betekenis vervolgens de specifieke huidige betekenis, net zoals dat gebeurde bij laat-Latijn *paganus* 'heiden; heidens' [tweede helft 4^e eeuw]. In het klassiek Latijn was dat nog uitsluitend 'landelijk, dorps; landman, dorpsbewoner' bij het zn. *pagus* 'platteland, dorp', de laat-Latijnse betekenisuitbreiding kon ontstaan doordat het christelijk geloof zich eerst vooral in de steden verspreidde. (Overgenomen uit de Etymologiebank.)

Een heiden is hier dus iemand die de wet niet heeft. Joden hebben de joodse wet en de heidenen hebben die niet.

De heidenen doen van nature de dingen die der wet zijn. Zij hebben weliswaar niet de Mozaïsche wet, maar zij hebben hun eigen norm en daarmee hun eigen wet. De eerste wet is dat je de Heere, uw God, zult liefhebben. Er zijn heel wat heidenen die dat doen. Wij hebben de wet niet en hebben toch de God van de Joden lief.

Of je nu een wet opgelegd hebt gekregen, of je bent jezelf tot wet, dat maakt in de praktijk geen verschil. Iedereen heeft zo z'n beginselen waaruit hij leeft. Dat hoeven geen normen te zijn, want normen zijn absolute maateenheden, die vaststaan. De beginselen waaruit veel mensen leven staan helemaal niet vast, maar veranderen voortdurend.

- 15 Die betonen het werk der wet geschreven in hun harten, hun geweten medegetuigende, en de gedachten onder elkander beschuldigende, of ook ontschuldigende).

Blijkbaar staat de wet geschreven in hun harten. Aan Israël dat onder de wet leefde, werd aangekondigd dat die wet ooit een keer door God beëindigd zou worden, waarna een Nieuw Verbond zou aanbreken, waarbij de Heer de wetten van dat Nieuwe Verbond in onze harten zou schrijven. God zou Zijn wet niet in stenen tafelen, maar in vlezen tafelen schrijven, namelijk in het hart der mensen. De wet staat blijkbaar dit werk Gods in de weg.

Een andere term voor hart dat hier gebruikt wordt is het geweten. Dat is ook de inwendige mens, maar meer in het bijzonder een specifieke functie daarvan.

De gedachten onder elkander beschuldigende = de ene gedachte beschuldigt de andere gedachte en vice versa. Dat is de werking van het geweten, het medegeweten, de consciëntie.

Con = mede;

Sciëntie = kennis, wetenschap.

De mens weet van nature iets samen met God. Er zit een bepaalde Goddelijke kennis in de mens.

Wat wij geweten noemen, noemt de Bijbel 'gewoonte'. De mens kan in zijn leven gewoonten ontwikkelen. Zodra hij daarvan afwijkt krijgt hij last van wat hij ten onrechte zijn geweten noemt.

De mens weet van nature dat er een God is. Hij weet ook dat er dingen bestaan als liefde, blijdschap, vrede, waarheid, rechtvaardigheid enzovoort. Hij is z'n leven lang op zoek om die dingen te vinden, terwijl anderen denken: 'daar ga ik niet naar op zoek, want ik vind ze toch niet'. Wie ze vindt, is bij de Heer uitgekomen.

De wereld vraagt zich af wat liefde is, maar als men niet weet wat het is, hoe komt men dan aan het woord daarvoor?

Wat is rechtvaardig? Als men niet weet wat het is, hoe komt het dan dat men er toch naar op zoek is? Wat is waarheid? Als het niet bestaat, waarom zoekt men er dan naar? Dat is de werking van het geweten.

Als een heiden naar eer en geweten zoekt, dan vindt hij de Heer en hij zal zichzelf een wet zijn. Hij weet wat hij moet doen en houdt zich aan bepaalde beginselen, niet omdat het voorgeschreven of opgelegd is, maar omdat het in het hart zit.

Vers 13 - 15 staan tussen haakjes. Dat is om aan te geven dat de hoofdzin in vers 12 doorloopt in vers 16. Dan krijg je dus de volgende zin:

Rom. 2: 12 Want zovelen, als er zonder de wet gezondigd hebben, zullen ook zonder de wet verloren gaan; en zovelen, als er onder de wet gezondigd hebben, zullen door de wet geoordeeld worden;

16 In den dag dat God de verborgene dingen der mensen zal oordelen door Jezus Christus, naar mijn Evangelie.

Daartussenin wordt gezegd dat je de wet niet moet horen, maar doen. Het heet niet voor niets de wet der werken.

Niettemin, God zal oordelen, of je onder de wet geleefd hebt of niet. God zal de verborgene dingen der mensen oordelen. Dat is niet de buitenkant, de

persoon en ook niet de werken als zodanig, maar dat wat in het hart van de mens is. Het gaat erom of het werken des geloofs of werken des ongeloofs zijn.

De verborgene dingen = niet zoals de verborgen dingen, die bedekt waren, maar bekendgemaakt zijn en dus gekend kunnen worden, maar de cryptische dingen, de dingen die echt niet gekend kunnen worden, omdat ze binnen in de mens zitten.

Het eerste is mysterion, het tweede is kryptos.

Kryptos kan men sowieso niet zien, maar bij God zijn alle dingen bekend en dus zal Hij de verborgene dingen oordelen door Jezus Christus. God heeft immers al het oordeel aan de Zoon gegeven.

Hand. 17: 30 God dan, de tijden der onwetendheid overzien hebbende, verkondigt nu allen mensen alom, dat zij zich bekeren.

31 Daarom dat Hij een dag gesteld heeft, op welchen Hij den aardboden rechtvaardiglijk zal oordelen, door een Man, Dien Hij geordineerd heeft, verzekering doende aan allen, dewijl Hij Hem uit de doden opgewekt heeft.

Er wordt aan alle mensen alom gepredikt dat de Heere Jezus Christus uit de doden is opgestaan en dat Hij de mensheid ooit zal oordelen. Naar dat oordeel is de mens onderweg.

- 17 Zie, gij wordt een Jood genaamd en rust op de wet; en roemt op God,
- 18 En gij weet *Zijn* wil, en beproeft de dingen, die *daarvan* verschillen, zijnde onderwezen uit de wet;
- 19 En gij betrouwt uzelf te zijn een leidsman der blinden, een licht dergenen, die in duisternis zijn;
- 20 Een onderrichter der onwijzen, *en* een leermeester der onwetenden, hebbende de gedaante der kennis en der waarheid in de wet.

Paulus richt zich nu rechtstreeks tot de Joden. Het Jodendom kenmerkt zich doordat het de wet heeft, terwijl de heidenen de wet niet hebben. De Jood die de wet heeft fungeert in de Bijbel als tamelijk karikaturaal (dat is een tekening van iets of iemand waarin bepaalde eigenschappen of karaktertrekken overdreven beschreven of uitgelicht worden) voorbeeld van alle religie. Bij de Joden zijn alle kenmerken feitelijk overdreven. Elk detail van het normale menselijke leven wordt beheerst door de wet. Alles gaat volgens voorschriften, volgens belachelijke voorschriften. Dat is een weergave van wat religie feitelijk is.

Hier wordt weliswaar over de Joden gesproken, maar Israël geldt als voorbeeld voor alle mensen en voor alle volkeren, want het geeft uitdrukking aan het Woord Gods, maar ook aan het misbruik daarvan. Als het dus gaat over de wet, dan denken we dat het over de Joodse wet gaat. Dat is meestal ook zo, maar soms lees je in één adem wet, namelijk eerste beginselen der wereld.

Gij wordt een Jood genaamd. Daarna wordt gezegd wat dit inhoudt:

- De Jood rust op de wet. Het Jodendom wordt geacht gebaseerd te zijn op de wet. Daarom hebben de Joden een identiteitsprobleem. Ze weten niet meer wie zij zijn, omdat vele Joden die zich Jood voelen en zich ook zo noemen, in de praktijk helemaal geen aanhangers van de Joodse godsdienst zijn. Als ze die godsdienst niet aanhangen, hoezo zijn ze dan nog een Jood? In veel gevallen wordt het Zionisme daar dan voor in de plaats gesteld, maar dat is een heel ander ding.
- De Jood roemt op God. Ze zijn immers Gods eigen volk.
- De Jood weet de wil van God en beproeft de dingen die verschillen, want ze zijn onderwezen in de wet.
- De Jood ziet zichzelf als leidsman der blinden. Het Joodse volk wordt geacht ziende te zijn, wijsheid te hebben. Zij worden geacht het eerste der volken op aarde te zijn. Zij zijn een koninklijk en priesterlijk volk. Met andere woorden, zij zouden de heidenen onderwijzen. Dat wordt ze vanuit de Talmoed verboden, want als de heidenen hetzelfde weten als de Joden, dan valt het onderscheid weg.
- Ze hadden een licht moeten zijn voor degenen die in duisternis zijn. Hun zijn immers de woorden Gods toebetrouwd, volgens Rom. 3: 2.
- De Jood wordt geacht een leermeester der onwijzen te zijn. Zij worden geacht te beschikken over de kennis en de waarheid, zoals die in de wet geopenbaard is. Zij hebben de gedaante daarvan, de uiterlijke vorm. Dat klopt ook wel, want de wet is een wet van vormen, van rituelen, van uiterlijke dingen, van werken. Die vorm heeft men wel.

Paulus legt niet de nadruk op die kennis en waarheid, maar op de gedaante daarvan. Het gaat niet om de uiterlijke vorm van de wet, maar om het wezen van de wet. Die zou men kennen. Als het goed is leren we verstaan dat al die wetten uitdrukking geven aan geestelijke waarheden. Gij zult, bijvoorbeeld, een dorsende os niet muilbanden. Paulus vraagt dan of God ook voor de ossen zorgt. Nee, God zorgt niet voor de ossen, maar Hij zorgt voor mensen. Wat in die wet is vastgelegd is de eenvoudige waarheid, dat wie appelen vaart, die appelen eet. Een mens leeft nu eenmaal van het werk dat hij doet. Als een os gebruikt wordt om te dorsen en door het koren moet lopen om de dorsslede te trekken, dan mag je hem geen muilband omdoen, want als hij daar z'n werk doet, dan zal hij daarvan ook mogen eten. Waar het in Korinthe over gaat

(waar dit aangehaald wordt), is dat als iemand het Evangelie verkondigt, hij daar ook van leven zal en dus volgt nu de collecte. Die os niet mogen muilkorven is wet, maar je zou bedenken wat erachter steekt. Men begrijpt niet meer dat de uitwendige dingen de uitdrukking zijn van de inwendige dingen. De Joden hebben wel de uiterlijke vorm, maar ze hebben geen flauw idee waar het over gaat.

De Joden hebben een bepaalde vorm van arrogantie. Zij zijn Gods volk en zij hebben de waarheid. Maar Paulus zegt dat zij alleen de uitwendige vorm hebben, terwijl het om het inwendige gaat. Het uitwendige heet religie, het inwendige geloof. Daarom wordt ons in het Nieuwe Testament verklaard wat het Oude Testament voorstelt.

- 21 Die dan een anderen leert, leert gij uzelf niet? Die predikt, dat men niet stelen zal, steelt gij?
- 22 Die zegt, dat men geen overspel doen zal, doet gij overspel? Die van de afgoden een gruwel hebt, berooft gij het heilige?

Als je het heilige berooft en daarmee God berooft, dan staat dat gelijk aan afgoderij. Als men de afgoden dient, dient men de Heer niet.

- 23 Die op de wet roemt, onteert gij God door de overtreding der wet?

Ze zijn wel hoorders der wet, maar geen daders der wet. Ze hebben alleen een uitwendige vorm en het inwendige ontbreekt. Religie is uitwendige vorm, zonder inhoudt. Geloof is gewoon aanvaarden wat God zegt. Religie is dat de mens God iets aanbiedt en geloof is dat de mens aanvaardt wat God hem aanbiedt. Onze verlossing hield in dat we verlost werden van de wet en dus van religie. Sindsdien leven we uit geloof, uit wat God gezegd heeft en ons aan onderwijs gegeven heeft.

- 24 Want de Naam van God wordt om uwentwil gelasterd onder de heidenen, gelijk geschreven is (in Jes. 52: 5 en Ezech. 36: 23).

Er zijn natuurlijk veel meer Schriftplaatsen waar precies hetzelfde staat, maar hier worden er maar twee aangehaald. Het idee is dat Israël weliswaar Gods volk is, maar daar waar het juist God ongehoorzaam is en Hem zeker niet gelooft, heeft dat tot gevolg dat de Naam des Heeren gelasterd wordt. Als de tegenwoordige Joodse staat van Godswege ontstaan zou zijn, wat men ons soms wil doen geloven, waarom duurt het nu dan al meer dan 100 jaar en is die Staat nog steeds niet in een positie van rust terechtgekomen? Als dat het werk Gods is en Hij kan niet beter doen dan dat, dan hoef ik die God niet.

Maar propaganda voor het christendom bestaat uit de prediking van de Bijbelse Boodschap. Het christendom wordt dus verspreid door de prediking van het Woord. Volgens de koran wordt het mohammedanisme verspreid door het zwaard. De ongelovigen moeten gewoon om zeep gebracht worden, beginnend bij de Joden en daarna de christenen. Het christendom verspreiden met het zwaard is niet Bijbels, maar het is wel gebeurd.

Het christendom is de prediking van dat men zou geloven in wat God gesproken heeft. Het resultaat daarvan is Liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid. Daar wordt de wereld niet slechter van. Dat komt omdat het geen religie is. Religie is dwangmatig en maakt van alle mensen neuroten. Het frustreert de mens, omdat het opgelegd wordt. Bovendien leidt het tot niets en dat is nog frustrerender. Het resultaat zie je aan het Joodse volk. Door hen wordt de Naam van God gelasterd. Niet alleen door henzelf, maar door hun gedrag. De hele wereld ziet dat.

Als de God van hemel en aarde de God van het Joodse volk is, dan blijft men Hem niet. Als Hij de God van Israël is en 10 stammen zijn zoek, waarom doet Hij daar dan niets aan? Springt God zo met Zijn mensen om? Willen wij zo'n God? Nee, maar daar staat tegenover dat wij de Bijbel kennen en de geschiedenis van Gods handelen met dat volk. Daardoor weten we ook dat God hen heeft losgelaten. God heeft hen de eeuwen door lankmoedig verdragen. Als je dat allemaal weet, dan leer je God kennen als een God van goedertierenheid, barmhartigheid, lankmoedigheid enzovoort. Dan kennen wij Hem bovenal als een genadig God. Kortom, het Joodse volk is geen reclame voor de God van Israël. Dat wordt hier dus aangehaald.

De Joden en de besnijdenis

- Rom. 2: 25 Want de besnijdenis is wel nut, indien gij de wet doet; maar indien gij een overtreder der wet zijt, zo is uw besnijdenis voorhuid geworden.
- 26 Indien dan de voorhuid de rechten der wet bewaart, zal niet zijn voorhuid tot een besnijdenis gerekend worden?
- 27 En zal de voorhuid, die uit de natuur is, als zij de wet volbrengt, u *niet* oordelen, die door de letter en besnijdenis een overtreder der wet zijt?
- 28 Maar die is niet een Jood, die het in het openbaar is; noch die is de besnijdenis, die het in het openbaar in het vlees is;
- 29 Maar die is een Jood, die het in het verborgen is, en de besnijdenis des harten, in den geest, niet *in* de letter, *is de besnijdenis*; wiens lof niet is uit de mensen, maar uit God.

Rom. 2: 25 Want de besnijdenis is wel nut, indien gij de wet doet; maar indien gij een overtreder der wet zijt, zo is uw besnijdenis voorhuid geworden.

Het gaat hier weliswaar over de besnijdenis, maar feitelijk gaat het over de complete joodse cultuur, het leven onder de wet, waarvan de besnijdenis de meest voor de hand liggende uitdrukking is. Men noemt het belangrijkste kenmerk, maar bedoelt het geheel.

De besnijdenis is het Joodse volk en de voorhuid is de heidenen. Misschien dat die heidenen ook besneden zijn, maar dat heeft er verder niets mee te maken.

26 Indien dan de voorhuid de rechten der wet bewaart, zal niet zijn voorhuid tot een besnijdenis gerekend worden?

Dit vers komt overeen met vers 14. Wat in vers 14 de heidenen heet, die van nature de dingen doen die der wet zijn, heet hier de voorhuid, die de rechten der wet bewaart. Dat is hetzelfde als de heidenen die van nature de dingen doen die der wet zijn.

De besnijdenis is een beeld van wedergeboorte en het wegnemen van de voorhuid is een beeld van het wegnemen van de uitwendige mens en dus onder andere van religie (de wet is een bedekking en die wordt weggenomen. (Zie 2 Kor. 3).

27 En zal de voorhuid, die uit de natuur is, als zij de wet volbrengt, u *niet* oordelen, die door de letter en besnijdenis een overtreder der wet zijt?

Hier wordt gesuggereerd dat het Joodse volk, levend onder de wet, door heidenen geoordeeld zullen worden, die niet eens besneden zijn, maar wel degelijk God liefhebben met geheel hun hart en geheel hun ziel en met alles wat in hen is (= samenvatting van de wet). Door gelovige heidenen dus. Dat is precies wat in Rom. 9 – 11 uiteengezet wordt, want daarmee wordt natuurlijk de Gemeente aangeduid. Officieel niet Joods maar heidens en onbesneden. Israël zal door de Gemeente geoordeeld worden en de Gemeente zal in de nieuwe schepping een positie boven Israël innemen. Sterker nog, de Gemeente zal de wereld en zelfs de engelen oordelen.

28 Maar die is niet een Jood, die het in het openbaar is; noch die is de besnijdenis, die het in het openbaar in het vlees is;

Dat is twee keer hetzelfde. Het gaat niet om het uitwendige in het vlees.

29 Maar die is een Jood, die het in het verborgen is, en de besnijdenis des harten, in den geest, niet *in* de letter, *is de besnijdenis*; wiens lof niet is uit de mensen, maar uit God.

Het gaat om een besnijdenis van het hart, in de geest. Niet letterlijk. Men is pas een Jood als men in geestelijke zin besneden is. Dat is niet een spitsvondigheid van Paulus, maar dit stond ook al in het Oude Testament, in de wet.

Deut. 10: 16 Besnijdt dan de voorhuid uws harten, en verhardt uw nek niet meer.

De voorhuid uws harten is niet de voorhuid van je hart, maar de voorhuid, namelijk je hart. Het is de bedoeling dat je je hart besnijdt. Niet de uitwendige mens, maar de inwendige mens moet besneden worden. Er moet binnenin iets veranderen, in ons denken. Het denken dat gericht is op het uitwendige moet worden weggenomen. Dat is kenmerkend voor de mens en kenmerkend voor alle menselijke cultuur. Bij alles wat men doet of laat, denkt men vaak in de eerste plaats aan wat anderen ervan zullen vinden. Ziet het er wel netjes uit? Als ik zus of zo doe, kan ik dat dan wel maken zonder dat men mij meteen veroordeelt? Het gaat er echter niet om wat de mens ervan vindt, maar wat God ervan vindt. Of het in overeenstemming is met het Woord en de wil van God. We zouden veranderd moeten worden door de vernieuwing van ons gemoed. We zouden namelijk niet wereldgelijkvormig zijn, in de zin van wereldgelijkvormig denken. Het wettische denken moet eraf, het religieuze denken moet eraf. Dat heet besnijdenis van het hart.

En verhardt uw nek niet meer. Israël was een onbuigzaam en hardnekkig volk. Het wilde zich niet onderwerpen aan het Woord van God. Religie onderwerpt zich nooit aan God. Religie streeft ernaar om God aan de mens te onderwerpen. Religie is ervoor om de geesten, dan wel de goden, gunstig te stemmen. Religie is werken van de mens om bij God in een goed blaadje te komen. Om God zover te krijgen dat Hij ons accepteert en eventueel onze zonden vergeeft. We doen gewoon ons stinkende best en dan krijgen we Hem wel waar we Hem hebben willen. Geloof echter is nederigheid, namelijk onderwerping aan het Woord van God.

Deut. 30 is dat belangrijke hoofdstuk waarin over de bekering van Israël als volk gesproken wordt in de dagen van de wederkomst van Christus, waarbij ze uiteraard onder het Nieuwe Verbond geplaatst zullen worden.

Deut. 30: 5 En de HEERE, uw God, zal u brengen in het land, dat uw vaderen erfelijk bezeten hebben, en gij zult dat erfelijk bezitten; en Hij zal u weldoen, en zal u vermenigvuldigen boven uw vaderen.

6 En de HEERE, uw God, zal uw hart besnijden, en het hart van uw zaad, om den HEERE, uw God, lief te hebben met uw ganse hart en met uw ganse ziel, opdat gij levet.

‘De HEERE, uw God, zal uw hart besnijden’ heeft in de praktijk dezelfde betekenis als: de Heer zal Zijn wet in uw harten schrijven. De harde bolster gaat eraf en in het ontvankelijke hart zal de Heere God Zijn Woord planten. Ontvangt met zachtmoedigheid het Woord dat in uw harten geplant wordt (Jak. 1: 21). De zachtmoedigheid staat tegenover de stenen harten, waarin met geweld het Woord gebeiteld moet worden.

Jer. 4: 4 Besnijdt u den HEERE en doet weg de voorhuiden uwer harten, gij mannen van Juda en inwoners van Jeruzalem! opdat Mijn grimmigheid niet uitvare als een vuur, en brande, dat niemand blussen kunne, vanwege de boosheid uwer handelingen.

Je moet wedergeboren worden en vernieuwd worden in je gemoed, opdat je niet wettisch zou zijn en religieus, maar gelovig.

In Kol. 2 staat dat wij in Christus volmaakt gesteld zijn.

Kol. 2: 11 In Welken gij ook besneden zijt met een besnijdenis, die zonder handen geschiedt, in de uittrekking van het lichaam (der zonden) des vleses, door de besnijdenis van Christus;

Een geestelijke besnijdenis dus. Christus is besneden en wij zijn in Hem ook besneden, net zoals wij met Hem gestorven en begraven en opgewekt zijn. Dat gaat niet over de besnijdenis van Jezus, acht dagen na Zijn geboorte, maar...

12 Zijnde met Hem begraven in den doop, in welken gij ook met *Hem* opgewekt zijt, door het geloof der werking Gods, Die Hem uit de doden opgewekt heeft .

13 En Hij heeft u, als gij dood waart in de misdaden, en *in* de voorhuid uws vleses, mede levend gemaakt met Hem, al *uw* misdaden u vergevende.

Hier staat dus gewoon dat de besnijdenis een beeld van dood en opstanding is. We zijn in Christus gestorven, begraven en opgewekt; kortom, wij zijn in Christus besneden. De voorhuid is dus een beeld van de oude mens en

daarmee van de oude schepping, die zou worden weggenomen. De uiterlijke besnijdenis onder de Joodse religie is daar een uitbeelding van.

- Filipp. 3: 2 Ziet op de honden, ziet op de kwade arbeiders, ziet op de versnijding.
- 3 Want wij zijn de besnijding, wij, die God in den Geest dienen, en in Christus Jezus roemen, en niet in het vlees betrouwen.

Honden zijn een beeld van de heidenen. De kruimels van de tafel zijn voor de honden. Die vrouw zei toen: 'Maar daar behoort ik toe; dus die kruimels zijn voor mij'. En de Heer erkende dat (Mark. 7: 24 – 30).

We worden gewaarschuwd voor de versnijding. Als je je versneden hebt, dan ben je met je mes uitgeschoten. Dat is een mislukte besnijding. Maar bij ons is de besnijdenis goed gegaan, want dat was een geestelijke besnijdenis. Wij dienen God in de Geest en zijn dus met een geestelijke besnijdenis besneden. Wij roemen in Christus Jezus en betrouwen dus niet in het vlees.

De versnijding = degenen die zich Jood noemen en besneden zijn met een uitwendige besnijdenis. Men is wel religieus, maar niet gelovig.

Kwade arbeiders zijn degenen die de wet prediken. Zij prediken het Oude Verbond, in plaats van het Nieuwe. Zij prediken religie in plaats van geloof. Zij zijn kwade arbeiders en worden honden genoemd.

Al die uitwendige dingen hebben niet de minste betekenis. In onze dagen bestaat de neiging om zich te spiegelen aan het Joodse volk, om het Joodse volk het volk Gods te noemen, het uitverkoren volk. Men kijkt dan naar de Joodse Staat en zegt dat God daar Zijn werk doet. Maar het Joodse volk is niet het uitverkoren volk. Dat was het inderdaad in het verleden en dat zal het ook in de toekomst zijn, maar nu niet, want wij zijn het uitverkoren volk. Niet zij zijn besneden, nee, wij zijn besneden. Gelovigen die wedergeboren zijn en deel hebben aan Christus en die Hem in de praktijk in de Geest dienen. Als de Heer in onze dagen een werk doet, dan is dat niet onder het Joodse volk, maar onder ons. Dat blijkt ook, want kijk naar het Joodse volk en zie wat daar gebeurt. Dan zie je dat dat niet het werk Gods is.

Teruggrijpend op Rom. 2: 7 gaat het erom dat wij met volharding heerlijkheid en eer en onverderfelijkheid zouden zoeken. Dan krijgen we deel aan de zegeningen van God. Doe je dat niet, dan kom je terecht in verdrukking en benauwdheid. Dat is ook het enige onderscheid dat gemaakt wordt: je onderwerpt je aan Gods Woord, of niet. De tragiek wil dat het volk dat speciaal door God verkoren was om Zijn koninklijk en priesterlijk volk te zijn, zich in de praktijk door God niet laat onderwijzen. Wij worden geacht onderwezen te worden in het Woord van God, opdat wij Zijn zegeningen

zouden beërven. In Rom. 9 komt Paulus er uitgebreid op terug. Wat of wie is nu Israël? Wel, je kunt wel van Abraham of Jakob afstammen, maar dat maakt je nog niet tot een Israëliet. Het is niet alles Israël wat uit Israël is. Meestal is men daar de draad allang kwijt, maar de Bijbel is er duidelijk genoeg over. Het volk van God wordt gevormd door de gelovigen, in het algemeen uit de heidenen, die de wet nooit gehad hebben, maar zonder de wet toch de dingen doen die der wet zijn. Dat is God liefhebben en Hem dienen, in de eerste plaats met het hart.

Hoofdstuk 3

In Rom. 1 werd het onderwerp van deze brief aangekondigd, namelijk het Evangelie van God, van Zijn Zoon, Jezus Christus, onze Heer. Dat Evangelie is kracht Gods tot zaligheid voor eenieder die gelooft, eerst de Jood en de Griek, want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard.

Daarna wordt vanaf vers 18 verteld waarom dat Evangelie inderdaad een Blijde Boodschap is en waarom het nodig is. Namelijk omdat God de wereld heeft losgelaten vanwege het ongeloof van de wereld. Daarna wordt in hoofdstuk 2 vastgesteld dat in het Oude Testament wellicht onderscheid gemaakt werd tussen Jood en heiden, maar dat dit verschil niet bestaat. In elk geval niet voor de individuele Jood en voor de individuele heiden. Daarin wordt ingegaan op de opmerking dat het Evangelie kracht Gods is tot zaligheid voor eenieder die gelooft, voor zowel de Jood als de Griek en dat vanwege de onrechtvaardigheid van zowel de Jood als de Griek.

Daarbij moet gesteld worden dat als men een wet heeft, de onrechtvaardigheid alleen maar groter wordt. Men weet dan beter, maar houdt zich er niet aan. Men kan dat weliswaar ook niet, maar daar gaat het hier niet om. Beiden, zowel zij die de wet hebben, als zij die de wet niet hebben, Jood en Griek, of Jood en heiden, hebben die Blijde Boodschap nodig, die kracht Gods is tot zaligheid voor eenieder die gelooft.

Een boodschap heeft geen enkele zin wanneer men die niet ter harte neemt. Dat is één van de Bijbelse synoniemen van tot geloof komen.

Daarna volgt hoofdstuk 3, waarboven de verschillende perikopen staat: 'het voorrecht der Joden'; 'alle mensen zondaren' en 'rechtvaardigheid door het geloof'. Allemaal leuk en aardig, maar waar het feitelijk in dit hele hoofdstuk over gaat is de rechtvaardigheid Gods.

De mens is altijd gefixeerd op zijn eigen onrechtvaardigheid en hoe hij daar eventueel van verlost wordt, maar het gaat hier niet over de rechtvaardiging van de mens, maar over Gods rechtvaardigheid, want die staat ter discussie. De bekende vraag is: 'Als er dan een God is...?'. Het antwoord is dan dat God onrechtvaardig is. Als Hij zoveel onrechtvaardigheid in de wereld toestaat, dan is Hij daar Zelf mede schuldig aan. Daarmee laster je echter Zijn Naam.

Je kunt ook luisteren naar wat Hij Zelf te zeggen heeft. Je mag immers niet iemand veroordelen zonder hem zelf gehoord te hebben. Als je dan naar Hem luistert, dan wordt in Zijn Woord de rechtvaardigheid Gods uiteengezet, het Evangelie namelijk. Als je er vanuit gaat dat Gods werk nu al af is, dan kom je wellicht tot de conclusie dat er het één en ander niet deugt en dat dus de Schepper ook niet deugt. Gods werk is echter nog niet af. De vraag is waar dat werk toe moet leiden. Hoe ver zijn we en waar moet het naartoe? Die vraag

wordt in de Bijbel beantwoord. Dan ziet het er plotsklaps heel anders uit. Daar spreekt Romeinen 3 over.

Er zou dus boven hoofdstuk 3 moeten staan: **De rechtvaardigheid Gods.**

In hoofdstuk 1 en 2 ging het over de onrechtvaardigheid van de mens.

Tegenover die onrechtvaardigheid van de mens wordt de rechtvaardigheid van God gesteld. Dat komt nu aan de orde.

Er wordt dus geen onderscheid gemaakt tussen Jood en heiden. Dan blijf je met de vraag zitten dat de Joden toch het uitverkoren volk van God zijn. Hoe zit dat dan? Dat moet toch voordelen met zich meebrengen.

Voorrecht van de Joden

Rom. 3: 1 Welk is dan het voordeel van den Jood? Of welk is de nuttigheid der besnijdenis?

2 Vele in alle manier; want *dit is* wel het eerste, dat hun de Woorden Gods zijn toebetrouwd.

3 Want wat is het, al zijn sommigen ongelovig geweest? Zal hun ongelovigheid het geloof van God te niet doen?

4 Dat zij verre. Doch God zij waarachtig, maar alle mens leugenachtig; gelijk als geschreven is: Gelijk Gij gerechtvaardigd wordt in Uw woorden, en overwint, wanneer Gij oordeelt.

5 Indien nu onze ongerechtigheid Gods gerechtigheid bevestigt, wat zullen wij zeggen? Is God onrechtvaardig, als Hij toorn over *ons* brengt? (Ik spreek naar den mens.)

6 Dat zij verre, anderszins hoe zal God de wereld oordelen?

7 Want indien de waarheid Gods door mijn leugen overvloediger is geworden, tot Zijn heerlijkheid, wat word ik ook nog als een zondaar geoordeeld?

8 En *zeggen wij* niet *liever* (gelijk wij gelasterd worden, en gelijk sommigen zeggen, dat wij zeggen): Laat ons het kwade doen, opdat het goede *daaruit* kome? Welker verdoemenis rechtvaardig is.

Rom. 3: 1 Welk is dan het voordeel van den Jood? Of welk is de nuttigheid der besnijdenis?

Dat is twee keer hetzelfde. Voordeel is nuttigheid en Jood is besnijdenis. Dan volgt het antwoord.

2 Vele in alle manier; want *dit is* wel het eerste, dat hun de Woorden Gods zijn toebetrouwd.

Wat ook het voordeel van de Jood is, want er is veel voordeel, zegt Paulus, alles vloeit voort uit dit ene, namelijk dat hun de Woorden Gods zijn toebetrouwd. Dat is de hoofdzaak.

De woorden Die God voortijds veelmaal en op velerlei wijze gesproken heeft, die heeft Hij tot de vaderen gesproken. Zodra Israël bestond heeft God uitsluitend tot Israël gesproken. Hij heeft Zijn Woorden aan Israël bekendgemaakt. En mocht het zo zijn dat God toch rechtstreeks tot heidenen gesproken heeft, dan nog zijn die woorden vervolgens aan Israël gegeven. God heeft bijvoorbeeld tot Nebukadnézar gesproken en tot Kores, maar al die woorden zijn aan Israël toevertrouwd en via de Israëlitische overlevering komen die woorden bij ons terecht.

Israël is het uitverkoren volk van God, niet opdat het in de hemel zou komen, want daar komt het überhaupt niet; ook niet opdat het eeuwig leven zou ontvangen, want er zijn erg veel Israëlieten die überhaupt geen eeuwig leven zullen ontvangen, eenvoudigweg omdat ze ongelovig zijn. Ze zijn dus ook niet uitverkoren, opdat ze tot geloof zouden komen. De Joden zijn niet uitverkoren om tot geloof te komen (dit nadert de leer van de uitverkiezing), want de Joden komen in het algemeen niet tot geloof. In elk geval niet tot op heden. Israël is uitverkoren, opdat het een koninklijk en priesterlijk volk zou zijn, Hem ten eigendom, met als strekking dat zij dus Zijn Woord zouden ontvangen en bewaren en prediken. Priesters zouden het Woord van God bekendmaken. Dat is iets anders dan zo nu en dan een ritueel offer brengen. Daarom woonden de priesters ook verspreid over Israël, zodat als er vragen waren, men bij wijze van spreken naar de priester op de hoek ging, om aan hem te vragen hoe het zit en wat het Woord Gods zegt enzovoort. Het was de bedoeling dat dit volk het Evangelie aan de overige volken zou prediken. Dat zal het in de toekomst ook daadwerkelijk doen, maar dat lezen we in de brief aan de Romeinen pas aan het eind van hoofdstuk 11. Er is echter een probleem, want...

- 3 Want wat is het, al zijn sommigen ongelovig geweest? Zal hun ongelovigheid het geloof van God te niet doen?

Sommigen uit dat Joodse volk zijn ongelovig geweest. Dit is een understatement. Het mag dan zo zijn dat sommigen ongelovig waren, maar in feite was het hele volk ongelovig. Het Sanhedrin vertegenwoordigde het Joodse volk en als het Sanhedrin spreekt, dan spreekt officieel het Joodse volk. Of de meerderheid van het Joodse volk het daarmee eens was, heeft er niets mee te maken. Het gaat om een juridische zaak; als de regering spreekt, dan spreekt daar officieel het Joodse volk.

De indruk wordt gewekt dat slechts een minderheid van de Joden ongelovig was. Dat kan dan wel zo zijn, maar niettemin was dat officieel het volk.

In de eerste jaren na de opstanding van Christus waren er vele duizenden gelovigen in Jeruzalem. Misschien was dat toentertijd wel een meerderheid. God rekent echter niet democratisch. Wat telt is dat er een overheid is die officieel dat volk vertegenwoordigt. Het Sanhedrin heeft vaak nee gezegd tegen de Heere Jezus, tegen het Evangelie en tegen hen die het Evangelie verkondigden. Daarmee heeft het Joodse volk officieel de zaligheid afgewezen. Ook de Joodse leidslieden in Rome zeiden nee. Ook de koning der Joden zei nee. Het is langs alle kanten geprobeerd. Het volk heeft officieel nee gezegd en nu is het wachten op de toekomst, wanneer het Joodse volk alsnog officieel ja zal zeggen.

Het punt is dat God de woorden Gods aan dat Joodse volk heeft toebetrouwd en dat via dat Woord het Koninkrijk op aarde gevestigd zou worden over alle volkeren. Via geloof in dat Woord kan men zalig worden. Maar als dat Woord is toevertrouwd aan een volk dat ongelovig is, valt te vrezen dat niemand er ooit van hoort en dat daarmee het werk Gods dus stil staat. Zo lijkt het erop dat Gods beloften niet vervuld worden, om de doodeenvoudige reden dat het Joodse volk ongelovig is. Sommigen leren dat ook. Een variant daarop is dat de kerk in de plaats van Israël gekomen is. Dat is niet helemaal onjuist, maar daar worden wel vaak verkeerde conclusies aan verbonden.

De vraag is dan ook: 'Al zijn sommigen ongelovig geweest, hoe moet het dan verder? En, zal hun ongelovigheid het geloof van God teniet doen? Met andere woorden, zal hun ontrouw de trouw van God teniet doen? Israël was ontrouw aan het Woord van God en de vraag is of God dan ineens ook ontrouw is aan Zijn Woord. Als God door Israël Zijn beloften niet kan vervullen, dan zou Hij Zelf ook ontrouw zijn en bovendien onrechtvaardig. Als je je niet houdt aan de afspraak, dan ben je immers onrechtvaardig, ontrouw en dus ongelovig.

Geloof is dat men zich houdt aan Zijn Woord. Als God gelooft, dan is Hij trouw aan Zijn eigen Woord, tegenover de Joden die ontrouw zijn aan Zijn Woord. Hoe dan ook, God is trouw aan Zijn Woord en doet dus toch wat Hij beloofd heeft.

Als hier de vraag alleen al gesteld wordt, impliceert dat ook meteen het antwoord, namelijk dat God niet ontrouw is aan Zijn Woord. Dit betekent dat Hij een werk doet in deze tegenwoordige tijd, dat voortkomt uit de beloften die Hij in het Oude Testament gedaan heeft.

God doet nu niet een werk via de Joden, maar daarbuiten. Hij doet Zijn werk óf via de Joden óf via de heidenen. Meer smaken zijn er niet. Als Hij het nu niet via de Joden doet, dan doet Hij het dus via de heidenen. In de praktijk is dat de kerk; dat wil zeggen, de Gemeente. Zo bezien is het dus inderdaad

waar dat de Gemeente de plaats van het Joodse volk inneemt, maar die plaats is de plaats van het koninklijke priesterlijke volk. De bedoeling is dat in onze dagen een volk uit de heidenen dit Woord ontvangt, gelooft en bewaart, maar ook predikt. Het Woord is niet alleen tot ons gesproken, maar ons ook toevertrouwd. Daarom zeggen zowel Paulus als Petrus dat wij een koninklijk en priesterlijk volk zijn. Wij waren Lo-ammi (niet Mijn volk), maar zijn Ammi (Mijn volk) geworden. In de praktijk gaat het gewoon over de Gemeente, aan wie die Woorden Gods in onze dagen zijn toebetrouwd.
Is God dus ontrouw?

- 4 Dat zij verre. Doch God zij waarachtig, maar alle mens leugenachtig; gelijk als geschreven is: Gelijk Gij gerechtvaardigd wordt in Uw woorden, en overwint, wanneer Gij oordeelt.

Gods werk vindt dus wel voortgang. Wat heeft Hij dan beloofd? Een Messiaans Rijk, de uitstorting van de Heilige Geest, het oprichten van een Nieuw Verbond, de verschijning van de Hogepriester naar de ordening van Melchizédek, een nieuwe schepping enzovoort. Petrus zegt over die beloften in Hand. 2 dat die u toekomen en allen die daar verre zijn. Paulus zegt dat God ze beloofd heeft aan onze vaders, maar aan ons, hun kinderen, vervuld heeft, toen Hij Jezus uit de dood heeft doen opstaan. Al die beloften zijn vervuld in de opstanding van Christus. Dat het daarbij om een verborgen Koninkrijk gaat en een troon die tot nu toe alleen in de hemel staat en ook degenen die deel uitmaken van dat Koninkrijk verborgen zijn bij God, is waar. Dat staat hier niet, maar weer op andere Schriftplaatsen. God houdt Zich aan Zijn Woord. Pas in hoofdstuk 9 – 11 gaat Paulus hier verder op in.

Het gaat hier om de rechtvaardigheid Gods. Die hangt rechtstreeks samen met Zijn geloof, met Zijn trouw. Hij houdt zich aan het recht. Dat recht staat opgeschreven, zwart op wit. Daarmee was het onveranderlijk en kon iedereen het nakijken.

God is dus rechtvaardig, want Hij houdt Zich aan Zijn Woord. Want God is waarachtig en alle mens leugenachtig; gelijk als geschreven is: Gelijk Gij gerechtvaardigd wordt in Uw woorden, en overwint, wanneer Gij oordeelt, geciteerd uit Psalm 51.

God is waarachtig. Hij houdt Zich namelijk aan de waarheid. Alle mens is leugenachtig en houdt zich dus niet aan de waarheid. Zo kom je vanzelf terecht bij degene die niet in de waarheid is staande gebleven en de vader van de leugen is: de satan. De wereld houdt de waarheid in ongerechtigheid ten onder, terwijl men de waarheid zou betrachten in liefde (Efe. 4: 15).

Psa. 51: 6 Tegen U, U alleen, heb Ik gezondigd, en gedaan, dat kwaad is in Uw ogen; opdat Gij rechtvaardig zijt in Uw spreken, *en* rein zijt in Uw richten.

Dit zijn de woorden van de Heere Jezus. Het zijn weliswaar de woorden van David, maar hij was een profeet en wist toen hij deze woorden opschreef, dat dit de woorden van zijn Zoon zouden zijn. Bovendien, welk mens heeft alleen tegenover God gezondigd en tegenover niemand anders? Alleen die mens die door God voor ons tot zonde gemaakt is (Want Dien, die geen zonde gekend heeft, heeft God voor ons tot zonde gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem. 2 Kor. 5: 21).

Hier belijdt de Zoon des mensen de zonde en zonden van heel de mensheid, van wie Hij de Losser is. De Zoon des mensen is de Zoon van Adam. Die Zoon van Adam is gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren was (Luk. 19: 10). Hiertoe was Hij in de wereld gekomen. Als Hoofd van de menselijke familie had Hij naar wettische en Joodse begrippen als de Goël (losser) het recht om de schuld van de familie te betalen, om andermans rekening te voldoen. Hij nam de schuld van heel de menselijke familie op zich, in overeenstemming met de wet. Natuurlijk was het uit genade, uit barmhartigheid en goedertierenheid, maar daar gaat het hier niet over. Het was in overeenstemming met de wet. Het was dus rechtvaardig dat Hij onze zonden beleed.

Waarom belijdt Hij die zonden aan God? Opdat God rechtvaardig is in Zijn spreken. Hoezo? Opdat Hij rein is in Zijn richten. God zal namelijk richten, recht spreken. God sprak recht en verklaarde dat jij en ik vrij zijn van welke zondeschuld dan ook. Naar de mens gesproken kan dat niet en is dat onrechtvaardig, want wij hebben schuld. De Rechter had ons moeten veroordelen. Waarom is er zoveel onrecht in de wereld? Omdat de Rechter ons vrijgesproken heeft. Hij heeft ons niet geëxecuteerd. Hij laat ons gewoon leven en wij brengen het onrecht in de wereld, terwijl Hij het laat gebeuren. God spreekt ons vrij en doet dat op rechtvaardige gronden, want het Hoofd van de familie heeft de schuld betaald.

Degene Die geen zonde had, heeft onze zonden op zich genomen en belijdt die zonden voor God, opdat God op rechtvaardige grond zou kunnen vrijspreken. Opdat God rechtvaardig zou zijn in Zijn richten.

4 Dat zij verre. Doch God zij waarachtig, maar alle mens leugenachtig; gelijk als geschreven is: Gelijk Gij gerechtvaardigd wordt in Uw woorden, en overwint, wanneer Gij oordeelt

God had beloofd rechtvaardig te zullen oordelen en Hij doet het ook. Dat rechtvaardig oordeel houdt in dat wij zonder zonden zijn, want onze schuld is

betaald. In overeenstemming met de wet hebben onze zonden rechtvaardige vergelding ontvangen. Wij hebben echter de schuld over die zonden niet persoonlijk gedragen, maar dat heeft het Hoofd van de familie gedaan. Het was in de wet geregeld dat dit kon en mocht.

Zijn rechtvaardigheid komt dus niet tot uitdrukking omdat Hij die projecteert in heel de wereld en het onrecht uit de wereld uitbant, maar juist in het tegenovergestelde. De wereld is vol van onrechtvaardige mensen. God doet daar niets aan, om de eenvoudige reden dat die onrechtvaardige mensen door God zijn vrijgesproken. Zij zijn alleen wel dood en God wil er niets mee te maken hebben. Eén stierf voor allen en dus zijn allen gestorven (2 Kor. 5: 15). Hij kan de mensheid ook moeilijk oordelen, want zij zijn al geoordeeld. Het enige dat Hij zou kunnen oordelen is hun ongelof.

De grond waarop wij toegevoegd zijn aan dit volk, aan de Gemeente, is geloof, nadat eerst onze zonden zijn weggedaan. De zonden van de hele wereld zijn weggedaan. Sindsdien zijn we tot geloof gekomen en in een nieuwe relatie met Hem gekomen. Eén stierf voor allen, maar die Eén leeft niet voor allen, maar alleen voor degenen die geloven.

God is rechtvaardig en handelt rechtvaardig. Wij zijn daardoor op rechtvaardige gronden vrijgesproken.

- 5 Indien nu onze ongerechtigheid Gods gerechtigheid bevestigt, wat zullen wij zeggen? Is God onrechtvaardig, als Hij toorn over *ons* brengt? (Ik spreek naar den mens.)

Onze onrechtvaardigheid bevestigt Gods rechtvaardigheid. De onrechtvaardigheid van de natuurlijke mens laat de rechtvaardigheid van God des te beter uitkomen. Hoe minder de mens zich aan het Woord van God houdt, hoe meer blijkt dat God er Zich aan houdt. De wet was er gekomen, opdat de zonde zou toenemen en dat door de wet de zondenatuur zou gedemonstreerd worden, want door de wet kent men de zonde. Is dat dan niet erg? Nee, want waar de zonde te meer wordt, daar wordt de genade Gods veel meer overvloedig. Het contrast wordt des te duidelijker.

Naar de mens gesproken zou je kunnen zeggen dat, als die ongerechtigheid van de mens de rechtvaardigheid van God doet uitkomen, die dus voor een goed doel gebruikt. Paulus spreekt dat niet tegen, maar dat is niet de bedoeling daarvan. De bedoeling is dat de mens tot geloof komt in de Heere Jezus Christus, opdat het tegenwoordige werk van God in die mens gestalte zou krijgen. Je zou de rechtvaardigheid en genade Gods niet misbruiken om in zonde te kunnen leven. Dat kan wel, maar dat leert Paulus niet, omdat dit niet de bedoeling is. Het zou positief gebruikt worden, namelijk dat Gods werk in ons gerealiseerd wordt.

Als God die toorn uit Rom. 1: 18 over ons brengt, is Hij dan niet onrechtvaardig? Want die onrechtvaardigheid van de mens doet toch alleen maar de rechtvaardigheid van God beter uitkomen? Maar dat is dus volgens Paulus naar de mens redeneren. Paulus antwoordt:

6 Dat zij verre, anderszins hoe zal God de wereld oordelen?

Want hoe kan God de wereld oordelen als Hijzelf onrechtvaardig is? Een onrechtvaardige rechter is in de praktijk een onmogelijkheid.

7 Want indien de waarheid Gods door mijn leugen overvloediger is geworden, tot Zijn heerlijkheid, wat word ik ook nog als een zondaar geoordeeld?

Onze leugen is tot heerlijkheid Gods. Als dat zo is, waarom zou ik dan ook nog als een zondaar geoordeeld moeten worden?

8 En *zeggen wij niet liever* (gelijk wij gelasterd worden, en gelijk sommigen zeggen, dat wij zeggen): Laat ons het kwade doen, opdat het goede *daaruit* kome? Welker verdoemenis rechtvaardig is.

Dat is hoe wij gelasterd worden. Men zegt dat van ons ook. Wij leren immers dat God al onze zonden heeft weggedaan en dat daar niets meer aan veranderd kan worden. Maar wij leren niet dat wij het kwade zouden doen, opdat het goede daaruit voortkome. Wij zouden wandelen in de goede werken welke God heeft voorbereid. Dat laatste is echter niet het onderwerp van dit hoofdstuk. Het gaat nog steeds over de rechtvaardigheid Gods. Hij is rechtvaardig en houdt Zich aan Zijn Woord. Hij heeft de zonden der wereld veroordeeld. Hij heeft de wereld losgelaten, omdat de wereld de waarheid in ongerechtigheid ten onder houdt. Bovendien, Eén is voor alle gestorven en dus zijn allen gestorven en God houdt Zich niet met doden bezig. Aan de andere kant, God is rechtvaardig, want Hij spreekt ons vrij, op basis van het verzoeningswerk van de Heere Jezus Christus.

Wat in vers 1 – 8 fundamenteel uiteen is gezet, wordt in het volgende gedeelte uitgebreider uiteengezet. Namelijk de onrechtvaardigheid van de mens tegenover de rechtvaardigheid van God.

Alle mensen zondaren

Rom. 3: 9 Wat dan? Zijn wij uitnemender? Ganselijk niet; want wij hebben te voren beschuldigd beiden Joden en Grieken, dat zij allen onder de zonde zijn;

- 10 Gelijk geschreven is: Er is niemand rechtvaardig, ook niet één;
- 11 Er is niemand, die verstandig is, er is niemand, die God zoekt.
- 12 Allen zijn zij afgeweken, te zamen zijn zij onnut geworden; er is niemand, die goed doet, er is *ook* niet tot één toe.
- 13 Hun keel is een geopend graf; met hun tong plegen zij bedrog; slangenvenijn is onder hun lippen.
- 14 Welker mond vol is van vervloeking en bitterheid;
- 15 Hun voeten zijn snel om bloed te vergieten;
- 16 Vernieling en ellendigheid is in hun wegen;
- 17 En den weg des vredes hebben zij niet gekend.
- 18 Er is geen vreze Gods voor hun ogen.
- 19 Wij weten nu, dat al wat de wet zegt, zij dat spreekt tot degenen, die onder de wet zijn; opdat alle mond gestopt worde en de gehele wereld *voor* God verdoemelijk zij.
- 20 Daarom zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd worden, voor Hem; want door de wet is de kennis der zonde.

Rom. 3: 9 Wat dan? Zijn wij uitnemender? Ganselijk niet; want wij hebben te voren beschuldigd beiden Joden en Grieken, dat zij allen onder de zonde zijn;

- 10 Gelijk geschreven is: Er is niemand rechtvaardig, ook niet één;

Niet onder de Joden en ook niet onder de Grieken.

- 11 Er is niemand, die verstandig is, er is niemand, die God zoekt.

Als men rechtvaardig is, is men verstandig en als men verstandig is en rechtvaardig, dan zoekt men God.

- 12 Allen zijn zij afgeweken, te zamen zijn zij onnut geworden; er is niemand, die goed doet, er is *ook* niet tot één toe.

Afwijken = zonde. Dan mis je en wijk je dus af. Dan ben je zonder en daarmee zondig. De schepping is er, opdat de schepping de Schepper zou dienen en eren (Zie Rom. 1: 21). Waar de mens onder de zonde is en dus onder de heerschappij van de zonde, is die mensheid dus afgeweken en onnut geworden voor gebruik door God Zelf. Men kan God niet dienen. Goed doen = God verheerlijken en danken. Dit zijn allemaal citaten uit het Oude Testament.

- 13 Hun keel is een geopend graf; met hun tong plegen zij bedrog; slangenvenijn is onder hun lippen.
- 14 Welker mond vol is van vervloeking en bitterheid;

Dat is vier keer hetzelfde. Keel, tong, lippen en mond. Dat zijn de organen die men nodig heeft om te spreken. Als de mens wat doet, dan is dat in de eerste plaats spreken. Wat in het hart is, komt in de eerste plaats via de mond naar buiten. De handen en voeten hebben te maken met de handel en wandel van de mens. Die worden in tweede instantie genoemd.

De woorden die de mensen spreken zijn:

- Bedrog. Het gaat immers over de leugen;
- Slangenvenijn. = gif. Is uiteraard een verwijzing naar de slang in de hof, die het Woord van God veranderde in een leugen;
- Vervloeking. Leidt tot de dood in plaats van naar het leven. Het bedrog en de leugen van de satan leiden ook tot de dood. Hij zegt weliswaar dat het naar het leven leidt, maar de waarheid is dat men eraan dood gaat.
- Bitterheid. Heeft ook met de dood te maken. Als water bitter is, wil dit zeggen dat het giftig is. Het is ondrinkbaar geworden. Zonder water geen leven (water is een beeld van het Woord van God).

15 Hun voeten zijn snel om bloed te vergieten;

Dat is dus ook de dood. Niet dat bloed dood is, maar als het vergoten wordt en dus verspild, dan heeft dat te maken met de werking van de dood.

16 Vernieling en ellendigheid is in hun wegen;

Wegen komt overeen met de voeten, met de wandel van de mens.

17 En den weg des vredes hebben zij niet gekend.

In dit Schriftgedeelte worden de boom der kennis van goed en kwaad en de boom des levens eigenlijk geïmpliceerd. Het slangenvijn verwijst naar de boom der kennis van goed en kwaad. Deze boom stelt religie en wet voor. Ook het Oude Verbond der wet is een bediening des doods. Daartegenover staat de boom des levens, die een beeld is van het Nieuwe Verbond. Het Nieuwe Verbond kenmerkt zich door genade en vrede, zoals religie gekenmerkt wordt door strijd. Als er geen religie was, dan waren er ook veel minder oorlogen. Vrede is kenmerkend voor geloof. Daarom heet het Nieuwe Verbond ook het Verbond der genade, zoals dit meestal door de theologie wordt aangeduid, maar de Bijbel noemt het Nieuwe Verbond vooral het Verbond des vredes, zelfs in het Oude Testament al. Hij is onze Vrede, die deze twee tot één gemaakt heeft (Efe. 2: 14). De Joden vanuit het Oude Verbond en levend onder de wet, begroeten elkaar met het woord 'sjaloom', vrede. Zij wensen elkaar in werkelijkheid het Nieuwe Verbond toe.

Hier staat dat zij de weg des vredes niet hebben gekend. Zij komen niet tot geloof. Als men gelooft, dan heeft men vrede, bij God. Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onze Heere Jezus Christus; door Welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij staan, en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods (Rom. 5: 1). Dat is de volgorde: vrede bij God en daarom hebben wij toeleiding tot deze genade.

De wereld, onder aanvoering van de Joden, heeft de weg des vredes niet gekend. Ook waar zij zeggen: 'Het is vrede', daar is geen vrede. Zij roepen wel vrede, maar er is geen vrede.

De grote risee is dat men al tenminste tientallen jaren probeert te komen tot vrede voor de Joodse Staat, maar men kan er niet toe komen. Als men er wel toe komt en zij zullen zeggen dat er vrede is en geen gevaar, dan zal een haastig verderf over hen komen (1 Thess. 5: 3).

Zij hebben de weg des vredes niet gekend. Waarom niet?

18 Er is geen vreze Gods voor hun ogen.

Vreze Gods = onderwerping aan God. Dat wat men vreest, daaraan onderwerpt men zich. Onderdanig zijn aan, rekening houden met.

Men bedenkt van alles en men filosofeert van alles, maar het brengt alleen strijd met zich mee. Maar men zou zich onderwerpen aan wat God verzonnen heeft, aan Zijn plan der eeuwen, aan Zijn Woord en dus Hem vrezen. Dan heeft men vrede.

19 Wij weten nu, dat al wat de wet zegt, zij dat spreekt tot degenen, die onder de wet zijn; opdat alle mond gestopt worde en de gehele wereld voor God verdoemelijk zij.

Let op 'onder de zonde' in vers 9, toegepast op Jood en heiden en daarna 'onder de wet', alleen toegepast op de Joden. In beide gevallen gaat het om heerschappij. Men is onderdanig aan de zonde, die men dient (zie hoofdstuk 6), of men is onderdanig aan de wet.

Door de wet is kennis der zonde. Dat is kennis van de zondige natuur. De wet heeft niet als doel de mens te verbeteren; dat lijkt alleen maar zo. De wet zegt: 'Doe dit en doe dat, of juist niet'. De mens denkt dat hij daar beter van wordt. Het punt is juist, dat God de wet gegeven heeft om te demonstreren dat dat niet werkt, omdat de mens nu eenmaal onverbeterlijk is. Hoe weten we dat? Door de wet. Leg de mens een wet op, zeg hem maar wat hij doen en laten moet. Dan zal blijken dat hij wel wil, maar niet kan. Hij kan met z'n gemoed instemmen met de wet Gods, maar weet er in de praktijk met

handen en voeten geen raad mee (zie hoofdstuk 7). De mens kan dus niet en dat demonstreert de wet.

Waar de mens onder een wet leeft, daar gaat hij er vanuit dat de mens in wezen goed is. Als de mens niet goed is, dan kan hij het goede dat in hem is natuurlijk ook niet door de wet verbeteren. Men trekt de verkeerde conclusie. Wat heeft de wet de Joden gebracht? Juist ongeloof. Men roemt in de wet. De wet stond en staat hen in de weg om tot geloof in de Heere Jezus Christus te komen. Waarom? Omdat men niet gelooft dat men wedergeboren moet worden. Als je in wezen goed bent, dan hoeft dat alleen maar ontwikkeld te worden. Het punt is nu juist dat er niets goed in de mens is; daarom moet die oude mens weg en moet er een nieuwe mens voor in de plaats komen. Dat is één van de belangrijkste redenen waarom religieuze mensen in het algemeen niet tot geloof komen.

Waarom spreekt dus de wet? Om duidelijk te maken dat de hele wereld, inclusief de Joden, voor God verdoemelijk is.

- 20 Daarom zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd worden, voor Hem; want door de wet is de kennis der zonde.

Door de wet is geen rechtvaardiging, maar kennis der zonde. Niet kennis der zonden, de daden, maar kennis der zondige natuur. Waaruit kent gij uw ellende? Uit de wet Gods. Precies. Je hebt er alleen niet zoveel aan als je je zonde kent, je kunt beter de Heer kennen en de kracht van Zijn opstanding. In het gunstigste geval kom je door de wet alleen te weten dat je niet deugt, maar zover komen de meesten helaas niet, omdat men, levend onder de heerschappij van de wet, daar meestal te farizeïstisch voor is.

Dit gedeelte spreekt dus over de onrechtvaardigheid van de mens, zonder onderscheid. Het volgende gedeelte spreekt over de rechtvaardigheid van God. Dat is een dubbele tegenstelling. Onrechtvaardigheid tegenover rechtvaardigheid en de mens tegenover God.

Rechtvaardiging door het geloof

- Rom. 3: 21 Maar nu is de rechtvaardigheid Gods geopenbaard geworden zonder de wet, hebbende getuigenis van de wet en de profeten:
- 22 Namelijk de rechtvaardigheid Gods door het geloof van Jezus Christus, tot allen, en over allen, die geloven; want er is geen onderscheid.
- 23 Want zij hebben allen gezondigd, en derven de heerlijkheid Gods;

- 24 En worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijn genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is;
- 25 Welken God voorgesteld heeft *tot* een verzoening, door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid, door de vergeving der zonden, die te voren geschied zijn onder de verdraagzaamheid Gods;
- 26 Tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid in dezen tegenwoordigen tijd; opdat Hij rechtvaardig zij, rechtvaardigende degene, die uit het geloof van Jezus Christus is.
- 27 Waar is dan de roem? Hij is uitgesloten. Door wat wet? Der werken? Neen, maar door de wet des geloofs.
- 28 Wij besluiten dan, dat de mens door het geloof gerechtvaardigd wordt, zonder de werken der wet.
- 29 Is God *God* der Joden alleen? en is Hij het niet ook der heidenen? Ja, ook der heidenen;
- 30 Nademaal Hij een enig God is, Die de besnijdenis rechtvaardigen zal uit het geloof, en de voorhuid door het geloof.
- 31 Doen wij dan de wet te niet door het geloof? Dat zij verre; maar wij bevestigen de wet.

Rom. 3: 21 Maar nu is de rechtvaardigheid Gods geopenbaard geworden zonder de wet, hebbende getuigenis van de wet en de profeten:

Maar nu = na. Na alles wat voorafging. Sinds de dood en opstanding van Christus is de rechtvaardigheid Gods geopenbaard geworden zonder de wet. Het Evangelie is kracht Gods tot zaligheid voor eenieder die gelooft. In het Evangelie wordt de rechtvaardigheid Gods geopenbaard, buiten de wet om. De wet en de profeten = het Oude Testament. Dat getuigt van de dood en opstanding van de Heere Jezus Christus en dus van de rechtvaardigheid Gods. Het wordt daarin aangekondigd, maar inmiddels is het gebeurd en geopenbaard. Was het dan in het verleden verborgen? Ja, want het ligt in het Oude Testament verborgen. Niettemin spreekt het Oude Testament erover. De wet en de profeten zijn een aanleiding tot een betere hoop en een schaduw van toekomstige goederen (Hebr. 7: 19; 10: 1). Wet en profeten hebben erover gesproken, maar dragen er niet aan bij.

- 22 Namelijk de rechtvaardigheid Gods (is geopenbaard geworden) door het geloof van Jezus Christus, tot allen, en over allen, die geloven; want er is geen onderscheid.

Het geloof van Jezus Christus zou je naast het geloof van God uit vers 3 moeten leggen. Het gaat nog steeds over hetzelfde. God houdt Zich aan Zijn

Woord en Degene over Wie het Evangelie spreekt, hield Zich en houdt zich nog steeds aan het Woord van God. Sterker nog, Hij is het Woord van God. Zozeer houdt Hij Zich eraan. Het belangrijkste kenmerk van Hem is dat Hij Zich aan het Woord Gods houdt. In de eerste plaats in wat Hij spreekt, maar ook in Zijn wandel. Zovele beloften Gods als er zijn, wat God ook beloofd heeft, die zijn in Hem ja en amen.

De rechtvaardigheid Gods is dus geopenbaard geworden door de trouw van de Heere Jezus Christus. De Bijbel spreekt over Zijn trouw en ook over Zijn gehoorzaamheid. Hij heeft bijvoorbeeld gehoorzaamheid (trouw) geleerd uit hetgeen Hij heeft geleden (Hebr. 5: 8).

Gehoorzaamheid = neiging om te horen naar het Woord.

Geloof, gehoorzaamheid en trouw zijn synoniemen.

Het geloof van Jezus Christus wordt in de volgende Schriftplaatsen genoemd:

- **Rom. 3: 26;** Hij rechtvaardigt degenen die uit het geloof van Jezus zijn;
- **Gal. 2: 16.** Door Zijn trouw en onderwerping aan het Woord Gods zijn wij behouden geworden;
- **Gal. 2: 20.** Hij doet een werk aan ons en in ons, in opdracht van Zijn hemelse Vader. Daar leven wij uit. Wij zijn schapen van Zijn kudde en Hij is de goede Herder. Hij zorgt voor ons, omdat Hij trouw is aan Degene die Hem tot Herder heeft aangesteld;
- **Efe. 3: 12.** Door het geloof van hem hebben wij de vrijmoedigheid en de toegang met vertrouwen. Dat is de samenvatting van de Hebreeënbrief. Wij zouden met vrijmoedigheid toegaan door de gehoorzaamheid van Christus;
- **Filipp. 3: 9.** Een rechtvaardigheid door het geloof van Christus. Het geloof van de Heere Jezus Christus is de bron, de oorzaak, van onze zaligheid. Wij krijgen weliswaar door ons geloof deel aan de zaligheid, maar er zou geen zaligheid zijn zonder het geloof van de Heere Jezus Christus. Als Hij niet de weg was gegaan in onderwerping aan de wil van Zijn hemelse Vader, dan zou er geen zaligheid geweest zijn en dan waren onze zonden niet weggedaan en dan was er geen nieuwe schepping, geen eeuwig leven of Nieuw Verbond en waren wij dus ook niet zalig. Als Christus niet is opgewekt, zo zijn wij nog in onze zonden.

Deze zelfde gedachte komt ook tot uitdrukking in de term 'uit het geloof'.

Uit = op grond van....

Als er staat dat wij gerechtvaardigd zijn uit het geloof, dan gaat het over het geloof van Jezus Christus.

Rom. 1: 17 Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard uit geloof tot geloof...

Dat is uit het geloof van Jezus Christus, tot het geloof van ons. Uit geloof (de bron), tot geloof (de bestemming). Het geloof van de Heere Jezus Christus is de bron van onze zaligheid. Wij krijgen daar deel aan, omdat ook wij geloven en daarmee navolgers van Christus zijn. We geloven zoals Hij en krijgen deel aan Zijn zaligheid.

De rechtvaardigheid Gods komt tot stand door het geloof, de trouw, van de Heere Jezus Christus en wij krijgen daar door geloof deel aan.

Er wordt niet zozeer gesproken over dat wij gerechtvaardigd worden door het geloof, maar het gaat erom dat God rechtvaardig is doordat Hij ons heeft vrijgesproken. De Heere Jezus Christus heeft de zonden in het vlees teniet gedaan (Rom. 8) en als God ons vrijspreekt, dan is Hij daarin rechtvaardig. Vandaar dat Johannes kan zeggen dat Hij getrouw is en rechtvaardig, om onze zonden te vergeven. Normaal gesproken is vergeving van zonden niet rechtvaardig, maar onrechtvaardig, omdat zonden vergolden moeten worden. Zonden brengen schuld met zich mee die betaald moeten worden. Als zonden dus toch vergeven worden, dan zou dat onrechtvaardig zijn, tenzij.... Dat kan de mens zelf niet bedenken, maar dat heeft God de mens geopenbaard. Tenzij die zondeschuld betaald is geworden. Dat is gebeurd door de Heere Jezus, Die trouw gebleven is aan het Woord Gods en daarmee het rechtvaardige fundament gelegd heeft voor onze rechtvaardiging. Als God ons vergeeft, dan handelt Hij niet in strijd met de wet. Hij ziet het ook niet door de vingers, maar rechtvaardigt ons via het verzoeningswerk van de Heere Jezus Christus, Welken God voorgesteld heeft tot verzoening (zie vers 25).

Wij zien de rechtvaardigheid Gods gedemonstreerd in het verzoeningswerk van de Heere Jezus Christus. Als God de zonden de mens niet toerekent, dan is Hij toch rechtvaardig, want Hij heeft die zonden wel degelijk toegerekend, maar deed dat aan de wettige Vertegenwoordiger van heel de mensheid, namelijk de Heere Jezus Christus, Die als Zoon des mensen de wettige Vertegenwoordiger van de mensheid is bij God. De vergelding van de zonden kwam tot stand in volledige overeenstemming met de rechtvaardigheid Gods en zoals die in de wet gedemonstreerd wordt.

Zo is de rechtvaardigheid Gods geopenbaard geworden tot allen en over allen die geloven in het werk van de Heere Jezus Christus. Dat werk kwam voort uit Zijn geloof, Zijn trouw, Zijn gehoorzaamheid.

Vers 21 en 22 sluiten rechtstreeks aan op Rom. 1: 16 en 17. Wat daartussenin staat is bij wijze van spreken een tussenzin.

God rekent de zonden niet toe en spreekt vrij degenen die gelovigen in de Heere Jezus Christus.

De zaligheid van de mens ligt niet vast in de kruisiging van de Heere Jezus, maar in Zijn opstanding. Het grote christelijke symbool zou niet een kruis moeten zijn, maar brood en beker. God heeft Zijn opgewekte Zoon gegeven, opdat eenieder die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.

- 23 Want zij hebben allen gezondigd, en derven de heerlijkheid Gods;
- 24 En worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijn genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is;

Allen die geloven worden om niet gerechtvaardigd op grond van Zijn genade, in plaats van eigen werken.

De verlossing is in Christus Jezus. Buiten Hem is er geen verlossing. Die is er alleen in Hem. Er is ook onder de hemel geen andere naam gegeven door welchen wij zalig moeten worden. Pas als je deel hebt aan Hem, pas als je wedergeboren bent en deel hebt aan het opstandingsleven van Christus, ben je in Christus en heb je deel aan het verlossingswerk van Christus. Dan zijn wij in Christus gedoopt en zijn met Hem gestorven, begraven en opgewekt.

Hoe kan men vrijgesproken worden van de zonden? Hoe is dat mogelijk? Dat kan omdat Christus de schuld gedragen heeft. De bezoldiging der zonde is de dood. Daarna heeft Hij ook deel gekregen aan de andere beloften Gods, namelijk dat de gelovige uit God zou geboren worden. De gelovige wordt zijn geloof gerekend tot gerechtigheid. Dat werd al in Gen. 15 beloofd. Daaraan heeft de Heere Jezus als Eerste deel gekregen. Hij droeg onze zonden en dus moest Hij sterven, maar Hij was een Gelovige en om die reden ontving Hij eeuwig leven. Hij stierf voor de zonde en daarna ontving Hij op grond van geloof eeuwig leven. Sindsdien is die weg naar zaligheid voor iedereen beschikbaar. Dood zijn we al; nu alleen nog geloven. Dan krijg je deel aan dat eeuwige leven waaraan de Heere Jezus Christus deel kreeg. Dan zijn we in Hem, zoals we van nature in Adam waren.

- 25 Welken God voorgesteld heeft tot een verzoening, door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid, door de vergeving der zonden, die te voren geschied zijn onder de verdraagzaamheid Gods;

Wij hebben deel aan het verlossingswerk van Christus, omdat God Hem voorgesteld heeft tot verzoening.

Er staat: God heeft Christus gesteld tot verzoening = hilasterion.

Het woord verzoening is niet het normale woord voor verzoening. Dit woord komen we verder alleen nog tegen in Hebr. 9: 5, waar het vertaald is met verzoendeksel. In het Oude Testament gebeurt eigenlijk hetzelfde met het woord kaporet = verzoendeksel, afgeleid van kaphar = verzoening. Het verzoendeksel is een bedekking. Verzoening is dus bedekken. Niet in de zin van tijdelijk bedekken, maar in de zin van begraven, definitief wegdoen. Welzalig de man wiens zonden bedekt zijn, wiens zonden zijn weggedaan. Verzoendeksel is dus eigenlijk een dubbele vertaling: verzoening en bedekking.

Dit woord in Rom. 3: 25 verwijst dus naar alle inzetten op Grote Verzoendag, want op die dag werd het bloed van stieren en bokken eenmaal per jaar in het heilige der heiligen gebracht, op het deksel van de ark des Verbonds. Volgens Hebr. 9 is het ingaan van de hogepriester op Grote Verzoendag met het bloed van stieren en bokken de uitbeelding van het eenmalige ingaan van de Hogepriester naar de ordening van Melchizédek in het ware heiligdom, namelijk de hemel, waar Hij inging door Zijn eigen bloed. Dat bloed wordt gesprenkeld op het verzoendeksel, de troon der genade. Grote Verzoendag is dus de uitbeelding van de opstanding, hemelvaart en verheerlijking van Christus.

Toen Hij door het ware bloed de hemel binnenging, ging Hij niet met een emmertje bloed de hemel in, maar door Zijn opstanding, Zijn leven. Door Zijn bloed, namelijk door de kracht des onvergankelijken levens. Hij stond eerst op uit de dood en daarna voer Hij op tot Zijn Vader. Bloed = leven.

God heeft dus Christus voorgesteld tot verzoendeksel, tot verzoening, tot ark des Verbonds. Juist het deksel van de ark des Verbonds (hilasterion) is een uitbeelding van de hemelse positie van Christus in heerlijkheid. Dat deksel was gemaakt uit één stuk goud (eeuwigheid). Uit de hoeken van dat deksel waren de cherubim der heerlijkheid gesmeed, gemaakt. Zij zijn een uitbeelding van de heerlijkheid van Christus. Hij is dat verzoendeksel.

Het verzoendeksel behoort bij de ark. Daarin bevindt zich het Woord Gods. Zo is de hele ark de uitbeelding van het geloof van de Heere Jezus Christus. Het Woord Gods is in Hem. Dat is Zijn geloof.

Wat er dus feitelijk staat is dat God Hem gesteld heeft aan Zijn rechterhand in de hemel, opdat eenieder die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Door Hem is de weg naar de hemel geopend, zodat wij met vrijmoedigheid in zouden gaan tot de troon der genade, op een verse en levende weg, welke Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is door Zijn vlees. Dat zit allemaal in dat ene woord.

God heeft Hem daar aan Zijn rechterhand gegeven aan ons, opdat eenieder die in hem gelooft niet verderve, maar eeuwig leven hebbe. Dit is de kern van het Evangelie.

Zoals Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzo moest de Zoon des mensen verhoogd worden. Ieder die zou opzien naar die verhoogde slang zou genezen worden. Die zou verlost worden van die slangenbeten hier op aarde. Wat in Joh. 3: 14 de Zoon des mensen heet, heet in vers 16 de eniggeboren Zoon van God, want God heeft Hem verhoogd en aangesteld tot Zoon. De verhoging van de slang is niet een beeld van de kruisiging van de Heere Jezus, want dat is Zijn vernedering, maar van Zijn verhoging. Wie in deze verhoogde Christus gelooft, die ontvangt eeuwig leven.

Welken God voorgesteld heeft tot een verzoening, door het geloof in Zijn bloed. Bloed is leven. Christus is door Zijn eigen bloed, door Zijn eigen leven, ingegaan in het heiligdom. Niet door Zijn dood, maar door Zijn leven. Dat bloed werd door de Hogepriester gesprenkeld vanaf het altaar, langs de hele route het heilige in, tot in het heilige der heiligen, waarna het uiteindelijk op het deksel van de ark des Verbonds werd gesprenkeld. Zo ontstond er een bloedige, namelijk een levende weg, die leidt tot in de hemel zelf. Daarom zegt Hebr. 10 dat we zouden ingaan op een verse en levende weg, die Hij ons ingewijd heeft tot achter het voorhangsel, door het geloof in Zijn bloed. Door het geloof dat God Hem uit de doden heeft opgewekt. Het kruis is geweest. Dat was ook belangrijk, want daar heeft het Lam Gods de zonden der wereld weggedragen. Maar daardoor word je niet behouden. Het gaat erom dat God daarna hem uit de doden opwekte en toen werden de overheden en machten in het openbaar tentoongesteld en heeft God in Christus over hen getriomfeerd. Toen werden leven en onverderfelijkheid aan het licht gebracht. Wij hebben deel gekregen aan dat bloed, omdat we ons vertrouwen op de Heer gesteld hebben.

De vraag is nu waarom God Christus voorgesteld heeft tot verzoening. Anders gesteld: waar was dat nu allemaal voor nodig dat de Heere Jezus leed en stierf voor onze zonden en daarna werd opgewekt en gezet in de hemel? Het populaire antwoord is dat dit nodig was voor onze zonden, maar dat antwoord is onvoldoende. Hier staat dat het nodig was tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid. God wilde ons onze zonden vergeven, maar als de rechter de zonden door de vingers ziet, dan is hij onrechtvaardig. Velen zien God als een God van liefde en zien Hem daardoor ook als onrechtvaardig. Want, zo is de redenering, als we een beetje ons best doen en hier zo goed mogelijk leven, dan zal het allemaal wel goed komen. In dat geval zou Hij onze zonden niet toerekenen en volgens de wet is dat onrechtvaardig, want de ziel die zondigt zal zeker sterven. Zonden zouden dus rechtvaardige vergelding

ontvangen. God wil ons die zonden wel vergeven, maar dat kan zo maar niet, tenzij er een rechtvaardige, juridische grond voor is. Die juridische grond is er in dit verzoeningswerk van de Heere Jezus Christus, Die in onze plaats de schuld op Zich nam en daarvoor veroordeeld is, maar op grond van geloof nieuw leven tot stand gebracht heeft. Dat werk was niet nodig voor onze zonden, maar voor Gods rechtvaardigheid. Zo wordt de rechtvaardigheid Gods gedemonstreerd in het verzoeningswerk van de Heere Jezus Christus.

- 26 Tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid in dezen tegenwoordigen tijd; opdat Hij rechtvaardig zij, rechtvaardigende degene, die uit het geloof van Jezus Christus is.

Vers 25 en 26 zijn parallelle zinnen. Er staat twee keer dat het is tot betoning van Zijn rechtvaardigheid. Dat is om het te beklemtonen.

De eerste zin zegt: tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid, **door de vergeving der zonden, die te voren geschied zijn onder de verdraagzaamheid Gods.** Dat heeft te maken met het wegdoen van de zonden die geschied zijn in de eerste 4000 jaar van de geschiedenis, van Adam tot Christus. Op grond van het werk van de Heere Jezus Christus zijn al die zonden uit de voorgaande eeuwen achteraf alsnog vergeven. Die zonden waren gedaan onder de verdraagzaamheid God. God verdroeg het en greep niet onmiddellijk in.

De tweede zin zegt: Tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid **in dezen tegenwoordigen tijd; opdat Hij rechtvaardig zij, rechtvaardigende degene, die uit het geloof van Jezus Christus is.**

Hier is het tot een betoning van Gods rechtvaardigheid in deze tegenwoordige tijd. In oudtestamentische tijd moest men geloven dat de Zoon des mensen in de toekomst de zonden der wereld zou wegnemen. Voor ons geldt dat wij zouden geloven dat God dit in het verleden gedaan heeft. Wij hebben historisch bewijs dat deze dingen in het verleden gebeurd zijn. Het werk dat de Heere Jezus volbracht heeft, heeft een uitwerking op het verleden en daarna ook op de toekomst. Dus eens en voor altijd. Het Lam dat voorgekend was van voor de grondlegging der wereld, maar geopenbaard is in deze laatste tijden om uwentwil (1 Petr. 1: 20). Daarom is Hij de Middelaar van het Nieuwe Verbond, opdat de dood gekomen zijnde tot verzoening der overtredingen, die onder het eerste testament waren... (Hebr. 9: 15). De zonden die onder het Oude Testament gedaan waren, zijn verzoend. Het is eens en voor altijd, met terugwerkende kracht en met vooruitwerkende kracht.

Het gaat nog steeds over de rechtvaardigheid Gods. Die werd betoond. God is niet alleen een lieve God, maar Godzijdank ook een rechtvaardig God. Wat moet je met een lieve rechter? Die praat je wel om. Je doet gewoon een beetje zielig en dan komt het wel goed. Jazeker, God is liefde, rijk aan barmhartigheid en goedertierenheid. Juist daarom heeft Hij geregeld, recht doende, dat Hij onze zonden kan vergeven. Daarom, wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? Niemand, want Gods handelen is volledig in overeenstemming met de wet (Rom. 8: 33).

Met welk doel deed Hij dat? Opdat Hij rechtvaardig zij, rechtvaardigende degene die uit het geloof van Jezus Christus is. Opdat God rechtvaardig zij als Hij degene die uit het geloof van Jezus Christus is rechtvaardigt en dus vrijspreekt. Als dat verlossingswerk van Christus er niet geweest zou zijn en God wil de gelovige vrijspreeken, dan moet Hij knoeien met de wet en dat zou Hem onrechtvaardig gemaakt hebben. God is wel een lieve God, maar Hij is ook Rechter. Hij houdt Zich aan het recht. Wat heeft het voor zin wanneer Hij ons rechtvaardigt en daardoor Zelf onrechtvaardig wordt? Dan betekent onze zogenaamde rechtvaardigheid toch niets meer? Wie heeft dat bepaald? Iemand Die Zelf onrechtvaardig is? Dat schiet toch niet op? Hij is rechtvaardig, zelfs als Hij een onrechtvaardige die gelooft rechtvaardigt.

27 Waar is dan de roem? Hij is uitgesloten. Door wat wet? Der werken? Neen, maar door de wet des geloofs.

Waar in kunnen wij ons beroemen als kinderen Gods? Nergens in, want wij hebben er niets voor gedaan. Wij zijn geen kinderen Gods geworden op grond van onze werken, maar uit genade, op grond van het werk van de Heere Jezus. Als je wilt weten hoe God over de zonde denkt, dan kijk je naar het kruis van Golgotha. Weg met de zonden, weg met de zondaar, wie het ook is.

Wij vertrouwen niet op een lieve God Die wel om te praten is, die wel aan te spreken is op Zijn emoties, nee, wij vertrouwen op een God Die rechtvaardig is. Godzijdank, er is ergens recht en op grond van dat recht spreekt God jou en mij vrij. Waar is dan de roem? Christus is onze roem.

De wet des geloofs = dat God geloof rekent tot gerechtigheid.

Geloven is weliswaar een werkwoord, maar het is niet een werk. Geloven is het tegenovergestelde van werken. Geloven is vertrouwen in het werk van een ander.

28 Wij besluiten dan, dat de mens door het geloof gerechtvaardigd wordt, zonder de werken der wet.

Besluiten = concluderen. Het is het eind van het verhaal, het besluit. Het is niet maar een gevolgtrekking, maar de laatste gevolgtrekking. Dan is het ook afgelopen. Het is de slotsom.

Conclusie = daar zit het woord 'klus' in.

Al dan niet via Frans *conclusion* 'gevolgtrekking, slotsom' (ca. 1260; Rey] ontleend aan Latijn *conclūsiō* 'afsluiting, slot, gevolg, gevolgtrekking', bij het werkwoord *conclūdere* 'afsluiten, een betoog in een besluit samenvatten, een gevolgtrekking maken', afgeleid van het werkwoord *clūdere, claudere* 'sluiten', zie → **klooster**. Hier is het het Griekse woord 'logizomai' = rekenen.

De conclusie is dat de mens gerechtvaardigd wordt door het geloof, zonder de werken der wet, want alles ligt vast in het werk van de Heere Jezus Christus.

29 Is God *God* der Joden alleen? en is Hij het niet ook der heidenen? Ja, ook der heidenen;

De Joden hebben de wet, de heidenen niet. Is God dan alleen een God der Joden? Er is maar één God. Dat is de God Die hemel en aarde gemaakt heeft. Hij is dus ook God der heidenen. Hoezo dan?

30 Nademaal Hij een enig God is, Die de besnijdenis rechtvaardigen zal uit het geloof, en de voorhuid door het geloof.

Als er maar één God is, dan is Hij dus God der Joden en der heidenen. Er staan niet drie tronen in de hemel, maar één. Er staat nergens in de Bijbel dat we een drie-enig God hebben. Hoor Israël, hoor, de Heere onze God is Eén (Deut. 6: 4). Dat is de geloofsbelijdenis van de Joden. Niet die van de christenen, want zij belijden drie Goden, de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Hij zal de besnijdenis (de Joden), rechtvaardigen uit geloof en de voorhuid (de heidenen) ook.

De Joden uit het geloof en de heidenen door het geloof. Dat is geen verschil. Of het nu uit het geloof heet, of door het geloof, dat maakt helemaal geen verschil. Of het nu uit het geloof van Jezus Christus is of door het geloof van Jezus Christus, maakt echt geen enkel verschil. Geloof is de weg waarlangs men gerechtvaardigd wordt. God rekt geloof tot gerechtigheid. Of je nu besneden bent of niet, heeft er niets mee te maken. Het gaat niet om het uitwendige, maar om het inwendige. Het gaat er niet om van wie wij afstammen, of welke lichamelijke verminking wij meedragen (om maar wat gek te noemen), het gaat om wat in het hart is. Geloven wij in het Woord van God? Wel, God rekt geloof tot gerechtigheid. Dat is niet nieuw, maar dat was altijd al zo

31 Doen wij dan de wet te niet door het geloof? Dat zij verre; maar wij bevestigen de wet.

De rechtvaardiging door het geloof is niet in strijd met de wet, maar in overeenstemming met de wet, want de wet regelt dat het hoofd van de familie, de Goël, de lossen, de schuld van de familie betaalt.

Na Rom. 3 kun je feitelijk doorlezen in Rom. 5. Dat is de normale voortgang van de uiteenzetting, want in hoofdstuk 3 wordt vastgesteld dat de mens gerechtvaardigd wordt uit geloof, zonder de werken der wet (vers 28)

Rom. 5: 1 Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onze Heere Jezus Christus.

Als je dat zo achter elkaar leest, dan valt het je niet op dat je een heel hoofdstuk kwijt bent. Romeinen 4 is een uitweiding over wat reeds uiteengezet is, waarbij de vraag gesteld wordt hoe het ook al weer met Abraham was in oudtestamentische tijd. Abraham is immers het voorbeeld voor alle gelovigen en bovendien de stamvader van heel Israël. Ook Abraham is gerechtvaardigd door het geloof en niet door de werken der wet (zie daarvoor ook Gal. 2 en 3). Abraham leefde niet eens onder de wet, want die kwam pas 430 jaar later. De wet heeft er dus helemaal niets mee te maken. Er wordt zelfs gezegd dat, voordat deze zaligheid en dit leven openbaar kon worden, eerst de wet moest worden beëindigd, omdat feitelijk het Oude Verbond het één en ander in de weg stond.

Rom. 4 bespreekt dus Abraham, als voorbeeld van alle gelovigen, net als Gal. 3 dat doet.

Hoofdstuk 4

Abraham gerechtvaardigd door zijn geloof

- Rom. 4: 1 Wat zullen wij dan zeggen, dat Abraham, onze vader, verkregen heeft naar het vlees?
- 2 Want indien Abraham uit de werken gerechtvaardigd is, zo heeft hij roem, maar niet bij God.
- 3 Want wat zegt de Schrift? En Abraham geloofde God, en het is hem gerekend tot rechtvaardigheid.
- 4 Nu dengene, die werkt, wordt het loon niet toegerekend naar genade, maar naar schuld.
- 5 Doch dengene, die niet werkt, maar gelooft in Hem, Die den goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid.
- 6 Gelijk ook David den mens zalig spreekt, welchen God rechtvaardigheid toerekent zonder werken;
- 7 *Zeggende*: Zalig zijn zij, welker ongerechtigheden vergeven zijn, en welker zonden bedekt zijn;
- 8 Zalig is de man, welchen de Heere de zonden niet toerekent.
- 9 Deze zaligspreking dan, is die *alleen* over de besnijdenis, of ook over de voorhuid? Want wij zeggen, dat Abraham het geloof gerekend is tot rechtvaardigheid.
- 10 Hoe is het *hem* dan toegerekend? Als hij in de besnijdenis was, of in de voorhuid? Niet in de besnijdenis, maar in de voorhuid.
- 11 En hij heeft het teken der besnijdenis ontvangen *tot* een zegel der rechtvaardigheid des geloofs, die *hem* in de voorhuid *was toegerekend*; opdat hij zou zijn een vader van allen, die geloven in de voorhuid zijnde, ten einde ook hun de rechtvaardigheid toegerekend worde;
- 12 En een vader der besnijdenis, dengenen *namelijk*, die niet alleen uit de besnijdenis zijn, maar die ook wandelen in de voetstappen des geloofs van onzen vader Abraham, hetwelk in de voorhuid was.
- 13 Want de belofte *is* niet door de wet aan Abraham of zijn zaad *geschied*, namelijk, dat hij een erfgenaam der wereld zou zijn, maar door de rechtvaardigheid des geloofs.
- 14 Want indien degenen, die uit de wet zijn, erfgenamen zijn, zo is het geloof ijdel geworden, en de belofte niet gedaan.
- 15 Want de wet werkt toorn; want waar geen wet is, *daar* is ook geen overtreding.
- 16 Daarom is zij uit het geloof, opdat zij naar genade zij; ten einde de belofte vast zij al den zaden, niet alleen dat uit de wet is, maar ook dat uit het geloof Abrahams is, welke een vader is van ons allen;

- 17 (Gelijk geschreven staat: Ik heb u tot een vader van vele volken gesteld) voor Hem, aan Welken hij geloofd heeft, *namelijk* God, Die de doden levend maakt en roept de dingen, die niet zijn, alsof zij waren;
- 18 Welke tegen hoop op hoop geloofd heeft, dat hij zou worden een vader van vele volken; volgens hetgeen gezegd was: Alzo zal uw zaad wezen.
- 19 En niet verzwakt zijnde in het geloof, heeft hij zijn eigen lichaam niet aangemerkt, dat alrede verstorven was, alzo hij omtrent honderd jaren oud was, *noch* ook dat de moeder in Sarah verstorven was.
- 20 En hij heeft aan de belofenis Gods niet getwijfeld door ongelooft; maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer;
- 21 En ten volle verzekerd zijnde, dat hetgeen beloofd was, Hij ook machtig was te doen.
- 22 Daarom is het hem ook tot rechtvaardigheid gerekend.
- 23 Nu is het niet alleen om zijnentwil geschreven, dat het hem toegerekend is;
- 24 Maar ook om onzentwil, welken het zal toegerekend worden, *namelijk* dengenen, die geloven in Hem, Die Jezus, onzen Heere, uit de doden opgewekt heeft;
- 25 Welke overgeleverd is om onze zonden, en opgewekt om onze rechtvaardigmaking.

- Rom. 4: 1 Wat zullen wij dan zeggen, dat Abraham, onze vader, verkregen heeft naar het vlees?
- 2 Want indien Abraham uit de werken gerechtvaardigd is, zo heeft hij roem, maar niet bij God.

Als Abraham uit de werken gerechtvaardigd is, als die werken van hem deugden, dan is dat een hele prestatie. Dan heeft hij weliswaar roem, maar niet bij God. In Rom. 9 wordt over het Joodse volk gezegd dat zij ijver tot God hebben. Dat lijkt heel wat, maar Paulus zegt er meteen achteraan: 'Maar niet met verstand'. Zo is het bij Abraham ook. Hij mag dan misschien roem bij mensen hebben, maar voor God betekent het niets. Hoe zit het dan met Abraham? Is hij uit werken der wet gerechtvaardigd? Nee, want wat staat er in Gen. 15: 6?

- 3 Want wat zegt de Schrift? En Abraham geloofde God, en het is hem gerekend tot rechtvaardigheid.

Diezelfde uitspraak wordt aangehaald in Gal. 3: 6 en bovendien ook in Jak. 2: 23. Dat is een omstreden hoofdstuk, omdat volgens Jakobus het wel degelijk om werken gaat. Maar dat is niet zo. In Jakobus 3 wordt de vraag gesteld hoe we dan weten dat Abraham God geloofde. Dan zegt Jakobus: 'Uit de werken die hij deed'.

Deze uitspraak wordt dus drie keer in het Nieuwe Testament aangehaald. Twee keer in de grote leerstellige brieven van het Nieuwe Testament, Romeinen en Galaten en daarna nog één keer in de grote praktische brief, Jakobus.

Nu volgt er een toelichting.

- 4 Nu dengene, die werkt, wordt het loon niet toegerekend naar genade, maar naar schuld.

Iemand die werkt zou daarvoor loon moeten ontvangen. Degene voor wie gewerkt wordt heeft dan een schuld. Die is schuldig het loon van de werknemer te betalen. Als iemand werkt en hij krijgt zijn loon uitbetaald, dan is dat niet genade.

Werken = iets doen om daar loon voor te ontvangen.

Als we leren dat we door te werken niet zalig kunnen worden, wil dit niet zeggen dat we voortaan dan maar niets meer moeten doen. Het hele idee is dat we wel zouden werken, maar daarvoor geen loon zouden ontvangen.

Als je dus werkt, dan hoor je daar volgens Bijbelse maatstaven loon voor te ontvangen. Niet uit genade, maar omdat je werkgever dan een schuld bij je heeft. De arbeider is zijn loon waardig.

Als het waar is dat wij uit genade zalig worden, dan is dat logischerwijze dus niet uit werken.

- 5 Doch dengene, die niet werkt, maar gelooft in Hem, Die den goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid.

Hoewel geloven taalkundig gezien een werkwoord is (het kan immers vervoegd worden), is het toch niet een werken. Geloven is vertrouwen hebben in wat een ander zegt, of dat je gelooft in wat een ander zegt gedaan te hebben. In de praktijk heeft dus iemand anders gewerkt.

Wij geloven in God Die ons vrijgesproken heeft. Wij gaan niet aan het werk om die vrijspraak te bewerken of te verdienen, maar wij geloven gewoon in wat God gezegd heeft en Hij heeft gezegd dat Hij de goddeloze of zondaar vrijgesproken heeft. Dat is inmiddels gebeurd. Christus is immers in het verleden al voorgesteld tot een verzoening (Rom. 3: 24, 25). Er valt dus niets te bewerkstelligen; God heeft de zondaar vrijgesproken vanuit Zijn genade.

Geloof wordt gerekend tot rechtvaardigheid. Dat is de verklaring van die uitspraak uit Gen. 15: 6, dat Abraham God geloofde en hem dat gerekend werd tot rechtvaardigheid. Dat was dus altijd al zo. Sommigen beweren dat men in oudtestamentische tijd op andere wijze zalig moest worden dan in nieuwtestamentische tijd. Niet dus, maar wat veranderd is, is dat het verleden vooruitgreep op wat in de toekomst zou gebeuren en in het heden wordt teruggегrepen op wat in het verleden reeds tot stand gebracht is.

Er is wel een verschil tussen oudtestamentische- en nieuwtestamentische gelovigen, want onder het oude Testament ontving met geen eeuwig leven, omdat het er nog niet was. Eeuwig leven kon pas gegeven worden nadat het eerst gegeven was aan de Heere Jezus bij Zijn opstanding uit de dood. Via Hem wordt het gegeven aan eenieder die gelooft. Daarom zijn wij nog steeds eerstelingen van een nieuwe schepping en van een Nieuw Verbond, hoewel er in oudtestamentische tijd natuurlijk ver voor ons al gelovigen waren. Niettemin zijn wij eerstelingen, omdat zij dat eeuwige leven nog niet gekregen hebben en wij wel. Daarom is de Gemeente een Gemeente van eerstelingen, met het daarbij behorende eerstgeboorterecht en hemelse positie en erfenis. Dat is de bekende verwisseling, dat vele eersten de laatsten zouden zijn en vele laatsten de eersten.

Was Abraham een gelovige? Ja. Was hij wedergeboren? Nee, maar daar kon hij niets aan doen, net zo min dat wij er iets aan kunnen doen dat wij wel wedergeboren zijn. Wij geloven en God wederbaart ons. God heeft ons wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Christus. God heeft ons gebaard uit het Woord der waarheid, opdat wij zouden zijn eerstelingen. We kwamen wat laat, maar zijn toch eersten, omdat wij als eersten het eeuwige leven hebben ontvangen. Dat verschil bestaat inderdaad en dat geeft meteen aan in welke bijzondere positie de gelovigen sinds de opstanding van Christus staan, maar dat schijnt tegenwoordig bijna niemand meer te weten.

God sprak de gelovigen in het verleden vrij en Hij doet dat nu ook in het heden. Hij rekent hen de zonden niet toe. Abraham wordt tot voorbeeld gesteld. Zoals hij geloofde en rechtvaardig gesproken werd, zo geldt dat voor iedere gelovige. Ook van Noach wordt gezegd dat hij een rechtvaardig man was. Dat lijkt niet te kloppen, omdat de Bijbel zegt dat er niemand rechtvaardig is. Noach was ook niet rechtvaardig, maar God rekende hem rechtvaardig. Dit moet betekenen dat Noach een gelovig man was. Dat zegt de Bijbel dan ook, in ieder geval in Hebr. 11.

Rom. 4 noemt nog een ander voorbeeld. Zo doet Paulus dat steeds wanneer hij iets verklaart vanuit het Oude Testament. Hij gebruikt altijd minstens twee

Schriftplaatsen uit het Oude Testament en legt ze naast elkaar en zegt dat ze hetzelfde zeggen. Hier noemt hij eerst Gen. 15: 6 en nu Psalm 32, waarin David wordt aangehaald. Je bent dan ongeveer 1000 jaar verder.

- 6 Gelijk ook David den mens zalig spreekt, welken God rechtvaardigheid toerekent zonder werken;
- 7 *Zeggende*: Zalig zijn zij, welker ongerechtigheden vergeven zijn, en welker zonden bedekt zijn;
- 8 Zalig is de man, welken de Heere de zonden niet toerekent.

Als God de zonden niet toerekent, wat rekt Hij dan wel toe?

Rechtvaardigheid. David zegt het dus ook. God rekt de mens rechtvaardig, omdat de zonden van de mens zijn toegerekend aan de Heere Jezus Christus. De mens had en heeft de wet niet nodig om zalig te worden. Hij kan die zaligheid überhaupt niet verdienen. Bovendien kan hij niet aan de wet beantwoorden, want het is een juk, dat wij noch onze vaders hebben kunnen dragen. In Gal. 1 wordt de wet zelfs een vloek genoemd. Daar zijn wij van verlost.

Je zou vers 4 – 8 eigenlijk tussen haakjes moeten zetten, want Paulus pakt nu de draad van vers 3 weer op. Dat is de hoofdlijn.

- 9 Deze zaligspreking dan, is die *alleen* over de besnijdenis, of ook over de voorhuid? Want wij zeggen, dat Abraham het geloof gerekend is tot rechtvaardigheid.

Abraham geloofde God en het is hem gerekend tot rechtvaardigheid. Is deze zaligspreking over de besnijdenis, of ook over de voorhuid? De achterliggende gedachte is nog steeds of het een zaligspreking over de Joden is, of ook over de heidenen.

- 10 Hoe is het *hem* dan toegerekend? Als hij in de besnijdenis was, of in de voorhuid? Niet in de besnijdenis, maar in de voorhuid.

Hoe is het hem toegerekend? Was hij toen besneden of onbesneden? Hij was nog niet besneden. Dat gebeurde pas veel later. Naar Joodse normen, die in de dagen van Abraham nog niet bestonden (Juda was immers een achterkleinzoon van Abraham), was Abraham dus een heiden. De wet kwam ook pas 430 jaar na Abraham en ongeveer 2500 jaar na Adam en toen God de wet gaf, was dat alleen aan dat slavenvolkje uit Egypte. De rest van de wereld heeft het dus steeds zonder wet moeten doen. Bovendien heeft Israël, aan wie de wet gegeven was, zich in de praktijk niets aan de wet gelegen laten liggen, waarop God zei dat ze dan dus ook niet in het land Kanaän thuis hoorden. Er zijn dus maar weinigen die ooit onder de wet geleefd hebben.

Toen God een einde aan die wet maakte, kwamen de heidenen tot geloof, die nooit onder de wet geleefd hadden, en zij laten zich een filosofie aanpraten dat ze nu ineens onder de wet moeten leven.

Abrahams geloof werd hem tot rechtvaardigheid gerekend. Op grond van dat hij besneden was? Nee. Op grond van dat hij onder de wet leefde en zich daaraan probeerde te houden? Nee, ook niet, want die wet was er nog niet eens. Abraham was gewoon een heiden.

- 11 En hij heeft het teken der besnijdenis ontvangen *tot* een zegel der rechtvaardigheid des geloofs, die *hem* in de voorhuid *was toegerekend*; opdat hij zou zijn een vader van allen, die geloven in de voorhuid zijnde, ten einde ook hun de rechtvaardigheid toegerekend worde;

Toen hij nog onbesneden was, kreeg hij het zegel van de besnijdenis, omdat hij gerechtvaardigd was door geloof. Waarom? Opdat hij zou zijn een vader (een voorbeeld) voor alle gelovigen uit de heidenen.

Nu even terug naar vers 1. Wat zullen wij dan zeggen, dat Abraham onze vader verkregen heeft naar het vlees? Vader van ons Joden? Hier wordt gezegd dat hij net zo goed vader van de heidenen is. Misschien niet in biologische zin, maar hij is vader van alle gelovigen, ongeacht of ze uit de Joden of de heidenen zijn. Wat hij had aan zegeningen wordt doorgegeven aan eenieder die gelooft. Daarom staat er in Gal. 3 dat Abraham een vader is van alle gelovigen. Wij ontvangen de zegeningen van Abraham en dat maakt hem tot onze vader. De vader is de gever en de zoon de ontvanger. De vader is de leraar en de zoon de leerling. Vandaar dat Jubal de vader is van alle orgelbouwers. Hij is ooit begonnen met dat vak en heeft dat doorgegeven aan zijn leerlingen. Zo is hij dus de vader. Saul was de vader van David. Zeker niet in de biologische betekenis van het woord, maar het koninkrijk van Saul zou overgaan op David en dus was David de zoon van Saul.

Abraham is dus de vader van alle gelovigen, omdat hij de eerste is van wie gezegd wordt dat God hem zijn geloof rekende tot rechtvaardigheid. God deed dat voor Abraham ook al, maar het wordt pas voor het eerst tegen Abraham gezegd. Dat maakt hem de vader van alle gelovigen.

Let op dat de heidenen het eerst genoemd worden. Dat is ook logisch, want Abraham was een heiden.

- 12 En een vader der besnijdenis, dengenen *namelijk*, die niet alleen uit de besnijdenis zijn, maar die ook wandelen in de voetstappen des geloofs van onzen vader Abraham, hetwelk in de voorhuid was.

Hij zou een vader zijn ook van allen die besneden zijn. Maar alleen van hen die ook wandelen in de voetstappen des geloofs van Abraham. Besnijdenis alleen is niet genoeg. Je moet ook nog het geloof van vader Abraham navolgen en dus geloven zoals Abraham. Pas dan is Abraham je vader.

De Joden beriepen zich erop dat zij Abraham tot vader hadden (Joh. 8 vanaf vers 30). De Heere Jezus zegt dat Hij weet dat de Joden Abrahams biologische afstammelingen zijn, maar zij zoeken Hem te doden. Kortom, zij wandelen niet in de voetstappen des geloofs van Abraham. Indien gij Abrahams kinderen zijt, zo zoudt gij de werken van Abraham doen, namelijk in de voetstappen van zijn geloof treden.

In het vervolg spreekt de Heere Jezus dit keihard tegen. Zij zijn kinderen van de duivel. Zij waren weliswaar op biologische gronden Abrahams kinderen, maar niet zijn erfgenamen. Abraham had wel meer zonen waaruit kinderen voortgekomen zijn, maar die waren allemaal niet zijn erfgenamen. Je kunt wel van hem afstammen, maar daarmee ben je nog geen erfgenaam van hem. Dan moet je namelijk ook nog in zijn voetstappen wandelen, zijn geloof navolgen.

Wij heidenen wandelen in de voetstappen des geloofs van Abraham en op grond daarvan worden wij net als Abraham gerechtvaardigd, zonder besnijdenis. Hoe zit het dan met iemand die wel besneden is? Net zo. Het maakt geen verschil. Pas als je tot geloof gekomen bent in God Die gesproken heeft en daarmee tot geloof gekomen bent in de Heere Jezus Christus, pas dan ben je een kind van Abraham. Als je ongelovig bent, maar wel besneden, dan wordt de besnijdenis tot voorhuis gerekend. Joden worden niet vanzelf behouden, omdat ze een goede stamboom hebben. Dat is volkomen dwaasheid. Zij zouden navolgers zijn van een onbesneden Abraham. De Joden zouden dus een voorbeeld moeten nemen aan een heiden. Petrus zei: 'Wij, Joden, geloven op dezelfde wijze zalig te worden als de heidenen' (Hand. 15).

- 13 Want de belofte *is* niet door de wet aan Abraham of zijn zaad *geschied*, namelijk, dat hij een erfgenaam der wereld zou zijn, maar door de rechtvaardigheid des geloofs.

Dat kan ook niet, want de wet kwam pas 430 jaar later.

De belofte die aan Abraham gedaan werd, hield onder andere in dat in hem alle geslachten des aardrijks gezegend zouden worden. Dat heet in Gal. 3 het Evangelie dat tevoren aan Abraham verkondigd is. Die belofte is feitelijk de belofte van een Nieuw Verbond. Dat Nieuwe Verbond brak pas aan bij de komst van de Messias. Er is een heel rijtje dingen aan Abraham beloofd, maar bij elkaar opgeteld is het één en hetzelfde ding.

Wat er beloofd is:

- De komst van de Messias;
- De mens naar Gods beeld en gelijkenis;
- De komst van Adam. Dan wel de Zoon van Adam;
- Het zaad van Abram, Hetwelk is Christus;
- Een Hogepriester naar de ordening van Melchizédek; Psa. 110;
- De Zoon van David, het Zaad van David; 2 Sam. 7;
- De komst van de Heilige Geest; Joël 2; Zach. 10; Jes. 12;
- De komst van een Nieuw Verbond; Jer. 31;
- De komst van een nieuwe schepping; Jes. 65, 66;
- De komst van de Heere Jezus Christus, Die het leven en de onverderfelijkheid aan het licht zou brengen;
- Dat de gelovigen kinderen Gods genaamd zouden worden; 1 Joh. 1: 5;
- Zovelen Hem aangenomen hebben heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden. Maar inmiddels zijn wij dat;

Die belofte is niet door de wet aan Abraham en zijn zaad geschied, want die kwam pas 430 jaar later.

Abraham zou de wereld erven. De langstlevende erft. Als Abraham en zijn zaad de wereld zouden erven, betekent dit dat Abraham en zijn zaad zouden blijven, ook als de wereld als zodanig al verdwenen is.

Die belofte is niet door de wet aan Abraham geschied, maar door de rechtvaardigheid des geloofs. Niet op grond van werken der wet, maar op grond van geloof.

- 14 Want indien degenen, die uit de wet zijn, erfgenamen zijn, zo is het geloof ijdel geworden, en de belofte is te niet gedaan.

Als die erfenis uit de wet was, dan was het geloof zinloos geworden, want dan zou je helemaal geen geloof nodig hebben. En omdat het een belofte was die gedaan was door de rechtvaardigheid des geloofs, zou die belofte dus teniet gedaan zijn, wanneer hij toch op grond van werken der wet bewerkstelligd had kunnen worden. Zolang de wet er was, kon de belofte aan Abraham niet vervuld worden. De wet stond dat in de weg. Door de dood van de Heere Jezus was de wet teniet gedaan. Dus kon daarna de belofte alsnog vervuld worden. Dat gebeurde dan ook, want de Heer stond uit de dood op en toen brak het Nieuwe Verbond aan. Toen was daar de Messias, toen werd daar eeuwig leven, toen werd de onverderfelijkheid aan het licht gebracht enzovoort.

- 15 Want de wet werkt toorn; want waar geen wet is, *daar* is ook geen overtreding.

Waar wet is, daar is overtreding van de wet en waar overtreding van de wet is, daar is noodzakelijk toorn. De wet bewerkstelligt niet iets positiefs, maar iets negatiefs, geen vrijspraak, maar veroordeling. De wet doet de zonden toenemen in plaats van afnemen. Er is geen rechtvaardigheid uit de wet. Naar menselijke maatstaven misschien wel, maar naar Gods maatstaven absoluut niet. De wet werkt toorn.

- 16 Daarom is zij uit het geloof, opdat zij naar genade zij; ten einde de belofte vast zij al den zade, niet alleen dat uit de wet is, maar ook dat uit het geloof Abrahams is, welke een vader is van ons allen;

Zij = de belofte uit vers 13. Men heeft er niet voor gediend, niet voor gewerkt, maar men ontvangt het toch en dus is het genade. Het voordeel daarvan is dat daarmee die belofte meteen vast is. Als het uit werken zou zijn, dan is het hoogst twijfelachtig of het ook bereikt wordt. Je moet dan nog maar afwachten of die werken voldoen. Ook al heb je tot vandaag je keurig aan de wet gehouden en hebt nog minsten een dag voor je, dan kan er nog heel wat mis gaan. Je weet dus nooit of je zalig wordt of niet. Omdat je je toch niet aan de wet kunt houden, zou de belofte maar flauwekul geweest zijn, wanneer de rechtvaardigheid uit de wet zou zijn en niet uit geloof. Je kunt eenvoudigweg nooit aan de voorwaarden voldoen. Daarom is de belofte aan Abraham onvoorwaardelijk. Dit is wat God beloofd heeft en dat is het dan. Daarom is het vast en daarom is het Woord Gods zeker, daarom hebben we zekerheid van onze zaligheid, daarom kan Paulus bij herhaling zeggen: 'Wij weten..., wij weten..., wij weten...', gewoon omdat het een zekerheid is.

Al den zade = alle zonen van Abraham.

Er zijn in het Oude Testament voorbeelden genoeg van mensen die zich niet aan de wet hielden, maar die wel gelovigen waren. David heeft heel wat misdaden begaan, waaronder heel grove. Niettemin was hij een man naar Gods hart. Omdat hij geloofde. Zo geldt dat eveneens voor ons. Ook wij deugen niet. Niettemin geloven wij en daarom zijn we zeker van onze zaligheid. Degene die niet werkt en nochtans gelooft, die wordt zijn geloof gerekend tot gerechtigheid. Daarin liggen al deze dingen vast. Daarom ook is Abraham vader van allen die geloven. Van gelovigen uit de heidenen en gelovigen uit de Joden.

Nu gaat Paulus verder in op de uitdrukking 'vader van ons allen', want dat is een woordspeling op de naam van Abraham.

- 17 (Gelijk geschreven staat: Ik heb u tot een vader van vele volken gesteld) voor Hem, aan Welken hij geloofd heeft, *namelijk* God,

Die de doden levend maakt en roept de dingen, die niet zijn,
alsof zij waren;

Abraham = vader (ab) van vele volkeren (am). Zo wordt zijn naam in het Oude Testament verklaard. Ik heb u tot een vader van vele volkeren gesteld (Gen. 17: 4). Het is de aanvulling op 'in u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden'. Nog niet alle geslachten des aardrijks worden ten volle gezegend. Zover is het nog niet. De heilsgeschiedenis is ook nog lang niet ten einde. Wij geloven dat de Heere Jezus binnen afzienbare tijd wederkomt, maar niet dat de wereld dan vergaat, want God is nog niet klaar met Zijn heilsplan. Als de 1000 jaren beginnen, dan wordt de aarde slechts bevolkt door gelovige mensen. Voor het zover is heb je noodzakelijkerwijze nog slechts een deel van de mensheid dat tot geloof gekomen is en een ander deel niet. In die dagen leven wij. Met andere woorden, in onze dagen heeft God een begin gemaakt met de vervulling van Zijn beloften. Hij doet dat sinds de opstanding van Christus tot op de huidige dag. Dat alle geslachten des aardrijks gezegend zullen worden, is wel degelijk op onze dagen van toepassing, maar het is nog niet voltooid. Wij zijn eerstelingen uit al die geslachten die tot geloof gekomen zijn en tot geloof zullen komen. Pas in de toekomst zal dat voltooid worden.

Abraham is een vader van vele volkeren. Voor zover dat letterlijk is, is dat zo, omdat er letterlijk gelovige volkeren zullen zijn.

Dit was een tussenzin. De hoofdzin luidt: welke een vader is voor ons allen voor Hem, aan Welken hij geloofd heeft..., namelijk God. Abraham is vader van ons allen voor God. Hij is vader van alle gelovigen tot eer van God. Hij heeft van God die positie gekregen.

Abraham geloofde in God. Maar wat geloofde hij nu eigenlijk? Hij geloofde in de opstanding. Hij geloofde in ieder geval in de opstanding van de Eersteling, namelijk van zijn Zaad, hetwelk is Christus. Hij geloofde dus in de opstanding van de Heere Jezus Christus. Niet achteraf, maar op voorhand. Hij geloofde dat dit in de toekomst zou gebeuren.

Er staat in ieder geval niet dat hij geloofde dat de Heere Jezus voor zijn zonden sterven zou. Misschien geloofde hij dat wel, maar dat is het punt niet. Hij geloofde in een levende Christus, net als wij. Hij geloofde aan God die de doden levend maakt. Niet Die levend maakt, maar Die degenen die ooit gestorven zijn levend maakt. Hij geloofde in een God die de doden weer levend maakt. Abraham geloofde ook dat God de dingen roept die niet (meer) zijn, alsof zij waren. Alsof zij er nog waren. Als de Heere Jezus zegt: 'Lazarus, kom uit', dan zegt Hij dat tegen een dode, maar Hij doet alsof Lazarus nog was. God roept de dingen die niet meer zijn, alsof zij waren. Hij maakt namelijk de doden levend.

- 18 Welke tegen hoop op hoop geloofd heeft, dat hij zou worden een vader van vele volken; volgens hetgeen gezegd was: Alzo zal uw zaad wezen.

Abraham heeft tegen alle verwachting in geloofd dat hij een vader van vele volken zou worden. Die dingen hadden ook een rechtstreekse toepassing op zijn persoon. Hij geloofde dat tegen alle verwachting in. Hij was al zo oud dat hij geen kinderen meer kon krijgen. Bovendien was ook Sarah zo oud dat ze geen kinderen meer kon krijgen. Toch geloofde Abraham dat het mogelijk was, want er was tot hem gezegd: 'Alzo zal uw zaad wezen'. Dat staat in Gen. 15: 5. In het volgende vers staat dat Abraham God geloofde en het is hem gerekend tot gerechtigheid. Wat geloofde hij dan? Dat God de doden levend maakt. De eerste dode die levend gemaakt zou worden was Abraham zelf. Hij kon immers geen kinderen meer krijgen.

- 19 En niet verzwakt zijnde in het geloof, heeft hij zijn eigen lichaam niet aangemerkt, dat alrede verstorven was, alzo hij omtrent honderd jaren oud was, *noch* ook dat de moeder in Sarah verstorven was.

Hij was reeds (ge)verstorven. Abraham was 99 jaar toen God dit tegen hem zei. Hij viel op de grond van het lachen. Dat was pas humor! Ze lachten allebei, abraham en Sarah. Dat deden ze nogal uitbundig. Dat lachen was een uitdrukking van hun geloof. Als die zoon dan uiteindelijk geboren wordt, dan noemen ze hem ook zo, namelijk Izak = de HEERE heeft mij een lachen gemaakt. In gewoon Nederlands: 'De HEERE heeft mij aan het lachen gemaakt'. Het was dus bepaald geen zonde, want anders zou je je kind toch niet zo noemen.

Bovendien, Izak is zaad van Abraham en dus in de eerste plaats een type van Christus, Die dus ook zo heet. Het gaat over blijdschap. Die van het Nieuwe Verbond, van het leven uit de dood.

Abraham had ook niet aangemerkt dat de moeder in Sarah verstorven was. Daar maakte hij zich geen zorgen over, want God had beloofd dat zij een zoon zouden krijgen.

- 20 En hij heeft aan de belofenis Gods niet getwijfeld door ongelooft; maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer;

In tegenstelling tot wat algemeen geleerd wordt twijfelde Abraham helemaal niet. Twijfel is niet kenmerkend voor geloof, maar voor ongelooft. Als Abraham

had getwijfeld, dan zou hij ongelovig geweest zijn en dus was zijn ongelof hem dan niet tot rechtvaardigheid gerekend.

Hij is versterkt geweest in het geloof en gaf God de eer. Toen zij op hoge leeftijd nog een kind kregen, was dat niet een knap staaltje van Abraham en Sarah, maar Hij gaf God de eer. Zij zelf hadden helemaal niets voor elkaar gekregen, want dat kon namelijk helemaal niet. De eer kwam toe aan God, Die de doden levend maakt en de dingen roept die niet meer zijn, alsof zij waren.

Je kunt je afvragen waarom het zolang geduurd heeft voordat Abraham en Sarah een kind kregen. Wel, opdat God de eer zou krijgen. Naar de mens kon het niet. Het was de kracht Gods die in hen werkte. Paulus zegt later ook dat het de bedoeling is dat wij zwak zijn, want pas dan kan de kracht Gods in ons gewerkt worden. Paulus zegt in de 2^e brief aan de Korinthiërs tegen hen: 'Jullie vinden mij een slappe vent die niets kan, een klein kereltje dat knap arrogant is, maar verder niets voorstelt. Wel dat is ook zo, maar kijk even om je heen om te zien wat mijn bediening dan toch uitgewerkt heeft. Jullie als gelovigen zouden er niet eens geweest zijn, ware het niet dat ik in Korinthe het Evangelie gepredikt heb en daarmee het fundament gelegd heb. Hoe kan dat dan als ik zwak ben? Dat is de kracht Gods die in mij werkt en dus zal ik roemen in mijn zwakheid, want als ik zwak ben, dan ben ik machtig'. Waarom waren al die belangrijke vrouwen in het Oude Testament, die geacht werden kinderen te krijgen, altijd onvruchtbaar? Opdat God de eer zou krijgen. Waarom kan deze oude wereld niets goeds voortbrengen? Opdat God de eer zou krijgen.

Gevende God de eer. Heel Abrahams positie was tot eer van God. Hij werd een vader van alle gelovigen voor God. Geboorte uit een onvruchtbare man en vrouw is natuurlijk toch opstanding uit de dood. Vandaar dat de geboorte van de Heere Jezus uit de maagd, die dus niet voort kon brengen, omdat zij geen man bekende, op voorhand de uitbeelding was van Zijn opstanding. Dat zij Hem in doeken wikkelden is op voorhand de uitbeelding van dat Hij in doeken gewikkeld in het graf gelegd werd. Toen de Heer was opgestaan vonden ze diezelfde doeken in Zijn graf. Linnen doeken, als uitbeelding van het Priesterschap dat Hij na Zijn opstanding zou bekleden. En dus werd Hij na Zijn geboorte uit de maagd, die je als opstanding kunt beschouwen, in doeken gewikkeld. In de nacht dat de Heere Jezus verraden werd stond Hij op van de tafel, legde Zijn klederen af en omgordde Zich met een linnen doek: opstanding en aanstelling tot Hogepriester. Dat wordt dus bij Zijn geboorte al uitgebeeld.

Abraham heeft dus in die God geloofd en de belofte werd vervuld als voorafschaduw van wat later gebeuren zou. Als God aan Abraham zaad belooft, verschijnt weliswaar Izak, als door een wonder Gods, maar dat is de

uitbeelding van de komst van het definitieve Zaad van Abraham, de Heere Jezus Christus. Niet bij Zijn geboorte in Bethlehem, maar bij Zijn geboorte uit de dood. Daarom werd Izak op deze wijze geboren, bij wijze van spreken als opgestaan uit de dood. Het Zaad van Abraham, Hetwelk is Christus, niet Izak. Izak is daar slechts een beeld van.

21 En ten volle verzekerd zijnde, dat hetgeen beloofd was, Hij ook machtig was te doen.

God had beloofd en Abraham was ten volle verzekerd dat God die belofte ook in zou lossen. Dat Hij dat kon doen en dus ook zou doen. Abraham geloofde in wat God zou doen en wij geloven in belangrijke mate in wat God reeds gedaan heeft, maar sommigen gelovigen niet dat God dat kan, doden opwekken. Voor ons geldt nog meer dan voor Abraham dat wij kunnen geloven dat God machtig is te doen wat Hij beloofd heeft. Hij heeft immers al een heleboel beloften vervuld. Voor ons zou het dus makkelijker moeten zijn om te geloven. Maar wij geloven ook dat Hij zal doen wat hij voor de toekomst heeft beloofd te doen.

22 Daarom is het hem ook tot rechtvaardigheid gerekend.

Abraham geloofde in alle naïviteit dat God zou doen wat Hij beloofd had. Daarom is hem dat tot rechtvaardigheid gerekend. Hij had volledig zijn vertrouwen op de Heer gesteld. Hij had het geloof van een kind. Een mens kan heel gemakkelijk geloven. Dat is ook het eerste wat hij doet. Een kind gelooft zelfs dat sinterklaas bestaat en dat zwarte piet door de schoorsteen naar beneden komt, om wat lekkers in de schoen te leggen. Waarom gelooft een kind dat? Eenvoudig omdat zijn ouders hem dat gezegd hebben. Een kind stelt van nature vertrouwen in wat gezegd wordt. Zo moeilijk is dat niet. Het is de hoogmoed van de mens die hem tot ongeloof brengt. Van nature gelooft een mens. Ongeloof heet dan ook tegenspreken. Dat zou je dus niet doen. Heeft God dat gezegd? Nou, dan is dat zo. God heeft gesproken en heeft gedaan wat Hij steeds van tevoren had aangekondigd. Geloof daarin wordt gerekend tot rechtvaardigheid. Dat was toen zo en het staat zwart op wit in Gen. 15.

23 Nu is het niet alleen om zijnentwil geschreven, dat het hem toegerekend is;

Het is niet alleen ter wille van Abraham opgeschreven, dat het hem toegerekend is. Het is dus om zijnentwil geschreven, maar niet alleen voor hem. Als het om zijnentwil geschreven is, dan moet het geschreven zijn toen hij nog leefde, want anders had hij er zelf niets aan gehad. Die uitspraak is dus niet pas door Mozes, of nog later in de ballingschap geschreven. Bovendien

zou het ook geen zin gehad hebben wanneer die woorden niet door God geïnspireerd zouden zijn geweest. Met andere woorden, Abraham moet het verslag dus gekend hebben en moet ook geweten hebben dat het door God geïnspireerd was. Het was dus een getuigenis van God Zelf. Genesis is geschreven in de dagen dat die mensen nog leefden. Die mensen waren profeten en werden geïnspireerd door God. Je leest er zo overheen, maar hier staat het dus.

Het is niet alleen om zinentwil geschreven, want al deze dingen zijn hen overkomen ons tot voorbeelden en zijn geschreven tot waarschuwing van ons, op welken de einden der eeuwen gekomen zijn. Dat geldt niet alleen voor Gen. 15: 6, maar voor het hele Oude Testament. Zie 1 Kor. 10: 11. Daarom staan deze dingen in Genesis er ook voor ons. Als het waar is dat Abrahams geloof gerekend werd tot rechtvaardigheid, wil dit zeggen dat God ook in onze dagen geloof rekent tot gerechtigheid. Geloof in Degene Die gesproken heeft en de doden levend kan maken.

- 24 Maar ook om onzentwil, welken het zal toegerekend worden, *namelijk* dengenen, die geloven in Hem, Die Jezus, onzen Heere, uit de doden opgewekt heeft;

Het is ook voor ons geschreven. Voor wie? Voor degenen die de rechtvaardigheid zal toegerekend worden uit geloof. Namelijk degenen, die geloven in Hem Die Jezus, onze Heer, uit de doden opgewekt heeft. Wat moet een mens dus geloven om behouden te worden? Dat God de Heere Jezus Christus opgewekt heeft uit de dood. Dat is erg kort door de bocht, maar dit is de essentie. Wie dit niet gelooft, leze 1 Kor. 15. Het Evangelie is namelijk dat God de doden opwekt.

- 1 Kor. 15: 1 Voorts, broeders, ik maak u bekend het Evangelie, dat ik u verkondigd heb, hetwelk gij ook aangenomen hebt, in hetwelk gij ook staat;
- 2 Door hetwelk gij ook zalig wordt, indien gij het behoudt op zodanige wijze, als ik het u verkondigd heb; tenzij dan dat gij tevergeefs geloofd hebt.
- 3 Want ik heb ulieden ten eerste overgegeven, hetgeen ik ook ontvangen heb, dat Christus gestorven is voor onzen zonden, naar de Schriften;
- 4 En dat Hij is begraven, en dat Hij is opgewekt ten derden dage, naar de Schriften;

De rest van het hoofdstuk gaat over de opstanding uit de dood. Niet alleen in die zin dat Hij ons wedergeboren doet worden, maar ook dat Hij ons lichamelijk zal opwekken. Het laatste deel van het hoofdstuk gaat dan ook

over de opname van de Gemeente. Lees ook al die toespraken in Handelingen en kijk waar zij over spreken als ze evangeliseren. Zij prediken steeds de opstanding uit de dood van de Heere Jezus Christus, nadat Hij de reinigmaking onzer zonden door Zichzelfen teweeg gebracht heeft (Hebr. 1: 3). Sindsdien zit Hij aan de rechterhand van God in de hoogste hemelen.

25 Welke overgeleverd is om onze zonden, en opgewekt om onze rechtvaardigmaking.

Rechtvaardigheid wordt dus toegerekend aan degenen die geloven dat God de Heere Jezus van tussen de doden uit opgewekt heeft. Hij is overgeleverd om onze zonden, maar opgewekt om onze rechtvaardigmaking. Als Hij alleen gestorven was voor onze zonden, dan heeft dat in het gunstigste geval tot gevolg dat wij dood zijn. De rekening is betaald, maar wij zijn weg, want wij oordelen dat, indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn (2 Kor. 5: 15). De rekening is dan wel betaald, maar je hebt er niets meer aan. Je hebt dan weliswaar geen schulden meer, maar je bent wel dood. Wij geloven in Hem Die opgewekt is voor onze rechtvaardigmaking. Dat geloof in deze opstanding wordt ons gerekend tot rechtvaardigheid.

Vervolgens komen we weer helemaal terug bij waar we waren, namelijk: Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onzen Heere Jezus Christus. Eén is voor allen gestorven, opdat degenen die leven.... Dat zijn er een paar minder. Dat zijn alleen de gelovigen. God heeft de wereld zo lief gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft, opdat eenieder die in hem gelooft niet verderve, maar eeuwig leven hebbe. Dat is niet de hele wereld. De zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle mensen en onderwijst ons, maar niet alle mensen. Het is voor de mensheid gebeurd, maar alleen degenen die vervolgens geloven in de opstanding krijgen deel aan dat nieuwe leven, aan de vervulling van wat God aan Abraham beloofd heeft.

Heel dit hoofdstuk is dus een illustratie aan de hand van Abraham en wat er van hem geschreven staat, van het feit dat God geloof rekent tot gerechtigheid. Besnijdenis en wet hebben daar helemaal niets mee te maken. Dat zijn andere dingen, die ook andere doelen dienen. Het is ook tamelijk naïef te denken dat al wat God doet zou moeten bijdragen aan onze zaligheid. Dat is wel erg egocentrisch gedacht. Het draait niet om onze zaligheid, maar om Gods rechtvaardigheid, maar ook om Gods genade die gedemonstreerd zou worden.

De wet diende om de zondige natuur van de mens aan te tonen. Kennelijk heeft de mens dat nodig. De wet draagt in ieder geval niet bij aan onze zaligheid. Zaligheid is er alleen door geloof in hem, die overgeleverd werd om

onze zonden, maar opgewekt om onze zaligmaking. Als we dat geloven, dan zijn we rechtvaardig en hebben vrede bij God.

Hoofdstuk 5

Verzoening met God en vrede door het geloof

- Rom. 5: 1 Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onzen Heere Jezus Christus;
- 2 Door Welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij staan, en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods.
- 3 En niet alleenlijk *dit*, maar wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende, dat de verdrukking lijdzaamheid werkt;
- 4 En de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop;
- 5 En de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest, Die ons is gegeven.
- 6 Want Christus, als wij nog krachteloos waren, is te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven.
- 7 Want nauwelijks zal iemand voor een rechtvaardige sterven; want voor de goeden zal mogelijk iemand ook bestaan te sterven.
- 8 Maar God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren.
- 9 Veel meer dan, zijnde nu gerechtvaardigd door Zijn bloed, zullen wij door Hem behouden worden van den toorn.
- 10 Want indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door den dood Zijns Zoon, veel meer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven.
- 11 En niet alleenlijk *dit*, maar wij roemen ook in God, door onzen Heere Jezus Christus, door Welken wij nu de verzoening gekregen hebben.

- Rom. 5: 1 Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onzen Heere Jezus Christus;

Hoofdstuk 5 zou je dus direct na hoofdstuk 3 kunnen lezen. In hoofdstuk 3 gaat het erover dat je gerechtvaardigd wordt uit het geloof van Jezus, zonder de werken der wet (vers 28). In hoofdstuk 5 gaat het dan verder met: Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof. Hoofdstuk 4 is een toelichting op die rechtvaardiging uit het geloof aan de hand van het voorbeeld van Abraham, wiens geloof hem gerekend werd tot gerechtigheid. Zo was het altijd al. En aan de hand van Galaten 3 en 4 wordt uiteengezet dat het Nieuwe Verbond de vervulling is van de beloften die aan Abraham gedaan zijn. Hoofdstuk 4 eindigt met waar ook hoofdstuk 3 mee eindigde, namelijk dat de Heere Jezus werd overgeleverd om onze zonden en opgewekt om onze

rechtvaardigmaking. Onze rechtvaardigheid ligt vast in de dood en opstanding van de Heere Jezus Christus.

Rom. 3: 21, 22 sloten aan bij Rom. 1: 16 en 17 en Rom. 5: 1 sluit daar weer bij aan. De hoofdzin is dan dus:

- Rom. 1: 16 Want ik schaam mij des Evangelies van Christus niet, want het is kracht Gods tot zaligheid een iegelijk, die gelooft, eerst den Jood, en den Griek
- 17 Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard uit geloof tot geloof; gelijk geschreven is: Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven
- Rom. 3: 21 Maar nu is de rechtvaardigheid Gods geopenbaard geworden zonder de werken der wet, hebbende getuigenis van de wet en de profeten;
- 22 Namelijk de rechtvaardigheid Gods door het geloof van Jezus Christus, tot allen, en over allen, die geloven; want er is geen onderscheid.
- Rom. 5: 1 Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onzen Heere Jezus Christus.

Het Evangelie openbaart de rechtvaardigheid Gods, die daar is door het geloof van Jezus Christus. Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof.... Wiens geloof? het geloof van Jezus Christus. Dat staat er in Rom. 5: 1 weliswaar niet bij, maar in Rom. 1 en 3 wel. Het scheelt dus heel weinig.

‘Door onze Heere Jezus Christus’ is gekoppeld aan ‘vrede bij God’, maar kan net zo goed ook gekoppeld worden aan ‘gerechtvaardigd zijnde uit het geloof’. Dit wil niet zeggen dat ons geloof er niet toe doet, maar ons geloof zou geen enkele zin hebben wanneer Hij niet gelovig is. Uit of door Zijn geloof heeft Hij de loopbaan gelopen en op grond daarvan zit Hij nu aan de rechterhand Gods (Hebr. 12: 2). Door ons geloof krijgen wij deel aan wat door Zijn geloof tot stand gebracht is. Het is uit het geloof van Jezus Christus en tot het geloof van ons.

Wij dan = op grond van het voorgaande.

Gerechtvaardigd zijnde = vrijgesproken zijnde. God heeft ons gerechtvaardigd en heeft ons vrijgesproken van elke schuld. Wij hebben de verlossing door Zijn bloed, de vergeving der misdaden, naar de rijkdom Zijner genade (Efe. 1: 7). Wij hebben vrede bij God. Hij heeft ons vrijgesproken en dus staat er niets meer tussen Hem en ons.

Vrede = twee partijen lagen met elkaar overhoop, maar zijn met elkaar verzoend. Vrede voert terug op fri = vrij.

Volgens Efe. 2: 14 betekent vrede vooral dat twee tot één gemaakt zijn: Want Hij is onze vrede, Die deze beiden één gemaakt heeft....

Vrede wil niet alleen zeggen dat twee partijen één geworden zijn, maar is ook één van de kenmerken van het Nieuwe Verbond. Het Oude Verbond is dat der wet en het Nieuwe Verbond is dan dus logischerwijze dat der genade. Zij staan tegenover elkaar, maar de meer voor de hand liggende uitdrukking voor het Nieuwe Verbond is dat der vrede. Zo wordt het in het Oude Testament ook genoemd: Mijn Verbond des vredes, of Mijn eeuwig Verbond des vredes. Vrede is dus kenmerkend voor het Nieuwe Verbond, terwijl strijd en verdeeldheid kenmerkend zijn voor het Oude Verbond der wet.

Zodra in de Bijbel over genade en/of vrede gesproken wordt, dan is dat de aanduiding van het Nieuwe Verbond. Datzelfde geldt voor de woorden troost en vertroosting.

Als er dus staat dat we vrede bij God hebben, had er dus net zo goed kunnen staan: Wij leven onder het Nieuwe Verbond.

In Efe. 4, de eerste verzen, wordt gesproken over de eenheid van de gelovigen en de band des vredes, dat is het Nieuwe Verbond.

Wij hebben die vrede door Jezus Christus. Dat klopt natuurlijk, want Hij is onze Vrede (Efe. 2: 14).

- 2 Door Welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij staan, en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods.

toeleiding = aanleiding = toegang = een oprijlaan.

In welke wij staan = kennelijk staan wij ergens.

God doet opstaan. Wedergeboorte is een proces aan een gevallen mens, waarbij hij opstaat. Zijn vijanden vielen overigens massaal achterover.

Efe. 6: 14 Staat dan, de lenden omgord hebbende, en aangedaan hebbende het borstwapen der gerechtigheid....

We zouden de gehele wapenrusting Gods aandoen, opdat we zouden staande blijven en stand houden. Bovendien zouden we ook nog wandelen en hebben we iemand Die ons voor struikelen zou bewaren. Wij staan; dat doen we tegenover de zondeval. Wij waren allemaal gevallen mensen, maar de Heer richt ons op.

De vraag hier is waar we staan. Wij staan in de genade. Onze positie is dus in de genade. Welke genade? Deze genade. Genade is één van de kenmerken ter aanduiding van het Nieuwe Verbond, maar in het voorgaande vers stond het

andere kenmerk van het Nieuwe Verbond, namelijk vrede. Die woorden horen bij elkaar en zijn samen de aanduiding van het Nieuwe Verbond, waarin wij staan en waaronder wij leven. Wij staan dus in de genade van het Nieuwe Verbond.

Het Evangelie is het Evangelie van God, hetwelk Hij tevoren beloofd had. Evangelie = goede of blijde boodschap. Het is de prediking van het Nieuwe Verbond. Dat had God immers tevoren beloofd. De blijde boodschap is dat dit Nieuwe Verbond inmiddels is aangebroken. Wij geloven in die blijde boodschap en dus vertrouwen wij dat Nieuwe Verbond. Daarom kan er heel goed staan dat wij door het geloof staan in deze genade.

Dat staat hier feitelijk ook in vers 2, maar de moeilijkheid van dit vers is dat er nog voor staat dat wij de toeleiding, de toegang, tot deze genade hebben, in welke wij staan.

Dat was die oprijlaan. Zijn we daar nu al afgegaan of niet? Dat wil zeggen: staan we in de genade, of hebben we de toeleiding tot de genade? Dat lijkt een tegenstelling, maar is het niet, want het gaat over twee verschillende dingen.

Net zoals gerechtvaardigd zijn uit het geloof een juridische aangelegenheid is, geldt dat ook voor het staan in de genade. Wij zijn door God vrijgesproken en hebben dus genade van God ontvangen. Wij zijn dus niet meer onder de wet, want waar genade heerst, doet de wet helemaal niets meer. Genade is dus officieel onze plaats. Daar staan wij.

Bij veel gelovigen dringt dit echter niet ten volle door, omdat ze niet vertrouwen op wat God gesproken heeft en dus blijven zij onder de heerschappij van de zonde leven, omdat zij leven onder de heerschappij van de wet. Als er nou één leer is waarover het Nieuwe Testament spreekt, dan is het wel dat we vrijgemaakt zijn van de wet en dat we daar blij mee moeten zijn. Wet maakt deel uit van de eerste beginselen der wereld. Men is daaraan gewend en wil niet zonder wet. Die heb je toch nodig. Maar de Bijbel zegt dat we verlost zijn van de wet en dat de wet een bediening des doods is.

Die wet is precies de drempel tussen het leven in de wereld en het leven met de Heer. Het is het verschil tussen wandelen in duisternis en wandelen in het Licht. Het is het verschil tussen zoeken de dingen die op aarde zijn en zoeken de dingen die boven zijn. Het is het verschil tussen zoeken wat in de wereld is en zoeken wat in het Koninkrijk Gods is enzovoort. Dat is de drempel. Als je die niet overgaat, als je die toeleiding, die oprijlaan, niet overgaat, dan blijf je gewoon in de wereld leven. Je bent dan wel een gelovige, maar je doet daar in de praktijk van je leven niets mee. Het is zoiets als een levensverzekering; daar heb je geen fluit aan. Pas als je dood bent, hebben anderen daar eventueel baat bij. Zo is het ook met het leven onder de wet; het maakt voor

dit leven niets uit, maar mocht je komen te overlijden, dan ga je in ieder geval nog naar de hemel.

Maar onze positie is in de genade. God heeft ons daarin gezet en wij zouden daarin gaan staan, in de praktijk van ons leven. Wij leven in een wereld die door God is losgelaten. Die wereld is dus in duisternis en moet het zelf maar uitzoeken. God heeft ons vrijgesproken en ons uit deze wereld getrokken. Nu is het de bedoeling dat we ons ook daadwerkelijk onttrekken aan die wereld en dat we vervolgens ook daadwerkelijk leren leven uit de genade waarin we gezet zijn. Dat zou ons leven bepalen. Dat is de eerste drempel waarover iemand die tot geloof gekomen is zou moeten gaan. Wij zouden staan in de vrijheid, die niet misbruiken, maar in die vrijheid God dienen, met een gereinigd geweten, omdat er niets is dat ons veroordeelt. Daar zouden we ingaan. Dat heet hier een toeleiding en elders een toegang.

Hebr. 4: 16 Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd.

De troon der genade impliceert de heerschappij van de genade. Dit betekent dat het hoogste beginsel in ons leven niet de wet is, maar de genade. Genade heerst. Genade overrules. Dat zijn de hogere regels, die de lagere tenietdoen. Wij zouden met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade.

Hebr. 10: 19 Dewijl wij dan, broeders, vrijmoedigheid hebben, om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus,
20 Op een versen en levenden weg, welken Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is, *door Zijn vlees*;
21 En *dewijl wij hebben* een groten Priester over het huis Gods;
22 Zo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, *onze* harten gereinigd zijnde van het kwaad geweten, en het lichaam gewassen zijnde met rein water.

Het gaat erom dat we bewust in die genade ingaan, dat we daarin staan. Dat we bewust naderen tot de troon der genade. Dit betekent dat we de wet en de wereld achter ons laten en leven uit het Nieuwe Verbond.

Efe. 3: 12 In Denwelken wij hebben de vrijmoedigheid, en den toegang met vertrouwen, door het geloof van Hem.

We zouden met vrijmoedigheid toegaan. Door het geloof van Hem hebben wij de vrijmoedigheid en de toegang. Dat is dus een praktische aangelegenheid. Je kunt wel geloven dat je in de genade staat, maar je zou er ook bewust uit

leven. Wij staan in de genade, maar wij zouden daar ook toegaan. Want de zonde zal over u niet heersen, want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade (Rom. 6: 14). Daartoe hebben wij de toegang.

En wij roemen in de hoop der heerlijkheid Gods.

We vinden hier dus het verleden, heden en toekomst van de gelovige vermeld. Namelijk, wij waren schuldig, maar God heeft ons inmiddels vrijgesproken, gerechtvaardigd. Nu hebben wij de toeleiding door het geloof tot deze genade, waarin wij staan. En wij roemen in (vertrouwen op) de hoop der heerlijkheid Gods. wij hebben het verleden achter ons gelaten, want God heeft ons vrijgesproken. Sindsdien hebben we vrede bij God en staan we in de genade en voor de toekomst verwachten we heerlijkheid Gods. Of, zoals in Rom. 8: 18 staat: Want ik houde het daarvoor, dat het lijden dezes tegenwoordigen tijds niet is te waarderen tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden. Daar zien wij dus naar uit. Wij verwachten de zalige hoop en verschijning van den groten God en onzen Zaligmaker Jezus Christus (Tit. 2: 13). Heerlijkheid is ons beloofd.

Heerlijkheid = eer; heerschappij en dus kroon = troon.

Wij zien Jezus met eer en heerlijkheid gekroond.

Dit wordt hier in Rom. 5 nog niet uiteengezet, maar al wel geïntroduceerd.

We zijn gerechtvaardigd door het geloof en hebben vrede bij God. We hebben toeleiding tot de genade, waarin we officieel allang staan; we moeten alleen nog leren daaruit te leven. En we roemen in de heerlijkheid die wij verwachten. Omdat dit zo is, volgt er nu ook het slechtere nieuws...

- 3 En niet alleenlijk *dit*, maar wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende, dat de verdrukking lijdzaamheid werkt;

Wij roemen in de heerlijkheid die God ons beloofd heeft met het oog op de toekomst. Die heerlijkheid heeft te maken met de betere beloften van het Nieuwe Verbond. Maar we roemen ook in de verdrukkingen. Wetende dat... Wij weten namelijk dat die verdrukkingen iets bewerkstelligen. Daarom roemen we ook in de verdrukkingen. Die verdrukkingen moeten op één of ander wijze leiden tot de heerlijkheid die aan ons zal geopenbaard worden. Dat staat ook in hoofdstuk 8, maar hier staat het op een andere manier, terwijl Jakobus zegt dat we het voor grote vreugde zouden houden wanneer wij in velerlei verzoeking en vallen (Jak. 1: 2).

De verdrukking bewerkt lijdzaamheid. Uit verdrukking komt lijdzaamheid voort. Verdrukking is een beperking. Als je onder druk staat, dan word je tegengehouden. Als je verdrukt wordt, dan geef je wat gas bij. Je laat je niet zomaar in de verdrukking zetten. Je verdiept je nog meer in het onderwerp en

wilt precies weten hoe het zit. Het resultaat van de verdrukking is dat je je er met nog veel meer energie tegenaan gooit. Als je op de fiets zit en je hebt tegenwind, dan ga je gewoon harder trappen.

Lijdzaamheid is passie. Je wordt van binnenuit gedreven om door te gaan. De andere betekenis is geduld, vasthoudendheid.

4 En de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop;

Bevinding = ervaring. Als je iets bevindt, dan heb je iets ondervonden. Dan heb je dus iets geleerd. Je leert van verdrukkingen. Zonder vallen word je niet groot.

De bevinding werkt hoop. Dat is eveneens een oud Bijbels gegeven. De ervaring leert dat ellende van tijdelijke aard is. De ervaring leert ook dat voorspoed van tijdelijke aard is. Althans onder de zon, in dit leven. Alles is hier van tijdelijke aard, maar de aardigheid is dat wij op grond van onze rechtvaardiging door het geloof eeuwig leven ontvangen hebben en dus loopt het verhaal goed af. De voorspoed gaat misschien op en neer, maar is niet van tijdelijk aard. Het is eind goed, al goed. De verdrukking is van tijdelijke aard en gaat definitief voorbij.

Na zonneschijn komt regen. Dat is onder de zon zo, maar in het leven dat wij op grond van onze rechtvaardiging gekregen hebben, komt zonneschijn na regen. Wij zien de toekomst zonnig tegemoet.

5 En de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest, Die ons is gegeven.

Die hoop beschaamt niet. Die verdwijnt niet, omdat de liefde Gods in onze harten is uitgestort. Wij zijn met die liefde Gods verbonden, omdat God Zijn leven in onze harten geplant heeft. Niets kan ons immers scheiden van de liefde Gods, welke is in Jezus Christus, onze Heere. Uit die wetenschap leven wij.

Wij zijn met de levende God verbonden, doordat God ons Zijn leven gegeven heeft. Omdat de Heere Jezus in onze hartjes woont. God heeft ons deelgenoot gemaakt van Zijn Goddelijke natuur (2 Petr. 1). Hij heeft ons de Heilige Geest gegeven. Het is onder alle omstandigheden volstrekt hetzelfde.

De heilige Geest is aan ons gegeven. Het leven van God is in ons en daarom kan er niets mis gaan. Misschien wel naar onze maatstaven en dan ook alleen nog maar tijdelijk, maar naar Gods maatstaven niet. Daarom wordt van diezelfde Geest gezegd dat Hij het onderpand is van onze toekomstige erfenis (Efe. 1: 14), tot de verkregen verlossing, tot prijs Zijner heerlijkheid.

De verlossing van ons lichaam. Dat is een zekerstelling, een garantie. Hier staat hetzelfde, maar dan met een paar andere termen.

In plaats dat in de volgende verzen over die Heilige Geest gesproken wordt, gaat het over Christus, Die wat voor ons doet. Dat is precies hetzelfde. Wat in vers 5 de heilige Geest genoemd wordt, heet in vers 6 Christus. Hij zorgt ervoor dat wij behouden worden van de toorn (vers 9).

- 6 Want Christus, als wij nog krachteloos waren, is te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven.

Want Christus. Het had moeten zijn: want de Heilige Geest. Maar er staat Christus. Dat moet er ook wel zo staan, want anders kan de zin niet afgemaakt worden.

Te Zijner tijd = op Zijn tijd.

Christus is indertijd, toen wij nog krachteloos waren, voor ons gestorven. Nu is de vraag wat Hij nu (voor ons) doet, nu wij niet meer krachteloos zijn, maar kinderen Gods zijn geworden.

Krachteloos = goddeloos.

- 7 Want nauwelijks zal iemand voor een rechtvaardige sterven; want voor de goeden zal mogelijk iemand ook bestaan te sterven.

Dit impliceert dat Hij stierf voor onrechtvaardigen. Het is nog net denkbaar dat iemand voor een rechtvaardige, voor een goede, zou sterven.

- 8 Maar God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren.

Wij waren krachteloos en dus goddeloos en dus onrechtvaardig en dus zondaars. In vers 10 staat nog dat wij vijanden waren. Al die dingen waren wij dus. Toen deed Hij iets voor ons.

Maar wat doet Hij nu voor ons, nu wij kinderen Gods geworden zijn? God betoonde zijn liefde jegens ons door voor ons te sterven. Hij deed dat toen wij nog zondaars waren en Hij nog niet de Christus was. Hij is immers tot Christus gesteld door Zijn opstanding uit de dood.

- 9 Veel meer dan, zijnde nu gerechtvaardigd door Zijn bloed, zullen wij door Hem behouden worden van den toorn.

Hij doet nu nog veel meer, namelijk Hij behoudt ons van de toorn.

‘Veel meer’ wordt later in hoofdstuk 8 herhaald. Christus is voor ons gestorven; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is (Rom. 8: 34).

Nu we gerechtvaardigd zijn door Zijn bloed, zullen we behouden worden voor de toorn. Welke toorn? Die toorn die geopenbaard wordt over alle mensen

die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden (Rom. 1: 18). Die toorn komt nu en is nu over de wereld. De wereld bevindt zich onder die toorn. Die toorn komt tot uitdrukking in dat God de wereld heeft losgelaten en overgegeven aan haar eigen begeerlijkheden. Die toorn bestaat bijvoorbeeld uit duisternis. Als wij daarvan behouden worden, dan worden wij dus uit die duisternis getrokken tot Zijn wonderbaar licht (1 Petr. 2: 9). Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis en overgezet heeft in het Koninkrijk van de Zoon Zijner liefde (Kol. 1: 13). Hij heeft ons getrokken uit deze tegenwoordige boze eeuw, naar den wil van onzen God en Vader (Gal. 1: 4), implicerend dat Hij ons zet in de toekomstige eeuw, die begonnen is bij de opstanding van Christus.

Indien wij zeggen, dat wij gemeenschap met Hem hebben, en wij in de duisternis wandelen, zo liegen wij, en doen de waarheid niet. Maar indien wij in het licht wandelen, gelijk Hij in het licht is, zo hebben wij gemeenschap met elkander, en het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde (1 Joh, 1: 6, 7). Hij plaatst ons in een andere sfeer, in een ander positie. Volgens Rom. 5: 2 in die van de genade in plaats van de wet, in die van het licht in plaats van de duisternis. Dat doet Hij nu voor ons en Hij brengt ons naar de erfenis, die voor ons bewaard wordt in de hemelen (1 Petr. 1: 4).

Wij zijn gerechtvaardigd door Zijn bloed. Bloed = leven. In vers 5 was het de Heilige Geest Die ons gegeven was. Heilige Geest = leven. In vers 6 heet het Christus, want Hij is dat eeuwige leven. En nu in vers 9 heet het Zijn bloed, maar Zijn bloed is Zijn leven. Wij zijn dus gerechtvaardigd door Christus, dan wel Zijn bloed. Het is Zijn leven. Hij is het die onze harten reinigt door Zijn bloed, opdat wij de levende God zouden dienen. Je kunt weliswaar geloven dat de Heer je zonden heeft weggedaan, maar niettemin kun je toch blijven rondlopen met schuldgevoelens. Dat geldt waarschijnlijk voor de meerderheid van de christenen, dat ze zich schuldig blijven voelen. Ze weten dat ze uit genade zijn zalig geworden, of zalig moeten worden, maar zitten nog steeds met een verontreinigd geweten. Meestal is daar een goede reden voor. Ze staan namelijk niet in de genade, maar staan in de wet en de wet beschuldigt de mens. Door de wet gedenkt men de zonden. Het is wel Grote Verzoendag, maar omdat het niet werkt, worden de zonden herdacht, in plaats dat men werkelijk gereinigd wordt. Maar wij hebben juist een toeleiding tot deze genade en in de praktijk brengt de Heer ons ook daar. Als Hij ons in het licht brengt en wij in het licht wandelen, dan reinigt Zijn bloed ons van alle zonden.

Wij zullen behouden worden van de toorn.

Zullen = sollen = logischerwijze. Als het één zo is, dan moet het ander ook zo zijn. Omdat wij gerechtvaardigd zijn door Zijn bloed, door Zijn leven, daarom zullen wij ook behouden worden van de toorn. Daarom worden wij uit deze wereld getrokken en daarom zouden wij ingaan tot de troon der genade.

Daarom zouden we uitgaan buiten de legerplaats. De legerplaats = de wereld. Die is onder de toorn Gods, maar wij zijn daar nu juist van verlost. Eruit dus, want anders blijf je ook onder de toorn.

Het gaat hier over de tegenwoordige toorn van God. Daarvan worden we behouden, net zoals we van de toekomstige toorn behouden zullen worden, maar dat staat weer op een andere plaats.

Het wordt weer toegelicht...

- 10 Want indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door den dood Zijns Zoon, veel meer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven.

Wij zijn met God verzoend. Waardoor? Door de heilige Geest, Door Christus, door zijn opstanding, door Zijn bloed en door Zijn dood.

Door de dood = hier in ieder geval: door de dood heen. Doorheen de dood Zijns Zoons. We zijn niet verzoend door Zijn sterven, maar door sterven en opstanding daarna.

Door = dia = daar gaat het licht doorheen.

Als dia gevolgd wordt door een genitivus (tweede naamval), zoals hier het geval is, dan moet het vertaald worden met 'er doorheen'.

'Door de dood' komen we een paar keer tegen in de Bijbel, waarbij de dood in de tweede naamval staat.

Hier staat het voor de eerste keer. De volgende keer is in Filipp. 1: 20...

- Filipp. 1: 20 Volgens mijn ernstige verwachting en hoop, dat ik in geen zaak zal beschaamd worden; maar *dat* in alle vrijmoedigheid, gelijk te allen tijd, alzo ook nu, Christus zal groot gemaakt worden in mijn lichaam, hetzij door het leven, hetzij door den dood.

Hetzij door het leven heen, hetzij door de dood heen. Door het leven betekent niet door tot leven te komen en door de dood betekent niet door te sterven.

God wordt niet verheerlijkt doordat wij sterven, maar doordat wij een verheerlijkt lichaam ontvangen. Zo wordt God groot gemaakt.

- Kol. 1: 21 En Hij heeft u, die eertijds vervreemd waart, en vijanden door het verstand in de boze werken, nu ook verzoend,
22 In het lichaam Zijns vlees, door den dood, opdat Hij u zou heilig en onberispelijk en onbeschuldiglijk voor Zich stellen.

In Zijn lichaam, namelijk het lichaam van Christus = de Gemeente.

Door de dood = doorheen de dood. Door de dood heen werden wij toegevoegd aan Zijn lichaam, namelijk Zijn vlees. Zie Efe. 5: 27, waar dezelfde termen gebruikt worden en daar worden toegepast op de Gemeente.

De laatste keer dat het voorkomt is in Hebr. 2: 14...

Hebr. 2: 14 ... opdat Hij door den dood te niet doen zou dengene, die het geweld des doods had, dat is, den duivel.

Het zal toch duidelijk zijn dat de Heere Jezus de duivel niet teniet gedaan heeft door te sterven. Integendeel, want toen Hij stierf behaalde de duivel eigenlijk de overwinning. De duivel is degene die de macht des doods heeft. Als er dus iemand sterft, dan heeft de duivel gewonnen. Bij nader inzien bleek hij toch te verliezen, want de Heer stond aan de andere kant van de dood weer op. In Psalm 23 zegt de Heer: 'Al ging Ik ook door een dal der schaduw des doods, Ik zou geen kwaad vrezen;

Dal = dood;

Schaduw = dood;

Dood = dood.

Hij ging daar niet in, maar door.

Wat voor kwaad kan je nu nog overkomen als je dood bent? Dat je er niet meer uitkomt. De Heer deed het geweld des doods teniet door uit de dood op te staan. Zo overwon Hij de dood en daarmee degene die het geweld des doods had, dat is de duivel.

Dia is dus doorheen.

Door de dood komt nog twee keer voor, maar nu niet gevolgd door een genitivus. In Hebr. 7: 23 staat dat er onder het Oude Verbond velen waren die hogepriester geworden waren, omdat zij door de dood verhinderd werden altijd te blijven. Dat is dia gevolgd door een accusativus, een vierde naamval. Een accusativus duidt op oorzaak. Omdat zij dood gingen, moesten er steeds weer nieuwe hogepriesters aangesteld worden.

De andere Schriftplaats is Openb.2: 23, waar staat: 'Haar kinderen zal Ik door de dood ombrengen'. In het Grieks staat niet 'dia', maar en = in. Dus: 'Haar kinderen zal Ik in de dood ombrengen.'

Nu terug naar Rom. 5: 10.

- 10 Want indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn doorheen den dood Zijns Zoon, veel meer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven.

In vers 9 ging het over door Zijn bloed behouden worden van de toorn en in vers 10 door Zijn leven behouden worden. Niet door Zijn opstanding, want dat zat al in 'door de dood Zijns Zoons', maar nu gaat het over Zijn praktische leven sindsdien. Christus is in zijn opstanding de Borg van het Nieuwe Verbond geworden en is Hij dus Hogepriester van Zijn volk. God heeft Hem opgewekt uit de dood en gezet aan Zijn rechterhand, ver boven alle overheid

en macht en heeft Hem in die positie aan de Gemeente gegeven tot Hoofd (Efe. 1: 20 – 22). Wat doet Hij dan aan de Gemeente? Hen reinigen in de praktijk (Efe. 5: 21 ev.). Met andere woorden, wij worden behouden, van de duisternis, van de toorn enzovoort.

- 11 En niet alleenlijk *dit*, maar wij roemen ook in God, door onzen Heere Jezus Christus, door Welken wij nu de verzoening gekregen hebben.

Dit vers sluit weer aan bij vers 2 en 3. Het onderwerp is nog niet veranderd. Wij roemen in de hoop der heerlijkheid Gods (vers 2). Wij roemen ook in de verdrukking, want die verdrukking brengt ons bij die heerlijkheid (vers 3). Maar wij roemen ook in God, door onze Heere Jezus Christus, door Welken wij nu de verzoening gekregen hebben. Wij hebben nu de verzoening gekregen. Daaruit leven wij in de praktijk. De Heer zorgt voor ons, redt ons uit de wereld en onttrekt ons aan de onwetendheid en duisternis van de wereld. Dit is de plaats die we nu hebben en de samenvatting van onze positie als kinderen van God. Alle brieven spreken hierover. Alle brieven zijn gericht aan gelovigen, die geloven in de dood en opstanding van de Heere Jezus Christus. Zij zijn op grond daarvan wedergeboren, maar hoe moet het nu verder? Velen denken dat ze uit dankbaarheid de wet moeten houden en negeren daarmee wat heel het Nieuwe Testament ons leert, namelijk dat we daar nu juist van verlost zijn. De wet was een vloek, een juk, een bediening des doods. Het bracht je in de duisternis, terwijl het juist de bedoeling is dat we uit die duisternis getrokken worden. We hebben licht en vrede ontvangen en in de praktijk brengt de Heer ons daar. Maar het probleem is dat vele gelovigen zich verzetten tegen het werk dat God aan en in en door hen wil doen, naar het slechte voorbeeld van Petrus in Joh. 13. De Heer gaf daar uitdrukking aan zijn tegenwoordige werk, door de voeten van de discipelen te wassen. Maar Petrus zei: 'In der eeuwigheid niet'. De Heer zei daarop dat als hij dat niet wilde, hij de Heer niet toekwam. In de praktijk niet in elk geval. Zo zijn er in onze dagen ook vele gelovigen die zich ertegen verzetten en zich liever vasthouden aan de wet, aan hun eigen beginselen en filosofieën enzovoort, in plaats van simpelweg te geloven wat God zegt.

Wij zijn gerechtvaardigd door Zijn opstanding, niet door Zijn dood. Wij zijn behouden door zijn leven, door wat God nu doet. Ze houden liever vast aan wat God ooit in het verleden een keer gedaan heeft toen wij nog zondaren waren en weigeren te leven naar de beginselen van het Nieuwe Verbond en te gaan staan in de genade. Daar gaat het over. Dat wordt in de rest van dit hoofdstuk en in de twee volgende hoofdstukken nader uiteengezet, met de climax in hoofdstuk 8, namelijk dat wij die kinderen Gods zijn, geleid worden naar onze aanstelling tot zonen. Wij zijn niet alleen kinderen van God, maar

zouden opgroeien tot zonen van hem, opdat en omdat er voor ons een erfenis weggelegd is in de hemelen. Het is de bedoeling dat we die in de toekomst ook waard gebleken zijn. Dat we mogen delen in de heerlijkheid van Christus. Hij zou vele zonen tot heerlijkheid leiden. Daarom ging Hij dwars door de dood, opdat Hij ons een nieuwe positie zou geven en ons in die nieuwe positie naar onze eindbestemming zou brengen. Dat gaat inderdaad gepaard met verdrukking, maar die verdrukking achten wij voor grote blijdschap, want door die verdrukking worden we gevormd en bekwaam gemaakt voor onze aanstelling tot zonen in de toekomst. Daar leven wij uit. Wij maken deel uit van een andere en nieuwe mensheid, met alle consequenties van dien. Daar gaat het volgende gedeelte over.

Vergelijking van Christus met Adam

- Rom. 5: 12 Daarom, gelijk door één mens de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood; en alzo de dood tot alle mensen doorgegaan is, in welken allen gezondigd hebben.
- 13 Want tot de wet was de zonde in de wereld; maar de zonde wordt niet toegerekend, als er geen wet is.
- 14 Maar de dood heeft geheerst van Adam tot Mozes toe, ook over degenen, die niet gezondigd hadden in de gelijkheid der overtreding van Adam, welke een voorbeeld is Desgenen, Die komen zou.
- 15 Doch niet, gelijk de misdaad, alzo ook de genadegift, want indien, door de misdaad van één, velen gestorven zijn. Zo is veel meer de genade Gods, en de gave door de genade, die daar is van één mens Jezus Christus, overvloedig geweest over velen.
- 16 En niet, gelijk *de schuld was* door den één, die gezondigd heeft, *alzo is* de gift; want de schuld is wel uit één *misdad* tot verdoemenis, maar de genadegift is uit vele misdaden tot rechtvaardigmaking.
- 17 Want indien door de misdaad van één de dood geheerst heeft door dien énen, veel meer zullen degenen, die den overvloed der genade en der gave der rechtvaardigheid ontvangen, in het leven heersen door dien Enen, *namelijk* Jezus Christus.
- 18 Zo dan, gelijk door één misdaad *de schuld gekomen is* over alle mensen tot verdoemenis; alzo ook door één rechtvaardigheid *komt de genade* over alle mensen tot rechtvaardigmaking des levens.
- 19 Want gelijk door de ongehoorzaamheid van dien enen mens velen *tot* zondaars gesteld zijn geworden, alzo zullen ook door de gehoorzaamheid van Enen velen *tot* rechtvaardigen gesteld worden.

- 20 Maar de wet is bovendien ingekomen, opdat de misdaad te meerder worde; en waar de zonde meerder geworden is, *daar* is de genade veel meer overvloedig geweest;
- 21 Opdat, gelijk de zonde geheerst heeft tot den dood, also ook de genade zou heersen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus onzen Heere.

Dit Schriftgedeelte vloeit rechtstreeks voort uit het voorafgaande, waarin immers uiteengezet wordt, dat wij die gerechtvaardigd zijn uit het geloof vrede hebben met God, door onze Heere Jezus Christus, door Wie we allerlei zegeningen hebben ontvangen. De zegeningen van de gelovige zijn immers de zegeningen van Christus. Wij zijn gezegend met elke geestelijke zegening in Christus, in de hemel (Efe. 1: 3). Dat is het tegenovergestelde van dat wij vervloekt zijn met elke stoffelijke vervloeking in Adam. Om die tegenstelling gaat het hier ook in Rom. 5. Als natuurlijke mensen waren wij adamiëten en hadden deel aan Adam, maar nu we wedergeboren zijn, maken we deel uit van een andere mensheid, die niet Adam, maar Christus tot Hoofd heeft. Christus zorgt voor ons. Hij behoudt ons van de tegenwoordige toorn van God. Wij worden behouden door Zijn leven, omdat Hij leeft.

Rom. 5: 12 Daarom, gelijk door één mens de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood; en alzo de dood tot alle mensen doorgegaan is, in welken allen gezondigd hebben.

Door één mens is niet alleen de zonde in de wereld gekomen, maar ook de dood.

Wereld = kosmos, het heelal.

Dit woord krijgt in de Bijbel wel vaker door de context een beperktere betekenis. Het gaat hier uiteraard over de mensenwereld. In het Nederlands is dat net zo het geval. De wereld is lang niet altijd zo groot als het heelal. De zonde is niet door Adam in de schepping ingebracht, want de slang was al zondig voordat Adam dat was.

Zonde schijnt een morele kwestie te zijn en dood een fysieke, maar in werkelijkheid is het één geheel. Zonde is niet maar een morele kwestie en kan ook niet door ethiek of wet overwonnen worden, want zonde zit in onze natuur. Wij zijn zondaren omdat we van Adam afstammen. Hij heeft ons die zondige natuur doorgegeven. Daar kunnen we verder niets aan doen. Niettemin zijn we er voor de volle 100% verantwoordelijk voor als we zondaren blijven, omdat God er in Christus in voorzien heeft dat we een andere natuur kunnen krijgen. Hij heeft ons dus een uitweg geboden.

Door één mens is dus de zonde in de mensenwereld ingekomen en daarmee ook de dood. Die twee dingen horen bij elkaar. Hoewel die zondige natuur niet altijd meteen herkend of erkend wordt, maar alle mensen tot nu toe wel zijn overleden, bewijst in ieder geval dat zij zondaren zijn. De conclusie van dit vers is dat alle mensen gezondigd hebben. De mens heeft de zonde van Adam geërfd. De erfzonde dus. Dat is geen Bijbels woord, maar wel een Bijbels begrip. De erfzonde staat tegenover de zondige daden.

Velen willen die erfzonde bestrijden. Ze schuiven de schuld af op de duivel. Er is zelfs een leer die zegt dat de mens van nature goed is, maar dat het de macht van de duivel is, de boze geesten in de mens, die hem doen zondigen. En dus is het zaak die boze geesten uit te drijven. Als iemand dan iets verkeerd gedaan heeft, dan komt dat door de macht van de duivel. Voor dat doel redeneert men dan de zogenaamde erfzonde weg. Dat wij echter de zondige natuur van Adam geërfd hebben, staat hier in vers 12. Wij hebben immers allen in Adam gezondigd. Dat staat er niet precies, maar wel dat, omdat alle mensen tot nu toe gestorven zijn, zij dus alleen gezondigd hebben. Omdat de dood een symptoom of gevolg is van de zonde, moeten alle mensen wel gezondigd hebben, want anders zouden ze niet gestorven zijn.

In welken = ep ho.

Ep komt van epi = op, in de zin van opstapelen en dus is het een kwestie van oorzaak en gevolg. Je zou het woord kunnen vertalen met 'omdat', maar beter is met 'daaruit volgt'. Aangezien de dood tot alle mensen doorgegaan is, vloeit daaruit voort (de bewijzen stapelen zich op) dat blijkbaar alle mensen gezondigd hebben. Die lezing van dit vers blijkt te kloppen als we de volgende twee verzen lezen. Daarin wordt het namelijk toegelicht.

13 Want tot de wet was de zonde in de wereld; maar de zonde wordt niet toegerekend, als er geen wet is.

De wet kwam pas heel laat. Van Adam tot Mozes beslaat een periode van ongeveer 2500 jaar. Al die tijd heeft de mensheid het dus zonder wet moeten stellen. Daarna werd de wet alleen gegeven aan de kinderen Israëls. De mensheid in het algemeen heeft het dus feitelijk altijd zonder wet moeten doen.

Hoe dan ook, voordat de wet kwam, was er dus helemaal geen wet en de zonde wordt niet toegerekend als er geen wet is. Als er geen wet is, dan kun je de zondige natuur ook niet kennen, herkennen en ook niet vaststellen. Die zondige natuur openbaart zich namelijk daar waar wet heerst. De wet zegt namelijk dat je dit niet mag en dat niet en dat je zus moet doen en zo. Wat

blijkt dan? In de eerste plaats dat hij er niets van terecht brengt en in de tweede plaats dat hij de neiging heeft juist tegen die wet in te gaan. Je ziet het aan kleine kinderen. Als ze bepaalde dingen niet mogen doen, dan zullen ze onmiddellijk proberen de grenzen op te zoeken en te kijken wat er gebeurt als ze die grenzen overgaan. Door grenzen te stellen staan ze zelf meteen aan die grens en proberen die te verleggen. Als je ze die wet niet zou geven, zouden ze ook geen moeite doen die te verleggen. Je brengt ze dan ook niet op een idee.

De wet is gegeven opdat de zonde te meerder worde. De wet is om der overtredingen wil daarbij gesteld. Niet om de overtredingen terug te dringen, want als er geen wet is, dan zijn er niet eens overtredingen. Dat is technisch onmogelijk. Maar de wet stelt de mens tot overtreder en doet ook de overtredingen toenemen.

Doordat de wet eigenlijk de mens niet verbetert, maar eerder verslechtert, wordt daarmee bewezen dat hij een zondaar is. Als je hem activeert, dan gaat hij dus zondigen.

Door de wet is kennis der zonde. Niet zonden, maar kennis van de erfzonde.

Zonde = zondige natuur (erfzonde);

Zonden = de zondige daden.

- 14 Maar de dood heeft geheerst van Adam tot Mozes toe, ook over degenen, die niet gezondigd hadden in de gelijkheid der overtreding van Adam, welke een voorbeeld is Desgenen, Die komen zou.

Wat heerst heeft de grootste macht. De dood is dus de grootste macht in iemands leven. Men probeert altijd de dood te bestrijden, maar het is nog nooit gelukt. De dood heeft geheerst van Adam tot Mozes toe; dus ook in de tijd dat er nog geen wet was. Ook toen stierven de mensen, allemaal. Bovendien waren er mensen die lang niet zo erg gezondigd hadden als Adam, maar ze stierven toch. Wat bewijst dat? Niet dat ze gezondigd hadden, maar wel dat ze zondaren waren. Dood is immers het gevolg van de zonde. Alle mensen zijn dus van nature zondaren. Dat wordt geconcludeerd uit de heerschappij van de dood.

Zonde hebben hoeft niet te betekenen dat men de zonde doet, maar kan ook betekenen dat men de zonde heeft.

In de voorgaande verzen tot in dit vers wordt eerst gesproken over de zondenatuur, die in alle mensen zit, omdat alle mensen van Adam afstammen en allemaal gestorven zijn, maar nu wordt gezegd dat Adam niet het einddoel was van Gods scheppingswerk.

Die zonde is natuurlijk altijd het probleem, want als de wij de zonde van Adam geërfd hebben, wat kunnen wij er dan aan doen dat we zondaren zijn? Daar kunnen we ook niets aan doen, maar je kunt er wel wat aan doen door zondaar te blijven. God heeft daar een oplossing voor bedacht en die ons ook aangereikt. Bovendien is dat een haalbare oplossing. Dat is uiteraard niet de wet, want de wet activeert juist de zondige natuur. Adam was dan ook niet het einddoel, want hij was slechts een voorbeeld van Degene Die komen zou.

Die komen zou. Zullen is het hulpwerkwoord van de toekomstige tijd. Als zullen in de verleden tijd staat, dan raken we de draad kwijt. Adam was in het verleden al een type van Degene Die later komen zou en Die inmiddels ook gekomen is. Adam was op voorhand een type van Christus. Als God in Genesis 1 dus zegt: 'Laat Ons Adam maken, naar Gods beeld en gelijkenis', betekent dit dat die Adam uit Genesis 1 niet die mens is die God daar in gedachten had. Hij is daar slechts de matrix, de vorm van. God had eerst een mal gemaakt. Een mal is een matrix, een moeder, een vorm. Naar die vorm wordt het eindproduct gemaakt.

Een typos = een afdruk, net zoals bijvoorbeeld een voetafdruk in het zand. De letters van een typemachine zijn de typen. Ze hebben de vorm van de letters die op het papier moeten verschijnen. Adam is de mal, het type, bij wijze van spreken.

Ongeveer 3000 jaar nadat het type gemaakt was vraagt zijn officiële erfgenaam openlijk: 'Wie is die Adam eigenlijk?' (Psalm 8). David, die de erfgenaam van Adam was, de eerstgeborene van heel de mensheid dus en daarmee de drager van de titel 'zoon van Adam' = zoon des mensen. Hij vraagt: 'Wie is eigenlijk die zoon des mensen, waarover U, God, gesproken hebt?'. Met andere woorden, Adam zelf was het niet. Dan moet hij dus één van zijn nakomelingen zijn. David had door dat hij het ook niet is en vraagt zich af wie dan eigenlijk wel. Het antwoord op die vraag vinden we in Hebr. 2, waar Psalm 8 uitgebreid wordt geciteerd. Die Mens blijkt Jezus te zijn, Die wij inderdaad kennen als met heerlijkheid en eer gekroond en Die inderdaad gesteld is over de werken van Gods handen. Wil de echte Adam opstaan? Dat is precies wat Hij gedaan heeft. De echte Adam is opgestaan. Daarmee heet Hij dan ook de laatste Adam. Daarna komt er geen meer. Waarom ook? Hij leeft immers! Daarmee is Hij die Adam Die komen zou, de Echte. De eerste Adam is dus een beeld van degene Die komen zou. Maar hoe dan, want Hij heeft nota bene de zonde in de wereld ingebracht. Doordat hij zondigde, trad immers ineens de dood in heel de wereld in. Daarom gaat onze kat ook dood. Allemaal het gevolg van de overtreding van Adam. Hoe kan die man nu een beeld van Christus zijn? Dat is niet zo moeilijk te begrijpen, want afdrukken, typen, zijn meestal precies het tegenovergestelde van het echte

beeld. Zo is het ook bij Adam en Christus. Adam is in hoge mate een negatieve afdruk van Christus. In hoge mate, omdat dat aspect in de volgende verzen het eerst genoemd wordt.

- 15 Doch niet, gelijk de misdaad, alzo ook de genadegift, want indien, door de misdaad van één, velen gestorven zijn, zo is veel meer de genade Gods, en de gave door de genade, die daar is van één mens Jezus Christus, overvloedig geweest over velen.

Doch niet, gelijk.... Is het dan gelijk, of is het niet gelijk? Het is gelijk, maar omgekeerd en dus toch een soort ongelijk.

Gelijk de misdaad, alzo ook de genadegift. Net als de misdaad, zo ook de genadegift. Zo, maar dan omgekeerd, want er staat 'niet' voor. De genadegift staat tegenover de misdaad. Genadegift en misdaad zijn niet van gelijke aard, de één is negatief en de ander is positief. Daardoor passen ze in elkaar. Het één is een omgekeerd beeld van het andere.

Nu komt de toelichting.

Want indien door één velen gestorven zijn.... Maak het verhaal zelf af en kleur de plaatjes. De rest van het verhaal kun je zelf bedenken. Zo is veel meer de genade Gods, en de gave door de genade, die daar is van één mens Jezus Christus, overvloedig geweest over velen. Door de misdaad van één zijn velen gestorven, door de genadegift van Eén hebben velen eeuwig leven ontvangen. Het gaat om een vergelijking. Je krijgt dus twee zinnen die parallel aan elkaar lopen en met elkaar vergeleken worden. Het makkelijkst is dus die twee zinnen onder elkaar te zetten. Je ziet dan vanzelf welke woorden je weg moet laten om precies dezelfde aan elkaar tegengestelde zinnen te krijgen.

De misdaad van één, velen gestorven. Dit is in zichzelf al een vergelijking. Door de misdaad van één zijn velen (velen zijn soms allen en soms niet allen. Dit heeft verder niets met het hele verhaal te maken. Het gaat er niet om of iemand uitgezonderd is of niet; het gaat erom dat het er gewoon veel zijn.) gestorven. Nu nog een keer:

De misdaad van één, velen gestorven.

De genadegift van Eén, velen eeuwig leven.

Daar komt het op neer. De genadegift Gods is overvloedig geweest over velen. Dat betekent dat zij eeuwig leven ontvangen, want dat is het tegenovergestelde van sterven.

In dit vers wordt dus de genadegift Gods en de gave door de genade beschreven als overvloedig. Overvloediger namelijk dan die ene misdaad. Het vervelende is dat men in vele christelijke kringen wel stilstaat bij die ene misdaad en de consequenties daarvan, maar verzuimt stil te staan bij de overvloed van de genade Gods, die veel meer overvloedig is. De overvloedige rijkdom van Gods genade is veel sterker en groter dan die ene misdaad.

Dit was de eerste van de in totaal zeven vergelijkingen tussen Adam en Christus, waarvan de essentie is, dat waar wij eerst deel hadden aan de eerste Adam en alles wat daarbij hoort, nu in Christus zijn en dus nu deel hebben aan Zijn zegeningen. Onze zaligheid ligt essentieel vast in de Heere Jezus Christus. De verlossing is immers in Christus Jezus (Rom. 3). Dat is onze positie. Wij zijn niet mensen waaraan een beetje gesleuteld is en ook niet dat nu we gelovig zijn, we een Heer hebben Die voor ons zorgt. Dat is veel te laag ingezet. Wij zijn overgezet van de ene mensheid naar de andere; van Adam naar Christus. Sindsdien hebben wel deel aan de zegeningen van Christus, als eerstelingen behorend tot een nieuwe mensheid en levend onder het Nieuwe Verbond en in een nieuwe schepping. Al die oude dingen van Adam hebben we achter ons gelaten.

- 16 En niet, gelijk *de schuld was* door den één, die gezondigd heeft, *alzo is* de gift; want de schuld is wel uit één *misdaad* tot verdoemenis, maar de genadegift is uit vele misdaden tot rechtvaardigmaking.

De schuld is wel uit één misdaad tot verdoemenis;
De genadegift is uit vele misdaden tot rechtvaardigmaking.

Verdoemenis = veroordeling.

Rechtvaardigmaking bestaat niet. Het is rechtvaardiging.

Rechtvaardigen = vrijspreken.

De rechter veroordeelt of hij spreekt vrij.

Veroordeling staat dus tegenover vrijspreken.

Schuld is uit één misdaad tot verdoemenis;

Genadegift is uit vele misdaden tot rechtvaardiging.

Dit was de tweede vergelijking.

- 17 Want indien door de misdaad van één de dood geheerst heeft door dien énen, veel meer zullen degenen, die den overvloed der genade en der gave der rechtvaardigheid ontvangen, in het leven heersen door dien Enen, *namelijk* Jezus Christus.

Door één misdaad heerst de dood (over de levenden), door één, namelijk door Adam;

Door overvloed der genade heersen levenden (over de dood), door Eén, namelijk Jezus Christus.

Het gaat over de overvloed der genade en de gave der rechtvaardigheid. Het is een gave van God dat wij vrijgesproken worden.

Dit was de derde vergelijking.

- 18 Zo dan, gelijk door één misdaad *de schuld gekomen is* over alle mensen tot verdoemenis; also ook door één rechtvaardigheid *komt de genade* over alle mensen tot rechtvaardigmaking des levens.

De vertalers hebben de vergelijking uitgebreid en hebben de schuld tegenover de genade gezet. Dat is niet de goede vergelijking.

Door één misdaad over allen tot verdoemenis (tot veroordeling);

Door één rechtvaardigheid over allen tot rechtvaardigmaking des levens.

Maar rechtvaardigmaking bestaat niet en dus moet daar staan: tot rechtvaardiging, vrijspraak.

De ene misdaad komt te staan tegenover de ene rechtvaardigheid. De ene misdaad van Adam tegenover de ene rechtvaardigheid van Christus. Over allen; aan de ene kant tot veroordeling en aan de andere kant tot rechtvaardiging des levens, tot vrijspraak des levens.

Het opmerkelijke is dat de ene misdaad van Adam gesteld wordt tegenover één rechtvaardigheid van Christus. Er is dus iets heel bijzonders aan Christus: één rechtvaardigheid. Over welke rechtvaardige activiteit van Christus gaat het hier? Dat wordt er hier niet bij gezegd, maar wel in de volgende vergelijking.

Eerst nog even de zinnen tegenover elkaar:

Door één misdaad over allen tot veroordeling;

Door één rechtvaardigheid over allen tot vrijspraak des levens.

Dit was de vierde vergelijking.

- 19 Want gelijk door de ongehoorzaamheid van dien enen mens velen *tot* zondaars gesteld zijn geworden, also zullen ook door de gehoorzaamheid van Enen velen *tot* rechtvaardigen gesteld worden.

Door ongehoorzaamheid van één mens velen zondaren;

Door gehoorzaamheid van één Mens velen gerechtvaardigd.

De ongehoorzaamheid van Adam tegenover de gehoorzaamheid van Christus. Velen zondaren staat tegenover velen rechtvaardigen. Wij zijn niet langer zondaren, maar rechtvaardigen, omdat wij in Christus zijn.

Dit was de vijfde vergelijking, die we naast het vierde voorbeeld zouden leggen uit vers 18. Dan blijkt dat de ene rechtvaardigheid van Christus uit vers 18 de gehoorzaamheid van Hem uit vers 19 is. Dat is een onbekend Bijbels onderwerp. Dat komt omdat men de Heere Jezus Christus ook in Zijn mens-zijn geïdealiseerd heeft en daardoor niet meer begrijpt dat Hij niet alleen rechtvaardig was, maar bovendien ook gehoorzaam. Het idee dat Hij iemand gehoorzaamde kan men niet plaatsen, omdat men Hem in het algemeen ziet als God in een menselijke vermomming. Maar de Heere Jezus leefde op aarde

als Mens en als Mens gehoorzaamde Hij aan God, Die Hij noemt Zijn Vader in de hemel.

Hij was gehoorzaam. De Bijbel leert daarover dat Hij de loopbaan liep die Hem was voorgesteld. Wij zouden naar Zijn voorbeeld de loopbaan lopen die ons is voorgesteld (Hebr. 12: 1, 2).

De Heere Jezus kwam op aarde om iets te doen. Daarmee onderwierp Hij Zich aan het Woord Gods. Zijn gehoorzaamheid houdt in dat Hij niet alleen dat Woord geloofde, maar ook de consequenties daarvan droeg. Hij deed dus ook wat Hij volgens dat Woord van God zou moeten doen. Die gehoorzaamheid uit vers 19 is die ene rechtvaardigheid uit vers 18.

Hoezo gehoorzaamheid? Hij geloofde, want Hij vertrouwde op het Woord dat gesproken is. Geloof schijnt tegenwoordig de betekenis te hebben van niet zeker te weten en het schijnt de betekenis in zich te hebben van een zekere religie. Zodat men in een religie kennelijk nooit iets zeker weet.

Maar de werkelijke betekenis van geloof is vertrouwen. Dat is zowel in het Grieks als het Hebreeuws volstrekt hetzelfde woord. Geloof is niet alleen op iemand vertrouwen, maar vooral op wat iemand gezegd heeft, op wat gesproken is.

Zo is dus ook ongelooft en ongehoorzaamheid hetzelfde. Dat heet zonde. Dat dit zo is, vinden we opgeschreven in Hebr. 3, waar het gaat over Israël, dat weliswaar verlost was uit Egypte en in de woestijn terechtkwam, maar niet allen die uit Egypte verlost waren kwamen ook in het beloofde land aan. De vraag is dan vervolgens...

- Hebr. 3: 17 Over welken nu is Hij vertoornd geweest veertig jaren? Was het niet over degenen, die **gezondigd** hadden, welker lichamen gevallen zijn in de woestijn?
- 18 En welken heeft Hij gezworen, dat zij in Zijn rust niet zouden ingaan, anders dan degenen, die **ongehoorzaam** geweest waren?
- 19 En wij zien, dat zij niet hebben kunnen ingaan vanwege *hun ongelooft*.

God was vertoornd over degenen die gezondigd hadden, maar volgens Romeinen 5 : 12 zijn alle mensen zondaren. Dus waar hebben we het eigenlijk over? En hoe komt het dan dat er uiteindelijk toch enigen wel het beloofde land ingingen (Jozua en Kaleb)? Het antwoord is dat het hier niet over zonde in het algemeen gaat, maar over één specifieke zonde; die van ongelooft namelijk. Men vertrouwde de Heer niet op Zijn Woord en sprak Hem ook altijd tegen. Zij murmureerden bij voortduring. Dat staat er ook. Volgens vers 17 hadden ze gezondigd en in vers 18 staat dat ze ongehoorzaam geweest waren. Het gaat dus over de zonde van ongehoorzaamheid. De conclusie in vers 19 is dat het vanwege hun ongelooft was dat zij het beloofde land niet zijn ingegaan.

Zonde, ongehoorzaamheid en ongeloof zijn hier dus volstrekt hetzelfde. Welke zonde? Die van ongeloof, namelijk die van ongehoorzaamheid. Als dit geldt voor zonde, ongeloof en ongehoorzaamheid, dan geldt het dus ook voor het tegenovergestelde van de begrippen. Dan krijgen we rechtvaardigheid, geloof en gehoorzaamheid. De rechtvaardigheid van Christus is dus Zijn gehoorzaamheid, Zijn geloof. Dit was de vijfde vergelijking

- 20 Maar de wet is bovendien ingekomen, opdat de misdaad te meerder worde; en waar de zonde meerder geworden is, *daar* is de genade veel meer overvloedig geweest;

De wet is bovendien ingekomen. De wet is daarbij gesteld. Die is pas later gekomen. Die kwam er nog eens overheen. Waarom? Opdat de misdaad te meerder worde. De misdaad, de zondenatuur werd groter door de komst van de wet. De zonde neemt namelijk toe. De zonde wordt door de wet actief. De wet prikkelt de mens. Omdat de mens een zondaar is, wordt de zonde in de mens actief en dus doet de wet de mens zondigen. De filosofie en daarmee ook de theologie denkt dat het andersom werkt, namelijk dat wet de zonde bestrijdt en dus terugdringt. Maar volgens de Bijbel deugt de wet niet. De wet is zwak en onprofijtelijk en daarom in de praktijk een vloek. Niet dat er aan de wet wat mankeert, want de wet is heilig, rechtvaardig en goed, maar is gelegd op het vlees. Het vlees moet de wet dus dragen, maar het vlees kan hem niet dragen en daarom werkt het niet.

Is het dan niet erg, dat de wet de zonde doet toenemen? Dat maakt geen bal uit, om de doodeenvoudige reden dat wij der wet gestorven zijn en dus niet onder de wet leven. Waar de wet de zonde dus doet toenemen, hebben wij daar in elk geval geen last van, want wij leven niet onder de wet.

Maar verder maakt het ook niet uit, want, volgende zin, waar de zonde meer wordt, daar is de genade overvloediger.

Wat aanvankelijk de misdaad genoemd wordt die meerder wordt, heet in de tweede plaats de zonde die meerder wordt. Onder misdaad wordt dus niet een specifieke misdaad verstaan, maar de zondenatuur en dus ook niet een specifieke zonde, maar de zonde in het algemeen.

De vergelijking is:

Zonde meerder **geworden is;**

Genade veel meer overvloedig geweest.

De genade overheerst de zonde dus.

Hoe groot de zonde ook is en hoeveel de zonden ook zijn, de genade is overvloediger dan de zonde, zodat in de praktijk het toenemen van de zonde door de wet uiteindelijk strekt tot eer van God, omdat daardoor Zijn genade

alleen maar meerder wordt. Dat strekt niet tot eer van de mens, maar dat is uiteraard ook nooit de bedoeling van Gods werk geweest.

We zouden nu eigenlijk Rom. 6: 1 moeten lezen, want dat vers bevestigt wat we net gelezen hebben. Wat zullen wij dan zeggen? Zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade te meerder worde? Dat zij verre. Je zou de verkeerde conclusie kunnen trekken door dan maar veel te gaan zondigen. Des te meer wordt ons immers vergeven en des te groter is dus de genade Gods. Dat is toch tot eer van God? Dus laten we zondigen tot eer van God. Dat kan dan wel zo zijn, maar het is een kromme redenering en in ieder geval niet het doel dat God Zich gesteld heeft. De mens is er in het algemeen een meester in om van de dingen misbruik te maken. Ook en vooral van de genade Gods.

- 21 Opdat, gelijk de zonde geheerst heeft tot den dood, alzo ook de genade zou heersen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus onzen Heere.

Opdat... Nu komt het doel van het één en ander en daarmee komen we ook tot de climax van de hele uiteenzetting en tot de introductie van het volgende hoofdstuk.

Opdat, gelijk de zonde geheerst heeft tot de dood, alzo ook de genade zou heersen. Dat hadden we al uit het voorgaande vers begrepen, want de genade blijkt immers veel meer overvloedig te zijn dan de zonde en dus heerst de genade. De kracht van de genade Gods is sterker dan de zonde. Als het goed is leven wij als kinderen Gods daar dagelijks uit.

Toen Paulus om kracht bad, zei de Heer tot hem: 'Mijn genade zij u genoeg, want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht' (2 Kor. 12: 9). Als je dat ook in twee zinnen onder elkaar schrijft, dan zie je dat genade kracht is. Genade heerst namelijk. Het is de grootste kracht in ons leven. Het is de kracht waaruit wij onder het Nieuwe Verbond leven. Onder het Oude Verbond heerst de wet en dus de zonde, want wet doet zonde toenemen. Dat is het thema van hoofdstuk 6 en in belangrijke mate ook in hoofdstuk 7.

Opdat, gelijk de zonde geheerst heeft tot de dood, alzo ook de genade zou heersen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven.

Zou heersen = dat was op voorhand de bedoeling, als onderdeel van Gods plan der eeuwen.

Zonde heeft geheerst tot de dood;

Genade zou heersen tot het eeuwige leven.

Genade zou heersen tot het eeuwige leven, door Jezus Christus, onze Heere, impliceert dat de zonde geheerst heeft tot de dood door Adam. Dan heb je de ellips aangevuld. Een ellips is een stijlfiguur waarin je bepaalde woorden

weglaat, omdat ze tamelijk overbodig zijn. Ze zouden zo zonder meer duidelijk zijn.

Niet alleen maar door Jezus Christus, maar ook door onze Heer. Hij is namelijk de Meester, Die wij zouden dienen. Wij zouden immers niet de zonde dienen, maar de Heere Jezus Christus en dus de gerechtigheid.

Opdat gelijk de zonde geheerst heeft door de dood. Dat is de positie van de natuurlijke mens, van de zondaar in Adam. De grootste en onverslaanbare kracht in ons leven is de zonde en die brengt ons in de dood. Zonde en verderfelijke zijn aan elkaar verwant. Zij vormen één geheel.

Zonde = missen. Als je zondig bent, dan mankeer je. Het leven namelijk. Dat raken we door de zonde kwijt. Zonde is missen, maar doodgaan is ook missen. Dan mis je gemeenschap. Dan is er scheiding en dat valt onder het begrip zonde.

De zonde heerst tot de dood. Daartegenover staat de kracht van de genade Gods. In het leven van de gelovige heerst dus niet de wet en ook niet de zonde, maar de genade.

Het vervolg op dit vers is uiteraard hoofdstuk 6, maar het had ook de Hebrëënbrieff kunnen zijn, want die gaat ook over dat wij als kinderen Gods leven onder het Nieuwe Verbond, waarin genade heerst en waarin we met vrijmoedigheid zouden naderen tot de troon der genade.

Eerst wordt gezegd dat de Heere Jezus Christus zit aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen. Dat is dus de troon van Christus, maar die wordt in Hebr. 4 de troon der genade genoemd, implicerend dat genade heerst en dat genade het heersende beginsel zou zijn in onze levens. Wat is dus de basis voor de christelijk ethiek? Niet de tien geboden, zoals meestal het antwoord klinkt, maar de genade en dus vergevingsgezindheid. In de eerste plaats van de Heere Jezus naar ons toe. Hij spreekt ons vrij. Als logisch vervolg daaroverheen wij elkaar, gelijk ook Christus ons vergeven heeft. Het beginsel van het Nieuwe Verbond is dus dat God de zonden en de misdaden ons niet toerekent.

Men vond dat een gevaarlijke leer. Daarom is de verbondsleer uitgevonden. De genade is weliswaar niet afgeschaft, want iedereen weet dat je dat nodig hebt, maar waarbij de genade geraffineerd vermengd is met de wet, zodanig dat we het onderscheid niet meer zien. Zo kan er dus altijd een beroep gedaan worden op de wet. De Bijbel is duidelijk: genade heerst.

De zonde heeft geheerst tot de dood. We zeggen dan: 'tot de dood erop volgt', want in Genesis staat al: 'Ten dage dat gij van die boom eet, zult gij de dood sterven'. Met andere woorden, vanaf die dag zou de dood werken. Als de dood intreedt, is dat eigenlijk het ophouden van de werking van de dood. Het sterven is niet het begin van de werking van de dood, maar het eind.

Datzelfde geldt voor 'opdat genade zou heersen tot het eeuwige leven'. Die genade heerst pas daar waar wij het eeuwige leven eerst ontvangen hebben, zoals de zonde heerst daar waar men een zondaar is en vanaf het eerste moment. Aan het eeuwige leven komt echter geen eind, maar aan de werking van de dood wel. Waar de zonde is, is de dood. Waar de zonde werkt, werkt de dood. Waar de dood voltooid is, is ook de zonde voltooid, want die gestorven is, die is gerechtvaardigd van de zonde (Rom. 6: 7). Dan heeft de dood z'n werk gedaan en de zonde ook. Beide zijn beëindigd.

De andere kant is dat genade zou heersen, niet opdat men het eeuwige leven ooit een keer zou ontvangen. Genade heerst daar waar men dat eeuwige leven heeft ontvangen. Die genade activeert ook dat eeuwige leven. Het leven van Christus in ons wordt geactiveerd en gevoed, doordat we onderwezen worden door en uit de genade.

Zie toe dat niemand van u verachtte van de genade Gods (Hebr.12: 15). Alzo wij een onbeweeglijk Koninkrijk ontvangen, zo laten wij de genade vasthouden, waarmee wij Gode welbehagelijk mogen dienen (Hebr. 12: 28). De zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle mensen en onderwijst ons (Titus 2: 11, 12). En dus, dat voedt ons. Daardoor en daarin worden wij onderwezen.

De groei van gelovigen naar geestelijk volwassenen houdt in de praktijk in dat wij leren te leven vanuit het beginsel van genade. Dat wij altijd tot God kunnen gaan. Dat we altijd wat aan Hem kunnen vragen. Hij verwijt niets. Kortom, dat God genadig is, ondanks wie wij zijn en wat we nu weer uitgevreten hebben. Onze vrijspraak ligt niet vast in onze daden, maar in die ene rechtvaardigheid van de Heere Jezus. Daardoor leren we ook zelf anderen te vergeven en elkaar te verdragen, smaadheid te dragen met Christus buiten de legerplaats enzovoort. Die dingen zijn de uitwerking van de genade Gods. Niet de afwezigheid van de wet en niet de vergeving van de misdaden zouden heersen in ons leven, want daar zouden we misbruik van maken en gebruiken als oorzaak voor het vlees. De genade zou heersen. Wat daaruit voortvloeit is de vrucht van de Geest.

Hoe zouden we nu als kinderen Gods leven? Leven in de zonde, omdat de genade Gods dan groter is? Dat zou wel kunnen, maar dat was dus niet de bedoeling. Het is te hopen dat het ook niet onze bedoeling is om in de zonde te blijven en daar misbruik van te maken. Wij zijn naar de inwendige mens gereinigd, opdat wij de levende God zouden dienen. We zijn bekwaam gemaakt om dienaren te zijn van het Nieuwe Verbond en we zouden die bekwaamheid ook daadwerkelijk gebruiken. Hoe dan ook, onze zaligheid ligt vast in de Heere Jezus Christus, Die eenmaal verzoening gedaan heeft voor de zonden der wereld en Die sindsdien als Opgewekte uit de dood het Hoofd is

geworden van een nieuwe mensheid. Zoals Adam dat was van de oude mensheid, zo is Christus dat van de nieuwe mensheid. Hij heeft de zonde en de dood overwonnen. Sindsdien is er in de levende Christus verlossing. Door Hem zou onder het Nieuwe Verbond genade heersen.

Nog even alle vergelijking tussen Adam en Christus onder elkaar:

- **De misdaad van één, velen gestorven.
De genadegift van één, velen eeuwig leven.**
- **Schuld is uit één misdaad tot verdoemenis;
Genadegift is uit vele misdaden tot rechtvaardiging.**
- **Door één misdaad heerst de dood (over de levenden),
door één, namelijk door Adam;
Door overvloed der genade heersen levenden (over de dood),
door Eén, namelijk Jezus Christus.**
- **Door één misdaad over allen tot veroordeling;
Door één rechtvaardigheid over allen tot vrijspraak des levens.**
- **Door ongehoorzaamheid van één mens velen zondaren;
Door gehoorzaamheid van één Mens velen gerechtvaardigd.**
- **Zonde meerder geworden is;
Genade veel meer overvloedig geweest.**
- **Zonde heeft geheerst tot de dood;
Genade zou heersen tot het eeuwige leven.**

Hoofdstuk 6

Heiliging des levens

- Rom. 6: 1 Wat zullen wij dan zeggen? Zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade te meerder worde?
- 2 Dat zij verre. Wij, die der zonde gestorven zijn, hoe zullen wij nog in dezelve leven?
- 3 Of weet gij niet, dat zovelen wij in Christus Jezus gedoopt zijn, wij in Zijn dood gedoopt zijn?
- 4 Wij zijn dan met Hem begraven, door den doop in den dood, opdat, gelijkerwijs Christus uit de doden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, alzo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden.
- 5 Want indien wij met Hem één plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijn doods, zo zullen wij het ook zijn *in de gelijkmaking Zijner* opstanding;
- 6 Dit wetende, dat onze oude mens met *Hem* gekruisigd is, opdat het lichaam der zonde te niet gedaan worde, opdat wij niet meer de zonde dienen.
- 7 Want die gestorven is, die is gerechtvaardigd van de zonde.
- 8 Indien wij nu met Christus gestorven zijn, zo geloven wij, dat wij ook met Hem zullen leven;
- 9 Wetende, dat Christus, opgewekt zijnde uit de doden, niet meer sterft; de dood heerst niet meer over Hem.
- 10 Want dat Hij gestorven is, dat is Hij der zonde eenmaal gestorven; en dat Hij leeft, dat leeft Hij Gode.
- 11 Alzo ook gijlieden, houdt het daarvoor dat gij wel der zonde dood zijt, maar Gode levende zijt in Christus Jezus, onzen Heere.
- 12 Dat dan de zonde niet heerse in uw sterfelijk lichaam, om haar te gehoorzamen in de begeerlijkheden deszelven *lichaams*.
- 13 En stelt uwe leden niet der zonde tot wapenen der ongerechtigheid; maar stelt uzelfen Gode, als uit de doden levende *geworden* zijnde, en *stelt* uw leden Gode tot wapenen der gerechtigheid.
- 14 Want de zonde zal over u niet heersen; want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade.
- 15 Wat dan? Zullen wij zondigen, omdat wij niet onder de wet zijn, maar onder de genade? Dat zij verre.
- 16 Weet gij niet, dat wien gij uzelfen stelt tot dienstknechten ter gehoorzaamheid, gij dienstknechten zijt desgenen, dien gij gehoorzaamt, óf der zonde tot den dood, óf der gehoorzaamheid tot gerechtigheid?

- 17 Maar Gode zij dank, dat gij *wel* dienstknechten der zonde waart, maar *dat* gij *nu* van harte gehoorzaam geworden zijt aan het voorbeeld der leer, tot hetwelk gij overgeven zijt;
- 18 En vrijgemaakt zijnde van de zonde, zijt gemaakt dienstknechten der gerechtigheid.
- 19 Ik spreek op menselijke wijze, om der zwakheid uws vleses wil; want gelijk gij uw leden gesteld hebt, *om* dienstbaar *te zijn* der onreinigheid en der ongerechtigheid, alzo stelt nu uw leden, *om* dienstbaar *te zijn* der gerechtigheid, tot heiligmaking.
- 20 Want toen gij dienstknechten waart der zonde, zo waart gij vrij van de gerechtigheid.
- 21 Wat vrucht dan hadt gij toen van die dingen, waarover gij u nu schaamt? Want het einde derzelve is de dood.
- 22 Maar nu, van de zonde vrijgemaakt zijnde, en Gode dienstbaar gemaakt zijnde, hebt gij uw vrucht tot heiligmaking, en het einde het eeuwige leven.
- 23 Want de bezoldiging der zonde is de dood, maar de genadegift Gods is het eeuwige leven, door Jezus Christus, onzen Heere.

Rom. 6: 1 Wat zullen wij dan zeggen? Zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade te meerder worde?

Zullen wij in de zonde blijven? In vers 15 wordt gevraagd of we zullen zondigen. Het antwoord op beide vragen is: 'Dat zij verre'. Volstrekt niet. Beide vragen zijn ontleend aan het laatste vers van hoofdstuk 5, waarin gezegd wordt dat genade zou heersen. Dat is de situatie waarin wij in deze tegenwoordige tijd leven. Wij kennen een troon der genade, zodat genade het allesoverheersende beginsel is waaronder wij gesteld zijn. Daarom worden alle zonden die we doen ook vergeven. Zullen we daarom maar blijven zondigen? Dat kan heel goed, want waar de zonde te meerder is, daar is de genade veel meer overvloedig. Maar als je dat doet, dan gebruik je de kracht van de genade als oorzaak voor het vlees. Dan is de genade een dekmantel voor een liederlijke levenswijze.

De bedoeling van de heerschappij van de genade is echter niet dat we blijven zondigen, maar dat we daarvan gebruik maken om God te dienen. Daartoe zijn we begenadigd in Christus, waartoe wij nieuw leven hebben ontvangen. Dat nieuwe leven zouden we gebruiken in dienst van en daarmee tot eer van God.

De vraag of we in de zonde zullen blijven suggereert dat de mens kennelijk in die positie van de zonde verkeert. Hij bevindt zich in de zonde. Dat is zijn domicilie. Niettemin is onze positie als kind van God een andere. Wij hebben vrede bij God en wij staan in de genade. Dat is het tegenovergestelde van

staan in de zonde. Wij staan in de genade. Niet opdat wij zullen zondigen, hoewel dat kan, maar het is niet de bedoeling. Dat zij verre zelfs.

- 2 Dat zij verre. Wij, die der zonde gestorven zijn, hoe zullen wij nog in dezelve leven?

Der zonde gestorven = voor de zonde gestorven. Wij zijn van nature zonderen en onderworpen aan de heerschappij van de zonde en dienen dus de zonde. Wij zijn daar slaven van. Maar nu wij gestorven zijn met Christus, omdat één voor allen gestorven is en dus allen gestorven zijn, worden wij geacht vrij te zijn van de dienstbaarheid aan de zonde. Vanaf nu zouden wij de genade dienen, omdat die sterker is dan de zonde.

Wij zijn voor de zonde gestorven, hoe zullen we daar dan nog in leven? Dat kan nooit de bedoeling zijn!

- 3 Of weet gij niet, dat zovelen wij in Christus Jezus gedoopt zijn, wij in Zijn dood gedoopt zijn?
- 4 Wij zijn dan met Hem begraven, door den doop in den dood, opdat, gelijkerwijs Christus uit de doden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, alzo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden.

Het probleem van deze verzen is dat daar het woord 'doop' in voorkomt. Hier gaat het echter niet over de doop in water. In het Grieks kennen we twee verschillende woorden voor doop. Die woorden zijn aan elkaar verwant.

Bapto = doop in de zin van onderdompeling.

Baptizo = dit is het gebruikelijke woord voor doop. Dit woord veronderstelt onderdompeling en doordrenking, zoals een spons zich vol zuigt met water. Het is doordrenken met. Dat komen we één keer tegen.

1 Kor. 12: 13. Wij zijn door één Geest tot één lichaam gedoopt en tot één Geest gedrenkt. Het is eenwording met. Die spons is niet alleen maar doordrenkt met water, maar het is één geheel geworden met het water.

1 Kor. 10: 1 Ik wil niet, broeders, dat gij onwetende zijt, dat onze vaders allen onder de wolk waren, en allen door de zee doorgedaan zijn;

- 2 En allen in Mozes gedoopt zijn in de wolk en in de zee;

Allen zijn in Mozes gedoopt en in de wolk gedoopt en in de zee gedoopt. De doop in Mozes heeft niets met water te maken, de doop in de wolk ook niet en de doop in de zee ook niet, want het volk werd niet eens nat toen ze door de Schelfzee trokken. De enige verklaring is dat ze één werden met....

Het volk Israël was één met Mozes. Waar Mozes ging, daar ging het volk ook. Ze waren in de wolk gedoopt. Waar die wolk ging, daar ging het volk ook. Als je die betekenis kent, dan begrijp je dat het in Rom. 6 niet over doop in water gaat, niet over het ritueel van de doop, maar over de realiteit. Weet gij niet, dat zovelen wij deel gekregen hebben aan Christus Jezus.... Dat het dit betekent blijkt ook uit de context. Kijk maar naar het volgende vers.

- 5 Want indien wij met Hem één plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijn doods, zo zullen wij het ook zijn *in de gelijkmaking Zijner* opstanding;

Met Hem één plant zijn is hetzelfde als in Hem gedoopt zijn. De plant is hier niet een geranium of iets dergelijks, maar een organisme. Indien wij met Hem één organisme geworden zijn. Indien wij met Hem één lichaam geworden zijn. Wij zijn dus één met Hem. We zijn aan Hem gelijk gemaakt en hebben deel gekregen aan Zijn zegeningen.

Als wij dus in Christus Jezus gedoopt zijn, dan zijn wij in Zijn dood gedoopt. Als wij één plant met Hem geworden zijn, dan worden wij geacht met Hem gestorven te zijn. Vervolgens zijn we met Hem begraven, door de doop in de dood. En we zijn dus ook met Hem opgewekt. En om het verhaal af te maken, wij zijn volgens Efe. 2 ook met Hem gezet in de hemel. Het idee is dat we met elke geestelijke zegening gezegend zijn in Christus.

In Christus = gedoopt in Christus; met Hem verbonden; één met Hem. Wij zijn dus in Christus Jezus gedoopt. De doop is daar weliswaar een uitbeelding van, maar dat is hier dus niet aan de orde.

- 4 Wij zijn dan met Hem begraven, door den doop in den dood, opdat, gelijkerwijs Christus uit de doden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, alzo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden.

Wat is het doel van die doop in Christus? Wat breder getrokken: wat is het doel van onze verlossing? Waarom zijn wij verlost van de heerschappij van de zonde, van de dood en van de wet? Wat is het doel van onze plaatsing onder de heerschappij van de genade? Dat wij in de zonde zouden blijven? Volstrekt niet. Wat is het dan? Wij zijn verlost geworden doordat wij deel hebben aan Christus. Wat was voor Hem het doel, waarom Hij leed en stierf en uit de dood opstond? Dan volgt het antwoord in het verloop van vers 4, namelijk opdat, gelijkerwijze Christus uit de doden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, alzo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden. Het doel is dat de Vader verheerlijkt zou worden.

Uit de doden = van tussen de overige doden uit. De rest van de doden bleef dood en de Heere Jezus stond van tussen hen op, als Eersteling, tot heerlijkheid des Vaders. Opdat Vader door Hem, door Zijn leven, verheerlijkt zou worden.

Het idee is dus dat het werk dat de Heere Jezus Christus doet sinds Zijn opstanding, tot verheelijking van God is. Als wij dus met hem opgestaan zijn, dan is het doel van onze levens eveneens dat de Vader in onze levens verheerlijkt zou worden. Het zal duidelijk zijn dat dit niet gebeurt wanneer we in de zonde blijven of blijven zondigen.

In het vorige hoofdstuk vonden we de vergelijking tussen Adam en Christus en nu de vergelijking tussen Christus en ons. Christus en wij zijn met elkaar verbonden in één lichaam. Wat de Heer dus doet, zouden wij ook doen. Als Hij tot heerlijkheid van de Vader leeft, zouden ook wij tot heerlijkheid van de Vader leven.

Wat Hij doet, wordt in dit hoofdstuk niet uiteengezet, maar op andere plaatsen weer wel. Hij verzamelt nu de Gemeente, die Zijn lichaam is en bouwt die nu op. En als dat Zijn werk is, dan zouden wij betrokken zijn in datzelfde werk, namelijk de opbouw van de Gemeente. Maar wij behoren toch tot de Gemeente? Inderdaad, maar Christus ook.

Het wandelen in nieuwheid des levens kent maar één doel, namelijk de verzameling van een volk uit de heidenen voor Zijn Naam. Pas als dat werk voltooid is, zal de troon op aarde weer hersteld worden. Christus heeft Zich overgegeven voor de Gemeente, opdat Hij de Gemeente zou bouwen, heiligen en zonder vlek of rimpel voor Zich stellen. Dat is momenteel Zijn enige werk en wij zouden in dat werk betrokken zijn. Hij zal ook ooit nog een werk aan de wereld doen, maar dat is pas na de opname van de Gemeente.

Ook het werk dat de Heere Jezus deed toen Hij op aarde was, was tot heerlijkheid des Vaders. Zie de eerste verzen van Joh. 17. Dat was een werk op aarde. Nu doet Hij een werk in de hemel, wat inhoudt dat de leden van de Gemeente ook gezet worden in de hemel.

Hoe dan ook, waar Hij een werk doet tot heerlijkheid des Vaders, daar zouden wij ook in dat werk tot heerlijkheid des Vaders betrokken zijn, want...

- 5 Want indien wij met Hem één plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijn doods, zo zullen wij het ook zijn *in de gelijkmaking Zijner* opstanding;

Indien wij één plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods, dan zijn we dat ook geworden in de gelijkmaking Zijner opstanding. Indien wij met Hem gestorven zijn, dan zijn we ook met Hem opgewekt.

Het woord 'zullen' kan ook hier weer tot misverstanden leiden. We hebben geleerd dat zullen het hulpwerkwoord van de toekomstige tijd is en dus denken we dat zullen spreekt over de toekomst. Maar een hulpwerkwoord van de toekomstige tijd heeft te maken met grammatica, met structuur in de taal. Dat heeft met tijd helemaal niets te maken. Wij noemen het alleen maar zo.

Zullen is hetzelfde als moeten. De gedachte is dat als het één waar is, het andere ook wel waar zal zijn. Niet later, omdat het een hulpwerkwoord is van de toekomstige tijd, maar als het één waar is moet het andere ook waar zijn. Vertaal je zullen in het Duits met werden of sollen? In dit geval vertaal je het met sollen. Dat is ons woord zullen, maar als je sollen weer naar het Nederlands vertaald, dan vertaal je het met moeten. Als het waar is dat we met Christus gestorven zijn, dan moet het ook zo zijn dat we met Hem zijn opgewekt. Als we met Hem zijn opgewekt, dan moet het ook zo zijn dat we met Hem in de hemel gezet zijn. Dat heet in het Nederlands weliswaar zullen, maar dat wijst niet op de toekomst, maar op het heden.

Als er staat: 'Gij zult Mijn getuigen zijn', dan betekent het daar niet dat zij dat moeten zijn. Waarom niet? Omdat dat uit het verband blijkt. 'Gij zult Mijn getuigen zijn' is een vaststelling van een feit. Zo zal het gaan. Dat is ook wel gebleken, want later in Hand. 4 zegt Petrus: 'Wij kunnen niet laten te spreken, hetgeen wij gezien en gehoord hebben'. Ze moesten niet, maar konden niet anders.

Als je er een tijdsbegrip overheen legt, dan is eerst het één waar en later, in de toekomst, volgt het andere. Maar het gaat niet over de toekomst, maar over het heden. Het gaat over de logische wijze van redeneren.

Wij zijn met Christus opgestaan. Dat is hetzelfde als dat we wedergeboren zijn. Christus heeft ons doen wedergeboren door de opstanding van Christus. Wij hebben deel aan Zijn overwinning op de dood en op het verderf in het algemeen en dus ook op de zonde. Daarom moeten wij weten...

- 6 Dit wetende, dat onze oude mens met *Hem* gekruisigd is, opdat het lichaam der zonde teniet gedaan worde, opdat wij niet meer de zonde dienen.

Die oude mens wijst weer terug naar hoofdstuk 5, naar Adam, tegenover Christus en de christenen. De oude mens; dat is die zondaar, die met Christus gekruisigd is. Nu volgt weer het doel: opdat....

Opdat het lichaam der zonde teniet gedaan worde. Het gaat er niet om dat het zondige lichaam teniet gedaan wordt, want dat is nog steeds niet gebeurd. Het lichaam is niet teniet gedaan, behalve dan voor de zonde. Het lichaam is van nature een slaaf van de zonde, omdat de zonde over de mens heerst. Als de mens dus wat gaat doen, dan gaat hij zondigen. Daarom heeft het geen zin

een mens te activeren, net zo min als het zin heeft om een gelovig mens te activeren. Hij gaat ongetwijfeld zondigen en dat dient tot niets.

Het lichaam wordt voor de zonde teniet gedaan. Het lichaam dat van nature onderworpen is aan de heerschappij van de zonde, is gestorven en is nu niet meer onderworpen aan de heerschappij van de zonde. Is de zonde er dan niet meer? Ja, die zonde is er wel. Daar is niets aan veranderd. Maar wat er veranderd is, is dat wij, omdat wij met Christus gekruisigd zijn en dus gestorven, geacht worden dood te zijn en dus geen slaaf van de zonde meer zijn, want sindsdien heerst de genade (Rom. 5: 21, 22).

Met andere woorden, als de zonde in de praktijk niet weggenomen is, maar niettemin toch de genade over ons heerst, dan betekent dit dus dat die genade sterker is, machtiger is dan de zonde. Dat is de situatie waarin wij leven. Wij kunnen ons wellicht niet aan de zonde en de werking van de zonde onttrekken, maar we kunnen ons wel onderwerpen aan de genade, opdat die zou overheersen, ook in de praktijk van ons leven. Er is een alternatief. Misschien wordt in theorie de macht van de zonde niet kleiner (in de praktijk wel hoor), maar de macht van de genade is groter. Wij zondigen misschien nog net zoveel als voordat we tot geloof kwamen, maar daar hebben we nu geen last meer van.

Het is dus niet de bedoeling dat we in de zonde blijven, maar dat we ons beschikbaar stellen aan de Heer, opdat wij Hem zouden dienen. Normaal gesproken zouden we zeggen dat dit niet kan, omdat we nog steeds zondige mensen zijn, maar het kan wel, omdat we nu weliswaar nog zondigen, maar daar geen schuldgevoelens meer bij oplopen. Nu kun je dus weer zeggen dat we dus in de zonde kunnen blijven, maar dan heb je de afslag gemist.

Maar nu de praktijk. Je kunt immers wel zeggen dat we niet meer onder de zonde leven, maar onder de heerschappij van de genade, maar dit ook zo te beleven, is wat anders. Je kunt dat alleen maar leren door je niets aan te trekken van je eigen overleggingen en ervaringen, maar je alleen wat aan te trekken van het Woord van God. Dat Woord zegt dat God onze gewetens reinigt (niet ons lichaam) van dode werken. Waarom? Opdat wij de levende God zouden dienen (Hebr. 9: 14). Dat is het doel. Waartoe zijn wij bekeerd van de afgoden? (1 Thess. 1: 9) Om de levende en waarachtige God te dienen. Waartoe reinigt Christus de Gemeente met het bad des waters, door Zijn Woord? Opdat Hij Zich een eigen volk zou voorstellen, die geen vlek of rimpel heeft, of iets dergelijks, maar dat zij zou zijn heilig en onberispelijk (Efe. 5: 27). Die samenhang moet je in het oog houden.

Er zijn kinderen Gods die kennelijk dat zondebesef nodig hebben, maar het is nu juist precies de bedoeling dat we dat besef missen. Daar zijn we nu juist

van verlost. We zouden geen weet van zonde meer hebben. Als we echt gereinigd en verzoend zijn, dan hebben we geen weet meer van zonden. Dat is de bedoeling van de reiniging van ons geweten. Natuurlijk, wij weten dat we zondaren zijn, ook dat we zondigen, want indien wij zeggen dat we geen zonde hebben, zo verleiden wij onszelf en de waarheid is in ons niet (1 Joh. 1: 8), maar het staat ons niet meer in de weg. Wij zijn gereinigd door die genade en door de wetenschap daarvan. Er staat niet voor niets steeds: 'Wij weten dat...', of 'dit wetende dat ...' of 'weet gij niet dat...'

Het doel van de heerschappij van de genade is dat onze gewetens gereinigd worden, zodat we met vrijmoedigheid in zouden gaan in het heiligdom, om daar onze levens, onze lichamen aan Hem ter beschikking te stellen, zonder te zeggen dat je een zondaar bent en niet deugt. Wij zijn gereinigd, om Hem te dienen en om te wandelen tot heerlijkheid des Vaders. Dat is wat vers 6 zegt.

- 6 Dit wetende, dat onze oude mens met *Hem* gekruisigd is, opdat het lichaam der zonde te niet gedaan worde, opdat wij niet meer de zonde dienen.

We zouden dus niet meer leven in dienstbaarheid aan de zonde. We zijn niet verlost van de werking van de zonde, maar van de heerschappij van de zonde. Wij worden door God wel degelijk geactiveerd, om te wandelen in de goede werken, welke Hij voorbereid heeft (Efe. 2: 10). Dat heeft niet tot gevolg dat we beginnen te zondigen, maar dat God in onze wandel verheerlijkt wordt. Teniet gedaan worden = tot niets gemaakt. Het is er nog wel, maar het dient nergens meer voor.

- 7 Want die gestorven is, die is gerechtvaardigd van de zonde.

Want die gestorven is, die is vrijgesproken van de zonde.

- 8 Indien wij nu met Christus gestorven zijn, zo geloven wij, dat wij ook met Hem zullen leven;

Zullen is hier weer hetzelfde als in vers 5. Als we met Hem gestorven zijn, dan moet het ook zo zijn dat we met Hem leven.

- 9 Wetende, dat Christus, opgewekt zijnde uit de doden, niet meer sterft; de dood heerst niet meer over Hem.

Christus is altijd de Norm en het Voorbeeld. We weten dat Hij van tussen de doden uit is opgestaan en Hij sterft niet meer, want de dood heerst niet meer over Hem.

- 10 Want dat Hij gestorven is, dat is Hij der zonde eenmaal gestorven; en dat Hij leeft, dat leeft Hij Gode.

Eenmaal = eens en voor altijd. Once and for all. Net als dat Christus eenmaal is ingegaan in het heiligdom. Eens en voor altijd; het verandert niet meer.

Daarom ligt onze zaligheid ook vast

Hij is voor de zonde eenmaal gestorven, eens en voor altijd. Nu leeft Hij en dat doet Hij voor God; om God te dienen. Ditzelfde beginsel wordt op ons van toepassing gebracht, want...

- 11 Alzo ook gijlieden, houdt het daarvoor dat gij wel der zonde dood zijt, maar Gode levende zijt in Christus Jezus, onzen Heere.

houdt het daarvoor = rekenen = logizomai.

Der zonde = voor de zonde.

Wij rekenen ons dood voor de zonde, maar levend voor God. Het is logisch, omdat we in Christus onze Heer zijn, met Hem verbonden. Zonder dat zou hier natuurlijk absoluut geen sprake van zijn. Dan zouden we verloren zijn.

Als deze dingen voor Christus waar zijn, dan zijn ze voor ons ook waar, omdat we in Hem gedoopt zijn.

We zijn niet alleen voor de zonde gestorven, maar ook voor de wet. Die heerst dus ook niet over ons. Zoals we eerst leefden onder de heerschappij van de zonde, zo leven we nu onder de heerschappij van God en dus van Zijn genade. Onze Heer = niet in de zin van onze Jehovah, maar in de zin van onze Meester, Die wij dienen. Vroeger was de zonde onze heer, maar nu is Christus Jezus onze Heer. Zo zou het moeten zijn. Daarom volgt nu de wens...

- 12 Dat dan de zonde niet heerse in uw sterfelijk lichaam, om haar (de zonde) te gehoorzamen in de begeerlijkheden deszelven lichaams.

Zonde is aan de ene kant weliswaar een moreel begrip, maar aan de andere kant is het ook gewoon een fysieke aangelegenheid. De zonde werkt in onze levens. Zo is het nu eenmaal. Van nature zijn we altijd geneigd de verkeerde kant op te gaan. De eerste vraag is of de mens doen kan wat hij wil, maar kan hij vervolgens ook denken wat hij wil? Het antwoord daarop is meestal positief, maar toch is het niet correct, want als hij kan denken wat hij wil, dan kan hij dus ook niet denken wat hij wil. Maar dat kan hij nu juist niet. Zodra je tegen een mens zegt dat hij moet denken aan witte beren, dan doet hij dat, maar als je hem opdraagt niet te denken aan witte beren, dan denkt hij juist aan witte beren (Midas Dekkers), omdat het niet mag. Dat is nu de heerschappij van de zonde. Zodra het niet mag, heb je juist de neiging om het wel te doen. Zo zie je ook dat de heerschappij van de zonde verwant is aan de

heerschappij van de wet. De wet zegt dat je dit niet moet doen en dat ook niet, waardoor je juist op het idee komt om het wel te doen. Het werkt precies verkeerd om. We zouden daarom ook doen wat in het volgende vers staat, namelijk...

- 13 En stelt uwe leden niet der zonde tot wapenen der ongerechtigheid; maar stelt uzelfven Gode, als uit de doden levende *geworden* zijnde, en *stelt* uw leden Gode tot wapenen der gerechtigheid.

Leden = lichaam. Stel die niet aan de zonde ter beschikking. Het gaat hier nog steeds over onze positie.

Stellen = een positie innemen. Als iets ergens gesteld wordt, dan wordt het ergens neergezet. Dat is de plek waar het dan staat. De vraag is dus waar wij staan, waar we gesteld zijn, of waar we onszelf stellen. Wij zijn door God in de genade geplaatst. Daarin zouden wij staan (Rom. 5: 2). Wij staan ook in de vrijheid (Gal. 5: 1). God heeft ons daar geplaatst en de vraag is nu waar wij onszelf plaatsen. We zouden de consequenties trekken uit de verlossing waaraan we deel hebben gekregen.

Wapen = gereedschap.

Stel je leden niet aan de zonde ter beschikking, tot gereedschap voor de ongerechtigheid. De leden van het lichaam van de mens zijn zijn gereedschap. Het wezen is de essentie der dingen, het inwendige daarvan. We wonen in een lichaam en zijn daaraan gebonden. Dat lichaam is het gereedschap. Daarmee konden we vroeger alleen maar de zonde dienen, maar nu zijn wij in staat gesteld om daarmee ook de gerechtigheid te dienen. Sinds wij gerechtvaardigd zijn van de zonde door de dood en opstanding van de Heere Jezus Christus. Als we de gerechtigheid dienen, dan dienen we daarmee Christus en daarmee God. Daartoe zouden wij onze leden, onze lichamen, stellen. Hier is het alleen nog leerstellig, maar later in de brief wordt er meer praktisch op ingegaan. Dat begint met dat wij onze lichamen zouden stellen tot een levende, heilige, Gode welbehaglijke offerande. Levend, omdat het leven van Christus daarin is. Wij offeren ons lichaam aan de Heere Jezus Christus en via Hem aan God. In Hebreeën heet dit dat wij met vrijmoedigheid naderen tot de troon der genade. Dat is precies hetzelfde, alleen daar is het ontleend aan de inzettingen op Grote Verzoendag. Als we naderen tot de troon, dan is dat per definitie om ons te onderwerpen aan Degene Die op de troon gezeten is.

Wij zouden onze lichamen dus aan God ter beschikking stellen, in het besef dat we uit de doden zijn opgestaan en levend geworden zijn en zo de gerechtigheid dienen. Hoe doe je dat? De vraag daaraan vooraf zou moeten zijn, wat die gerechtigheid dan is.

De rechtvaardigheid houdt in het algemeen in dat men zich onderwerpt aan het Woord van God. Onrechtvaardigheid of zonde is dat men zich daaraan onttrekt, al of niet moedwillig. De natuurlijke mens kan zich daaraan ook niet onderwerpen, maar dat probleem heeft God opgelost.

Als wij dus de gerechtigheid dienen, dan dienen wij het Evangelie, waarin die gerechtigheid geopenbaard wordt. Het Evangelie is immers kracht Gods tot zaligheid voor eenieder die gelooft, want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard, uit geloof tot geloof. De rechtvaardigheid Gods houdt inderdaad in dat de onrechtvaardigheid veroordeeld is toen de Heere Jezus leed en stierf aan het kruis van Golgotha. Sindsdien heerst de genade. Als wij dus de gerechtigheid zouden dienen, dan is dat hetzelfde als dat wanneer wij de genade Gods zouden dienen. In het Evangelie wordt immers wel als eerste de genade Gods geopenbaard. Niettemin heet dat officieel de rechtvaardigheid Gods. Die hangt samen met dat de oude mens geoordeeld is en de nieuwe mens bekwaam gemaakt is om dienaren te zijn van Christus en van de rechtvaardigheid Gods en volgens 2 Kor. 3 van het nieuwe Verbond. Met ander woorden, als dienaren van de gerechtigheid zijn we dienaren van de genade (die ook op de troon zit). Dit betekent dat we uit genade zouden leven, uit wat God ons geeft. Het vervolg daarop is dat wij ook die genade zouden toedienen. We zouden die genade weer doorgeven aan anderen. God heeft ons vergeven en gelijk Hij ons vergeven heeft, zo zouden wij ook anderen vergeven (Kol. 3).

Weer met andere woorden, we zouden ons onderwerpen aan het Woord van God, dat Woord ook dienen en het vervolgens ook spreken. Dat doen we met de tong, maar waarom zouden we dat Woord ook niet gewoon handen en voeten geven? Dat Woord geeft ons in ons leven wat te doen en bepaalt ook in hoge mate onze weg. We zouden dus wandelen in de goede werken die God ook voorbereid heeft. Dat zijn altijd werken tot eer en verheerlijking van God Zelf. Daarmee is de zonde overwonnen. Dan mis je niet meer, want dan is het helemaal raak. We zijn trouw aan Zijn Woord en onderwerpen ons daaraan en laten dat Woord ook Zijn werk doen in ons en door ons. Dat gaat inderdaad via het lichaam.

Als je denkt dat onze dienst aan God slechts bestaat uit inwendige dingen, dat het alleen in ons hart zit, dan is dat een tamelijk noodlottig misverstand. Zo van: 'Mijn geloof hou ik voor mezelf. Dat is iets inwendigs en daar ga ik ook niet over spreken, want dat gaat niemand wat aan'. Het punt is juist dat het iedereen wat aangaat. Het is bovendien volstrekt ongezond om dat wat in je is ook in je te houden. Dat heet verstopping, frustratie. In werkelijkheid is het zo dat als men over dingen niet kan praten, dat gewoonlijk is omdat het er helemaal niet is. Nou ja, omdat het volstrekt onder de maat is. Immers, waar

het hart vol van is, daar loopt de mond van over. En het is niet alleen de tong. Daar begint ons praktische leven mee. De handen en voeten komen er daarna vanzelf aan te pas.

We zouden gevuld worden met het Woord van God en dat vooral doorgeven, op één of andere wijze. We zouden dat Woord ook leven.

De Bijbelse term daarvoor is weerspiegelen, die men helaas heeft weg vertaald. Dat is natuurlijk beeldspraak. In die beeldspraak wordt het Woord van God als licht beschouwd. Dat licht straalt op ons en zou door ons weerkaatst, weerspiegeld worden, zoals dat eens bij Mozes het geval was, die bij de Heer op de berg was. Toen hij weer van de berg afkwam, straalde hij het Licht uit dat als het ware op hem geschenen had. Hij moest toen een bedekking op z'n aangezicht doen, omdat ze dat licht niet konden verdragen. Maar Paulus zegt dat het juist de bedoeling is dat dit Licht weerspiegeld wordt.

2 Kor. 3: 18 En wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren weerspiegelende (niet 'als in een spiegel aanschouwende, zoals het abusievelijk vertaald is), worden *naar* hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest.

Spiegel is een zelfstandig naamwoord. Als het een werkwoord wordt, dan wordt het uiteraard spiegelen en niet 'in de spiegel kijken'. Weerspiegelen is twee keer hetzelfde.

Het normale proces van stofwisseling en daarmee van groei en daarmee van bouw, is dat er wat inkomt en er ook weer wat uitkomt. Het is ontvangen en op één of andere wijze doorgeven. We leren iets en daarna brengen we het in de praktijk. Niet omdat het moet, maar omdat het vanzelfsprekend is. Als dat niet gebeurt, dan is er sprake van wat de bijbel waterzucht noemt. Dan ontvang je wel, maar het blijft erin zitten en er wordt niets mee gedaan. Voor alle duidelijkheid, dat is een ziekte. Dan blijft het alleen theorie. Je sleept het met je mee als een soort bagage. Dan heb je er niets aan en is het alleen maar ballast. De bedoeling is echter dat je dingen zou leren en in de praktijk brengen. Dat brengt verandering in ons leven. Als het alleen maar opslaan is, dan gebeurt er niets mee. Pas als we er iets mee doen, dan verandert er iets. Dan verandert niet alleen ons uitwendige leven, maar ook ons inwendige leven. Dan worden we iemand. Daaraan ontleen we onze identiteit. Zo werkt het bij de natuurlijke mens, maar ook bij de wedergeboren mens.

Gij hebt het om niet ontvangen, want het was genade, dus geef het om niet. Daar waar wij die heerlijkheid des Heeren ontvangen en doorgeven en als het ware weerspiegelen, daar worden we in gedaante veranderd van heerlijkheid

tot heerlijkheid. Dat is een verandering van wet naar genade, van Oud Verbond naar Nieuw Verbond.

Kortom, wij zijn door God gerechtvaardigd en daarom zouden we die rechtvaardigheid ook dienen.

- 13 En stelt uwe leden niet der zonde tot wapenen der ongerechtigheid; maar stelt uzelf Gode, als uit de doden levende *geworden* zijnde, en *stelt* uw leden Gode tot wapenen der gerechtigheid.

Stel uw leden Gode tot wapenen der gerechtigheid. Stel uw lichaam tot een levende heilige en Gode welbehaaglijke offerande. We zouden niet alleen maar tot geloof komen in wat God gezegd heeft, maar we zouden ons ook daaraan onderwerpen. Dat wil zeggen, ons ter beschikking stellen.

Christus heeft in zijn opstanding Zichzelf geofferd aan God. Waar Hij Zijn lichaam geofferd heeft, zijn ook wij mede geofferd, omdat we leden zijn van Zijn lichaam. Waar het Hoofd van de Gemeente gewijd is aan de dienst aan God, daar zijn ook de leden van dat lichaam aan God gewijd. Die leden zijn dus op z'n minst priesters. Christus heeft ons gemaakt tot koningen en priesters voor Zijn God en Vader (Openb. 1: 6). Met andere woorden, in onze relatie met God mag van ons verwacht worden dat Hij in onze levens verheerlijkt wordt. Dat kan doordat we officieel zijn vrijgesproken van de zonde en levend gemaakt zijn in Christus. In de praktijk is het dat leven van Christus dat z'n werk in ons leven zou doen. Van ons wordt verwacht dat we bereid zijn dat te laten doen. Vandaar dat het nog steeds een leven uit genade blijft. Het vervolg daarop is dat wij in de toekomst geopenbaard moeten worden voor de rechterstoel van Christus, waar eenieder wegdrage hetgeen door het lichaam geschied is. Het is weliswaar vrijblijvend, je kiest ervoor, maar het heeft wel consequenties.

Nu wordt het voorgaande verklaard, want de volgende zin begint met want...

- 14 Want de zonde zal over u niet heersen; want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade. Wij zijn verlost van de heerschappij van de zonde

Dat is twee keer 'want'. We zouden de gerechtigheid dienen, want niet de zonde zou over ons heersen, maar de gerechtigheid. Dat is helaas een volstrekt onbekende waarheid geworden. We zijn niet verlost van de zonde of van het zondigen, maar van de heerschappij van de zonde. Wij kunnen, indien we willen, wat anders. Daar gaat het om.

Hoezo zal de zonde niet over ons heersen? Want gij zijt niet onder de wet. Daar waar de Mozaïsche wet de norm zou zijn voor de christelijke moraal en de christelijke ethiek, daar heerst dan toch automatisch de zonde, terwijl we er nu juist van verlost zijn.

Als we niet onder de wet zijn, dan betekent dit dat we niet onder de heerschappij van de wet zijn. De wet is niet de norm voor onze levens. De werkelijke norm is die van de genade. En het is inderdaad waar, dat als wij leven onder de heerschappij van de genade, het resultaat daarvan in het algemeen de vrucht van de Geest is, namelijk liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid en matigheid. Daar waar wij leven onder de heerschappij van de genade en dus vergeving accepteren, daar zullen we ook bereid zijn anderen vergeving te schenken. Als dat onze levens beheerst, dan geven we dat door aan anderen. Daar waar wij leven onder de heerschappij van de genade, zullen wij de broeders liefhebben. Daar zullen wij onze naaste liefhebben. Laat dat nu net de samenvatting zijn van heel de Mozaïsche wet (Rom. 13: 8, 9). Heel de wet wordt samengevat in deze ene zin: 'Gij zult uw naaste liefhebben'. Als je tegen de mens zegt dat hij dat moet doen, dan kan hij dat niet, omdat het moet. Onder het Nieuwe Verbond echter, waar het niet moet, omdat men daarin vrij is en leeft uit vergeving van zonden en misdaden, ontstaat nu juist liefde tot God en heeft hij God lief met geheel zijn hart en geheel zijn verstand en met alles wat in hem is. Daar wordt dus op z'n minst door de heerschappij van de genade een deel van de doelstelling van de wet bereikt. Het is alleen niet het doel dat die doelstelling bereikt wordt. De grap is, dat nu het niet meer hoeft, het toch bereikt wordt. Nou ja, gedeeltelijk, zolang wij nog in dit lichaam zijn, maar toch. Als we onze naaste liefhebben, dan is dat de vervulling van de wet. Hoe kom je tot naastenliefde? Door te leven uit genade. Door genade te laten heersen in je leven.

Maar daar waar de wet over ons heerst, daar heerst de zonde. Wij leven echter niet onder de heerschappij van de zonde. Bovendien leven we niet onder de heerschappij van de wet, want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade. Onder de heerschappij daarvan uiteraard. Dat is onze positie. Dan nu de praktijk. We wonen dan weliswaar niet meer in de zonde, maar zullen we daarom ook niet meer zondigen?

- 15 Wat dan? Zullen wij zondigen, omdat wij niet onder de wet zijn, maar onder de genade? Dat zij verre.

Nee, natuurlijk niet. We richten ons niet op dat we wel of niet zondige daden doen, maar op dat we werken der gerechtigheid zouden doen. Dat is iets praktischer dan het eerste deel van Rom. 6, maar in feite komt het op

hetzelfde neer. Het gaat er niet om dat we dingen moeten of mogen, of dat er voor een christen dingen verboden zijn. Dat is wet en dat leidt niet tot goede dingen. Bovendien overheerst de genade en dus zou God in onze levens verheerlijkt worden. We zouden niet alleen in onze gedachten, maar ook in ons praktische leven de Heer dienen. Daardoor wordt God in onze levens verheerlijkt. Dat is precies de bedoeling, omdat ook Christus leeft tot heerlijkheid des Vaders.

De genade heerst en is veel meer overvloedig dan de wet. Genade is hoger, uitnemender en breder dan de wet. We zouden dus kunnen blijven zondigen, maar dat zij verre. Dat doet echter niets af aan de heerschappij van de genade. We zouden daaraan vasthouden en daarvan niet verachten. Het eerste deel van dit hoofdstuk gaat vooral over de positie die we als kinderen Gods hebben. Het tweede gedeelte, vanaf vers 15, gaat meer over ons praktische leven als gelovigen.

De vraag is dan of we de zonde zullen blijven dienen of niet, nu we niet meer onder de wet zijn, maar onder de genade. Zondigen betekent niets slechts de zonde doen, hoewel dat de meest gangbare en neutrale betekenis is van de term, maar zondigen betekent ook de zonde dienen; dienstknechten of slaven zijn van de zonde. Dat is belangrijk te weten. Niet zozeer voor dit Schriftgedeelte, maar bijvoorbeeld wel voor de 1^e Johannesbrief, waar staat: Wie uit God geboren is zondigt niet. Dit wil niet zeggen dat een wedergeboren mens niet de zonde doet, maar dat hij de zonde niet dient. Hoe dan ook, we zouden geen dienstknechten van de zonde blijven, ook al worden we omdat de genade heerst er niet voor veroordeeld. We zijn immers verlost van de dienstbaarheid van de zonde. Dat staat ook in het volgende vers.

- 16 Weet gij niet, dat wien gij uzelf stelt tot dienstknechten ter gehoorzaamheid, gij dienstknechten zijt desgenen, dien gij gehoorzaamt, óf der zonde tot den dood, óf der gehoorzaamheid tot gerechtigheid?

Wien = aan wie. Weet gij niet dat aan wie gij u zelf stelt tot slaven ter gehoorzaamheid, gij slaven zijt van degene die gij gehoorzaamt. We zijn óf slaven van de zonde, óf van het tegenovergestelde, namelijk de gerechtigheid. We dienen óf de ene meester óf de andere. Niemand kan twee heren dienen. We kunnen dus kiezen welke meester we willen dienen.

De tragiek van de protestantse theologie is sinds Arminius en Gomarus, dat men in het algemeen de verantwoordelijkheid voor het eigen leven van de mens heeft weggeredeneerd en bij God heeft neergelegd. Daar kun je hier en daar inderdaad wel een Bijbeltekst voor vinden, maar het is in strijd met wat in het algemeen door de Bijbel Zelf geleerd wordt. De Bijbel leert namelijk dat

de verantwoordelijkheid voor ons leven volstrekt bij onszelf ligt en dat hij zelf zijn keuzes moet maken. Arminius zei dat de mens niet van z'n geboorte af was uitverkoren, zodat of het verder al of niet goed met hem gaat, dat niet bepaald wordt door God Zelf. Hij zei dat de mens zelf een keuze moet maken, want uitverkorenen zijn uitverkoren, omdat ze zelf de keus gemaakt hebben, waardoor ze tot geloof gekomen zijn. Zo staat het ook in de Bijbel. De ellende van zoveel religie, dat men de verantwoordelijkheid voor het eigen leven ergens anders neerlegt; bij machten die men dan uiteraard hoger verklaart dan zichzelf. De gedachte is dan dat het toch allemaal komt zoals het komen moet. De bedoeling is dat wij inderdaad persoonlijk de keuze maken of we tot geloof komen of niet. Dat is onze beslissing. En als we die beslissing genomen hebben, dan zouden we vervolgens de beslissing nemen om Hem voortaan te dienen. Ook dat is een keuze.

Wij hebben dus deel gekregen aan Christus en zouden ons op grond daarvan stellen tot dienstknechten, niet der zonde, hoewel we er niet om veroordeeld worden als we het doen, maar der gerechtigheid.

De mens is nu eenmaal van nature een dienstknecht, een slaaf. Dat is zijn aard. Wie we ook zijn en wat we ook doen, we zijn altijd dienstbaar aan iets of iemand. Het is hetzelfde als bij een hond. Als een hond niet meer dienen wil, dan kun je hem het beste wegdoen. Dan deugt hij niet meer en is hij ook niet meer echt een hond. Zo is het met de mens ook.

En niemand kan twee heren dienen. Het is óf de één óf de ander. Een andere optie is er niet. Er is geen mogelijkheid om helemaal geen heer te dienen. De mens is nu eenmaal een dienstknecht en is onderworpen aan hogere dingen. De mooiste illustratie daarvan is die uit Filipp. 2, waarin Christus Zelf ons tot voorbeeld wordt gesteld.

Filipp. 2: 5 Want dat gevoelen zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was;
6 Die in de gesteltenis Gods zijnde, geen roof geacht heeft Gode even gelijk te zijn;
7 Maar heeft Zichzelven vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is den mensen gelijk geworden;

in vers 6 is Hij de gesteltenis Gods, maar in vers 7 is Hij de gesteltenis van een dienstknecht. Dat wordt geacht het tegenovergestelde van elkaar te zijn, zodat God Heer en Meester is van alles. Daartegenover vinden we de gestalte van een slaaf, een dienstknecht. Maar deze verzen houden een dubbele vergelijking in. Het tweede deel van de verzen geeft ook nog een vergelijking, namelijk: Hij was Gode gelijk en is de mensen gelijk geworden.

Als je de vergelijkingen naast elkaar legt, dan blijkt de gestalte van een dienstknecht gelijk te zijn aan een mens. De mens is dus per definitie een

dienstknecht. God werd mens en nam daardoor de gedaante van een dienstknecht aan, want de menselijke gedaante is de gedaante van een slaaf. Zo heeft de Heere Jezus inderdaad een dienende positie ingenomen. Hij heeft God gediend en heeft Zich onderworpen aan het Woord Gods, met alle consequenties van dien. Als resultaat daarvan heeft God Hem ook uitermate verhoogd.

Zo is het met de mens dus ook. Hij is een dienstknecht en kan niet vrij worden, maar wel kiezen wie hij dienen zal. Het punt is dat wij vrijgemaakt zijn van de dienstbaarheid der zonde, opdat (met als doel) wij slaven der gerechtigheid zouden zijn. Moeilijker is het niet. Om met de woorden van Johannes te spreken: we waren kinderen van de duivel en zijn kinderen van God geworden. We zijn vrijgemaakt van de ene dienstbaarheid, om nu anders dienstbaar te zijn. Wij zijn niet vrijgemaakt, opdat wij in losbandigheid heer en meester zouden zijn over onze eigen levens. Vele christenen die niet meer onder de wet leven roepen: 'Wij zijn vrij, wij zijn vrij' en roepen dat om zich te verexcuseren voor hun eigen losbandige gedrag. Natuurlijk zijn wij vrij, maar met een doel. Bovendien, vrijgemaakt waarvan? We zijn vrijgemaakt van de heerschappij van de zonde en de wet, opdat wij de gerechtigheid (tegenovergestelde van de zonde) en de genade (tegenovergestelde van de wet) zouden dienen. Daarom is er een troon der genade waartoe we met vrijmoedigheid zouden naderen, om ons aan Degene Die op die troon zit ter beschikking te stellen, om Hem te dienen.

Dat is zo ongeveer de inhoud van vers 16.

Slavernij van de zonde leidt tot de dood. De dienstbaarheid aan de zonde bewerkt alleen maar het verderf. Als we de zonde dienen, dan werkt de dood in onze levens. Dat betekent dat alles dus mis zal gaan. Dood = verbroken gemeenschap; zonde = missen. Dat wil zeggen, als je de zonde wilt dienen, dan zal alles in je leven misgaan. Alles gaat kapot. Daar werkt de wet van Murphy: alles wat mis kan gaan, gaat ook mis.

- 17 Maar Gode zij dank, dat gij *wel* dienstknechten der zonde waart, maar *dat* gij *nu* van harte gehoorzaam geworden zijt aan het voorbeeld der leer, tot hetwelk gij overgeven zijt;

Het moge duidelijk zijn dat je dit vers niet voor de helft moet lezen. Maar Gode zij dank, dat gij dienstknechten der zonde waart. Dit valt in de categorie als: Broeders, hebt niet het geloof van Jezus Christus.

Wat er in werkelijkheid staat is natuurlijk dat God gedankt wordt voor het feit dat we eerst weliswaar dienstknechten van de zonde waren, maar nu van harte (van binnenuit) gehoorzaam geworden zijn aan het voorbeeld der leer, tot hetwelk wij overgegeven zijn. Het hart werd immers gereinigd van een kwaad geweten, om de levende God te dienen (Hebr. 9: 14). Hoe gij tot God

bekeerd zijt van de afgoden, om de levende en waarachtige God te dienen (1 Thess. 1: 9). Dat is het doel ervan. We zijn niet maar verlost, maar we zijn verlost met een bepaald doel. Daar gaat het hier om.

In plaats van dat wij de zonde gehoorzaam geworden zijn, zijn wij de gerechtigheid gehoorzaam geworden. Dat stond er eerst. Nu staat er dat we van harte overgeven zijn aan het voorbeeld der leer, tot hetwelk wij overgegeven zijn. Welke voorbeeld? Die der gerechtigheid. Want dat was het tegenovergestelde van zonde. Maar wat is dan die gerechtigheid en waarom wordt het hier zo geformuleerd? Waaraan zijn wij van harte gehoorzaam geworden? Aan Christus! Hem zouden wij dienen. In plaats van Christus of de gerechtigheid staat er een andere term. Want Christus is ons geworden rechtvaardigheid Gods (1 Kor.1: 30). De rechtvaardigheid Gods krijgt gestalte in de persoon van de Heere Jezus Christus. Het Evangelie is kracht Gods tot zaligheid voor eenieder die gelooft, want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard. Hoe heet dat Evangelie? Het Evangelie van Christus. De rechtvaardigheid Gods is dus onze Heere Jezus Christus, in Wie de rechtvaardigheid Gods gestalte krijgt. Hem dienen wij. Die rechtvaardigheid Gods dienen wij. De Heere Jezus immers, Die leed en stierf voor onze zonden en opgewekt werd uit de dood. Rechtvaardigheid Gods houdt dus in dat wij, die deel hebben gekregen aan de dood en opstanding van de Heere Jezus Christus, niet meer de zonde zouden dienen, van welke wij verlost zijn. Bovendien zouden we ook niet meer het verderf dienen, waarvan we verlost zijn; en bovendien zouden we ook niet meer de wet dienen, omdat we daar eveneens van verlost zijn. We zouden in plaats daarvan de genade dienen, onder het Nieuwe Verbond. Daartoe zijn wij vrijgemaakt en dat staat hier ook. Wij waren dienaren der zonde, maar zijn nu dienaren geworden van, niet de leer, maar van het voorbeeld der leer. Christus is het Voorbeeld van de leer. Voorbeeld = typos = type, de afdruk, de uitbeelding. Heel de Bijbelse leer drukt zich uit in de persoon en het werk van de Heere Jezus Christus. Hij is het Voorbeeld der leer. Hetzelfde is hiervoor al uitgelegd, over dat de mens een dienstknecht is. Het voorbeeld daarvan is de Heere Jezus Christus, die God was, maar de gedaante van een dienstknecht aangenomen heeft, toen hij de mensen gelijk was. Zijn na de opname van de Gemeente de graven van de gelovigen leeg? Jazeker. Staat dat dan in de Bijbel? Nee, maar omdat Christus het Voorbeeld der leer is en na Zijn opstanding Zijn graf leeg was, zal dat dus ook bij de opname van de Gemeente zo zijn, wanneer alle gelovigen uit deze bedeling op zullen staan. Christus is altijd de Norm.

- 17 Maar Gode zij dank, dat gij *wel* dienstknechten der zonde waart, maar *dat* gij *nu* van harte gehoorzaam geworden zijt aan het voorbeeld der leer, tot hetwelk gij overgeven zijt;

Wij zijn van harte gehoorzaam geworden aan de levende God, aan Christus dus, het Voorbeeld der leer, tot hetwelk gij overgegeven zijt.

Tot hetwelk = tot het Voorbeeld der leer;

Tot Christus = tot Wie gij overgegeven zijt.

Wij als gelovigen zijn aan Christus gegeven. Dat is zelfs een understatement, want in Hand. 2 heet het dat we aan de Heere zijn toegevoegd. Wij zijn door God gegeven aan Christus. Met welk doel? Opdat wij Hem zouden dienen. Om dat te voorkomen kiezen kerkgenootschappen zichzelf een Hoofd. Maar we zouden Hem dienen en onze lichamen stellen tot een levend, heilig en Gode welbehagelijk offer.

Dat God ons gegeven heeft aan Christus is de ene kant van het verhaal, want aan de andere kant heeft Christus ons weer gegeven aan God. Dat gaat niet tegen elkaar in, want God en Christus zijn één.

Christus is dus het Voorbeeld van de Bijbelse leer. Wij volgen iemand, maar die iemand kennen we alleen uit de leer. Wij kennen Christus alleen maar uit de leer van de Bijbel, maar we volgen niet alleen maar een leer, hoewel we een leer volgen. We volgen Hem, Die de uitbeelding van die leer is.

- 18 En vrijgemaakt zijnde van de zonde, zijt gemaakt dienstknechten der gerechtigheid.

We zijn uiteraard vrijgemaakt van de slavernij van de zonde. Daarom zijn we nu slaven van de gerechtigheid. Dat zijn we onder het Nieuwe Verbond, waarvan Christus de Borg en Middelaar is. Dat Nieuwe Verbond kan niet verbroken worden. We dienen God niet in oudheid der letter, maar in nieuwheid des Geestes (Rom. 7: 6). In 1 Kor. 7 staan precies dezelfde dingen tegenover elkaar. We zijn dienstknechten van het één of van het ander. Daar kiezen we voor.

- 19 Ik spreek op menselijke wijze, om der zwakheid uws vleses wil; want gelijk gij uw leden gesteld hebt, *om* dienstbaar *te zijn* der onreinigheid en der ongerechtigheid, alzo stelt nu uw leden, *om* dienstbaar *te zijn* der gerechtigheid, tot heiligmaking.

Paulus spreekt in zeer eenvoudige termen, zodat ook een vleselijk mens het zou kunnen begrijpen.

Nu komt er een prachtige vergelijking in de stijl van hoofdstuk 5, bij de vergelijkingen tussen Adam en Christus. Gelijk het één, alzo ook het ander. Zoals we vroeger slaven waren van onreinheid en ongerechtigheid, zo zouden we nu slaven zijn van de gerechtigheid.

De dienstbaarheid der onreinigheid en ongerechtigheid leidt tot ongerechtigheid (er komt alleen maar meer ongerechtigheid van en leidt tot de dood) en de dienstbaarheid der gerechtigheid leidt tot heiligmaking. Waar wij onszelf dienstbaar stellen, ter beschikking stellen aan de gerechtigheid, daar leidt dat tot heiligmaking. Het ons beschikbaar stellen is heiligmaking. Die heiligmaking gaat dan verder, werkt dan door.

Heiligmaking = afzondering, maar ook toewijding aan de dienst aan God. Door die dienst aan de Heer worden we inderdaad afgezonderd van de wereld. Door in te gaan in het binnenst heiligdom en daar te naderen voor de troon der genade, om Degene Die daarop zit te dienen (Heiliging), ga je buiten de legerplaats en daarmee ben je afgezonderd (geheiligd) van de wereld. Heilig Mij de zonen van Aäron. Daarmee werden die zonen geen andere mensen, maar kregen een baan en werden gewijd aan de dienst aan God. De Heilige Geest zei in Antiochië tegen enige profeten en leraars: 'Zondert Mij af beiden Bárnabas en Saulus, tot het werk waartoe Ik hen geroepen heb' (Hand. 13: 2). Zij werden specifiek afgezonderd en gewijd voor de dienst aan God. Dat deden ze ook, want ze gingen op zendingsreis. Dat je daarvoor het één en ander moet achterlaten is waar (afzondering), maar dat is bijzaak. Het gaat om de toewijding aan....

We zouden ons dus stellen om dienstbaar te zijn aan de gerechtigheid (dat is al heiligmaking) en het resultaat daarvan is heiligmaking. Dat is een verdere wijding aan de dienst van God, ook in de praktijk van je leven.

- 20 Want toen gij dienstknechten waart der zonde, zo waart gij vrij van de gerechtigheid.

Om het eens andersom te zeggen. Wij dienden de gerechtigheid niet. Daar waren we geen slaven van.

- 21 Wat vrucht dan hadt gij toen van die dingen, waarover gij u nu schaamt? Want het einde derzelve is de dood.

Tel uit je winst. Dat leverde niets op. Nou ja, het leverde wel wat op, namelijk de dood. Het einde, het doel van het vrij zijn van de dienstbaarheid aan de ongerechtigheid is de dood. Het dienen van de zonde levert de dood op. Niet aan het einde van de rit, maar in dit leven al.

- 22 Maar nu, van de zonde vrijgemaakt zijnde, en Gode dienstbaar gemaakt zijnde, hebt gij uw vrucht tot heiligmaking, en het einde het eeuwige leven.

Nu is het einde, het doel, het eeuwige leven, tegenover de dood uit het vorige vers. Ook nu gaat het niet over het einde van de rit, maar over de situatie tijdens de rit. Over de situatie in ons leven dus. We hadden immers al eeuwig leven ontvangen toen we tot geloof kwamen. Het is de bedoeling dat dit eeuwige leven nu reeds geleefd wordt. Daarmee komen we weer terecht bij het tegenwoordige werk van Christus. Zoals Hij, Die der zonde eenmaal gestorven is, maar dat Hij leeft, leeft Hij voor God. Dat is niet in de toekomst, maar nu. Zoals Hij opgewekt is tot heerlijkheid des Vaders. Dat nieuwe leven heet in vers 22 het eeuwige leven. Het gaat dus om ons tegenwoordige leven. Als we God dienen, dan is de vrucht daarvan in dit leven heiligmaking. We zouden in dit leven steeds meer de Heer dienen en steeds meer veranderd worden door de verandering van ons denken. Zo wordt dat eeuwige leven ook daadwerkelijk geleefd.

We vinden een parallel van de verzen 21 en 22 in hoofdstuk 7: 5 en 6.

Rom. 7: 5 Want toen wij in het vlees waren, wrochten de bewegingen der zonden, die door de wet zijn, in onze leden, om den dood vruchten te dragen.

Dat zijn dode, levenloze vruchten, overeenkomend met de uitspraken in Rom. 6: 21.

6 Maar nu zijn wij vrijgemaakt van de wet, overmits wij dien gestorven zijn, onder welken wij gehouden waren; also dat wij dienen in nieuwigheid des geestes, en niet *in* de oudheid der letter.

Kortom, wij zijn vrijgemaakt van de dienstbaarheid aan de zonde en zijn dienstbaar gemaakt aan God, opdat wij vrucht zouden dragen, met als vrucht onze heiligmaking, tot het eeuwige leven, opdat dat eeuwige leven nu geleefd zou worden. Dat is ook de strekking van het laatste vers van hoofdstuk 6.

23 Want de bezoldiging der zonde is de dood, maar de genadegift Gods is het eeuwige leven, door Jezus Christus, onzen Heere.

Dit gaat niet over dat wij tot nu toe in de zonde geleefd hebben en daarom nu tot geloof zouden komen, waardoor God ons als genadegift het eeuwige leven wil geven. Het gaat niet over of een mens al of niet wedergeboren is, maar over de praktijk van het leven van een wedergeboren mens.

Een wedergeboren kan in de zonde blijven (vers 1) en kan de zonde blijven dienen (vers 15), maar het resultaat daarvan is de dood, zegt vers 23 samenvattend.

De bezoldiging der zonde, het loon van de zonde, is de dood, in ons leven van alle dag. Niets is hier blijvend. Het betekent allemaal niets, omdat het nergens toe leidt. Je kunt de zonde wel blijven dienen, opdat de genade te meerder worde, maar het resultaat daarvan is de werking van de dood.

Daartegenover staat dat de genadegift Gods het eeuwige leven is. Maar dat hebben we al. Het punt is dat dit eeuwige leven ook geleefd zou worden. We hebben eeuwig leven ontvangen, want we Zijn met Christus opgewekt (Rom. 6: 4), maar wij zouden in de praktijk van ons leven in nieuwheid des levens wandelen. Ook dat geeft God ons. God geeft ons dat leven eenmaal, maar Hij geeft ons ook dat leven te leven. Het is leuk wanneer er een kind geboren is en het in de wieg ligt, maar dat is niet de bedoeling van zijn leven. Het doel is dat een kind op zou groeien en een mens zou worden. Een kind is een larve en het is de bedoeling dat het daarna alsnog een mens wordt.

Als nieuwgeboren kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen (tot zaligheid) (1 Petr. 2: 2). Dat is de bedoeling. Dat leven zou geleefd worden. Daartoe moet het gevoed worden, maar daarna gaat het ook vanzelf. Dan komt het vanzelf tot ontwikkeling. Het probleem is dat vaak dit nieuwe leven wel ontvangen is, maar vervolgens niet gevoed wordt en dus ook niet tot ontwikkeling komt. Als kinderen Gods geestelijk voedsel krijgen, gaan ze van alles doen. Dan gaan ze namelijk actief leven. Dat wordt hen door de wereld gewoonlijk niet in dank afgenomen, maar dat is een ander verhaal.

Hoe dat allemaal in z'n werk gaat wordt verderop in de brief besproken. In de eerste plaats stellen we in ieder geval onze lichamen ter beschikking tot een levend heilig Gode welbehagelijk offer. Daarna gaat de Heer wat doen, want het is Zijn leven. Dat begint met verandering van denken. Daarvoor dachten we ook al, maar dat was de zwakheid van ons vleselijk verstand. Daarom moet dat denken ook veranderd worden. Denken = leven. Leven = beleving. Het gaat in de eerste plaats over het denken. Dat wordt ontwikkeld door informatie tot je te nemen. dan wordt het ergens mee gevoed. Wij zouden gevoed worden met het Woord van God. Vandaar ook dat Paulus niet meteen op deze dingen ingaat, maar eerst het één en ander aan voeding geeft.

Vers 23 gaat dus over wedergeboren mensen, die de optie hebben om dat nieuwe leven ook daadwerkelijk te leven. Ze kunnen ervoor kiezen om de zonde en dus de ongerechtigheid te blijven dienen. Dat betekent dat hun leven in de praktijk niet verandert. In de praktijk werkt nog steeds de dood. Ze blijven slaven der verderfenis. Ze hebben wel eeuwig leven ontvangen, maar er gebeurt niets mee. Ze raken dat leven ook niet kwijt, maar de bedoeling is

dat ze dat leven ook zouden leven. Hij kan dat leven ook niet kwijtraken; daarom heet het eeuwig leven.

Je zou je bewust worden van wie je bent. Namelijk een kind van God en daarmee een dienstknecht. Een kind is sowieso een dienstknecht, want een kind verschilt in niets van een dienstknecht en dus zouden we als kinderen Gods God dienen. Hoe dan? Niet onder de wet, maar in nieuwheid des geestes en niet in oudheid der letter = wet. We zouden de gerechtigheid dienen, met als basis van de christelijke ethiek de genade, die we ontvangen en die we mededelen. We hebben het immers om niet ontvangen en dus zouden we het ook om niet geven. Dat is het heersende beginsel in onze levens.

De genadegift Gods is het eeuwige leven. De bezoldiging der zonde is de werking van de dood, maar de genadegift Gods is het eeuwige leven te leven. Paulus zegt: 'Mij is door genade gegeven te verkondigen onder de heidenen de veelkleurige wijsheid Gods'. Die genade hield niet alleen vergeving van zonden in, ook niet dat hij nieuw leven ontving, maar ook dat hij dat leven kan en mag leven.

Hebr. 12: 28 Daarom, alzo wij een onbewegelijk Koninkrijk ontvangen, laat ons de genade vasthouden, door welke wij welbehagelijk Gode mogen dienen, met eerbied en godvruchtigheid.

Mogen = kunnen en mogen.

Door de genade kunnen en mogen wij welbehagelijk God dienen met eerbied en godvruchtigheid. Het zal duidelijk zijn dat dit niet een vers is die aanmoedigt om tot God te komen, maar dat het een uitnodiging is om ook uit het geloof te leven. Laten wij die wedergeboren zijn en genade ontvangen hebben toch die genade houden. Door die genade mogen en kunnen we God dienen. Als we dat niet doen, wel, God is een verterend vuur. Dat is een waarschuwing voor dat onze levens door het oordeel zullen gaan. Al wat we door de oude mens gedaan hebben zal verbrand worden. Dat is op zich een hoopvolle gedachte, want dat was toch allemaal maar oude mens en niet iets om trots op te zijn. Dat had allemaal met de werking van de dood en het verderf te maken. Maar door dat vuur zullen goud, zilver en kostelijke stenen geopenbaard worden. Ja, en als die er niet zijn, dan blijft er dus niet zoveel van dat eeuwige leven over. Goud, zilver en kostelijke stenen zijn het resultaat van ons leven als kinderen Gods. Men zegt wel dat de weg naar zaligheid een moeilijke is. We zouden daarom strijden om in te gaan. Als je daarna aan het einde van je leven overlijdt in de hope des eeuwigen levens, dan heb je alsnog je doel bereikt. Dat doel heb je echter al bereikt toen je tot geloof kwam. Als het doel dan al bereikt is, wat moet je dan verder nog met de rest van je

leven? Wachten en je kapot vervelen? Het punt is nu juist dat je de Heer vroeg zou zoeken en vinden, want dat heeft Hij beloofd, niet om ooit een keer behouden te worden, maar om meteen behouden te worden en dat leven in dit leven te leven. De rest van ons leven zouden we niet der heidenen wil volbrengen, maar de wil Gods.

- 1 Petr. 4: 1 Dewijl dan Christus voor ons in het vlees geleden heeft, zo wapent gij u ook met dezelfde gedachten, *namelijk* dat wie in het vlees geleden heeft, die heeft opgehouden van de zonde;
- 2 Om niet meer naar de begeerlijkheden der mensen, maar naar den wil van God, den tijd, die overig is in het vlees, te leven.

Wij kunnen, maar we zouden ook naar de wil van God leven. Hoewel nog in het vlees, maar juist in het vlees. We zouden dat vlees stellen tot wapenen der gerechtigheid of tot levend, heilig, Gode welbehagelijk offer.

- 3 Want het is ons genoeg, dat wij den voorgaanden tijd des levens der heidenen wil volbracht hebben, en gewandeld hebben in ontuchtigheden, begeerlijkheden, wijnzuiperijen, brasserijen, drinkerijen en gruwelijke afgoderijen;

Daar zijn we van verlost. We zouden nu de gerechtigheid dienen en Gode welbehagelijk dienen en wandelen. We zouden veranderd worden in ons denken en verstaan of beproeven welke de goede en welbehaaglijke wil van God zij, om uiteraard daarna ook die wil te volbrengen, welke die wil ook zijn moge, want die is voor ieder van ons verschillend.

We zijn leden van één lichaam, maar wel verschillende leden van één en hetzelfde lichaam. Niettemin, dat eeuwige leven zou geleefd worden. Dat is de strekking van Rom. 6: 23.

Als je de zonde wil blijven dienen, oké, de genade is veel meer overvloedig. Dat kan allemaal, maar als je het leuk vindt om zo te leven, met de werking van de dood in je praktische leven, dan is dat niet zo nuttig. De genade Gods is veel groter. Hij heeft ons juist van deze zinloosheid en ledigheid verlost, opdat onze levens gevuld zouden worden.

Dat vullen is inderdaad de betekenis van heiligmaking. De Heer zei: 'Heilig Mij de zonen van Aäron, want Ik zal hun handen vullen'. Niet opdat ze uitbetaald zouden worden; dat ook, maar opdat ze wat te doen zouden hebben. Als je je handen vol hebt, dan heb je je leven vol. Mensen zijn aarden vaten en die zouden ergens mee gevuld worden, opdat hun levens inhoud zouden krijgen. Het voorrecht van de gelovige is dat hij zich kan laten vullen met het Woord van God. Het resultaat daarvan zal zijn dat hij in de eerste plaats een volle mond krijgt (spreken) en in de tweede plaats zou hij volle handen krijgen, waardoor hij wat te doen heeft. Een mens vindt zijn geluk, zijn bevrediging, in

wat hij doet. Bij voorkeur iets zinvols. Maar ook als het niet zo zinnig is, nochtans heeft hij wat te doen.

De genadegift Gods is dat Hij onze handen vult. Het is dus de genadegift Gods dat wij het eeuwige leven hebben ontvangen, maar vooral ook dat wij dat eeuwige leven zouden kunnen leven. Dat geeft ons vrede en blijdschap. Dat geeft ons ook hoop, want het doet ons uitzien naar de toekomst, wanneer de heerlijkheid aan ons zal geopenbaard worden, onze vergelding des loons.

Hoofdstuk 7

De christen vrij van de wet

- Rom. 7: 1 Weet gij niet, broeders! (want ik spreek tot degenen, die de wet verstaan) dat de wet heerst over den mens, zo langen tijd als hij leeft?
- 2 Want een vrouw, die onder den man staat, is aan den levenden man verbonden door de wet; maar indien de man gestorven is, zo is zij vrijgemaakt van de wet des mans.
- 3 Daarom dan, indien zij eens anderen mans wordt, terwijl de man leeft, zo zal zij een overspeelster genaamd worden; maar indien de man gestorven is, zo is zij vrij van de wet, alzo dat zij geen overspeelster is, als zij eens anderen mans wordt.
- 4 Zo dan, broeders, gij zijt ook der wet gedood door het lichaam van Christus, opdat gij zoudt worden Gode vruchten dragen zouden.
- 5 Want toen wij in het vlees waren, wrochten de bewegingen der zonden, die door de wet zijn, in onze leden, om den dood vruchten te dragen.
- 6 Maar nu zijn wij vrijgemaakt van de wet, overmits wij dien gestorven zijn, onder welken wij gehouden waren; alzo dat wij dienen in nieuwigheid des geestes, en niet *in* de oudheid der letter.

- Rom. 7: 1 Weet gij niet, broeders! (want ik spreek tot degenen, die de wet verstaan) dat de wet heerst over den mens, zo langen tijd als hij leeft?

Nu weet je meteen waar het verder over gaat. De mens is gestorven en leeft niet langer onder de wet. De argumentatie die nu volgt is fundamenteel gelijk aan die in het voorgaande hoofdstuk uiteengezet is. Het idee is simpelweg dat Eén voor allen gestorven is en dus zijn allen gestorven (2 Kor. 5: 15). En voor zover we leven, zouden we het leven van Christus leven. We leven in ieder geval niet meer onder de wet, want daarvan zijn we nu juist verlost. Dat is niet nieuw, want dit werd in de voorgaande hoofdstukken ook al genoemd. Rom. 6: 14 zegt dat de zonde niet over ons heersen zou, want we zijn niet onder de wet, maar onder de genade. Het gaat er in Rom. 6 niet zozeer over dat we niet leven onder de wet, maar dat we niet leven onder de heerschappij van de zonde. Want wij die voor de zonde gestorven zijn, zullen wij nog in dezelve leven? In hoofdstuk 7 is de vraag of wij die voor de wet gestorven zijn, nog onder die wet zouden leven. We vinden dezelfde argumenten als in hoofdstuk 6, maar er wordt ook op de eigen aard, het karakter, van de wet gewezen.

Weet gij niet dat de wet heerst over de mens zolang als hij leeft? De wet heeft zo z'n regels. Als de mens gestorven is, leeft hij niet meer onder de wet. Dan hoeft hij niets meer en mag alles. Dan is hij vrij. Als je gestorven bent, dan is er niets wat je ervan kan weerhouden om door het rode stoplicht te rijden. We worden dus geacht te weten dat de wet heerst over de mens zolang hij leeft. Dat is vanzelfsprekend, maar ook vanzelfsprekende dingen moeten zo en dan geformuleerd worden, omdat we er anders waarschijnlijk helemaal niet over nadenken.

Er staat: 'Weet gij niet, broeders...?'; de vraag is dan wie die broeders zijn? De brief wordt in elk geval aan gelovigen geschreven. Het zijn dan kennelijk de broeders die de wet verstaan. Je zou denken dat het dan de broeders naar het vlees van Paulus zijn, maar bij nader inzien hebben die broeders nooit de wet verstaan. Hun relatie tot de wet is zodanig, dat zij proberen onder de wet te leven. Dat leven onder de wet door de Joden wordt beschreven als weliswaar een ijver tot God, maar niet met verstand. Als het niet met verstand is, dan verstaan zij dus niet (Rom. 10: 2). In 1 Tim. 1: 7 staat dat er zijn, die leraars der wet willen zijn, niet verstaande, noch wat zij zeggen, noch wat zij bevestigen. Degenen die onder de wet leven verstaan blijkbaar de wet niet. Terug naar Rom. 7. Ik denk dat de term 'broeders' niet slaat op degenen die de wet verstaan, maar op 'weet gij niet'. Het wordt gezegd tot degenen die geacht worden te weten en dus tot degenen die de wet verstaan. Dat zijn dus per definitie niet de Joden. Paulus spreekt tot degenen die de wet verstaan, niet tot degenen die de wet hebben, of tot degenen die onder de wet leven. Je mag aannemen dat broeders degenen zijn die de wet verstaan. Wij zijn immers als wedergeboren mensen verlost van de heerschappij van de dood, van de heerschappij van de zonde en van de heerschappij van de wet. Daarom leeft de mens niet meer onder de wet.

- 2 Want een vrouw, die onder den man staat, is aan den levenden man verbonden door de wet; maar indien de man gestorven is, zo is zij vrijgemaakt van de wet des mans.

Een vrouw die onder de man staat = een getrouwde vrouw. Een vrouw die getrouwd is, is aan de levende man gebonden door de wet. Ook dit is weer tamelijk overbodig om uit te leggen. Het zijn vanzelfsprekende dingen. Aan de wet valt dus eigenlijk weinig te verstaan. Toch verstaan degenen die er onder leven de wet niet. Toch blijft men eronder leven, kennelijk omdat men eraan gewend is en eraan gehecht is. Men legt zichzelf lasten op en vindt daar z'n bevrediging in.

Het is niet zo dat Paulus hier het huwelijk van de mens tot voorbeeld stelt van het leven onder de wet. Het is veel sterker; het gaat hier zeker niet in de eerste plaats over het huwelijk van de mens. In werkelijkheid gaat het over de essentie van de wet, waarbij de vrouw niet maar één mens is, maar het hele volk dat onder de wet leeft. Het is bepaald niet zo dat de verhouding van de mens tot God ontleend wordt aan het menselijk huwelijk. Voor zover we in het Oude Testament de relatie tussen God en Israël beschreven vinden als een huwelijk tussen een man, namelijk Jehovah en een vrouw, namelijk Israël, is het niet zo dat die huwelijksverhouding ontleend is aan het voorbeeld van een willekeurig menselijk huwelijk. Het is namelijk andersom. Het lagere is niet tot norm voor een huwelijk van de Heer Zelf, maar het huwelijk van de Heer is de norm voor een eventueel menselijk huwelijk. Het hogere is het voorbeeld voor het lagere.

Als je de wet verstaat, dan behoort je te weten dat het huwelijk in het Oude Testament beschreven wordt als een huwelijksrelatie tussen de Man, namelijk de Heer en de vrouw, namelijk het volk Israël. De vrouw krijgt daarbij een positie onder de Man. Dat is niet zomaar een leuke vergelijking, maar dit wordt in het Oude Testament zeer uitgebreid beschreven.

De essentie van de uiteenzetting is dat het huwelijk tussen de Heer en Israël alleen maar geldig is zolang de Man (in dit geval) leeft. Die Man is dus Jehovah, Die ter gelegenheid van de uittocht uit Egypte een huwelijk met het volk Israël sloot. En nu wordt hier gezegd, of op z'n minst gesuggereerd, dat de Man is overleden. Het probleem is dat dit niet past in de orthodoxe traditionele kerkelijke leringen. Immers Jehovah is God en hoe kan Hij nu overlijden? Maar in de praktijk is Jehovah niemand anders dan de Heere Jezus Christus, *avant la lettre*. Toen Hij Mens werd, kreeg Hij een menselijke naam, zoals ieder mens die geboren wordt een naam krijgt. Hij is nu de Christus. Dat was Hij weliswaar niet toen Hij op de Sinaï aan Mozes verscheen, maar Hij is het inmiddels wel. Hij is Dezelfde.

Jehovah Jezus is aan het kruis gestorven. Maar om het probleem van de leer van de drie-eenheid te vermijden, is men geneigd Rom. 7 weg te redeneren. Men zegt dan dat het hier over een willekeurig huwelijk gaat, die daarna toegepast wordt op de Heer. Maar als je goed oplet, dan lees je dat de Man, Jehovah, is overleden. Daarom is een mens die eventueel onder de wet leefde en deel uitmaakte van het Verbond der wet niet meer onder de wet, omdat de Man overleden is.

Hebr. 9: 16 Want waar een testament (verbond) is, daar is het noodzaak, dat de dood des testamentmakers *tussenkome*;

In de Bijbel is een verbond niet noodzakelijk tweezijdig. Het is een officiële acte. Als het eenzijdig is, noemen we het een testament (eigen

wilsbeschikking. Vandaar dat in het Engels een testament een getuigenis is). In de Bijbel wordt zo'n eenzijdig testament ook een verbond genoemd. Iemand regelt iets ter wille van een ander. Zowel in het Hebreeuws als in het Grieks zijn de woorden testament en verbond één en hetzelfde woord. Waar een testament is, daar is het noodzaak dat de dood van de testamentmaker komt, want...

17 Want een testament is vast in de doden, dewijl het nog geen kracht heeft, wanneer de testamentmaker leeft.

Een testament betekent niets zolang de testamentmaker nog leeft. Het heeft dan geen enkele waarde. Het is pas rechtsgeldig als de testamentmaker is overleden.

Wiens testament is het Nieuwe Verbond? Wie heeft het geschreven, vastgelegd, beloofd? Het is immers een verbond der belofte? Jehovah, de HEERE God. Hij zei: 'Zie, de dagen komen, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een Nieuw Verbond zal maken, ter vervanging van het Oude Verbond, dat Ik met hen maakte, toen Ik hun hand aangreep om hen uit Egypteland uit te leiden. Het Verbond, hetwelk zij verbroken hebben, hoewel Ik hen getrouwd had' (Jer. 31: 31). Het is dus de aankondiging van het Nieuwe Verbond, dat in de plaats zou komen van het Oude Verbond. Zoals hieruit blijkt is het Oude Verbond een verbond der wet en wordt beschouwd als de huwelijksakte van het huwelijk tussen God en het volk Israël.

Degene Die het Oude Verbond met Israël sloot is Dezelfde als Degene Die het Nieuwe Verbond beloofde. Dat aangekondigde Nieuwe Verbond heeft nog geen kracht zolang de Testamentmaker leeft. Het is pas van kracht nadat de Testamentmaker is overleden. Met andere woorden, Degene Die in Jer. 31 zegt: 'Ik zal... een Nieuw Verbond maken...', is dus overleden, want er wordt uitgebreid gezegd dat wij leven onder het Nieuwe Verbond. Dat kan alleen als het Oude Verbond beëindigd is door de dood van de Testamentmaker. Het Nieuwe Verbond heeft kracht in de opstanding van Jezus Christus. Dit betekent dat waar het Nieuwe Verbond in werking is getreden na de dood van de Testamentmaker, na de dood van Jehovah, er ook een einde gekomen is aan het Oude Verbond, dat der wet. De Man van het eerste Verbond is gestorven, maar liet ook een testament achter, dat van kracht werd op het moment dat Hij gestorven was.

Zoals gezegd, men heeft problemen met de dood van Jehovah. Men begrijpt het niet, of wil het niet begrijpen. Daardoor worden dingen omgedraaid. Dat gebeurt ook met het zogenaamde avondmaal. Dat is in de loop der eeuwen overigens altijd een probleem geweest. Het laat zich raden waarom dat is. De Heere Jezus zei: 'Dit is het bloed van het Nieuwe Testament'. Men begreep niet wat Hij daarmee bedoelde, omdat men heel dat Testament niet begrijpt.

Vooral in kringen waar het avondmaal zwaar weegt, zegt men dat er maar één tekst is in de Bijbel die de betekenis van het avondmaal verklaart, maar men vertelt er dan bij dat de betekenis die je daar vindt afwijkt van wat je er verder in de Bijbel over vindt. Dat is wartaal natuurlijk. Men nam met de verklaring in 1 Kor. 10 en 11 geen genoegen.

- 1 Kor. 10: 15 Als tot verstandigen spreek ik; oordeelt gij, hetgeen ik zeg.
16 De drinkbeker der dankzegging, dien wij zegenen, is die niet een
gemeenschap des bloeds van Christus? Het brood, dat wij
breken, is dat niet een gemeenschap des lichaams van Christus?
17 Want één brood *is het*, zo zijn wij velen één lichaam, dewijl wij
alleen één broods deelachtig zijn.

Hier is brood en wijn een beeld van de Gemeente, als één brood en als één lichaam. Maar als dit de enige verklaring is, dan is dat elders in de Bijbel ook de betekenis van het avondmaal. Dit betekent dus dat brood en wijn niet een beeld zijn van de dood van de Heere Jezus, maar van Zijn tegenwoordige opstandingsleven en in het bijzonder van Zijn leven in de Zijnen, in de Gemeente. Eén brood is een beeld van één lichaam, namelijk de Gemeente. Toen de Heere Jezus de beker ophief, zei Hij niet dat dit het bloed was van het Oude Verbond, maar van het Nieuwe Verbond en dus van het opstandingsleven. Het is nog niet eens een beeld van Zijn opstanding, maar van Zijn opstandingsleven. Daarna is ook meteen 1 Kor. 11: 26 verklaard.

- 1 Kor. 11: 26 Want zo dikwijls gij dit brood zult eten, en dezen drinkbeker zult
drinken, zo verkondigt den dood des Heeren, totdat Hij komt.

Wat verkondig je dus bij het avondmaal? De dood des Heeren. Er staat niet het lijden des Heeren, ook niet het sterven des Heeren, maar de dood des Heeren. Je begrijpt dat het sterven het ingaan in de dood is, maar het gaat niet over het ingaan in de dood, maar over de dood als zodanig. Men verkondigt de dood van Jehovah. Niet zozeer Zijn lijden en sterven, maar het feit dat Hij dood is.

Als de wijn een beeld is van het bloed (van het leven) van het Nieuwe Verbond, dan verkondigt men dus dat de Testamentmaker blijkbaar is overleden, want het Nieuwe Verbond kan niet van toepassing zijn, als Degene Die het maakte niet eerst is overleden. De Testamentmaker is tegelijk de Testamentmaker, de Verbondsluiter, van het Oude Verbond. Dit betekent, dat als de Heer, Jehovah dus, is overleden, het Nieuwe Verbond van kracht is geworden, maar het betekent tegelijkertijd dat het Oude Verbond niet meer van kracht is, eenvoudigweg omdat de Man is overleden. Maar Hij leeft toch? Nou ja, Hij leeft weer, maar Zijn dood had wel degelijk juridische

consequenties. Nadat die consequenties waren toegepast stond Hij op uit de dood. Dit betekent wel dat de relatie tussen God en Israël, of tussen Christus en de Gemeente een andere is dan die in oudtestamentische tijd. Dat wordt hier in Rom. 7 uiteengezet. De Man is inderdaad gestorven en de vrouw, Israël, die onder de Man leefde en aan de man verbonden was, is nu vrijgemaakt van de wet des Mans. Op het moment dat wij avondmaal vieren en zo uitdrukking geven aan het feit dat we leven onder het Nieuwe Verbond, verkondigen we de dood van de Testamentmaker, Van Degene, Die ons ooit wellicht onder de wet bracht. We verkondigen dus eveneens dat we niet meer onder de wet zijn, omdat Jehovah overleden is. Wij leven sindsdien onder de genade, onder dat Nieuwe Verbond. Daarom heeft God ons bekwaam gemaakt om dienaren te zijn van het Nieuwe Verbond, niet Degene Die uit de dood werd opgewekt. Daarom hebben we het ook over het bloed des Nieuwen Testaments, het leven onder het Nieuwe Verbond.

Dat het hier in Rom. 7 in de eerste plaats gaat over de relatie tussen de Heer en Israël, wil ik graag aan de hand van een aantal Schriftplaatsen laten zien. De geschiedenis van Israël onder het Oude Verbond is de geschiedenis van een huwelijk. We vinden in de eerste plaats de bruidstijd vermeld, de verlovingstijd.

Jer. 2: 2 Ga en roep voor de oren van Jeruzalem, zeggende: Zo zegt de HEERE: Ik gedenk der weldadigheid uwer jeugd, der liefde uwer ondertrouw, toen gij Mij nawandeldet in de woestijn, in onbezaaid land.

Strikt genomen is dat de tijd tussen de uittocht uit Egypte en de huwelijkssluiting, ter gelegenheid van de wetgeving op de Sinai. Daar zit niet al teveel tijd tussen, maar die wordt beschreven als de bruidstijd, de periode van ondertrouw.

Daarna volgt de huwelijkssluiting zelf, bij de wetgeving op de Sinai. De Heer zei tegen Mozes dat hij de wet maar moest voorlezen en dan zou God wel van het volk horen of het ermee akkoord ging. Mozes las dus de wet aan Israël voor, waarna hij vervolgens vroeg: 'Wat is hierop uw antwoord?'. Israël zei toen: 'Al wat de HEERE gesproken heeft zullen wij doen. Hadden ze dat nu maar niet gezegd.

Jer. 31: 32 Niet naar het Verbond, dat Ik met hun vaders gemaakt heb, ten dage als Ik hun hand aangreep, om hen uit Egypteland uit te voeren, welk Mijn Verbond zij vernietigd hebben, hoewel Ik hen getrouwd had, spreekt de HEERE;

Dit wordt in Hebr. 8: 13 aangehaald.

Jer. 3: 14 Bekeert u, gij afkerige kinderen! spreekt de HEERE, want Ik heb u getrouwd, en Ik zal u aannemen, een uit een stad, en twee uit een geslacht, en zal u brengen te Sion.

Ezech. 16: 8 Als Ik nu bij u voorbijging, zag Ik u, en ziet, uw tijd was de tijd der minne; zo breidde Ik Mijn vleugel over u uit, en dekte uw naaktheid; ja, Ik zwoer u, en kwam met u in een verbond, spreekt de Heere HEERE, en gij werd de Mijne.

Hos. 1: 2 Het begin van het Woord des HEEREN door Hoséa. De HEERE zeide tot Hoséa: Ga henen, neem u een vrouw der hoererijen, en kinderen der hoererijen; want het land hoereert ganselijk van achter den HEERE.

Hoséa moest trouwen met een vrouw der hoererijen, zoals de Heer ook getrouwd was met een vrouw der hoererijen. Dat zijn weinig verheffende woorden, maar ze geven goed aan waarover het gaat.

Exo. 34: 14 (Want gij zult u niet buigen voor een anderen god; want des HEEREN Naam is IJveraar! een ijverig God is Hij!)
15 Opdat gij misschien geen verbond maakt met den inwoner van dat land; en zij hun goden niet nahoereren, noch hun goden offerande doen, en hij u uitnodigende, gij van hun offerande etet.
16 En gij voor uw zonen *vrouwen* neemt van hun dochteren; en hun dochteren, haar goden nahoererende, maken, dat ook uw zonen haar goden nahoereren.

Exo. 19: 8 Toen antwoordde al het volk gelijkelijk, en zeide: Al wat de HEEE gesproken heeft, zullen wij doen! En Mozes bracht de woorden des volks weder tot den HEERE.

Deut. 5: 27 Nader gij, en hoor alles, wat de HEERE, onze God, zeggen zal; en spreek gij tot ons al wat de HEERE, onze God, tot u spreken zal, en wij zullen het horen en doen.

Deze opsomming is lang niet compleet, maar geeft duidelijk genoeg aan dat het om een huwelijksluiting ging tussen God en Israël, met alle consequenties van dien, want echtgenoten zijn verplicht tot samenwoning in een echtelijk woning (zie Lev. 25: 3). Het land Kanaän is die echtelijke woning, waar de vrouw zou wonen en de Heer in hun midden. Maar van wie is de echtelijke woning? Van de Man (Het land zal niet voor altoos verkocht worden, want het

land is van Mij (Lev. 25: 23; Jes. 14: 2; Jer. 11: 15)). Tot vandaag vraagt men van wie het land is en wie het recht heeft daarin te wonen. Niemand dus. De enige die ervoor in aanmerking zou kunnen komen is de Gemeente, als volk des Heeren, maar de Heer heeft voor de Gemeente een andere woning bestemd, een beter vaderland, namelijk een hemels vaderland.

Daarna krijgen we de geschiedenis van de hoererij van de vrouw, waarbij de vrouw beschreven wordt als overspeelster en als hoer.

Exo. 34: 14 – 17. Zie hierboven.

Ezech. 16: 25 Aan elk hoofd des wegs hebt gij uw hoge plaatsen gebouwd, en hebt uw schoonheid gruwelijk gemaakt, en hebt met uw benen geschreden voor eenieder, die voorbijging, en hebt uw hoererijen vermenigvuldigd.

En wat er verder in dit hoofdstuk volgt. Ook Jer. 3 het hele hoofdstuk. We kennen uit het Oude Testament en later ook uit Openbaring Izébel. Zij was de vrouw van koning Achab.

Izébel = onaangeraakt. Men vertaalt dat meestal positief. Dat zij schoon van aangezicht was en dergelijke. Zij schijnt dus een mooie vrouw geweest te zijn. Maar onaangeraakt betekent dat zij weliswaar met Achab getrouwd was, maar niet in gemeenschap met hem leefde. Officieel was er sprake van een huwelijk, maar in de praktijk niet. Met de sluiting van een huwelijk wordt een acte ondertekend. Dan is het huwelijk wettig. Daarna moet het huwelijk officieel nog geconsumeerd worden. Zelfs in de room katholieke kerk is het zo, dat als een huwelijk niet geconsumeerd wordt, het ongeldig verklaard kan worden. Dat was dus de positie van Izébel. Zij is een beeld van Israël, dat wel met de Heer getrouwd was, maar waarbij het huwelijk niet werd geconsumeerd. Er was geen sprake van gemeenschap, laat staan van conceptie en dus was er geen sprake van een vruchtbaar huwelijk. De vrouw was onvruchtbaar, heet het dan. De Heer beklagt Zich. Hij is wel met die vrouw getrouwd, maar voor de rest niets, want dat wil ze niet. Er kwam dus niets uit dat huwelijk voort. Het gevolg daarvan is dan ook dat het huwelijk ontbonden wordt. Strikt genomen geldt die echtscheiding van de Heer en Israël officieel alleen voor de tien stammen van Israël. Maar dat maakt verder niet uit. Waar het om gaat is dat dit huwelijk wel degelijk eindigt in een echtscheiding.

Jes. 50: 1 Alzo zegt de HEERE: Waar is de scheidbrief van ulieder moeder, waarmee Ik haar weggezonden heb? Of wie is er van Mijn schuldeisers, aan wien Ik u verkocht heb? Ziet, om uw

ongerechtigheden heb ik u verkocht, en om uw overtredingen is uw moeder weggezonden.

De Heer heeft hier met Israël al niets meer te maken, want Hij heeft haar al met een scheidbrief weggezonden. Hij heeft geen verplichtingen meer naar haar toe, omdat Israël haar verplichtingen ook niet nakwam. Men zou de Heer daarom ook niet meer aanroepen, want Hij doet toch niets meer.

- Deut. 24: 1 Wanneer een man een vrouw zal genomen en die getrouwd hebben, zo zal het geschieden, indien zij geen genade zal vinden in zijn ogen, omdat hij iets schandelijks aan haar gevonden heeft, dat hij haar een scheidbrief zal schrijven, en in haar hand geven, en ze laten gaan uit zijn huis.
- 2 Zo zij dan, uit zijn huis uitgegaan zijnde, zal henengaan en een anderen man *ter vrouwe* worden,
- 3 En deze laatste man haar gehaat, en haar een scheidbrief gegeven, en haar uit zijn huis zal hebben laten gaan; of als deze laatste man, die ze voor zich tot een vrouw genomen heeft, zal gestorven zijn;
- 4 Zo zal haar eerste man, die haar heeft laten gaan, haar niet mogen wedernemen, dat zij hem ter vrouwe zij, nadat zij is verontreinigd geworden; want dat is een gruwel voor het aangezicht des HEEREN; also zult gij het land niet doen zondigen, dat u de HEERE, uw God, ten erve geeft.

In bovenstaande verzen vind je de wet op de echtscheiding. De beschrijving daarvan is duidelijk de beschrijving van de echtscheiding van de Heer en Israël. Daarna wordt het één en ander op de mens in het algemeen toegepast, maar het gaat in de eerste plaats over de Heer en Israël. Als de man de vrouw weggestuurd heeft met een scheidbrief, dan mag hij haar daarna niet meer terugnemen. Eén keer beëindigd, dan voor altijd beëindigd. Het komt niet meer goed. Zo is het tussen de Heer en Israël ook, het komt niet meer goed. Maar de Heer zou toch alsnog een huwelijk met Israël sluiten onder het Nieuwe Verbond? Dat is zo, maar dat is niet het herstel van het oude, maar het is wat nieuws.

- Jer. 3: 1 Men zegt: Zo een man zijn huisvrouw verlaat, en zij gaat van hem, en wordt eens anderen mans, zal hij ook tot haar nog wederkeren? Zou datzelve land niet grotelijks ontheiligd worden? Gij nu hebt *met* veel boeleerders gehoereerd, keer nochtans weder tot Mij, spreekt de HEERE.

- 20 Waarlijk, *gelijk* een vrouw trouweloos scheidt van haar vriend, also hebt gijlieden trouwelooslijk tegen Mij gehandeld, gij huis Israëls, spreekt de HEERE.

Dat is de ene kant van het verhaal. De andere kant van het verhaal geldt meer specifiek voor de twee stammen van Israël, namelijk dat het huwelijk beëindigd wordt door de dood van de Man. Dat vinden we hier terug in Rom. 7. Bedenk dan dat de tien stammen in de praktijk nooit onder de wet geleefd hebben, de twee stammen bij gelegenheid wel. Tot Juda wordt gezegd:

- Jes. 54: 4 Vrees niet, want gij zult niet schaamrood worden, en word niet schaamrood, want gij zult niet te schande worden; maar gij zult de schaamte uwer jonkheid vergeten, en den smaad uws weduwschaps zult gij niet meer gedenken.

Israël wordt beschreven als weduwe. Dan is de Man dus overleden.

Daarna is sprake van wat we gemakshalve maar het herstel van het huwelijk zullen noemen, hoewel het feitelijk om een nieuw huwelijk gaat.

- Jes. 54: 5 Want uw maker is uw Man, HEERE der heerscharen is Zijn Naam; en de Heilige Israëls is uw Verlosser; Hij zal de God des gansen aardbodems genaamd worden.

Want uw Maker is uw Man = uw Echtgenoot. Er is sprake van een nieuw huwelijk, maar dan van de Man Die uit de dood is opgestaan en voor de wet dus een Ander is. De Eerste is overleden. Als Hij dan toch weer verschijnt, dan moet Hij eerst opnieuw in het bevolkingsregister worden ingeschreven en heeft Hij dus een nieuwe identiteit. Dat is ook zo bij onze wedergeboorte. Daarbij hebben we van God een nieuwe identiteit ontvangen, want we zijn iemand anders geworden. We zijn niet meer in Adam, maar in Christus.

- Jer. 31: 31 Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal maken;
32 Niet naar het verbond, dat Ik met hun vaders gemaakt heb, ten dage als Ik hun hand aangreep, om hen uit Egypteland te voeren, welk Mijn verbond zij vernietigd hebben, hoewel Ik hen getrouwd had, spreekt de HEERE;
33 Maar dit is het verbond, dat Ik na die dagen met het huis van Israël maken zal, spreekt de HEERE: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven, en Ik zal die in hun hart schrijven; en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn.

- 34 En zij zullen niet meer, een iegelijk zijn naaste, en een iegelijk zijn broeder leren, zeggende: Kent den HEERE! want zij zullen Mij allen kennen, van hun kleinste af tot hun grootste toe, spreekt de HEERE; want Ik zal hun ongerechtigheden vergeven, en hunner zonden niet meer gedenken.

Het Nieuwe Verbond wordt niet meer verbroken en kan niet meer beëindigd worden en is bovendien vruchtbaar, omdat er dan wel sprake is van gemeenschap.

- Ezech. 16: 60 Evenwel zal Ik gedachtig wezen aan Mijn verbond met u, in de dagen uwer jonkheid, en Ik zal met u een eeuwig verbond oprichten.
- 61 Dan zult gij uwer wegen gedenken en beschaamd zijn, als gij uw zusteren, die groter zijn dan gij, met degenen, die kleiner zijn dan gij, aannemen zult; want Ik zal u dezelve geven tot dochteren, maar niet uit uw verbond.
- 62 Want Ik zal Mijn verbond met u oprichten, en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben.
- 63 Opdat gij het gedachtig zijt, en u schaamt, en niet meer uw mond opent vanwege uw schande, wanneer Ik voor u verzoening zal doen over al hetgeen gij gedaan hebt, spreekt de Heere HEERE.

- Hos. 2: 18 En Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid; ja, Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid en in gericht, en in goedertierenheid en in barmhartigheden.
- 19 En Ik zal u Mij ondertrouwen in geloof; en gij zult den HEERE kennen.

Een nieuw huwelijk dus, met alle consequenties van dien.

- Jes. 62: 4 Tot u zal niet meer gezegd worden: De verlatene, en tot uw land zal niet meer gezegd worden: Het verwoeste; maar gij zult genoemd worden: Mijn lust is aan haar! en uw land: Het getrouwde; want de HEERE heeft een lust aan u, en uw land zal getrouwd worden.
- 5 Want *gelijk* een jongeling een jonkvrouw trouwt, *alzo* zullen uw kinderen u trouwen; en *gelijk* de bruidegom vrolijk is over de bruid, *alzo* zal uw God over u vrolijk zijn.

Hier wordt dus een nieuw huwelijk beloofd.

- Openb. 19: 6 En ik hoorde als een stem ener grote schare, en als een stem veler wateren, en als een stem van sterke donderslagen, zeggende: Halleluja, want de Heere, de Almachtige God, heeft als Koning geheerst.
- 7 Laat ons blijde zijn, en vreugde bedrijven, en Hem de heerlijkheid geven; want de bruiloft des Lams is gekomen, en Zijn vrouw heeft zichzelf bereid.
- 8 En haar is gegeven, dat zij bekleed worde met rein en blinkend fijn lijnwaad; want dit fijn lijnwaad zijn de rechtvaardigmakingen der heiligen.
- 9 En hij zeide tot mij: Schrijf, zalig zijn zij, die geroepen zijn tot het avondmaal van de bruiloft des Lams. En hij zeide tot mij: Deze zijn de waarachtige woorden Gods.
- 10 En ik viel *neder* voor zijn voeten, om hem te aanbidden, en hij zeide tot mij: Zie, dat gij *dat* niet *doet*; ik ben uw mededienstknecht, en uwer broederen, die de getuigenis van Jezus hebben; aanbidt God. Want de getuigenis van Jezus is de geest der profetie.

Het zal nu duidelijk zijn wie die bruid is. Natuurlijk valt daar veel meer over te zeggen, maar het gaat nu even om de hoofdlijnen.

Het Oude Testament is dus voornamelijk de geschiedenis van een compleet huwelijk dat volkomen uit de hand liep, maar met de belofte dat er opnieuw een huwelijk zou gesloten worden. Dat nieuwe huwelijk wordt hier dus ook in Rom. 7 beschreven. Laten we daarnaar teruggaan.

- 2 Want een vrouw, die onder den man staat, is aan den levenden man verbonden door de wet; maar indien de man gestorven is, zo is zij vrijgemaakt van de wet des mans.
- 3 Daarom dan, indien zij eens anderen mans wordt, terwijl de man leeft, zo zal zij een overspeelster genaamd worden; maar indien de man gestorven is, zo is zij vrij van de wet, alzo dat zij geen overspeelster is, als zij eens anderen mans wordt.

De Man is overleden en de vrouw is nu dus vrij van de Man en vrij van de wet van de Man. Zij is nu vrij om zich onder een andere Man te plaatsen en onder een andere wet. De bedoeling is dat zij eens Anderen wordt, namelijk van Degene Die uit de doden opgewekt is.

- 4 Zo dan, broeders, gij zijt ook der wet gedood door het lichaam van Christus, opdat gij zoudt worden eens Anderen, *namelijk* Desgenen, Die van de doden opgewekt is, opdat wij Gode vruchten dragen zouden.

Die andere is wel Dezelfde, maar niet hetzelfde, want Degene Die uit de doden is opgewekt is de Borg en Middelaar van het Nieuwe Verbond. Hij is de Eerstgeborene van een nieuwe schepping. Men zou zich met Hem verbinden. Voor ons geldt dat ook. Als heidenen waren we weliswaar überhaupt nooit onder de wet, maar ook wij zouden ons verbinden met Degene Die uit de doden is opgewekt. De Gemeente wordt dan ook beschreven als de vrouw van Christus. Dat impliceert een huwelijksrelatie. In ons geval weliswaar niet nadat het oude beëindigd is, maar het gaat wel degelijk om iets nieuws. Als gelovigen leven we in gemeenschap met de Heer, in een vruchtbare relatie. Daarom zouden wij Gode vrucht dragen.

Zo dan, mijn broeders, gij zijt óók der wet gedood. Wij zijn namelijk ook der zonde gedood. Daar ging het vorige hoofdstuk immers over. Dus niet alleen der zonde, maar ook der wet (Rom. 6: 14). Dat aspect wordt hier nog eens apart vermeld, maar het is een toevoeging aan hoofdstuk 6. Wij zijn gestorven, der zonde, maar ook der wet. Wij zijn dood voor de wet door het lichaam van Christus. Wij zijn leden van het lichaam van Christus en Hij is Degene Die der wet gestorven is. Als wij dus aan Hem deel hebben, zijn wij der wet gestorven. Wij hebben deel aan brood en wijn en dus aan het lichaam van Christus. Daarom verkondigen wij de dood des Heeren en daarmee het eind van de heerschappij der wet. Dat staat hier. Gij zijt ook der wet gedood door het lichaam van Christus.

Opdat wij zouden worden eens Anderen. Maar dat zijn we toch al? Dat klopt. Er heeft een huwelijksluiting plaatsgevonden, maar de vraag is of dit in de praktijk ook waar is. Izébel was met Achab getrouwd. Natuurlijk was dat zo, maar dat huwelijk werd niet geconsumeerd. In de praktijk was het dus niet zo. Rom. 6 – 8 spreken over de praktische positie van de gelovigen. De vraag is of wij in de praktijk leven in gemeenschap met die Ander, met Degene Die uit de dood is opgestaan. We zijn officieel aan Hem verbonden, maar is dat in de praktijk ook zo? Alle nieuwtestamentische brieven hebben geen ander onderwerp dan dit. Ze zijn geschreven aan gelovigen, die opgeroepen worden om de consequenties te trekken uit hun positie. Wij zijn het eigendom des Heeren en de vraag is of we ook in gemeenschap met hem leven. Wij staan onder Christus, want Hij is het Hoofd van de Gemeente, maar dienen we dan ook inderdaad het Hoofd? We lezen dat we heiligen zijn in Christus Jezus en dat we om die reden heiligen moeten worden. Zijn we dat dan nog niet? Ja, officieel wel, maar de vraag is of we het in de praktijk ook zijn.

In 2 Kor. 3 staat dat God ons bekwaam gemaakt heeft om dienaren van het Nieuwe Verbond te zijn, maar de bedoeling van die uitspraak is, dat we opgeroepen worden om die dienst ook in de praktijk uit te voeren. We zijn

officieel bekwaam gemaakt om Hem te dienen, maar dienen we Hem dan ook daadwerkelijk? Paulus zegt dat hij dat wel doet en roept ons op zijn voorbeeld na te volgen (2 Kor. 3 – 5). Die hoofdstukken zijn feitelijk de samenvatting van de beide brieven aan de Korinthiërs. Zij wisten heel goed dat ze kinderen Gods waren, maar leefden in de praktijk van hun leven gewoon in de wereld en naar de eerste beginselen der wereld. Ze waren bekwaam gemaakt om de Heer te dienen, maar maakten van die bekwaamheid geen gebruik.

Zo is het hier ook in Rom. 7. We zijn der wet gedood door het lichaam van Christus en maken dus deel uit van die nieuwe mensheid, waarvan Christus het Hoofd is, maar in de praktijk van ons leven zouden we ook in gemeenschap met Hem leven, het huwelijk consumeren, opdat wij Gode vruchten zouden dragen.

Als je goed telt, heb je in dit vers 3 fasen.

- We zijn leden van het lichaam van Christus. We zijn met Hem verbonden in wat een huwelijk genoemd kan worden;
- Dat huwelijk zou ook geconsumeerd worden, zodat we in de praktijk van ons leven zouden worden van Degene die uit de doden is opgestaan.
- Het resultaat daarvan is dat we Gode vruchten dragen zouden. De vrouw zou de man vruchten dragen, opdat het een vruchtbaar huwelijk zou zijn.

De vrucht van de Geest is... (Gal. 5: 22).

Het Koninkrijk Gods is gegeven aan een volk dat zijn vrucht zou voortbrengen (Matth.21: 43).

Brengt dan vruchten voort der bekering waardig (Matth. 3: 8).

Wij zijn met Christus opgewekt, opdat wij in nieuwheid des levens wandelen zouden (Rom. 6: 4).

Wij zouden Gode leven (Rom. 6: 10).

We zouden voor God levend zijn in Christus Jezus, onze Heere (Rom. 6: 11).

Wat vrucht had gij toen gij nog dienstknechten der zonde waart (Rom. 6: 21)?

Het leven van Christus in ons wordt beschouwd als conceptie, als bevruchting en daaruit zou vrucht gedragen worden, ten behoeve van de man, zoals de vrouw vrucht draagt voor de man. Vroeger was dat tenminste zo.

Tegenwoordig denkt men daar heel anders over.

- 5 Want toen wij in het vlees waren, wrochten de bewegingen der zonden, die door de wet zijn, in onze leden, om den dood vruchten te dragen.

Want toen wij in het vlees waren, werkten de motieven van de zonden, die door de wet zijn, in ons, om voor de dood vruchten te dragen. Dat schoot dus niet op (zie Rom. 6: 21). Zo was het vroeger, maar nu...

- 6 Maar nu zijn wij vrijgemaakt van de wet, overmits wij dien gestorven zijn, onder welken wij gehouden waren; also dat wij dienen in nieuwigheid des geestes, en niet *in* de oudheid der letter.

We zijn vrijgemaakt van de wet, omdat we voor de wet gestorven zijn en haar niet meer dienen. We waren daaronder in bewaring gesteld, gevangen gehouden. Doch eer het geloof (Christus) kwam, waren wij onder de wet in bewaring gesteld, en zijn besloten (gevangen) geweest tot op het geloof (Christus), dat geopenbaard zou worden (Gal. 3: 23). Dat is de beschrijving van de natuurlijke mens onder de wet. Hij is daaronder gevangen. Vandaar dat als het Nieuwe Verbond wordt aangekondigd de Heer het heeft over de opening van de gevangenis, de vrijlating van de gevangenen.

We zijn zodanig vrijgemaakt van de wet, dat we nu dienen in nieuwheid des geestes en niet in oudheid der letter. We dienen nu onder het Nieuwe Verbond en niet onder het Oude Verbond.

- 2 Kor. 3: 6 Die ons ook bekwaam gemaakt heeft, *om te zijn* dienaars des Nieuwen Testaments, niet der letter, maar des Geestes; want de letter doodt, maar de Geest maakt levend.

De letter van de wet maakt dood, maar de Geest maakt levend. De letter is de letter in stenen gegraveerd. Daarvan zijn we verlost.

Verlossing of vrijmaking is niet een ding op zichzelf. We zijn namelijk vrijgemaakt met een bepaald doel. We zijn vrijgemaakt van het één, opdat we gebonden zouden zijn aan het andere. We zijn vrijgemaakt van de heerschappij van de zonde, opdat we nu de gerechtigheid zouden dienen. We zijn vrijgemaakt van het Oude Verbond, opdat we de Heer zouden dienen onder het Nieuwe Verbond. De mens is nu eenmaal een dienstknecht; hij kan alleen kiezen wie hij dienen zal, niet of hij dienen zal. In dit geval het Oude Verbond of het Nieuwe Verbond en niet allebei tegelijk. Dat kan niet. We zijn bekeerd van de afgoden, om de levende God te dienen. Onze harten zijn gereinigd van een kwaad geweten, om de levende God te dienen. We zijn verlost van de wet, om te dienen onder het Nieuwe Verbond. Dat we vrij zijn van de wet wil niet zeggen dat alles ons nu geoorloofd is. Nee we zijn vrij van de wet, opdat we iets anders zouden dienen. In de praktijk zijn we helemaal niet vrij, want we zijn gebonden aan de Heer, die we zouden dienen. Niet onder de ongerechtigheid, maar onder de gerechtigheid; niet onder het Oude Verbond, maar onder het Nieuwe Verbond.

De werking de wet

- Rom. 7: 7 Wat zullen wij dan zeggen? Is de wet zonde? Dat zij verre. Ja, ik kende de zonde niet dan door de wet; want ook had ik de begeerlijkheid niet geweten *zonde te zijn*, indien de wet niet zeide: Gij zult niet begeren.
- 8 Maar de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht; want zonder de wet is de zonde dood.
- 9 En zonder de wet, zo leefde ik eertijds; maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven.
- 10 En het gebod, dat ten leven was, hetzelfde is mij ten dood bevonden.
- 11 Want de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft mij verleid, en door hetzelfde gedood.
- 12 Alzo is dan de wet heilig, en het gebod is heilig, en rechtvaardig, en goed.

In het voorgaande gedeelte werd uitgelegd dat de christen vrij is van de wet. In het volgende gedeelte wordt uitgelegd waarom dit zo is. Niet waardoor , maar waarom. Wij waren niet alleen der zonde gestorven, maar ook der wet. We zijn der wet gestorven, waaronder wij (de Joden) gevangen waren. Maar nu dienen we niet meer in oudheid der letter, maar in nieuwheid des geestes. De letter dood, maar de Geest maakt levend. Het vervolg is...

- Rom. 7: 7 Wat zullen wij dan zeggen? Is de wet zonde? Dat zij verre. Ja, ik kende de zonde niet dan door de wet; want ook had ik de begeerlijkheid niet geweten *zonde te zijn*, indien de wet niet zeide: Gij zult niet begeren.

Is de wet dan een misser? Is er dan wat verkeerd, krom aan de wet? Dan zegt Paulus hoe het in elkaar steekt en waarom we van de wet verlost moesten worden. Niet omdat er met de wet wat mis was, maar er was met ons wat mis. Wat heb je aan een fiets als je geen benen hebt? Wat moet je met een bril als je stekeblind bent? Aan de bril mankeert het niet, maar ja, als je geen ogen hebt, dan kun je er niets mee.

Is de wet zonde? Dat zij verre. Volstrekt niet. Aan de wet mankeert niets. Door de wet kun je onderwezen worden. Je kunt er veel uit leren, maar in de praktijk van het leven heb je er niets aan. Door een bril kun je beter zien, maar als je geen ogen hebt, dan hebt je er niets aan.

Zonder de wet zou je de zonde niet kennen. Door de wet is immers kennis der zonde (Rom. 3: 20). Daar heb je niet zoveel aan. Je leert hooguit door de wet

jezelf kennen, of je ellende. Maar waarom moet ik mijn ellende kennen uit de wet Gods? je ellende kennen uit de ervaring van je eigen leven is al erg genoeg. Je kunt het maar beter niet weten. Wat heb je er bovendien aan als iemand je ellende komt opsommen? Als je er zelf achter komt, dan is dat vroeg genoeg. Niettemin, door de wet is kennis der zonde.

Paulus noemt een voorbeeld. Hoe kun je nu weten wat begeerlijkheid is, als de wet niet had gezegd: Gij zult niet begeren. Dat is één van de tien geboden. Jakobus zegt dat de mens niet verzocht zou kunnen worden als het niet was vanwege zijn eigen begeerte. De begeerte is daar en wordt eventueel opgewekt, geactiveerd, door de verzoeker. 'Maar', zegt Jakobus, 'het ligt niet zozeer aan de verzoeker, maar aan de mens zelf, die door zijn eigen begeerte verzocht wordt'. Je kunt de duivel wel de schuld geven, maar het ligt toch aan jezelf. Er zijn zelfs mensen die beweren dat ze door God verzocht worden, maar de bijbel zegt dat God niet verzoekt. Het ligt aan je eigen begeerte. Kortom, is de wet in zichzelf zonde? Nee, absoluut niet. Door de wet leren we de zonde kennen, maar...

- 8 Maar de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht; want zonder de wet is de zonde dood.

Het gebod = de wet.

Gewrocht = gewerkt, opgewekt.

Wat hier dus staat is dat de wet begeerte opwekt.

De wet zegt: 'Gij zult niet zus of zo' en dan denk je: 'Hé, ik kan dus zus of zo'.

De wet brengt je op gedachten en roept begeerten bij je op. De wet activeert de zonde.

De zonde neemt oorzaak door het gebod = de zonde heeft aanleiding in het gebod. Al wat de wet verbiedt, brengt de mens alleen maar op een idee. Het zou dus kunnen, want als het niet kon, zou het ook niet verboden worden. Gij zult niet begeren wat van uw naaste is. Misschien deed je dat ook niet, maar je vraagt je dan wellicht toch af wat er van je naaste begeerd kan worden. Hiermee is misschien ook meteen verklaard waarom Paulus in vers 7 zo'n tamelijk onbenullig voorbeeld gebruikt. Elke zonde komt voort uit begeerte. Je wilt iets en doet iets. Daarmee heb je een zonde begaan. Maar de Bijbel zegt dat de begeerte in zichzelf al een zonde is. Zonde is dus niet primair het doen van zondige daden, maar in de eerste plaats aan zondige gedachten denken. Daar gaat het al mis en als het misgaat, dan is het zonde. Dat is immers hetzelfde woord. Wij calvinistische Nederlanders, met excuses aan Kalvijn, wij wettische Nederlanders hebben uitgevonden dat je je met je gedachten sowieso niet aan de wet kunnen houden. Integendeel, de wet wekt zondige gedachten. En dus hebben we een compromis bedacht. Gedachten

zijn tolvrij. Je kunt het dus wel denken, als je het maar niet doet. De Bijbel zegt dat het eigenlijk andersom is, want de mens ziet weliswaar aan wat voor ogen is, maar God ziet het hart aan. Paulus zegt in Gal. 6 dat de mensen die onder de wet willen leven dat doen om een schoon gelaat te tonen aan de mensen. Het leven onder de wet heeft alleen een uitwerking naar de mens, naar de medemens toe. Het is buitenkant. Naar de binnenkant heeft de wet alleen een negatieve uitwerking. De wet wekt zonde op. De begeerte, bevrucht barend, wekt zonde.

- Jak.1: 13 Niemand, als hij verzocht wordt, zegge: Ik word van God verzocht; want God kan niet verzocht worden met het kwade, en Hij Zelf verzoekt niemand.
- 14 Maar een iegelijk wordt verzocht, als hij van zijn eigen begeerlijkheid afgetrokken en verlokt wordt.
- 15 Daarna de begeerlijkheid ontvangen hebbende (conceptie) baart zonde; en de zonde voleindigd zijnde baart den dood.

Begeerte, zonde, dood.

- 8 Maar de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht; want zonder de wet is de zonde dood.

De begeerlijkheid baart zonde.

Nu volgt er een toelichting: want zonder de wet is de zonde dood.

Dood in de normale betekenis van de term wil zeggen dat er geen communicatie is, dat er geen gemeenschap is. Als de zonde dood is, dan heb je van de zonde geen weet, omdat de zonde zich niet doet kennen. Je hebt er geen communicatie mee.

Dat is het thema wat al uiteengezet werd in hoofdstuk 5, waar immers staat dat de zonde niet toegerekend wordt als er geen wet is (5: 13). Met andere woorden, zonder wet komt men niet tot kennis van de zondige natuur van de mens. Er zijn twee routes waarlangs je de zondige natuur leert kennen. In de eerste plaats in de dood. Dat is de grootste misser die er bestaat. En omdat de dood zeer natuurlijk is, is er dus sprake van een missende natuur, een zondige natuur. Dood hoort niet bij het leven; het is het tegenovergestelde van het leven. Het leven eindigt in de dood en als de dood een natuurlijk verschijnsel is, dan is er met de natuur wat mis. En dus is er sprake van een zondige natuur. De andere route is die van de wet. Leg de mens een wet op en je zult zien dat hij niet alleen er zich niet aan houden kan, maar begint die wet juist des te fanatieker te overtreden. Dingen die hij vroeger van nature niet deed, doet hij wel zodra je het hem gaat verbieden. In de pubertijd is die oude natuur het meest actief. Die moet nog geordend worden door normen en

waarden. Daar is men dan druk mee bezig, maar bij het ordenen ontstaat er een grote chaos. Dat is de gelegenheid om het uit te proberen. Verbiedt ze maar eens iets wat ze nooit doen. De kans is groot dat ze het dan juist gaan doen. De wet activeert de zonde en demonstreert de zonde, omdat de natuur zich tegen die wet verzet. Je leert vanzelf dat je van de wet verlost moet worden. Dat wordt hier uiteengezet. Niet omdat er met de wet wat mis is; de wet is goed, maar heeft een verkeerde uitwerking op de mens, die een zondaar is, die tekortschiet.

Zonder de wet is de zonde dood = zonder de wet zou je van de zonde geen weet hebben, behalve dan via de dood. Maar zonder de wet openbaart de zonde zich niet. Zolang je nog blijft leven is er niets mis.

- 9 En zonder de wet, zo leefde ik eertijds; maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven.

Dit is een lastig vers, omdat Paulus niet volledig zegt waar hij het over heeft. Als het een getuigenis is van hemzelf van voor zijn bekering, klopt dat niet, want we weten allemaal dat Paulus voor zijn bekering heftig onder de wet leefde. Als je een periode van hem zoekt waarin hij zonder de wet leefde, dan moet dat na zijn bekering geweest zijn, toen hij van de wet verlost werd. Maar dan krijgt men ineens problemen met wat daarna komt.

Maar als het gebod gekomen is.... Je zou zeggen dat de wet dan ineens weer teruggekomen is in het leven van Paulus en daarmee werd dus via de wet de zonde in hem weder levend, hoewel hij erachteraan zegt dat hij gestorven is. Hoe het precies zit, is niet duidelijk. Misschien dat hij het gewoon als een voorbeeld gebruikt en als voorbeeld zegt dat toen hij weer met de wet geconfronteerd werd, de zonde weer levend in hem werd.

In ieder geval geldt deze situatie vaak voor heidenen die tot geloof komen. Zonder de wet, zo leefde ik eertijds. Dat gaat op voor velen die tot bekering gekomen zijn. Zij leefden zonder God en gebod. Toen kwamen ze tot geloof en meenden nu ineens onder de wet te moeten gaan leven. Dat is een kromme gedachte. Daardoor denkt men kennelijk dat het christelijk geloof een religie is. Er is inderdaad wel een religie die christendom heet, maar die is niet Bijbels. Geen enkel religie is Bijbels. Wij leven uit geloof en dat is niet onder wet, want wet is religie.

En zonder de wet, zo leefde ik eertijds; maar als het gebod gekomen is.... Voordat je tot geloof gekomen was, leefde je zonder de wet en nu je tot geloof gekomen bent, word je onder de wet geplaatst.

Zo is de zonde weder levend geworden. Dit impliceert dat degene die hier als voorbeeld wordt gebruikt eerst der zonde gestorven was. Als je eerst der zonde gestorven bent en wordt dan onder een wet geplaatst, dan is dat

inconsequent, want als je der zonde gestorven bent, dan ben je ook der wet gestorven. en gelovige wordt niet geacht onder de wet te leven. Doet hij dat wel, dan wordt de zonde, waarvoor hij gestorven was alsnog levend. Dan wordt die zonde alsnog actief. Dat is precies het tegenovergestelde van hoe het zou moeten zijn. We hebben zowel met de zonde als de wet niets meer te maken. Als de wet daarna ten onrechte alsnog geïntroduceerd wordt, bijvoorbeeld uit dankbaarheid, dan wordt daarmee ook de zonde van de gelovige geactiveerd. In plaats van dat we verlost zijn van de zonde en onze zonden niet meer zouden gedenken, omdat de Heer het ook niet doet, wordt juist de zonde gedacht. Een gemiddelde kerkdienst begint met het voorlezen van de wet, zodat alle aanwezigen zich ineens weer zondaar voelen. En omdat ze zich zondaar voelen, hoe gelovig ze vaak ook zijn, zijn ze niet zeker van hun zaligheid. Logisch ook, want als je zalig bent, dan ben je immers verlost van de zonde. Maar als je de wet voorgelezen krijgt, dan word je je op z'n minst bewust van de zonde, om maar te zwijgen van de praktische uitwerking daarvan. Het is echt 100% on-Bijbels en in strijd met het Evangelie. Het Evangelie is de blijde boodschap dat we verlost zijn van de wet, van de hele wet. Er wordt dan gezegd dat we toch regels moeten hebben. Dat is ook wel zo. En we hebben ook regels, levensbeginsels, maar dat is niet de wet, maar de genade. Dat is niet het Oude Verbond, maar het Nieuwe Verbond. Dat is niet veroordeling onder de wet, maar dat is leven uit de rijkdom van de genade, of leven onder de heerschappij van de genade. De leer die zegt dat we in deze dagen niet leven onder het Nieuwe Verbond is moordend. Als we niet leven onder het Nieuwe Verbond en ook niet onder het Oude, waarvan we verlost zijn, dan zijn we aan ons lot overgeleverd. Dan is niets dat over ons heerst. Dan kun je wel zeggen dat genade heerst, maar dat heeft dan z'n betekenis verloren. De betekenis van dat begrip wordt gegeven in de beginselen van dat Nieuwe Verbond.

Het gaat erom dat je ervan doordrongen bent dat we verlost zijn van zonde en wet, want als je niet van de wet verlost bent, dan ben je ook niet verlost van de zonde, of van schuld, of althans van schuldgevoel.

Hoe dan ook. Paulus zegt, dat al dat gebod weer komt, dan wordt daarmee de zonde levend. 'Maar', zegt hij, 'doch ik ben gestorven'. dat is weer de positieve kant van het verhaal. Hoe actief de zonde in ons ook is, het maakt voor ons niet uit, want wij der wet en der zonde gestorven. Van Gods standpunt uit gezien. Of we nu veel of weinig zondigen, maakt niet uit, omdat we leven onder de heerschappij van de genade, van Gods standpunt uit gezien. Maar wijzelf zullen er grote problemen mee hebben. De Heer niet zozeer. Maar wij wel. Het levert ons problemen op, omdat we zijn met dingen waarvan we weten dat we ze niet zouden doen. Waarvan we hoopten verlost te zijn en waarvan we hoopten dat de Heer ons zou helpen in onze strijd daartegen, zodat wij een schoon gelaat zouden kunnen tonen aan onszelf en

aan anderen. Wij mensen vinden dat belangrijk, maar voor God speelt het geen enkele rol, want wij zijn der wet en der zonde gestorven. bovendien had God gezegd: 'Ik zal uw zonden geenszins meer gedenken'. Maar als we ons onder de wet laten plaatsens, dan zijn we prompt bezig onze zonden te gedenken. Dat zouden we nu juist niet doen. Daarom moesten we van de wet verlost worden.

10 En het gebod, dat ten leven was, hetzelfde is mij ten dood bevonden.

De wet zegt: 'Doe dit en gij zult leven'. Je hebt er alleen niets aan, want de Bijbel zegt dat niemand dat kan doen. Niettemin 'doe dit en gij zult leven'. De wet heeft de bedoeling leven te geven, op z'n minst om leven te onderhouden. Maar precies datzelfde gebod, dat ten leven was, is mij ten dood geworden. De wet zegt dat als je de wet overtreedt, des doods schuldig bent. Dan heb je namelijk geen recht op leven. Als je de wet dus overtreedt, dan is de wet niet ten leven, maar ten dood. Daarom heet de wet een bediening des doods. De wet veroordeelt de mens. Hoe komt het anders dat zoveel christenen zulke zware schuldgevoelens met zich meedragen? Omdat ze zich onder de wet hebben laten plaatsens. Er zijn heel wat theologische wegen die tot hetzelfde resultaat leiden. Een leven onder de Mozaïsche wet, of onder de regels van de plaatselijke kerk, dat doet er niet toe; het zijn dezelfde voorschriften. Ze dienen ongetwijfeld om de beminde gelovigen onder druk te houden, zodat ze zich bewust blijven dat ze zondaren zijn en dus hun mond moeten houden. De Farizeeën vonden dat ook van het gewone volk. Dat waren maar gewone zondaren, dus wat zouden die hun nu kunnen vertellen. Denk aan de blindgeborene: 'Gij zijt geheel in zonde geboren; wat wou jij zeggen?'. En dus worden de kerkleden schuldcomplexen aangepraat. En als je durft te vertellen dat God al onze zonden heeft weggedaan, ongeacht waaruit die bestonden, dan zeggen dat dat alverzoening is. Dat is een erkende dwaalleer en dan hang je dus. Dat is geen al verzoening, maar het wordt gebruikt om iedereen de mond te snoeren. Al verzoening leert dat alle mensen behouden zullen worden. Dat geloven wij natuurlijk niet, maar we geloven wel dat God al onze zonden heeft weggedaan. Hij zal onze zonden geenszins, op geen enkele manier, gedenken (Jer. 31 en Hebr. 8). Daar leven wij uit, onder het Nieuwe Verbond, waar zonden geen enkele betekenis spelen. Dat zijn de beginselen van een nieuwe schepping, een nieuwe mensheid met een nieuwe natuur. Petrus noemt dat de Goddelijke natuur. Voor de mens is dat wat hoog gegrepen, maar wij grijpen er ook niet naar; God heeft het ons gegeven.

Wij, die met Christus gestorven en opgestaan zijn en eeuwig leven hebben ontvangen, zouden uiteraard niet leven onder een bediening des doods.

- 1 Tim. 1: 5 Maar het einde des gebods is liefde uit een rein hart, en *uit* een goed geweten, en *uit* een ongeveinsd geloof.
- 6 Van dewelke sommigen afgeweken zijnde, zich gewend hebben tot ijdel spreking;
- 7 Willende leraars der wet zijn, niet verstaande, noch wat zij zeggen, noch wat zij bevestigen.

Tegen de Galaten zegt hij: 'Wie heeft u betoverd?'. Het is niet te begrijpen dat mensen zich weer onder de wet laten stellen. Ben je met de Geest begonnen en nu eindig je met het vlees! Dat kan toch niet de bedoeling zijn.

- 11 Want de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft mij verleid, en door hetzelfde gedood.

De uitdrukking uit vers 8 wordt hier letterlijk herhaald. Het wordt erin gestampt. Eerst gebod; daaruit vloeit zonde voort en daaruit vloeit voort de ultieme misser, de dood. Zo is de wet een bediening des doods, hoewel er aan de wet zelf niets mankeert.

- 12 Alzo is dan de wet heilig, en het gebod is heilig, en rechtvaardig, en goed.

Daar ligt het niet aan. Het ligt aan de mens, die het juk van de wet niet dragen kan. De mens reageert op de wet als op een overmatige reactie op een allergie. Het mag dan goed bedoeld zijn, het heeft een verkeerde uitwerking.

- Gal 3: 19 Waartoe is dan de wet? Zij is om der overtredingen wil daarbij gesteld, totdat het Zaad zou gekomen zijn, dien het beloofd was; en zij is door de engelen besteld in de hand des Middelaars.

In het voorgaande gedeelte werd uiteengezet dat de zaligheid niet voortkomt uit de wet, maar uit de beloften aan Abraham, 430 jaar eerder. De wet kwam 430 jaar na de belofte. Hij kwam erbij en doet er niets aan toe. De beloften aan Abraham bleven staan en de komst van het Nieuwe Verbond is de vervulling van de beloften die aan Abraham gedaan zijn. De wet spreekt daar wel over, maar draagt er niets aan bij.

Als de wet de zaligheid niet brengt, waartoe is dan de wet? Zij is om der overtredingen wil daarbij gesteld.

Ter wille van = ten gunste van.

Om der overtredingen wil is niet om der gerechtigheids wil. De wet is niet naast de belofte aan de mens gegeven om gerechtigheid voort te brengen, maar om ongerechtigheid, om overtredingen voort te brengen. Maar de wet is er toch om overtredingen terug te dringen? Dat kunnen wij mensen wel

denken, maar het probleem van het denken van de mens is dat hij er vanuit gaat dat de mens in zichzelf goed is, of in elk geval dat er ergens in de mens wel iets goeds is. De mens gelooft in het goede in de mens. Dat is precies het tegenovergestelde van wat de Bijbel daarover zegt. Voor zover er eventueel heel misschien toch wat goeds is in de mens, kan dat alleen het Woord van God, of de Geest van God of het leven van God zijn, maar dat vind je alleen in wedergeboren mensen, die zich laten villen met het Woord van Christus, dan wel met de Heilige Geest. In de natuurlijke mens echter is niets goeds. Hoe weten we dat? Uit de wet. Niet omdat de wet dat leert, hoewel het dat doet, maar we weten dat, omdat er een heel volk is ter demonstratie onder de wet geplaatst werd, om aan de hele wereld te laten zien wat er van dat volk onder de wet terecht komt. Daar kwam helemaal niets van terecht. Het volk werd zelfs ongelovig. Het verbazingwekkende van Israël is dat het uit Egypte verlost wordt door grote wonderen en tekenen, zodat er geen twijfel over kon bestaan dat ze de Heere aan hun zijde hadden, maar slechts toekwamen aan murmureren. Ze krijgen de wet en worden prompt ongehoorzaam. Zo ging dat en zo gaat het nog. Ze werden ongelovig en vertrouwden vooral op zichzelf, op eigen werken, op eigen kunnen en kennen, maar daar komt niets van terecht.

Als de Heer Zich bekend maakt, dan zeggen zij: 'Wij willen niet dat Deze Koning over ons zij'.

Waartoe is de wet? Zij is om der overtredingen wil daarbij gesteld, want de wet doet de overtredingen toenemen.

De wet is erbij gekomen totdat het Zaad zou gekomen zijn. Dat wil zeggen, totdat de beloften aan Abraham vervuld waren geworden. Tot die tijd werd Israël onder de wet geplaatst.

1 Kor. 15: 56 De prikkel nu des doods is de zonde; en de kracht der zonde is de wet.

De prikkel is een stok met een scherpe punt eraan, die ze in het achterste van een os stekken, om het beest tot actie te manen. Een prikstok. Daar komt de uitdrukking 'het is u hard de verzenen (hielen) tegen de prikkels te slaan' vandaan vruchteloos tegenstand bieden; je doet de prikkel geen pijn, maar jezelf). Terugtrappen tegen die prikstokken.

Een prikkel is een soort aandrijvende kracht, zoals prikkels die vanuit de hersenen doorgegeven worden aan de spieren.

De prikkel des doods is de zonde. De dood wordt aangedreven door de zonde.

De zonde is de prikstok die de dood activeert. Daarna nog een keer:

En de kracht (prikkel) der zonde is de wet. De wet activeert de zonde en de zonde activeert de dood. Daarom moesten we van de wet verlost worden.

Het is diep te betreuren dat zogenaamde evangelische christenen die weg gaan. Men begint met een beetje wet en het wordt vanzelf een heleboel wet en raakt de blijde boodschap domweg kwijt. Voorschriften, wetten en regels noemt men praktisch christendom, maar dat is geen christendom. Dat is alleen bestrijding van zonde, ongerechtigheid en dergelijke. Maar door het leven onder de wet neemt het juist toe.

Inwendige strijd

- Rom. 7: 13 Is dan het goede mij de dood geworden? Dat zij verre. Maar de zonde *is mij de dood geworden*; opdat zij zou openbaar worden zonde *te zijn*; werkende mij door het goede den dood; opdat de zonde boven mate werd zondigende door het gebod.
- 14 Want wij weten, dat de wet geestelijk is, maar ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde.
- 15 Want hetgeen ik doe, dat doe ik niet; want hetgeen ik wil, dat doe ik niet, maar hetgeen ik haat, dat doe ik.
- 16 En indien ik hetgeen doe, dat ik niet wil, zo stem ik de wet toe, dat zij goed is.
- 17 Ik doe dan datzelve nu niet meer, maar de zonde, die in mij woont.
- 18 Want ik weet, dat in mij, dat is, in mijn vlees, geen goed woont; want het willen is *wel* bij mij, maar het goede te doen, dat vind ik niet.
- 19 Want het goede dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik.
- 20 Indien ik hetgeen doe, dat ik niet wil, zo doe ik nu hetzelfde niet meer, maar de zonde, die in mij woont.
- 21 Zo vind ik dan deze wet *in mij*: als ik het goede wil doen, dat het kwade mij bijligt.
- 22 Want ik heb een vermaak in de wet Gods, naar den inwendige mens;
- 23 Maar ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijd tegen de wet mijns gemoeds, en mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is.
- 24 Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?
- 25 Ik dank God, door Jezus Christus, onzen Heere.
- 26 Zo dan, ik zelf dien wel met het gemoed de wet Gods, maar met het vlees de wet der zonde.

Rom. 7: 13 Is dan het goede mij de dood geworden? Dat zij verre. Maar de zonde *is mij de dood geworden*; opdat zij zou openbaar worden

zonde *te zijn*; werkende mij door het goede den dood; opdat de zonde boven mate werd zondigende door het gebod.

Is dan het goede (de wet) mij de dood geworden? Dat zij verre.

De zonde werkt in mij door de wet de dood. De fout zit niet in de wet, maar in de zonde.

Waarom was dat? De wet was gegeven, opdat de zonde boven mate actief zou worden. Doordat de zondenatuur boven mate actief wordt, leer je hem kennen. Dan wordt de zonde als het ware levend. De wet werd dus gegeven, opdat de zonde zou toenemen, opdat de zondenatuur sterker zou worden. Mede daardoor bewerkt de wet dus ook ongeloof, want dat is zonde. Dat zie je aan het Joodse volk. Het ligt dus niet aan de wet zelf, want...

14 Want wij weten, dat de wet geestelijk is, maar ik ben vleeselijk, verkocht onder de zonde.

De wet is heilig, rechtvaardig en goed, maar bovendien geestelijk.

Het probleem is dat wij vleeselijk zijn. Die twee dingen strijden tegen elkaar. Vlees strijdt tegen geest en geest strijdt tegen vlees. Daar gaat hoofdstuk 8 over.

Verkocht onder de zonde = in slavernij gebracht van de zonde. We zijn slaven van de zonde. Een ieder die de zonde doet is een slaaf van de zonde (Joh. 8). We zijn slaven van de zonde en dus dienen we de zonde. We hebben geen andere optie.

Nu wordt het ingewikkeld.

15 Want hetgeen ik doe, dat ken ik niet; want hetgeen ik wil, dat doe ik niet, maar hetgeen ik haat, dat doe ik.

Dat ken ik niet = deel hebben aan, gemeenschap hebben met. Paulus doet dingen die hem eigenlijk vreemd zijn. Hij wil ze niet doen, maar doet ze wel. Dat is niet alleen een probleem van een niet wedergeboren mens, maar ook van een wedergeboren mens. Die dingen zijn hem vreemd in z'n denken, maar niettemin doet hij ze. Wat hij wil doet hij niet en wat hij niet wil doet hij wel. Hij wil wel goed, maar er komt niets van terecht.

Het zijn goede bedoelingen. Die uitdrukking gebruik je alleen als het met die bedoeling verkeerd afgelopen is. Het was goed bedoeld, implicerend dat het verkeerd ging. Dat is nu precies het probleem; we bedoelen het allemaal zo goed, maar er komt niets van terecht. Wat we niet bedoelen, dat doen we vaak.

16 En indien ik hetgeen doe, dat ik niet wil, zo stem ik de wet toe, dat zij goed is.

Ik wil de wet niet overtreden, maar ik doe het wel. Maar omdat ik het niet wil, stem ik dus toch in met de wet.

Hier zien we het verschil tussen de buitenkant van de mens, dat wat hij doet, en de binnenkant, dat wat in zijn hart is. Dat is niet noodzakelijk hetzelfde.

Daarom hebben we ook vaak problemen met anderen. Zij begrijpen ons niet en andersom begrijpen wij hen niet. We zien de buitenkant, maar weten niet wat erin is. Dat zijn twee verschillende zaken.

Paulus zegt dus dat als hij doet wat hij niet wil doen, hij wel degelijk met zijn wil instemt met de wet Gods. Daar gaat het ook om. Dat is de enige grond van ons behoud. Ons behoud ligt in het volbrachte werk van de Heere Jezus Christus, maar voor zover wij daar deel aan krijgen, is dat niet op grond van onze werken, maar op grond van onze wil, op grond van wat in ons hart is. Tot geloof komen is een kwestie van willen. Dat overkomt je niet; je moet een keuze maken. God heeft daarvan gebruik gemaakt om ons die zaligheid te geven. Wij kunnen met onze wil instemmen met de wet Gods, maar dit wil niet zeggen dat we kunnen beantwoorden aan de eisen die God stelt. De enige eis die God stelt aan het deel krijgen aan eeuwig leven, aan de zaligheid, is onze wil, dat we een keuze maken voor Hem. We kunnen kiezen.

En indien ik hetgeen doe, dat ik niet wil, zo stem ik de wet toe, dat zij goed is. Paulus zegt dus dat we met deze vaststelling onderscheid gemaakt hebben tussen mijn wil en mijn werk.

Mijn wil, dat ben ik, maar mijn werk, dat ben ik ook. Dat is het probleem. Wie ben ik? Ben ik degene die de dingen doet, of ben ik degene die de dingen wil? Paulus zegt dat we voor God degenen zijn, die de dingen willen.

17 Ik doe dan datzelve nu niet meer, maar de zonde, die in mij woont.

Hij maakt onderscheid tussen ik, in verband met het goede wat hij wil. Als er dan toch wat anders uitkomt, dan is hij dat dus niet. Dat is dan zijn zondige natuur.

Paulus neemt hier heel duidelijk afstand van zijn zondige natuur. Hij is degene die instemt met de wet Gods. Als er dan iets misgaat, dan is hij dat niet, maar de zonde die in hem woont. Sommigen vinden dat maar makkelijk, maar probeer het maar eens. Je moet afstand van jezelf kunnen nemen, anders gaat het niet.

Hij doet het dus niet meer, want hij stemt in met de wet Gods. De zonde die in hem woont doet het.

- 18 Want ik weet, dat in mij, dat is, in mijn vlees, geen goed woont; want het willen is *wel* bij mij, maar het goede te doen, dat vind ik niet.

In het vlees, in de oude mens, woont geen goed. Het willen is wel bij hem, maar het goede te doen krijgt hij niet voor elkaar. Dat is de praktijk.

- 19 Want het goede dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik.

Dat is precies hetzelfde als in vers 15 gezegd werd. Het is de tegenstelling in het leven van een gelovige. Dit gaat over het leven van een kind van God. Het is de tegenstelling tussen de oude- en de nieuwe mens. Wat je als gelovige dus moet leren is afstand nemen van jezelf. Dat is niet makkelijk. Ons leven met de Heer is ondanks hoe wij zijn en ondanks hoe wij leven en ondanks wat wij doen. Dat is het uitgangspunt. Daarmee is niet het laatste woord gezegd, want we zitten nog maar in hoofdstuk 7 van de 16.

Er is altijd deze tweestrijd in een kind van God, waarvan Johannes zegt dat hij beschikt over twee naturen: de oude mens, want die is er nog steeds en de nieuwe mens. De Bijbel leert dat de mens een hol vat is. Dat vat is leeg. Zijn hele bestaan is leeg, ijdel. Het heeft geen zin om op zoek te gaan naar jezelf, want die vind je niet. Als je identiteit moet ontlenen aan wat je doet, dan kom je bedrogen uit.

De mens zou gevuld moeten worden met het Woord Gods, zodat het niet meer leeg en ijdel is, maar gevuld. Dan word je wat, maar dit betekent dat Christus onze identiteit geworden is. Dan kun je zeggen: 'Het leven is mij Christus'.

Wie ben ik? Mozes vroeg aan de Heer: 'Wie bent U?'. Toen moest de Heer antwoord geven op de vraag Wie Hij was en Hij zei: 'Ik ben'. Wij kunnen wat worden, maar alleen als we met Hem gevuld worden, met Zijn leven. Dan wordt Hij ons ego, ons ik. Die ego is niet onderworpen aan de wet of aardse beginselen, of vleeselijk verstand, menselijke filosofie of theologie, of wat dan ook maar.

Paulus zegt in dit verband in Gal. 2...

- Gal. 2: 19 Want ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou.
- 20 Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, *doch* niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God, Die mij liefgehad heeft, en Zichzelfen voor mij overgegeven heeft.

Wie ben ik? Ik ben met Christus gekruist. Wie of wat ben ik dan? Dood. En ik leef. Wat ben ik dan? Levend. Ben ik nu dood of levend? Allebei. We zijn dood naar de oude mens en levend voor God in Christus en dus levend naar de nieuwe mens. De enige complicatie is dat dit nieuwe leven geplant is in dit oude lichaam, dat als instrument voor het nieuwe leven in ons dient. Wij kennen niemand meer naar het vlees, want we worden geacht naar de oude mens gestorven te zijn. Wij zijn nieuwe scheppingen, want wij zijn in Christus. Ons lichaam is geen nieuwe schepping en onze oude mens is ook nog steeds actief, maar die kennen wij niet meer. Nou ja, we weten dat die er is, maar daarvan zeggen we dat dat de zonde is die in ons woont. Daar hebben we afstand van genomen.

‘Houdt het daarvoor dat gij der zonde gestorven zijt’, is een oproep om afstand te nemen van onze oude zondenatuur.

Ik ben met Christus gekruist en ik leef. Die twee ikken zijn niet dezelfde. Niet meer ik, maar Christus leeft in mij. Daar waar je het woord ‘ik’ zou verwachten, staat ineens Christus. Niet ik leef, maar Christus leeft in mij. Christus leeft in mijn oude mens, in dit oude lichaam en die Christus is mijn ik. Daarom krijgen wij als gelovigen ook een nieuwe naam. Dat betekent feitelijk een nieuwe identiteit.

En hetgeen ik nu in het vlees leef = voor zover ik nu in het vlees leef. Het nieuwe leven heeft plaats gekregen in dit oude menselijke lichaam. En hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof (door de trouw) van de Zoon van God, Die mij liefgehad heeft, en Zichzelf voor mij overgegeven heeft.

Wie ben ik en waar ontleen ik mijn identiteit aan? Wij als kinderen Gods zijn niet maar gewone natuurlijke mensen, gewone adamieten, met een modificatie, met een wijziging, of met een lichte verbetering achteraf, niet een mens die zich een stel normen en waarden heeft laten aanmeten, waardoor hij een beter mens geworden is. Zo wordt het vanaf de kansel gepredikt. Hoe word je een beter mens?

Maar wij hebben een andere identiteit ontvangen. Die nieuwe identiteit zouden we niet alleen voor onszelf rekenen, maar ook voor anderen.

2 Kor. 5: 17 Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden.

Stil maar, wacht maar, alles wordt nieuw. Nee, alles is nieuw geworden en ook wij zijn nieuw geworden. En dus kennen we niemand meer naar het vlees. We weten wel, maar kennen niet. We hebben er geen gemeenschap meer mee. Onze gemeenschap als gelovigen is niet op basis van het vlees, maar op basis van dat wij als kinderen Gods nieuwe schepselen geworden zijn in Christus en

het leven van Christus deelachtig zijn geworden. We zouden onszelf leren zien zoals Christus ons ziet en Hij zegt dat we in Hem een nieuwe schepping zijn.

Op die grond kan Hij ook zeggen dat Hij onze overtredingen geenszins meer zal gedenken. Het probleem dat wij hebben is dat wijzelf onze zonden gedenken, op verschillende manieren. Bijvoorbeeld door ons onder de wet te laten plaats. We gedenken ook onze zonden wanneer we menen onze zonden dagelijks aan de Heer te moeten belijden. Dan ben je bezig je zonden te gedenken. Er zijn zelfs mensen die hun begane zonden in de loop van de dag opschrijven, zodat ze die 's avonds in hun gebed aan de Heer kunnen belijden. Diepriest! Dat valt onder de categorie goede bedoelingen. Je wordt er diep ongelukkig van. De Heer vergeeft ze en gedenkt ze niet, maar jijzelf bent bezig ze te gedenken.

Het is niet verboden om je zonden aan de Heer te belijden, maar de Bijbel zegt is dat het niet goed is je zonden te gedenken. Wij vragen niet meer om vergeving, maar wij danken Hem omdat Hij onze zonden vergeven heeft en niet meer gedenkt. God ziet ons aan in Christus, wij zouden dat ook doen. Onze verhouding met onze Hogepriester is niet gebaseerd op wat wij gedaan hebben en zeker ook niet op we gelaten hebben. Het maakt voor Hem echt niets uit.

Wij doen op aarde verkeerde dingen, althans onverstandige dingen en krijgen daar problemen mee. Ze worden ons aangerekend of niet. In ieder geval, er kan een boel misgaan. Die dingen overkomen ons allemaal, maar het maakt ons voor God niet anders. Hij rekent ons in Christus volmaakt en waar het ons praktische christelijke leven aangaat, gaat het er niet om of we zondigen of niet zondigen, laat staan of we ons aan de wet houden of niet, maar of we Hem dienen. Dat is niet hetzelfde als de zonden in ons leven bestrijden. Met dat laatste dienen we onszelf, om een hoger gevoel van eigenwaarde te krijgen. Er bestaat zelfs een stroming die leert dat een gelovige zover kan komen dat hij helemaal niet meer zondigt. En dan? Wat maakt het uit? Dood was hij al. Of je als dode veel of weinig zondigt, maakt geen bal uit. Je blijft dood. Waar zonde niet voorkomt in die Goddelijke natuur, wordt met de bestrijding van de zonde in ons leven God niet gediend. God heeft dat probleem allang opgelost. En voor zover je zegt dat je nog steeds zondigt en daar vanaf wilt komen, wel, hebt goede moed. Vroeg of laat zul je overlijden en dan ben je er vanaf. Hopelijk vindt nog vroeger de opname van de Gemeente plaats en dan zijn we er ook vanaf. Dat heet de verlossing van ons lichaam.

Er is nog iets waar we van verlost moeten worden, maar in de praktijk speelt het voor God geen enkele rol. Just who I am. Zoals je bent zou je tot de Heer komen, zonder die eerst op te knappen. En je zou het ook niet in je hoofd

halen om dat later te gaan doen. De Bijbel leert dat Christus ons reinigt. Misschien naar onze maatstaven niet snel en veel genoeg, maar je zou je er niet aan wagen om je eigen maatstaven aan te leggen. Hij doet dat. Het is Zijn werk, Zijn Hogepriesterlijke werk, dat Hij doet voor de Gemeente. Hij heeft Zich voor ons overgegeven, zoals we net ook al in Gal. 2: 20 lazen. Hij heeft Zich voor ons overgegeven, opdat Hij een eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken, door het bad des water, dat is door het Woord. Als je dus van je zondeprobleem af wil komen, dan zou je je moeten laten reinigen door het Woord van God. Als je met dat Woord niet omgaat, als je dat Woord niet tot je neemt, word je in de praktijk van je leven niet gereinigd en blijf je met je schuldgevoelens rondlopen. De vloek van het christendom is dat men daar menselijk filosofie op loslaat, ten koste van de Bijbel. Men laat de bijbel buiten beschouwing en zegt dat als je tot geloof gekomen bent je wat doen moet voor de Heer. En wat kun je nu beter voor de Heer doen dan onder de wet te leven? Dat doe je dan uiteraard uit dankbaarheid. Dat is zo volstrekt on-Bijbels! Men zou uit dankbaarheid leven onder het nieuwe Verbond en z'n leven stellen tot een Gode heilig, levend en welbehaaglijk offer en je dus met vrijmoedigheid melden, just as I am, bij de troon der genade, om je als priester in dienst te stellen van de Hogepriester van het Nieuwe Verbond.

- 20 Indien ik hetgeen doe, dat ik niet wil, zo doe ik nu hetzelfde niet meer, maar de zonde, die in mij woont.
- 21 Zo vind ik dan deze wet *in mij*: als ik het goede wil doen, dat het kwade mij bijligt.
- 22 Want ik heb een vermaak in de wet Gods, naar den inwendige mens;

Hij stemt ermee in en doet er niets aan af.

- 23 Maar ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijd tegen de wet mijns gemoeds, en mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is.

In mijn lichaam gaat het verkeerd. Daar moeten we nog van verlost worden.

- 24 Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?

Wie zal mij verlossen uit dit lichaam, waarin de dood heerst? Het is een retorische vraag, want het antwoord is...

- 25 Ik dank God, door Jezus Christus, onzen Heere.

26 Zo dan, ik zelf dien wel met het gemoed de wet Gods, maar met het vlees de wet der zonde.

Dit is de samenvatting van het hele hoofdstuk. Met het vlees dien je de wet der zonde. Daar is niet aan te ontkomen. Je moet het onderscheid kennen tussen de werking van de zonde (daar zijn we niet van verlost) en de heerschappij van de zonde (daar zijn we wel van verlost). De werking van de zonde is er wel, maar het is niet de alles overheersende werking in ons, want de overheersende kracht in ons is niet de zonde, maar de Geest. Ondanks dat de zonde in ons werkt, kunnen wij de Heer dienen. Wij hebben de verlossing en de vergeving naar de rijkdom van Gods genade en zijn geworden tot priesters naar de ordening van Melchizédek en hebben deel gekregen aan een hemels volk, aan een hemels burgerschap en een hemelse erfenis en wat het allemaal maar wezen mag. Hoezo zonde? Die is er nog wel, maar die heerst niet meer.

Datzelfde geldt uiteraard voor de dood. De dood is er nog wel, maar heerst niet meer. We zullen wellicht lichamelijk overlijden, maar we komen niet in het dodenrijk terecht, want wij zijn verzekerd dat noch dood, noch leven ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Heere. Dat heeft met ons praktische leven niets te maken. Wat er ook gebeurt, we zijn kinderen Gods en zijn veilig bij Hem. We zouden onze lichamen, zoveel als in ons vermogen ligt, beschikbaar stellen, om Hem en Zijn gerechtigheid te dienen in nieuwheid des geestes. Dat is de ultieme uitwerking van de wil van God. In ons praktische leven is de wet niet maatgevend, want het is God die in u werkt, beide het willen en het werken. Het is de werking van Christus in ons. Daar zouden we ons aan toevertrouwen, in plaats van ons toe te vertrouwen aan simpele menselijke filosofie. In Christus zijn alle schatten der wijsheid verborgen. Wij hebben de inwoning nodig van het Woord van Christus.

Hoofdstuk 8

De Geest der aanneming

- Rom. 8: 1 Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest.
- 2 Want de wet des Geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods.
- 3 Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zedende in gelijkheid des zondigen vleses, en *dat* voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees.
- 4 Opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons, die niet meer naar het vlees wandelen, maar naar den Geest.
- 5 Want die naar het vlees zijn, bedenken dat des vleses is; maar die naar den Geest zijn, *bedenken* dat des Geestes is.
- 6 Want het bedenken des vleses is de dood; maar het bedenken des Geestes is het leven en vrede;
- 7 Daarom dat het bedenken des vleses vijandschap is tegen God; want het onderwerpt zich der wet Gods niet; want het kan ook niet.
- 8 En die in het vlees zijn, kunnen Gode niet behagen.
- 9 Doch gijlieden zijt niet in het vlees, maar in den Geest, zo anders de Geest Gods in u woont. Maar zo iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe.
- 10 En indien Christus in ulieden is, zo is wel het lichaam dood om der zonden wil; maar de geest is levend om der gerechtigheid wil.
- 11 En indien de Geest Desgenen, Die Jezus uit de doden opgewekt heeft, in u woont, zo zal Hij, Die Christus uit de doden opgewekt heeft, ook uw sterfelijke lichamen levend maken, door Zijn Geest, Die in u woont.
- 12 Zo dan, broeders, wij zijn schuldenaren niet naar het vlees, om naar het vlees te leven.
- 13 Want indien gij naar het vlees leeft, zo zult gij sterven; maar indien gij door den Geest de werkingen des lichaams doodt, zo zult gij leven.
- 14 Want zovelen als er door den Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen (zonen) Gods.
- 15 Want gij hebt niet ontvangen den Geest der dienstbaarheid wederom tot vreeze; maar gij hebt ontvangen den Geest der aanneming tot kinderen (der aanstelling tot zonen), door Welken wij roepen: Abba, Vader!

- 16 Dezelve Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn.
- 17 En indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen van God, en mede-erfgenamen van Christus; zo wij anders met *Hem* lijden, opdat wij ook met *Hem* verheerlijkt worden.

Rom. 8: 1 Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest.

Zo is er dan nu geen verdoemenis meer in Christus Jezus.

Zo dan nu = terugverwijzend naar het voorgaande, concluderend uit het voorgaande. Daar is uiteengezet dat we met Christus zijn gestoven, begraven en opgewekt; dat we gerechtvaardigd zijn door de opstanding van Christus; dat we, gerechtvaardigd zijnde, vrede hebben bij God.

En zo is er dan geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn.

Nu = je kunt het als samenvattend lezen, maar ook dat het niet zozeer over de toekomst gaat, maar over het heden. Daar gaat het blijkbaar ook over, al is men in het algemeen niet gewend om het vers ook zo te lezen.

Men is gewend bij verdoemenis te denken aan eeuwige verdoemenis.

Verdoemenis = veroordeling;

Rechtvaardiging = vrijspraak.

Rechtvaardiging en verdoemenis zijn dus aan elkaar tegenovergestelde begrippen. In het algemeen maakt men zich alleen maar druk over een eventueel eeuwig oordeel en dus leest men dit als dat een gelovige in de toekomst niet alsnog zal geoordeeld worden. Dat is ook zo, maar dat staat hier niet.

Zo is dan **nu** geen veroordeling voor degenen die in Christus Jezus zijn.

Dat men het gewoonlijk niet zo leest, komt waarschijnlijk voort uit het feit dat men doorgaans geen enkel idee heeft waaruit die eventuele veroordeling in het heden dan zou kunnen of moeten bestaan. Men is hier vaak allang de draad kwijtgeraakt en omdat men gewoon over uitspraken heen leest, die over een verdoemenis in het heden gaan.

Je zou het vers terug moeten koppelen aan hoofdstuk 1: 18. De toorn Gods en daarmee het oordeel Gods wordt geopenbaard van den hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid der mensen, die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden. Met andere woorden, de hele wereld bevindt zich onder die toorn Gods en is dus veroordeeld en wordt veroordeeld in deze tegenwoordige tijd.

In Joh. 3: 18 staat dat wie in Hem gelooft niet veroordeeld wordt, maar die niet gelooft is alrede veroordeeld. Zo is er dan nu geen verdoemenis voor

degenen die in Christus Jezus zijn. Het gaat over het oordeel Gods over de mensheid in deze tegenwoordige tijd. Dat oordeel is dat God de wereld heeft losgelaten en in duisternis achtergelaten. Daar waar de wereld vandaag in duisternis en onwetendheid verkeert (God zorgt daar min of meer voor), daar gelden deze dingen niet voor kinderen Gods, want wij zouden in het licht wandelen, want het Evangelie der heerlijkheid van Christus zal onze harten verlichten (2 Kor. 4: 4). God, Die gezegd heeft dat Licht uit de duisternis zou schijnen, heeft in onze harten geschenen met het Licht van het Evangelie der heerlijkheid van Christus, Die het beeld Gods is.

Wij wandelen dus niet in duisternis, maar in het Licht. Wij zijn niet door God losgelaten, maar wandelen in gemeenschap met de Heer.

Rom. 5 zegt dat we gerechtvaardigd zijn uit het geloof en vrede bij God hebben. Hij is voor ons gestorven toen wij nog zondaren waren, maar nu wij met God verzoend zijn, doet Hij ook het één en ander voor en aan en door ons. Wij zijn overgegaan van de dood in het leven. Wij zijn overgezet uit de duisternis tot Zijn wonderbaar Licht. We zijn verlost uit deze tegenwoordige boze eeuw en geplaatst in de toekomstige eeuw. Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn. We leven niet meer onder de heerschappij van de zonde, ook niet meer onder de heerschappij van de wet, maar we leven nu onder de leiding van de Heilige Geest. Dat is de overgang van de vorige hoofdstukken naar hoofdstuk 8. Niet meer onder wet en zonde. Er is geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn; zij leven nu onder de leiding van de heilige Geest.

Leef je onder de heerschappij van de zonde, dan leef je onder het oordeel daarvan; leef je onder de heerschappij van de wet, dan leef je onder het oordeel daarvan. Ben je een sterfelijk mens, dan leef je ook nog eens onder de heerschappij van de dood. Maar de vorige hoofdstukken hebben uiteengezet dat we daarvan verlost zijn en samenvattend kunnen we zeggen dat er nu geen verdoemenis is voor degenen die in Christus Jezus zijn. Dat zijn degenen die met Hem één plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods en in de gelijkmaking Zijner opstanding. Degenen die in Christus Jezus zijn hebben deel aan het opstandingsleven van Christus en zijn gezegend met elke geestelijke zegening in de hemel.

Er is geen veroordeling voor degenen die in Christus Jezus zijn. Dat er eventueel in de toekomst nog een veroordeling komt, maar niet over de gelovigen, is waar, maar daar gaat het niet over. Zoals gezegd, waar men geen idee heeft van dat tegenwoordige oordeel van God over de wereld, daar begrijpt men dit vers dus ook niet. Maar wij zijn niet onwetend. De Heere Jezus zegt Zelf dat als men bij Zijn Woord blijft, zo zijt gij waarlijk Mijn discipelen en zult de waarheid verstaan en de waarheid zal u vrijmaken (Joh. 8: 31, 32).

In de Bijbel lees je niet die uitspraken waar we vaak mee worden doodgegooid, zoals 'dat kunnen wij niet weten; dat is het geheimenis Gods; dat moet je maar aannemen, want dat valt niet te begrijpen'. Als de Bijbel spreekt over geheimenis of verborgenheid, dan wordt juist gezegd dat we dat wel kunnen weten, omdat de bedekking van de verborgenheid is afgenomen. In de tweede plaats staat er dat wij de waarheid zouden verstaan. Bovendien heeft God ons de Geest gegeven, opdat wij zouden weten de dingen die ons van God geschonken zijn. Bovendien, God heeft ons het verstand gegeven, opdat wij de waarachtige zouden kennen (1 Joh. 5: 20). In Jes. 55 zegt God dat Zijn wegen hoger zijn dan onze wegen, maar in werkelijkheid wordt daar door de Heer gezegd: 'Luister naar Mij, neigt uw oor tot Mij, hoort, en uw ziel zal leven, want Mijn wegen zijn hoger dan uw wegen en Mijn gedachten zijn hoger dan uw gedachten'. We kunnen die wegen en die gedachten dus wel degelijk kennen, maar we moeten dan wel naar Hem luisteren. En als we naar Hem luisteren, dan leren we deze dingen verstaan. De Geest zou ons immers in heel de waarheid leiden en zal ons niet onwetend laten.

Dat wij niet onder het oordeel leven heeft tot gevolg dat we in het Licht wandelen, dat we weten Wie de Heer is en weten wat Zijn plan is en weten waarheen Hij onderweg is en daarmee ook weten wat God ons in Christus geschonken heeft. Dat is allemaal niet verborgen, net zo min als wij dat niet zouden kunnen begrijpen. Het is juist de bedoeling dat we het begrijpen. Daarvoor heeft Hij ook ons Zijn Woord en Zijn Geest gegeven en Zijn wijsheid. Want, indien het iemand van u aan wijsheid ontbreekt, dat hij die van God begere, Die eenieder mildelijk geeft en niet verwijt (Jak. 1: 5). Je moet het alleen wel in geloof begeren, wat betekent dat je bereid moet zijn God op Zijn Woord te geloven. Als je dan die wijsheid begeert, dan kun je er gerust om vragen, want het is in overeenstemming met Zijn wil om die dingen te verstaan.

De individuele mens wordt opgeroepen om de duisternis waarin de wereld verkeert achter zich te laten en te komen tot Christus, Die het Licht der wereld is en Die met Zijn Licht zou schijnen in onze harten. Maar hoeveel christenen zijn er die die duisternis verkiezen en er een hekel aan hebben als je hen een Bijbel voorhoudt, omdat ze liever in de duisternis blijven, zodat ze later tot de Heer kunnen zeggen: 'Wij hebben het niet geweten, want wij wisten dat Uw wegen ondoorgrondelijk zijn'. Dat is natuurlijk heel naïef. Hij heeft het aan ons geopenbaard en dus is er geen excuus.

Dat het over het tegenwoordig oordeel gaat waarvan wij verlost zijn, blijkt ook uit de rest van het vers, waar staat: die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest.

Dit is een omstreden Schriftgedeelde. Latere vertalingen hebben de rest van dit vers dan ook weggelaten. Dat valt goed te beargumenteren, want het zal duidelijk zijn dat, als die verdoemenis uit dit vers de veroordeling op de Jongste Dag is, of althans een veroordeling in de toekomst, dan zal het ons evangelische christenen toch hopelijk duidelijk zijn dat het niets te maken heeft met of we naar het vlees wandelen of naar de Geest. Of een mens in het eeuwig oordeel komt is niet afhankelijk van zijn levenswandel. We worden immers niet behouden op grond van onze levenswandel, maar op grond van geloof. Dat is niet altijd hetzelfde. Er zijn genoeg gelovigen die dat hun leven lang demonstreren. Zij zijn gelovigen, maar aan hun wandel kun je dat niet zien. En omdat je geloof aan de buitenkant niet kunt zien, zo is de redenering, hoort het laatste gedeelte van Rom. 8: 1 er niet bij.

Maar ook al zou de rest van het vers er niet achter behoren te staan, een paar verzen verderop staat dezelfde tekst wis en waarachtig wel. Het maakt feitelijk dus niet uit of de rest van vers 1 er nu wel of niet staat. Het gaat namelijk wel degelijk over degenen die niet wandelen naar het vlees, maar naar de Geest. Lees vers 4 en 5 maar...

- 4 Opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons, die niet meer naar het vlees wandelen, maar naar den Geest.
- 5 Want die naar het vlees zijn, bedenken dat des vleses is; maar die naar den Geest zijn, *bedenken* dat des Geestes is.

De rest van de perikoop gaat wel degelijk over het wandelen naar het vlees of naar de Geest. Maar ook de twee voorgaande hoofdstukken gingen over de wandel van de gelovige. Wij zijn gerechtvaardigd van de zonde (hoofdstuk 5), maar vervolgens is de vraag wat dit nu betekent voor onze praktische levenswandel. Daar gaat vrijwel heel het vervolg van de brief over: hoofdstuk 6, 7, 8, 12 – 15. Het ligt dus toch voor de hand om heel vers 1 te lezen. Het gaat over ons leven nu. Het zal nu toch duidelijk moeten zijn dat wedergeboren mensen die nu naar het vlees wandelen dus in duisternis zijn en dus zich bevinden onder het oordeel Gods, want in het vlees woont geen goeds en het vlees onderwerpt zich der wet Gods niet. Dat kan ook niet. Die in het vlees zijn kunnen Gode niet behagen. Het bedenken des vleses is vijandschap tegen God.

Vele wedergeboren mensen leven gewoon onder het oordeel waaronder de wereld zich ook bevindt. Zij wandelen in duisternis. Sommigen denken dat dat geloof is: onwetendheid en onbegrip. Daar zijn ze nog een soort trots op ook. Ze laten het allemaal aan de Heer over. Dat wil zeggen, ze schuiven de verantwoordelijkheid over hun leven op Hem af en zeggen dat een mens alleen behouden wordt wanneer hij uitverkoren is en niet weet of hij

uitverkoren is. En als het zo is, dan moet God het Zelf regelen en zo schuift men z'n eigen verantwoordelijkheid weg.

De evangelische variant daarop is dat we uitverkoren zijn op grond van geloof en sindsdien laten we ons leiden door de Heer bij elke stap die we doen. Dus de verantwoordelijkheid voor ons eigen leven ligt ook bij de Heer. Daarna komen de grote problemen, want waarom doet de Heer dit in mijn leven? En waarom doet Hij niet dat in mijn leven? Dat zijn heel oneerlijke vragen, want de vraag had moeten zijn: 'Waarom doe ik niet zus en waarom doe ik niet zo?'. Zo wordt de verantwoordelijkheid naar de Heer teruggeschoven. Dat deed Israël in het verleden ook. Maar God legt de verantwoordelijkheid bij de mens, die zijn keuze zou moeten maken en daaruit zou leven. Voor ons in nieuwtestamentische tijd betekent dit, dat wij die gelovigen zijn, hebben eeuwig leven en dus de heilige Geest ontvangen en we zouden dus naar de Geest leven. Niet er naartoe, maar in overeenstemming met die Geest wandelen. Als dat zo is, dan wandelen wij in het Licht met Jezus, het donker dal ligt achter mij.

Hoe zijn wij van deze verdoemenis uit Rom. 8: 1 verlost? Het meest voor de hand liggende antwoord is door de dood en opstanding van de Heere Jezus Christus, maar dat is niet het goede antwoord. Als het over een toekomstig oordeel zou gaan, dan is dat inderdaad waar. Hij heeft immers onze zonden gedragen en is opgewekt om onze rechtvaardigmaking. Maar het gaat over het tegenwoordige oordeel Gods. Hoe word je daarvan verlost? Hoe worden wij in de praktijk, in ons leven van alle dag, verlost van dat tegenwoordige oordeel, van de duisternis van deze wereld? Het antwoord staat in het volgende vers...

- 2 Want de wet des Geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods.

Want = een redengevend voegwoord. Want de wet des Geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods. Het gaat over praktische dingen. Hoe komt het dat we verlost zijn van de duisternis en onwetendheid?

De zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle mensen en onderwijst ons.... wij worden door de zaligmakende genade Gods onderwezen. Het tegenovergestelde daarvan komt überhaupt niet voor in de Bijbel, namelijk dat de zaligmakende wet Gods verschenen is aan alle mensen en ons onderwijst. De zaligmakende wet Gods is niet verschenen aan alle mensen en onderwijst ons ook niet en is bovendien niet zaligmakend. Dat staat nergens. Wij worden bevolen den woorden der genade (Hand. 20: 32). Genade zou ons onderwijzen. Daar waar wet veelal de verwijzing is naar het Oude Verbond,

daar is genade de verwijzing naar het Nieuwe Verbond. Daarom heet het Nieuwe Verbond ook het Verbond der genade.

De wet des Geestes des levens;

De wet der zonde en des doods.

Het zal duidelijk zijn dat de wet der zonde en des doods de aanduiding is van het Oude Verbond, want de wet is een bediening des doods en de wet doet de zonde heersen. Immers, de zonde zal over u niet heersen, want gij zijt niet onder de wet. Als we onder de wet leven, moeten we ons bij alles afvragen of het zonde is of niet. Dan beheerst de zonde ons leven.

Maar wij zijn vrijgemaakt van het Oude Verbond, dat een bediening der zonde en daarmee een bediening des doods is (2 Kor. 3: 7). Het Nieuwe Verbond echter heet in het volgende vers van 2 Kor. 3 een bediening des Geestes.

De wet des Geestes des levens = het Nieuwe Verbond.

Wet is onderwijzing. De wet is niet voorgeschreven op straffe van, maar het waren onderwijzingen: zo is het nu eenmaal en anders niet.

De onderwijzing des Geestes en des levens, want wij worden onderwezen door de genade Gods. Die heeft ons vrijgemaakt van het Oude Verbond der zonde en des doods. De boom des levens heeft ons vrijgemaakt van de boom der kennis van goed en kwaad.

Nog een keer; hoe worden wij in de praktijk verlost van het oordeel waaronder wij van nature leefden? Doordat wij onderwezen worden in het Nieuwe Verbond. Door de onderwijzing van Geest en leven in Christus Jezus. Daar waar wij leren verstaan, want onderwijs doet ons dingen begrijpen, dat wij in Christus Jezus eeuwig leven hebben ontvangen en voor God naar de oude mens dood zijn en begraven, daar worden wij in de praktijk vrijgemaakt van de heerschappij van de wet. Je kunt christenen uitleggen, met de Bijbel in de hand, dat wij als gelovigen geacht worden niet onder de wet te leven, omdat we van de wet verlost zijn. Ze zullen wellicht de hele uiteenzetting nog begrijpen en aannemen ook en gaan vervolgens over tot de orde van de dag en leven gewoon weer onder de wet. Hoe komt dat? Zij hebben geen alternatief. Ze hadden de wet en zijn er vrij van, maar hebben niets anders. Hoezo zijn ze er dan vrij van? Het is alleen een leerstellige waarheid. Ze begrijpen het wellicht, maar in de praktijk functioneert het voor geen meter.

Er zijn ook gelovigen die helemaal geen idee hebben van de wet en van het Oude Verbond, omdat ze er niet in opgevoed zijn. Toch zijn ze vrij van de wet. Hoe komt dat? Omdat ze onderwezen zijn in de genade Gods. Dat is in de praktijk noodzakelijk. Het mag leerstellig waar zijn dat wij door het lijden en de dood van de Heere Jezus verlost zijn van het Oude Verbond der wet en daarmee van de heerschappij van zonde en dood, maar in de praktijk van het

leven van alledag heb je daar niet zoveel aan, want in de praktijk van het leven moet je leren leven uit het enige echte alternatief, namelijk uit genade. Je zou de Heer moeten leren kennen, echter niet als Degene Die zou moeten oordelen over de zonden in ons leven. Dat doet Hij God zij dank niet, omdat Hij een genadig en barmhartig God is. Nee, je zou Hem moeten leren kennen als Degene die gezeten is op de troon der genade, tot Wie wij met vrijmoedigheid zouden gaan om genade te krijgen en barmhartigheid te vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd (Hebr. 4: 16). In de praktijk word je pas vrij van de wet der zonde en des doods, wanneer je wordt onderwezen in de genade. Dat onderwijs is een praktisch onderwijs. Het gaat trouwens altijd om praktische dingen.

Hoe worden we in de praktijk dan onderwezen in de genade? Doordat wij in de praktijk omgeven worden met allerlei mensen die ons slecht behandelen en die ons onrecht doen. Maar we hebben geleerd om uit genade te leven en dus vergeven we hen. We laten het voor wat het is. We lijden liever onrecht en geven het over aan God. Hem komt het rechtvaardig oordeel toe. Dat je andere mensen vergeeft is één ding, maar wat nog belangrijker is, is dat je leert je eigen zonden te accepteren. Als het niet de bedoeling is dat we anderen gaan bekeren, in de zin van veranderen en hun vertellen wat ze doen en laten moeten, hoezo zouden we onszelf dan wel zeggen wat we doen en laten moeten en eisen stellen en dat soort dingen meer? Er zijn ook gelovigen die denken dat als God onze zonden heeft weggedaan, dat we dan dus niet meer zondigen. Dat is niet zo. God heeft de schuld van die zonden weggedaan, maar verder zondigen we nog net zo hard door, of misschien nog wel meer, omdat de duivel zich er dan ook nog mee gaat bemoeien. En dan? Meestal wordt gepredikt dat je van alles niet mag en andere dingen juist weer moet doen. De dominee zal je wel even vertellen hoe je moet leven, want hij heeft ervoor doorgeleerd. Wij zijn maar dom volk. Zo dachten de Farizeeën ook over hun gehoor. Dat gebeurt in onze dagen nog precies zo. Dat is wet en daardoor leef je onder de verdoemenis en de duisternis.

We zouden leren voor onszelf en voor anderen wat het betekent om te leven uit de rijkdom van Gods genade. Om te leven in het bewustzijn dat we zondaren zijn, dat we van geen kant deugen, maar dat we niettemin kinderen Gods zijn en dat Hij ons gebruikt en gemaakt heeft tot dienstknechten Gods onder het Nieuwe Verbond. Daardoor wordt men vrij van de heerschappij van zonde en dood. Daardoor wordt God in ons verheerlijkt. Dat is heel wat anders dan in de praktijk van ons leven proberen niet meer te zondigen en dat soort dingen meer. Dat is tot eer van de mens, maar niet tot eer van God. De eer van God is hierin gelegen, dat Hij verheerlijkt wordt in onze levens, hoewel wij van nature nog steeds zondig zijn. We hebben nog steeds een zondig lichaam, met al z'n tekortkomingen; bovendien een sterfelijk lichaam.

Niettemin wordt God werk daarin volbracht. En terwijl heel de wereld met al z'n kennis en wetenschap niettemin in duisternis is, laten wij ons, eenvoudige mensen, alleen onderwijzen door de genade Gods en wandelen dus in het Licht. Dat maakt ons in de praktijk vrij van de wet der zonde en des doods. Al die theoretische discussies over of we onder de wet of onder de genade leven, blijven steken bij het gebrek aan een alternatief. Leven uit genade is een actieve keuze, waarbij men zich afhankelijk stelt van de Heer, bij alles wat Hij ons gratis en voor niets ter beschikking stelt. Niet omdat we ook maar iets verdienen en ook niet omdat we nette mensen zijn.

Het leren leven onder het Nieuwe Verbond en uit de genade blijkt een hoge drempel te zijn, omdat de heerschappij van de genade uiteraard niet naar de mens is. Met genade kun je de wereld niet regeren, maar door genade worden wij als kinderen Gods door God geleid. Daar gaat het volgende vers dan ook over.

- 3 Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zendende in gelijkheid des zondigen vleses, en *dat* voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees.

Een lastige zin. We halen eerst de hulp- en bijzinnen eruit, om de hoofdzin vast te houden, maar zelfs dat lukt niet. Dat komt omdat er twee woorden verwisseld zijn.

Want... en daarna begint meteen de eerste bijzin. Haakje openen dus.

Want (hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was) heeft God (Zijn Zoon zendende in gelijkheid des zondigen vleses, en *dat* voor de zonde) de zonde veroordeeld in het vlees.

De hoofdzin is dus: Want God heeft de zonde veroordeeld in het vlees.

Dan wordt het dus als volgt: Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn, want de wet des Geestes des levens heeft mij vrijgemaakt dan de wet der zonde des doods, want God heeft de zonde veroordeeld in het vlees.

Daarom zouden we ook niet naar het vlees wandelen, want God heeft het vlees, namelijk de oude mens met z'n zonde, veroordeeld. Dat is al gebeurd. God rekent de oude mens niet meer. God rekent dus ook de zonde niet meer, want Hij heeft de zonde veroordeeld in het vlees. Hoe dan? Dat staat in de laatste twee tussenzinnen. Namelijk, Zijn Zoon zendende in gelijkheid des zondigen vleses en dat voor of ter wille van de zonde.

De Heere Jezus kwam in deze wereld en droeg onze zonden, om vervolgens die zonden der wereld weg te nemen. Hij heeft Zelf onze zonden gedragen op het hout. Die zonden zijn al veroordeeld en waar dat al gebeurd is, is er niet

opnieuw nog veroordeling van de zonden en dus is er geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn. Hij heeft onze zonden gedragen.

En nu de eerste twee hulpzinnen: hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was.

Hetgeen der wet onmogelijk was duidt op hetgeen de wet eigenlijk zou moeten doen, maar niet kon. En wat de wet niet gedaan heeft, heeft God gedaan. Anders gezegd, dat heeft de Zoon van God gedaan.

De wet zou de zonde weg moeten nemen. Waarom de wet? Opdat we niet zouden zondigen. Dat is in elk geval de menselijke filosofie. Als wij mensen nu maar weten wat goed is en wat kwaad, dan kunnen we daarmee leven. Dan weten we wat we niet moeten doen en wat we wel moeten doen. Dat is wel zo, maar het punt is dat dat niet werkt. Het is theorie, maar in de praktijk werkt het niet. Dan weet je wel wat het goede is, maar als je het goede wil doen, dan ligt het kwade je bij en het goede dat je wil doen, dat vind je niet. Daar komt niets van terecht, terwijl het kwade, dat je niet wil doen, dat doe je juist wel. Daar houdt de wet geen rekening mee. Zelfs de christelijk ethici houden daar geen rekening mee. We leren onder de wet wat we moeten doen en vooral wat we moeten laten, maar het werkt niet, omdat we niet anders kunnen. Het zit niet in onze natuur. Je kunt alleen wat in je zit ontwikkelen en daarmee andere dingen die er ook in zitten wellicht onderdrukken, maar daar blijft het ook bij.

De wet is een juk dat wij, noch onze vaders hebben kunnen dragen. Wij zijn verlost van de ijdele wandeling die ons door de vaders is overgeleverd. Dat is de wet. De wet heeft te maken met de eerste beginselen der wereld. De wet kan de mens niet vrijmaken van de zonde en dus van de dood. God gaf ons juist die wet om dat te demonstreren. Dat leert de geschiedenis van Israël ons ook daadwerkelijk. Het werkt niet en dat geldt net zo goed voor kinderen Gods. Degenen die onder de wet leven bewijzen dat het niet werkt, niettemin houden ze eraan vast met allerlei theorieën die men daarvoor ontwikkeld heeft, maar volstrekt on-Bijbels zijn.

Hoe dan ook, de wet kon de zonde niet wegnemen of onderdrukken, maar God heeft toch bewerkstelligd wat Hij wilde, echter niet via de wet, maar via de genade. Niet via Mozes, de middelaar van het Oude Verbond der wet, maar via Christus, de Middelaar van het Nieuwe Verbond der genade. De wet is door Mozes gegeven, maar genade en waarheid is door Jezus Christus geworden (Joh. 1: 17). Daarom zouden we ook met vrijmoedigheid naderen tot de troon der genade, wat impliceert dat genade heerst.

God heeft Zijn Zoon gezonden in gelijkheid des zondigen vleses. Dat schijn je niet te mogen zeggen. Niettemin staat het hier. Hij kwam in deze wereld als Mens en dus in gelijkheid des zondigen vleses. Overmits dan de kinderen des

vleses en bloeds deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden, opdat Hij door den dood te niet doen zou dengene, die het geweld des doods had, dat is, den duivel (Hebr. 2: 14).

Hij is net als de kinderen (Gods) vlees en bloed deelachtig geworden. Hij was toen ook meteen sterfelijk. Dat is wel gebleken toen Hij aan het kruis hing. Hij werd zelfs vlees en bloed deelachtig om te kunnen sterven. Hij werd ook Mens om Hogepriester te kunnen worden, want die worden uit de mensen genomen (Hebr. 5: 1).

Hij werd Mens, om zo te kunnen sterven en zo de zonden weg te kunnen doen. Hij droeg onze zonden en werd door God als een zondaar beschouwd. Hoe dat precies in z'n werk ging, staat niet in de Bijbel. Daar hoeven we dus ook niet allerlei theorieën op los te laten. Hij kwam in gelijkheid des zondigen vleses en is bovendien in alle dingen, gelijk als wij, verzocht geworden, doch zonder zonde (Hebr. 4: 15).

Zonder zonde = zonder missen, zonder ontrouw te zijn. Hij is steeds trouw gebleven aan het Woord Gods en dus aan Zijn hemelse Vader. De Heere Jezus werd door de duivel verzocht, maar pareerde steeds met: 'Er staat geschreven...'. Hij bleef trouw aan het Woord van God. De eerste Adam werd ook door de duivel verzocht. Ook daar werd het Woord van God ter discussie gesteld en Adam ging mee.

Daarom, omdat Hij in alle dingen verzocht is geworden, gelijk als ook wij, kan Hij behoorlijk medelijden hebben met onze zwakheden en kan Hij een barmhartig en getrouw Hogepriester zijn (Hebr. 4: 15; 2: 17).

Hij kwam dus in gelijkheid des zondigen vleses. Zo werd Hij gezonden en werd Hij mens en met zwakheid omvangen (Hebr. 5: 2).

Terug naar Rom. 8: 3. Wat de wet niet kon doen, heeft God inmiddels gedaan. Daarmee is de zonde veroordeeld en zijn wij van het zondeprobleem verlost en dus vrijgemaakt van de wet. Dat zouden we leren verstaan, om vervolgens uit genade te leven.

God heeft de zonde veroordeeld in het vlees. Waartoe?

- 4 Opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons, die niet meer naar het vlees wandelen, maar naar den Geest.

Opdat de zin van de wet vervuld zou worden in ons, nu, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest. We zijn weliswaar niet meer onder de wet, maar het algemene doel van de wet wordt wel degelijk in ons bereikt. Sommigen begrijpen dat niet en vinden dat het allemaal zo dicht bij elkaar ligt, dat ze het nog verder in elkaar schuiven en zo de verbondstheologie ontwikkelen. Daarin wordt in de praktijk geen onderscheid meer gemaakt tussen wet en genade. Men zegt wel dat we uit genade zalig moeten worden en uit genade moeten leven, maar je moet je ook aan de wet houden. Strikt

genomen kan dat niet eens, omdat die twee dingen lijnrecht tegenover elkaar staan. Maar ja, men komt op deze ideeën door teksten als deze. Het recht der wet wordt in ons vervuld en dat komt dan kennelijk omdat wij ons aan de wet houden. In Rom. 13: 9 staat dat de hoofdsom der wet is dat we onze naaste lief zouden hebben als onszelf en de liefde doet de naaste geen kwaad. Zo is dan de liefde de vervulling der wet. Dat moeten we dan dus wel doen. Maar dat staat er niet. Er staat dat het algemene idee van de wet is, de samenvatting, dat gij de Heere uw God lief zult hebben, met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand en met alles wat in u is en het tweede gebod, daaraan gelijk, dat gij uw naaste lief hebt als uzelf. De aardigheid daarvan is dat precies dat vervuld wordt in kinderen Gods, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest. Want, hebben wij de Heere onze God lief met heel ons hart enzovoort, boven alles? Als het goed is wel. Het is de vrucht namelijk van Gods Woord in ons. Dat is de vrucht van de Geest. Wij als kinderen Gods hebben toch onze Naaste lief? In de hoge en ook in de afgeleide betekenis van het woord? Onze Naaste is de Heere Jezus Christus. Wij hebben Hem toch lief? En we ontwikkelen toch een liefde voor onze broeders en zusters? Dat is de vrucht van de Geest in ons. Dat is nu de vervulling van de wet, maar die zegt het ons niet meer, want wij leven niet meer onder de wet. Wij moeten niet God liefhebben; wij moeten niet onze naaste liefhebben; wij moeten geloven in de Heere Jezus Christus en ons laten onderwijzen door de genade Gods. Waarom? Waar leidt dat toe? Opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons, die niet meer naar het vlees wandelen, maar naar de Geest. Nu het niet meer hoeft, nu het niet meer verplicht is opgelegd, wordt het ineens gerealiseerd. Zodat iemand als Paulus zegt: 'Ik leef, maar niet meer ik, maar Christus leeft in mij', 'het leven is mij Christus'. Dat is hetzelfde als: 'Ik heb de Heere mijn God lief met geheel mijn hart en met geheel mijn ziel en met geheel mijn verstand en met alles wat in mij is'.

De liefde doet de naaste geen kwaad en wij die de broeders liefhebben, doen de broeders geen kwaad. Integendeel! Wij dienen elkaar.

Dat is dus wat de wet in het algemeen dwingend voorschreef, maar toen konden wij het niet. Maar nu zijn we van de wet verlost en nu ontstaat spontaan, door de heerschappij van de genade, precies dat wat de wet ons eerst dwingend voorschreef.

God heeft de zonde veroordeeld in het vlees, via de Heere Jezus, Die onze zonden gedragen heeft op het hout, opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons die niet naar het vlees wandelen, maar in overeenstemming met de Geest.

- 5 Want die naar het vlees zijn, bedenken dat des vleses is; maar die naar den Geest zijn, *bedenken* dat des Geestes is.

Die naar het vlees zijn = die naar aardse en menselijke maatstaven leven. Als je naar het vlees bent, dan bedenk je de vleselijke, de aardse, dingen. Dan houd je je met de mens en zijn aardse omstandigheden bezig. Maar wij als kinderen Gods zouden naar de Geest zijn en dus bedenken dat des Geestes is. Bedenken = zoeken. Ergens op gericht zijn. Zoek de dingen die boven zijn; bedenk de dingen die boven zijn. Beide woorden geven aan dat men zich ergens op richt.

Het hele probleem is dat waar een mens, vaak ook gelovigen, problemen heeft, hij geneigd is zichzelf en zijn eigen leven te onderzoeken en probeert uit te zoeken wat hij zou moeten doen en/of laten, waardoor hij de omstandigheden of de problemen het hoofd kan bieden. Als je in handen komt van de zogenaamde zielszorg, dan staat nog maar één ding centraal, namelijk de mens en gewoonlijk jezelf. Dan houdt iedereen zich met je bezig en beoordelen ze je en laten ze je praten en dan gaat het alleen nog maar om de mens met zijn problemen. De Bijbel leert dat de problemen daardoor vaak alleen maar groter worden. De mens is op zichzelf gericht en dat werkt niet. Het probleem kan namelijk niet in de mens zelf opgelost worden. De mens is het probleem. Hij kan daar van af raken, door zich op iets of iemand anders te richten. Daarom zegt de Bijbel: 'Zoek de dingen die boven zijn, waar Christus is, zittende aan de rechterhand Gods. Bedenk de dingen die boven zijn, niet die op de aarde zijn. Want gij zijt gestorven en uw leven is met Christus verborgen in God. (Kol. 3: 1 – 3).

Geef sterke drank aan degenen die verloren gaan, opdat zij hun ellende vergeten. Die sterke drank is een beeld van het nieuwe leven onder het Nieuwe Verbond. Geef dat nieuwe leven aan degenen die bitterlijk bedroefd zijn, opdat zij hun ellende vergeten. We moeten leren om onszelf te vergeten, om ons te richten op iemand anders. Dat kun je dan maar het beste doen door Degene te zoeken Die boven is.

Zoek eerst het Koninkrijk Gods en al deze dingen, die je naar de mens nodig hebt hier op aarde, zullen je worden toegeworpen. Want uw Vader weet dat gij die nodig hebt. Kortom, we zouden de Heer zoeken en, met andere woorden, we zouden de Heer dienen en Hij zorgt voor Zijn kinderen, dan wel voor Zijn personeel. Wij zijn beiden. Zo werkt het.

De mens heeft geen inzicht nodig in z'n eigen problematiek, maar inzicht in Wie Christus is, opdat wij Hem zouden kennen en de kracht van Zijn opstanding. Dat is de algemene Bijbelse boodschap. Het probleem van de mens is dat hij op zichzelf georiënteerd is en als hij onder de wet leeft, dan is dat nog veel sterker het geval. Als je op jezelf gericht bent, dan zie je de Heer niet en als Jezus van Nazareth dan komt, dan herkent men Hem op geen enkele manier als de Messias. Zo was het toch met het Joodse volk onder de

wet. Ze vonden zichzelf heel wat, maar de bedoeling is dat we niet op onszelf gericht zijn, maar op de Heer, Die wij dienen.

Zolang we naar het vlees zijn en gericht zijn op het vlees en vleselijke dingen bedenken (en hoe meer problemen we hebben, hoe meer we die vleselijke dingen bedenken), kunnen wij Gode niet behagen. Het bedenken des vleses blaast de mens op, het maakt hem belangrijk. Heel veel mensen die problemen hebben, cultiveren die problemen ook nog eens, want dat maakt hen belangrijk. Ze krijgen dan aandacht, niet alleen van zichzelf, maar ook van hun omgeving, omdat ze geholpen moeten worden en het de christelijke plicht van de gemeenteleden is om zulke mensen te helpen. Sommigen wentelen zich in hun problemen. Ze vinden het prachtig, maar dat is niet het dienen van de Heer, maar het bedenken wat des vleses is.

Daarmee zijn niet alle mensen veroordeeld die problemen hebben, maar is wel de vinger gelegd op waar het probleem feitelijk ligt. We zouden niet onszelf bedenken, maar Hem. Wie Hij is en wat Hij doet. Dat doet ons onze ellende vergeten. We zouden afleggen aangaande de oude mens, de voorgaande wandeling en de nieuwe mens aandoen. Problemen? Afleggen! Uitdoen! Maak je er geen zorgen over. Natuurlijk is het jasje vuil. Nou en? Dan doe je het gewoon uit. Misschien denk je dat jouw jasje helemaal niet vuil is en dat er helemaal geen kreukels in zitten, nou, dat maakt niet uit; je zou hem uitdoen. Het is de oude mens. Die telt toch niet voor God. Die is geoordeeld. God rekent de nieuwe mens.

De rest van Rom. 8 zegt dat wij niet zouden geleid worden door menselijke overleggingen, door vleselijke bedenkingen, maar dat we geleid zouden worden door de Geest. Dat houdt in, dat die Geest ons in heel de waarheid leiden zou. Hij zou ons leiden in heel het Woord van God en ons onderwijzen in heel de Bijbel, in de genade Gods. Zo worden we gebracht tot de troon der genade. We zouden ons richten op de Heere Jezus Christus. Hij hoort centraal te staan in ons denken en daarmee ook in onze praktische levenswandel. Natuurlijk zijn er wel eens problemen, maar daar hebben we geen tijd voor. Er zijn andere dingen en die zijn belangrijker, namelijk onze dienst aan de Heer, onze trouw aan Hem. Al het andere laten we dan maar aan de Heer over. Dat is de bedoeling en dat is Bijbelse waarheid. Hij zou voor ons zorgen, maar dan wel zolang wij ons laten leiden door Zijn Geest, door Zijn Woord, dan wel door de Hogepriester Zelf.

We zouden dus niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest. Naar het vlees wandelen houdt onder andere in het leven onder de wet en dus onder de dienstbaarheid van de wet en daarmee ook in de praktijk onder de slavernij van de zonde. Dat is immers leven naar het vlees. De natuurlijke mens leeft in het algemeen over de hele wereld inderdaad onder de wet, is

religieus en denkt dat hij dingen moet doen en dingen moet laten, om zo een beter mens te worden. Dat is wandelen naar het vlees en het dient tot niets.

Wij zouden wandelen naar de Geest, in overeenstemming met de Geest. Dat wil zeggen, dat we die Geest ook zouden zoeken.

- 5 Want die naar het vlees zijn, bedenken dat des vleses is; maar die naar den Geest zijn, *bedenken* dat des Geestes is.

Naar het vlees zijn = naar het vlees wandelen.

De wandel van de mens bestaat in de eerste plaats uit zijn denken, wat in zijn hart omgaat. Het gaat niet primair om hoe wij leven en hoe de buitenwereld daar eventueel tegenaan kijkt, maar om hoe wij de dingen beleven; hoe we er zelf tegenaan kijken en hoe we de dingen zelf zien. Onze wandel is dus in de eerste plaats ons denken en dat wordt hier ook door de apostel gezegd. Die naar het vlees zijn, bedenken dat des vleses is. En andersom, die naar de Geest zijn, bedenken dat des Geestes is.

Het andere woord voor bedenken is dus zoeken = gericht zijn op; zich ergens naar uitstrekken. Als je bedenkt wat des vleses is, dan richt je je op het vlees. Als je bedenkt dat des Geestes is, dan richt je je op de Geestelijke dingen. De Geestelijke dingen zijn de onzienlijke dingen en dus de dingen die boven zijn. Daar is Christus, de Hogepriester van het nieuwe Verbond. Degene dus Die leiding geeft aan de dienst aan God en in die positie Hoofd is van de Gemeente. Ons leven is met Christus verborgen in God en dus ook onzienlijk en dus ook geestelijk. Dat leven zal pas in de toekomst, samen met Christus, geopenbaard worden. Met andere woorden, we hebben in de dagen die ons overig zijn in het vlees met onzienlijke dingen te maken. Daar zouden we ons op richten. Alles wat met uiterlijke dingen te maken heeft komt op afstand pas op de twee plaats. Wij bedenken dus wat naar de Geest is en dat zijn in de praktijk de hemelse dingen.

- 6 Want het bedenken des vleses is de dood; maar het bedenken des Geestes is het leven en vrede;

Want = commentaar op dat wij naar de Geest zouden wandelen en niet naar het vlees. Het bedenken des vleses had ook het wandelen naar het vlees uit vers 4 kunnen zijn.

Het bedenken des vleses is de dood. Voor God heeft het geen betekenis en dus leidt het tot niets. De mens ziet aan wat voor ogen is, maar God ziet het hart (dat is het bedenken) aan.

Het tegenovergestelde van het bedenken des vleses is het bedenken des Geestes en dat is dus leven. Het resultaat daarvan is vrede. Dan krijg je een vreedzaam leven, of een vredig leven; een leven dat gekenmerkt wordt door vrede. Zo begon de uiteenzetting ook in hoofdstuk 5: Wij dan, gerechtvaardigd zijnde door het geloof, hebben vrede bij God, door onze Heere Jezus Christus. En dus wordt ons leven als kinderen Gods gekenmerkt door vrede.

Vrede komt overeen met rust, niet omdat de woorden hetzelfde betekenen, maar omdat het de praktische consequentie daarvan is.

Vrede = hoe 2 partijen die in het verleden met elkaar overhoop lagen tot elkaar gekomen zijn en nu rust hebben. Twee die één geworden zijn. Zie Efe. 2: 11. Hij is onze vrede, Die deze twee tot één gemaakt heeft.

Vrede is bovendien één van de termen ter aanduiding van het Nieuwe Verbond. Zodra het Nieuwe Testament over vrede spreekt, dan spreekt het over het Nieuwe Verbond. Vandaar dat vele brieven ook beginnen met 'genade en vrede zij u'. Genade is wellicht het eerste kenmerk van het Nieuwe Verbond, maar vrede is ook een kenmerk daarvan. Een ander kenmerk is dat het eeuwig is: Mijn eeuwig Verbond des vredes.

Het bedenken des vleses is dood, brengt dood. Het brengt ook geen gemeenschap, want dood wil immers zeggen dat er geen gemeenschap is, of meer is. Dat is ook de oude Nederlandse betekenis van het woord. Als op de telefoon de lijn dood is, dan is er geen communicatie.

Leven is dus, als tegenovergestelde van dood, communicatie. Leven is gemeenschap. Niet alleen omdat leven uit gemeenschap ontstaat, maar dat illustreert het natuurlijk wel duidelijk. Vrede is echter ook gemeenschap, want dat gaat over twee partijen die tot één gemaakt zijn. Als er vrede gesloten wordt, dan sluit het verhaal. Dan is het af, afgelopen. Het is het einde van de strijd.

De tegenwoordige ontwikkeling in het evangelisch christendom wordt beheerst door vleselijk denken. Het gaat om uiterlijke vormen, om organisatie, management en noem maar op, om zogenaamd eenheid tot stand te brengen. Dat is vleselijk denken. De hele wereld handelt zo. Wat dan geacht wordt leven te zijn, is in werkelijkheid dood. En hoe doder het is, hoe meer men vindt dat er wat aan gedaan moet worden, met als gevolg dat er nog meer vleselijk gedacht gaat worden. Het is een vicieuze cirkel die nauwelijks doorbroken kan worden.

Je zou de Geestelijke dingen zoeken. Daaruit komt namelijk leven, namelijk gemeenschap tot stand. Onze gemeenschap als gelovigen is voortgekomen uit het bedenken van Geestelijke dingen. Dat bindt ons aan elkaar, omdat het de

Heer is, gezeten aan de rechterhand Gods, die ons gemeenschappelijk Hoofd is. Als we die dingen zoeken, dan komen we samen als kinderen Gods terecht bij dat ene Hoofd en daar is onze gemeenschap. Wanneer wij ingaan tot de troon der genade en naderen tot de Hogepriester, dan ontmoeten we elkaar daar. Daar hebben wij onze onderlinge bijeenkomst en die zouden we niet nalaten (Hebr. 10: 25).

- 7 Daarom dat het bedenken des vleses vijandschap is tegen God; want het onderwerpt zich der wet Gods niet; want het kan ook niet.

Daarom dat = de sterke vorm van omdat.

Eerst heet het vleselijk wandelen, dan vleselijk denken, dan heet vleselijk denken dood en nu is het bedenken des vleses vijandschap tegen God. Dood is dus vijandschap tegen God. Het is namelijk geen gemeenschap, maar het tegenovergestelde daarvan. In plaats van vrede is er dus oorlog, strijd. Het is natuurlijk niet aardig om te zeggen, maar al dat gedoe om een uitwendige eenheid binnen een plaatselijke gemeente tot stand te brengen, mag dan wellicht goed bedoeld zijn, maar je weet hoe het met goede bedoelingen is, de uitdrukking wordt alleen daar gebruikt, waar het toch verkeerd uitpakt. Het mag dan goed bedoeld zijn om die uitwendige eenheid tot stand te brengen, maar in werkelijkheid is het de ontkenning van de eenheid die er is in Christus. Er is op zich niets tegen een uiterlijke eenheid, maar als men zich daarop richt en meent die te moeten bewerkstelligen, daar is men de Geestelijke eenheid, die er zou moeten zijn, aan het ontkennen.

Vleselijk denken is vijandschap tegen God, omdat dit denken zich niet aan de wet Gods, aan het onderwijs Gods, onderwerpt. Het kan dat ook niet. Je kunt wel proberen om die uitwendige dingen te onderwerpen aan God Zelf, maar in de praktijk is het volstrekt onmogelijk. Daarom is het vijandschap tegen God. Men is dan met onmogelijke dingen bezig, bovendien ook met onwenselijke dingen.

- 8 En die in het vlees zijn, kunnen Gode niet behagen.

En = namelijk. Namelijk die in het vlees zijn, of die naar het vlees wandelen, of die vleselijk denken of zoeken, die kunnen God niet behagen. Dat is volstrekt onmogelijk. Het is misschien behaaglijk voor het vlees zelf; het geeft een goed gevoel, dat je goed je best doet enzovoort, maar het is niet Gode behaaglijk. Gode behaaglijk is dat we het vlees afleggen en zoeken de dingen die boven zijn en bedenken de dingen die boven zijn. Daarom staat er vervolgens ook...

- 9 Doch gijlieden zijt niet in het vlees, maar in den Geest, zo anders

de Geest Gods in u woont. Maar zo iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe.

Naar het vlees zijn = vleselijke dingen bedenken. Of wij Geestelijke- of vleselijke dingen bedenken kan de apostel niet weten. Het punt is natuurlijk, maar dat is de theorie en die is ook waar, dat we officieel niet in het vlees zijn, maar in de Geest. Wij zijn immers naar het vlees met Christus gestorven en naar de Geest met Hem opgewekt. Dat is onze officiële juridische positie voor God. Het vervolg daarop zou moeten zijn, als wij dus niet in het vlees, maar in de Geest zijn, dat we ook naar de Geest wandelen. Als we naar de Geest voor God levend gemaakt zijn, zouden we ook Geestelijke dingen bedenken. Als wij dan geheiligd zijn in Christus Jezus en dus heiligen zijn, dan zouden wij dus ook heilig wandelen.

Fundamenteel gezien zijn we niet in het vlees, maar in de Geest. Als de Geest Gods in ons woont, zijn wij officieel in de Geest.

In dit vers kun je je afvragen wie nu eigenlijk in wie is. Zijn wij in de Geest, of is de Geest in ons? Het staat er allebei. Het illustreert meteen de betekenis van het woordje 'in'.

In = verbonden met; in verbondenheid met...

In ieder geval is het zo dat we niet in het vlees zijn, want dat is met Christus gestorven. Dat vlees heeft voor God met betrekking tot de oude mens geen enkele betekenis meer, maar het lichaam zou in plaats van het te gebruiken voor de oude mens wel degelijk gebruikt worden in dienst van de nieuwe mens. We zouden dat lichaam ter beschikking stellen aan de gerechtigheid, om die te dienen, maar dat wil niet zeggen dat onze positie in het vlees is. Integendeel. God kent ons naar of in de Geest

Zo anders de Geest Gods in u woont = als het tenminste zo is dat de Geest van God in je woont. Als dat zo is, dan ben je in de Geest. Dit zijn zeer elementaire geestelijke waarheden. De duivel is er altijd op uit om ons bij voorkeur die waarheden te ontnemen. Maar dit is de basis. Als je die verdraait, dan dondert alles in elkaar wat je daarna eventueel nog zou leren. Als het fundament niet goed is, dan blijft er van de rest ook niets over. Daar sleutelt hij dus altijd aan.

Daarom is er inderdaad een leer die zegt dat een mens eerst tot geloof zou moeten komen (dan wordt hij wedergeboren, want het is heel moeilijk te ontkennen dat dit zo is), maar daarna ook nog de Heilige Geest moet ontvangen. En hoe weten we dat we de Heilige Geest hebben ontvangen? Dat kun je uit de praktijk niet weten, omdat het onzienlijk is en je het dus niet kunt zien en het dus ook niet kunt weten. Toen heeft men uitgevonden dat je het toch ergens aan kunt weten, namelijk dat je bijvoorbeeld in tongen moet

kunnen spreken. Daaruit zou dat dan moeten blijken. Er zijn ook wat minder waar te nemen varianten, maar daar worden dan commissies voor ingesteld, die vast moeten stellen of je wel echt de Heilige Geest hebt ontvangen en of je dus wel waardig bent om deel te mogen nemen aan het heilig avondmaal. Je kunt het dus niet weten, maar je kunt het wel geloven, omdat de Schrift het zegt. Deze hele discussie deugt niet. Het punt is namelijk dat we de Heilige Geest ontvangen als we wedergeboren worden, niet omdat je die er gratis bij krijgt, maar omdat het hetzelfde is. Wedergeboorte is het ontvangen van de Heilige Geest. Als een mens wedergeboren wordt, dan wordt hij uit de Geest geboren en wat uit de Geest geboren is, dat is geest. Als we wedergeboren worden, wat wordt er dan geboren? Heilige Geest en dat wordt uit dé Heilige Geest geboren. Als wij wedergeboren worden en we worden geboren uit de Geest, want zijn we dan dus? Geest. Hebben wij dan Geest? Ja. Maar dat is toch wat anders dan of je Geest bent? Nee hoor, want is de mens een ziel, of heeft hij een ziel? Dat maakt geen verschil. Hebben wij leven of zijn wij leven? Het maakt geen verschil. Het is een wijze van uitdrukken. Zijn wij onszelf of hebben wij onszelf? Heeft de Heer een goed werk aan ons begonnen, of is Hij een goed werk aan ons begonnen? Volgens goed Nederlands is Hij begonnen, maar volgens de Statenvertaling heeft Hij begonnen. Niet dat die dingen beslist precies hetzelfde moeten betekenen, want ze kunnen een andere waarde hebben. Die begrippen overlappen elkaar.

Als we wedergeboren worden ontvangen we dus nieuw leven en dat wordt geboren uit de Heilige Geest en dus is het Geest en dus ontvangen wij de Heilige Geest. De Heere Jezus zei: 'Die in Mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien. (En dit zeide Hij van den Geest, Denwelken ontvangen zouden, die in Hem geloven; Want de Heilige Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was. (Joh. 7: 38, 39)) Stromen van levend water = nieuw leven, namelijk Geest. Dat is niet een ander ding, maar volstrekt hetzelfde.

Onze positie voor God is dus op basis van de Geest. Wij hebben eeuwig leven ontvangen. Dat is Goddelijk leven, het leven van Christus en dus zijn we in de Geest. Als tenminste de Geest Gods in u woont. Er had net zo goed kunnen staan: Als je tenminste wedergeboren bent, of als je tenminste met Christus opgewekt bent.

Dan staat het er ook nog een keer andersom: Want zo iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe.

Eerst is er sprake van Geest en dan van Geest Gods. Het zal duidelijk zijn dat het over dezelfde Geest gaat. In derde instantie wordt Hij Geest van Christus genoemd. Het gaat nog steeds over dezelfde Geest. In het volgende vers wordt nummer vier genoemd, namelijk Christus.

Dus:

- Geest;
- Geest Gods;
- Geest van Christus;
- Christus.

Dat is vier keer hetzelfde, want anders staat er onzin en ontstaat er alleen maar grote verwarring. Eén en dezelfde Geest wordt aangeduid met vier verschillende woorden, zodat we zouden begrijpen waarom het gaat. De Geest is namelijk Christus; de Geest is de Geest van God, namelijk de Geest van Christus, want Christus is God en als het de Geest van Christus is, dan is het dus gewoon Christus, maar dan onzienlijk uiteraard.

Het probleem is echter dat men in het verleden een theologie heeft uitgedacht, waarover men ter stemming is gegaan, in het jaar 325 van onze jaartelling, onder leiding van de Romeinse keizer Constantijn. Men heeft toen een leer aangenomen, die zegt dat wij een God hebben die drie-enig is. Het komt erop neer dat we in de hemel drie tronen kunnen zien, eventueel naast elkaar, met op de ene troon een Vader en op de andere een Zoon en op de derde een heilige Geest en die drie zijn niet identiek, maar wel gelijk. Degenen die ervoor doorgeleerd hebben begrijpen het ook niet en dat leggen ze dan ook aan ons uit, dat zij het ook niet begrijpen en wij het dus helemaal wel kunnen schudden. Natuurlijk kennen we uit de Bijbel God de Vader en God de Zoon en ook God de heilige Geest. Maar die drie staan niet naast elkaar als drie personen. Dit soort leringen verduisteren wat de Bijbel werkelijk zegt over de Vader, de zoon en de Heilige Geest. De Heere Jezus zei: 'Ik en de Vader zijn Eén'. Toen Thomas zei: 'Toon ons de Vader', toen zei de Heere Jezus: 'Ik ben nu al zolang bij jullie en je begrijpt het nog steeds niet?', want als de Vader getoond wordt, dan ziet men de Heere Jezus Christus, Die de persoon, het beeld, de uitdrukking, is van het wezen Gods. Waar de Christus, dan wel Zijn kracht onzienlijk is en in ieder geval onzienlijk werkt, heet het dus de Geest van God, of Geest, of de Geest van Christus, maar in alle gevallen is het Christus. Dat staat hier ook gewoon. Gijlieden zijt niet in het vlees maar in de Geest, want immers de Geest van God woont in u. En als die Geest van Christus in u woont, dan behoor je Hem toe, maar als iemand die Geest van God, of de Geest van Christus, of de Geest, of Christus niet heeft, Die komt Hem niet toe.

- 10 En indien Christus in ulieden is, zo is wel het lichaam dood om der zonde wil; maar de geest is levend om der gerechtigheid wil.

En indien die Geest, maar er staat: En indien Christus, in u is, zo is wel het lichaam dood om der zonde (zonde r 'n'; die 'n' moet je doorstrepen) wil, dat wil zeggen, het lichaam zou niet meer de zonde dienen. Het lichaam is dood,

zodat het niet langer de zonde zou dienen. Maar de geest is levend, opdat wij de gerechtigheid zouden dienen. Dit is nog steeds wat in hoofdstuk 6 uiteengezet werd, maar nu staat er dat het gebeurt door de werking van de Geest; dat is Christus in ons. In de brief aan de Kolossenzen wordt het werk van de Heilige Geest helemaal niet genoemd. Of toch? Het woord Geest komt in heel de brief niet voor, maar de Geest heet daar Christus. Men wordt geacht hem te kennen. Daarom staat er: 'Christus in u' en niet 'de Heilige Geest in u. Wat in de ene brief Geest heet, heet in bijvoorbeeld Kolossenzen Christus en in de brieven van Johannes heet Hij de Zoon en dus de Erfgenaam. De Zoon in ons is de Geest, want Wie de Zoon heeft, heeft het leven. Er had net zo goed kunnen staan: Wie de Geest heeft, heeft het leven. Dat is hetzelfde. Omdat de Zoon ook de Erfgenaam is en men ontvangt Zijn leven, dan is men ook erfgenaam van God en mede-erfgenaam met Christus.

Het rijtje is overigens nog niet compleet. We hadden Geest, Geest van God, Geest van Christus en Christus. Van alle vier wordt gezegd dat Die in ons is.

11 En indien de Geest Desgenen, Die Jezus uit de doden opgewekt heeft, in u woont, zo zal Hij, Die Christus uit de doden opgewekt heeft, ook uw sterfelijke lichamen levend maken, door Zijn Geest, Die in u woont.

- Geest;
- Geest Gods;
- Geest van Christus;
- Christus;
- De Geest Desgenen, Die Jezus uit de doden opgewekt heeft;
- Hij, Die Christus uit de doden opgewekt heeft;
- Zijn Geest, Die in u woont.

Bij de laatste zijn we weer terug bij waar we beginnen: de Geest. Het idee is simpelweg dit, dat als die Geest in ons woont, dan zijn wij levend naar de Geest. Daarom zouden we dus Geestelijke dingen bedenken. Nu terug naar de inhoud van de verzen.

9 Doch gijlieden zijt niet in het vlees, maar in den Geest, zo anders de Geest Gods in u woont. Maar zo iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe.

Wij zijn pas Zijn eigendom als we wedergeboren zijn en die Geest hebben ontvangen. Paulus gaat ervan uit dat de Geest in ons is.

- 10 En indien Christus in ulieden is, zo is wel het lichaam dood om der zonde wil; maar de geest is levend om der gerechtigheid wil.

We zouden de zonde niet meer dienen, overmits wij daarvan vrijgemaakt zijn. Het lichaam is daardoor dood voor de dienstbaarheid aan de zonde, maar de geest is levend, opdat wij daardoor de gerechtigheid zouden dienen.

- 11 En indien de Geest Desgenen, Die Jezus uit de doden opgewekt heeft, in u woont, zo zal Hij, Die Christus uit de doden opgewekt heeft, ook uw sterfelijke lichamen levend maken, door Zijn Geest, Die in u woont.

De Geest Desgenen Die Jezus uit de doden heeft opgewekt = de Geest Gods. de Heere Jezus stierf en zei: 'Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn Geest'. Toen gaf Hij de Geest. Toen had Hij hem niet meer en was Hij dus gestorven, maar daarna ontving Hij die Geest weer, in overeenstemming met Psalm 51 en dus stond Hij daardoor op uit de dood en heet die Geest de Geest van Degene Die Jezus uit de doden opgewekt heeft. Als die Geest Die Jezus uit de doden heeft opgewekt in ons woont, dan zal die Geest toch ook ons uit de doden opwekken? De Geest geeft namelijk leven, want de Geest is leven.

Zo zal Hij, Die Christus uit de doden opgewekt heeft = Toen Jezus uit de doden werd opgewekt, werd Hij de Christus. Jezus is de Naam die Hij kreeg toen Hij als mens in Bethlehem geboren werd en Christus is de Naam die Hij kreeg toen Hij uit de doden werd opgewekt. De Geest heeft Hem opgewekt en zal ook onze sterfelijke lichamen opwekken.

Als je oppervlakkig leest, dan denk je misschien dat wij in de toekomst alsnog levend gemaakt zullen worden door de opstanding des vleses. Dat staat er niet, want dan had er moeten staan: 'Zo zal Hij ook uw dode lichamen levend maken door Zijn Geest' Er staat echter 'sterfelijke lichamen' en sterfelijke lichamen zijn niet dood. Hij zal niet onze dode lichamen levend maken, hoewel dat ook zal gebeuren, maar dat staat hier niet.

Als de Geest van Christus in ons woont, zal dat logischerwijs tot gevolg hebben dat Hij onze lichamen die nog niet eens gestorven zijn levend maakt, nu. Door de Geest Die in ons woont zijn wij levend gemaakt voor God en als die Geest in ons woont, betekent dit dat we vrijgemaakt zijn van de dienstbaarheid aan de zonde en aan het verderf. En omdat we levend gemaakt zijn naar de Geest, zouden we ook naar de Geest wandelen en dus Geestelijke dingen bedenken. Dat is het verhaal. Het probleem is dat men, vooral mede door die traditionele leer van de drie-eenheid, de betekenis en de aard van het werk van de Geest volledig is kwijtgeraakt. Men weet niet

meer Wie Hij is en heeft Hem Zijn identiteit ontnomen, waardoor men in sommige kringen die Geest alleen nog maar ziet als een mystieke Kracht Die aan ons zou werken. Maar Hij is Iemand en heet Jehovah, maar ook Christus. Die woont in ons. Aan Hem zouden wij onderworpen zijn. Met andere woorden, Hij zou in ons leven heersen. Sterker nog, Hij zou ons leven zijn.

- 12 Zo dan, broeders, wij zijn schuldenaren niet naar het vlees, om naar het vlees te leven.

Als die Geest in ons woont en we daardoor tot leven zijn gekomen, dan zijn wij schuldenaren, niet om naar het vlees te leven, maar naar de Geest.

- 13 Want indien gij naar het vlees leeft, zo zult gij sterven; maar indien gij door den Geest de werkingen des lichaams doodt, zo zult gij leven.

Want het bedenken des vlees is de dood. Ook als wij naar de Geest leven zullen wij sterven, zal dit lichaam sterven. Het gaat niet over onze lichamelijke dood, maar over onze geestelijke positie. Als we naar het vlees leven en ons daarop richten, dan distantiëren we ons van het werk van de Geest en dus van het leven van Christus in ons. Als we vleeselijke dingen bedenken, dan komen we in de praktijk los te staan van de dingen die Christus in ons zou doen. Het vervolg daarop is dat men daarna toch naar die Geest gaat zoeken, maar het werkt niet, omdat men het langs vleeselijke weg zoekt. Je vindt dat geïllustreerd in kringen waar men de mond vol heeft over het werk van de Geest, maar zich richt op het vlees. Zoals daar zijn het spreken in tongen en de genezing van het lichaam, op de groei van de plaatselijke gemeente, zelfs op wereldse rijkdom. Dat zijn allemaal uitwendige dingen en tegelijkertijd heeft men het over de Geest. Waarom? Omdat men die mist en daardoor inderdaad komt tot een leer die zegt dat je weliswaar wedergeboren bent, maar daarna nog de Geest moet ontvangen. Ze hebben Hem uitgeblust, dan wel bedroefd. Wat hier staat is dat als je naar het vlees leeft, dan zul je in de praktijk buiten de gemeenschap met de Heer leven, omdat men Hem verwerpt. Men zoekt Hem niet. Men zoekt andere dingen, uiterlijke, wereldse, aardse, vleeselijke dingen. Dan ervaart men in de praktische levenswandel en dus ook in het denken de dood. Dan ervaart men dat men van Hem is afgezonderd. Ze moeten dan vreemde dingen doen, om die gemeenschap te herstellen. Dat moet helemaal niet. Men moet alleen de Geestelijke dingen zoeken.

Maar indien gij door de Geest en dus door Geestelijke wandel, door het bedenken van de Geestelijke dingen of door het zoeken van de dingen die boven zijn, de werkingen van het lichaam doodt, dan zul je leven. We zouden het vlees voor dood houden, of afleggen. Je zou geen gemeenschap met de

oude mens hebben. Zo dan, wij kennen elkaar niet meer naar het vlees, maar naar de Geest, want wij zijn in Christus nieuwe scheppingen en daarin is onze gemeenschap. Door de oude mens af te leggen, die te negeren, dood je de werkingen van het lichaam. Maar als je dat probeert te doen, zal blijken dat het niet lukt. Dat is het bekende verhaal van de witte beren. Je hebt een alternatief nodig. Bruine beren bijvoorbeeld. Als je vervolgens alleen nog maar aan bruine beren denkt, dan vergeet je dat er ook nog witte beren bestaan. Doordat we iets anders leren, ons ergens anders op richten, leren we af naar het vlees te leven. Je kunt het vlees, de oude mens, de zonde, niet bestrijden. Dat werkt zelfs averechts.

We zouden alles wat met de oude mens te maken heeft doden, door de dingen te zoeken die boven zijn. Lees daarvoor Kol. 3.

Door te leven naar de Geest worden de werkingen van het lichaam gedood en zul je dus ook in de praktijk van je leven de gemeenschap met de Heer ervaren, want...

14 Want zovelen als er door den Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen (zonen) Gods.

Als we de Geest bedenken of zoeken, dan zullen we door die Geest geleid worden. Dat zal onze gedachten en ons leven bepalen. Het zal onze wandel bepalen. De zaligheid van de ziel komt tot stand via het bedenken van de dingen die boven zijn. Dan word je dus geleid door de Geest. Als je vleselijke dingen bedenkt, dan word je geleid door het vlees.

Dit was een lange introductie op wat uiteindelijk in dit hoofdstuk uiteengezet wordt. De vraag is waarheen we geleid worden. Er is een hardnekkig misverstand over die leiding van de Geest. We wachten wel en zien wel waar Hij ons naartoe leidt. Men heeft het dan gewoonlijk over de dagelijkse omstandigheden. De Geest leidt ons niet ergens doorheen, maar Hij leidt ons ergens naartoe. De vraag is waar Hij ons dan brengt. Niet, hoe ziet ons levens er dan uit, terwijl wij door Hem geleid worden? Als je moet wachten op de dagelijkse leiding van de Heer, dan heb je je eigen verantwoordelijkheid afgewezen. We zouden juist als gelovigen eigen verantwoordelijkheid leren dragen, in die zin dat we onze eigen beslissingen nemen. Als je op de Heer wacht, dan neem je geen beslissingen. Dat is precies het tegenovergestelde van wat de Heer aan ons zou doen. Hij zou ons namelijk leiden naar volwassenheid. Volwassenen zijn volwassen, omdat ze hun eigen beslissingen nemen en hun eigen verantwoordelijkheid dragen. Wij als kinderen Gods zouden geleid worden naar ons zoonschap, dan wel naar onze zoonstelling, helaas vertaald met 'aanneming tot kinderen'.

Want zovelen als er door de Geest geleid worden, die zijn (worden) zoon van God. Er staat niet 'kinderen', maar 'zonen'. Een kind is onmondig en een zoon is een volwassen erfgenaam.

Als we door de Geest geleid worden, dan zijn we onderweg zoon van God te worden.

Gal. 4: 5 Opdat Hij degenen, die onder de wet waren, verlossen zou, opdat wij de aanstelling tot zonen verkrijgen zouden.

Opdat Hij degenen die onder de wet waren, verlossen zou van de wet, met als doel dat zij aangesteld zullen worden tot zonen, tot erfgenamen. Zolang we dus aan de wet blijven vasthouden en die bepalend laten zijn voor onze beslissingen, worden we niet geleid door de Heilige Geest en komen we dus ook niet terecht bij onze zoonstelling. De wet is namelijk voor kinderen en zolang iemand onder de wet is, wordt hij dus beschouwd als onvolwassen. Zolang we blijven vasthouden aan de wet als leefregel, blijven we weliswaar kinderen Gods, maar worden geen zonen en zullen dus onze erfenis mislopen. We zouden ons door de Heilige Geest laten leiden; pas dan komen we bij onze zoonstelling terecht.

Efe. 1: 11 In Hem, in Welken wij ook een erfdeel geworden zijn, wij, die tevoren verordineerd waren naar het voornemen Desgenen, Die alle dingen werkt naar den raad van Zijn wil;
12 Opdat wij zouden zijn tot prijs Zijner heerlijkheid, wij, die eerst in Christus gehoopt hebben.
13 In Welken gij ook *zijt*, nadat gij het woord der waarheid, *namelijk* het Evangelie uwer zaligheid gehoord hebt; in Welken gij ook, nadat gij geloofd hebt, zijt verzegeld geworden met den Heiligen Geest der belofte;
14 Die het onderpand is van onze erfenis, tot de verkregene verlossing, tot prijs Zijner heerlijkheid.

De Heilige Geest is de garantie van onze erfenis. Hoezo? Omdat Hij ons bij die erfenis brengt, want de Geest leidt ons naar onze zoonstelling. Want zovelen als er door de Geest Gods geleid worden zijn niet onder de wet, maar zijn of worden zonen Gods en dus erfgenamen van God en mede-erfgenamen met Christus (Rom. 8: 17). Nu staat er niet meer: 'Zovelen als er de Geest Gods hebben ontvangen', maar 'zovelen als er door de Geest Gods geleid worden'.

15 Want gij hebt niet ontvangen den Geest der dienstbaarheid wederom tot vreze; maar gij hebt ontvangen den Geest der aanneming tot kinderen (der aanstelling tot zonen), door Welken wij roepen: Abba, Vader!

We zijn niet langer onder de wet die ons voorschrijft hoe we moeten leven. Nee, maar wij hebben ontvangen de Geest der zoonstelling. De Geest heet hier Geest der zoonstelling, omdat Hij ons naar die zoonstelling brengt. We kennen ook nog de Geest der waarheid, Die ons in heel de waarheid leidt. De Geest leidt naar zoonstelling en Hij doet dat door ons te leiden in heel de waarheid. We hebben de Geest ontvangen, opdat we zouden weten de dingen die ons van God geschonken zijn (1 Kor. 2: 12). Dat is hetzelfde als dat Hij ons in heel de waarheid leidt. Met andere woorden, hoe worden we naar het zoonschap geleid en dus naar onze toekomstige erfenis? Doordat die Geest ons leidt in heel de waarheid, die we zouden verstaan en die ons zou vrijmaken. Dat is het werk van de Geest. Dus, erfgenaam van God worden met je Bijbel dicht gaat niet. Je kunt honderd keer zeggen dat de Geest ons daar brengt en je Bijbel dichthouden, maar dan zal Hij je echt niet naar die erfenis leiden, want Hij doet dat door je in heel de waarheid te leiden. Daarom zouden we dus ook de Geestelijke dingen bedenken en die kunnen we alleen weten doordat de Geest ons leidt in het Woord van God. Het nut daarvan is dat we daardoor veranderd worden naar de inwendige mens en dus naar ons wezen. Daardoor worden we bekwaam om de erfenis die voor ons bewaard wordt in de hemel in ontvangst te nemen.

Wij hebben ontvangen de Geest der zoonstelling, door Welken wij roepen: Abba, Vader! Datzelfde staat ook in Gal 4: 5, 6. Het merkwaardige is dat in de Griekse grondtekst dit Hebreeuwse woord Abba staat. Men heeft het woord in de vertaling naar het Nederlands gewoon in het Hebreeuws laten staan, met als gevolg dat er nu twee woorden voor 'Vader' achter elkaar staan, want Abba is het Hebreeuwse woord voor Vader. Waarom staat er hier, zowel als in Galaten dat Hebreeuwse woord tussen? Omdat het hele idee dat hier besproken wordt ontleend is aan het Hebreeuws en aan het Oude Testament. Want het zoonschap en het eerstgeboorterecht van de Gemeente is wel degelijk in het Oude Testament aangekondigd en dus is het een waarheid die aan het Oude Testament ontleend is. In de eerste plaats moeten we begrijpen dat de zoonstelling de aanstelling is van het kind tot zoon. Maar dat hele begrip zoonstelling wordt ons meteen al in Genesis geïllustreerd. Izak had twee zonden, Ezau en Jakob, maar niet Ezau maar Jakob werd tot zoon gesteld. Zoonschap heeft te maken met erfrecht. Dat is een juridische handeling, waarbij iemand tot erfgenaam gesteld wordt. Zoonstelling is dus aanstelling in het eerstgeboorterecht.

Hier wordt gezegd dat wij als gelovigen, die met Christus zijn opgestaan en bovendien ook nog naar de Geest wandelen, tot zoon gesteld zouden worden, want wij zijn erfgenamen van God en mede-erfgenamen met Christus.

Kortom, we zijn onderweg naar een erfenis, die in de hemel voor ons bewaard wordt. In de hoofdstukken 9 – 11 wordt dit idee veel breder uiteengezet. Het punt is dat in het Oude Testament beloofd is dat een ander volk het eerstgeboorterecht zou krijgen, in plaats van het Joodse volk. In het Nieuwe Testament leren we dat de Gemeente eerstgeboorterecht krijgt, boven het Joodse volk, om de eenvoudige reden dat de Gemeente het eerste volk is dat deel krijgt aan de opstanding van Christus en dus aan het nieuwe Verbond. Het Joodse volk krijgt daar pas deel aan in de wederkomst van Christus. Daarom is het Joodse volk niet onze oudere broer, zoals men ons wil doen geloven, want wij zijn boven het Joodse volk gesteld. In het Oude Testament wordt dus ook al gezegd dat iemand anders dan Juda het eerstgeboorterecht krijgt, namelijk Efraïm. Het eerstgeboorterecht van de Gemeente in onze dagen boven het Joodse volk is de vervulling van de belofte dat Efraïm het eerstgeboorterecht zou krijgen boven zijn broer Juda. Daaruit vloeit logischerwijs voort dat de Gemeente op één of andere wijze naar aardse maatstaven moet afstammen van Efraïm. We moeten dus bedenken dat dit Hebreeuwse woord Abba ons terugbrengt naar oudtestamentische profetieën, waar over dat zoonschap van de Gemeente wel degelijk gesproken wordt.

16 Dezelve Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn.

Dezelve Geest = de Geest Zelf. Die Geest getuigt met onze geest dat wij kinderen Gods zijn. Hier is kinderen goed vertaald. In de grondtekst staat ook 'kinderen'. Dat gaat over wie we nu zijn. We zijn kinderen Gods, maar in de toekomst zullen we nog wat anders zijn, namelijk zonen.

17 En indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen van God, en mede-erfgenamen van (met) Christus; zo wij anders met *Hem* lijdten, opdat wij ook met *Hem* verheerlijkt worden.

En als we kinderen van God zijn, dan zijn we dus ook erfgenamen (zonen). Erfgenamen van God uiteraard, want we zijn kinderen Gods en dus mede-erfgenamen met Christus. Dat is in de praktijk alleen waar als we naar de Geest wandelen.

Zo wij anders met Hem lijdten, opdat wij ook met hem verheerlijkt worden. Dat lijdten is niet het woord voor pijn lijdten, want je kunt ook andere dingen lijdten. Sommige dingen kun je wel lijdten en sommige dingen kun je niet lijdten. Dan is het een uitdrukking van liefhebben. Dat is het hier ook. Het idee is dat

we lijdzaamheid van node hebben. We zouden met lijdzaamheid lopen de loopbaan die ons is voorgesteld.

Lijdzaamheid impliceert dat je je overgeeft aan iets of iemand. In het Duits is dat Leidenschaft. Passie, toewijding, volledige overgave.

We zouden met Hem lijden, met het zicht op die erfenis die voor ons is weggelegd in de hemel en dus met volle overgave lopen de loopbaan die ons is voorgesteld. Dat is de loopbaan des geloofs uit Hebr. 12, de eerste verzen. Dat hoofdstuk spreekt over hoe kinderen worden opgevoed tot zoonstelling. Het aanstellen tot zonen is het definitief ontvangen van heerlijkheid.

Datzelfde gold voor de Heere Jezus Christus (zie Hebr. 5), waar staat dat Christus verheerlijkt is geworden toen Hij gesteld werd tot Zoon van God en tot Hogepriester naar de ordening van Melchizédek. Hij heeft niet Zichzelf verheerlijkt om Hogepriester te zijn, maar God heeft hem verheerlijkt tot Hogepriester en tot Erfgenaam, toen tot hem gezegd werd: 'Gij zijt Priester in der eeuwigheid, naar de ordening van Melchizédek' en toen tot hem gezegd werd: 'Gij zijt Mijn Zoon; heden heb Ik U gegeneerd'.

Verheerlijking = delen in de erfenis van de Heere Jezus Christus.

God heeft ons wedergeboren tot een levende hoop, namelijk tot een onvergankelijke en onverwelkelijk en onverderfelijke erfenis, die voor ons bewaard wordt in de hemel. Daarheen zijn we als kinderen Gods onderweg. Kan iemand die wedergeboren is die erfenis mislopen? Kan een kind van God kind van God blijven zonder dat hij tot zoon wordt gesteld? Ja, dat kan en dat is het belang van ons leven hier. Sommigen vinden dat vervelend, omdat dit verantwoordelijkheid met zich meebrengt, maar wij vinden dat niet vervelend, of iets om tegenop te zien. Integendeel. Dat geeft nu juist ons leven als kinderen Gods inhoud. Als we dan met Hem der wereld, der zonde en der wet gestorven zijn en we zijn wedergeboren en dat was het dan, wat doen we dan in dit leven op aarde nog? Wat moeten we dan nog met ons leven? Dan komen al die managers weer opdraven, die zogenaamde geestelijke leiders, die in werkelijkheid vleeselijke leiders zijn en ons komen vertellen wat we doen en laten moeten. Je mag al blij zijn als men zegt dat als wij het Evangelie ontvangen hebben, wij dat Evangelie ook weer verder moeten prediken. Maar het gaat veel dieper dan dat. Wij zijn kinderen van God en willen graag groot worden, opgroeien tot volwassenen, net als alle kindertjes. Daarvoor moeten we leren onze eigen beslissingen te nemen en met volle overgave de loopbaan lopen die ons is voorgesteld.

De eerstelingen des Geestes

Rom. 8: 18 Want ik houde het daarvoor, dat het lijden dezes tegenwoordigen tijds niet is te waarden tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden.

- 19 Want het scepſel, *als* met opgeſtoken hoofde, verwacht de openbaring der kinderen Gods.
- 20 Want het ſcepſel in der ijdelheid onderworpen, niet gewillig, maar om diens wil, die het *der ijdelheid* onderworpen heeft;
- 21 Op hoop, dat ook het ſcepſel zelf zal vrijgemaakt worden van de dienſtbaarheid der verderfenis, tot de vrijheid der heerschappij der kinderen Gods.
- 22 Want wij weten, dat het ganſe ſcepſel te zamen zucht, en te zamen *als* in barensnood is tot nu toe.
- 23 En niet alleen *dit*, maar ook wij zelve, die de eerſtelingen des Geestes hebben, wij ook zelve, *zeg ik*, zuchten in onszelve, verwachtende de aanſtelling tot zonen, *namelijk* de verlossing onzes lichaams.
- 24 Want wij zijn in hope zalig geworden. De hoop nu, die gezien wordt, is geen hoop; want hetgeen iemand ziet, waarom zal hij het ook hopen?
- 25 Maar indien wij hopen, hetgeen wij niet zien, zo verwachten wij het met lijdzaamheid.
- 26 En deſgelijks komt ook de Geest onze zwakheden mede te hulp; want wij weten niet, wat wij bidden zullen, gelijk het behoort, maar de Geest Zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen.
- 27 En Die de harten doorzoekt, weet, welke de mening des Geestes zij, dewijl Hij naar God voor de heiligen bidt.
- 28 En wij weten, dat dengenen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, *namelijk* dengenen, die naar *Zijn* voornemen geroepen zijn.
- 29 Want die Hij te voren gekend heeft, die heeft Hij ook te voren verordineerd, den beelde Zijn Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de Eerſtegeborene zij onder vele broederen.
- 30 En die Hij te voren verordineerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft; dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt.

We worden niet aangenomen tot kinderen van God, niet tot adoptief kinderen, maar we zijn uit hem geboren. Het is dus geen aanneming tot kinderen, maar aanſtelling tot zonen, in het Grieks *huiothesos*. Wij zijn der Goddelijke natuur deelachten en waar dat zo is zijn we erfgenamen van God en daarmee onderweg naar onze aanſtelling in het eerſtegeboorterecht. Er wacht ons ook nog een erfenis. God heeft ons immers wedergeboren tot een levende hoop, door de opſtanding van Jezus Christus uit de doden, tot een onverderfelijke, en onbevlekkelijke en onverwelkelijk erfenis, die in de

hemelen bewaard wordt voor ons (1 Petr. 1: 3, 4). Dat is dus een hele stap hoger, dan alleen maar kinderen van God zijn. Dit behoort tot de betere beloften van het Nieuwe Verbond. De beloften van het Oude Testament zeggen dat een mens die gelooft ooit kind van God zou worden, terwijl nieuwtestamentische beloften uitdrukkelijk zeggen dat we kinderen Gods zijn en dat er bovendien in de toekomst ook nog een erfenis voor ons is weggelegd. De betere beloften zijn niet gedaan aan gelovigen die kinderen Gods zouden worden, maar aan kinderen Gods die gesteld zouden worden tot zonen. Dat is het hoogtepunt van deze brief. En als we met Christus lijden, dan zullen we in de toekomst ook met Hem verheerlijkt worden, wat inhoudt dat we dan tot zonen gesteld zullen worden

Rom. 8: 18 Want ik houde het daarvoor, dat het lijden dezes tegenwoordigen tijds niet is te waarden tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden.

Ik houdt het daarvoor = ik reken, ik calculeer (logizomai).

Waarden = waarde bepalen; wegen.

Het tegenwoordige lijden weegt niet op tegen de heerlijkheid die in de toekomst aan ons zal geopenbaard worden. Het lijden wordt toch als iets negatiefs beschouwd. Lijden heeft nu eenmaal te maken met vernedering, met onderwerping, terwijl heerlijkheid met verhoging te maken heeft. Zowel het lijden als de heerlijkheid werden al in vers 17 genoemd. Paulus past het hier toe. Het gaat niet om lijden in het algemeen, wat je daar ook onder mag verstaan, maar om mede-lijden met Christus. Dat wil zeggen dat we hetzelfde lijden zouden ondergaan als Christus. Een lijden om Zijn Naams wil; een lijden dus dat voortkomt aan onze onderwerping aan het Woord Gods, met alle praktische consequenties van dien. Dat lijden weegt niet op tegen de heerlijkheid die aan ons zal geopenbaard worden.

Petrus zegt dat je ook kunt lijden als een kwaaddoener. Dat is niet de bedoeling. Je kunt je natuurlijk misdragen en daarom vervolgd of verdrukt worden, maar dat soort lijden ontvangt geen loon.

Tegenwoordig vraag je je af wie er eigenlijk nog trouw is aan Gods Woord. Men verkiest het woord van anderen boven wat de Bijbel leert. Heerlijkheid, eerstgeboorterecht, verhoging is er slechts voor degenen die trouw zijn aan het Woord van God.

1 Petr. 4: 12 Geliefden, houdt u niet vreemd over de hitte *der verdrukking* onder u, die u geschiedt tot verzoeking, alsof u *iets* vreemd overkwame;

- 13 Maar gelijk gij gemeenschap hebt aan het lijden van Christus, *alzo* verblijdt u; opdat gij ook in de openbaring Zijner heerlijkheid u moogt verblijden en verheugen.

We zouden dat lijden als de normaalste zaak beschouwen. Het hoort er nu eenmaal bij. Daar staat tegenover dat we voor de toekomst heerlijkheid mogen verwachten. Petrus zegt dus precies hetzelfde als Paulus.

- 14 Indien gij gesmaad wordt om den Naam van Christus, zo zijt gij zalig; want de Geest der heerlijkheid, en *de Geest* van God rust op u. Wat hen aangaat, Hij wordt wel gelasterd, maar wat u aangaat, Hij wordt verheerlijkt.
- 15 Doch dat niemand van u lijde, als een doodslager, of dief, of kwaaddoener, of een, die zich met eens anderen doen bemoeit.

Iemand die zich met een ander bemoeit hoort in hetzelfde rijtje thuis als doodslagers, dieven en kwaaddoeners. Dat is namelijk kwaaddoen. Dan ben je een dief en een doodslager, want dan houd je je bezig met iemands praktische leven. Als je dat probeert te grijpen, dan ben je dus eigenlijk een doodslager en een dief. Dat heeft lijden tot gevolg. Maar dat lijden zouden wij niet hebben.

- 16 maar indien *iemand lijdt* als een Christen, die schame zich niet, maar verheerlijke God in dezen dele.

Want er wordt ons beloofd dat het lijden met Christus niet opweegt tegen de heerlijkheid daarna volgende.

De aardigheid is dat daarmee gezegd wordt dat we leven onder de beloften van het Nieuwe Verbond, want onder het Oude Testament werd men in hope zalig en ontving men het recht om ooit kind van God te worden, maar inmiddels zijn wij het ook (1 Joh. 3: 1, 2). Zowel Petrus als Paulus zeggen beiden in hun grote toespraken in Hand. 2 en 13 dat die oudtestamentische beloften vervuld zijn toen God de Heere Jezus uit de dood opwekte. Voor ons geldt de belofte dat we in de toekomst tot zonen gesteld zullen worden en dat behoort tot de betere beloften van het nieuwe Verbond. We hebben met oudtestamentische gelovigen gemeen dat we in hope zijn zalig geworden en zien uit naar de vervulling van de aan ons gedane beloften, maar het verschil zit hem in de aard van die beloften. Aan oudtestamentische gelovigen is nooit beloofd dat ze tot zonen zouden worden gesteld, maar aan ons wel. Daarom hebben wij niet alleen maar deel aan de zaligheid, maar aan zo'n grote zaligheid (Hebr. 2: 3). Niet alleen maar aan zaligheid, maar aan zaligheid met eeuwige heerlijkheid. Daarom hebben wij niet maar een Hogepriester, maar zo'n grote Hogepriester. Het is allemaal een maat groter.

- 19 Want het schepsel, *als* met opgestoken hoofde, verwacht de openbaring der kinderen Gods.

Kinderen = zonen (huios).

Opgestoken hoofde = reikhalzend.

Ook de oude wereld heeft toekomstverwachting. Dat wil zeggen dat die wereld ergens op wacht, namelijk op de openbaring van de zonen Gods.

Het schepsel = in het tegenwoordig Nederlands een onderdeel van de schepping, maar hier wordt de hele schepping bedoeld.

De schepping is vrouwelijk; verderop staat dan ook dat ze zwanger is.

- 20 Want het schepsel in der ijdelheid onderworpen, niet gewillig, maar om diens wil, die het *der ijdelheid* onderworpen heeft;

Ijdelheid = ledigheid; zinloosheid. In wezen is er niets.

De schepping is aan de ledigheid onderworpen.

Het lijkt erop dat 'diens' met een hoofdletter geschreven had moeten worden en dat God dus de schepping aan de ijdelheid onderworpen heeft. De schepping is ijdel, maar dat wordt in de Prediker niet als negatief, of als een vloek beschouwd.

De schepping is aan de ledigheid onderworpen; dat is nu eenmaal zo.

- 21 Op hoop, dat ook het schepsel zelf zal vrijgemaakt worden van de dienstbaarheid der verderfenis, tot de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods.

Op hoop dat ook de schepping zelf zal vrijgemaakt worden van de dienstbaarheid van de dood.

De schepping is dus aan de ijdelheid onderworpen, maar ook aan de dienstbaarheid van het verderf. Daar moet het immers van vrijgemaakt worden. Het verderf, namelijk de dood, heerst in deze wereld. Daarom is de schepping aan de ijdelheid onderworpen. Het wordt onmogelijk om iets blijvend in deze schepping tot stand te brengen. Alles verandert in deze wereld. Nu maakt men zich weer druk om klimaatverandering. Niets is zo veranderlijk als het weer. En wat de wereld aangaat, die is veranderlijk in die zin, dat hij helemaal vervangen wordt. Bovendien, het ene geslacht komt en het andere geslacht gaat. Zo gaat dat. Al wat opgebouwd wordt, moet morgen weer verdwijnen. Wij mensen vinden dat het allemaal zo hoort en allemaal zo moet en helpen zelfs nog een handje mee. Dat noemt men progressief. Wat we net klaar hebben, beginnen we meteen weer af te breken, want we hebben weer nieuwe ideeën. Dat gaat tegenwoordig zo snel, dat men spreekt

van hypes. Dan duurt het niet eens één generatie maar nog korter. Dat is der ijdelheid onderworpen.

‘Verwacht’ uit vers 19 impliceert dat men het weet. Dat lijkt me hier niet het geval. De wereld weet niet dat de kinderen Gods in de toekomst verheerlijkt zullen worden en dat die heerlijkheid dan geopenbaard zal worden. De wereld weet dat niet, want zij is onwetend en leeft onder de toorn van God. De schepping wacht op de openbaring van de zonen Gods, opdat daarna ook de wereld zal vrijgemaakt worden van de dienstbaarheid der verderfenis.

Wij wachten op onze zoonstelling en de schepping ook. Pas dan en daarna zal ook de schepping zelf vrijgemaakt worden van de dienstbaarheid der verderfenis. Wij zijn daar inmiddels van vrijgemaakt.

- Hebr. 2: 14 overmits dan de kinderen des vleses en des bloeds deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden, opdat Hij door den dood te niet doen zou dengene, die het geweld des doods had, dat is, den duivel;
- 15 En verlossen zou al degenen, die met vreze des doods, door al *hun* leven, der dienstbaarheid onderworpen waren.

Dat is gebeurd en wij zijn daarvan verlost.

Tot de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods.

In vers 19 was het de verwachting van de openbaring van de zonen Gods. Hier is het de verwachting van de vrijheid der heerlijkheid van de kinderen Gods. Als die kinderen verheerlijkt worden, dan zijn zij zonen.

De eigenaardigheid van de schepping als zodanig is dat zij de toekomst actief tegemoet gaat. De vraag is waarom de mens zich in het algemeen uitstrekt naar de toekomst en dat met alle middelen. En daar waar de middelen groter worden strekt men zich in een steeds hoger tempo uit naar die toekomst. Maar voor de mens individueel geldt dat hoe sneller je vooruitgaat, hoe eerder je dood bent. Het verleden hebben we, het heden ook, maar daar kunnen we ons niets bij voorstellen, want we zijn immers onderweg. We zijn onderweg van het verleden naar de toekomst. Het heden is slechts een scharnierpunt. Het heden kun je niet eens meten. Dat is alleen maar een punt op die lange baan en dus zijn we onderweg naar de toekomst, maar in de toekomst gaan we dood. Waarom richten we ons dan op de toekomst en waarom bouwen we daaraan en waarom hebben we van die toekomstbeelden voor ons? Het is eigenlijk belachelijk, want morgen komt nooit; het is altijd vandaag. Er is maar één verklaring voor. Ergens ligt in die schepping het beginsel opgesloten dat in de toekomst alles anders en beter zal worden. Maar de toekomst van deze wereld gaat gepaard met dood en

opstanding. Op één of andere wijze is dat in geprogrammeerd, net als in de mens. Het zit erin. Het vervelende is dat de mens filosofie bedrijft en zegt dat in de toekomst sowieso alles beter wordt. Mensen waren in het verleden dom, maar in de toekomst zullen ze intelligent zijn en wij daartussenin brengen dat tot stand. In het verleden was iedereen debiel en wij doen het nu veel beter en in de toekomst zullen ze het, je kunt het je haast niet voorstellen, nog beter doen. Als je niet meedoet, dan ben je ouderwets en conservatief. Oude mensen vooral moeten gedumt worden, want ze houden de vooruitgang tegen. Hoe dan ook, men weet dat men onderweg is naar iets beters, maar alleen niet hoe, omdat men het Woord van God niet accepteert. De schepping ziet reikhalzend uit naar die toekomst. Wij zijn wat hoger geplaatst, waardoor we wat verder kunnen kijken en weten hoe het zit. Hoe hoger je ogen, hoe verder je kunt kijken. Voor dat doel zijn we dus met Christus gezet in de hemel en kunnen wij wat verder kijken.

De schepping wacht reikhalzend op de openbaring van de zonen Gods. Ze zijn zich er misschien niet van bewust, maar het is wel zo. Dat is een belangrijke uitspraak, want het is één van de antwoorden op de vraag waarom, als er een God is, Hij dan niets doet. Hij zal wat doen en heeft dat ook beloofd, maar dat wacht op de openbaring van de zonen Gods. Zonen Gods kunnen pas geopenbaard worden als ze eerst tot zonen gesteld zijn. In werkelijkheid wacht de wereld dus op precies hetzelfde als wij, namelijk op onze verheerlijking.

Gods werk aan de wereld staat stil. Dat is nu eenmaal de aard van deze tegenwoordige bedeling van de verborgenheid. God verzamelt Zich nu eerst een volk uit de heidenen voor Zijn Naam. Als dat volk verheerlijkt zal zijn en tot zoon zal gesteld zijn, dan zal de Heer, samen met de Gemeente, dat werk aan de wereld voltooien. Dat is in de wederkomst van Christus. Daar moet het op wachten. Wij zouden daar ook niet op vooruitlopen, want wij zijn officieel nog steeds kinderen Gods en zullen dat blijven zolang ons lichaam nog niet verlost is (vers 23).

Onze toekomstverwachting is ook eigenlijk niet de opname van de Gemeente, maar onze openbaring in heerlijkheid. Vanuit aards standpunt gezien is de opname van de Gemeente onze verberging, want voor zover we hier waren in het openbaar, zullen we hier verdwijnen. Pas minstens zeven jaar later zal Christus geopenbaard worden in heerlijkheid en wij met Hem. Wanneer Christus zal geopenbaard worden, Die ons leven is, dan zullen wij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid (Kol. 3: 4). Pas daarna zal de Heer Zijn werk aan de wereld voortzetten, om het dan ook te voltooien. Tot die tijd is de schepping in ieder geval aan de ijdelheid en het verderf onderworpen. Dat was al zo sinds Adam, maar in het bijzonder sinds de opstanding van Christus, want sinds die tijd verbergt de Heer Zich voor de wereld en heeft de wereld

overgegeven aan de duisternis en haar eigen begeerlijkheden. Alles wat er in de wereld gebeurt heeft niet tot doel bij te dragen aan het werk Gods. Dat werd namelijk afgebroken in de eerste komst van Christus en zal dus voortgezet worden vanaf de openbaring der zonen Gods.

In vers 18 gaat het niet zozeer over de heerlijkheid die aan ons geopenbaard zal worden, maar over heerlijkheid aan ons, die geopenbaard zal worden. Onze heerlijkheid zou immers geopenbaard worden. De vraag aan wie die heerlijkheid geopenbaard wordt, wordt dan in de volgende verzen beantwoord, namelijk aan de wereld, die immers wacht op de openbaring van de zonen Gods. De gedachte is niet zozeer dat we in de toekomst pas heerlijkheid zullen ontvangen, maar dat die in de toekomst zal geopenbaard worden. We ontvangen nu namelijk al heerlijkheid en die wordt in de toekomst zichtbaar.

Wij worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, implicerend dat wij nu verheerlijkt worden, zoals Mozes in zijn omgang met de Heer veranderd werd en langzamerhand een lichtgevend aangezicht kreeg. Waar wij nu de Heer kennen van aangezicht tot aangezicht, worden wij naar het beeld van Christus in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid. Steeds heerlijker namelijk. Wij zien dat alleen niet en de wereld ziet het ook niet aan ons. Er zijn er wel die het zien, want nu wordt door de Gemeente aan de overheden en machten in de lucht bekendgemaakt de veelkleurige wijsheid Gods. Degenen die in de hemel zijn worden geacht dat dus wel degelijk te zien. Dat gebeurt nu al en in de toekomst zal dat geopenbaard worden. Daarheen zijn wij onderweg. Als in de toekomst de Heer in heerlijkheid zal verschijnen, dan komt Hij als Zoon tussen zonen. Hij komt als Hoofd van de Gemeente met ons, met de vele heiligen of met Zijn engelen. Dan pas zal de Heer Zijn werk aan de wereld voortzetten. Dat werk is alleen van andere aard dan de wereld denkt.

22 Want wij weten, dat het ganse schepsel te zamen zucht, en te zamen *als* in barensnood is tot nu toe.

Het ganse schepsel te zamen = de hele schepping, in haar geheel.

Zuchten = kreunen.

Als is er door de vertalers tussengevoegd, alsof de wereld bij wijze van spreken zwanger is. Maar de schepping is zwanger, want zij zal namelijk een nieuwe schepping voortbrengen. Zij is dus in barensnood en wacht dus uiteindelijk op helemaal een nieuwe schepping, waarvan de Gemeente de eersteling is. De schepping wordt voorgesteld als een soort ei dat in de toekomst uit zal komen. De schepping is vrouwelijk ten opzichte van de Man en waar de Schepper in de schepping ontvangen wordt (Zijn woord = zijn zaad), daar zal de oude schepping een nieuwe voortbrengen.

Nadat Paulus eerst over de schepping gesproken heeft, komt hij weer terug bij onszelf.

- 23 En niet alleen *dit*, maar ook wij zelve, die de eerstelingen des Geestes hebben, wij ook zelve, *zeg ik*, zuchten in onszelven, verwachtende de aanstelling tot zonen, *namelijk* de verlossing onzes lichaams.

Die de eerstelingen des Geestes hebben = die de eerstelingen des Geestes zijn. Wij zijn namelijk een nieuwe schepping.

Eersteling = eerstgeborene.

Eerstelingen wordt hier beschouwd als eerste vruchten van de oogst.

Zuchten = kreunen, lijden.

Ook wij als eerstelingen van een nieuwe schepping, zuchten, want we verwachten, al kreunende, al lijdende, de zoonstelling, namelijk de verlossing van ons lichaam. Dat is bij de opname van de Gemeente. Dan worden we verlost van ons lichaam. Dan wordt ons aardse huis verbroken en hebben we een huis bij God, naakt, bekleed of overkleed.

Zowel de wereld als de gelovigen zuchten in onszelven en wachten ergens op. De verwachting van de wereld zal pas ingelost worden als eerst wij tot zonen zullen gesteld zijn, om daarna ook als zonen Gods met Christus geopenbaard te worden in heerlijkheid. Pas dan gaat Gods werk aan de wereld verder. De wereld is zwanger en wacht op de bevalling, maar ook wij zijn zwanger en wachten op de bevalling. Bij wijze van spreken dan. Dat is nu eenmaal het probleem met die dubbele Bijbelse symboliek. Het wordt voorgesteld alsof wij kinderen Gods zijn en onze zoonstelling verwachten. Daar moet ons leven en ons lijden toe leiden, maar die aanstelling van de Gemeente, uitlopend in de opname van de Gemeente, wordt wel degelijk ook beschreven als een bevalling. We hebben dat nieuwe leven in onszelf, in ons oude lichaam. Het ei moet als het ware opengebroken worden en dan komt het nieuwe daaruit voort. In Openb. 12 wordt die bevalling beschreven, waar de hele Gemeente geboren wordt uit de vrouw en meteen tot zoon aangesteld.

- 24 Want wij zijn in hope zalig geworden. De hoop nu, die gezien wordt, is geen hoop; want hetgeen iemand ziet, waarom zal hij het ook hopen?

Wij zijn wedergeboren tot een levende hoop, tot een erfenis die voor ons in de hemel bewaard wordt. Wij zijn zalig geworden en toch verwachten we nog wat, namelijk onze zoonstelling in de toekomst.

Die heerlijkheid zien we nu niet, hoewel we die nu al krijgen. Die heerlijkheid wordt pas in de toekomst geopenbaard. Daar hopen we op. Als we die

heerlijkheid nu al konden zien, hoefden we er ook niet op te hopen, want dan konden we immers al zien dat we die ontvangen hadden.

25 Maar indien wij hopen, hetgeen wij niet zien, zo verwachten wij het met lijdzaamheid.

We zien die heerlijkheid nog niet, maar verwachten die met lijdzaamheid. Deze verzen sluiten natuurlijk aan bij Hebr. 11.

Hebr. 11: 1 Het geloof nu is een vaste grond der dingen, die men hoopt, *en* een bewijs der zaken, die men niet ziet.

Nog niet ziet. Geloof is geloof in het Woord van God en de beloften Gods met betrekking tot de toekomst. Ons geloof daarin is de vaste grond in ons leven. Wij vertrouwen op de woorden Gods en verwachten dat God in de toekomst zal vervullen wat Hij ons beloofd heeft.

26 En desgelijks komt ook de Geest onze zwakheden mede te hulp; want wij weten niet, wat wij bidden zullen, gelijk het behoort, maar de Geest Zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen.

De Geest komt onze zwakheden te hulp, want wij zijn nog niet verlost van ons lichaam. Daarom zijn wij nog zwak, zijn we nog met zwakheid omvangen. Want wij weten niet wat wij bidden zullen. Nou ja, we weten best wat we bidden zullen. Maar wij weten niet wat wij bidden zullen, gelijk het behoort. Waar zullen we de Heer om vragen? Zeg het maar. Niet veel meer dan: 'Vader, verheerlijk Uw Naam', of: 'doch niet mijn wil, maar Uw wil geschiede'. Dus waarom moet ik mijn wil aan de Heer bekendmaken als ik vraag om dat niet mijn wil, maar Uw wil geschiede? Zijn wil is dat Zijn Naam verheerlijkt wordt. Daar kun je dus maar het beste om bidden. Voor de rest zouden we niet weten wat we bidden zullen, gelijk het behoort. Gelukkig is dat geen groot probleem, want de Geest Zelf bidt voor ons, met woorden die helemaal niet worden uitgesproken, want het gebeurt met onuitsprekelijke zuchtingen. Zuchtingen is een variant op de werking van de Geest = wind = adem. Het geluid, de werking daarvan noem je zuchtingen.

Het idee is dat wij bij God, en dat wordt ons ook in de volgende verzen aangereikt, iemand hebben, Die ons vertegenwoordigt en bij wijze van spreken voor ons tot God spreekt. Hier staat dat dit de Geest Zelf is. Hij weet namelijk wat wij nodig hebben. Hij kent ook de wil van God. Hij is de Middelaar tussen ons en God.

De Geest Zelf bidt dus tot God, maar uit vers 34 leren we dat het Christus is Die voor ons bidt, omdat Hij is ter rechterhand Gods. Uit Hebr. 7: 25 leren we dat de Hogepriester van het Nieuwe Verbond voor ons bidt. Wij hebben een Hogepriester Die ons volkomen kan zalig maken, alzo Hij altijd leeft om voor ons te bidden (Hebr. 7: 25).

Entygchano = bidden. Dit woord voor bidden komt allen in deze drie Schriftplaatsen voor: Rom. 8: 26, 27 en Hebr. 7: 25.

Dit bidden heeft dus betrekking op de Geest, op Christus en op de Hogepriester van het Nieuwe Verbond. De Geest is Christus en Christus is de Hogepriester. Christus preekt God aan, voor ons, als onze Vertegenwoordiger. Zo is het ook vertaald in Hand. 25: 24 en Rom. 11: 2, wat de twee andere Schriftplaatsen zijn waar dit woord in de grondtekst nog meer voorkomt. Zoals Elía God aansprak als vertegenwoordiger van Israël. Het is de aanduiding van het hogepriesterlijke werk van Christus.

Bidden betekent weliswaar letterlijk hardop spreken, maar in hogere en bredere zin heeft het de betekenis van dienen. Omdat spreken het eerste is dat men als dienstknecht van God doet, wordt bidden gebruikt voor de hele dienst aan God. De dienst van de Hogepriester, het Hoofd van de dienst aan God, wordt beschreven als bidden, als aanduiding van alles wat hij doet in de dienst aan God. Dat is ook het bidden hier van de Geest. Dat is de uitdrukking van het dienen van God. Als Gemeente staan wij als priesters in dienst van God, onder leiding van de Hogepriester, dan wel van Christus, dan wel van de Heilige Geest. Die onderhoudt de communicatie met God. Als wij tot God naderen, doen wij dat via onze Middelaar, Borg en Hogepriester Jezus Christus. Daarom bidden wij in de Naam van de Heere Jezus Christus. Daarom dienen wij de Heer ook in de Naam van de Heere Jezus Christus. Strikt genomen is er dus geen verschil tussen bidden en aanbidden; het is als het goed is altijd in de dienst van God. Ook in het vragend bidden onderwerpen wij ons blijkbaar aan Degene Die onze gebeden kan verhoren. Wij onderwerpen ons aan Hem Die meer en krachtiger is dan wij. Dat is een aanbidden, een Hem erkennen als onze Heer en Meester.

27 En Die de harten doorzoekt, weet, welke de mening des Geestes zij, dewijl Hij naar God voor de heiligen bidt.

Mening = bedoeling.

De Geest van God doorzoekt de harten. Doch wij hebben niet ontvangen den geest der wereld, maar Den Geest, Die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken zijn (1 Kor. 2: 12). Het is die Geest Die het inwendige doorzoekt, Die naar God voor de heiligen bidt, Die God aanspreekt. Hij is Degene Die weet wat wij nodig hebben, Die kan weten wat wij nodig hebben, omdat Hij Zelf met zwakheid omvallen was en ook Zelf verzocht is geworden als wij. Hij behartigt onze belangen bij God.

- 28 En wij weten, dat dengenen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, *namelijk* dengenen, die naar *Zijn* voornemen geroepen zijn.

Wij weten dat voor degenen die God liefhebben en dus God dienen...

Liefhebben = in de praktijk dienen.

Liefhebben is een bezigheid. Dat slaat maar niet op een gevoel of iets dergelijks. Als men elkaar liefheeft zal men elkaar dienen. God bevestigt Zijn liefde jegens ons. Hoezo dan? Dat Christus voor ons gestorven is toen wij nog zondaren waren. Alzo lief heeft God de wereld gehad, Dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft. God, Die rijk is in barmhartigheid, heeft door Zijn grote liefde jegens ons, waarmede Hij ons liefgehad heeft, ook toen wij dood waren door de misdaden, ons mede levend gemaakt met Christus en heeft ons mede gezet in de hemel in Christus Jezus. Liefde is een actieve bezigheid.

Wij weten dus dat God voor degenen die Hem liefhebben en die dus met Christus lijden en zich onderwerpen aan het Woord Gods en lopen de loopbaan die hun is voorgesteld, alle dingen meewerken ten goede, *namelijk* voor degenen die naar zijn voornemen geroepen zijn.

Wie zijn dat? Degenen die God liefhebben. Die zijn naar Zijn voornemen geroepen. Geroepen waartoe? Om kind van God te worden? Daar gaat het hele hoofdstuk niet over? Dat is allang niet meer aan de orde. Dat waren de hoofdstukken 3, 4 en 5. Het gaat hier om kinderen Gods die officieel allemaal der hemelse roeping deelachtig zijn, maar dan alleen die kinderen Gods die in de praktijk ook tot zonen Gods aangesteld zullen worden. Dat zijn *namelijk* degenen die met hem lijden, die met lijdzaamheid lopen de loopbaan die hem is voorgesteld en die dus in de praktijk van het leven God liefhebben en dus Hem dienen boven alles. Zij zijn degenen die naar Zijn voornemen, volgens Zijn plan, geroepen zijn en voor wie alle dingen medewerken ten goede. Zij zijn geroepen tot zoonstelling, want daar gaat het Schriftgedeelte over. Daar gaat ook hoofdstuk 9 over, waarover altijd misverstanden ontstaan in verband met de leer der uitverkiezing. Maar kinderen Gods zijn geroepen om zonen Gods te worden.

Paulus schrijft aan Timótheüs: 'Grijp naar het eeuwige leven', alsof de man het al niet had. Het was echter de bedoeling dat hij dat eeuwige leven ook zou leven. Dat idee hadden we ook al aangehaald in Rom. 6. De bezoldiging der zonde is de dood (nu al), maar de genadegift Gods is het eeuwige leven (nu al). Waar wij dat eeuwige leven als genadegift ook leven, daar zijn wij ook in de praktijk deze roeping deelachtig.

Wij weten dat voor degenen die God liefhebben, namelijk voor degenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn, alle dingen medewerken ten goede. Wij zijn kinderen Gods. We zijn geroepen tot zoonstelling, want daar ging het allemaal over. Waartoe moeten dus alle dingen medewerken ten goede? Tot de zoonstelling. De zoonstelling is het goede.

Als er dus staat dat alle dingen zullen medewerken ten goede, dan wil dat dus zeggen dat alle kwade dingen zullen medewerken ten goede, want dat alle goede dingen zullen medewerken ten goede is sowieso wel duidelijk. Dat is zo vanzelfsprekend dat het belachelijk wordt om het te vertellen. Het gaat over de dingen die wij lijden, want daar ging het over. Die zouden medewerken ten goede. Het gaat over onze passie voor Christus. Dat brengt lijden met zich mee en dat lijden leidt tot heerlijkheid. Niet het lijden als kwaaddoener, maar het lijden om Zijns Naams wil. Dat brengt ons deze erfenis en daar leven wij uit.

Wij zijn kinderen Gods en als het goed is zijn we al een heel eind op weg op de loopbaan die ons voorgesteld is. Wij hebben geen twijfel of we wel zalig zullen worden, maar eventueel of we die erfenis in de toekomst zullen ontvangen. Maar onderweg naar die erfenis hebben wij de Geest Die voor ons bidt en Die ons in heel de waarheid leidt. Wij zijn verzegeld met de Heilige Geest der belofte, Die het onderpand is van onze toekomstige erfenis. Die Geest brengt ons daar. Daar hoef je geen twijfel over te hebben. Als je twijfel in je hebt, zou dat twijfel moeten zijn of je die Geest inderdaad wel in je laat werken. Als daar geen twijfel over bestaat, dan hoeven er verder helemaal geen twijfels meer te zijn. Als je liefde hebt voor de waarheid, dan hoef je daarover geen twijfel te hebben. Dat je niet in één klap de waarheid verstaat, dat is zo. Het kost tijd. Je kunt alleen geleid worden als je minstens zo af en toe een stap verzet. Als je in je auto zit en je draait aan het stuur, dan kom je geen stap verder. Dat ding moet eerst rijden, pas dan kom je een stap verder. Men zou gaan, lopen en pas als je loopt, kun je geleid worden. Zolang je de loopbaan niet loopt, valt er voor de Geest ook niets te leiden.

De oproep is te wandelen waardig de roeping waarmee we geroepen zijn en daarin zou men geleid worden. Je zou wandelen op zoek naar de waarheid en alles wat er onderweg gebeurt zal door God gebruikt worden ten goede. Dat is allemaal tot onze opbouw, tot onze oefening, tot onze gewenning. Daardoor worden wij opgevoed tot zonen en leren we verantwoordelijkheid dragen. Zo steekt het leven van een kind van God in elkaar. Samen op weg naar onze zoonstelling, door onderzoek der Schriften, doordat we ons laten leiden in heel de waarheid, Die de Geest ons bekendmaakt. Hij doet dat in de eerste plaats door het geschreven Woord. Het is onze verantwoordelijkheid om de waarheid, als we die vernemen, ook daadwerkelijk te aanvaarden en ons

eigen te maken. Dat verandert ons van heerlijkheid tot heerlijkheid. In de toekomst zal die heerlijkheid, die we al ontvangen hebben ook geopenbaard worden in de wederkomst van Christus.

- 29 Want die Hij te voren gekend heeft, die heeft Hij ook te voren verordineerd, den beelde Zijn Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de Eerstgeborene zij onder vele broederen.

De stijlfiguren die hier in deze laatste twee verzen gebruikt worden, maken het wat moeilijk om de inhoud daarvan naar waarde te schatten.

Want... dit vers geeft dus een verklaring van vers 28.

Die = degenen die = meervoud.

Wat hier gezegd wordt is dat God ergens mee bezig is, dat Hij een werk aan ons doet.

Verordineren = horizo = de einder = de toekomst bepalen = predestineren = de eindbestemming bepalen.

Tevoren, in het verleden, is de eindbestemming bepaald.

Die Hij te voren gekend heeft = God heeft Christus tevoren gekend en voor Hem de eindbestemming bepaald, onder het motto: 'Het Lam Dat geslacht is van voor de nederwerping der wereld' of 'het Lam Dat voorgekend is van voor de nederwerping der wereld'.

Als ergens in de Bijbel over Christus gesproken wordt, dan gaat het altijd ook over de Gemeente, die immers aan Christus deel heeft. Die Zijn lichaam is en die één plant met hem geworden is. Christus is tevoren gekend en waar wij deel hebben aan Christus, heeft God dus ook ons tevoren gekend. Hij heeft ons daarin een plaats gegeven op grond van ons geloof. Niet op grond van voorwetenschap dat wij ook tot geloof zouden komen.

Dit lijkt een eigen uitleg te zijn, maar zo staat het letterlijk in Efe. 1: 4, 5, namelijk dat God ons in Christus heeft uitverkoren van voor de nederwerping der wereld en heeft ons tevoren verordineerd tot zoonstelling. Er wordt dus een ver verleden verbonden met de toekomst.

Degenen die Hij tevoren gekend heeft, die heeft Hij ook tevoren verordineerd den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn (worden). Wij zijn het nog niet, maar moeten het worden. Dat is ook in zeer sterke mate de bedoeling.

Het is uiteraard van belang te beseffen dat de natuurlijke mens geen beelddrager van Christus of van God is. We waren dat ook niet voor de zondeval. Wij dragen het beeld van de eerste Adam. De eerste mens is uit de aarde aards en gelijk wij het beeld van de eerste mens gedragen hebben... en dus zijn wij geen beelddragers Gods, maar beelddragers van Adam. Maar er staat toch in Genesis 1 dat God de mens zou maken naar Zijn beeld en gelijkenis? Dat is ook zo en daar gaat het hier in Rom. 8 over. De Bijbel zegt dat Christus de eerste Mens is Die Beelddrager Gods is. Dat zou niets

betekenen als ieder mens dat al was. Hij is dus de Eerste en wij zouden Hem daarin volgen. Wij zouden naar Zijn beeld veranderd worden, gelijk wij het beeld van de eerste mens gedragen hebben, zouden wij het beeld van de hemelse mens dragen (1 Kor. 15: 48, 49).

De hemelse mens is Christus en van Hem wordt triomfantelijk na Zijn opstanding gezegd dat Hij het Beeld Gods is. Altijd ná Zijn opstanding (zie Hebr. 1: 3; 2 Kor. 4: 4; Kol. 1: 15; 2: 9).

Kortom, 'Laat ons Adam maken naar Ons beeld en Onze gelijkenis' is een uitspraak die over het hoofd van de eerste Adam heen van toepassing is op de laatste Adam. De eerste Adam was immers een voorbeeld van Degene Die komen zou. God was tot aan de opstanding van Christus nog bezig om een mens te maken naar Zijn beeld en gelijkenis. Dat was bij Adam niet af. Het was goed, maar niet af.

Wat we hier dus leren, is dat wij als eerste gelovigen na de opstanding van Christus, net als Christus beelddragers Gods zouden worden, met alle consequenties van dien. We zouden namelijk het beeld van Zijn Zoon gelijkvormig worden, opdat wij ook met die Zoon samen zouden erven. Daarover gaat het in elk geval al sinds vers 17. Als we kinderen Gods zijn, dan zijn we erfgenamen. Als we de erfenis ontvangen betekent dit dat we tot zonen worden gesteld. Dan worden we aangesteld in het eerstgeboorterecht. Daar gaat het hierover.

We zouden het beeld Zijns Zoons gelijkvormig worden, opdat Hij de Eerstgeborene zou zijn onder vele broederen.

Onder = het Griekse woordje 'en' = in.

Als dit woord gevolgd wordt door een meervoud, dan vertalen de Statenvertalers het met 'onder', in de betekenis van 'in', namelijk te midden van.

Maar de werkelijke betekenis is sterker, want het drukt gemeenschap uit. Het is als één geheel met Christus, één plant met Hem. Die betekenis heeft het hier uiteraard ook.

Hij is niet de Eerstgeborene voor vele broederen; zo van: vele broederen en Hij is daar de Eerstgeborene van. Het gaat erom dat al die broederen samen eerstgeborenen zijn, omdat ze werkelijk één zijn. Daarom spreekt de Bijbel in bijvoorbeeld Hebr. 12 over de Gemeente van eerstgeborenen. Niet alleen het Hoofd van de Gemeente is de Eerstgeborene, maar de hele Gemeente is eerstgeborene. Dat is ook de betekenis van het Griekse woord voor Gemeente = de ecclesia = de wetgevende, dan wel de rechtsprekende vergadering uit het volk. Naar Hebreeuws jargon zouden het de oudsten van het volk geweest zijn, de raad van oudsten. Het vervolg op de raad van oudsten was het Sanhedrin. Allen die daarvan deel uitmaakten waren niet alleen priesters, maar overpriesters. Hoger dan...

Zo is het met de Gemeente ook. Een Gemeente van eerstgeborenen. Wij zouden delen in het eergeboorterecht van Christus. Dat neemt niet weg dat Hij binnen de Gemeente het Hoofd en de Eerstgeborene is, maar niettemin is de hele Gemeente een Gemeente van eerstgeborenen.

Het is hetzelfde als bij David. Hij was koning over Israël, maar heel Israël werd geacht een koninklijk volk te zijn, ten opzichte van de overige volkeren. Zo is het met de Gemeente ook. Binnen de Gemeente is er onderscheid, maar die in zich zelf als één met Christus wordt beschouwd, als delend in Zijn eerstgeboorterecht.

Zoon = erfgenaam;

Broeder = mede-erfgenaam.

Kol. 1: 15 Dewelke het Beeld is des onzienlijke Gods, de Eerstgeborene aller creaturen.

18 En Hij is het Hoofd des lichaams, *namelijk* der Gemeente, Hij, Die het Begin is, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn.

Hij is de Eerstgeborene aller creaturen. Van de oude schepping kun je moeilijk zeggen dat Hij de Eerstgeborene was, want dat was Hij dan nogal laat. Het gaat hier over de definitieve schepping, over de nieuwe schepping. Het werk van Genesis 1, vanaf vers 2, betreft een werk, weliswaar tamelijk letterlijk en historisch tot restitutie van deze oude wereld, maar de bedoeling van dat werk is dat er een nieuwe schepping tot stand gebracht zou worden. Daarvan is niet de eerste Adam, maar de laatste Adam de Eersteling. Daarna volgt de Gemeente. Niet alleen in chronologische volgorde, maar ook in rangorde. Daarna staat er dat Hij het Hoofd des lichaams is. Dat is de Gemeente, want de Gemeente heeft deel aan Hem en dus ook aan Zijn eerstgeboorterecht. Hij is de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij **in** allen de Eerste zou zijn. In = hetzelfde woord dat in Rom. 8 vertaald is met 'onder'.

Allen = de hele Gemeente, want daar ging het over. Hij is het Hoofd van de Gemeente, opdat Hij in alle leden van die Gemeente de Eerste zou zijn, maar ook samen met alle leden van de Gemeente, want dat is de betekenis van 'in'. Hij is wel voor allen de Eersten in de Gemeente, maar dat is niet wat hier staat. De bedoeling is dat Hij samen met alle leden van dit lichaam de Eerste zou zijn van een nieuwe schepping. Dat staat ook in het volgende vers.

Kol. 1: 19 Want het is *des Vaders* welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid der Godheid wonen zou;

Welke volheid? Welke volheid woont er in Christus? De volheid van de Vader, dan wel de volheid Gods.

Kol. 2: 9 Want in hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk;

Want het is Gods welbehagen geweest dat in Hem al de volheid Gods wonen zou. Die volheid der Godheid woont in Christus' lichaam en dus in de Gemeente.

Kol. 2: 10 En gij zijt in Hem volmaakt, Die het Hoofd is van alle overheid en macht;

Gij = degenen die deel uitmaken van Zijn lichaam.

Kortom, Christus is de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen, samen met al die andere eerstgeborenen, de Eerste zou zijn.

Filipp. 3: 21 Die ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat hetzelfde gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam, naar de werking, waardoor Hij ook alle dingen Zichzelf kan onderwerpen.

Niet alleen geestelijk, maar ook lichamelijk gelijk aan Christus.

Hoe het ook zij, wij zouden het beeld van Zijn Zoon gelijkvormig worden. We zouden in de praktijk beelddragere Gods worden. Ook wij zouden dus het afschijnsel zijn van Gods heerlijkheid. Daarom staat er ook dat wij met Christus zullen verheerlijkt worden in de toekomst.

Wij zijn in Christus tevoren verordineerd tot zoonstelling. Niet naast Hem, maar samen met hem.

Hebr. 2: 10 Want het betaamde hem, Om Welken alle dingen zijn, en door Welken alle dingen zijn, dat Hij, vele kinderen (zonen) tot de heerlijkheid leidende, den oversten Leidsman hunner zaligheid door lijden zou heiligen.

Hij leidt velen tot de heerlijkheid. Die delen dan dus samen het eerstgeboorterecht. De vele zonen hebben wel degelijk een Archègos, een overste Leidsman. Dat is de Heere Jezus Christus. Hij zou dwars door dat lijden heen geheiligd worden.

Heiligen = wijden aan de dienst aan God, want de Zoon zou de Vader dienen. De aanstelling tot zoon is dus de ultieme heiliging. De aanstelling tot priesterschap, zoonschap of koningschap.

Hebr. 2: 11 Want èn Hij, Die heiligt, èn zij, die geheiligd worden, zijn allen uit één; om welke oorzaak Hij Zich niet schaamt hen broeders te noemen.

Wij zijn één. Uit één stuk, van dezelfde aard. We komen voort uit dezelfde beloften Gods en hebben deel aan één en dezelfde zoonstelling.

De Heere Jezus Christus noemt ons Zijn broeders, namelijk Zijn mede-erfgenamen. Hij doet dat al op voorhand in het Oude Testament, want er wordt verwezen naar psalm 22: 23.

Christus en de Gemeente delen dus in één en hetzelfde zoonschap. Vandaar dat de Gemeente voorgesteld wordt als één Man. Dat is tamelijk onbekend, omdat men van de Gemeente een vrouw gemaakt heeft. Het liefst nog een niet getrouwde vrouw (wat nog redelijk Bijbels zou zijn aan de hand van Efeze 5), maar een maagd, een ideale bruid, die nog nooit gemeenschap met de Bruidegom gehad heeft. Dat is een karikatuur van wat de Gemeente volgens de Bijbel is, omdat wij juist geacht worden in gemeenschap met de Heere Jezus Christus te leven. Hij is dus niet onze Bruidegom, maar eventueel wel onze Man, maar dat is zo, omdat volgens Genesis man en vrouw één lichaam zijn. In alle andere Schriftplaatsen wordt de Gemeente niet als vrouw beschreven (hoewel de Gemeente een vrouwelijk woord is), maar als een man en zelfs als een Zoon. Waar men dat niet ziet, begrijpt men deze hoofdstukken niet en ook bovengenoemde Schriftplaatsen niet.

Aanneming tot kinderen kan altijd nog zijn aanneming tot meisjes, want aangenomen kinderen kunnen meisjes zijn. Het gaat echter niet om aangenomen kinderen, maar om aangestelde zonen, of aan te stellen zonen. Bovendien mis je dan ook Openb. 12, dat een heel belangrijk onderdeel is van de profetie daar, waar de vrouw geboorte geeft aan een mannelijke zoon, die weggerukt wordt tot God en Zijn troon. Dat is eerstgeboorterecht. Het gaat daar niet over de persoon van de Heere Jezus, maar over de Gemeente in z'n geheel. Die wordt weggerukt tot God en Zijn troon.

Weggerukt = opgenomen = de Heer tegemoet gaan in de lucht (1 Thess. 4: 17). Waar nog bijkomt dat in psalm 2 gesproken wordt over de Heere Jezus Christus, waar tot hem gezegd wordt: 'Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd'. In het Nieuwe Testament wordt gezegd dat Die uitspraak is vervuld toen God de Heere Jezus uit de doden opwekte. Zo staat het bijvoorbeeld ook in hand. 13, waar Paulus dit aanhaalt. Hij voegt eraan toe, dat dit vervuld is toen God Jezus verwekte uit de dood. Dat neemt niet weg dat deze zelfde uitspraak en ook wat er verder volgt in Psalm 2 in de Bijbel wel degelijk op heel de Gemeente van toepassing gebracht wordt. Met name in hetzelfde Schriftgedeelte in Openb. 12, waar de Zoon weggerukt wordt tot God en Zijn troon, opdat hij de heidenen hoeden zou met een ijzeren roede. Dat wordt beschouwd als de vervulling van Psalm 2, waarvan we weten dat

die over de Heere Jezus Christus gaat, maar waarvan hier gezegd wordt dat het gaat over heel de Gemeente.

We vinden het ook terug in Openb. 2: 27, waar staat...

Openb. 2: 26 En die overwint, en die Mijn werken tot het einde toe bewaart,
Ik zal hem macht geven over de heidenen;
27 En hij zal ze hoeden met een ijzeren staf; zij zullen als
pottenbakkersvaten vermorzeld worden; gelijk ook Ik van Mijn
Vader ontvangen heb.

Dat is die uitspraak uit Psalm 2. Die wordt hier toegepast op alle gelovigen van onze bedeling. Dat staat er ook achter, want: 'Gelijk ook Ik van Mijn Vader ontvangen heb'. Dat wil zeggen, de uitspraak uit Psalm 2, toegepast op de Heere Jezus, blijkt in tweede instantie van toepassing te zijn op heel de Gemeente, namelijk op allen die aan Hem deel hebben.

Terug naar Rom. 8: 27.

Wij zouden het beeld van Zijn Zoon gelijkvormig zijn, dan wel worden, opdat Hij de Eerstgeborene zij samen met vele broederen. Samen zijn zij de Gemeente van eerstgeborenen. Christus is ook Lid van de Gemeente, alleen was Hij het eerste Lid en wij zijn aan hem toegevoegd. Wij zijn leden van hetzelfde lichaam waarvan Hij ook lid is.

30 En die Hij te voren verordineerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft; dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt.

Die Hij tevoren verordineerd heeft, deze heeft Hij ook geroepen;
Die Hij ook geroepen heeft dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd;
Die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt.
Deze vier begrippen: verordineerd, geroepen, gerechtvaardigd en verheerlijkt, zijn met elkaar verbonden. Wij hebben deel aan deze predestinatie tot zoonstelling. Daarom zijn we geroepen tot zoonstelling. De verheerlijking is de zoonstelling. We zijn als eersten gerechtvaardigd, vrijgesproken en daarom bestemd tot erfgenamen. Wij zijn vrijgesproken en dus vrij om te gaan. De slaaf zal niet erven met de vrije (Gal. 4). Wij zijn vrij, zoals Izak was en de vrije wordt tot erfgenaam aangesteld. Als men niet vrij is, kan men namelijk niet erven.

Omdat wij in Christus zijn, zijn wij gepredestineerd, zijn wij geroepen, zijn wij gerechtvaardigd en zijn wij verheerlijkt. Wij worden nu verheerlijkt, maar dat zal pas in de toekomst geopenbaard worden. Deze vier begrippen worden dus

bij elkaar opgeteld. Daar hebben wij deel aan. Wat valt daar verder nog aan toe te voegen?

Zegelied

- Rom. 8: 31 Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?
- 32 Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?
- 33 Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, Die rechtvaardig maakt.
- 34 Wie is het, die verdoemt? Christus is het, Die gestorven is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt.
- 35 Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of honger, naaktheid, of gevaar, of zwaard?
- 36 (Gelijk geschreven is: Want om uwentwil worden wij den gansen dag gedood; wij zijn geacht als schapen ter slachting.)
- 37 Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons liefgehad heeft.
- 38 Want ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen,
- 39 Noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere.

Rom. 8: 31 Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?

Wat valt er nog meer over te zeggen? Vrij weinig eigenlijk en dus beschrijft Paulus nu de status quo, de situatie waarin we ons nu bevinden. Hij heeft er niets aan toe te voegen en dus stelt hij alleen maar vragen.

Als God voor ons is, wie zal tegen ons zijn, ontleend aan Num. 14: 8. Niemand. Dat blijkt ook uit het volgende vers.

- 32 Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?

Paulus stelt eerst vast dat God Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar Hem overgegeven heeft voor ons allen. God heeft Zijn Zoon aan ons gegeven. Dan komt de vraag: Hoe zal Hij ons met Hem niet ook alle dingen schenken?

Alle dingen = het heelal.

Dat is in overeenstemming met het voorgaande, want wij delen in het eerstgeboorterecht met betrekking tot alle creaturen en dus geeft God in de eerste plaats Christus en daarmee ook ons, omdat wij in Christus zijn, alle dingen. Wij zullen met Hem de wereld oordelen. Bovendien zullen we met hem de engelen oordelen. Dit betekent dat we een positie boven de engelen hebben, in overeenstemming met Hebr. 1 en 2.

Dat God Zijn Zoon heeft overgegeven komen we nog een paar keer tegen in het Nieuwe Testament.

Gal. 1: 4 Die Zichzelf gegeven heeft voor onze zonden, opdat Hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige boze wereld, naar den wil van onzen God en Vader.

Hier staat niet 'overgegeven', maar 'gegeven'. Het komt op hetzelfde neer. Het voorvoegsel 'over' heeft alleen maar tot doel om de uitdrukking te versterken. Er staat niet dat Hij Zich gegeven heeft voor de zonden van de hele wereld. Dat is misschien wel zo, maar dat staat hier niet. Hij heeft Zichzelf gegeven voor onze zonden, opdat Hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige boze wereld. Niet alle mensen, maar alleen de gelovigen.

Het idee van 'gegeven' of 'overgegeven' is bij gelegenheid zelfs dat van gevangen zetten. De Heere Jezus werd bijvoorbeeld overgegeven om gekruisigd te worden. Dat woord 'overgegeven' houdt namelijk een beperking in. Wat ermee gezegd wordt is dat weliswaar in Zijn opstanding Christus alle macht gegeven is in hemel en op aarde, maar in de praktijk doet Hij vooralsnog een werk aan de Gemeente. God heeft Hem aan Zijn rechterhand gezet en heeft alle dingen aan Zijn voeten onderworpen, maar vervolgens staat er dat God Hem aangesteld heeft tot Hogepriester, van Zijn huis, hetwelk is de Gemeente. Christus maakt van Zijn tegenwoordige positie van hebbend alle macht in hemel en op aarde slechts gebruik van die macht in relatie tot de Gemeente. Hij maakt daar gebruik van, door ons te trekken uit deze tegenwoordige boze wereld, die in de praktijk dus nog steeds ligt in de macht van satan. Juridisch gesproken ligt heel de wereld in de macht van Christus. Hij is het Hoofd, de Hoogstgeplaatste, maar in de praktijk doet Hij daar niets mee. Hij is lankmoedig over ons, omdat Hij wil dat alle mensen tot geloof komen. Door die lankmoedigheid doet Hij nu uitsluitend een werk aan de Gemeente. Voor zover het toch een werk in de wereld is, dan is dat om de gelovigen uit de wereld te trekken. Om ons over te zetten uit de duisternis tot

Zijn wonderbaar Licht; om ons te trekken uit de macht der duisternis en ons te plaatsen in Zijn Koninkrijk.

Hij heeft Zich voor ons gegeven voor onze zonden. Hij is Hogepriester geworden om verzoening te doen voor de zonden des volks. Vanwege onze zonden, namelijk vanwege onze missers en tekortkomingen, heeft God Christus aan de Gemeente gegeven, om daarin te voorzien. Hij doet een werk aan ons, waarbij Hij niet ons vlees reinigt, maar onze gewetens, onze harten, van een kwaad geweten, opdat wij de levende God zouden dienen.

Efe. 5: 2 En wandelt in de liefde, gelijk ook Christus ons liefgehad heeft, en Zichzelf voor ons heeft overgegeven tot een offerande en een slachtoffer, Gode tot een welriekende reuk.

De opgewekte Christus heeft Zichzelf geofferd, beschikbaar gesteld aan God en zei als het ware bij Zijn opstanding: Zie, hier ben Ik, om Uw wil te doen, o God' (Hebr. 10: 9). Dat gaat niet over Zijn menswording of over Zijn omwandeling op aarde in het vlees, maar over Zijn tegenwoordige positie. God stelde Hem aan als Hogepriester. Daardoor en in Hem zijn wij geheiligd. Welriekende offers spreken altijd over opstandingsleven.

Efe. 5: 25 Gij mannen, hebt uw eigen vrouwen lief, gelijk ook Christus de Gemeente liefgehad heeft, en Zichzelf voor haar heeft overgegeven.
26 Opdat Hij haar heiligen zou, *haar* gereinigd hebbende met het bad des waters door het Woord;
27 Opdat Hij haar Zichzelf zou voorstellen, een Gemeente, die geen vlek of rimpel heeft, of iets dergelijks, maar dat zij zou heilig zijn en onberispelijk.

Christus doet in deze dagen een werk specifiek en exclusief aan de Gemeente. Hij doet dat werk door Zijn Woord. Dat Woord heeft een reinigende werking op de gelovigen. Daarom wordt Woord voorgesteld door water en de werking van het Woord door een bad.

Tit. 2: 13 Verwachtende de zalige hoop en verschijning van den groten God en onzen Zaligmaker Jezus Christus;
14 Die Zichzelf voor ons gegeven heeft, opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid, en Zichzelf een eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken.

Die Zichzelf aan ons wijdt, Die Zichzelf in Zijn werk aan de Gemeente beperkt. Hij heeft Zich overgegeven voor onze zonden, om ons te verlossen van alle

ongerechtigheid. Het is steeds dezelfde gedachte. Eigenlijk is dit ook precies hetzelfde als in Joh. 3: 16. Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon (dat is de Opgewekte Zoon) gegeven heeft (zoals de zaligmakende genade Gods verschenen is aan alle mensen, maar alleen ons onderwijst), opdat een ieder die in Hem gelooft (dat zijn wij), niet verderve, maar eeuwig leven hebbe. Wie niet gelooft is al veroordeeld, maar wie geloofd wordt niet veroordeeld. Dit wil zeggen dat wie niet gelooft in duisternis wandelt, maar wie wel gelooft wandelt in het Licht. Dat gaat dus over ons als gelovigen. Dat is niet het geloof in de gekruisigde Heere Jezus, maar in de opgewekte Christus, zittende aan de rechterhand Gods. In de voorgaande verzen van Joh. 3 wordt over de verhoogde slang gesproken. Dat is een beeld van de verhoogde Zoon des mensen. Wie naar Hem opziet zal genezen.

God heeft dus Christus aan ons gegeven, of Christus heeft Zichzelf voor ons overgegeven. Beiden dingen worden gezegd en ze hebben uiteraard dezelfde strekking. De goede Herder stelt Zijn leven voor de schapen. Niet zijn dood. Hij wijdt Zijn leven aan de schapen. Hij doet dat pas als Hij de deur is doorgestaan. Dat is een beeld van Zijn dood en opstanding. Hij kent ons bij naam en roept ons en leidt ons. Wat doet Hij voor de schapen? Hij stelt Zijn leven voor hen, namelijk, Hij geeft hun het eeuwige leven. Ook dat gaat over het leven van het eeuwige leven. Het gaat om de praktische dienst aan de Heere.

Rom. 8: 32 Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met hem niet alle dingen schenken?

God heeft Hem alle dingen aan Zijn voeten onderworpen en heeft Hem aan de Gemeente gegeven tot Hoofd. Hij zou vele zonen tot heerlijkheid leiden. God heeft Hem aan de Gemeente gegeven tot Hogepriester naar de ordening van Melchizédek, opdat Hij de Gemeente reinigen zou, heiligen zou, zou vervolmaken, heerlijk aan Zich zou voorstellen, om later met heel die Gemeente als Zoon geopenbaard te worden aan de wereld. God geeft ons Christus en daarmee het heelaal.

33 Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, Die rechtvaardig maakt.

Hoezo beschuldiging tegen de uitverkorenen Gods? Wie zou dat moeten doen? God is het Die vrijspreekt. Of de beschuldigingen nu waar zijn of niet, God zal ze niet ontvankelijk verklaren, maar ons vrijspreken. Bovendien hebben we een zeer goede Advocaat = Parakleet. Dat woord wordt in 1 Joh. 2 vertaald met voorspraak. Meestal wordt het vertaald met Trooster. Het is

namelijk de aanduiding van de Messias. Hij zou een andere Trooster zenden, implicerend dat Hijzelf de Trooster is, want anders had Hij geen andere kunnen zenden. De Parakleet is Degene Die iemands belangen behartigt, Die ons in rechte vertegenwoordigt. Wij verschijnen niet in de beklagdenbank. Er is iemand Die ons daar vertegenwoordigt. Dat is Christus en hij wordt vrijgesproken. Hij wordt gerechtvaardigd. Hij is door God begenadigd.

- 34 Wie is het, die verdoemt? Christus is het, Die gestorven is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt.

Wie is het die verdoemt = wie zou er moeten oordelen? Er is geen hogere rechter dan Christus. God spreekt vrij; er is dus niemand om te veroordelen. Hij is gestorven, maar wat meer is, Hij is ook opgewekt en is ook uitermate verhoogd en bidt voor ons. Dat bidden is de aanduiding voor heel Zijn werk als Voorspraak, als onze Vertegenwoordiger.

In de algemene en brede betekenis is bidden iemand dienen. Etymologisch betekent bidden hardop spreken, ongeveer als ons woord stemmen in het Nederlands.

Stemmen = dat je je stem gebruikt, in die zin dat je geluid voortbrengt. Je spreekt hardop. Maar als je gaat stemmen, spreek je zelden hardop. Dat doe je meestal zwijgend. Een pianostemmer begrijpt helemaal niet waar je het dan over hebt. Stemmen wil dus niet zeggen dat je je stem verheft. Als bidden letterlijk betekent hardop spreken, dan is het dus nog maar de vraag of het dit in de praktijk ook betekent. Bidden betekent eerder dat men met iemand een relatie onderhoudt. Dat men verantwoording verschuldigd is aan iemand. Aan iemand die ons eventueel ter verantwoording roept en dan moeten wij wat zeggen. We hebben iemand met Wie wij van doen hebben. Vandaar dat het woord bidden in de Bijbel gebruikt wordt voor onze dienst aan God. Daarom lezen we uitdrukkingen als: 'Bidt zonder ophouden' en 'Bidt in alle plaatsen, opheffende heilige handen'. Dat is niet te doen. Bovendien, als het wel te doen was, zou het in strijd zijn met wat de Heer Zelf over het bidden gezegd heeft. Hij zei namelijk: 'Laat uw woorden weinig zijn', want die veelheid van woorden doen de heidenen, die denken daarmee de goden over te kunnen halen. Later staat er: 'Bidt zonder ophouden'. Het moet toch duidelijk zijn dat in het ene Schriftgedeelte gesproken wordt over wat wij het gebed noemen en het andere over de dienst aan de Heer gaat. Ook Jakobus zegt dat je niet veel tegen de Heer moet zeggen. Je moet luisteren. De Prediker zegt het ook. Zowel een vragend als een dankend gebed heeft in de praktijk maar één betekenis, namelijk dat men degene tot wie men bidt of dankt als zijn meerdere erkent.

De Heere Jezus Christus is gesteld in de dienst aan God. Hij vertegenwoordigt ons bij God. Hij is het Hoofd van dienst. Wij zijn priesters en Hij is de Hogepriester. En onze relatie met God wordt onderhouden door de Heere Jezus Christus. Zijn bediening wordt benoemd met dat ene woord 'bidden'. Wij leven constant in een relatie met God, via de Heere Jezus Christus. We leven altijd biddend, want we leven uit Zijn genade en we leven ook altijd dankend, want we zijn dankbaar. Hij bidt voor ons. Hij dient God voor ons, namens ons, als ons Hoofd.

- 35 Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of honger, naaktheid, of gevaar, of zwaard?

Woorden hebben een grote brede betekenis, tenzij dit door de context beperkt wordt.

Liefde in de grote en brede betekenis van het woord is gemeenschap, praktische gemeenschap. Liefde en dienen zijn in de Bijbel overlappende begrippen. Wanneer je de Heer lief hebt, dan dien je Hem. De Heer heeft ons lief en dus dient Hij ons. Omdat hij ons liefheeft, heeft Hij Zich voor ons overgegeven.

Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus = wie zal ons scheiden van de gemeenschap met Christus? Toen we tot geloof kwamen werden we aan de Heere toegevoegd en werden we één plant met Hem en leden van Zijn lichaam. De vraag is nu: Wie zal dat ongedaan maken? Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of honger, naaktheid, of gevaar, of zwaard? Deze uitdrukkingen staan hier, omdat we in de praktijk blootgesteld worden aan deze dingen. Als je de geschiedenis van de christenen kent, dan weet je dat zij altijd vervolgd zijn geweest, op wat voor wijze dan ook.

- 36 (Gelijk geschreven is: Want om uwentwil worden wij den gansen dag gedood; wij zijn geacht als schapen ter slachting.)

Ontleend aan Psalm 44: 23. Daar gaat het om Gods volk, dat bidt om verlossing en klaagt over verdrukking, benauwdheid, vervolging, honger enzovoort. Paulus zegt dat uit Psalm 44 al af te leiden valt dat dit de gelovigen zou overkomen. Maar scheidt ons dat van de liefde Gods? Er zijn er natuurlijk, ook in onze dagen, die beweren dat voor zover we in de problemen komen, dit is omdat we geen goede christenen zijn. Dat is dus niet zo. De Heer behoedt ons niet voor deze dingen, maar Hij zal ons bewaren in verdrukking, benauwdheid, vervolging en dergelijke. Het gaat God er niet om dat wij als gelovigen een voorspoedig leven hebben, maar dat we opgevoed worden tot zoonstelling. Die dingen scheiden ons niet van de liefde van Christus

- 37 Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons liefgehad heeft.

Maar in al deze dingen zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons liefgehad heeft en Zich voor ons allen heeft overgegeven. Hoe kan iemand meer dan overwinnaar zijn? Door er niet eens voor te hebben hoeven vechten. Dat is de enige situatie waarin wij meer zijn dan Christus. Hij is Overwinnaar en Hij heeft ervoor gevochten. De overste Leidsman onzer zaligheid werd door lijden geheiligd, door Zijn dood en opstanding en wij volgen Hem simpelweg. Wij hoeven er niet voor te strijden; wij rusten in Zijn overwinning. De Heer zei: 'Hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen'. Wij delen in die overwinning. Zodoende zijn wij meer dan overwinnaars, door hem, Die ons liefgehad heeft en Die Zich voor ons allen heeft overgegeven. Hier wordt vastgesteld dat niets ons kan scheiden van de liefde van God. Dat is ook het ultieme antwoord op iemand die zegt dat als je wedergeboren bent je alsnog weer verloren kan gaan, in die zin dat hij het eeuwige leven weer kwijt kan raken. Dat berust op een misinterpretatie van sommige Schriftplaatsen. Het is een leer die men noodzakelijk vindt om de gelovigen onder druk te zetten en aan het werk te zetten: 'Denk erom, je moet goed je best doen en ik zal je vertellen hoe je het doen moet in onze Gemeente. Als je niet goed je best doet, dan ga je alsnog verloren'. Deze woorden maken daar een einde aan. Dit kan men eenvoudigweg niet kwijtraken. Wij hebben de Geest ontvangen en Hij is het Onderpand van onze erfenis. Het hoofdstuk sluit af met stellige uitspraken.

- 38 Want ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen,
39 Noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere.

Ik ben verzekerd = er kan niets misgaan.

Al die dingen zullen ons niet scheiden, maar kunnen ons ook niet scheiden van de liefde Gods. Men zullen het in de praktijk wel proberen, maar het zal blijken niet te kunnen.

Het heette eerst de liefde van Christus en hier heet het de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Heere, want onze gemeenschap met God ligt vast in onze gemeenschap met Christus. Wij zijn verbonden met Christus, maar Christus is verbonden met God. God heeft Zijn Zoon lief en daarmee allen die aan Hem deel hebben. Dat is de enige echte drie-eenheid die we in de Bijbel kunnen vinden. God en de Vader zijn één en de Zoon en degenen die God aan de zoon gegeven heeft zijn één. God heeft de gelovigen aan Christus gegeven.

Hij bewaart die gelovigen voor de boze. Hij neemt ze niet weg uit de wereld. Niemand zal ze uit Zijn hand rukken en niemand zal ze rukken uit de hand van Zijn Vader. Zie Joh. 17.

Dat wordt hier in krachtige termen herhaald.

Ook de dood kan ons niet scheiden van onze gemeenschap met Christus. Dit is van belang, omdat dit ook de leer over de zogenaamde zielenslaap onmogelijk maakt. Dit houdt in, dat als iemand overlijdt hij er niet meer is. Hij slaapt, noemt men dat dan en wordt pas weer wakker bij de wederkomst van Christus op de Jongste Dag. Dat is dus een on-Bijbelse gedachte, want in dat geval zou de dood ons scheiden van de praktische gemeenschap met Christus. Paulus zegt dat ontbonden te worden en met Christus te zijn beter is dan in het lichaam te blijven om uwentwil. Als ontbonden zou betekenen dat hij zou overgaan in de zogenaamde zielenslaap, dan had hij zijn tijd beter kunnen besteden aan de Filippenzen, dan een potje te gaan pitten.

Noch de dood, noch het leven en de dingen die ons daarin overkomen, noch engelen (die zijn behoorlijk hoog geplaatst), noch overheden, noch machten (Christus is gesteld boven overheden, engelen en machten), kunnen daar iets aan doen. Wij hebben een positie in Christus daarboven en dus zijn wij voor hen onkwetsbaar. Wij hebben eeuwig leven en we hebben deel aan de overwinning op de dood, want dat hebben we in Christus ontvangen. En dus is er geen enkel schepsel dat ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods.

Scheiding is per definitie dood, maar ook per definitie zonde. Daar hebben wij de overwinning op. In Christus zijn wij voor altijd verbonden met de levende God. Dat is de ideale situatie die in de schepping zou heersen. Wij zijn de eersten die daaraan deel hebben gekregen. Op grond daarvan hebben we een hemelse positie ontvangen. Dat is echter niet het onderwerp van deze brief. De vraag die nu gesteld gaat worden is hoe wij het eerstgeboorterecht gekregen hebben, terwijl dat toch aan Israël beloofd was. Daar gaan de volgende drie hoofdstukken over.

Hoofdstuk 9

Ons zou op moeten vallen dat het eerstgeboorterecht, dat ons hier toegeschreven wordt, in het Oude Testament al aan Israël gegeven werd. God zei tot de farao: 'laat Mijn volk trekken, want Israël is Mijn zoon'. Later, in Jer. 31 staat: 'Israël is Mijn zoon en Efraïm is Mijn eerstgeborene'. De uitverkiezing van Israël in oudtestamentische tijd was niet een uitverkiezing om in de hemel te komen. Het was ook nooit de bedoeling dat Israël naar de hemel zou gaan, maar naar Kanaän. Israël was geroepen voor een aardse bestemming in het beloofde land en zou dat land erfelijk bezitten. Dat is nog nooit gebeurd; dus zal het in de toekomst ooit nog een keer moeten gebeuren. Maar dat is het thema hier niet. Dat is dat God het eerstgeboorte aan Israël gaf, maar sinds de opstanding van Christus op één op andere wijze terecht is gekomen bij de gelovigen en dus bij de Gemeente; in ander jargon: bij de kerk. De vraag is dus of de kerk in de plaats van Israël gekomen is. Bij het stellen van die vraag heeft men zich echter nooit gerealiseerd wat die plaats van Israël is en dus wat die plaats van de kerk is. Dat is men helemaal kwijt.

Men zou zich realiseren dat de uitverkiezing van Israël niets te maken heeft met hun individuele eeuwige zaligheid en/of hemelse toekomst. Israël werd geroepen om Gods zoon te zijn en in het eerstgeboorterecht te gaan staan, opdat het werk Gods uitgevoerd zou worden via die zoon, namelijk via Israël. Het begrip zoon heeft in het Hebreeuws ook de betekenis van bouwer. Een zoon is een bouwer en een bouwer is een zoon. De steen die de **bouwlieden** verworpen hebben; dat is de steen die de zonen verworpen hebben. Omdat het ging om de bouw van een bouwwerk en een steen, heeft men het woord met bouwlieden vertaald. Dat is niet verkeerd, maar je bent de helft van de betekenis kwijt. De Zoon van God is de Bouwer van God. Het volk Israël zou door God gebruikt worden in Zijn dienst. Wat God zou doen vanaf dat moment, zou Hij doen via Israël. De geschiedenis bewijst dat ook, want wat God in het verleden gedaan heeft, dat heeft Hij via Israël gedaan.

In Rom. 3 hebben we het al gehad over dat Israël ongehoorzaam was, tenminste dat wat er nog van Israël over was, het Joodse volk. Dat volk was ongelovig, want het was ontrouw aan het Woord en daarmee aan het werk Gods. Toen werd de vraag gesteld of hun ontrouw de trouw van God teniet doen zou. Het antwoord was: 'Volstrekt niet!'. Israël mag dan ontrouw zijn, maar God is getrouw. En als Israël dat werk van God niet wil doen, het gebeurt toch. Dan doet God het gewoon via een ander volk. Dat is het oude verhaal, dat we zowel in het Oude- als het Nieuwe Testament geïllustreerd vinden: Pa heeft twee zonen en de vraag is wie van de twee het eerstgeboorterecht krijgt. Dat is een andere vraag dan wie het eerstgeboorterecht oorspronkelijk

heeft. Het was Ezaü, maar het werd Jakob. Het was Ismaël, maar het werd Izak. Het was Ruben, maar het werd Jozef. Het was Manasse, maar het werd Efraïm. Het was Jafeth, maar het werd Sem. Het was Kaïn, maar het werd Seth. Het was Salomo, maar het werd Nathan. Het was Adam, maar het werd de laatste Adam, namelijk Christus. Het was Israël, maar het werd de Gemeente. Het is illustratief voor het werk Gods. Het eerstgeboorterecht wordt steeds verwisseld. Vele eersten zullen de laatsten zijn en vele laatsten de eersten. Het was het Oude Verbond, maar het werd het nieuwe Verbond. Het was Aäron, maar het werd Melchizédek. Het was Mozes, maar het werd Christus. Het was een oude schepping, maar het wordt een nieuwe schepping.

Omdat zoveel christenen zozeer gefixeerd zijn op hun eigen onzekerheid over hun eigen zaligheid, komen ze aan dit soort vraagstukken nooit toe. Dit heeft helemaal niets te maken met of men wedergeboren of behouden is. Het gaat erom wie het eerstgeboorterecht krijgt en wie zou delen in de heerlijkheid van Christus en welk volk die hoogste positie in Christus zou ontvangen. Als nu Israël dat uitverkoren volk is dat gesteld zou worden tot een koninklijk en priesterlijk volk en dus tot zoon, tot erfgenaam en tot bouwer van Gods werk, hoe komt het dan dat Paulus dit toepast op de gelovigen in onze dagen, die in het algemeen ook nog uit de heidenen zijn? Daar gaan de volgende drie hoofdstukken over. Het zal dus duidelijk zijn dat deze hoofdstukken moeilijk te begrijpen zijn, niet omdat ze zo moeilijk zijn, maar omdat men denkt dat ze gaan over hoe een mens zalig wordt. Daar gaat het niet over. Het gaat erover hoe het kan dat de Gemeente, de verzamelde gelovigen sinds de opstanding van Christus (en beschouwd kan worden als één volk) een hogere positie heeft ontvangen dan Israël en wel degelijk tot op zekere hoogte in de plaats van Israël gekomen is. De Gemeente neemt nu diezelfde positie in van koninklijk en priesterlijk volk. Mensen die leren dat de kerk in de plaats van Israël gekomen is hebben wel degelijk één been om op te staan. Men trekt er helaas verkeerde conclusies uit.

Droefheid van Paulus over het ongeloof in Israël

- Rom. 9: 1 Ik zeg de waarheid in Christus, ik lieg niet (mijn geweten mij mede getuigenis gevende door den Heiligen Geest),
- 2 Dat het mij met grote droefheid, en mijn hart een gedurige smart is.
- 3 Want ik zou zelf *wel* wensen verbannen te zijn van Christus, voor mijn broeders, die mijn maagschap zijn naar het vlees;
- 4 Welke Israëlieten zijn, welker is de aanneming tot kinderen (zoonstelling), en de heerlijkheid, en de verbonden, en de wetgeving, en de dienst *van* God, en de beloftenissen;

- 5 Welker zijn de vaders, en uit welke Christus is, zoveel het vlees aangaat, Dewelke is God boven allen te prijzen in der eeuwigheid. Amen.

Het is Paulus een gedurige smart dat juist Israël, dat van nature zijn familie is (het Joodse volk wordt bedoeld), geen deel heeft aan de zegeningen die in hoofdstuk 1 – 8 uiteengezet zijn, implicerend dat die zegeningen dan dus inderdaad bij iemand anders zijn terechtgekomen. Dat is hem een gedurige smart. Hij zou zelf wel wensen verbannen te zijn ten behoeve van zijn broeders.

Daar kun je meteen over struikelen, want wat zegt Paulus? Dat hij liever verloren gaat, als de Joden daardoor behouden werden? Hij is liever verbannen van Christus. Die uitdrukking komt ook in Galaten voor, waar staat dat als men door de wet gerechtvaardigd wil worden, Christus u niet nut is. Dan ben je dus van Christus verbannen. Dan zijt gij van de genade vervallen. Dan is Christus u ijdel geworden (Gal. 5: 2 – 5). Paulus spreekt daar niet over het werk van Christus in het verleden, het verzoeningswerk aan het kruis van Golgotha, maar over het tegenwoordige werk van Christus.

Aangezien men geen flauw idee heeft van wat Christus nu doet, heeft men ook geen idee wat het is om van Christus verbannen te zijn, of dat Christus u ijdel of niet nut is. Het gaat erom wat Christus nu voor ons betekent. Nu wij kinderen Gods zijn, is Hij Degene Die ervoor zorgt dat wij opwassen tot zonen Gods. Hij is aan ons een goed werk begonnen en zal dat voleindigen tot op de dag van Christus. Als Paulus van Christus verbannen zou zijn, dan zou Christus het werk dat Hij aan de gelovigen doet, niet aan Paulus doen. Er zijn legio gelovigen waaraan dat werk niet gedaan wordt, omdat ze het domweg niet willen. Als je genoeg neemt met het idee dat Hij voor je zonden gestorven is, dan houdt de rest ook op. We zouden moeten weten wat de Heer nu doet, opdat we ons daaraan zouden overgeven. Sommigen zeggen dat het hen genoeg is als ze een klein plaatsje in de hemel krijgen, maar daar denken ze straks waarschijnlijk wel anders over als ze uiteindelijk dat kleine plaatsje gekregen hebben. Hebr. 12 zegt ook dat je daar spijt van krijgt, met Ezau als voorbeeld, die z'n eerstgeboorterecht verspeelde. Was hij toen dan geen kind van Izak meer? Jawel, maar niet meer z'n eerstgeborene. Hij vond geen plaats des berouws, hoewel hij die met tranen zocht. Hij kreeg wel wat en bleef ook een kind van Izak en Rebekka, maar niet als eerstgeborene. Van ons wordt gezegd dat we het voorbeeld van Ezau niet zouden volgen, want ook wij zullen geen plaats des berouws vinden (Hebr. 12: 16, 17).

Niettemin heeft Paulus het ervoor over om dan maar dat kleine plaatsje in te nemen, als zijn familie naar het vlees daardoor behouden zou worden. Zo werkt het natuurlijk niet, maar dat was zo zijn gevoelen.

Zijn maagschap naar het vlees zijn Israëlieten. Hij zegt niet meteen Joden, maar Israëlieten, terugverwijzend naar Jakob en niet naar Juda. Hunner is de zoonstelling. Israël was tot zoonstelling geroepen, maar in hoofdstuk 8 heeft hij gezegd dat wij geroepen zijn tot zoonstelling. In Efe. 1: 5 zegt hij dat wij als gelovigen verordineerd zijn tot zoonstelling. Hunner is ook de heerlijkheid. Dat is feitelijk hetzelfde als de zoonstelling. Wij zijn geroepen tot zoonschap, maar ook tot heerlijkheid, want de eerstgeborene ontvangt heerlijkheid. Hunner is ook de verbonden. Alle verbonden die God in het Oude Testament gesloten heeft zijn verbonden met Israël. Zelfs die verbonden die gesloten werden voordat Israël überhaupt bestond. Die verbonden zijn vererfd en kwamen zo toch bij Israël terecht. God sloot een verbond met Adam en dat verbond komt bij de laatste Adam terecht, een Israëliet.

Hunner is ook de wetgeving. De wet van Mozes werd exclusief aan Israël gegeven. In Rom. 2 stond al dat heidenen de wet niet hebben. Als ze de wet hadden, dan waren ze geen heidenen. De wet is niet aan iedereen gegeven, maar alleen aan Israël. Of dat als zegen beschouwd moet worden? De wet is een vloek (Gal.3: 13) en een juk (Hand. 15: 10), omdat niemand hem kan dragen. Niettemin, God heeft Zijn wet aan Israël gegeven en aan niemand anders en zeker niet aan christenen. Nog afgezien van het feit dat Hij 2000 jaar geleden de wet vervuld heeft en bovendien vernietigd (Hebr. 7: 18), zodat wie er ook onder de wet leeft, hij dat ten onrechte doet en zelfs in strijd met de wet, want de wet is vervuld en voltooid en men is ervan verlost door de dood en opstanding van de Heere Jezus Christus, of je dat nu gelooft of niet.

Hunner was ook de dienst van God. Godsdienst is in de praktijk priesterschap en Israël was een koninklijk en priesterlijk volk, een volk voor Zijn Naam. God zei: 'Wanneer gij Mij van harte zult gehoorzaam zijn, zo zijt gij Mij een Koninklijk en priesterlijk volk, een eigen volk, een verkregen volk' enzovoort (Exo. 19: 5, 6).

Hunner waren ook de beloftenissen, want al die beloften, voor zover die wat anders zouden zijn dan de verbonden Gods, zouden via Israël vervuld worden. Al die dingen zijn aan Israël gegeven, inclusief die dingen waarvan in Rom. 8 al staat dat God ze aan ons gegeven heeft.

Op de wetgeving na is alles aan de Gemeente gegeven. Wij zijn een uitverkoren, een verkregen volk, een heilig volk, een Koninklijk en priesterlijk volk, opdat wij verkondigen zouden de deugden van Degene Die ons getrokken heeft uit de duisternis tot Zijn wonderbaar Licht (1 Petr. 2: 9). Zowel Paulus als Petrus passen de uitspraken uit het Oude Testament, die gedaan zijn aan Israël, toe op de Gemeente van vandaag. Geen wonder dat er zoveel theologen waren die zeggen dat de kerk blijkbaar in de plaats van Israël is

gekomen. Daar hebben ze dus een punt waar het gaat om de positie van de Gemeente, die tot zoon zou gesteld worden. Maar er is wel een probleem, want, wat is het, zal hun ongeloof het geloof van God teniet doen? God had het toch gegeven en beloofd aan Israël en nu is het terechtgekomen bij de Gemeente en niet bij Israël? Dan is God dus toch ontrouw. En daar zijn we terecht bij de grote traditionele theologische problematiek. Is de kerk Israël, of niet? Als men zegt dat de kerk Israël is, dan heeft men een probleem, want de kerk is pas ontstaan sinds de opstanding van Christus. De kerk is toch een heel ander ding. Je hebt een categorie die zegt dat de kerk en Israël hetzelfde zijn, maar ook een categorie die zegt dat de kerk en Israël twee verschillende dingen zijn. God had het aan Israël beloofd en nu geeft Hij het aan de Gemeente. God is dus ontrouw. God is dus van gedachten veranderd, want Hij heeft Zijn beloften aan Israël niet waargemaakt. En als je een chiliast bent (iemand die gelooft in de 1000 jaren), dan heb je geleerd dat het alsnog goed zal komen met Israël, maar dat zal pas in de toekomst zijn bij de wederkomst van Christus.

Niettemin stelt Paulus vast dat al die dingen waar hij het in deze verzen over heeft in het Oude Testament gegeven zijn aan Israël.
De vaders = de aartsvaders, Abraham, Izak en Jakob.
Uit welke de Christus is, want Christus komt voort uit Israël en in het bijzonder uit het Joodse volk.
Dewelke is God. Hij komt voort uit Israël.
Maar Israël heeft de zaligheid niet verkregen enzovoort. Hoe zit dat dan?
Verderop lezen we dat wij het verkregen en de anderen zijn verhard geworden. Dan komen we bij die beruchte verzen die in het calvinisme gebruikt worden voor de leer van de uitverkiezing. Die houdt in dat de mens z'n eigen zaligheid niet in de hand heeft. God moet die mens kiezen of roepen. Het moet je gegeven worden (Ongelovigen denken dat sindsdien dus ook).
Daar word je apathisch en fatalistisch van. Men gaat door het leven met een verlaagd bewustzijnsniveau en een verlaagd verantwoordelijkheidsniveau. Ze maken geen keuzes en sukkelen door het leven. Als God het wil komt het wel goed en als Hij het niet wil, dan komt het niet goed. Dat is ook calvinisme. En men haalt de volgende verzen aan.

Gods vrijmacht

- Rom. 9: 6 Doch *ik zeg dit* niet, alsof het Woord Gods ware uitgevallen;
 want die zijn niet allen Israël, die uit Israël zijn.
- 7 Noch omdat zij Abrahams zaad zijn, zijn zij allen kinderen; maar:
 In Izaäk zal u het zaad genoemd worden.
- 8 Dat is, niet de kinderen des vleses, die zijn kinderen Gods; maar
 de kinderen der belofte worden voor het zaad gerekend.

- 9 Want dit is het woord der belofenis: Omtrent dezen tijd zal Ik komen, en Sarah zal een zoon hebben.
- 10 En niet alleenlijk *deze*, maar ook Rebekka *is daarvan een bewijs*, als zij uit een bevrucht was, *namelijk* Izaäk, onzen vader.
- 11 Want als *de kinderen* nog niet geboren waren, noch iets goeds of kwaads gedaan hadden, opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, *vast bleve*, niet uit de werken, maar uit den Roepende;
- 12 Zo werd tot haar gezegd: De meerdere zal de mindere dienen.
- 13 Gelijk geschreven is: Jakob heb Ik liefgehad, en Ezau heb Ik gehaat.
- 14 Wat zullen wij dan zeggen? Is er onrechtvaardigheid bij God? Dat zij verre.
- 15 Want Hij zegt tot Mozes: Ik zal Mij ontfermen, diens Ik Mij ontferm, en zal barmhartig zijn, dien Ik barmhartig ben.
- 16 Zo *is het* dan niet desgenen, die wil, noch desgenen, die loopt, maar des ontfermenden Gods.
- 17 Want de Schrift zegt tot Faraö: Tot ditzelve heb Ik u verwekt, opdat Ik in u Mijn kracht bewijzen zou, en opdat Mijn Naam verkondigd worde op de ganse aarde.
- 18 Zo ontfermt Hij Zich dan, diens Hij wil, en verhardt, dien Hij wil.
- 19 Gij zult dan tot mij zeggen: Wat klaagt Hij *dan* nog? Want wie heeft Zijn wil wederstaan?
- 20 Maar toch, o mens, wie zijt gij, die tegen God antwoordt? Zal ook het maaxsel tot degene, die het gemaakt heeft, zeggen: Waarom hebt gij mij alzo gemaakt?
- 21 Of heeft de pottenbakker geen macht over het leem, om uit denzelfden klomp te maken, het éne vat ter ere, en het andere ter onere?
- 22 En of God, willende *Zijn* toorn bewijzen, en Zijn macht bekend maken, met vele lankmoedigheid verdragen heeft de vaten des toorns, tot het verderf toebereid;
- 23 En opdat Hij zou bekend maken den rijkdom Zijner heerlijkheid over de vaten der barmhartigheid, die Hij te voren bereid heeft tot heerlijkheid?
- 24 Welke Hij ook geroepen heeft, *namelijk* ons, niet alleen uit de Joden, maar ook uit de heidenen.
- 25 Gelijk Hij ook in Hoséa zegt: Ik zal hetgeen Mijn volk niet was, Mijn volk noemen, en die niet bemind was, *Mijn* beminde.
- 26 En het zal zijn, in de plaats, waar tot hen gezegd was: Gijlieden zijt Mijn volk niet, aldaar zullen zij kinderen des levenden Gods genaamd worden.

- 27 En Jesaja roept over Israël: Al ware het getal der kinderen Israëls gelijk het zand der zee, zo zal het overblijfsel behouden worden.
- 28 Want Hij voleindt een zaak en snijdt ze af in rechtvaardigheid; want de Heere zal een afgesneden zaak doen op de aarde.
- 29 En gelijk Jesaja te voren gezegd heeft: Indien de Heere Sebaôth ons geen zaad had overgelaten, zo waren wij als Sódóm geworden, en Gomórra gelijk gemaakt geweest.
- 30 Wat zullen wij dan zeggen? Dat de heidenen, die de rechtvaardigheid niet zochten, de rechtvaardigheid verkregen hebben, doch de rechtvaardigheid, die uit het geloof is.
- 31 Maar Israël, die de wet der rechtvaardigheid zocht, is tot de wet der rechtvaardigheid niet gekomen.
- 32 Waarom? Omdat zij *die zochten* niet uit het geloof, maar als uit de werken der wet, want zij hebben zich gestoten aan den steen des aanstoots;
- 33 Gelijk geschreven is: Ziet, Ik leg in Sion een steen des aanstoots, en een rots der ergernis; en een iegelijk, die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden.

Rom. 9: 6 Doch *ik zeg dit* niet, alsof het Woord Gods ware uitgevallen; want die zijn niet allen Israël, die uit Israël zijn.

Het is gegeven aan Israël, maar wie is dat eigenlijk? De volgende verzen zeggen dat God dat Zelf bepaalt en vervolgens heb je de leer der uitverkiezing. Israël is de kerk, want daar is de zaligheid naartoe gegaan. Geloven heeft in de loop der tijd een andere betekenis gekregen. Het betekent voor waar houden en daaruit leven, terwijl het in het Nederlands juist betekent dat je het niet zeker weet. Je zegt dan: 'Ik weet het niet zeker, maar ik geloof het wel'. Maar wat wij geloven, weten we zeker. Anders zeggen we wel: 'Ik denk het', of 'ik vermoed het'.

Geloven is zeker weten, voor zeker aannemen en daar zo zonder meer op vertrouwen. Omdat men de menselijke wijsheid stelt boven die van de Bijbel, heeft men geen zekerheid meer en gaat men door het leven met een algemeen betwijfeld christelijk geloof. Het mag vooral niet zeker zijn. Het moet iets van mystiek in zich hebben. Dan is het spiritueel. Wij geloven in zekerheden en wij zijn zeker van onze zaligheid, gewoon omdat God het zegt. Immers, eenieder die in Hem gelooft heeft het eeuwige leven. Hij heeft ons wedergeboren. Wij hopen daar niet op, maar zijn er zeker van dat God ons wedergeboren heeft.

Doch *ik zeg dit* niet, alsof het Woord Gods ware uitgevallen.

Door deze zoonstelling aan de Gemeente te geven en niet aan Israël, hoewel het aan Israël beloofd was, lijkt het erop dat het Woord van God is uitgevallen, dat God Zich niet aan Zijn Woord houdt.

Paulus zegt dat het probleem iets gecompliceerder ligt. God heeft het aan Israël gegeven, maar die zijn niet allen Israël die uit Israël zijn. God heeft het wel aan Israël beloofd, maar de vraag is wat onder Israël verstaan moet worden. Die vraag komt tegenwoordig ook nog dagelijks aan de orde. Het antwoord is dat degenen die geloven Israël zijn.

Israël is oorspronkelijk Jakob. Dus niet allen zijn Jakob, die uit Jakob zijn.

- 7 Noch omdat zij Abrahams zaad zijn, zijn zij allen kinderen; maar: In Izaak zal u het zaad genoemd worden.

Abraham had twee zonen (uiteindelijk acht), Ismaël en Izaak. De Joden zeggen dat ze Abrahams zaad zijn, maar Ismaël was ook Abrahams zaad, maar uit hem kwam Israël niet voort en van hem stammen ook de Joden niet af. Datzelfde wat voor Abraham en zijn zaad geldt, geldt ook voor Jakob. Hij mag dan twaalf zonen gehad hebben, waaruit een heel volk voortgekomen is, maar de vraag is of zij naar Gods normen ook allen Israël zijn. Nee dus, want God rekent alleen maar de gelovigen tot erfgenamen. God verkoos Abraham indertijd ook op grond van geloof. Hij verkoos Abraham niet om tot geloof te komen, maar op grond van het feit dat hij een gelovige was. Immers, door het geloof is Abraham, geroepen zijnde, gehoorzaam geweest (Hebr. 11). Hij was een gelovige en dus riep God hem en toen deed hij ook wat God van hem vroeg. Abraham was dus ook gehoorzaam aan het Woord van God.

Zo is het ook bij ons. Wij zijn niet uitverkoren om tot geloof te komen, maar omdat we gelovigen zijn. God koos Israël uit. Dit betekent dat de ongelovigen daarvan geen deel uitmaakten maar ook dat de heidenen, die op grond van geloof tot Israël toetraden, deel hadden aan de verkiezing van Israël. Denk bijvoorbeeld aan Ruth, de Moabitische, of Kaleb, de Keneziet. Zij hadden deel aan Israëls burgerschap. Alles wat God aan Israël gaf, inclusief de wet, was ook voor de vreemdelingen binnen hun poorten.

Wat is dus Israël? Wat God bepaalt. God heeft Zijn keuze gemaakt en dat is niet een keuze op grond van afstamming en dus: Noch omdat zij Abrahams zaad zijn, zijn zij allen kinderen, maar: In Izaak zal u het zaad genoemd worden (Gen. 21: 12). Niet: In Ismaël zal u het zaad genoemd worden. God maakte Zijn keuze. Als God in Exo. 19 tot Israël zegt: 'Gij zijt Mijn uitverkoren geslacht', dan zegt Hij erbij: 'want heel de aarde is Mijn', in de zin van: 'alle volkeren zijn van Mij. Ik kan er mee doen wat Ik wil'. Daarom kon Hij Israël ertussenuit pikken. Het gaat hier niet om Gods vrijmacht waarin Hij bepaalt wie wel tot geloof komt en wie niet. Hij roept ons op om tot geloof te komen en Hij zegt

dat Hij alle gelovigen eeuwig leven geeft, omdat Hij geloof rekent tot gerechtigheid.

De conclusie uit deze hoofdstukken is dat wat God aan Israël beloofd heeft weliswaar niet terecht is gekomen bij het Joodse volk, maar bij een heidens volk. Het is echter in de eerste plaats terechtgekomen bij heidenen die van oorsprong wel degelijk Israëlieten zijn. Het is niet bij de Joden terechtgekomen, maar toch bij Israël. Niet bij de twee stammen, maar bij de tien stammen van Israël. Het hele punt is dat toen het Evangelie aan Israël gepredikt werd, omdat het Nieuwe Verbond was aangebroken (dat waren toen nog maar twee stammen), het Joodse volk dat niet bliefde. Dat weten we niet zozeer, omdat zoveel Joden ongelovig bleven, maar omdat de Joodse regering, het Sanhedrin, onder voorzitterschap van de hogepriester van het Oude Verbond, Hem niet bliefde. Ook na zijn opstanding, toen het Evangelie openlijk werd gepredikt, was het datzelfde Sanhedrin en dus officieel het Joodse volk, dat de Heere Jezus verwierp. In de geschiedenis van het boek Handelingen vinden we meerdere malen dat het Joodse volk officieel via het sanhedrin, maar ook in het buitenland via de Joodse leiders in Rome, het Evangelie verwerpt. Ook al zou de meerderheid van het Joodse volk tot geloof gekomen zijn, als het Sanhedrin zegt dat ze Hem niet willen, dan is officieel het Joodse volk ongelovig. Het Joodse volk is dus tot vandaag aan toe ongelovig en dat blijft zo tot de regering officieel de Naam des Heeren aan zal roepen. De Bijbel zegt ook dat dit zal gebeuren en wanneer, maar dat is nu niet het onderwerp.

De zaligheid werd dus door de Joden verworpen en daarom ging het naar de heidenen en het eerste heidense volk dat officieel tot aanvaarding van de Heere Jezus als de Messias kwam was het Britse volk. Dat volk stamt af van de tien stammen van Israël en met name van de stam van Efraïm. In Jes. 42 en 49 staat glashard dat de zaligheid naar het einde der aarde ging, naar Finistère, naar Angleterre (naar de hoeken der aarde), namelijk naar het uiterste westen. Bovendien ging het naar Brittannië, maar dat kun je door de vertaling niet meer zien. Het zou namelijk gaan naar het verbond des volks = brit am = brit ain = Brittannië = verbondsvolk. Am is in het Keltisch 'an' en daardoor is het Brittannië. De zaligheid ging naar de eilanden in het westen, abusievelijk vertaald met eilanden der zee. Yam = zee, maar ook westen. De oude kerkgeschiedenis leert inderdaad dat het Evangelie al in de eerste jaren na de opstanding gepredikt werd tot aan de einden der aarde en met name ook in de Britse eilanden.

De zaligheid is dus wel degelijk naar Israël gegaan, maar er is nog wel wat meer Israël dan alleen het Joodse volk. Er zijn nog tien stammen van Israël, waarvan men óf niet weten wil wie het zijn, óf het zijn de Angelsaksische

volken, al die volken die door de Amerikanen Caucasians genoemd worden. Ook als je daar niet toe behoort hoef je je geen zorgen te maken, want als je gewoon tot geloof komt in de Heere Jezus Christus en dan krijg je alsnog deel aan het burgerschap Israëls.

Historisch maakt het wel wat uit. God heeft Zijn beloften vervuld en Hij had die beloofd aan Israël, maar als de Joden ongelovig zijn, dan behoren ze niet tot Israël. Als een heiden tot geloof komt, dan hoort hij wel bij Israël. God had Zijn beloften gedaan aan het Joodse volk, maar die wilde niet. God had echter die beloften ook gedaan aan Efraïm, die als volk wel tot geloof kwam en zo heeft Hij toch zijn beloften aan Israël vervuld. Uiteindelijk zal uit Rom. 11 blijken dat het niet anders kan, want het staat daar gewoon. Dat is de achtergrond van het verhaal. De zoonstelling is alleen voor gelovigen en wel voor het eerste volk dat onder het Nieuwe Verbond tot geloof komt. Iedereen kan daar deel aan hebben. Als je vandaag jood wil worden, dan kan dat. Op dezelfde wijze kun je ook toetreden tot dat volk van God, namelijk de Gemeente. Je zegt dat uw God mijn God is en dat uw volk mijn volk is; dan ben je een Israëliet. God kiest niet iemand op grond van zijn afstamming, maar op grond van geloof. Maar God heeft het toch aan Israël beloofd? Precies en als iemand tot geloof komt, wordt hij aan Israël toegevoegd. Daarom wordt de Gemeente wel degelijk met de term Israël aangeduid in bijvoorbeeld Gal. 6.

- 7 Noch omdat zij Abrahams zaad zijn, zijn zij allen kinderen; maar: In Izaäk zal u het zaad genoemd worden.

Paulus zegt dat je wel van Abraham af kunt stammen, maar dat je daardoor nog niet zijn erfgenaam bent. Ismaël was ook zaad van Abraham, maar hij zou niet erven, want de zoon van de dienstmaagd zal niet erven met de zoon van de vrije. Je kunt van Izaäk afstammen, maar dan ben je nog niet zijn erfgenaam (vers 10).

- 8 Dat is, niet de kinderen des vleses, die zijn kinderen Gods; maar de kinderen der belofte worden voor het zaad gerekend.

Niet de natuurlijke afstammelingen zijn kinderen Gods. Wij zijn niet geboren naar de wil des vleses, noch uit de wil des mans, maar uit God (Joh. 1: 13). Die kinderen die God beloofd had worden voor het zaad gerekend. God had zaad beloofd, maar had daarbij niet Ismaël in gedachten. Niettemin wordt Ismaël geboren, maar hij telt in dat verband gewoon niet mee. Als oudste en naar het vlees zou hij de eerstgeborene zijn, maar God had het anders geregeld. Hij beloofde Abraham zaad en dacht aan Izaäk en zei dus: 'In Izaäk zal u het zaad genoemd worden'. Daarom wordt het merendeel van de afstammelingen van

Abraham aangeduid met de naam Izaäk. Dat zijn de Saxons, de Saksen = zonen van Izaäk. De Angelsaksische volken en daarvoor de Kelten zijn inderdaad afstammelingen van de 10 stammen van Israël.

- 9 Want dit is het woord der belofte: Omtrent dezen tijd zal Ik komen, en Sarah zal een zoon hebben.

Want dit is wat Ik beloofd had.... Niet Hagar zou een zoon hebben, maar Sarah. In beide gevallen is dat uit Abraham, maar de Heer dacht niet aan Ismaël uit Hagar, maar aan Izaäk uit Sarah,

- 10 En niet alleenlijk *deze*, maar ook Rebekka *is daarvan een bewijs*, als zij uit een bevrucht was, *namelijk* Izaäk, onzen vader.

Vanaf Abraham gaat het niet om Ismaël, maar om Izaäk. Toen kreeg Izaäk twee zonen en nog wel uit dezelfde moeder.

- 11 Want als *de kinderen* nog niet geboren waren, noch iets goeds of kwaads gedaan hadden, opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, *vast* bleve, niet uit de werken, maar uit den Roepende;

Hun werken hadden er niets mee te maken. Ze hadden nog niets gedaan.

- 12 Zo werd tot haar gezegd: De meerdere zal de mindere dienen.

Met andere woorden, Ezau werd als eerste geboren, maar Jakob kreeg het eerstgeboorterecht. God had dat al gezegd voordat ze geboren waren, dus had Jakob zich zijn trucs kunnen besparen. Hij deed alle moeite om het eerstgeboorterecht te krijgen, maar dat had hij helemaal niet hoeven doen, want God had het hem toch al beloofd.

- 13 Gelijk geschreven is: Jakob heb Ik liefgehad, en Ezau heb Ik gehaat.

Dat staat pas in het laatste Bijbelboek (Mal. 1: 2). Haten in Bijbels taalgebruik = achterstellen. Het is lang niet zo negatief als in ons moderne Nederlands. God had Jakob dus voorgetrokken en Ezau ten achtergesteld. Kreeg Ezau toen niets? Jawel, hij kreeg ook wat, maar Jakob kreeg het eerstgeboorterecht. Beiden hadden er niets voor gedaan. Hier wordt gedemonstreerd dat God Zelf kiest. De mens kan daar niets aan toe of afdoen. Teruggrijpend op de voorgaande hoofdstukken, waar het gaat over onze eeuwige zaligheid, wel, God kiest elke gelovige. Daarom komen we tot geloof, om deel te hebben aan

die verkiezing. In Christus en alleen waar wij in Hem zijn, zijn wij uitverkoren van voor de nederwerping der wereld en tevoren geordineerd tot zoonstelling.

- 14 Wat zullen wij dan zeggen? Is er onrechtvaardigheid bij God? Dat zij verre.

Dat is geen onrechtvaardigheid, want God kan dat doen. Iemand met autoriteit over jou kan jou toch uit de groep kiezen om bepaalde dingen voor hem te doen. Dat is niet onrechtvaardig. Hij kan dat doen, omdat hij die autoriteit heeft. Dat heeft God met Israël gedaan. Hij heeft dat volk eruit gepikt, opdat Hij via dat volk Zijn plan zou volvoeren. Je behoort echter niet op grond van afstamming tot dat volk, maar op grond van geloof. Zij zijn Israël en allen die niet geloven worden gediskwalificeerd. Dat is Gods vrijmacht, zoals zo mooi boven deze perikoop staat. God kiest en Hij heeft het recht om dat te doen. De vraag bij welke categorie wij horen ligt bij ons. Als we kiezen om tot geloof in Hem te komen, dan krijgen we deel aan Gods verkiezing. God kiest de Heere Jezus Christus en allen die in Hem zijn. En voor zover dat in het verleden geregeld is, kwam de zaligheid officieel ook terecht bij Israël, maar dan bij de tien stammen, omdat het andere deel simpelweg niet wilde. Dat is een historisch feit dat voor ons verder niets betekent, maar voor God wel. Als het toch wat betekent, dat is het dat God trouw is aan Zijn beloften. Hij heeft het aan Israël beloofd en heeft het ook aan Israël vervuld.

- 15 Want Hij zegt tot Mozes: Ik zal Mij ontfermen, diens Ik Mij ontferm, en zal barmhartig zijn, dien Ik barmhartig ben (Exo. 33: 19).

Is God dan onrechtvaardig? Absoluut niet, maar God maakt het Zelf uit. Hij is Degene Die bepaalt.

- 16 Zo *is het* dan niet desgenen, die wil, noch desgenen, die loopt, maar des ontfermenden Gods.

Het ligt dus niet aan degene die wil, of loopt (iemand die goed z'n best doet), maar aan de ontfermende God. Met andere woorden, je kunt wel behouden willen worden, je kunt wel denken dat je door werken deel krijgt aan die behoudenis of zaligheid, zoals vele mensen denken, maar de Bijbel zegt dus dat dit je geen lor helpt. God heeft gezegd aan wie Hij die zaligheid geeft; aan gelovigen namelijk. De eerste gelovigen vanaf de opstanding van Christus tot aan de opname van de Gemeente, heet het lichaam van Christus. Dat lichaam wordt als volk van eerstgeborenen gepromoveerd tot zoon. Daar hebben wij onze hemelse positie aan te danken. De hemel is niet het hiernamaals en er

staat ook nergens in de Bijbel dat iemand in de toekomst naar de hemel zal gaan. Het hiernamaals is een nieuwe schepping, een nieuwe aarde, waarop de gelovige mens in de toekomst na de jongste dag zal wonen. Er is echter één uitzondering op de regel, namelijk de eerste gelovigen sinds de opstanding tot aan Zijn wederkomst, die worden gepromoveerd naar de hemel. Onze hemelse positie behoort bij het eerstgeboorterecht van de Gemeente. Daarom heten wij een Gemeente van eerstgeborenen die in de hemel is opgeschreven. Die hemel heet in de Bijbel de hemel die van ouds is. Die is dus minstens 6000 jaar oud, maar waarschijnlijk al veel ouder. Het is een hogere positie dan de aardse. Die is gegeven aan alle gelovigen en ze ontvangen die positie op het moment dat ze tot geloof komen. Daarom zijn wij als gelovigen hemelburgers en hebben een wandel, een burgerschap in de hemel. Daar ligt ook een erfenis op ons te wachten. Wij gaan daar niet naartoe, we gaan in de toekomst alleen hier weg. Het gaat er niet om of we dit begrijpen, maar dat de Bijbel dit zo leert. God heeft ons met Christus opgewekt en met Christus mede gezet in de hemel. Dat is onze positie. Die is niet afhankelijk van dat we willen of ons best doen, maar van de verkiezende God, Die zegt dat alle gelovigen eeuwig leven krijgen. De eersten daarvan promoveert Hij naar de hemel. Het ligt niet aan degene die wil en het ligt niet aan degene die loopt, maar het ligt aan God Die Zich ontfermt. Hij bepaalt Zelf over wie Hij Zich ontfermt. Dat zijn de gelovigen.

- 17 Want de Schrift zegt tot Faraö: Tot ditzelve heb Ik u verwekt, opdat Ik in u Mijn kracht bewijzen zou, en opdat Mijn Naam verkondigd worde op de ganse aarde (Exo. 9: 16).

God heeft nog wel wat meer te doen dan alleen zondaren te rechtvaardigen. Hij zou ook Zijn kracht bewijzen en Zijn Naam verkondigen op de ganse aarde. Dat doet Hij via farao. Hij ontfermt Zich over wie Hij wil, maar Hij verhardt ook wie Hij wil. Dat is een omstreden tekst binnen het calvinisme, want men zegt daar graag dat sommigen niet tot geloof komen, omdat God hen verhardt. In Evangelische kring zegt men zelfs dat je de Joden het Evangelie niet hoeft te verkondigen, omdat God ze verhard heeft. Ze komen toch niet tot geloof.

God verhardde het hart van farao. Toen het eerste verzoek aan farao gedaan werd om het volk Israël te laten gaan, verstokte het hart van farao. Toen volgde de eerste plaag. God verstokte niet het hart van farao, maar hij deed dat zelf. Ook bij het tweede verzoek verstokte farao's hart, waarna de tweede plaag volgde. Bij het derde verzoek verzwaarde de farao zijn hart, waarop de derde plaag volgde. Bij de vierde keer verstijfde farao's hart, waarop de vierde plaag volgde. Bij de vijfde keer verzwaarde farao zijn hart weer, waarop de vijfde plaag volgde. Bij de zesde keer werd het hart van farao verzwaard, alsof hij het niet meer zelf deed, maar of het als vanzelf gebeurde. Farao deed het

niet zelf, maar zijn hart deed het. Daarop volgde de zesde plaag. Pas bij het zevende verzoek verstokte de Heere farao's hart. Hoe de Heere dat deed staat er niet bij, maar in andere Schriftplaatsen staat wel hoe dat werkt. Als iemand zich afkeert van het Woord van God en dus z'n hart verhardt, dan wordt dat, als hij dat vaker doet, een automatisme, totdat het vervolgens vanzelf gaat. Elke keer wanneer Gods Woord tot hem gesproken wordt, heeft dat tot gevolg dat zijn hart zich verhardt. Wie doet dat dan? De heer Zelf. Als Hij spreekt, dan gebeurt dat gewoon. Hij doet dat niet meteen in het begin, maar het is het resultaat van het ongeloof van de mens. Er zijn tegenwoordig ook heel veel mensen die het Evangelie van voor tot achter kennen, die er een gewoonte van gemaakt hebben om het af te wijzen. Als je hun het Evangelie predikt, dan doet het hen niets. Integendeel! En elke keer wanneer ze ermee geconfronteerd worden, wordt hun hart harder. Dat gebeurt er met een individueel mens, maar het is ook het Joodse volk gebeurd. Niet de Heer Zelf verhardt hen, zij verhardten zichzelf en zeggen bij herhaling dat ze het niet willen en er dus niet naar luisteren. Op een gegeven moment wordt men een soort van allergisch, alleen al voor de naam Jezus. Zodanig dat als een Jood tot geloof komt, hij nog de naam Jezus niet wil horen, al was het maar omdat het Grieks is en geen Hebreeuws. Dan wordt het Jeshoea. Dan wordt men een Messiasbelijdende Jood, om zo de naam Jezus maar te vermijden.

Dus, pas bij de zevende keer werd het hart van de farao door God verhard. De Heer wist dat dit zou gebeuren en daarom heeft Hij hem verwekt, opdat Hij in hem Zijn kracht zou bewijzen. Daarna werd een heel volk uit slavernij verlost, zodanig dat de omringende volken zich zelfs honderden jaren later die gebeurtenis nog konden herinneren en daardoor bang waren voor die God van Israël. Dat ebde later wel weg, omdat Israël zelf ongehoorzaam werd aan de Heer. Verderop wordt gezegd dat de Heer het oudtestamentische Israël onder de wet gebruikt om Zijn toorn te bewijzen en om te demonstreren dat werken, religie, mensen niet tot God brengt, maar dat alleen geloof in de Heere Jezus Christus dit doet. Je kunt ook Gods toorn daarin zien, want het Joodse volk staat bekend als Gods volk en zo noemen ze zichzelf ook, maar kijk eens naar de geschiedenis en om je heen, hoe staat het er met dat volk van God voor? Het is er door de eeuwen heen knap beroerd aan toe gegaan met dat volk. Dat is een illustratie van de toorn van God aan een volk dat Hem niet blijft. Maar daar kan een tegenwoordige Jood toch niets aan doen? Natuurlijk wel, want hij kan alsnog tot geloof komen in de Heere Jezus Christus. Dan treedt hij toe tot de Gemeente en wordt gepromoveerd van een aards vaderland naar een beter vaderland, namelijk het hemelse vaderland. Zo staat dat in Hebr. 11.

18 Zo ontfermt Hij Zich dan, diens Hij wil, en verhardt, dien Hij wil.

God kiest Zelf en heeft met al Zijn werken een doel. Als je gekozen wil worden voor zaligheid, dan kom je tot geloof in de Heere Jezus Christus. Als je kiest voor die zoonstelling, dan geef je je leven aan Hem over en vraagt Hem of Hij Zijn werk aan jou wil voldoen. Dat zal Hij dan doen, want dat heeft Hij beloofd. Dan heb je deel aan het Israël Gods uit Gal. 6, dat gepromoveerd is van een aardse naar een hemelse positie. Dat geldt niet alleen voor vandaag, maar voor de hele eeuwigheid. Dat is de verkiezing van God.

- 19 Gij zult dan tot mij zeggen: Wat klaagt Hij *dan* nog? Want wie heeft Zijn wil wederstaan?
- 20 Maar toch, o mens, wie zijt gij, die tegen God antwoordt? Zal ook het maaxsel tot degene, die het gemaakt heeft, zeggen: Waarom hebt gij mij alzo gemaakt?

Dit is ontleend aan Jes. 45, maar het volgende gedeelte aan Jer. 18. Dat is verbazend interessant, mede omdat dit soort Schriftplaatsen in het algemeen onbekend zijn en in de tweede plaats omdat ze vaak niet systematisch genoeg worden onderzocht.

- 21 Of heeft de pottenbakker geen macht over het leem, om uit denzelfden klomp te maken, het éne van ter ere, en het andere ter onere?

Dit wordt weer in de volgende verzen toegelicht. De pottenbakker kan uit één klomp leem maken wat hij wil.

Het vat ter onere slaat op het Joodse volk, dat immers ongelovig is. De zaligheid wordt van het Joodse volk weggenomen en gegeven aan een ander volk. Dat lijkt niet zo moeilijk. Maar hier lijkt het iets heel algemeen, namelijk dat de pottenbakker kan doen wat hij wil.

Zoals gezegd, dit Schriftgedeelte is ontleend aan Jer. 18 en daar staat nogal het één en ander bij. Het is dus interessant om die Schriftplaatsen te lezen. Bovendien zouden we begrijpen dat het Nieuwe Testament in het algemeen de openbaring is van het Oude Testament. Dat wil zeggen, dat wat in het Oude Testament verborgen was, in nieuwtestamentische geschriften wordt geopenbaard en toegelicht. Traditioneel heet dit, dat je het Oude Testament zou lezen in het licht van het Nieuwe. Ultradispensationalisten doen gewoonlijk het omgekeerde. Zij lezen het Nieuwe Testament in het licht van het Oude. Dat kan helemaal niet, want het Oude Testament is een schaduw van het Nieuwe en dus zelf geen licht. Men doet dat om aan te geven dat er in Handelingen geen sprake is van de bouw van de Gemeente. Om dat te begrijpen moet je dus Handelingen lezen in het licht van het Oude Testament, om te zien dat het over Israël gaat en niet over de Gemeente. Het Nieuwe

Testament is echter doorslaggevend. Dat verklaart het Oude Testament. Zo ook hier.

Jer. 18: 1 Het woord dat tot Jeremía geschied is van den HEERE, zeggende:
2 Maak u op, en ga af *in* het huis des pottenbakkers, en aldaar zal Ik u Mijn woorden doen horen.

Ga af in het huis des pottenbakkers = het huis van de pottenbakker is laag gelegen, want de man heeft leem nodig en dat vind je in de lage plaatsen. Eerst wordt het beeld geschetst en daarna geeft de Heer commentaar op wat gezien werd.

3 Zo ging ik af *in* het huis des pottenbakkers; en ziet, hij maakte een werk op de schijven.

Je ziet het hem doen. Er zijn twee schijven met elkaar verbonden. De bovenste draait rond. Onder zit nog een schijf die de pottenbakker met z'n voeten in het rond trapt. Intussen moet hij met z'n handen dat vat vormgeven. Die schijven hebben te maken met draaien en draaien heeft in de Bijbel met wedergeboorte te maken.

4 En het vat, dat hij maakte, werd verdorven, als leem, in de hand des pottenbakkers; toen maakte hij daarvan weder een ander vat, gelijk als het recht was in de ogen des pottenbakkers te maken.

Toen Jeremía binnenkwam was de pottenbakker bezig een vat te maken, maar hij zag dat de pottenbakker dat vat weer kapotmaakte en terug bracht tot een klomp leem. Daarna maakte hij daarvan een ander vat, zoals hij vond dat het vat eruit moest zien.

Dat is het hele plaatje.

5 Toen geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
6 Zal Ik ulieden niet kunnen doen, gelijk deze pottenbakker, o huis Israël? spreekt de HEERE; ziet, gelijk leem in de hand des pottenbakkers, alzo zijt gijlieden in Mijn hand, o huis Israëls!

Met andere woorden, de Heere is die pottenbakker. De Heer maakt van Israël wat Hij wil. Hij maakt een vat en verderft het en maakt daarna alsnog uit hetzelfde materiaal een ander vat. Dat staat ook in de volgende verzen.

7 *In* een ogenblik zal Ik spreken over een volk, en over een koninkrijk, dat Ik het zal uitrukken, en afbreken, en verdoen;

Dat kan niet misverstaan worden. De Heer zal uit Israël een volk maken, een koninkrijk. Hij zal dat koninkrijk uitrukken, afbreken en verdoen. Dit tafereel speelt zich af in de dagen van Jeremía. Dat zijn de dagen waarin de ballingschap allang was ingegaan en de meerderheid van de Joden in ballingschap in Babel was. Jeremía zelf en nog een klein deel van het Joodse volk waren nog in het land Kanaän.

De prediking van Jeremía hield in dat Jeruzalem verwoest zou worden, hetgeen gebeurd is toen Nebukadnézar voor de derde keer Jeruzalem veroverde, in 587 voor onze jaartelling. De Joodse staat zou dus inderdaad uitgerukt worden en zo zou er een eind komen aan het twee-stammenrijk met Jeruzalem als hoofdstad. In het Nieuwe Testament wordt het weer toegepast op de Joodse Staat, want na het einde van de Bijbelse geschiedenis wordt Jeruzalem opnieuw verwoest in het jaar 70 van onze jaartelling. In onze dagen probeert men zo'n staat alsnog weer op te richten.

Het gaat erom dat er een analogie is. Je hebt eerst de pottenbakker die een vat maakt en die weer verderft. De Heer zegt dat dit een beeld is van Israël. De profetie krijgt nog in de dagen van Jeremía z'n vervulling. Uiteindelijk spreekt het over een latere verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70 van onze jaartelling.

- 8 Maar *indien* datzelfde volk, over hetwelk Ik *zulks* gesproken heb, zich van zijn boosheid bekeert, zo zal Ik berouw hebben over het kwaad, dat Ik hetzelfde dacht te doen.

Implicerend een herstel van dat volk. Maar daar wordt hier verder niet op ingegaan.

- 9 Ook zal Ik *in* een ogenblik spreken over een volk en over een koninkrijk, dat Ik het zal bouwen en planten;

En nu gaat het over dat andere vat, dat definitief gemaakt wordt. Nu wordt het niet uitgerukt, afgebroken en verdaan, maar gebouwd en geplant.

- 10 Maar *indien* het doet, dat kwaad is in Mijn ogen, dat het naar Mijn stem niet hoort, zo zal Ik berouw hebben over het goede, *met* hetwelk Ik gezegd had hetzelfde te zullen weldoen.

Dat is het dan. Deze woorden zouden goed tot ons doordringen. De gangbare verklaring was dat volgens vers 7 en 8 dit Jeruzalem uit de dagen van Jeremía verwoest zou worden en dat daarna sprake zou zijn van terugkeer uit de Babylonische ballingschap en de tempel en Jeruzalem herbouwd zouden

worden. Dat zijn dan de verzen 9 en 10. Einde verhaal. Dan is alles in het verleden dus al vervuld. Dat is de gangbare verklaring, omdat men niet gelooft in profetieën die in de toekomst vervuld worden en omdat men niet gelooft in een toekomstig herstel van het Joodse volk. Maar als dit in het Nieuwe Testament aangehaald wordt, moet dit betekenen dat het in de toekomst nog een keer vervuld gaat worden en dat het uitrukken van het koninkrijk feitelijk pas gebeurt in het jaar 70 van onze jaartelling.

De verklaring volgens de bedelingenleer is dat vers 7 en 8 van toepassing zijn op het verleden van het Joodse volk. Daar is een oordeel over gekomen. Vers 9 en 10 geven dan aan dat de Joodse staat in de toekomst hersteld zal worden. Niet dat iedereen het zo gelooft, maar dit is binnen de bedelingenleer wel de meest gangbare opvatting.

Paulus spreekt in Rom. 9 niet over de toekomst, maar over het heden. De vraag was wie het eerstgeboorterecht zou krijgen. Hij zegt dat dit niet het Joodse volk als volk is, maar dat het naar anderen toegaat. Volgens Rom. 8 gaat het naar de gelovigen in onze dagen. Paulus past het toe op onze dagen. Eerst een vat ter onere, dat verdaan wordt tot weer een klomp leem en daarna een vat ter ere. Dat vat ter ere wordt niet een hele poos later gemaakt, maar in dezelfde tijd. Het ene vat werd verdaan en daarvoor in de plaats kwam het vat ter ere. Het gaat in één en dezelfde beweging. Het ogenblik uit vers 7 en 9 lijken hetzelfde ogenblik te zijn. Op een gegeven moment zou dat volk worden uitgerukt en afgebroken en verdaan, maar op datzelfde ogenblik spreekt God over een koninkrijk dat zou worden gebouwd en geplant. Van het eerste wordt gezegd dat als het berouw heeft God het herstellen zal. Dat zal ook gebeuren, want in de toekomst zal het Joodse volk berouw hebben en zal het hersteld worden.

Vers 10 is het moeilijkst. Dat gaat over het koninkrijk dat gebouwd zou worden. Als dat koninkrijk doet wat kwaad is in de ogen des Heeren, dan zal het goede alsnog van hen worden weggenomen.

De klomp leem is Israël (vers 6). Het vat ter onere is volgens Rom. 9 en verder in elk geval het Joodse volk. Daarvan weten we dat het in de toekomst alsnog tot geloof zal komen (dan ben je inmiddels in Rom. 11, maar dat is nog steeds dezelfde uiteenzetting). Dat is in de dagen van de wederkomst van Christus uiteraard. Intussen, terwijl de zaligheid van dat volk wordt weggenomen, gaat de zaligheid naar de heidenen. Zo wordt dat ook gezegd in de Bijbel, maar dat neemt niet weg dat het volgens dit beeld om dezelfde klomp leem gaat, waaruit het Joodse volk gemaakt was. Maar nu is uit diezelfde klomp een ander volk gemaakt. En als het niet het Joodse volk is, dan zit er weinig anders op dan dat dit andere vat dus het andere deel van Israël is, namelijk de tien stammen, dat gebouwd en geplant zou worden. Dat is ook gebeurd. De zaligheid werd van het Joodse volk weggenomen en aan de gelovigen

gegeven, maar fundamenteel en juridisch werd het aan de tien stammen van Israël gegeven. Het andere huis Israëls en wel op hetzelfde moment. Van hen kan gezegd worden: 'Maar *indien* het doet, dat kwaad is in Mijn ogen, dat het naar Mijn stem niet hoort, zo zal Ik berouw hebben over het goede, *met* hetwelk Ik gezegd had hetzelve te zullen weldoen'.

Als dat andere volk, waaraan de zaligheid gegeven wordt, de Gemeente is (in de praktijk is het de Gemeente) en de Gemeente doet wat kwaad is in de ogen des Heeren, dan zal de Heere dus in de praktijk de zegeningen van de Gemeente wegnemen. Dat kan dus domweg niet. Gods genadegiften zijn onberouwelijk en we zijn voor altijd met Christus verbonden. Wij zijn gezegend met elke geestelijke zegening in Christus in de hemel, alleen op basis van geloof enzovoort. Wie zou daar wat tegen doen? Niemand. God dus ook niet. Die redenering klopt dus niet.

We komen in deze uitzetting uiteindelijk terecht in Rom. 11, waar ons nog een ander beeld voorgehouden wordt, namelijk van twee olijfbomen, waarbij takken van de wilde olijfboom op de tamme geënt worden en daarmee de zegeningen van de tamme olijfboom ontvangen. Daar staat echter wel degelijk bij, dat als die takken in het geloof niet blijven, zij afgesneden zullen worden. Dat kan dus ook niet de Gemeente zijn, want de Gemeente kan eenvoudigweg niet afgesneden worden. Het gaat ook niet over de Gemeente. De Gemeente is de vrucht aan die boom. De Gemeente ontstaat formeel en juridisch, volgens het recht, niet uit het Joodse volk, maar uit de tien stammen van Israël. Dat wordt hier ook in Rom. 9 uitgebeeld. Als die tien stammen in het geloof niet blijven, dan zullen zij afgesneden worden. Het enige probleem in het verhaal is dat we op de lagere school nooit geleerd hebben hoe het met die tien stammen gegaan is. De wereld houdt nu eenmaal de waarheid in ongerechtigheid ten onder. God heeft daar zelfs gebruik van gemaakt. Hij kan mooi Zijn werk doen, zonder dat iemand Hem daarin dwarsboomt. Ze hebben het toch niet in de gaten. Als we weten hoe het zit, dan weten we waar de zaligheid terecht is gekomen. Niet bij de Joden, maar bij de heidenen en in het bijzonder bij die heidenen die afstammen van de tien stammen van Israël. God doet een werk, waarbij Hij het eerstgeboorterecht niet aan het Joodse volk geeft, maar toch aan Israël, maar dan aan Efraïm. Aan hem had Hij het ook beloofd.

Het eerstgeboorterecht was bestemd voor Israël, maar binnen Israël werd het weer aan de stam van Efraïm gegeven. Die verdween met nog negen andere stammen in de Assyrische ballingschap. Maar ze gingen die ballingschap in met de belofte van eerstgeboorterecht. En toen het Evangelie in Jeruzalem verworpen werd, ging het in diezelfde dagen naar Samaria, ging het linea recta naar Brittannië en daar kwam het terecht bij Efraïm (Samaria is daar een beeld van). Waar het Sanhedrin het Evangelie verwierp, waren het de

koningen der Britten, Arviragus en Caradoc, die officieel tot geloof in de Heere Jezus kwamen en hun rijk tot christelijk rijk verklaarden, voor zover zo iets bestaan kan. Op één of andere wijze moest die belofte aan Efraïm toch een keer vervuld worden en dat gebeurt dus in onze dagen.

Terwijl het ene koninkrijk werd uitgerukt, werd het andere koninkrijk geplant. Terug nu naar Rom. 9.

- 21 Of heeft de pottenbakker geen macht over het leem, om uit denzelfden klomp te maken, het éne vat ter ere, en het andere ter onere?
- 22 En of God, willende *Zijn* toorn bewijzen, en Zijn macht bekend maken, met vele lankmoedigheid verdragen heeft de vaten des toorns, tot het verderf toebereid;

Het Joodse volk. Dat volk kennen we pas op z'n vroegst na de scheuring van het rijk in de twee en de tien stammen, waarbij de twee stammen dan het Joodse volk heten. Maar eigenlijk komen we het Joodse volk pas echt tegen na de ballingschap. Pas in de ballingschap is er sprake van de Joden (denk maar aan de geschiedenis van Esther en de daarbij gepaard gaande Jodenhaat). Dat was in de ballingschap en daarna bij de terugkeer uit de ballingschap. Bovendien staat in alle handboeken dat als de Bijbel spreekt over de Joden, niet de afstammelingen van Juda bedoeld worden, maar de aanhangers van de Joodse religie. Men leze bijvoorbeeld het Evangelie naar Johannes. Als je dat leest, zou je niet op het idee komen dat Johannes een Jood was. De wijze waarop hij over de Joden spreekt is afstandelijk en nogal denigrerend, omdat ze in zijn ogen dom zijn, brengt ons niet op de gedachte dat hijzelf een Jood was. Toch was hij dat. Hij was niet bepaald een aanhanger van het Judaïsme. Net zo min als de Heere Jezus. Hij lag overhoop met de joodse en dus religieuze leidlieden. In de Bijbel is een Jood iemand die leeft onder de Joodse wetten. Het Joodse volk is dus het Joodse volk, omdat het het Judaïsme praktiseert. Dat volk ontstond pas in de Babylonische ballingschap, want daar ontwikkelde men de Babylonische Talmoed, die tot vandaag de basis is voor het Judaïsme. Vandaar dat de meeste theologen zeggen dat toen ook pas het Oude Testament geschreven is. Het scheppingsverhaal zou dan ook overgeschreven zijn van één of ander Babylonisch scheppingsverhaal. Men weet dus dondersgoed dat het Judaïsme z'n oorsprong niet vindt bij Mozes, maar in de Babylonische ballingschap. Van daaruit keerde men terug naar het land Kanaän, met het Judaïsme en in heel de Bijbel heeft de Heer daar niet één goed woord voor over. De Heere Jezus zei wel dat ze zich aan de wet van Mozes behoorden te houden, maar dat wil niet zeggen dat Hij iets ten gunste van het Jodendom zei. Hij zei zelfs, dat als ze zich aan de wet van Mozes zouden houden, ze ook naar Hem zouden luisteren. Dan zouden ze in Hem geloven, want Mozes heeft van Hem gesproken. Hij zei: 'Jullie beroepen

je op Mozes, maar Mozes zal jullie oordelen. Jullie hebben je eigen wetten gemaakt, om je niet aan de wetten van Mozes te hoeven houden'. Die uitspraken zijn duidelijk genoeg. De Heer heeft er geen enkel goed woord voor over. Bovendien: 'Tenzij uw gerechtigheid groter is dan die der Farizeeën, kunt u het Koninkrijk Gods niet ingaan'. In het Oude Testament zei de Heer al dat Hij hun offeranden niet gewild heeft. Toen vroegen ze aan de Heer, nu ze teruggekeerd waren uit de Babylonische ballingschap, of ze met bepaalde wetten moesten ophouden. Toen zei de Heer: 'Jullie hebben mij toch ook niet gevraagd of het moest; dan moet je Me nu ook niet vragen of je ermee op moet houden' (Zach. 7: 3 - 7). De Heer wilde er niets mee te maken hebben. De tragedie van de Heere Jezus, ook naar de mens gesproken, is dat Hij Zich absoluut niet aanpaste aan het Judaïsme. Dit in tegenstelling van wat nogal eens geleerd wordt, namelijk dat Hij Zich aan de wet hield. Als dat zo was, dan had Hij de Farizeeën niet zo tegen Zich gehad. Hij moest van de wet niets hebben. De wet was geen middel tot zaligheid en de joodse wet al helemaal niet. Hij noemde de orthodoxe Joden addereengebroudsel. Later wordt ook gezegd dat het Jodendom de Joden niet tot Christus gebracht heeft. Sterker nog, het heeft hen tot ongelovigen gemaakt. Het Joodse volk is een godsdienstig volk en de Heer heeft er nooit een goed woord voor over gehad. Daar gaat het om. Dat is wat hier naar voren gebracht wordt.

Wat is nu de bedoeling van het Joodse volk? Waartoe was het er dan? Dat staat hier: God willende Zijn macht bekendmaken en Zijn toorn bewijzen. Diezelfde God heeft met vele lankmoedigheid verdragen de vaten des toorns, tot het bederf toebereid. Later schrijft Petrus dat het Joodse volk gestruikeld is over de Steen, waartoe zij ook gezet was. Dat was dus ook de bedoeling. Want God heeft nog wel wat anders te doen dan alleen zondaren zalig te maken. Het werk Gods is niet alleen maar soteriologisch. God Zelf heeft iets te bewijzen. Zichzelf namelijk. Waar al die hoedanigheden van God in twijfel getrokken worden, zodanig, dat men zelfs in twijfel trekt of Hij überhaupt wel bestaat, heeft Hij heel wat te bewijzen en dat doet Hij ook in de heilsgeschiedenis. Men zegt dat God er toch niks aan doet en dat alle dingen hetzelfde blijven vanaf het begin der schepping. God oordeelt toch niet. Maar dan ken je de geschiedenis niet. Er zou een oordeel komen over het Joodse volk en het feit dat de Joden tot vandaag verstrooid zijn onder de volkeren en tot vandaag grote moeite heeft zich in het land te handhaven, dat bewijst dat God oordeelt. Men wil het alleen niet zien. In plaats daarvan doet men net of het Gods werk is, om het met hangen en wurgen een klein plekje te geven te midden van de Arabieren en Mohammedanen en men vindt het een wonder Gods. Dat is dwaasheid. Het demonstreert het tegenovergestelde. Daar is het ook toe gezet. Waarom? Omdat aan hen gedemonstreerd wordt dat religie een mens nergens brengt, in ieder geval niet tot God of tot Christus. Als een mens leeft onder wetten die hij moet houden, dan doet geloof er niets meer

toe. Dan zijn geloof en waarheid begrippen die men totaal niet meer kent. Men zou er ook vooral niet naar vragen. Als je in het orthodoxe christendom naar waarheid vraagt, dan word je meteen al beschouwd als een ongelovige. Dan vinden ze dat je de waarheid ter discussie durft te stellen, terwijl je alleen maar naar de waarheid vraagt. Waarom zus en waarom zo? Dan gaat het over Bijbelse onderwerpen. Ze gaan meteen voor je bidden, omdat je een afvallige bent. Godsdienst brengt de mens nergens en daarom zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd worden voor God. Het brengt de mens bij star ongelooft en verharding van het hart. Dat wordt in de geschiedenis van Israël in het algemeen uitgebeeld en in het bijzonder in de geschiedenis van het Joodse volk. Voor de ballingschap wilden ze niet onder de wet leefden, na de ballingschap wel, maar dan in hun eigen systeem. En waar komt het terecht? Nergens. God heeft het veroordeeld en iedereen kan het zien. Het is een aanschouwelijk voorbeeld voor heel de mensheid en zo werd het in het Oude Testament al aangekondigd. Ze zouden worden tot een spreekwoord, tot een gezegde. De altijd zwervende Jood, die nergens thuis hoort en altijd bedreigd wordt. Net als Kaïn. Het is dan ook het teken van Kaïn. Hij is een type van het Joodse volk. Vervolgd, maar toch niet uitgeroeid worden. Het blijft wel bestaan, maar tegelijkertijd kan iedereen zien dat men leeft onder het oordeel van God. Daartoe was het gezet en dat is wat God demonstreert. Voor de rest geldt, iedereen die z'n verstand gebruikt en z'n Bijbel leest, leert dat de wet de mens nergens brengt. Hij zou dat dan ook meteen op moeten geven en een beroep doen op de genade Gods, die trouwens overvloedig is geweest over heel de mensheid, want de zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle mensen. Daar zou men uit leven. De geschiedenis is ook vol van Joden die hun Bijbel lazen en tot de conclusie kwamen dat je door de wet niet zalig wordt, maar door genade. Zo vonden zij de Heer en kregen daarmee alsnog deel aan de zegeningen van het eerstgeboorterecht. Niet omdat ze Jood waren, maar omdat ze tot geloof kwamen in de Heere Jezus Christus.

- 23 En opdat Hij zou bekend maken den rijkdom Zijner heerlijkheid over de vaten der barmhartigheid, die Hij te voren bereid heeft tot heerlijkheid?

Ook die vaten zijn tevoren bereid. In het algemeen slaat het op de Gemeente, maar fundamenteel en juridisch op de tien stammen van Israël. Dat blijkt ook uit het volgende gedeelte. Er worden twee Schriftgedeelten aangehaald voor één en dezelfde waarheid.

- 24 Welke Hij ook geroepen heeft, *namelijk* ons, niet alleen uit de Joden, maar ook uit de heidenen.
25 Gelijk Hij ook in Hoséa zegt: Ik zal hetgeen Mijn volk niet was, Mijn volk noemen, en die niet bemind was, *Mijn* beminde.

- 26 En het zal zijn, in de plaats, waar tot hen gezegd was: Gijlieden zijt Mijn volk niet, aldaar zullen zij kinderen des levenden Gods genaamd worden.

Dit zijn twee verschillende citaten uit Hoséa.

Hos. 1: 2 Het begin van het Woord des HEEREN door Hoséa. De HEERE zeide dan tot Hoséa: Ga henen, en neem u een vrouw der hoererijen, en kinderen der hoererijen; want het land hoereert van achter den HEERE.

Hoséa is een type van de Heer en aangezien de Heer getrouwd is met een hoer, zou Hoséa ook met een hoer getrouwd moeten zijn.

- 3 Zo ging hij henen, en nam Gomer, een dochter van Dibraïm; en zij ontving; en baarde hem een zoon.
4 En de HEERE zeide tot Hem: Noem zijn naam Jizreël, want nog een weinig *tijds*, zo zal Ik de bloedschulden van Jizreël bezoeken over het huis van Jehu, en zal het koninkrijk van het huis van Israël doen ophouden.

Jizreël = de Heere zal verstrooien.

Hoséa is een beeld van de Heer Zelf. Gomer is een beeld van Israël. de kinderen die uit hun huwelijk geboren worden zijn een beeld van verschillende generaties uit de geschiedenis van Israël.

De eerste heet dus Jizreël = Jehovah zal verstrooien.

- 6 En zij ontving wederom, en baarde een dochter; en Hij zeide tot hem: Noem haar naam Lo-Rucháma; want Ik zal Mij voortaan niet meer ontfermen over het huis Israëls, maar Ik zal ze zekerlijk wegvoeren.

Lo = niet;

Rucháma = ontfermen; bemind (zo wordt het in 1 Petr. 2: 10 vertaald).

- 8 Als zij nu Lo-Rucháma gespeend had, ontving zij, en baarde een zoon.
9 En Hij zeide: Noem zijn naam Lo-Ammi; want gijlieden zijt Mijn volk niet. Zo zal Ik *ook* de uwe niet zijn.

Lo = niet;

Am = volk;

Ammi = Mijn volk.

Niet Mijn volk. In het Nieuwe Testament staat: geen volk.
Er worden oordelen over Israël aangekondigd, maar in vers 10 staat...

- 10 Nochtans zal het getal der kinderen Israëls zijn als het zand der zee, dat niet gemeten noch geteld kan worden; en het zal geschieden, dat ter plaatse, waar tot het gezegd zal zijn: Gijlieden zijt Mijn volk niet; tot hen gezegd zal worden: Gij zijt kinderen des levenden Gods.

Israël zal zijn als het zand der zee = een verwijzing naar de beloften van Abraham. Op de plaats waar tot hen gezegd was dat zij Lo-Ammi zijn, zal tot hen gezegd worden dat ze kinderen van de levende God zijn. In welke plaats is dat? In welke plaats is tot hen gezegd: 'Gij zijt Lo-Ammi?'. Dat weten we niet. Het punt is dan ook dat die uitdrukking 'ter plaatse' niet noodzakelijk een locatie aanduidt, want het kan namelijk ook een tijdstip aanduiden. Op het moment dat tot hen gezegd wordt dat zij Gods volk niet zijn, wordt op dezelfde plaats in de tijd tot hen gezegd dat ze kinderen van de levende God zijn. Dit wordt in Rom. 9 aangehaald. Het idee is dus dat op hetzelfde moment dat tot het ene deel van Israël (het Joodse volk) gezegd wordt dat zij Gods volk niet zijn, tegen het andere deel van Israël (de tien stammen) gezegd wordt dat zij kinderen van de levende God zijn.

Het Joodse volk is volgen Rom. 9 en 1 Petr. 2 niet Gods volk, maar tot ons is gezegd dat wij zonen van de levende God zijn. Wij worden toch tot een priesterlijk volk gebouwd, tot een heilig volk, een verkregen volk? Wij zijn toch dat huis Gods uit Hebr. 3?

Tot Ammi (het Joodse volk) werd gezegd: 'Gij zijt Lo-Ammi', maar tegen Lo-Ammi (de tien stammen) wordt gezegd: 'Gij zijt Ammi'.

Als je zegt dat wij Ammi geworden zijn, dan is dat niet onjuist, maar voordat dit volk Ammi werd, was het Lo-Ammi. Zo worden de tien stammen tot Gods volk verklaard. Op het moment dat het ene koninkrijk uitgerukt en verdaan zou worden, zou een ander koninkrijk gebouwd en geplant worden, uit de vorige profetie. Het ene deel van Israël wordt verworpen en het andere deel van Israël wordt hersteld. Het gebeurt dus op hetzelfde moment.

Mocht dat nog niet voldoende argument zijn, dan hebben we altijd nog Jesaja 8.

Jes. 8: 14 Dan zal Hij tot heiligdom zijn; maar tot een steen des aanstoets en tot een rotssteen der struikeling den twee huizen van Israël, tot een strik en tot een net den inwoners van Jeruzalem.

De vertalers hebben er een beetje een zootje van gemaakt. Er staat feitelijk: En Hij zal tot Heiligdom zijn en tot steen des aanstoets en tot rotssteen der

struikeling den twee huizen van Israël, tot een strik en tot een net den inwoners te Jeruzalem.

Een heiligdom is een heilig ding, iets heiligs.

Hij zal tot Heiligdom zijn en tot Steen des aanstoets en Rotssteen der struikeling. Voor het ene huis zou Hij tot Heiligdom zijn en voor het andere huis een Rotssteen der struikeling. Ook dit wordt aangehaald in 1 Petr. 2. Het Joodse volk is gestruikeld over de Steen. De Steen is Christus. Het Joodse volk heeft zich als ongeloofig volk gestoten aan de Steen des aanstoets. Dat is de ene kant van het verhaal.

Dan = ooit een keer.

Hij zou ook tot Heiligdom zijn. Dat is uiteraard niet hetzelfde als de Steen des aanstoets. Dat is het tegenovergestelde. De Heer is dus twee verschillende dingen voor de twee verschillende huizen van Israël. Voor het joodse volk is Hij de Steen des aanstoets. Dan moet hij voor het ander huis van Israël, de tien stammen, wel een Heiligdom zijn. Het staat er weliswaar net niet bij, maar je hebt geen andere mogelijkheid. De Steen des aanstoets verandert in strik en net en slaat op het Joodse volk, op de inwoners van Jeruzalem. Dit zou terzelfder tijd gebeuren. Het gaat in Jes. 8 ook over een gelovig overblijfsel. Dat zou er altijd zijn. Daar gaat ook het volgende gedeelte in Rom. 9 over.

27 En Jesaja roept over Israël: Al ware het getal der kinderen Israëls gelijk het zand der zee, zo zal het overblijfsel behouden worden.

Paulus grijpt terug op vers 24, waar hij het had over de vaten der heerlijkheid, waarvan hij zegt: 'Welke Hij ook geroepen heeft, *namelijk* ons, niet alleen uit de Joden, maar ook uit de heidenen'.

Dat zijn twee verschillende dingen die je goed uit elkaar moet houden. Het ene is dat Ammi, het volk van God, vandaag bestaat uit de gelovigen, ongeacht wie ze zijn en ongeacht hun afstamming. Het andere is dat de zegeningen van de gelovigen de zegeningen zijn van het eerstgeboorterecht van Efraïm in het bijzonder en van de tien stammen in het algemeen. Dat berust op dat merkwaardige historische verschijnsel dat Efraïm blijkbaar als eerste volk officieel tot aanvaarding van de Messias kwam. Als je het strikt neemt, dan worden de Angelsaksische en Keltische volken geacht dat priesterlijke volk te zijn. Dat niet iedereen daaruit een gelovige is, is een duidelijke zaak, maar de verantwoordelijkheid voor het Woord van God ligt inderdaad bij die volkeren, maar in de praktijk ligt die verantwoordelijkheid natuurlijk slechts bij degenen die geloven. Van de tien stammen wordt gezegd dat als zij in het geloof niet blijven afgesneden zullen worden (Jer. 18 en Rom. 11). Het lijkt duidelijk dat we vandaag leven in een tijd waarin je van die priesterlijke functie van deze volken zo goed als niets meer terug vindt. Dit betekent dat binnen afzienbare tijd de wilde takken van de olijfboom uit Rom.

11 zullen worden afgesneden. We weten ook hoe dat gebeurt, namelijk door de opname van de Gemeente. De gelovigen worden dan weggenomen, waarna er dus helemaal geen gelovige meer op aarde is. Dan begint het verhaal dus opnieuw. Dan wordt het Evangelie door de twee getuigen rechtstreeks gepredikt aan de inwoners van Jeruzalem, met als eerste resultaat na 7 jaar de officiële bekering van het Joodse volk. Niet van alle Joden, maar van het Joodse volk op regeringsniveau. Dit zijn juridische zaken, die niets te maken hebben met onze individuele zaligheid, maar met Gods recht en hoe je dat toepast. Het waren niet alle Joden, maar de Joodse regering, die de Heere Jezus afwees, terwijl vele duizenden Joden in die dagen tot geloof gekomen waren, maar dat is een ander ding. Op datzelfde regeringsniveau kwamen de tien stammen in diezelfde periode tot geloof in de Heere Jezus Christus, maar als men op dat niveau niet in het geloof blijft, dan verliest men z'n positie. De voorspoed van de afgelopen 2000 jaar in Europa en de landen waar de blanken zich in de loop der eeuwen gevestigd hebben, komt voort uit het geloof. Weliswaar met alle gebrek daarbij, maar niettemin heeft de Heere die volken gezegend. Die tijd lijkt inmiddels wel voorbij. Waarschijnlijk dat de Heer er ook Zelf voor gezorgd heeft dat Europa vrij bleef van het mohammedanisme, die de eeuwen door geprobeerd hebben Europa te veroveren. Maar als Europa niet trouw blijft aan de Heer, is het dus over. En iedereen kijkt verbaasd om zich heen naar die islamieten, want daar moet je toch mee samen kunnen leven, maar dat is hun bedoeling nooit geweest. Zie de geschiedenis. Het gaat om niemand persoonlijk, maar het systeem als zodanig is altijd bedreigend geweest voor de westerse wereld. De Heer heeft onze volkeren om zo te zeggen daarvoor bewaard. Maar waarom zou Hij dat nog doen? Wat zou er nog bewaard moeten worden? Wat is er van onze westerse cultuur nog overgebleven dat de moeite waard is van het beschermen. Het is dus hoogst waarschijnlijk dat de Heer er binnen afzienbare tijd een eind aan maakt. De Heer is lankmoedig; het duurt dus altijd langer dan wij denken. Maar goed.

De Gemeente zal niet afgesneden worden. Dat kan niet. Sterker nog, de Gemeente zal juist met Christus in heerlijkheid geopenbaard worden. Dat is niet negatief, dat is zelfs positief, met alle zegeningen die dat voor de wereld met zich mee zal brengen in de dagen na de wederkomst van Christus. Waar het over gaat is dat hier in Rom. 9 – 11 op bedekte wijze uiteengezet wordt hoe dat nu zit met het plan Gods.

Het werk van God in onze dagen is gewoon de vervulling van oudtestamentisch profetie met betrekking tot Israël. De vraag alleen was wat Israël is. Wie is dat uitverkoren volk? Het antwoord is officieel de tien stammen van Israël en in de praktijk alleen de gelovigen daaruit, namelijk de Gemeente. Zo was het in het Oude Testament toch ook. Israël was het uitverkoren volk, maar in de praktijk alleen de gelovigen daaruit. Daarom

bracht God een oordeel over dat ongelovige volk. Niettemin, er is altijd sprake geweest van een gelovig overblijfsel in Israël. Het echte Israël wordt alleen gevormd door de gelovigen binnen dat volk. De rest telt niet mee. Zo is het in onze dagen ook.

Elke heiden kon toen, maar ook nu, toetreden tot Israël. Dan valt hij in de categorie de vreemdelingen binnen uw poorten. Binnen uw poorten betekent niet 'binnen uw grenzen', maar 'onder uw wetgeving'. De poort is de plaats van de heerschappij van de wetgeving. Een vreemdeling binnen de poorten is dus iemand die zich aangepast heeft aan de joodse cultuur en traditie en dus ook aan de Mozaïsche wet waaronder hij leeft en wordt voor de volle 100% gerekend tot Israël. De Mozaïsche wet gold voor alle mensen in het land en dus ook voor de heidenen. In het buitenland niet. Iemand die zich niet aan de wet wilde houden hoorde niet in het land thuis. Als dat de meesten waren, inclusief de regering, dan zette de Heere het hele volk eruit. Dat heet dan ballingschap. Zo is het in onze dagen ook. Gemakshalve gaan we er vanuit dat we allemaal heidenen zijn en helemaal niet van de tien stammen van Israël afstammen, maar we zijn tot geloof gekomen in de God van Israël en dus zijn wij die eertijds heidenen waren deelgenoot geworden van het burgerschap Israëls (Efe. 2: 12, 19). Eén ding is dat zondaren gerechtvaardigd worden op grond van geloof en een ander ding is dat God Zijn plan uitwerkt, ondanks de ongehoorzaamheid van het Joodse volk.

Jakob (die een beeld is van de Gemeente in onze dagen) ging op een gegeven moment zijn broer Ezaü (die een beeld is van het Joodse volk) tegemoet en Jakob vertrouwde Ezaü niet helemaal. Hij zette daarom dat deel van zijn familie die hij het beste kon missen voorop en het deel dat hij het liefst had hield hij achteraan. Als Ezaü kwaad wilde, dan slaat hij wel de vorsten, maar dan houdt Jakob z'n meest geliefden in ieder geval nog over. Toen het één keer zover was, bleek dat de Heer precies hetzelfde gedaan had. Hij vertrouwde dat Joodse volk (Ezaü) niet helemaal en het ging ook inderdaad niet goed, maar toen had de Heer in elk geval dat andere deel van Israël nog achter de hand. Terwijl voor het aangezicht van de wereld Israël ongelovig is en geoordeeld wordt, is het dan toch zo dat het werk Gods vervuld wordt, niet via Israël, maar via Efraïm. Dat was Lo-Ammi, maar is in onze dagen alsnog Ammi geworden. Dat hoeft de wereld niet te weten, maar het gebeurt wel. Dat zal in de toekomst ongetwijfeld gedemonstreerd worden, hoe God in onze dagen Zijn werk gedaan heeft. Wij zouden dus weten dat God in onze dagen Zijn plannen vervult. Hij zei wel dat het Joodse volk op kon krassen, maar aan de andere kant en op de achtergrond van de Bijbelse geschiedenis gebeurde precies het tegenovergestelde met de tien stammen van Israël. Als je Handelingen leest en bestudeert, dan word je bij elke geschiedenis die je tegenkomt geconfronteerd met deze waarheid. De wijze waarop de dingen

gebeuren en waarop ze beschreven worden leert het één en ander. Alle Bijbelse geschiedenis is tegelijkertijd symboliek. Die symboliek die je in Handelingen tegenkomt is zonder meer de symboliek van deze waarheid. De zaligheid ging naar Samaria, maar daarachter ging het naar de echte hoofdstad van de tien stammen, naar Brittannië.

Als Paulus naar Europa reist, dan wordt er vermeld welke eilandjes hij allemaal passeert. Waarom moeten we dat weten? Dat zijn eilanden voor de westkust. Er staat in de Bijbel dat de zaligheid naar de eilanden in het westen zou gaan, alleen niet die eilanden in het westen, maar eilanden in een veel verder westen en bovendien veel grotere eilanden.

Of, Paulus komt met Silas in de gevangenis en zingt daar. Terwijl ze daar zingen schudt die gevangenis op z'n grondvesten, de deuren gaan open, maar niemand loopt eruit. Dat is een beeld van dat de zaligheid terechtkomt bij dat volk dat in de gevangenis is, in ballingschap namelijk. Daarna gaan de deuren open; het volk wordt als het ware bevrijd, maar ze blijven gewoon waar ze waren, in gevangenschap, want zo is het met de tien stammen tot aan vandaag enzovoort.

Al die geschiedenissen drukken precies dezelfde waarheid uit. Het is niet een trucje, een redenering, waarmee God Zich rechtvaardigt en zegt: 'Nou ja, Ik heb het aan Israël beloofd, maar bij bader inzien gaan we niet moeilijk doen over wie er wel bij hoort en wie niet'. Nee, het is de uitvoering van Gods plan. God zegt tot Israël: 'Gij zijt Mijn zoon' en geeft het koningschap aan de stam van Juda en daar komt inderdaad de Koning uit voort; Hij geeft het priesterschap aan de stam van Levi, terwijl het hele volk een priesterlijk volk zou zijn; en terwijl het hele volk een volk is van eerstgeborenen, geeft Hij het eerstgeboorterecht aan de stam van Efraïm. Hoe dat vervuld moet worden schijnt men niet over na te denken. Onder het Nieuwe Verbonden zouden de Leviëten ook een priesterlijke rol vervullen, hoewel het dan niet het Levietische priesterschap heet (Mal; laatste hoofdst. van Ezech).

Maar hoe zit het dan met het eerstgeboorterecht van Efraïm? Waar komt dat terecht en wat betekent het? Dat weet je niet. Daar is geen antwoord op, tenzij dan dat dat eerstgeboorterecht nu in de praktijk terecht is gekomen bij de gelovigen, bij de Gemeente.

Volgen Efeze zou de goede Herder de twee volkeren verzamelen en tot één volk maken. In Efeze heet dat de Gemeente, bestaande uit Joden en u die eertijds heidenen waart. Maar als je dat opzoekt in Ezech. 37, dan blijkt het niet maar te gaan over Joden en heidenen in het algemeen, maar fundamenteel over Juda en Efraïm. Alleen staat er in Efeze in plaats van Efraïm heidenen. Dat zijn ze ook allang, sinds de Assyrische ballingschap. Zij zijn niet Joden en dus heidenen. Aan hen en via hen komt God toch tot Zijn doel.

We leren dan dat de Gemeente eerstgeboorterecht heeft boven het Joodse volk, maar volgens het Oude Testament hebben de tien stammen, namelijk Efraïm, het eerstgeboorterecht boven het Joodse volk. Dat betekent dat ons eerstgeboorterecht van de Gemeente de vervulling is van het eerstgeboorterecht zoals dat beloofd is aan Efraïm. De Gemeentelijk positie berust dus niet op de Joden, maar op Efraïm, op Jozef.

Dat is ook de verklaring van zoveel figuren die in het Nieuwe Testament Jozef heten. In de eerste plaats natuurlijk de wettige vader van de Heere Jezus. Hij was uit Juda, maar heette Jozef. Toen de Heer wedergeboren werd en opstond uit de dood, stond Hij op in de tuin en vanuit het graf van Jozef. Toen Paulus ten tonele gevoerd werd door een mentor, heette die man Jozef. We horen van al die Jozeffen niets meer. Ze verdwijnen van het toneel en als ze niet van het toneel verdwijnen krijgen ze een andere naam. Dat is niet voor niets zo. Het is achtergrond, maar voor ons genoeg. Het zijn allemaal illustraties van deze ene belangwekkende waarheid.

God heeft niet het Joodse volk aan de kant gezet en Zich toen in de haren gekrabd met wat Hij nu dan eens doen zou en dat Hij dan maar een volk uit de heidenen voor Zijn Naam verzameld heeft. In werkelijkheid is de roeping van de Gemeente het begin van de bekering van Israël. Dat loopt via de tien stammen van Israël en het zijn nog maar eerstelingen. Dat juist geeft ons het eerstgeboorterecht en dat is ook de reden waarom wij hemels burgerschap hebben ontvangen. Het was nooit de bedoeling dat de mens of Israël een hemelse positie zou ontvangen. De hemel is alleen bestemd voor de eerstgeborene. Daarom ligt onze positie en onze toekomst inderdaad in de hemel en dat is hoogst uitzonderlijk.

27 En Jesaja roept over Israël: Al ware het getal der kinderen Israëls gelijk het zand der zee, zo zal het overblijfsel behouden worden.

Jesaja zegt het niet alleen, maar hij roept het. Hij zegt het met kracht. Dit is een citaat uit Jes. 10: 22. In de voorgaande verzen wordt beschreven dat de Heer een oordeel zou brengen over Israël, een vuur, dat het één en ander zou verteren. Het vuur zou een groot deel van het woud en het vruchtbare veld verbranden. Dat spreekt over het oordeel zoals dit in elk geval over het Joodse volk gekomen is.

Jes. 10: 19 En de overgebleven bomen zijns wouds zullen weinig in getal zijn, ja een jongen zou ze opschrijven.

Als is in Bijbel ergens sprake is van een jongen, dan is dat altijd een type van Christus. Het idee is dat het iemand van een latere generatie is. Een jongen zou ze opschrijven. Het zijn er niet zoveel die overblijven. De betekenis van een overblijfsel is dat het altijd om een minderheid gaat.

- 20 En het zal geschieden te dien dage, dat het overblijfsel van Israël, en de ontcomenen van het huis Jakobs niet meer steunen zullen op dien, die ze geslagen heeft; maar zij zullen steunen op den HEERE, den Heilige Israëls, oprechtelijk.

Wat eerst het overblijfsel heet, heet daarna de ontcomenen. Daarmee heb je twee van de vier woorden die in het Hebreeuws van het Oude Testament gebruikt worden ter aanduiding van dit overblijfsel. Het overblijfsel bestaat uit ontcomenen.

Het huis Jakobs = Israël.

- 21 Het overblijfsel zal wederkeren, het overblijfsel van Jakob, tot den sterken God!
- 22 Want ofschoon uw volk, o Israël! is gelijk het zand der zee, zo zal *toch maar* het overblijfsel daarvan wederkeren; de verdelging is vastelijk besloten, overvloeiende met gerechtigheid.

De nakomelingen van Abraham en Izak zouden zo talrijk worden als het zand der zee en als de sterren des hemels en dus wordt naar die beloften verwezen. Hoewel die beloften aan Israël gedaan zijn en het volk talrijk is, zo zal toch slechts het overblijfsel, een minderheid dus, deel krijgen aan de vervulling van die beloften. Die beloften worden immers slechts vervuld aan de gelovigen van dat volk. Slechts een overblijfsel zal terugkeren tot de sterke God uit vers 21.

Op rechtvaardige grond komt er een verdelging over de meerderheid van het volk. God heeft dat vast besloten. Zij zullen het geenszins ontvliden (Dan. 9: 27), in verband met de grote verdrukking (zie ook 1 Thess. 5). Het gaat over een oordeel dat over Israël zou komen vanaf het moment dat men de Heere Jezus verworpen heeft, tot het moment waarop zij alsnog Hem aan zullen nemen en dus de Naam des Heeren aan zullen roepen. Dat moment is aan het eind van de grote verdrukking, maar het oordeel is al begonnen vanaf de opstanding van Christus. Vanaf toen werd het Licht uit Israël en de hele wereld weggenomen. Sindsdien verschijnt de Heer niet meer. Hij houdt Zich verborgen en maakt Zich alleen aan de gelovigen bekend. Vandaar dat Hij na Zijn opstanding ook uitsluitend aan gelovigen verschenen is. Pas als het Joodse volk aan het eind van de 70^e week van Daniël de Naam des Heeren zal aanroepen, zal de Heer weer aan hen verschijnen. Tegen die tijd is de verwoesting voltooid. Dan is de Joodse staat vernietigd en Jeruzalem eveneens. Ook dan, aan het einde van de 70^e week is slechts sprake van een overblijfsel. Dat is het overblijfsel dat letterlijk uit Jeruzalem zal kunnen vluchten, dwars door de gescheurde Olijfberg heen, naar die gereserveerde plaats in de woestijn, namelijk Petra. Het zal ook duidelijk zijn dat het

overblijfsel in die dagen een ander overblijfsel is dan het overblijfsel in onze dagen. Het overblijfsel in onze dagen vormt de Gemeente van eerstelingen en het overblijfsel van het Joodse volk straks aan het eind van de 70^e week is er pas na de opneming van de Gemeente en behoort dus niet meer tot de Gemeente. Zij zullen straks samen met de verzamelde gelovigen uit de 10 stammen het eerstgeboorterecht hebben van de overige volken op aarde. Zij op aarde, wij in de hemel. Dat is het verschil. Niettemin, het beginsel blijft gelijk, namelijk dat een overblijfsel behouden wordt.

In Jes. 1 gaat het ook over een oordeel over Israël. In vers 3 wordt gezegd dat Israël geen kennis heeft en dat Mijn volk niet verstaat. Het begrijpt niks. Hoséa zegt...

Hos. 4: 6 Mijn volk is uitgeroeid, omdat het zonder kennis is; dewijl gij de kennis verworpen hebt, heb Ik u ook verworpen, dat gij Mij het priesterambt niet zult bedienen; dewijl gij de wet uws Gods vergeten hebt, zal Ik ook uw kinderen vergeten.

Hier wordt dus aangekondigd dat Israël ontslagen zou worden uit het priesterambt, zodat het inderdaad niet langer Ammi, maar Lo-Ammi zou zijn. Daar gaat het in Rom. 9 – 11 om. Wij, als gelovigen in onze dagen, als volk van eerstelingen, hebben dat priesterambt ontvangen, want wij zijn dat priesterlijke volk. De woorden Gods waren aan de Joden toebetrouwd, maar hun is het priesterambt ontnomen, zodat het bij de Gemeente terechtgekomen is. Dat werd dus in Hoséa 4 aangekondigd, maar daar werd ook op z'n minst op gezinspeeld in Jes. 1: 3. Het volk heeft geen kennis en verstaat niet. Het heeft Gods Woord verworpen en dus: 'Wee het zondige volk'.

Jes. 1: 7 Uw aardrijk is een verwoesting, uw steden zijn met het vuur verbrand; uw land verteren de vreemden in uw tegenwoordigheid, en een verwoesting is er, als een omkering door de vreemden.

8 En de dochter van Sion is overgebleven als een hutje in den wijngaard, als een nachthutje in den komkommerhof, als een belegerde stad.

Dit gaat over een overblijfsel dat behouden wordt en ontkomt aan het oordeel van God

- 9 zo niet de HEERE der heerscharen ons nog een weinig overblijfsel had gelaten, als Sódóm zouden wij geworden zijn; wij zouden Gomórra gelijk zijn geworden.

Uit Sódóm bleef trouwens ook een overblijfsel behouden.

- 10 Hoort des HEEREN Woord, gij oversten van Sódóm! neemt ter ore de wet onzes Gods, gij volk van Gomórra!

Sódóm bestond al in geen eeuwen meer in de dagen van Jesaja, net zo min als Gomórra. Hij gebruikt die termen wel, maar richt zich tot Israël. Hij noemt ze Sódóm en Gomórra. In Openb. 10 wordt Jeruzalem aangeduid als Sódóm, de stad die geestelijk genaamd wordt Sódóma en Egypte, omdat zowel Sódóm als Egypte ooit onder een oordeel terechtkwamen, waarmee wordt aangekondigd dat Jeruzalem alsnog onder het oordeel zal komen. Terug naar Rom. 9.

- 27 En Jesaja roept over Israël: Al ware het getal der kinderen Israëls gelijk het zand der zee, zo zal het overblijfsel behouden worden.
29 En gelijk Jesaja te voren gezegd heeft: Indien de Heere Sebaôth ons geen zaad had overgelaten, zo waren wij als Sódóm geworden, en Gomórra gelijk gemaakt geweest.

Dit is die tekst uit Jes. 1. Het overblijfsel waarover Jesaja spreekt is wel degelijk de Gemeente, maar het is net zo goed van toepassing op het overblijfsel aan het eind van de 70^e week van Daniël. Het ligt in elkaars verlengde.

Het is opmerkelijk dat de uitdrukking 'de HEERE der heerscharen' (Jehova Zebaôth) gebruikt wordt. Normaal is het de HEERE, de God van Abraham, Izak en Jakob, of de HEERE, de God van Israël, maar nu heet Hij de HEERE der Heerscharen. Heerscharen is niet alleen de aanduiding van Israël, maar van alle volkeren der aarde. Het is dus een tamelijk dreigende term voor Israël als de Heer Zich de HEERE der heerscharen noemt. In Rom. 3 werd de vraag al gesteld of God een God is der Joden alleen, of ook der heidenen. Ja, ook der heidenen, want er is maar één God. Als er gesproken wordt over een overblijfsel dat behouden wordt en dat wordt gezegd door de HEERE der heerscharen, dat valt te vrezen dat dat overblijfsel niet zozeer uit de Joden komt, maar meer uit de heidenen. Vandaar dat je de HEERE der heerscharen ook veelvuldig tegenkomt in bijvoorbeeld Zacharía en de ander profeten van na de ballingschap, waarin uitdrukkelijk wordt aangekondigd dat de Messias weliswaar zal komen, maar het volk dat Hij zal verzamelen komt niet zozeer uit het Joodse volk, maar uit de heidenen, uit de heerscharen dus.

In vers 27 en 29 wordt over het overblijfsel gesproken en daartussen staat vers 28...

- 28 Want Hij voleindt een zaak en snijdt ze af in rechtvaardigheid; want de Heere zal een afgesneden zaak doen op de aarde.

In de eerste plaats zegt dit vers dat God in rechtvaardigheid iets doet. Dat betekent dat Hij handelt in overeenstemming met Zijn Woord. Hij handelt dan in overeenstemming met het recht en het recht is allen het recht als het opgeschreven is. Dit hebben we al in Rom. 3 besproken. Israël houdt zich niet aan het Woord van God, maar wat doet God nu? Is God onrechtvaardig? Nee, Hij is niet onrechtvaardig, Hij houdt Zich aan Zijn Woord. Dat is ook wat Paulus hier demonstreert. Daarom verwijst hij hevig naar allerlei oudtestamentische Schriftplaatsen, waar inderdaad aangegeven is dat slechts een overblijfsel zou behouden worden en dat de vervulling van Gods beloften ineens bij een andere categorie terechtkomt. Niet bij de vaten des toorns, maar bij de vaten der barmhartigheid; niet bij Ammi, maar bij Lo-Ammi, die ineens Ammi wordt. God heeft dat in het Oude Testament vastgelegd, want Gemeentelijke waarheid ligt vast in oudtestamentische profetieën.

Bovendien heeft het werk dat God nu doet aan de ene kant te maken met afsnijden, maar ook met voleindigen. Hij voleindt een zaak en snijdt een zaak af. Hij doet dat in rechtvaardigheid, namelijk in overeenstemming met Zijn Woord.

Welke zaak voleindt Hij dan? Suggesterend dat er een zaak is die afgesneden was, maar niettemin door hem voleindigd wordt en een zaak die niet afgesneden was, maar nu wel degelijk door Hem afgesneden is. De zaak die Hij afsnijdt is de zaak van Ammi, want van Ammi maakt Hij Lo-Ammi, betrekking hebbend op het Joodse volk. De afgesneden zaak heeft betrekking op Lo-Ammi, namelijk de tien stammen van Israël, die Hij voleindigen zal. Hij maakt van Lo-Ammi alsnog Ammi. Het hele verhaal wordt pas voltooid aan het einde van Rom. 11, als gezegd wordt dat ook wat nu Lo-Ammi is Ammi zal worden, namelijk dat het Joodse volk in de toekomst weer Gods volk zal worden. Dan zijn beide delen van het volk ooit afgesneden geweest en beiden zijn alsnog weer voleindigd. De Heer doet in onze dagen dus een afgesneden zaak met betrekking tot de tien stammen van Israël, waaruit Hij de Gemeente formeert. In het algemeen zal dat een minderheid zijn, een overblijfsel.

- 30 Wat zullen wij dan zeggen? Dat de heidenen, die de rechtvaardigheid niet zochten, de rechtvaardigheid verkregen hebben, doch de rechtvaardigheid, die uit het geloof is.

Heidenen = niet-Joden.

De heidenen zochten niet het recht. Zij zochten niet de wet, het Woord van God. Achter het woord 'heidene' kun je nu dus invullen 'de tien stammen van Israël'. zij zijn op geen enkele manier ooit Jood geweest. Ze hebben de rechtvaardigheid niet gezocht, maar wel degelijk verkregen, maar dan de rechtvaardigheid die uit het geloof is, want God rekent geloof tot gerechtigheid. De heidenen hebben nooit geprobeerd zich aan de wet te houden; dat maakt hen ook tot heidenen, net zoals een Jood die zich niet aan de wet houdt ook een heiden wordt. Ze hebben dan ook niet de rechtvaardigheid die uit de wet is verkregen, maar die uit het geloof is

- 31 Maar Israël, die de wet der rechtvaardigheid zocht, is tot de wet der rechtvaardigheid niet gekomen.

De wet der rechtvaardigheid is niet de wet van de rechtvaardigheid, maar is de wet, namelijk rechtvaardigheid. Wet is recht en recht is wet. Het Joodse volk heeft de rechtvaardigheid wel gezocht, maar is er niet toe gekomen. Het is als die man die 's avonds onder een lantaarnpaal naar z'n horloge zocht. Hij was hem daar niet verloren, maar een eind verderop, alleen was het daar donker en dus zocht hij onder de lantaarnpaal. Hij zocht op de verkeerde plek. Heel veel mensen doen dat en vaak nog bewust ook. Ze weten dat ze niets zullen vinden, maar blijven zoeken, maar eigenlijk willen ze ook niets vinden. Dat is de vloek van het Jodendom, dat men niet wil vinden. Als men de Messias verwacht, dan weet hij dat de Messias een eind aan het Jodendom maakt. Dat wil men niet en dus blijft men liever de Messias verwachten dan Hem te vinden. En als er iemand komt Die de Messias lijkt te zijn, dat is het: 'Weg met Hem. Wij willen niet dat Deze Koning over ons zij'.

- 32 Waarom? Omdat zij *die zochten* niet uit het geloof, maar als uit de werken der wet, want zij hebben zich gestoten aan den steen des aanstoets;

Waarom hebben de Joden de rechtvaardigheid die uit het geloof is niet gevonden? Omdat zij die op de verkeerde plaats zochten. Zij zochten niet uit het geloof, maar uit de werken der wet. Zij meenden door werken der wet gerechtvaardigd te kunnen worden, maar men zou door geloof in de wet gerechtvaardigd worden. De wet is niet maar de verzameling geboden. Als het woord 'wet' niet nader wordt toegelicht en dus niet wordt beperkt, dan is het de aanduiding van de complete verzameling oudtestamentische Geschriften. Als het heet 'de wet en de profeten', dan wordt het in tweeën gesplitst, maar het kan ook in de wet, de psalmen en de profeten gesplitst worden, maar als er alleen maar 'de wet' staat, dan is dat heel het Oude Testament, de Tenach. Men zou het Woord van God geloven en dan hadden ze ook kunnen zien dat in Genesis al stond dat geloof gerekend wordt tot gerechtigheid.

De heidenen hebben dat gevonden, maar de Joden zochten uit de werken der wet gerechtvaardigd te worden. Het resultaat is dat zij zich hebben gestoten aan de Steen des aanstoots, namelijk Christus.

De steen des aanstoots is, als je het breed neemt, de leer dat je gerechtvaardigd wordt uit het geloof. Dat blijkt uit het verband. Maar als je het wat korter wilt zeggen dan is die Steen Christus. De Joden zitten zo vast aan hun eigen systeem en hun eigen identiteit die men wil bewaren, dat men over de Messias struikelt. Maar een wijs man bouwt zijn huis op de Rots.

- 33 Gelijk geschreven is: Ziet, Ik leg in Sion een steen des aanstoots (Jes. 8: 14), en een rots der ergernis; en een iegelijk, die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden.

Dit is een citaat van drie verschillende teksten.

Een steen des aanstoot voor de inwoners van Jeruzalem, maar een heiligdom voor het andere huis van Israël. Dat vinden we ook in Jes. 28.

- Jes. 28: 16 Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik leg een grondsteen in Sion, een beproefden steen, een kostelijken hoeksteen, die wel vast gegrondvest is; wie gelooft, die zal niet haasten.

Er staat niet bij dat dit een rots der ergernis is. Het is dezelfde steen als uit Jes. 8. Een steen is altijd de uitbeelding van Christus. Of het nu de steen is die van de put moet weggehaald worden, om de bron te openen (de bron staat voor de beloften Gods), of het is de steen voor het graf, die voor het graf weggerold moest worden, of het is de steen uit Daniël 2, een steen zonder handen afgehouden, die de gehele aarde vult. Maar ook als er staat: 'Ze hebben de Heere, hun Rotssteen, in vergetenis gesteld', dan is het dezelfde Steen. Of het is het vijfde steentje uit de beek bij David.

De kostelijke Hoeksteen = Christus, Die als het ware boven de grond uitkomt. Het is een kostelijke steen, want het spreekt over het eeuwige leven van Christus in Zijn opstanding.

Dan staat er: 'wie gelooft, die zal niet haasten'.

Haasten = actief worden. Letterlijk wil het zeggen: hardlopen.

Wie gelooft, zal niet al te hard bij die Steen vandaan lopen. Hij zal juist bouwen op die kostelijke Steen.

Haasten = in paniek raken en vluchten. Wie gelooft zal niet in paniek raken en vluchten, of wild om zich heen slaan.

Wie gelooft, zal niet beschaamd worden is een citaat uit Jes. 45: 24.

Jes. 45: 24 Men zal van Mij zeggen: Gewisselijk, in den HEERE zijn gerechtigheden en sterkte; tot Hem zal men komen; maar zij zullen beschaamd worden allen, die tegen Hem ontstoken zijn.

Allen die tegen de Heere ontstoken zijn, zullen beschaamd worden. Zij zullen verloren gaan. Als je beschaamd wordt, dan krijg je iets niet. Maar eenieder die in Hem gelooft zal niet beschaamd worden. In Jes. 41 staat het iets uitgebreider. God doet beloften aan het gelovig overblijfsel.

Jes. 41: 10 Vrees niet, want Ik ben met u; zijt niet verbaasd, want Ik ben uw God; Ik sterk u, ook help Ik u, ook ondersteun Ik u met de rechterhand Mijner gerechtigheid.

11 Ziet, zij zullen beschaamd en te schande worden, allen, die tegen u ontstoken zijn; zij zullen worden als niet, en die lieden, die met u twisten, zullen vergaan.

De gelovigen worden niet beschaamd, maar degenen die tegen dit gelovig overblijfsel ontstoken zijn wel. Als men beschaamd wordt, dan wordt men als niet en zal men vergaan.

12 Gij zult hen zoeken, maar zult hen niet vinden; de lieden, die met u kijven, zullen worden als niet, en die lieden, die met u oorlogen, als een nietig ding.

Zij zullen er gewoon niet meer zijn. Een nietig ding = niet iets = niets. Degenen die ontstoken zijn tegen de Heer, zullen beschaamd worden, tot niets worden; ze zullen gezocht worden, maar kunnen niet gevonden worden. Maar eenieder die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden. In 1 Petrus vinden we dezelfde gedachte als in Rom. 9 – 11, alleen veel korter.

1 Petr. 2: 6 Daarom is ook vervat in de Schrift: Ziet, Ik leg in Sion een uitersten Hoeksteen (Jes. 28), Die uitverkoren *en* dierbaar is; en: Die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden.

‘Die in Hem gelooft zal niet beschaamd worden’ staat niet in Jes. 28, want daar stond dat die in Hem gelooft niet zal haasten. Dat is een ander ding. Petrus gebruikt hier dezelfde constructie als Paulus in Rom. 9 en plakt ook die verzen uit Jes. 28 en 45 aan elkaar.

7 U dan, die gelooft, is Hij dierbaar (het heiligdom uit Jes. 8); maar den ongehoorzamen *wordt gezegd*: De Steen, Dien de bouwlieden verworpen hebben, Deze is geworden tot een Hoofd des hoeks, en een steen des aanstoots, en een rots der ergernis;

- 8 Dengenen *namelijk*, die zich aan het Woord stoten, ongehoorzaam zijnde, waartoe zij ook gezet zijn.

Ze zijn niet gezet om ongelovig te zijn, maar de ongelovigen zijn gezet om over de Steen te struikelen en dus om geschaamd te worden.

- 9 Maar gij (die gelooft) zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk; opdat gij zoudt verkondigen de deugden Desgenen, Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht;

Hier past Petrus de termen die in Exo. 19 gebruikt worden ter aanduiding van Israël toe op de Gemeente. Je vindt hier dus precies hetzelfde verhaal. Twee categorieën, waarvan de één over de Steen struikelt en de ander in die Steen gelooft en niet beschaamd wordt. Die categorie is dan ineens Israël geworden.

- 10 Gij, die eertijds geen volk waart (Lo-Ammi), maar nu Gods volk zijn (Ammi); die *eertijds* niet ontfermd waart (Lo-Rucháma), maar nu ontfermd zijt geworden (Rucháma).

Het lijkt er sterk op dat Petrus, voor hij ook maar één brief schreef, eerst alle brieven van Paulus gelezen had. Dat zegt hij ook min of meer in 2 Petr. 3: 15, 16. Sommige dingen zijn daarin zwaar om te verstaan, want ze worden door ongeleerde en onvaste lieden verdraaid, gelijk ook de andere Schriften, tot hun eigen verderf. Niettemin, Petrus verwijst uitdrukkelijk naar alle zendbrieven van Paulus.

Het is inmiddels wel duidelijk wie die twee categorieën zijn. Aan de ene kant de ongelovigen, met de nadruk op het Joodse volk en aan de andere kant de gelovigen, met de nadruk op de tien stammen van Israël.

Wat Paulus in deze laatste verzen van Rom. 9 heeft gezegd, mag ons niet ontgaan, namelijk dat men zou geloven en dat het daarom gaat. Dat wil zeggen, het is niet alles Israël wat uit Israël is, maar alleen degenen die geloven zijn Israël. Daar gaat hij nu verder op door, dat het een kwestie van geloof is. Maar ja, dat werd in de hoofdstukken 1 – 8 ook al uiteengezet natuurlijk.

Hoofdstuk 10

Gods gerechtigheid door de Joden verworpen

- Rom. 10: 1 Broeders, de toegenegenheid mijns harten, en het gebed, dat *ik* tot God voor Israël *doe*, is tot *hun* zaligheid.
- 2 Want ik geef hun getuigenis, dat zij een ijver tot God hebben, maar niet met verstand.
- 3 Want alzo zij de rechtvaardigheid Gods niet kennen, en hun eigen gerechtigheid zoeken op te richten, zo zijn zij der rechtvaardigheid Gods niet onderworpen.
- 4 Want het einde der wet is Christus, tot rechtvaardigheid, een iegelijk, die gelooft.
- 5 Want Mozes beschrijft de rechtvaardigheid, die uit de wet is, *zeggende*: De mens, die deze dingen doet, zal door dezelve leven.
- 6 Maar de rechtvaardigheid, die uit het geloof is, spreekt aldus: Zeg niet in uw hart: Wie zal in den hemel opklimmen? Hetzelve is Christus *van boven* afbrengen.
- 7 Of, wie zal in den afgrond nederdalen? Hetzelve is Christus uit de doden opbrengen.
- 8 Maar wat zegt zij? Nabij u is het Woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het Woord des geloofs, hetwelk wij prediken.
- 9 *Namelijk*, indien gij met uw mond zult belijden den Heere Jezus, en met uw hart geloven, dat God Hem uit de doden opgewekt heeft, zo zult gij zalig worden.
- 10 Want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid en met den mond belijdt men ter zaligheid.
- 11 Want de Schrift zegt: Een iegelijk, die in Hem gelooft, die zal niet beschaamd worden.
- 12 Want er is geen onderscheid, noch van Jood, noch van Griek; want éénzelfde is HEERE van allen, rijk zijnde over allen, die Hem aanroepen.
- 13 Want een iegelijk, die den Naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden.
- 14 Hoe zullen zij dan *Hem* aanroepen, in Welken zij niet geloofd hebben? En hoe zullen zij *in Hem* geloven, van Welken zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen, zonder die *hun* predikt?
- 15 En hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden? Gelijk geschreven is: Hoe lieflijk zijn de voeten dergenen, die vrede verkondigen, dergenen, die het goede verkondigen?
- 16 Doch zij zijn niet allen het Evangelie gehoorzaam geweest; want Jesaja zegt: Heere, wie heeft onze prediking geloofd?

- 17 Zo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods.
- 18 Maar ik zeg: Hebben zij het niet gehoord? Ja toch, hun geluid is over de gehele aarde uitgegaan, en hun woorden tot de einden der wereld.
- 19 Maar ik zeg: Heeft Israël het niet verstaan? Mozes zegt eerst: Ik zal ulieden tot jaloersheid verwekken door *degenen, die geen volk zijn*; door een onverstandig volk zal Ik u tot toorn verwekken.
- 20 En Jesaja verstout zich, en zegt: Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten; Ik ben openbaar geworden dengenen, die naar Mij niet vraagden.
- 21 Maar tegen Israël zegt Hij: Den gehelen dag heb Ik Mijn handen uitgestrekt tot een ongehoorzaam en tegensprekend volk.

Rom. 10: 1 Broeders, de toegenegenheid mijns harten, en het gebed, dat *ik* tot God voor Israël *doe*, is tot *hun* zaligheid.

De toegenegenheid zijns harten is tot hun zaligheid en zijn gebed is tot hun zaligheid. De zaligheid namelijk van het Joodse volk. Daar bidt hij voor. Dat is een belangrijk gegeven, maar wat bidt hij dan? De vraag is wat God daaraan kan doen, of hoe Israël dan zalig kan worden. Door geloof. Wat kan God er dan aan doen? Hun het geloof geven? Geloof word je niet gegeven. Geloof is niet een gave Gods, in elk geval niet in de algemene betekenis van de term. Geloof is de verantwoordelijkheid van de mens. Want kan God daaraan doen? Het eerste antwoord is niets. Het tweede antwoord is een antwoord op de vraag hoe een mens dan tot geloof komt. Geloof is uit het gehoor en het gehoor is door het Woord Gods. Met andere woorden, het enige wat God eraan kan doen is dat Hij ervoor zorgt dan aan hen het Woord Gods gepredikt wordt. Als men dus bidt voor de zaligheid van iemand in het algemeen, of voor de Jood in het bijzonder, zoals hier, dan is dat een gebed tot God, opdat Hij dat Woord hem zenden wil.

Zo'n gebed in zichzelf is tamelijk hypocriet als men niet bereid is om zelf dat Woord te gaan prediken. Zo'n gebed klinkt wel mooi en is ook zeker aan te raden, maar dat neemt niet weg dat zo'n gebed niet zo oprecht is als men zichzelf niet beschikbaar stelt om dat Woord te gaan prediken. Daar bidt Paulus voor. Het duurt alleen een hele bladzijde of meer voordat hij dat ook expliciet zegt. In Rom. 11: 14 vraagt hij of hij enigszins zijn vlees tot jaloersheid mocht verwekken en enigen uit hen behouden mocht. Hij stelt zichzelf beschikbaar om het Evangelie aan de Joden te prediken. Dat heeft hij dan ook veelvuldig gedaan. Overal waar hij kwam zocht hij eerst de Joden op. Hij predikte tot de Joden, maar de heidenen kwamen tot geloof.

Dus, laat niemand zeggen dat een Jood niet tot geloof kan komen, of dat hun harten verhard zijn. Zo steekt het niet in elkaar. Men zou juist aan de Joden het Evangelie prediken en dat is dan ook wat de apostel deed.

- 2 Want ik geef hun getuigenis, dat zij een ijver tot God hebben, maar niet met verstand.

Juist aan die mensen zou het Evangelie gepredikt moeten worden. Mensen die helemaal geen ijver tot God hebben, hebben meestal ook geen interesse in het Evangelie. Zij zoeken in ieder geval, alleen op de verkeerde plaats. Je zou ze de goede plaats moeten wijzen.

- 3 Want alzo zij de rechtvaardigheid Gods niet kennen, en hun eigen gerechtigheid zoeken op te richten, zo zijn zij der rechtvaardigheid Gods niet onderworpen.

Zij kennen de rechtvaardigheid Gods die uit het geloof is niet. Ze zoeken hun eigen gerechtigheid op te richten uit de werken der wet. Omdat God geloof vraagt, zijn zij der rechtvaardigheid Gods niet onderworpen. Waarom niet?

- 4 Want het einde der wet is Christus, tot rechtvaardigheid, een iegelijk, die gelooft.

Het einde en daarmee ook het doel van de wet is Christus. In Gal. 3 wordt dat uitgebreider uiteengezet. Daar staat dat de Joden in bewaring geplaatst waren tot op Christus, maar ze zouden uit geloof gerechtvaardigd worden.

Dat Christus het einde der wet is, kan niet missen, want Hij is het begin van het Nieuwe Verbond. Christus, als het Zaad van Abraham, is Degene Die de vervulling brengt van de beloften van Abraham, namelijk dat de mens uit het geloof gerechtvaardigd zou worden. Bovendien heeft Hij in Zijn lijden en sterven een einde gemaakt aan de heerschappij van de wet. De wet is dus 2000 jaar geleden door God beëindigd. Iedereen die zich onder de wet stelt, doet dat ten onrechte en in strijd met de wet.

Het einde der wet is Christus, tot rechtvaardigheid voor eenieder die gelooft, want eenieder die gelooft zal niet beschaamd worden.

Daarna worden die twee beginselen tegenover elkaar gesteld. Paulus gebruikt zelfs de uitspraken van Mozes daarvoor.

- 5 Want Mozes beschrijft de rechtvaardigheid, die uit de wet is, *zeggende*: De mens, die deze dingen doet, zal door dezelve leven (Lev. 18: 5).

Uit de voorgaande hoofdstukken hebben we allang geleerd dat de mens die dingen niet kan doen. Dat is een onmogelijkheid en dat zit hem in de zondige natuur van de mens. Er is geen mens die goed doet, ook niet tot één toe.

- 6 Maar de rechtvaardigheid, die uit het geloof is, spreekt aldus:
Zeg niet in uw hart: Wie zal in den hemel opklimmen? Hetzelve is Christus *van boven* afbrengen.

Dit zijn ook woorden van Mozes. Nu niet uit Leviticus, maar uit Deut. 30: 12. Zeg niet in je hart dat je moet opklimmen en daarmee de zaligheid naar je toe halen. Dat is wat religie in het algemeen leert. Dat je moet opklimmen, jezelf ontwikkelen. Je moet hogerop, om daar het één en ander te halen; bij wijze van spreken Christus van boven afbrengen.

Maar zeg ook niet in jezelf...

- 7 Of, wie zal in den afgrond nederdalen? Hetzelve is Christus uit de doden opbrengen.

Een mens kan Christus niet uit de doden opbrengen. Het is ook veel makkelijker. Je hoeft niet via die werken iets te bereiken, want wat staat er?

- 8 Maar wat zegt zij? Nabij u is het Woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het Woord des geloofs, hetwelk wij prediken.

Nu is hij bij zijn eigen prediking terecht.

- 9 *Namelijk*, indien gij met uw mond zult belijden den Heere Jezus, en met uw hart geloven, dat God Hem uit de doden opgewekt heeft, zo zult gij zalig worden.

Denk niet dat hier twee verschillende dingen staan, hoewel dat wel vaak zo gelezen wordt. Het is één en hetzelfde. Het zijn twee zinnen die je bij elkaar zou optellen. Waar het hart vol van is, daar loopt de mond van over. Geloven en belijden is ook hetzelfde. Wat wij geloven is wat wij belijden en wat wij belijden is wat wij geloven en om dat duidelijk te maken, noemen we dat ook geloofsbelijdenis.

- 10 Want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid en met den mond belijdt men ter zaligheid.

Ook weer twee parallelle zinnen. Zaligheid en rechtvaardigheid horen bij elkaar, net zoals mond een hart bij elkaar horen. Maar het is commentaar op de uitspraken uit Deut. 30, dat spreekt over de bekering van Israël.

- Deut. 30: 1 Voorts zal het geschieden, wanneer al deze dingen over u gekomen zijn, deze zegen of deze vloek, die ik u voorgesteld heb; zo zult gij het weder ter harte nemen, onder alle volken, waarheen u de HEERE, uw God, gedreven heeft;
- 2 En gij zult u bekeren tot den HEERE, uw God, en Zijner stem gehoorzaam zijn, naar alles, wat ik u heden gebiede, gij en uw kinderen, met uw ganse hart en met uw ganse ziel.

Wanneer zij in ballingschap zijn en verstrooid zijn onder alle volken, zullen zij tot geloof komen.

- 11 Want ditzelve gebod, hetwelk ik u heden gebiede, dat is van u niet verborgen, en dat is niet verre.
- 12 Het is niet in den hemel, om te zeggen: Wie zal voor ons ten hemel varen, dat hij het voor ons hale, en ons hetzelfde horen late, dat wij het doen?
- 13 Het is ook niet op gene zijde der zee, om te zeggen: Wie zal voor ons overvaren aan gene zijde der zee, dat hij het voor ons hale, en ons hetzelfde horen late, dat wij het doen?

Gene zijde der zee kan dus horizontaal de overkant van de zee zijn, maar ook de onderkant. Het is niet zo moeilijk om je aan de wet te houden, want...

- 14 Want dit woord is zeer nabij, in uw mond, en in uw hart, om dat te doen.

Wat hier staat is dat men weliswaar het Woord van God zou doen, maar niet met handen en voeten, niet met werken, want dat kan de mens niet. Hij zou het met zijn hart en met zijn mond moeten doen. Dat is wat Paulus zei in Rom. 7. Hij wil wel (met het hart), maar het goede te doen (met de handen), dat doet hij niet. Het goede dat hij wil doen, dat doet hij niet en het kwade dat hij niet wil doen, dat doet hij. Maar God ziet het hart aan. Het gaat niet om wat men doet. Het gaat om wat men gelooft. Het gaat om wat men doet met het hart of met de mond. Als je wil weten of iemand een christen is, dan moet je niet kijken naar wat hij doet, maar naar wat hij zegt. Dan weet je wat z'n gedachten bezighoudt, waarop hij georiënteerd is. Wat hij doet, komt daarna pas aan de orde. Primair is geloof.

- 15 Ziet, ik heb u heden voorgesteld het leven, en het goede, en den dood, en het kwade.

Het leven is het goede en de dood is het kwade.

16 Want ik gebied u heden, den HEERE, uw God, lief te hebben, in Zijn wegen te wandelen, en te houden Zijn geboden, en Zijn inzettingen, en Zijn rechten, opdat gij levet en vermenigvuldiget, en de HEERE, uw God, u zegene in het land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven.

Hij zegt hoe men dat zou doen, namelijk met het hart.

17 Maar indien uw hart zich zal afwenden, en gij niet horen zult, en gij gedreven zult worden, dat gij u voor andere goden buigt, en dezelve dient;

Niet met de voeten, maar met het hart. Men zou in dat Woord van God geloven, het hart daarvoor openstellen. Vervolgens volgt in vers 19 de oproep...

19 Ik neem tegen ulieden tot getuigen den hemel en de aarde; het leven en den dood heb ik u voorgesteld, den zegen en den vloek! Kiest dan het leven, opdat gij levet, gij en uw zaad;

het is een kwestie van kiezen, niet van iets proberen, in de hoop dat de expeditie een goed einde beleeft. Geloof is een kwestie van kiezen. Paulus haalt dus deze woorden uit de wet aan. Dat is belangrijk voor degenen die menen zich op grond van de wet zich te moeten houden aan de werken der wet. Dat is niet zo en zo is het ook nooit geweest.

In vers 11 van Rom. 10 komt Paulus met een conclusie...

11 Want de Schrift zegt: Een iegelijk, die in Hem gelooft, die zal niet beschaamd worden.

Dat is dezelfde samentrekking als in Rom. 9: 33; twee Schriftgedeelten aaneen gekoppeld. Dat is weer hetzelfde als in Joh. 3: 16. Opdat eenieder die in Hem gelooft niet verderve. Kiest daarom het leven, zoals Mozes al zei. Let op, eenieder die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden. Dat is wel aardig. We hebben dit nu al voor de derde keer gelezen: Rom. 9: 33; 10: 4 en nu hier. Wat de Schriftplaatsen aan elkaar verbindt is: eenieder die gelooft. Dan komt ie in vers 13 nog een keer, maar dan met iets andere woorden: Want een iegelijk die de Naam des Heeren aanroept, zal zalig worden.

In Rom. 10: 11 ligt de nadruk op 'eenieder', want daarmee komt Paulus weer bij zijn onderwerp terug. Aan wie heeft God beloften gedaan? Aan eenieder

die gelooft. Of men Israëliet genoemd wordt of niet, heeft er niets mee te maken. Dat hier in vers 11 de nadruk op 'eenieder' ligt, blijkt uit vers 12, want...

- 12 Want er is geen onderscheid, noch van Jood, noch van Griek; want éénzelfde is HEERE van allen, rijk zijnde over allen, die Hem aanroepen.

De zaligheid is voor **eenieder** die gelooft, want er is geen onderscheid, noch van Jood, noch van Griek.

In Rom. 9: 33 ligt de klemtoon op geloof, als er staat dat eenieder die in Hem **gelooft** niet beschaamd zal worden, teruggrijpend op de daaraan voorafgaande verzen, namelijk dat Israël de rechtvaardigheid zocht uit de werken de wet en ze dit niet deden uit het **geloof**. Want eenieder die in Hem **gelooft**, zal niet beschaamd worden. In Rom. 10 vers 4 zou de nadruk moeten liggen op Christus, want het gaat er uiteraard om dat men in **Hem** gelooft.

Eénzelfde is Heere van allen. Nu ben je gewoon weer terug in Jesaja 45, want daar komt die uitdrukking vandaan. In Jes. 45 is uitdrukkelijk sprake van de vraag wie de echte God is.

- Jes. 45: 21 Verkondigt en treedt hier toe, ja, beraadslaag samen: wie heeft dat laten horen van ouds her? *Wie* heeft dat van toen af verkondigd? Ben Ik het niet, de HEERE? en er is geen God meer behalve Mij, een rechtvaardig God, en een Heiland, niemand is er dan Ik.

Vertel het maar. Beraadslaag samen; overleg het maar even met elkaar, want Ik heb een vraag. Wie heeft er van oudsher gesproken? Johannes zei: 'In den beginne was het Woord en het Woord was God'. Met andere woorden, God heeft van den beginne gesproken.

Ben Ik het niet, de HEERE? Als je de Naam Jehovah vertaald, dan betekent het zoveel als 'Ik ben'. Het is dus eigenlijk voorzeggen.

Er is maar één God, een rechtvaardig God. Hij is een God Die een rechtvaardig oordeel zal brengen, ongeacht of dat positief of negatief uitpakt.

Die rechtvaardige God is ook de Heiland. Er is namelijk maar één God.

- 22 Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde! want Ik ben God, en niemand meer.

Bekeer u.

Alle gij einden der aarde, op z'n minst implicerend, niet alleen Joden, maar ook heidenen, want is God een God der Joden alleen, of ook der heidenen? Ja,

ook der heidenen (Rom. 3: 29). Jehovah is dezelfde God als de Heiland, namelijk de Heere Jezus Christus, de Heere (Jehovah) Jezus Christus. Hij heeft immers de Naam boven alle Naam. Dat is de Naam Jehovah. God heeft Hem een Naam gegeven boven alle naam, opdat in die Naam alle knie zich zou buigen, die in de hemel zijn en op de aarde en onder de aarde. Je kan het zo gek niet bedenken, maar men zou aan Hem worden onderworpen, op wat voor wijze dan ook. Er is maar één God.

- 23 Ik heb gezworen bij Mijzelf, er is een woord der gerechtigheid uit Mijn mond gegaan, en het zal niet wederkeren; dat Mij alle knie zal gebogen worden, alle tong *Mij* zal zweren.

Het zal niet wederkeren = het zal niet herroepen worden. Voor Wie zal alle knie gebogen worden? Volgens Filipp. 2 de Heere Jezus Christus. Er is namelijk geen andere God dan Hij.

- 24 Men zal van Mij zeggen: Gewisselijk, in den HEERE zijn gerechtigheden en sterkte; tot Hem zal men komen; maar zij zullen beschaamd worden allen, die tegen Hem ontstoken zijn.

Er is maar één God, maar eenieder die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden. Er is maar één God die rijk is over allen die Hem aanroepen, want er is geen onderscheid, noch van Jood, noch van Griek.

Nu Paulus dit allemaal uiteengezet heeft, komt hij weer met een andere tekst. Ditmaal uit Joël 2: 32. Dat is ook wel aardig, want dat is een citaat die ook Petrus gebruikte in zijn toespraak op de eerste Pinksterdag, namelijk...

- 13 Want een iegelijk, die den Naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden.

Nog steeds met de klemtoon op 'eenieder'. Dat is de Naam van Jehovah, de Naam die de Heere Jezus heeft ontvangen, opdat in de Naam van Jezus zich alle knie zal buigen, zodat je ziet dat beide namen, Jezus en Jehovah, gedragen worden door één en dezelfde persoon. Als men Jehovah aanroept en Hij verschijnt, dan verschijnt daar Jezus van Nazareth.

Van Joël 2 kun je altijd nog beweren dat daar spraken is van het einde van de 70e week van Daniël, met betrekking tot de bekering van het Joodse volk. Dat is ook zo, maar dat neemt niet weg dat diezelfde Schriftplaats hier, zowel als in Hand. 2, ook van toepassing gebracht wordt op de 2000 jaar die vooraf gaan aan de 70^e week van Daniël. Maar het slaat natuurlijk net zo goed op oudtestamentische tijd, want dit heeft altijd al gegolden. Het joodse volk zal dat als volk doen aan het einde van de 70^e week van Daniël, maar Paulus bidt hier nu eenmaal niet opdat hij het Joodse volk tot de Heer mag brengen, maar

dat enigen uit hen behouden zouden worden. Daaruit blijkt dat hij het niet heeft over een toekomstige bekering van het Joodse volk, maar over de dagen waarin wij leven. Enigen uit de Joden, maar ook enigen uit de heidenen. Die enigen impliceert weer dat het inderdaad gaat om een minderheid, over de ontcomenen, over een overblijfsel namelijk.

- 14 Hoe zullen zij dan *Hem* aanroepen, in Welken zij niet geloofd hebben? En hoe zullen zij *in Hem* geloven, van Welken zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen, zonder die *hun* predikt?

Het is natuurlijk wel aardig dat ieder die Hem aanroept zalig zal worden, maar aanroepen zonder geloof is niet aanroepen.

Aanroepen = in de praktijk roepen om hulp. Men vraagt nu eenmaal geen hulp aan iemand van wie men geen hulp verwacht. Men moet dus wel enig vertrouwen hebben in degene die men aanroept. Dat kan alleen als men Hem kent. Hoe zal men de Heere aanroepen, als men Hem niet kent. Met andere woorden, Hij zal toch eerst bekend gemaakt moeten worden. Men kende de Heer niet werkelijk. In het algemeen was men ras om te spreken, maar traag om te horen. Men zou juist ras zijn om naar het Woord van God te horen en traag zijn om zelf te spreken. Tegenwoordig is een kenmerk van een gelovige dat hij bidt.

De Heer zou gepredikt moeten worden, met als gevolg dat men vertrouwen in Hem krijgt. Het gaat erom dat je aanroept Degene in Wie je gelooft, Degene Die je hebt leren kennen.

Van dezelfde aard zijn de uitspraken in de andere nieuwtestamentische brieven in verband met gelovigen. Men wordt geacht te leven uit geloof, maar daartoe zou men toch de Heer moeten leren kennen, of, zoals Paulus het verwoordt: 'Opdat ik Hem kenne en de kracht van Zijn opstanding'. Als gelovigen zouden we toenemen in kennis van Hem. Als het goed is zijn we ons leven lang daarmee bezig. Het Hem leren kennen is het resultaat van de bestudering van het Woord van God.

Hoe zal men horen zonder dat er gepredikt wordt? Paulus wijst op de noodzaak van de prediking van het Evangelie. Ook wij zijn immers tot geloof gekomen doordat aan ons het Evangelie gepredikt is. Dat is ook de normale wijze waarop het Woord wordt verspreid. Niet schriftelijk, maar mondeling. Het is ook een moderne misvatting dat dingen alleen waar zijn wanneer ze geschreven zijn. Als ze niet geschreven zijn wil dat zeggen we dat het legenden of mythen zijn, die eventueel deel uitmaken van de prehistorie. Dan wordt het wel beweerd, maar is er geen enkele grond voor. Men bedoelt dan dat het wel gezegd wordt, maar het staat nergens geschreven. Maar ja,

iemand hoeft het maar één keer op te schrijven en dan staat het geschreven. In de Bijbel is de norm dus dat het Woord gehoord zou worden. De kracht van het Woord is veel sterker dan de letters op papier. Het Woord is krachtig, omdat het met adem, met geest, wordt uitgesproken.

In Athene wordt Paulus geconfronteerd met een zogenaamde onbekende God en hij zegt dat het die onbekende God is die wij prediken. Men had niet van Hem gehoord en Paulus zorgt er door zijn prediking voor dat men van die onbekende God hoort. Datzelfde deed hij natuurlijk in al die synagogen waar hij kwam. Hij predikte de Christus en liet hen zien Wie die Christus is, zoals Hij in het Oude Testament beschreven wordt, om daarna alsnog te zeggen dat de beschrijving van de Messias in het Oude Testament past op Jezus van Nazareth. Er werd gepredikt en er moest ook gepredikt worden.

Nu zijn we eigenlijk weer terug bij het begin van het hoofdstuk, waar Paulus zegt dat de toegenegenheid zijns harten en zijn gebed tot God voor Israël is tot hun zaligheid. De vraag was toen waar Paulus dan voor bad en wat God dan zou kunnen doen voor de zaligheid van Israël. Al wat voor de zaligheid nodig is heeft God al gedaan. Het enig denkbare is dat God ervoor zorgt dat Hij predikers zendt naar Israël, opdat de Heer die zij zouden aanroepen gepredikt wordt. Daar bidt Paulus voor en hij stelt zichzelf voor dat werk beschikbaar.

- 15 En hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden?
Gelijk geschreven is: Hoe lieflijk zijn de voeten dergenen, die vrede verkondigen, dergenen, die het goede verkondigen?

Dit zijn citaten uit Jes. 52: 7 en Nah. 1: 15.

Het goede is de vrede en omgekeerd. Je zou verwachten dat er had gestaan: 'Hoe lieflijk zijn de lippen die de vrede verkondigen'. Of de keel, de mond of de tong, de instrumenten waarmee de mens zich in de eerst plaats bedient. Sinds wanneer hebben de voeten daar iets mee te maken? Het gaat wel om het verkondigen, maar die mond moet dan toch wel eerst ergens gebracht worden en daar dienen de voeten voor. De voeten brengen de mond bij degenen die de prediking moeten horen. Deze uitspraken in het Oude Testament impliceren dat de vrede en het goede weliswaar verkondigd zouden worden, maar niet primair in het land van Israël, maar daarbuiten. Met andere woorden, de predikers zouden via hun voeten uit moeten gaan, om elders de boodschap te prediken. Als die prediking een prediking primair is aan Israël, dan is dat een prediking in het buitenland. Dat is de strekking van deze twee Schriftplaatsen in het Oude Testament.

Het begin van Deut. 30 spreekt over de uiteindelijke bekering van Israël, wanneer het Nieuwe Verbond gaat aanbreken. Van die bekering staat er uitdrukkelijk dat die zou gebeuren in het buitenland, onder de heidenen, waarheen de Heere hen verstrooien zou. Dus, voor zover Israël tot geloof komt, zou dat in het buitenland zijn. Om die reden preekte Paulus in zijn dagen ook niet in Judéa, maar aan de Joden in het buitenland. Overal waar hij kwam bezocht hij eerst de Joodse synagogen en predikte het Evangelie aan de Joden. Als in de toekomst Israël officieel tot geloof komt, zal dat wel degelijk in het buitenland zijn. Als het Joodse volk, als volk, aan het einde van de 70e week van Daniël tot geloof komt, zal dit niet zozeer in Jeruzalem gebeuren, maar in Petra. Men zal weliswaar in Jeruzalem de Naam des HEEREN aanroepen, maar degenen die dat doen zullen ogenblikkelijk de stad moeten verlaten, door de gescheurde Olijfberg heen naar Azal = een gereserveerde plaats = Petra, in de woestijn. Pas daar zal men de Heer zien als de gekruisigde. Pas daar zal men in Hem gelovigen als Jezus van Nazareth, als Degene Die eenmaal voor hen leed en stierf. Voor zover Israël daarna verzameld zal worden uit al de volkeren, om naar het beloofde land gebracht te worden, zal het eerst in het buitenland tot geloof in de Heere Jezus Christus komen en op die grond zal het naar en in het land gebracht worden. Dat staat dus in Deut. 30. Die waarheid vinden we hier ook uitgedrukt. De predikers preekten vooral in het buitenland en daar komt men tot geloof.

In Jes. 52 staat over de toekomstige bekering van Israël...

Jes. 52: 6 Daarom *zal* Mijn volk, daarom zal het Mijn Naam in dien dag kennen, dat Ik het Zelf ben, Die spreekt: Zie, *hier* ben Ik.
7 Hoe lieflijk zijn op de bergen de voeten desgenen, die het goede boodschap, die den vrede doet horen; desgenen, die goede boodschap brengt van het goede, die heil doet horen; desgenen, die tot Sion zegt: Uw God is Koning.

Dat is drie keer: Hoe lieflijk zijn op de bergen de voeten desgenen:

- Die het goede boodschap, die den vrede doet horen;
- Die goede boodschap brengt van het goede, die het heil doet horen;
- Die tot Sion zegt: Uw God is Koning.

Uiteindelijk is dat drie keer hetzelfde. Dat het om het Evangelie gaat, blijkt wel uit de uitdrukking 'goede boodschap'. De goede boodschap is de boodschap die het heil, de zaligheid, de behoudenis, tot stand gebracht is en dat de God van Israël Koning is geworden. Er is maar één Koning van Israël, namelijk de Zoon van David, de Heere Jezus Christus. Hij is de Vredevorst. Met andere woorden, het Evangelie is een boodschap van vrede, van heil en van Koningschap.

Let er ook op dat het hier allemaal in het enkelvoud staat.

Desgenen = van degene.

Desgenen had dus eigenlijk met een hoofdletter geschreven moeten worden. Het gaat hier om de Heer Zelf. Paulus haalt het in het meervoud aan. Wat in de eerste plaats van toepassing is op de Heere Jezus Christus is secundair van toepassing op degenen die als Zijn dienstknechten in Zijn werk betrokken zijn. Het tegenwoordige werk van Christus houdt fundamenteel in dat Hij Zijn Woord doet horen. Dat Hij ons de Schriften opent. Hij is Degene Die ervoor zorgt dat de blijde boodschap van het Nieuwe Verbond, die van vrede, heil en Koningschap, gepredikt wordt. Hij doet dat en wij mogen, uit de rijkdom van Zijn genade, betrokken zijn in Zijn werk en dus doen wij het ook.

Fundamenteel is Hij het. God heeft weliswaar in oudtestamentische tijd veelmaal en op velerlei wijze tot de vaders gesproken door de profeten, maar in deze laatste dagen spreekt Hij door de Zoon (Hebr. 1: 1). Daarom moeten wij ons te meer houden aan hetgeen gehoord is, want hoe zullen wij ontvlieden indien wij op zo groten zaligheid geen acht nemen (Hebr. 2: 1, 2)? Dat slaat niet op de predikers, maar op de Heer. Het is per slot van rekening Zijn Woord dat gepredikt wordt en dus is Hij het Die spreekt. Het is God Die in u werkt, beide het willen en het werken. Dat zouden we niet onderschatten. Dat gebeurt wel en dat komt omdat zoveel mensen zich bemoeien met het werk van de Heer, alsof Hij daar niet Zelf toe in staat zou zijn. Men onderschat de Heer en denkt dat Hij ons nodig heeft en dat wij Zijn werk moeten doen. Hij doet Zijn werk en Hij wil ons gebruiken. Niet omdat Hij ons nodig heeft, maar omdat Hij genadig is naar ons toe. Hij vult onze handen; anders zouden wij ook maar met lege handen staan. Hij vult onze levens; anders waren onze levens nog steeds nietig, namelijk ijdel. En dus, wat eerst enkelvoud is, is later meervoud.

In Jes. 49 wordt tot en over de Heere Jezus gezegd...

Jes. 49: 6 ... Ik heb U ook gegeven tot een Licht der heidenen, om Mijn Heil te zijn tot aan het einde der aarde.

In Hand. 13 brengt Paulus deze uitspraak op zichzelf van toepassing. De uitspraak ging over de Heere Jezus, maar Paulus past hem toe op zichzelf en Bárnabas. Hij zegt daar tot de Joden dat het jammer is voor hen, dat ze niet tot geloof willen komen, maar we hebben nog meer te doen, want God heeft ons ook gesteld tot licht der heidenen, opdat ik zou zijn tot zaligheid, tot aan het uiterste der aarde (Hand. 13: 47). Hoewel het dus in Jes. 49 over de Heer gaat, past Paulus het op zichzelf en Bárnabas toe. En terecht, want zij doen het werk van de Heer.

In Joh. 10 zegt de Heere Jezus: 'Ik heb nog schapen die van deze stal niet zijn; ook zij moeten Mijn stem horen'. Betekent dit dat de Heer Zelf naar die schapen zou gaan? Niet noodzakelijk, maar het betekent wel dat Hij Zijn personeel er naartoe zou sturen. Wat primair op Hem van toepassing is, is secundair op de leden van Zijn lichaam van toepassing.

Nahum gaat over de ondergang van Ninevé, maar Ninevé is sterk verbonden aan de tien stammen van Israël.

Nah. 1: 15 Ziet op de bergen de voeten desgenen, die het goede boodschap, die vrede doet horen; vier de vierdagen, o Juda! Betaal uw geloften; want de Belials-*man* zal voortaan niet meer door u doorgaan, hij is gans uitgeroeid.

Implicerend dat Israël verlost zal worden van de heerschappij van de duisternis en van de duivel, want dat is die Belialsman. Niettemin, ook hier zijn het weer de lieflijke voeten en weer in het enkelvoud. Wiens voeten zijn lieflijk en waarom? María zalfde vlak voor Zijn begrafenis de voeten van de Heere Jezus. Uit een andere Schriftplaats blijkt dat ze wel degelijk toen ook Zijn hoofd gezalfd heeft, maar in het Evangelie naar Johannes gaat het alleen over de voeten. De nadruk ligt dus op Zijn voeten en de Heer zegt er ook nog bij dat dit is vanwege Zijn begrafenis. Je zou kunnen denken dat het daarom iets met balseming ter maken moet hebben, maar in dat geval had toch het hele lichaam gezalfd moeten worden.

Het gaat over de voeten van de Heere Jezus, die door die zalving lieflijk worden, die een uitbeelding zijn van hoe de Heer zou gaan naar, of hoe Hij gepredikt zou worden aan degenen die verre zijn. De lieflijke voeten zouden het Woord brengen, het Evangelie, aan de heidenen, aan degenen die verre zijn. Zelfs de uitdrukking 'vanwege Mijn begrafenis' is daarop van toepassing, want die uitdrukking is dubbelzinnig. Wij denken bij de begrafenis van de Heere Jezus aan dat Hij van het kruis genomen werd, begraven werd in het graf van Jozef van Arimathéa en dat Hij op de derde dag opstond. Niettemin brengt de Bijbel die gebeurtenis in verband met een veel langere periode, waarbij de Heer bij de rijke in zijn dood is geweest, waarna Hij ook ten derden dage zou opstaan, maar dat was een andere dag. Als Hoséa 6: 2 zegt dat Hij ons na 2 dagen zal doen verrijzen en op de derde dag nieuw leven zal geven, dan zegt Petrus daarover, dat het twee dagen van 1000 jaar zijn. Want de begrafenis en opstanding van de Heere Jezus heeft wel degelijk een profetische betekenis. Voor de wereld is de Heere Jezus gestorven en pas in de toekomst zal Hij ten derden dage alsnog uit de dood verschijnen, waarbij één dag is als 1000 jaren. De wereld gaat er vanuit dat de Heere Jezus gestorven is en dat was het dan. Hij wordt geacht dood te zijn voor de wereld.

Hij heeft de wereld losgelaten en zal pas als de Opgestane verschijnen in Zijn wederkomst. Dat is na twee dagen op de derde dag. In de tussentijd is Hij bij de rijke in zijn dood. Die rijke slaat niet alleen op Jozef van Arimathéa, maar ook op ons. De Heer is dood voor de wereld, maar Hij is wel ergens. Hij is bij ons, onder de heidenen: Immanuël, God met ons.

Het gaat niet om letterlijke voeten, maar om dat het Evangelie ergens gebracht zou worden. Het gaat niet om letterlijke olie, maar dat olie een beeld is van de Heilige Geest en van het werk van de Geest. En als dat zo is, dan gaat het ook niet over de letterlijke begrafenis, maar over een overdrachtelijke, want in onze dagen, waarin de Heer dood is voor de wereld, wordt het Evangelie wel degelijk gebracht naar en gepredikt onder de heidenen. Daarom worden die uitdrukkingen in het Nieuwe Testament aangehaald. De zaligheid is uit de Joden; het komt daarvandaan, maar het is daar uitgegaan. De uitdrukking 'de zaligheid is uit de Joden' komt uit Joh. 4 en wordt gezegd in verband met de Samaritaanse vrouw. Ook daar ging het van Judéa naar Samaria. Het ging van de Joden naar de heidenen, van de twee stammen naar de tien stammen. De zaligheid kwam bij ons heidenen terecht. Dat is de betekenis van die liefelijke voeten. Zo wordt het Evangelie inderdaad verkondigd aan alle mensen alom. Het Evangelie wordt over de hele wereld gepredikt en dat zeggen de volgende verzen ook.

We krijgen ook commentaar op de situatie in onze dagen. Dat wil men meestal niet horen, maar in werkelijkheid is het Evangelie gepredikt aan al de volken en in heel de wereld. In de eerste plaats omdat dit gezegd werd in de woorden van de Heere Jezus tot de discipelen: 'Gij zult Mijn getuigen zijn in Jeruzalem, in geheel Judéa, in Samaria, tot aan de uitersten der aarde'. Dat zou de uitwerking zijn van de kracht van de Heilige Geest Die over hen komen zou. Dat is dus gebeurd. In Hand. 17 staat: 'God verkondigt nu aan alle mensen alom dat zij zich bekeren'. Je mag dus aannemen dat dit ook inderdaad in die dagen gebeurde. In Kol. 1: 5 en 6 staat dat het Woord der waarheid, namelijk het Evangelie tot de Kolossenzen gekomen is, maar ook in de gehele wereld en dat het vrucht voortbrengt. Met andere woorden, het Woord van God is gepredikt aan alle volken. Maar er zijn toch volken die het Evangelie nog nooit gehoord hebben? Als je weet wat een volk is, dan kun je dat niet zo hardop zeggen. Het is inderdaad waar dat er hele generaties van volken nu het Evangelie niet gehoord hebben, maar dit wil niet zeggen dat voorgaande generaties van datzelfde volk het Evangelie niet gehoord hebben. Dat Bijbel zegt dat het Evangelie aan alle volken op de hele wereld gepredikt is en zal dat wel kloppen. Maar hoe komt het dan dat je daar zo weinig van terug vindt?

- 16 Doch zij zijn niet allen het Evangelie gehoorzaam geweest; want Jesaja zegt: Heere, wie heeft onze prediking geloofd?

Niet allen zijn het Evangelie dus gehoorzaam geweest. Ze hebben het Evangelie wel gehoord, maar velen hoefden het niet. Niet iedereen heeft het geloofd. Jesaja had al vastgesteld dat niet iedereen het Evangelie aan zou nemen (Jes. 53: 1). HEERE, wie heeft onze prediking geloofd? Impliciterend dat niet allen dat Evangelie geloofd hebben. Sterker nog, het impliceert dat maar een minderheid het Evangelie geloofd heeft. Wie dan? Waar zijn die lui dan? De volgende vraag in Jes. 53: 1 is: 'Aan wie is de arm (de kracht) des HEEREN geopenbaard?'. Dit betekent dus dat in het Oude Testament al werd aangekondigd dat slechts een minderheid van het volk tot geloof zou komen. Iedereen heeft het Evangelie gehoord, alle volken, ook Israël en de Joden, maar in het algemeen komt men niet tot geloof. Slechts een minderheid, een overblijfsel. De conclusie is...

- 17 Zo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods.

De enige manier om tot geloof te komen is door gehoorzaam te worden aan de prediking. Als de prediking niet helpt, dan is er verder ook niets aan te doen. Als men dus bidt voor de zaligheid van Israël, dan kan dat alleen maar een gebed zijn opdat God predikers zou zenden. Het is een gebed, opdat het Hoofd van dienst, Christus, de Hogepriester naar de ordening van Melchizédek, het Hoofd van de Gemeente bovendien, enigen van Zijn priesters, van Zijn personeel, van de leden van Zijn lichaam, zou zenden om het Evangelie te prediken. Meer kan er niet aan gedaan worden. De keuze ligt bij de mens zelf. Hij zou bij de prediking van het Evangelie voor de keus geplaatst moeten worden. Goede Bijbelse prediking is altijd een prediking die de mens voor de keus stelt. Dat geldt niet alleen voor de prediking aan ongelovigen, maar net zo goed voor degenen die officieel allang tot geloof gekomen zijn. Als het niet is om tot geloof te komen, dan is het wel om uit het geloof te leven. Om af te leggen aangaande de vorige wandeling, den ouden mens, die verdorven wordt door de begeerlijkheden der verleiding; en dat gij zoudt vernieuwd worden in den geest uws gemoeds, en den nieuwen mens aandoen, die naar God geschapen is in ware rechtvaardigheid en heiligheid (Efe. 4: 22 – 24).

Het geloof is uit het gehoor en als men tot geloof gekomen is, dan zegt Jakobus: 'Ontvangt met zachtmoedigheid het Woord, Dat in u geplant wordt, hetwelk uw zielen kan zalig maken (Jak. 1: 21). Dat is hetzelfde Schriftgedeelte waarin hij zegt dat eenieder ras zij om te horen en traag om te spreken. Dat zegt hij tot gelovigen. Wij als gelovigen zouden horen naar het Woord Gods,

want geloof en ook leven uit geloof is uit het gehoor en het gehoor is door het Woord Gods. Als er dus al iets gepredikt zou worden, dan is dat het Woord van God en niet het woord van mensen. Bijbelse prediking is prediking van Bijbelse waarheid en niet van dingen die we zelf bedacht hebben. Daardoor komen mensen niet tot geloof en leren ze ook niet uit geloof te leven. Dan komt men hooguit tot geloof in de mens zelf. Als men eigen woord predikt, dan is men bezig zichzelf discipelen te maken. Dan maakt men zichzelf tot goede herder en plaatst men zich in de positie van Christus Zelf en maakt zich tot antichrist. Dat zijn harde woorden, maar er zijn diverse Schriftplaatsen die het minsten zo hard zeggen.

- 18 Maar ik zeg: Hebben zij het niet gehoord? Ja toch, hun geluid is over de gehele aarde uitgegaan, en hun woorden tot de einden der wereld (Psa. 19: 5).

Hebben zij het niet gehoord? Jawel, maar niet allen zijn het Evangelie gehoorzaam geweest. Hun geluid is over de gehele aarde uitgegaan en hun woorden tot de einden der wereld. Dat is een citaat uit Psa. 19.

- Psa. 19: 2 De hemelen vertellen Gods eer, en het uitspansel verkondigt Zijner handen werk.
- 3 De dag aan de dag stort overvloediglijk spraak uit, en de nacht aan den nacht toont wetenschap.
- 4 Geen spraak, en geen woorden zijn er, hun stem wordt niet gehoord.
- 5 Hun richtsnoer gaat uit over de ganse aarde, en hun redenen aan het einde der wereld; Hij heeft in dezelve een tent gesteld voor de zon.

Hun stem wordt niet gehoord. Er wordt wel gepredikt, maar er wordt niet geluisterd. De sterren en hun namen en de sterrenbeelden en hun namen houden wel degelijk Bijbelse waarheid vast. Het feit dat over de hele wereld het Woord van God gepredikt is, komt in allerlei tradities tot uitdrukking. Eén van de meest vaste tradities is die van de sterrenbeelden en de namen der sterren. De hele sterrenkaart en de namen die erop staan is in wezen een soort plaatjesboek bij de Bijbel. Dat dit nog steeds bestaat, bewijst dat in het verleden, al sinds Adam, het woord van God werd gepredikt. Vandaar dat je de Heere Jezus ook onder verschillende namen aan de sterrenhemel tegenkomt. Het sterrenbeeld Boötes is niets anders dan Boaz = de sterke Man. Dat spreekt over de Heer en Zijn grote kracht, Die zal komen in zijn wederkomst. Perseus = Perez = één van de zonen van Juda en heeft te maken met de koninklijke familie.
Perez = doorbreker.

Christus wordt in Micha 2 de Doorbreker genoemd.

Je hebt ook nog de zogenaamde slangenbedwinger, de slangendrager. Dat is Christus. Het Zaad der vrouw die de slang zou vermorzelen.

Hoe dan ook, God heeft van den beginne gesproken. Al vanaf het begin en onder alle volkeren. Na de opstanding is ook het Evangelie onder alle volken gepredikt, maar men is niet altijd gehoorzaam geweest aan die prediking. Dat haalt Paulus hier aan.

- 19 Maar ik zeg: Heeft Israël het niet verstaan? Mozes zegt eerst: Ik zal ulieden tot jaloersheid (ijver) verwekken door *degenen, die geen volk zijn*; door een onverstandig (dwaas) volk zal Ik u tot toorn verwekken.

Heeft Israël het niet begrepen? Men kan het begrepen hebben. Als men het niet begrepen heeft, dan heeft men er niet naar geluisterd en heeft men het Woord niet serieus genomen. Dat is nu nog steeds het geval. Men neemt de Bijbel niet serieus. Er zijn zelfs legio mensen die de kost verdienen met de bestudering van de Bijbel, maar nemen de Bijbel zelf niet serieus. Ze geloven niet dat de Bijbel het Woord van God is. Ze geloven niet dat de Schepper daarin tot de mens spreekt. Men bestudeert het Woord wel, maar neemt het niet serieus en begrijpt er daarom ook niets van.

Heeft Israël het niet verstaan? Eerst zegt Mozes wat en in de volgende verzen zegt Jesaja ook wat. In Deut. 32 zegt Mozes: 'Ik zal ulieden tot jaloersheid verwekken door degenen, die geen volk zijn, door een onverstandig volk zal Ik u tot toorn verwekken. 'Ik' is de HEERE uiteraard, Die dit via Mozes tot het volk laat zeggen.

- 19 Maar ik zeg: Heeft Israël het niet verstaan? Mozes zegt eerst: Ik zal ulieden tot jaloersheid (ijver) verwekken door *degenen, die geen volk zijn*; door een onverstandig (dwaas) volk zal Ik u tot toorn verwekken (Deut. 32: 21).

Een onverstandig volk is een volk dat de wet niet heeft. Een heidens volk dus. In Rom. 2 stond dat de Joden rusten op de wet, op God roemen, weten wat Gods wil is en beproeven de dingen die verschillen, zijnde onderwezen in de wet. Zij betrouwen zichzelf te zijn een leidsman der blinden, een licht dergenen die in duisternis zijn, een onderrichter der onwijzen, een leermeester der onwetenden enzovoort. Met andere woorden, zij denken dat zij wijs zijn en dit betekent dus dat heidenen per definitie onverstandig zijn. Vanuit hun standpunt bezien. En dus zegt de Heer: Ik zal ulieden tot jaloersheid verwekken door een onverstandig volk, door een volk dat niet onderwezen is in de wet.

- Deut. 32: 18 Den Rotssteen, Die u gegeneerd heeft, het gij vergeten; en gij hebt in vergetenis gesteld den God, Die u geboord heeft.
- 19 Als het de HEERE zag, zo versmaadde Hij hen, uit toornigheid tegen zijn zonen en tegen zijn dochteren.
- 20 En Hij zeide: Ik zal Mijn aangezicht van hen verbergen; Ik zal zien, welk hunlieder einde zal wezen; want zij zijn een gans verkeerd geslacht, kinderen, in welke geen trouw (geloof) is.

De Heer zegt dat ze Hem niet willen gedenken, dat ze Hem vergeten en dus zal Hij Zijn aangezicht voor hen verbergen. Dit is de beschrijving van de situatie sinds de opstanding van Christus, sinds wanneer Hij Zich verbergt en de wereld heeft losgelaten. Over dezelfde tijd waarin de Heer Zich verbergt, wordt ook gezegd...

- 21 Zij hebben Mij tot ijver verwekt door hetgeen geen God is; zij hebben Mij tot toorn verwekt door hun ijdelheden; Ik dan zal hen tot ijver verwekken door diegenen, die geen volk zijn; door een dwaas volk zal Ik hen tot toorn verwekken.

De Heer was tot ijver en tot toorn verwekt doordat ze andere goden dienden. Het Nieuwe Testament zegt daarover dat het zelfs helemaal geen goden zijn, maar demonen.

God zal hen door degenen die geen volk zijn (Lo-Ammi) tot jaloersheid verwekken en door een dwaas volk tot toorn. Dat is wat in onze dagen gebeurt. Het onverstandige volk is primair de tien stammen van Israël, maar in de praktijk de Gemeente. Het Joodse volk is jaloers op de Gemeente, want wij kennen de Messias. We geloven dat de Messias gekomen is en leven in de praktijk onder het Nieuwe Verbond, dat oorspronkelijk aan Israël beloofd was, maar wij hebben er deel aan gekregen. Wij dienen de God van Israël en Israël zelf weet niet eens hoe ze Zijn Naam moeten uitspreken en weigert dus ook hardnekkig om die Naam aan te roepen. Vandaar dat Evangelieprediking vaak nogal negatieve reacties opwekt bij de Joden. Vandaar dat men in Nijkerk zegt, dat zich beschouwt als vriend van Israël, dat men het Evangelie niet aan de Joden moet prediken, omdat ze dan boos worden. Het roept irritatie op. Maar de Bijbel zegt dat dit precies de bedoeling is. De Heer zou hen tot toorn verwekken door Lo-Ammi. Israël had het dus kunnen weten dat het zo zou gaan. Bij de prediking van het Evangelie zou je juist deze Schriftplaatsen nadrukkelijk aanhalen, om te beargumenteren dat de Heer zo zou handelen. God zou Zich een volk uit de heidenen verzamelen, waardoor het Joodse volk tot jaloersheid verwekt zou worden.

In Jes. 11 wordt gesproken over de toekomstige bekering van Israël in de dagen van de wederkomst van Christus, wanneer Israël verzameld zal worden uit alle volken.

- Jes. 11: 12 En Hij zal een banier oprichten onder de heidenen, en Hij zal de verdrevenen van Israël verzamelen, en de verstrooiden uit Juda vergaderen, van de vier einden des aardrijk.
- 13 En de nijd (ijver, jaloersheid) van Efraïm zal wegwijken, en de tegenpartijders van Juda zullen uitgeroeid worden; Efraïm zal Juda niet benijden, en Juda zal Efraïm niet benauwen.

Niet meer, in die dagen. Achter de term Efraïm gaat de Gemeente schuil. Efraïm is de aanduiding van de tien stammen, maar via de tien stammen de aanduiding van de Gemeente. Hier worden twee kanten belicht, implicerend dat Efraïm Juda wel degelijk zou benijden en Juda Efraïm benauwen. De Joden zijn jaloers op de christenen, maar andersom gebeurt helaas ook, namelijk dat christenen, die hun eigen positie niet goed kennen, jaloers zijn op de Joden. Zij zien de Joden als het volk van God en ze vinden dat we de Joden moeten helpen en een voorbeeld aan hen moeten nemen. In werkelijkheid zijn de Joden niet het volk van God, maar de Gemeente. Die spanning is er en Jesaja zegt dat die spanning in de toekomst zal verdwijnen. Primair is het de jaloersheid van Juda, omdat Efraïm al heeft ontvangen wat Juda nog niet heeft.

Denk aan de gelijkenis van de verloren zoon, die een beeld is van de tien stammen van Israël. maar de andere zoon is net zo belangrijk in het verhaal. Die zoon die nooit weg was en jaloers was op de zoon die weg was, maar terugkeerde. Die teruggekeerde zoon is de Gemeente. De zoon die nooit weg was is een beeld van het Joodse volk.

Mozes zegt eerst, maar daarna zegt Jesaja ook nog wat...

- 20 En Jesaja verstout zich, en zegt: Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten; Ik ben openbaar geworden dengenen, die naar Mij niet vraagden.

Jesaja verstout zich = hij is vrijmoedig, vrijpostig. Hij doet een krasse uitspraak. Dit is een citaat uit Jes. 65: 1.

- Jes. 65: 1 Ik ben gevonden van hen, die *naar Mij* niet vraagden; Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten; Tot het volk, dat naar Mijn Naam niet genoemd was, heb Ik gezegd: Ziet, *hier* ben Ik, ziet, *hier* ben Ik.

Het volk dat naar Mijn Naam niet genoemd was = Lo-Ammi.

Ziet, Ik ben, ziet, Ik ben. De Heer heeft Zich bekendgemaakt aan het volk dat naar Zijn Naam niet genoemd was. Hij heeft Zich aan een heidens volk bekend gemaakt als 'Ik ben'. Dat is een verkorting van de Naam Jehovah. Hij heeft Zich bekendgemaakt aan degenen die Hem niet zochten.

Daarmee zijn we eigenlijk weer helemaal terug in Rom. 9: 30, bij de heidenen, die de echtvaardigheid niet zochten, maar de rechtvaardigheid verkregen hebben op grond van geloof. De Joden hadden wel gezocht, maar niet gevonden, omdat zij niet in geloof zochten, maar uit de werken der wet.

Ook vanuit Rom. 9: 30 zou men zo door kunnen lezen in Jes. 65: 1.

Met andere woorden, de zaligheid kwam ergens anders terecht. Het werd aan Israël gepredikt, maar die zijn niet allen het Evangelie gehoorzaam geweest.

Daardoor kwam het bij een heidens volk terecht, bij de heidenen, maar meer specifiek bij één heidens volk. Het was immers door één onverstandig volk. De Heere Jezus zei in Matth. 21 tegen de Joden: 'Het Koninkrijk Gods zal bij u worden weggenomen en gegeven aan een ander volk'. Enkelvoud. De zaligheid is aan de heidenen gezonden, maar de vraag is aan welke heidenen. Bij één volk, ook al moet gezegd worden dat ook dat volk in feite een menigte van volken is, de afstammelingen van de tien stammen van Israël.

21 Maar tegen Israël zegt Hij: Den gehelen dag heb Ik Mijn handen uitgestrekt tot een ongehoorzaam en tegensprekend volk.

Israël is wat nog steeds Israël heet, namelijk het Joodse volk. De gehele dag heb Ik Mijn hand uitgestrekt tot een ongehoorzaam en tegensprekend volk. Een volk dus dat ras was om te spreken en traag om te horen. Men spreekt teveel tot God. Men valt Hem in de rede. Men weet het altijd beter. Dat is de situatie in het Jodendom en zelfs in het zogenoemde christendom. In de meeste kerken, vanaf de rooms-katholieke kerk tot in evangelische kring aan toe weet men het altijd beter dan de Bijbel. Er wordt altijd commentaar op gegeven. Het staat er wel zo, maar we doen het toch anders. Men heeft geen ontzag voor de Bijbel, maar wel voor wat een kerk leert of wat de oud-vaders gezegd en geleerd hebben. In evangelische kring loopt men dan de één achterna en dan weer de ander. Ze vinden dat de Bijbel het niet goed zegt, dat God zijn werk niet goed doet. Christus doet Zijn werk niet goed en wij weten beter hoe je de dingen in deze tijd moet aanpakken. Men bestudeert niet de Bijbel, maar de belijdenisgeschriften, of de Talmoed. Het is altijd traditie, traditie en die verandert. Men spreekt Hem altijd tegen en als er één zonde is, dan is dat de zonde van tegenspreken, namelijk de zonde van ongeloof. Christus heeft het tegenspreken van de zondaren tegen Zich verdragen (Hebr. 12: 3). Wat is dat, het tegenspreken van de zondaren. In de eerste plaats zijn zij zondaren, want zij spreken tegen. Zonde is missen en bij tegenspreken mis je wat gesproken wordt. Men zet er iets anders naast. Men wijst het Woord

van God af en vervangt het door eigen spreken. Men zou de Bijbel laten spreken en niets anders dan dat.

De tragiek van dat religieuze volk, de Joden, is dat het per definitie tegenspreekt. Dat is kenmerkend voor religie. God zegt dat de mens uit geloof gerechtvaardigd wordt, maar religie zegt dat de mens z'n best moet doen om gerechtvaardigd te worden.

Jes. 65: 2 Ik heb Mijn handen uitgebreid, den gansen dag tot een wederstrevig volk, die wandelen op een weg, die niet goed is, naar hun *eigen* gedachten.

We zouden niet wandelen naar onze eigen gedachten. We zouden niet doen wat goed is in onze eigen ogen. We zouden wandelen op de loopbaan die God ons heeft voorgesteld. We zouden wandelen in de goede werken die God heeft voorbereid. Uit het hart komen altijd bedenkingen voort die tegen de Bijbel ingaan. Aan de Bijbel valt niets uit te leggen, je moet gewoon lezen wat er staat. En dat dat toelichting behoeft, binnen de Bijbel zelf, dat is zo. Zo krijgt de uiteenzetting van Paulus toelichting uit Mozes, uit Jesaja, uit Psalm 51, uit Nahum 1, uit Joël 2 en noem maar op. De Bijbel verklaart zichzelf. Je zou Schrift met Schrift vergelijken en laten zien dat God dit zo gezegd heeft. Als iemand tot geloof zou komen, dan is dat simpelweg door de prediking van het Evangelie. Er is in de loop der eeuwen genoeg gepredikt, maar er is altijd maar een deel geweest dat tot geloof kwam. Wat Israël betreft, het werd aan Juda gepredikt, maar het kwam bij Efraïm terecht. Het is gepredikt aan Jakob, maar het is gevallen in Israël. dat is een aardige woordspeling. Het Evangelie is gepredikt aan het volk als zodanig, alleen daar waar het gevallen is, heet het per definitie Israël. waar het gevallen is bij ons, daar zijn wij toegevoegd en hebben deel gekregen aan het burgerschap van Israël. Dat wordt ons in het Nieuwe Testament geleerd.

In het volgende deel wordt uiteengezet dat de gelovigen nu eenmaal een minderheid vormen in Israël. Dat is altijd al zo geweest en dat is in onze dagen nog zo. Er is dus in de loop van de geschiedenis niet zoveel veranderd. Het Woord wordt gepredikt in de wereld, maar er is slechts een minderheid dat tot geloof komt.

Hoofdstuk 11

De toekomst van Israël

- Rom. 11: 1 Ik zeg dan: Heeft God Zijn volk verstoten? Dat zij verre; want ik ben ook een Israëliet, uit het zaad Abrahams, van den stam Benjamin.
- 2 God heeft Zijn volk niet verstoten, hetwelk Hij te voren gekend heeft. Of weet gij niet, wat de Schrift zegt van Elía, hoe hij God aanspreekt tegen Israël, zeggende:
- 3 Heere! zij hebben Uw profeten gedood, en Uw altaren omgeworpen; en ik ben alleen overgebleven en zij zoeken mijn ziel.
- 4 Maar wat zegt tot hem het Goddelijk antwoord? Ik heb Mijzelven *nog* zeventuizend mannen overgelaten, die de knie voor het *beeld* van Baäl niet gebogen hebben.
- 5 Alzo is er dan ook in dezen tegenwoordigen tijd een overblijfsel geworden, naar de verkiezing der genade.
- 6 En indien het door genade is, zo is het niet meer uit de werken; anderszins is de genade geen genade meer; en indien het is uit de werken, zo is het geen genade meer; anderszins is het werk geen werk meer.
- 7 Wat dan? Hetgeen Israël zoekt, dat heeft het niet verkregen; maar de uitverkorenen hebben het verkregen, en de anderen zijn verhard geworden.
- 8 (Gelijk geschreven is: God heeft hun gegeven een geest des diepen slaaps; ogen om niet te zien, en oren om niet te horen) tot op den huidigen dag.
- 9 En David zegt: Hun tafel worde tot een strik, en tot een val, en tot een aanstoot, en tot een vergelding voor hen.
- 10 Dat hun ogen verduisterd worden, om niet te zien; en verkrom hun rug allen tijd.
- 11 Zo zeg ik dan: Hebben zij gestruikeld, opdat zij vallen zouden? Dat zij verre; maar door hun val *is* de zaligheid den heidenen *geworden*, om hen tot jaloersheid te verwekken.
- 12 En indien hun val de rijkdom is der wereld, en hun vermindering de rijkdom der heidenen, hoeveel te meer hun volheid!
- 13 Want ik spreek tot u, heidenen, voor zoveel ik der heidenen apostel ben; ik maak mijn bediening heerlijk;
- 14 Of ik enigszins mijn vlees tot jaloersheid verwekken, en enigen uit hen behouden mocht.
- 15 Want indien hun verwerping de verzoening is der wereld, wat zal de aanneming wezen, anders dan het leven uit de doden?
- 16 En indien de eerstelingen heilig zijn, zo is ook het deeg *heilig*, en indien de wortel heilig is, zo zijn ook de takken *heilig*.

- 17 En zo enige der takken afgebroken zijn, en gij, een wilde
olijfboom zijnde, in derzelver *plaats* zijt ingeënt, en des wortels
en der vettigheid des olijfbooms mede deelachtig zijt geworden,
- 18 Zo roem niet tegen de takken; en indien gij daartegen roemt, gij
draagt den wortel niet, maar de wortel u.
- 19 Gij zult dan zeggen: De takken zijn afgebroken, opdat ik zou
ingeënt worden.
- 20 Het is wel; zij zijn door ongeloof afgebroken, en gij staat door
het geloof. Zijt niet hooggevoelende, maar vrees.
- 21 Want is het, dat God de natuurlijke takken niet gespaard heeft,
zie toe, dat Hij ook mogelijk u niet spare.
- 22 Zie dan de goedertierenheid en de strengheid van God; de
strengheid wel over degenen, die gevallen zijn, maar de
goedertierenheid over u, indien gij in de goedertierenheid blijft;
anderszins zult ook gij afgehouden worden.
- 23 Maar ook zij, indien zij in het ongeloof niet blijven, zullen
ingeënt worden; want God is machtig om dezelve weder in te
enten.
- 24 Want indien gij afgehouden zijt uit den olijfboom, die van nature
wild was, en tegen nature in den goeden olijfboom ingeënt;
hoeveel te meer zullen deze, die natuurlijke *takken* zijn, in hun
eigen olijfboom ingeënt worden?
- 25 Want ik wil niet, broeders, dat u deze verborgenheid onbekend
zij (opdat gij niet wijs zijt, bij uzelf), dat de verharding voor
een deel over Israël gekomen is, totdat de volheid der heidenen
zal ingegaan zijn.
- 26 En alzo zal geheel Israël zalig worden; gelijk geschreven is: De
Verlosser zal uit Sion komen en zal de goddeloosheden
afwenden van Jakob.
- 27 En dit is hun een verbond van Mij, als Ik hun zonden zal
wegnemen.
- 28 Zo zijn zij wel vijanden aangaande het Evangelie, om uwentwil,
maar aangaande de verkiezing zijn zij beminden, om der vaderen
wil;
- 29 Want de genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk.
- 30 Want gelijkerwijs ook gijlieden eertijds Gode ongehoorzaam
geweest zijt, maar nu barmhartigheid verkregen hebt door dezer
ongehoorzaamheid;
- 31 Alzo zijn ook dezen nu ongehoorzaam geweest, opdat ook zij
door uw barmhartigheid zouden barmhartigheid verkrijgen.
- 32 Want God heeft hen allen onder de ongehoorzaamheid
besloten, opdat Hij hun allen zou barmhartig zijn.

- Rom. 11: 1 Ik zeg dan: Heeft God Zijn volk verstoten? Dat zij verre; want ik ben ook een Israëliet, uit het zaad Abrahams, van den stam Benjamin.
- 2 God heeft Zijn volk niet verstoten, hetwelk Hij te voren gekend heeft. Of weet gij niet, wat de Schrift zegt van Elía, hoe hij God aanspreekt tegen Israël, zeggende:
- 3 Heere! zij hebben Uw profeten gedood, en Uw altaren omgeworpen; en ik ben alleen overgebleven en zij zoeken mijn ziel.
- 4 Maar wat zegt tot hem het Goddelijk antwoord? Ik heb Mijzelven *nog* zeventuizend mannen overgelaten, die de knie voor het *beeld* van Baäl niet gebogen hebben.
- 5 Alzo is er dan ook in dezen tegenwoordigen tijd een overblijfsel geworden, naar de verkiezing der genade.

Er is de eeuwen door altijd een overblijfsel geweest.

- Joh. 1: 10 Hij was in de wereld, en de wereld is door Hem gemaakt; en de wereld heeft Hem niet gekend.
- 11 Hij is gekomen tot het Zijne, en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen.
- 12 Maar zovelen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, *namelijk* die in Zijn Naam geloven.

In onze dagen worden gelovigen meteen kinderen Gods. Niettemin is er sprake van zo'n overblijfsel in deze tegenwoordige tijd, naar de verkiezing der genade. God doet gelovigen overblijven, in de uiteindelijke betekenis van de term, namelijk dat gelovigen overblijven, omdat zij eeuwig leven ontvangen. Zij leven het langst. En dat uiteraard op grond van genade. God kiest geloof en op grond van die verkiezing der genade ontvangt men eeuwig leven.

- 6 En indien het door genade is, zo is het niet meer uit de werken; anderszins is de genade geen genade meer; en indien het is uit de werken, zo is het geen genade meer; anderszins is het werk geen werk meer.

Genade is onverdiende gunst. Zonder werken dus. Er staat twee keer hetzelfde, alleen van twee verschillende kanten benoemd. Volgens dit vers is werk werk, omdat het wat oplevert. Als het niets oplevert, heet het geen werk, maar een hobby. Werk is niet maar bezigheid of activiteit, maar werk is werk, opdat het wat zou opleveren. Daarom verdragen werk en genade elkaar niet. Het zijn twee tegengestelde begrippen.

- 7 Wat dan? Hetgeen Israël zoekt, dat heeft het niet verkregen; maar de uitverkorenen hebben het verkregen, en de anderen zijn verhard geworden.

Wat dan? Er wordt weer het één en ander samengevat. Wat zijn we eigenlijk aan het beweren, gevolgd door een korte samenvatting van het voorafgaande. Israël (het Joodse volk) zocht iets, maar heeft het niet verkregen. Het heeft het niet gevonden. Daar is ook een goede reden voor, want men zocht op de verkeerde plek. Men zocht onder de wet, in de veronderstelling dat de wet voldoende licht was om het één en ander te kunnen vinden, maar dat bleek niet het geval. Dit stond al in Rom. 9: 31. Israël zocht de wet der rechtvaardigheid, maar is tot de rechtvaardigheid niet gekomen. Waarom niet? Omdat zij die niet uit geloof en dus niet uit genade zochten, maar uit de werken der wet. Hier staat het nog een keer, maar nu ligt de nadruk niet op dat zij het niet verkregen hebben, maar dat de uitverkorenen het verkregen hebben. De anderen zijn verhard geworden.

Uitverkorenen is hier synoniem aan gelovigen. De uitverkorenen zijn de gelovigen en de gelovigen zijn de uitverkorenen. Het is niet zo, zoals het calvinisme wil, dat men uitverkoren moet zijn om tot geloof te komen. Dat is het tegenovergestelde van wat de Bijbel daarover leert. De Bijbel leert namelijk dat een mens tot geloof komt en hij op die grond uitverkoren is. Als je niet tot geloof komt, dan ben je dus niet uitverkoren. Als je niet tot geloof gekomen bent en toch graag uitverkoren had willen zijn, dan moet je dus alsnog tot geloof komen. God verkiest geloof en dus ben je als je gelooft op die grond uitverkoren.

Israël zocht de rechtvaardigheid, maar heeft het niet verkregen, maar de gelovigen hebben het verkregen. De anderen zijn verhard geworden. De ongelovigen zijn verhard geworden. Dat is het Joodse volk, maar ook de heidenen die de rechtvaardigheid niet zochten. De ongelovigen, met de nadruk op het Joodse volk, zijn verhard geworden, onontvankelijk. Hun gemoed, hun hart, is verhard geworden.

- 8 (Gelijk geschreven is: God heeft hen gegeven een geest des diepen slaaps; ogen om niet te zien, en oren om niet te horen) tot op den huidigen dag.

God heeft hen gegeven een geest des diepen slaaps. Het is een omstreden vers. Men gebruikt ook dit vers om de calvinistische leer van de uitverkiezing te onderbouwen. Als iemand uitverkoren is, dat geeft God hem wel geloof en is hij niet uitverkoren, dan verhardt God zijn hart. Tot vandaag denken velen

dat God het Joodse volk verhard heeft en dat het daarom niet tot geloof kan komen, want God heeft hen immers een geest des diepen slaaps gegeven en ogen om niet te zien en oren om niet te horen. Maar ook de christelijke geschiedenis is tamelijk vol van Joden die tot geloof kwamen. Dat verhaal klopt dus sowieso niet. Bovendien waren de eerste christenen Joden. De twaalf apostelen waren Joden, de Heer Zelf was een Jood. Daar klopt iets niet aan. God geeft weliswaar een geest des diepen slaaps, ogen om niet te zien en oren om niet te horen, maar dat geeft Hij aan degenen die eerst de boodschap afwijzen. Als een mens voor een keuze geplaatst wordt en hij zegt daar nee op en na verloop van tijd krijgt hij diezelfde keuze weer en opnieuw nee zegt, dan is het vrij zeker dat als hij voor de derde keer voor die keuze geplaatst wordt, hij lelijke woorden begint op te hoesten. De herhaling werkt verharding in de hand. Dat is één ding.

- 9 En David zegt: Hun tafel worde tot een strik, en tot een val, en tot een aanstoot, en tot een vergelding voor hen.

Vier verschillende uitdrukking, met vrijwel een zelfde betekenis. De tafel waarover gesproken wordt, blijkt een vloek te zijn. Vers 8 is een citaat uit Jes. 6.

- Jes. 6: 1 In het jaar, toen de koning Uzzia stierf, zo zag ik den HEERE, zittende op een hogen en verheven troon, en Zijn zomen vervullende den tempel.

Zijn kleed is een uitbeelding van Zijn heerlijkheid en Koningschap.

- 2 De serafs stonden boven Hem; een iegelijk had zes vleugelen; met twee bedekte *ieder* zijn aangezicht, en met twee bedekte hij zijn voeten, en met twee vloog hij.

De serafs zijn eveneens een uitbeelding van de heerlijkheid van Christus.

- 3 En de een riep tot den ander, en zeide: Heilig, heilig, heilig is de HEERE der heerscharen! De ganse aarde is van Zijn heerlijkheid vol!

Dit zal pas in de toekomst gerealiseerd worden, maar we zijn onderweg. Waar het om gaat bij dit visioen van Jesaja, waarin Hij de Heere ziet op een grote en verheven troon, is de uitbeelding van de tegenwoordige verheerlijkte positie van Christus. Dat staat er in Joh. 12 ook bij, waar gesproken wordt over de Heere Jezus. Dit zeide Jesaja toen hij Zijn heerlijkheid zag en van Hem sprak. In dit visioen wordt dus de Heere Jezus Christus gezien, uitermate

verhoogd en gezeten aan de rechterhand Gods. Het commentaar dat erbij gegeven wordt is dus net zo goed van toepassing op onze dagen.

- Jes. 6: 6 Maar een van de serafs vloog tot mij, en had een gloeiende kool in zijn hand, *die* hij met de tang van het altaar genomen had.
- 7 En hij roerde mijn mond daarmee aan, en zeide: Zie, deze heeft uw lippen aangeroerd, also is uw misdaad *van u* geweken, en uw zonde is verzoend.

Eigenlijk staat er 'een gloeiende steen'. Een steen is altijd een type van Christus en als die verbrand is gaat het om de werking van de Geest: vurig. Toen de discipelen die Geest op de Pinksterdag kregen, begonnen ze meteen te spreken. Dat gebeurt hier ook.

- 8 Daarna hoorde ik de stem des HEREREN, dewelke zeide: Wien zal Ik zenden, en wie zal voor ons henengaan? Toen zeide ik: Zie, *hier* den ik, zend mij henen.

Er wordt om een boodschapper gevraagd. Jesaja biedt zich aan.

- 9 Toen zeide Hij: Ga henen, en zeg tot dit volk: Horende hoort, maar verstaat niet, en ziende ziet, maar merkt niet.

Hier staan nogal wat tekstverwijzingen onder, want dit vers wordt in het Nieuwe Testament vele malen geciteerd. Het volk dat niet zou horen is sinds de opstanding van Christus het Joodse volk.

- 10 Maak het hart dezes volks vet, en maak hun oren zwaar, en sluit hun ogen, opdat het niet zie met zijn ogen, noch met zijn oren hore, noch met zijn hart versta, noch zich bekere, en Hij het geneze.

Jesaja moest ervoor zorgen dat het volk niet tot geloof kwam. Jesaja is bekend als de evangelist onder de profeten. Hij moest de blijde boodschap aan Israël prediken. Hij zou in ieder geval de beloften Gods prediken die God aan Israël gedaan had. Maar de Heer zei dat als hij dat zou doen het dit resultaat zou hebben. Hun hart zou vet worden. Dan zit er veel om het hart en is het niet meer ontvankelijk. Er zijn heel wat stokongelovige mensen die zo Bijbelse waarheden opdreunen. Ze weten het wel, maar men blijft het niet en op den duur zegt het hun dus niets meer. Het heeft alleen maar een verhardende uitwerking, helaas. Als het vlees geactiveerd wordt, wordt het sterk. Als het Evangelie gepredikt wordt en men verzet zich ertegen, dan is dat de werking van het vlees en dat wordt steeds sterker en dus wordt men steeds minder

ontvankelijk voor het Evangelie. Daarom is het vaak makkelijk om het Evangelie te verkondigen aan mensen die er absoluut geen weet van hebben, dan aan mensen die het al heel vaak gehoord hebben.

Dit was historisch gezien van toepassing op de dagen van Jesaja, maar die situatie van de dagen van Jesaja staat model voor de dagen waarin wij leven. Bovendien is Jesaja, als verkondiger van dit woord een type van Christus Zelf, Die in onze dagen Zijn Woord verkondigt. Wie zal Ik zenden en wie zal voor ons henengaan? We weten wie er gezonden is om Gods wil te doen. Dat is Christus Zelf. Toen zei Jesaja: 'Zie hier ben ik'. Er staat nog net niet: 'Zie, hier ben Ik, om Uw wil te doen'. Hoe lang zou het duren?

- 11 Toen zeide ik: Hoe lang, HEERE? En Hij zeide: Totdat de steden verwoest worden, zodat er geen inwoner zij, en de huizen, dat er geen mens zij, en dat het land met verwoesting verstrooid worde.

Uiteindelijk zal dat gebeuren in de grote verdrukking, aan het einde van de tweede helft van de 70^e week van Daniël, ogenblikkelijk voorafgaande aan de wederkomst van Christus op de Olijfberg, want dan zal heel Kanaän verwoest worden. Het land zal woest en ledig worden.

Rom. 11: 9 En David zegt: Hun tafel worde tot een strik, en tot een val, en tot een aanstoot, en tot een vergelding voor hen.

- 10 Dat hun ogen verduisterd worden, om niet te zien; en verkrom hun rug allen tijd.

Dit is ontleend aan Psalm 69, waar boven staat: Gebed om redding uit martelaarschap. De Martelaar is de Heere Jezus.

Psa. 69: 22 Ja, zij hebben Mij gal tot Mijn spijs gegeven; en in Mijn dorst hebben zij Mij edik te drinken gegeven.

Gal = bitterheid;

Edik = wat verzuurd is.

David zegt met deze woorden dat deze Psalm op de Heere Jezus van toepassing is. Hij citeerde nog wel meer Psalmen aan het kruis, waarmee gezegd is dat feitelijk alle Psalmen over Hem gaan.

Bij vers 22 zijn we dus bij de kruisiging terechtgekomen.

De gal en de edik hebben natuurlijk ook een overdrachtelijke betekenis. Dat is een beschrijving van het ongeloof en de vijandschap van het Joodse volk.

Zij = het Joodse volk.

Zij hebben een tafel. Vanaf nu wordt er in Rom. 11: 9 geciteerd...

Psa. 69: 23 Hun tafel worde voor hun aangezicht tot een strik, en tot volle vergelding tot een valstrik.

Strik, volle vergelding, valstrik.

In Rom. 11 heet het: strik, val, aanstoot, vergelding.

24 Laat hun ogen duister worden, dat zij niet zien; en doe hun lenden gedurig waggelen.

De lenden waggelen moet dan overeenkomen met verkrom hun rug. Het gaat er kennelijk om dat de mens samengebogen is. In het Nieuwe Testament kom je iemand tegen die samengebogen is en de Heer richt haar op. Maar deze blijft samengebogen. De één was samengebogen en wordt opgericht en de ander was samengebogen en wordt niet opgericht.

Lendenen = die zijn nodig om te kunnen staan. Door de lendenen houdt de mens zich staande. Ook wat het nageslacht betreft.

Het Joodse volk wordt dus bedreigd met uitsterving. Het volk zou zich niet staande kunnen houden. Het valt nog net niet om, maar het is wel samengebogen. Het gaat nogal moeizaam. Dat is ook één van de kenmerken van de geschiedenis van het Joodse volk in de afgelopen 2000 jaar. Dat is die vergelding.

Tafel = wij hebben als gelovigen ook een tafel. Nou ja, hij is niet van ons, maar wij hebben een tafel waarvan wij eten en waar wij aanzitten. Waarbij de tafel de uitdrukking is van wat ons bindt, namelijk onze gemeenschap met elkaar, maar in de eerste plaats onze gemeenschap met de Heere Jezus Christus. Een tafel houdt iets omhoog, houdt iets in het zicht, stelt ons iets voor. We komen tafels ook tegen bij de wetgeving, want God hield Israël de wet voor en schreef die op twee stenen tafelen. Op een tafel kun je wat zetten. Je kunt er dus ook schrift op zetten. Dat deed de Heer, opdat die tafels in het midden van het volk bewaard zouden worden. Die tafelen stellen hen de wet voor. Je kunt op een tafel ook een maaltijd serveren.

Je hebt ook de tafels van vermenigvuldiging. Een tafel is ook een tabel. Dat is hetzelfde woord. Dat waren dus tabellen, lijstjes, die je kunt raadplegen. Als het iets moois is, dan heet het een tableau. Een krant kan een tabloid heten. Verder is een tablet ook een tafeltje. Vroeger schreef men op kleitabletten.

Wij hebben een tafel en als je die wat letterlijk neemt, dan staat daar brood en wijn op, omdat ze de essentie weergeven van wie wij zijn. Wij worden genodigd door de Heer, want het is Zijn tafel. We zitten aan aan die tafel en Hij zet ons voor bood en wijn. God heeft ons alles gegeven wat tot het leven

en de godzaligheid behoort. Dat stelt voor dat we deel uitmaken van het ene lichaam van Christus en dat we het leven van het nieuwe Verbond hebben ontvangen. Dat is bepalend voor onze levenswandel.

Tafel = cultuur.

Cultuur staat voor wijze van leven, maar eigenlijk voor een gemeenschappelijke wijze van leven. Wij, die er een gemeenschappelijke levenswijze op na houden, hebben een christelijke cultuur.

Dat is dus een tafel. Vandaar dat men vroeger tafelmanieren en tafelschikking altijd belangrijk gevonden heeft, want dan voelen we ons met elkaar één. Het moest allemaal een beetje op dezelfde manier gebeuren. Het is de uitbeelding van wie wij zijn en van de gemeenschap waarvan wij deel uitmaken. Het Nieuwe Verbond wordt ook steeds voorgesteld als een maaltijd. Denk bijvoorbeeld aan de geschiedenis van Esther. Het verhaal speelt zich af rondom drie maaltijden, omdat de maaltijd de uitbeelding is van een cultuur. Het is iets gemeenschappelijks en gemeenschap is er feitelijk alleen onder het Nieuwe Verbond. Vandaar ook dat je in de Evangeliën ook nogal eens een maaltijd vindt = *gamos*. Men vertaalt dat woord ook vaak met bruiloft. De maaltijd is dus de uitbeelding van onze wijze van leven onder het Nieuwe Verbond. De Heer had een maaltijd voorbereid en toen het eten klaar was zei de Heer tot Zijn personeel dat zij de genodigden konden roepen, maar toen hadden alle genodigden ineens allemaal een excuus om niet aan de maaltijd deel te nemen. Toen weden ze eropuit gestuurd om iedereen die ze maar vinden kon en wilden uit te nodigen. Toen kwam er een zootje ongeregeld die wel wilde aanzitten aan de tafel des Heeren. Dat is de Gemeente. Het Joodse volk wilde niet, maar het eten stond er toch en dus nodigde de Heer de anderen.

De maaltijd is dus een beeld van het Nieuwe Verbond. De tafel van de avondmaalsviering is de uitbeelding van onze gemeenschap als kinderen Gods onder het Nieuwe Verbond.

Dat brengt ons bij de tafel der Joden. Het zal duidelijk zijn dat zij van een andere tafel eten en dat de Joodse cultuur andere normen kent dan onze cultuur. In Hebr. 13 is het woord tafel vervangen door nog iets hogers, namelijk een altaar. Wij hebben een altaar, van hetwelk geen macht hebben te eten, die den tabernakel dienen (Hebr. 13: 10). Onze cultuur is die van het Nieuwe Verbond en degenen die zich vasthouden aan het Oude Verbond, uitgedrukt in het woord tabernakel, hebben geen macht om daarvan te eten. Over hun tafel wordt in Jes. 28 het één en ander gezegd.

Jes. 28: 8 Want alle tafels zijn vol van uitspuwsel *en* van drek, zodat er geen plaats *schoon* is.

In Jes. 28: 5 is sprake van een verheerlijkte Christus in onze tegenwoordige tijd. We vinden daar ook het begrip overblijfsel, dat we in het begin van Rom. 11 tegenkwamen.

Jes. 28: 5 Te dien dage zal de HEERE der heerscharen tot een heerlijke Kroon en tot een sierlijken Krans zijn den overgeblevenen zijns volks;

Dat spreekt over een verhoogde Christus. Hij zal dat zijn voor de overgeblevenen Zijns volks. Dat zijn wij, want wij zijn dat overblijfsel en wij zijn Zijn volk. Dat kan dus niet missen.

- 6 En tot een Geest des oordeels dien, die ten oordeel zit, en tot een sterkte dengenen, die den strijd afkeren tot de poort toe.
- 7 Ook dwalen dezen van den wijn, en zij dolen van den sterken drank; de priester en de profeet dwalen van den sterken drank; zij zijn verslonden van den wijn, zij dolen van sterken drank; zij dwalen in het gezicht; zij waggelen in het gericht.

Ze zijn de realiteit uit het oog verloren. Ze leven in een waanwereld. Normaal verslind iemand de wijn, maar hier zijn zij door de wijn verslonden. Degenen die teveel gedronken hebben zijn het rechte spoor bijster.

- 8 Want alle tafels zijn vol van uitpuwsel *en* van drek, zodat er geen plaats is.

Dat zijn de tafels van het ongelovige volk. De tafel is vol met zinloze rommel en dat is nog netjes uitgedrukt. De Heer beklagt Zich.

- 9 Wien zou Hij de kennis leren, en wien zou Hij het gehoorde te verstaan geven? Den gespeenden van de melk, den afgetrokkenenen van de borst?

Wat er op die tafel staat is eigenlijk wat erop geschreven staat. Cultuur wordt bepaald door bepaalde tradities, die wellicht niet echt opgeschreven zijn, maar ze hebben wel de werking van regels waaraan men zich houdt. Dit soort onderwijzingen worden in de Bijbel voorgesteld als voedsel. Het brood bij ons op de tafel is het brood dat uit de hemel is nedergedaald en de mens zou niet bij brood alleen leven, maar bij alle woord, dat uit de mond Gods uitgaat. Kortom, de Heer wil Zijn Woord, waarin Hij Zijn kennis openbaart, als geestelijk voedsel op de tafel zetten, maar de tafel is vol met uitpuwsel en drek. Er is geen plek voor dat Woord van God. In klare taal betekent dit gewoon dat er in de joodse cultuur geen ruimte is voor de Messias. Het

Jodendom kenmerkt zich doordat men de Messias verwacht; dit in tegenstelling tot het christendom, want daar gelooft men dat de Messias al gekomen is. Als dus de verwachte Messias van het Jodendom komt, dan worden alle Joden alsnog christenen. Als de Messias komt is er voor Hem in het Jodendom geen plaats. Als men Hem aanvaardt, dan komt er ook meteen een einde aan het Judaïsme. In het joodse systeem is er geen plaats voor de Messias, alleen voor de Messiasverwachting.

Onder de wet is er geen ruimte voor de genade. Zolang het Oude Verbond nog stand houdt, is er geen ruimte voor het Nieuwe Verbond.

Het eerste teken in het Evangelie naar Johannes is de verandering van water in wijn op de bruiloft te Kana. Het tweede teken was dat Hij de tafel in de tempel omkeerde. Ook die tafels daar geven uitdrukking aan de joodse cultuur. Godsdienst, religie, is handel. Men biedt God iets aan en men hoopt dat men er wat voor terugkrijgt. De Heer keert de tafels van die handelaren om. De Heere Jezus deed dat in de lijdensweek. Diezelfde dag kondigde Hij ook de verwoesting van Jeruzalem aan. Die tafels zijn de uitbeelding van het Jodendom en die liggen vol drek.

Paulus gebruikt in Filipp. 3 hetzelfde woord. Hij heeft alle dingen die met het Jodendom te maken hadden en waarin hij zo goed was voor schade en drek geacht. Waar haalt hij toch ineens het woord drek vandaan? Uit Jesaja 28 natuurlijk.

Men kan niet iets voor God doen, om van Hem wat terug te krijgen.

In Kol. 2: 8 zegt Paulus: 'Ziet toe, dat niemand u als een roof vervoere door de filosofie, en ijdele verleiding, naar de overlevering der mensen, naar de eerste beginselen der wereld, en niet naar Christus'. Daar gaat het over. Zorg dat die tafel schoon is. Het liefst alles eraf, laat de Heer hem maar vullen. De tafel des Heeren is ook door Hem gedekt en Hij legt er wat op. Dat is de essentie daarvan. Wij nodigen de Heer niet aan onze tafel, maar Hij nodigt ons aan Zijn tafel.

In Jes. 28: 10 staat dat die tafel vol uitpuwsel en drek een beeld is van de wet.

- 10 Want het is gebod op gebod, gebod op gebod, regel op regel, regel op regel, hier een weinig, daar een weinig.

De tafel is vol met religieuze instellingen, maar het is schade en drek. Het moet weg, opdat men Christus zou gewinnen. Dat het over onze tijd gaat, wordt bevestigd in vers 11...

- 11 Daarom zal Hij door belachelijke lippen, en door een andere tong tot dit volk spreken;

Dit vers wordt in Hand. 2 en 1 Kor. 14 aangehaald, waar gezegd wordt dat de Heer in onze dagen, terwijl de zaligheid van het joodse volk is weggenomen, het Evangelie nu aan het joodse volk in heidense talen tot hen gepredikt wordt.

In Psalm 69 staat in de volgende verzen een uitspraak die op Judas van toepassing wordt gebracht.

Psa. 69: 26 Hun paleis zij verwoest; in hun tenten zij geen inwoner.

Dit wordt in hand. 1: 20 aangehaald in verband met Judas. Zijn woonstede worde woest gelaten. Hier staat 'zijn paleis zij verwoest'. Waar dit vers in Hand wordt toegepast op Judas, zal het duidelijk zijn dat op hoger niveau dit toegepast wordt op Juda, op heel het Joodse volk, waarvan Judas de uitbeelding was.

Terug naar Rom. 11.

Nu krijgen we vanaf vers 11 weer zo'n samenvatting.

- 11 Zo zeg ik dan: Hebben zij gestruikeld, opdat zij vallen zouden? Dat zij verre; maar door hun val *is* de zaligheid den heidenen *geworden*, om hen tot jaloersheid te verwekken.

Was het de bedoeling dat zij zouden vallen? Na de uitspraken in Psalmen en Jesaja zou je kunnen denken dat God gewild heeft dat het Joodse volk zou struikelen, omdat daar immers staat (en dus lang van tevoren aangekondigd) dat zij zouden struikelen. Dat is een misverstand dat ook bestaat in verband met andere profetieën. Dan staat er dat dit of dat gebeuren zou en dus wil God dat zo. Maar dan verwacht men de wil van God met de voorkennis van God.

Maar nee, het was niet Gods bedoeling dat zij zouden struikelen, maar het is wel gebeurd. Maar raad es wat? Ging het toen mis? Nee, want door hun val is de zaligheid den heidenen geworden, om het Joodse volk tot jaloersheid te verwekken. Dat is een thema dat al vele malen voorbij is gekomen. Daar draait het allemaal om. Wat het Joodse volk afwees is naar de heidenen gegaan. Wat het Joodse volk maar niet vond, omdat het verkeerd zocht, is bij de heidenen terechtgekomen. Zelfs bij heidenen die van nature doen de dingen die der wet zijn. De zaligheid werd van de Joden weggenomen en gegeven aan een ander volk dat wel zijn vruchten voortbrengt (Matth. 21: 43). De afkondiging aan het eind van de Bijbelse geschiedenis is: 'Het zij u dan (de samenvatting van de voorgaande 28 hoofdstukken) bekend dat de zaligheid naar de heidenen gegaan is en die zullen horen (Hand. 28: 28). Het is niet de aankondiging van

wat op dat moment zou gaan gebeuren, maar het concludeert dat het inmiddels gebeurd is.

Door hun val is de zaligheid den heidenen, om hen tot jaloersheid te verwekken. Paulus grijpt weer terug op Rom. 10: 19, waar staat dat zij door Lo-Ammi tot jaloersheid verwekt zouden worden. Daar wijst Paulus naar terug hier in Rom. 11: 11. Die zaligheid is bij de heidenen terechtgekomen en de heidenen zouden de Joden tot jaloersheid verwekken en daarmee tot toorn.

- 12 En indien hun val de rijkdom is der wereld, en hun vermindering de rijkdom der heidenen, hoeveel te meer hun volheid!

Hun volheid blijkt het tegenovergestelde te zijn van hun val en hun vermindering. Hun val en of vermindering is hun ongeloof.

Als hun ongeloof al tot rijkdom der wereld is, hoeveel te meer zal hun volheid dan wel niet tot rijkdom voor de wereld zijn? Hiermee wordt vooruitgegrepen op de toekomstige bekering van het Joodse volk, want die zal zijn tot rijkdom der wereld. De bekering van het Joodse volk zal uiteindelijk tot gevolg hebben de openbaring van het koninkrijk van Christus onder het nieuwe Verbond, over de aarde en over alle volkeren. In onze dagen ontstaat alleen nog maar de Gemeente uit de volken. In de toekomst, na de bekering van het Joodse volk, zullen alle volken in het Koninkrijk gebracht worden en zal het vol zijn van kennis des Heeren. Hun volheid dus. De volheid der heidenen uit vers 25 spreekt over de Gemeente, want wij zijn de volheid der heidenen. Wij zijn immers de gelovigen uit de heidenen. Hun volheid uit vers 12 heeft betrekking op de gelovige Joden in de toekomst. Die twee worden tegenover elkaar gesteld, maar er zitten nogal wat verzen tussen, wat het wat lastig maakt.

- 13 Want ik spreek tot u, heidenen, voor zoveel ik der heidenen apostel ben; ik maak mijn bediening heerlijk;

Deze brief is dus geschreven aan gelovigen in Rome, die primair bestonden uit gelovigen uit de heidenen. De brief werd dus niet bezorgd ten huize van A'quila en Priscilla, want dat was een Gemeente die voornamelijk uit Joden bestond. Het is veel waarschijnlijker dat de brief werd afgeleverd in het Palatium Britannicum, het Britse paleis dus, want dat was het domicilie van de Gemeente uit de heidenen in Rome.

Ik spreek tot u, heidenen. Tot het Britse paleis nota bene!

- 14 Of ik enigszins mijn vlees tot jaloersheid verwekken, en enigen uit hen behouden mocht.

Voor zoveel ik een apostel der heidenen ben, maak ik mijn bediening heerlijk, door enigszins mijn vlees tot jaloersheid te verwekken en enigen uit hen te

behouden. Zo staat het er niet precies, maar het is wel wat er staat. Paulus wilde zijn vlees tot jaloersheid verwekken en enigen uit hen behouden. Hij zou ongetwijfeld wel allen hebben willen behouden, maar dat kon hij niet en bovendien had hij net al gezegd dat er slechts sprake is van een overblijfsel. Bovendien zou hij zijn maagschap naar het vlees tot jaloersheid verwekken. Het zou de kroon op z'n werk zijn door enigen uit de Joden voor Christus te winnen. Daar gaat zijn verlangen naar uit. Hij zegt dit tot de heidenen. Er zitten twee haken en ogen aan. De ene is dat hij zegt of hij enigszins van zijn vlees tot jaloersheid zou verwekken. Als we dit vers naast Rom. 10: 19 leggen, dan zouden het toch heidenen zijn die de Joden tot jaloersheid zouden verwekken? Hoe kan het dan dat Paulus zegt dat hij dat zou doen? Die vraag laten we eerst even liggen.

Voor zoveel ik der heidenen apostel ben. Dat wil zeggen dat hij tot op zekere hoogte der heidenen apostel is. Helaas is de algemene gedachte dat Paulus apostel der heidenen is en dat hij dus het Evangelie predikte aan heidenen. De klassieke opvatting is dat hij speciaal het Evangelie naar de heidenen zou brengen, want de anderen deden dat natuurlijk ook. Maar dat is domweg niet Bijbels. Wij weten namelijk, omdat het in de Bijbel staat, wie van de apostelen officieel het Evangelie naar de heidenen zou brengen. Baronius zei dat Petrus de deur naar de heidenen heeft opengezet en Paulus en de andere apostelen zijn vervolgens door die deur gegaan. Hij heeft groot gelijk, want in Hand. 15, waar de apostelen eenmaal officieel bij elkaar zijn gekomen in Jeruzalem, inclusief Paulus, in aanwezigheid van de Gemeente daar in Jeruzalem, krijgt eerst Paulus het woord om verslag uit te brengen van zijn eerste zendingsreis. Op die reis bracht hij het Evangelie aan Joden in andere delen van de wereld. Die kwamen in het algemeen niet tot geloof, maar de heidenen die er lucht van kregen kwamen wel tot geloof. Paulus kon het ook niet helpen. De vraag was toen of de heidenen die tot geloof gekomen waren nu ook onder de Joodse beginselen moesten leven. Petrus deed daar toen een uitspraak over en hij zei dat Paulus het woord gevoerd had, maar dat hij (Petrus) in deze kwestie het laatste woord had, omdat dit zijn afdeling was. Hij zei...

Hand. 15: 7 Mannen broeders, gij weet, dat God van over langen tijd onder ons *mij* verkoren heeft, dat de heidenen door mijn mond het woord des Evangelies zouden horen, en geloven.

Petrus dus. Allereerst denk je dan terug aan het huis van Cornelius, de heiden, waar hij van God naartoe moest. Daar voelde hij eigenlijk helemaal niets voor, maar toch ging hij erheen. Hoe dan ook, Cornelius en zijn huis kwamen tot geloof. Bovendien ontvingen ze demonstratief de Heilige Geest, zodat niemand er onderuit kon dat het zo was. En of Petrus het nu leuk vond of niet, hij moest ze wel dopen.

Van over lange tijd. God had al ver van tevoren geregeld dat Petrus het Evangelie naar de heidenen zou brengen.

Als die prediking aan de heidenen het specifieke is aan Petrus, wat is dan het specifieke aan de apostel Paulus. In tegenstelling tot alle andere apostelen was Paulus een Romein. Hij had het Romeins staatsburgerschap. En dus was hij een heiden. Paulus als heiden, predikt overal waar hij komt de boodschap van het Evangelie aan de Joden. Paulus is de heiden die officieel en in de praktijk juist het Evangelie aan de Joden bracht.

Wie zou ook alweer de Joden tot jaloersheid verwekken? Een heidens volk. De vraag is dus: noem eens een heiden die dat deed? Paulus dus. Dat zegt hij ook. Hij zou zijn bediening heerlijk maken, door enigen van zijn vlees tot jaloersheid te verwekken en enigen uit hen te behouden.

Der heidenen apostel = een tweede naamvalsvorm. Er zijn wel zeven tot negen mogelijke toepassingen van zo'n genitivus. Wij kennen die tweede naamvalsvorm niet meer en daarom hebben we maar afgesproken dat we 'der' altijd vertalen naar 'van de'. Dan wordt het dus: apostel van de heidenen. Het Koninkrijk der hemelen = het Koninkrijk van de hemel. De Engel des Heeren = de Engel van de Heer. Maar het is niet de Engel van de Heer, maar de Engel namelijk de Heer. Het Koninkrijk is niet het Koninkrijk, namelijk de hemel, maar het Koninkrijk uit de hemel, want dan noemt men dat een genitivus van oorsprong. Apostel der heidenen is ook niet apostel van de heidenen, maar een apostel uit de heidenen. Hij is een heiden die het Evangelie predikt. De Messias der Joden = de Joodse Messias.

Paulus was dus een heidense apostel. Het laatste deel van Paulus' leven is hij met grote nadruk een Romein. Eigenlijk vanaf zijn gevangenneming in Jeruzalem. Daar gedroeg hij zich als Jood, maar dat pakte helemaal verkeerd uit. Daarna wordt hij een Romein en wordt een Romeinse gevangene en beroept zich op de keizer, wordt naar Rome afgevoerd, schrijft daar brieven aan diverse Gemeenten. Hij stierf zelfs als Romein de marteldood, alleen staat dat niet meer in de Bijbel. Hij noemde zich een Romeinse mens.

Wij lezen over de Gemeente dat het een koninklijk en priesterlijk volk is, een verkregen volk, in plaats van het Joodse priesterlijk volk. Wat zou het Joodse volk als priester doen? Het Woord Gods prediken aan de heidenen. Maar het Joodse volk is ongelovig en dus wordt het Woord Gods toebetrouwd aan de heidenen. Wat zouden die heidenen ermee moeten doen? In de eerste plaats dat Woord prediken aan de Joden. Dat is de verantwoordelijkheid van de Gemeente als koninklijk en priesterlijk volk. Als het goed is doen wij dat dus. En waar Paulus voorbeeld is voor heel de Gemeente, stellen we vast dat hij een heiden is, die als voorbeeld van de Gemeente het Evangelie predikt aan de Joden, om enigen uit hen te behouden.

Aan de andere kant was Paulus ook een Jood, uit de stam van Benjamin, maar dat aspect van zijn persoon heeft hij allemaal voor schade en drek geacht. Daar wilde hij niets meer mee te maken hebben, opdat Hij Christus mocht gewinnen. Dat was nu juist die drek op de tafel. Die tafel zou ontruimd worden en dus bleef Paulus op grote afstand van het Jodendom.

In Rom. 15: 6 noemt hij zich een dienaar onder de heidenen. Ook dit betekent: behorend tot de heidenen. Rom. 16: 26 = onder al de heidenen, betekent ook weer behorend tot de heidenen. Belangrijk in dit verband is waarschijnlijk 1 Tim. 2: 7...

1 Tim. 2: 7 Waartoe ik gesteld ben een prediker en apostel (ik zeg de waarheid, ik lieg niet), een leraar der heidenen, in geloof en waarheid.

Leraar der heidenen = heidense leraar. Natuurlijk was hij ook leraar van de heidenen, maar van de Joden net zo goed. Hoezo spreekt hij de waarheid en liegt niet? We geloven toch zo wel dat hij een leraar was van de heidenen. Maar hij zei dat hij een heidense leraar was, dat was tamelijk ongehoord, want de andere apostelen waren allemaal Joden.

Zie ook 1 Tim. 1: 11; Hand 13: 47.

De heidense gelovige heeft als hoogtepunt in zijn bediening de bekering van een Jood. Later in Rom. 11 staat dat het de bedoeling is dat deze ongehoorzamen van de Gemeente barmhartigheid zouden verkrijgen. Onze zaligheid is tot ons gekomen vanuit het Joodse volk. Dus hebben we min of meer de verplichting aan het Joodse volk om hen die zaligheid voor te houden. Zij hebben het ons niet voorgehouden, omdat ze ongelovig waren, maar niettemin is de zaligheid uit de Joden en kwam bij ons terecht. In onze dagen zijn de rollen omgedraaid. Wij, gelovigen uit de heidenen, hebben de verantwoordelijkheid dat Woord Gods, waaruit wij zijn wedergeboren, te prediken aan dat Joodse volk, hen tot jaloersheid te verwekken en enigen uit hen te behouden.

15 Want indien hun verwerping de verzoening is der wereld, wat zal de aanneming wezen, anders dan het leven uit de doden?

Paulus spreekt over een toekomstige bekering van Israël, waarbij hij het heeft over de verwerping in onze dagen, waarbij het enigszins twijfelachtig is wat er dan verworpen werd. Je kunt erin lezen dat Israël zelf verworpen werd, maar je kunt het ook lezen als hun verwerping van de Messias. Dan zijn zij degenen die verwerpen en is de Messias Degene Die verworpen werd. Hoe dan ook, het maakt niet zoveel uit, want we weten toch wel waar het over gaat. Deze twee dingen horen samen.

De verwerping heeft in ieder geval met hun ongeloof te maken. Die is de verzoening der wereld, zoals hun val in vers 12 de rijkdom der wereld werd genoemd en hun vermindering de rijkdom der heidenen. Hun val was weliswaar niet de bedoeling, maar die heeft wel tot gevolg dat de zaligheid den heidenen geworden is, om hen (de Joden) tot jaloersheid te verwekken. Zij worden weer aangenomen door de Heere Jezus Christus, omdat zij alsnog Hem zullen aannemen. Dit betekent niet dat de bekering van Israël de Jongste Dag tot gevolg heeft, of dat zomaar mensen wedergeboren worden, want dat gebeurt altijd en dus gaat het om leven uit de doden voor Israël zelf. Dit lijkt te maken te hebben met de profetie over het dal der dorre doodsbeenderen uit Ezech. 37, waarin het er uiteindelijk op uitdraait dat die beenderen levend worden. Deze beenderen zijn het ganse huis Israël. Dat is de uitdrukking die Petrus gebruikt op de Pinksterdag, als hij zegt: 'Zo wete dan zekerlijk het ganse huis Israëls, dat God Hem tot Heere en tot Christus gesteld heeft, deze Jezus Die gij gekruist hebt'.

Het ganse huis Israël zijn alle stammen van Israël. Zij worden weder levend. De Joden hebben daar het idee aan overgehouden dat als de Messias komt, alle graven zullen opengaan en daarom laten velen zich voor een aanzienlijk bedrag begraven op de Olijfberg, want als de Messias komt en zij worden opgewekt, dan staan ze meteen helemaal vooraan. Dat idee berust op het misverstand dat de (weder)komst van de Messias lichamelijke opstanding uit de dood tot gevolg heeft. Maar daar spreekt Ezech. 37 niet over. Het spreekt over de wedergeboorte van Israël als volk. Ik zal u uit uw graven doen opkomen, o Mijn volk'. Israël wordt geacht begraven te zijn onder de volkeren en 'Ik zal u uit uw graven doen opkomen' komt overeen met 'Ik zal u weder verzamelen uit al de volken waarheen Ik u verdreven heb'. En dus zal de Israëlitische natie wedergeboren worden.

Leven uit de doden = opstanding uit de dood, waarbij nog niet allen uit de dood opstaan. Maar, zoals gezegd, het gaat niet over lichamelijke opstanding, maar om de nationale wedergeboorte van het volk Israël. Hun aanneming is hun nationale wedergeboorte. Daarmee is deze retorische vraag ineens beantwoord, want in de toekomst zal Israël alsnog verzameld worden en door de Messias het land ingebracht worden. Israël zal tot bekering komen. In onze dagen enigen uit hen. Die worden in de praktijk toegevoegd aan de Gemeente, zodat Israël in onze dagen niet langzaam tot geloof komt, maar die gelovigen bijdragen aan de totstandkoming van de Gemeente, die verzameld wordt uit alle volken, eerst de Jood en de Griek en dus uit Jood en heiden.

- 16 En indien de eerstelingen heilig zijn, zo is ook het deeg *heilig*, en indien de wortel heilig is, zo zijn ook de takken *heilig*.

De eerstelingen zijn dat overschot, dat overblijfsel, van de eerste verzen van dit hoofdstuk. Gelovigen in onze dagen zijn overtollig, overgeschoten, ontkomenen, achtergeblevenen. Zij zijn enkelingen, een minderheid, maar wel degelijk eerstelingen. Dat zijn degenen die tevoren verordineerd zijn tot zoonstelling uit Rom. 8. Dat was bestemd voor Israël en het is bestemd voor de Gemeente. Wij zijn eerstelingen daarvan.

Wij zijn heilig, gewijd aan de dienst van God. De eerstelingen zijn duidelijk de eerste vruchten van de oogst, waarvan een deeg bereid wordt, volgens de Levietische voorschriften. Van dat deeg worden twee broden gebakken, die op het feest van de eerstelingenbroden (het Pinksterfeest) bewogen zouden worden in de handen van de priester voor het aangezicht des Heeren. Die gebeurtenis viel dus samen met de Pinksterdag van Hand. 2, waar in de praktijk sprake is van het ontstaan van de Gemeente. De twee eerstelingenbroden zijn een beeld van de Gemeente. Waarom twee eerstelingenbroden als het maar één Gemeente is? Omdat een eerstgeborene nu eenmaal dubbel telt. De eerstgeborene krijgt een dubbel deel. Daarom is eerstgeborene = bechur = 2. 20. 200.

Als de eerstelingen heilig zijn, zo is ook dat wat daaruit voortkomt heilig. Daarom is het deeg dus ook heilig. Vervolgens schakelt Paulus over op een ander beeld, die van een boom. Als de wortel heilig is, dan zijn de takken het ook. Het gaat nu over een boom met een kleine oorsprong, waaruit iets ontwikkeld wordt. In het Oude Testament werd het koninkrijk van Babel beschouwd als een boom (Dan. 4). In Matth. 13 is het Koninkrijk der hemelen gelijk aan een boom. In Jozua 9 gingen de bomen eens heen om zichzelf een koning te kiezen. Toen vroegen ze of er kandidaten waren voor het koningschap. Bomen zijn dus de uitbeelding van koninkrijken, van volken. Een volk begint met een wortel, dan een stam. Dan heb je dus een stamboom, een volk. Maar een volk is een koninkrijk. Een boom is een familie, maar als een boom groot wordt, dan heet het hoofd van de familie ineens een koning. Wat Israël betreft begon het met Abraham, Izak en Jakob. Dan vertakt het zich. De boom krijgt twaalf takken, misschien wel dertien.

Onder het Nieuwe Verbond begint dit Koninkrijk met de Heere Jezus Christus. Hij kreeg dat opstandingsleven, maar daarna geeft Hij dat leven aan nog veel meer en zo ontstaat een boom. Dat is het Koninkrijk van Christus. Daarvan zijn wij inderdaad eerstelingen.

Hier is het dus een veelzijdig beeld. Wat precies de wortel is en de stam, doet hier weinig ter zake. Er wordt hier alleen gezegd, dat als de wortel heilig is, de takken dat ook zijn.

- 17 En zo enige der takken afgebroken zijn, en gij, een wilde olijfboom zijnde, in derzelver *plaats* zijt ingeënt, en des wortels en der vettigheid des olijfbooms mede deelachtig zijt geworden,

Het verhaal begint met die ene boom, die heilig is. Van die boom zijn takken afgebroken. Dan is er sprake van een andere boom. Daarvan worden takken afgehaald en geënt op de lege plaatsen in de eerste boom.

Het blijkt over twee olijfbomen te gaan. De één tam en de ander wild. De heilige boom, waarvan de takken afgesneden zijn, is blijkbaar een vruchtbare boom. Dat heet in de Bijbel meestal een olierijke olijfboom. In de praktijk was olijfolie de enige olie die men in de oudheid had. Een goede olijfboom bracht niet maar olijven voort, maar daaruit ook olijfolie. Dat is de olie waarmee koningen en priesters en eventueel profeten gezalfd werden. Olijfolie wordt beschouwd als geestelijk leven, van eeuwig leven, want olijfbomen hebben een zeer sterk regeneratief vermogen. Je zou zeggen dat regeneratie wedergeboorte betekent, maar men gebruikt de term voor het proces waarbij afgestorven cellen in zo'n boom vervangen worden met even goede nieuwe cellen. Dat is in ons lichaam niet zo. Daar komen ook nieuwe cellen in de plaats van oude, maar die zijn minder goed dan de voorgaande. Dan is er dus sprake van degeneratie, van aftakeling. In principe gaat een olijfboom niet van ouderdom dood. Ze zijn een beeld van eeuwig leven. Zalving is een beeld van het ontvangen van de Heilige Geest.

Van de tamme olijfboom worden takken afgebroken, de takken van een wilde olijfboom komen daarvoor in de plaats.

De overeenkomst tussen deze twee bomen is dat het allebei olijfbomen zijn. Het verschil is dat de ene een tamme olijfboom is en de andere een wilde. De tamme wordt geacht vrucht voort te brengen, de wilde daarentegen brengt normaal gesproken geen vrucht voort.

Zo kennen we ook tarwe, in de gelijkenis van het onkruid. 's Nachts komt de vijand en die zaait dan onkruid, maar in werkelijkheid zaait hij zizanion. Dat is wilde tarwe. Dat is een plant die eruit ziet als tarwe, maar die geen tarwe voortbrengt. Toen vroeg men aan de Heer of ze het onkruid eruit moesten trekken, maar dat moest niet, want dan zou misschien ook de tarwe eruit getrokken worden. In de tijd van de oogst is het verschil wel te zien.

Zo heb je ook nog de tamme- en de wilde vijgenboom. Bij gelegenheid was er een tamme olijfboom, maar er groeide niets aan die boom. Toe vervloekte de Heer die boom. Bij een andere gelegenheid was er een wilde vijgenboom en daar zat een belastingambtenaar in, Zachéüs.

We kennen ook nog de wijnstok en de wilde wijnstok, een kolokwint.

Waar is de olijfboom, ongeacht of hij tam of wild is, in de Bijbel een beeld van? Als je het kort zegt, van een getuige van de Heer (Zach. 4; Openb. 11).

In Zach. 4 heb je twee olijfbomen met leidingen, die de olijfolie zomaar zonder tussenkomst van mensen in een reservoir leiden. Vanuit dat vat stroomt de olijfolie, ook zonder tussenkomst van mensen in een kandelaar en laat dus de kandelaar branden. Tegenwoordig is dat heel normaal met al die gas- en waterleidingen, maar vroeger moest je steeds bijvullen. Hier wordt dus uitgebeeld dat zonder tussenkomst van een mens de kandelaar via de olie van de olijfbom brandende bleef. Toen Zacharías vroeg wat dat te betekenen had, zei de Heer: 'Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden'. Met andere woorden, niet door menselijke activiteit, maar door de werking van de Geest Zelf blijft er Licht branden. Dit spreekt in de eerste plaats over deze tegenwoordige tijd, maar ook over de dagen van de grote verdrukking, waarin de Heer Zijn werk zou doen en waarin de Geest actief zou zijn.

In Openb. 11 gaat het over de twee getuigen, waarvan staat: 'Deze zijn de twee olijfbomen en de twee kandelaren, die voor de God der aarde staan'. Met andere woorden, zij zijn een beeld van de twee getuigen, want door hen wordt de Geest, of het eeuwige leven, doorgegeven, of aangereikt. Vandaar dat je het ook wat algemener kunt zeggen, dat olijfbomen een beeld zijn van priesterschap, omdat priesters getuigen zijn. De priesterlijke dienst bestaat er immers uit dat zij het Woord van God bewaren en verkondigen en doorgeven. Vandaar dat de olijfbom in de eerste plaats een beeld is van Christus Zelf, maar daarna ook van allen die in Hem zijn en dus is de olijfbom een beeld van Zijn volk, van Israël, want Israël was een Koninklijk en priesterlijk volk, om te verkondigen de deugden des Heeren. Waar dat allemaal goed werkt en dus vruchtbaar is, hebben we te maken met een goede of tamme olijfbom. Zie ook Jer. 11: 14 – 17, waar staat dat de olijfbom een beeld van Israël is; Hos. 14: 6, 7; Deut. 28: 40; Jes. 17: 6; Deut. 24: 20. Uit die Schriftplaatsen kun je afleiden dat de olijfbom een beeld van Israël is. Hoe dan? Wel, de olijfbom brengt olie voort, vettigheid, als uitbeelding van de Geest. Dat zou Israël voortbrengen, want via Israël wil God Zijn zegeningen, Zijn eeuwig verbond en degelijke tot stand brengen en aanreiken aan heel de mensheid.

Als er takken van die boom worden afgesneden, dan is dat het Joodse volk van die dagen, omdat zij ongelovig zijn. Die takken breken af. Ze verliezen de band met de stam en met de wortel en daarmee ook met de vaderen. De gezindheid van de vaderen zal gebracht worden tot de kinderen = de gezindheid van Abraham, Izak en Jakob, hun onderwerping aan het Woord van God, zal gebracht worden aan de laatste generaties van Israël.

Als de tamme olijfbom een beeld is van het vruchtbare deel van Israël, dan is dus de wilde olijfbom een beeld van het onvruchtbare deel van Israël en dus van de tien stammen van Israël. Als je dat niet wilt zien, dan kom je in de volgende verzen vanzelf in de problemen. Het idee is dat de takken van de

wilde olijfboom een positie ontvangen op de stam en de wortel van de tamme olijfboom. De tien stammen krijgen deel aan de zegeningen die bestemd waren voor de twee stammen van Israël. De twee stammen bleefden die zegeningen niet. Dat zijn de afgebroken takken. Daardoor zou je eventueel nog net kunnen denken aan de Joodse wortels van het christendom, maar dat is op het randje. In werkelijkheid ligt de situatie historisch gezien natuurlijk heel anders, want het christendom is ontstaan buiten het Jodendom om. Het is eerder de wortels van Abraham, Izak en Jakob, maar zij waren geen Joden. De zegeningen waaraan de Gemeente deel heeft gekregen, waren de zegeningen die God aan Abraham, Izak en Jakob beloofd had, niet aan de Joden. Het christendom vind je juist bij de takken van de wilde olijfboom. Zij zijn de vettigheid der olijfboom mede deelachtig geworden. Maar het is tegennatuurlijk.

- 17 En zo enige der takken afgebroken zijn, en gij, een wilde olijfboom zijnde, in derzelver *plaats* zijt ingeënt, en des wortels en der vettigheid des olijfbooms mede deelachtig zijt geworden,

gij = de heidenen uit vers 13 en dus niet willekeurig heidenen, maar heidenen die afkomstig zijn van de wilde olijfboom en dus van de tien stammen van Israël.

- 18 Zo roem niet tegen de takken; en indien gij daartegen roemt, gij draagt den wortel niet, maar de wortel u.

We zouden niet hoogmoedig zijn ten opzichte van de Joden of zelfs de gelovigen uit de Joden, want we zijn als het ware maar vreemdelingen, omdat we op die tamme boom geënt zijn. Die boom draagt ons en niet andersom.

- 19 Gij zult dan zeggen: De takken zijn afgebroken, opdat ik zou ingeënt worden.

Je zou je kunnen verbeelden dat je belangrijk bent en dat de Joden zijn afgebroken ter wille van ons. Dat maakt ons belangrijker dan de Joden. Dat is misschien dan wel zo, maar dan zouden we ons realiseren...

- 20 Het is wel; zij zijn door ongeloof afgebroken, en gij staat door het geloof. Zijt niet hooggevoelende, maar vrees.

Zij zijn door hun ontrouw, hun ongeloof, afgebroken. Wij staan alleen maar door het geloof. Dat is dus geen verdienste. Men zou daarom geen hoge dunk van zichzelf hebben, maar nederig zijn en dienstbaar.

- 21 Want is het, dat God de natuurlijke takken niet gespaard heeft, *zie toe*, dat Hij ook mogelijk u niet spare.

Hier raakt men gewoonlijk in de problemen, want als deze ingeënte takken op de tamme olijfboom de uitbeelding zouden zijn van de gelovigen, van de wedergeboren mensen, namelijk van de Gemeente en weer afgebroken kunnen worden, dan zou dat betekenen dat de Gemeente dus alsnog verloren kan gaan en anders wel leden van de Gemeente.

- 22 Zie dan de goedertierenheid en de strengheid van God; de strengheid wel over degenen, die gevallen zijn, maar de goedertierenheid over u, indien gij in de goedertierenheid blijft; anderszins zult ook gij afgehouden worden.

Dat is problematisch, want de Gemeente kan helemaal niet afgehouden worden. Als je eenmaal wedergeboren bent, dan kun je niet meer verloren gaan. Anders kom je terecht bij de zogenaamde leer van de afval der heiligen. Het gaat niet over gelovigen, maar over de tien stammen in het algemeen en dat zijn heidenen. Zij nemen de plaats in van het Joodse volk.

Wij zeggen gemakshalve dat de Gemeente in de plaats van Israël gekomen is, maar het is niet de Gemeente die de plaats van Israël inneemt, maar de tien stammen die de plaats van de twee stammen innemen. Die tien stammen worden beschouwd als een priesterlijk volk. Voor zover het Joodse volk een priesterlijk volk was en dus het Israël Gods, betekent dit in de praktijk dat dit priesterlijke volk slechts gevormd wordt door de gelovigen daaruit. Je kunt wel zeggen dat je tot dat priesterlijke volk behoort, maar als je geen priesterlijke functie vervult, heb je niet eens het recht om dat te zeggen. Dan zou je moeten beantwoorden aan de hoedanigheden van dat volk en aan de verantwoordelijkheden van dat volk. Strikt genomen is een ongelovige Israëliet geen Israëliet, net zomin dat een ongelovige Jood een Jood is, maar dat stond al in Rom. 2.

In onze dagen zijn de Kelto-Angelsaksische volken dat priesterlijke volk, maar in de praktijk zijn het alleen de gelovigen daaruit. En als die Kelto-Angelsaksische volken in het geloof niet blijven, worden ook zij op hun beurt afgesneden. Dat gaat ook inderdaad gebeuren. In onze dagen kun je rustig stellen dat er van die priesterlijke functie bij de Kelto-Angelsaksische volken weinig is overgebleven. Je kunt bijvoorbeeld Nederland nauwelijks nog een christelijk land noemen. En als je het op regeringsniveau zoekt (en de Heer doet dat), dan vind je daar helemaal niets meer van terug. Het koningshuis is officieel nog wel christelijk, maar hoe christelijk is het? Het kabinet is het in elk geval helemaal niet meer.

Het was het Joodse volk, dat bij monde van de hogepriester, de hoogste gezagsdrager binnen het Joodse volk en dus bij monde van heel het Sanhedrin en dus de hoogste gezagsinstantie van het Joodse volk, die de Heere Jezus verwierp. En dus was het Joodse volk officieel ongelovig, ongeacht of er onder de Joden gelovigen waren. Het was dus officieel ongelovig en dus is het officieel uit het ambt ontzet. Op dezelfde wijze zijn officieel de tien stammen in dat ambt gezet, omdat nu eenmaal het koningshuis van Jozef in die tijd tot geloof kwam. Dat staat inderdaad niet in de Bijbel, maar er staat wel meer niet in de Bijbel wat toch waar is. Alle bronnen zeggen dat het Britse volk van alle volken het eerste was dat tot het christendom bekeerd werd, omdat nu eenmaal het Britse koningshuis tot bekering kwam. Daar is geen enkele twijfel over. Waar dat Britse volk als eerste tot geloof kwam, ontving het meteen het eerstgeboorterecht en dus werd het in de priesterlijke functie gesteld. Dat werd ook al in het Oude Testament aangekondigd, dat Efraïm het eerstgeboorterecht onder het Nieuwe Verbond zou ontvangen.

In de toekomst zal Israël alsnog, maar in de eerste plaats het Joodse volk, in dit priesterambt geplaatst worden. Voor dat doel zal na de opname van de Gemeente het Evangelie exclusief aan de Joden in Jeruzalem gepredikt worden, opdat dat volk, niet alleen door de prediking, maar ook door de grote verdrukking, als eerste volk op heel de wereld de Naam de Heeren zal aanroepen. Dat is in de toekomst, maar dit betekent dat eerst dat priesterambt van de tien stammen in onze dagen moet worden afgenomen. Deze positie van Efraïm is inderdaad maar een tijdelijke aangelegenheid. In de praktijk berust dat priesterschap in onze dagen dus bij de gelovigen uit de tien stammen. En natuurlijk zijn daar Joden bij, maar die krijgen deel aan de zegeningen van Efraïm. Als een heiden deel kan krijgen aan de zegeningen van de Jood, dan kan het andersom dus ook. Vers 22 is dus een waarschuwing aan al die volken die officieel deel uitmaken van de tien stammen.

Als de Gemeente opgenomen wordt, blijven de tien stammen op aarde achter als ongelovig volk. Dan zijn ze dus meteen ook ontslagen uit het priesterambt. Zoals het eens het Joodse volk overkwam, zo zal het dan ook de tien stammen overkomen.

- 23 Maar ook zij, indien zij in het ongeloof niet blijven, zullen ingeënt worden; want God is machtig om dezelve weder in te enten.

Als het Joodse volk alsnog op regeringsniveau de Heere Jezus Christus zal aanvaarden, dan zullen zij, de afgebroken takken, teruggeplaatst worden op de tamme olijfboom en dus in hun oorspronkelijke positie.

God is machtig en heeft dus het recht om dat te doen.

- 24 Want indien gij afgehouden zijt uit den olijfboom, die van nature wild was, en tegen nature in den goeden olijfboom ingeënt; hoeveel te meer zullen deze, die natuurlijke *takken* zijn, in hun eigen olijfboom ingeënt worden?

Het gaat nog steeds over 'gij', de heidenen uit vers 13. Bedenk daarbij ook nog dat deze brief hoogstwaarschijnlijk bezorgd is in het Britse paleis in Rome. Die natuurlijke takken zullen weer ingeënt worden, want...

- 25 Want ik wil niet, broeders, dat u deze verborgenheid onbekend zij (opdat gij niet wijs zijt, bij uzelf), dat de verharding voor een deel over Israël gekomen is, totdat de volheid der heidenen zal ingegaan zijn.

Op talloze plaatsen in de Bijbel staat dat het Joodse volk verhard is geworden. Opdat gij niet wijs zijt bij uzelf = je zou niet eigenwijs zijn, maar het Woord van God is wijs.

Er staat nu niet meer 'gij heidenen', maar broeders.

De verharding is voor een deel over Israël gekomen. Dat is het Joodse deel. Israël is verhard geworden, maar in de eerste plaats is het maar een deel van het volk en in de tweede plaats blijft dat ook niet zo. Het is verhard geworden totdat.... Daar komt verandering in. Dat wijst erop dat de wilde takken alsnog zullen worden afgesneden en de tamme takken terug zullen geënt worden. Dat zijn gebeurtenissen die met elkaar samenhangen. De opname van de Gemeente hangt dus samen met de bekering van het Joodse volk.

Totdat de volheid der heidenen zal ingegaan zijn. Welke gebeurtenis is dat? Als de volheid der heidenen zal zijn ingegaan, dan zal die gedeeltelijke verharding van Israël verdwijnen.

Het ingaan van de volheid der heidenen = tot op dit moment werd tot heidenen gesproken, tot de wilde takken, die geënt zijn op de tamme boom. Het gaat hier nog steeds over de heidenen. Er staat niet 'totdat de heidenen zullen ingegaan zijn', ook niet 'totdat de heidenen zullen vol geworden zijn', maar 'totdat de volheid der heidenen zal ingegaan zijn'.

Even redekundig ontleden:

Het gezegde = zal ingegaan zijn.

Iets zal ergens ingaan. De volgende vraag zou kunnen luiden: Waar zullen zij ingaan? Dat staat er niet bij. De belangrijkste vraag is wat het onderwerp uit de zin is. Wie of wat gaat in? Niet de heidenen, maar de volheid. Welke volheid dan? Een heidense volheid, want als apostel der heidenen een heidense apostel betekent, dan betekent volheid der heidenen een heidense

volheid. Wat betekent dat dan? We kwamen in vers 12 al een volheid tegen. Daar gaat het over de volheid der Joden, die tegenover hun val staat. De volheid daar betekent hun bekering. Ze bereiken de vervulling (volheid) van hun bestaan, hun roeping als koninklijk priesterlijk volk. Dat bereiken zij door hun bekering. Als ze niet meer over de Steen vallen, maar bouwen op de Steen, of niet meer haasten. Dan gaat het in vers 25 dus over de heidenen die hun vervulling bereikt hebben. Het gaat dus over die heidenen die hun priesterlijke bediening hebben ontvangen. Dat zijn de tien stammen van Israël, maar in de praktijk de gelovigen daaruit en dan is dat dus de Gemeente. Tot wanneer blijft het Joodse volk dus verhard? Totdat de gelovigen uit de heidenen ingegaan zullen zijn. Waar zij ingaan wordt in de brief aan de Romeinen niet uiteengezet. Wij zouden de hemel ingaan, de heerlijkheid ingaan, de erfenis ingaan, het Koninkrijk ingaan. Dat is de opname van de Gemeente, wanneer we ons betere vaderland binnen zullen gaan. Als Israël in de toekomst tot zijn volheid komt, zal het gebracht worden in zijn vaderland, maar de Hebreeënbrief zegt dat wij een beter vaderland verwachten, namelijk de hemel zelf. Daar gaan wij in. Dat is logisch ook, want van een bekering van het Joodse volk kan geen sprake zijn zolang de Gemeente nog op aarde is en die priesterlijke functie vervult. Zolang dat zo is, wordt elke gelovige aan de Gemeente toegevoegd. Dat geldt ook voor elke Jood die tot bekering komt. Zo krijg je dus nooit een bekeerd Joods volk, maar wel de opbouw van de Gemeente. Op deze manier is het vanuit de context te verklaren. Er was al sprake van een volheid van de Joden, die verklaart wat de volheid uit de heidenen voor moet stellen, namelijk de Gemeente.

De andere manier om het te verklaren is door de uitdrukking 'volheid der heidenen' in de Bijbel op te zoeken. Misschien dat die uitdrukking nog ergens anders voorkomt. En ja, hij komt voor in Gen. 48. Niet in het Nederlands. Dat maakt het lastig om terug te vinden. In dit hoofdstuk zegt Jakob de zonen van Jozef, waarbij hij zijn handen kruiste, zodat Efraïm de zegen van het eerstgeboorterecht kreeg. Daarna zegende hij ook alsnog Manasse.

- Gen. 48: 18 En Jozef zeide tot zijn vader: Niet alzo, mijn vader! want deze is de eerstgeborene; leg uw rechterhand op zijn hoofd.
- 19 Maar zijn vader weigerde het, en zeide: Ik weet het, mijn zoon! Ik weet het; hij zal ook tot een volk worden, en hij zal ook groot worden, maar nochtans zal zijn kleinste broeder groter worden dan hij, en zijn zaad zal een **volle menigte van volkeren** worden.

Manasse werd als eerste geboren, maar hij kreeg niet het eerstgeboorterecht. Niettemin zou hij ook tot een volk worden en ook hij zou groot worden. Efraïm zou echter groter worden en zijn zaad zou tot een volle menigte van volken worden.

Volle menigte van volkeren = dat staat er niet precies. Volle menigte = volte. En dus een volte van volkeren, of volheid van volkeren. De vertalers hebben gemeend het te moeten invullen en hebben het woord menigte ingevuld, waardoor je de vergelijking met Rom. 11 mist.

Zijn zaad, het zaad van Efraïm, zal tot volheid van volkeren worden. Volken is de vertaling van goyim, namelijk heidenen. Het gaat dus over heidense volkeren. Efraïm zal tot volheid der heidenen worden. Bij alles wat we al weten staat er dus dat de Gemeente (dat is de volheid der heidenen) voort zal komen uit Efraïm. De Gemeente is een Gemeente van eerstgeborenen, met eerstgeboorterecht, geroepen tot zoonstelling. Wie uit Israël zou ook alweer het eerstgeboorterecht krijgen? Niet Juda, maar Efraïm en volgens het nieuwe Testament niet de Joden, maar de Gemeente. De Gemeente is dus de erfgenaam van Efraïm en dus drager van het eerstgeboorterecht.

Waar Efraïms vader Jozef was, betekent het dus dat de Gemeente niet gezegd wordt uit Juda, maar uit Jozef, via Efraïm. Daarom vind je in het Nieuwe Testament meteen op de eerste bladzijde iemand geïntroduceerd die Jozef heet. Niet onbelangrijk, want hij was de wettige vader van de Heere Jezus. Bij Zijn wedergeboorte heette Zijn vader ook Jozef, want Hij stond op uit het graf en in de hof en dus in het huis van Jozef van Arimathéa. Als uiteindelijk het Evangelie gepredikt gaat worden door een heidense apostel, wordt hij geïntroduceerd in dit werk en in zijn bediening door ene Jozef, wiens naam vrijwel direct veranderd wordt in Bárnabas. Dat is niet voor niets zo; dat is typologie. De belofte van eerstgeboorterecht aan Efraïm wordt vervuld in de Gemeente van vandaag. Als Juda in de toekomst het eerstgeboorterecht krijgt bij zijn bekering aan het einde van de 70e week van Daniël, dan moet het eerstgeboorterecht van Efraïm, die hem beloofd was, eerst in vervulling gaan. Dat moet na de opstanding van Christus gebeuren, want eerder is er geen erfenis te verdelen, maar vóór de bekering van het Joodse volk.

De juridische positie van de Gemeente ligt op één of andere manier verankerd in Efraïm en dat kan alleen maar als Efraïm, of de gezagdragende figuur binnen Efraïm als eerste sinds de opstanding van Christus tot geloof kwam. Dat is ook gebeurd en nog wel door de bediening van Jozef van Arimathéa. Hij ging stante pede na de opstanding van Christus naar Brittannië en heeft daar aan het Britse koningshuis het Evangelie gepredikt, met alle consequenties van dien. Dat moet wel zo gegaan zijn. Het is in overeenstemming met het profetische woord en met de Bijbelse symboliek.

Manasse wordt gepasseerd ten behoeve van de jongere broer Efraïm.

Manasse wordt via de typologie geïdentificeerd met Mosje = Mozes. Dat wil zeggen dat, als over Manasse gesproken wordt in het profetisch woord en in de geschiedenis, wordt bij hem gedacht aan Mozes. Die namen zijn ook bijna gelijk; het scheidt maar één letter. Bij Mozes mis je de 'n' in z'n naam. Dat is erg interessant, omdat aan de andere kant bij de geschiedenis van Efraïm uit hem Jozua voortkwam, de zoon van Nun. De zoon van de 50. Uit Manasse ontbreekt bij gelegenheid die nun. Er is zelfs in het Oude Testament een tekst waar Manasse staat, terwijl er in de grondtekst Mozes staat (Richt. 18: 30). Men heeft toen de naam van Mozes veranderd in Manasse, omdat men de uitspraak die daar gedaan werd niet netjes genoeg vond voor Mozes en hem daarom maar veranderd heeft in Manasse. De Joden hebben toen een kleine verhoogde nun ingevoegd uit eerbied voor Mozes. Dat is het officiële verhaal. Als je Manasse en Efraïm naast elkaar stelt, dan geldt Efraïm voor de Gemeente in onze dagen en Manasse voor het Joodse volk onder de wet. Het Joodse volk onder de wet wordt gepasseerd ten behoeve van Efraïm. Hij is de zoon van Nun en heeft die letter 'n' geërfd = 50 = staat voor de genade en de onzienlijke dingen. Er zit dus veel meer achter dan de oppervlakkige uitspraken doen vermoeden, ook in de vertaling.

Terug naar Rom. 11.

- 25 Want ik wil niet, broeders, dat u deze verborgenheid onbekend zij (opdat gij niet wijs zijt, bij uzelf), dat de verharding voor een deel over Israël gekomen is, totdat de volheid der heidenen zal ingegaan zijn.

De verharding is voor deel over Israël gekomen tot aan de opname van de Gemeente toe. Daarna zal door de twee getuigen in de eerste helft van de 70^e week van Daniël het Evangelie gepredikt worden aan het Joodse volk en in het bijzonder in Jeruzalem, zodat aan het einde van de 70^e week de hoogste Joodse gezagsdragers namens het Joodse volk de naam des Heeren aan zullen roepen en alzo zal het Joodse volk alsnog zalig worden. Dat staat ook in het volgende vers.

- 26 En alzo zal geheel Israël zalig worden; gelijk geschreven is: De Verlosser zal uit Sion komen en zal de goddeloosheden afwenden van Jakob.

Als het Joodse volk tot geloof komt zal Christus Zich melden in Sion en daar na enige tijd ook Zijn domicilie kiezen. Van daaruit zal het Evangelie gepredikt worden aan alle volkeren en zal er een nieuwe Israëlitische Staat gevestigd worden, van waaruit het Koninkrijk van de Messias zal uitgebreid worden naar alle volkeren. God verzamelt Zich nu een volk uit de heidenen voor Zijn Naam, gebaseerd op de beloften aan Efraïm, terwijl in de toekomst de beloften aan

en van Juda alsnog zullen gerealiseerd worden. God doet dus een werk in onze dagen, maar dat is een tijdelijke aangelegenheid. Dat is belangrijk om te zien, omdat velen binnen het christendom menen dat de kerk in de plaats van het Joodse volk gekomen is, maar ze willen niet zien dat de rollen in de toekomst weer zullen worden omgedraaid; althans hier op aarde.

De bekering van het Joodse volk zal het werk zijn van de Gemeente na de opname van de Gemeente. Dat is een niet zo bekende gedachte. Als wij als gelovigen sterven, dan gaan we naar de hemel en mocht de opname voor die tijd plaats vinden, dan zijn we verder voor altijd bij de Heer. Wat er daarna gebeurt, wordt over het algemeen niet zo over nagedacht. Wij worden echter in onze dagen voorbereid op onze toekomst bij de Heer. We zullen de eeuwigheid in ieder geval niet in ledigheid doorbrengen. Er wacht ons een taak. Die taak hangt samen met de zoonstelling waartoe we verordineerd zijn. Eén van die taken is dat de Gemeente in de eerste plaats verantwoordelijk is voor Israël. Daarom is één van de belangrijkste taken van de Gemeente nu het verkondigen van het Evangelie aan de Joden. We zouden Israël immers tot jaloersheid verwekken door de verkondiging van het Evangelie. Dat is nu zo, maar dat zal straks in de toekomst ook zo zijn.

De verharding is voor een deel over Israël gekomen, totdat de volheid der heidenen, de Gemeente, zal zijn ingegaan. Alzo zal geheel Israël zalig worden. 'Alzo' is natuurlijk heel belangrijk. We lezen er gemakkelijk overheen en doen vaak of er 'daarna' staat. Dat is ook de strekking, want pas na de opname van de Gemeente zal geheel Israël zalig worden.

Het zalig worden van geheel Israël hangt causaal samen met het ingaan van de volheid der heidenen. De opname van de Gemeente zal de bekering van heel Israël tot gevolg hebben. Dat is niet zomaar even uit te leggen, omdat dit samenhangt met heel het profetisch woord. Er zijn nogal wat profetieën die daar betrekking op hebben. Om het in een paar woorden te zeggen, de Gemeente zal na de opname een zodanige invloed hebben op de bekering van Israël, dat het inderdaad tot geloof zal komen. Dat is dan ook maar een overblijfsel en in de dagen van de grote verdrukking, maar niettemin zal geheel Israël zo op die manier zalig worden.

Maar hoe kunnen wij nu het Evangelie aan Israël prediken als we hier niet meer zijn? Ook aan ons wordt het Evangelie gepredikt en we denken dat het mensenwerk is, maar dat is niet zo. De Heer Zelf zou dat doen en Hij gebruikt daarvoor personeel. Engelen zijn gediensstige geesten die tot dienst uitgezonden worden om dergenen wil die de zaligheid beërven zullen (Hebr. 1: 14). Christus staat aan het hoofd van de engelen. Hij is de Aartsengel. Het werk Gods gebeurt ook vandaan vanuit de hemel, in de eerste plaats door de Heere Jezus Zelf en in de tweede plaats door Zijn hemelse personeel. Engelen zijn boodschappers, die ook nu hun werk doen. Wij zouden in de toekomst de

engelen gelijk wezen. Bovendien zegt Hebr. 12 dat wij zijn toegevoegd aan de tienduizenden engelen, wat betekent dat we dus hemelse boodschappers zijn en zullen zijn, die vanuit een hemelse positie het Woord Gods zullen bekendmaken en daarmee het werk Gods. officieel is dat nu al zo, maar na de opname van de Gemeente eindigt ons werk niet, maar begint die pas goed. In de dagen dat wij nog in het vlees zijn is het eigenlijk alleen maar oefening, training.

Alzo zal geheel Israël zalig worden = op deze wijze. In dit vers gaat het erover dat ooit een keer geheel Israël zal zalig worden, want volgens de eerste verzen van dit hoofdstuk is er in onze dagen slechts sprake van een overblijfsel. Een minderheid. In de toekomst echter zal geheel Israël zalig worden. Bovendien staat er achter: 'Gelijk geschreven is: De Verlosser zal uit Sion komen en zal de goddeloosheden afwenden van Jakob'.

Dat is een verwijzing naar Psa. 14: 7; Jes. 27: 9; Jes. 59: 20; Jer. 31: 31 – 34. Uit deze verzen destilleert Paulus deze zin. Hij citeert niet letterlijk een complete zin, maar wel de gedachte die achter die verzen zit.

27 En dit is hun een verbond van Mij, als Ik hun zonden zal wegnemen.

Dit is de algemene verwijzing naar oudtestamentische Schriftplaatsen, waarin het Nieuwe Verbond werd aangekondigd, onder welke de Heer de zonden en misdaden niet meer zou gedenken. Wij leven daar al onder, maar wat hier gezegd wordt is dat dit straks op geheel Israël zal worden toegepast, na de opname van de Gemeente, omdat in de toekomst heel Israël als volk onder dat Nieuwe Verbond geplaatst zal worden. Daarvoor is slechts sprake van de verzameling van een overblijfsel en daarmee van eerstelingen en dat is de Gemeente. Als dat voltooid is zal het werk aan Israël als zodanig, als volk voortgang vinden, met als gevolg dat de goddeloosheden van Jakob worden afgewend en dat de Verlosser uit Sion zal komen.

De term Sion is enigszins dubbelzinnig. In het Oude Testament wordt de komst van de Messias uit Sion aangekondigd, maar ook daar al heeft het een dubbele betekenis, want Hij komt uit Jeruzalem, maar Hij komt ook uit de hemel. Vandaar dat bij gelegenheid de Joden zeggen: 'Deze Jezus, wij weten vanwaar Hij komt. We hebben geleerd vanuit de Schriften dat als de Messias komt, niemand weet vanwaar Hij komt'. Dat klopt. Dit betekent dat ook zij begrepen hebben dat Sion een toch wat vage uitdrukking is. Het mag dan op Jeruzalem van toepassing zijn, maar toch zit er een diepere waarheid achter. En inderdaad, Hij komt ook uit de hemel, maar dat is een waarheid die de Joden tot op vandaag niet willen accepteren. Men kent Hem als de Zoon van David, wellicht ook als de Zoon van Jozef, maar dat Hij uit de hemel zou

komen als Zoon van God, heeft men vroeger nog wel enigszins verondersteld, maar sinds de christenen geloven dat Jezus de Messias is en dat Hij uit de hemel afkomstig is, hebben de Joden dat idee afgezworen.

Hij zal dus uit Sion komen en al de goddeloosheden van Jakob afwenden. Maar als de Messias komt, dan komt heel de Gemeente met Hem. Als de komst van de Messias de oorzaak is van de algehele bekering van het Joodse volk, dan betekent het dus ook dat de komst van de Gemeente met Christus oorzaak is voor de bekering van Israël. Dat heeft dan uiteraard te maken met het werk dat door Christus en de Gemeente gedaan wordt. De Heere Jezus Zelf maakt deel uit van de Gemeente, wat een omgekeerde manier is om het te zeggen. Hij is immers de Eersteling en het Hoofd van de Gemeente en wij zijn aan Hem toegevoegd. Als het dus gaat over de wederkomst van Christus, dan gaat het over de komst van de Gemeente. Daarvoor gaan wij Hem eerst tegemoet in de lucht (1 Thess. 4).

Geheel Israël = allen die daar nog van over zijn. Dat zijn de ontkomenen van het zwaard. Jer. 31: 2 zegt: 'Het volk der overgeblevenen van het zwaard heeft genade gevonden in de woestijn, Israël, als Ik heenging om hem tot rust te brengen'.

Als het Nieuwe Verbond met heel Israël gesloten wordt, dan is dat met een overblijfsel, dat genade gevonden heeft in de woestijn. Dat is in de woestijn van Edom, in Petra. Dat is buiten Jeruzalem en dus buiten de legerplaats. Daar zal Israël vergaderd worden en zal het oog in oog komen te staan met de Heere Jezus Christus en daar zal het definitief tot geloof komen.

In onze dagen is het nog niet zover en komt het ook niet zover, want in onze dagen zijn zij officieel vijanden. Zij zijn tegenstanders en tegensprekers.

- 28 Zo zijn zij wel vijanden aangaande het Evangelie, om uwentwil, maar aangaande de verkiezing zijn zij beminden, om der vaderen wil;

De Joden zijn dus niet het uitverkoren volk. Dat is een verkeerde formulering. Zij waren het en ze zullen het zijn, maar ze zijn het nu niet. Wij zijn het uitverkoren volk van God. Zij zullen het zijn, maar pas nadat wij er niet meer zijn. God zal hen alsnog verkiezen, omdat Hij Zijn beloften zal gestand doen. Zij zijn vijanden met betrekking tot het Evangelie.

Om uwentwil = in relatie tot u. Uiteraard niet omdat u het wilt. Ook niet omdat het onze schuld is, want zo leest men dat woord in Genesis. Als er staat: 'Zo zij het aardrijk vervloekt om uwentwil', dan leest men dat alsof het aardrijk vervloekt is omdat het onze schuld is. Maar het betekent: 'Zo zij het aardrijk vervloekt in relatie tot u'. Het aardrijk zal zich als vervloekt tot u gedragen. Als je wilt weten wat dat betekent, probeer dan meer eens een groentetuintje op te zetten. Voordat daar spinazie uit de grond komt, moeten

eerst alle doornen en distelen worden verwijderd en dan volgen er nog heel wat bewerkingen voordat het zover is.

Het Joodse volk is vijand van het Evangelie in relatie tot ons, maar omdat God het indertijd verkoren heeft zijn zij beminden, om der vaderen wil = in relatie tot hun vaderen. Dat maakt de verhouding tussen de gelovigen in deze dagen en het Joodse volk nogal tot een moeizame, omdat zij onze vijanden zijn en wij hun vrienden. Zij zijn beminden. Door wie dan? Door ons, om der vaderen wil. Wij hebben deel gekregen aan de zegeningen die voor Israël bestemd waren. Of we het nu hebben over de tien stammenkwesie of gewoon over heidenen, dat maakt in de praktijk helemaal geen verschil. Dankzij hun ongeloof hebben wij deel gekregen aan die zegeningen. Niettemin zijn zij beminden, omdat God ooit beloften aan hen gedaan heeft. Op dit moment willen zij geen deel hebben aan die zegeningen en daarom zijn zij vijanden van het Evangelie enerzijds, maar aan de andere kant beminden om der vaderen wil.

Zij zijn niet uitverkoren, maar waren het wel en zullen het in de toekomst ook weer zijn, want...

29 Want de genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk.

Zij zijn beminden om der vaderen wil, omdat de genadegiften en de roeping Gods onberouwelijk zijn.

Onberouwelijk = het wordt niet ingetrokken. God heeft gesproken en het zal Hem niet berouwen. Hij heeft gesproken en daar blijft het ook bij. Zijn Woord verandert niet. God zal inderdaad genade geven aan Israël, die Hij ook inderdaad geroepen had. Dat het Joodse volk daar in onze dagen geen deel van uitmaakt is waar, maar dat wordt wel weer anders. Het zal alsnog tot bekering komen, in de toekomst.

30 Want gelijkerwijs ook gijlieden eertijds Gode ongehoorzaam geweest zijt, maar nu barmhartigheid verkregen hebt door dezer ongehoorzaamheid;

Ook wij waren God eertijds ongehoorzaam.

Gijlieden = gij heidenen, 'want ik spreek tot u, heidenen' (vers 13).

Wij hebben barmhartigheid verkregen door de ongehoorzaamheid van het Joodse volk. Door hun ongehoorzaamheid hebben wij deel gekregen aan dat Nieuwe Verbond, want hun vermindering was tot rijkdom der heidenen en hun val was tot rijkdom der wereld (vers 12). Dat moet nu duidelijk zijn.

31 Alzo zijn ook dezen nu ongehoorzaam geweest, opdat ook zij door uw barmhartigheid zouden barmhartigheid verkrijgen.

Wij waren dat in het verleden. Zij zijn nu ongehoorzaam, opdat zij straks in de toekomst door ons ook barmhartigheid zouden verkrijgen.

Wij waren eertijds ongehoorzaam;
Zij zijn nu ongehoorzaam.

Wij hebben nu al barmhartigheid verkregen;
Zij zullen straks barmhartigheid verkrijgen.

Wij hebben barmhartigheid verkregen door hun ongehoorzaamheid;
Zij zullen barmhartigheid verkrijgen door onze barmhartigheid.

Dat laatste is een tegenstelling.

Hier wordt dus toch niet in het algemeen over heidenen gesproken, maar over de tien stammen van Israël, tegenover de twee stammen. Het gaat over Israël. Wij, de tien stammen, waren in het verleden ongehoorzaam en zijn in de Assyrische ballingschap weggestuurd, maar hebben alsnog barmhartigheid verkregen. De tien stammen hadden de naam Israël en waren Gods volk, maar zijn in ballingschap weggevoerd en zijn de naam Israël kwijtgeraakt. Niettemin hebben we barmhartigheid verkregen op het moment dat de twee stammen tot verwerping kwamen van de Messias. En zo kwam de aangekondigde barmhartigheid van het nieuwe Verbond, waarvan Christus de Eersteling is, bij ons terecht. In onze dagen is het Joodse volk ongelovig, maar so what? De tien stammen waren ongelovig en zijn tot geloof gekomen en de twee stammen zijn nu ongelovig en zullen in de toekomst tot geloof komen. Als je dus de geschiedenis van de tien- en de twee stammen met elkaar vergelijkt, dan is het dezelfde geschiedenis. De tien stammen lopen alleen iets voor. Ze verdwenen eerder in de ballingschap en kwamen eerder tot geloof in Christus. Daarom is de Gemeente van eerstelingen ook voornamelijk uit de heidenen, uit de tien stammen. Zitten daar toch Joden bij zitten, dat kan natuurlijk, want eenieder die gelooft zal daaraan toegevoegd worden.

Het oorzakelijk verband tussen de barmhartigheid die wij hebben verkregen en hun ongehoorzaamheid is duidelijk, want hun val en vermindering was tot rijkdom der heidenen. De positie van de Gemeente werd onder andere dus veroorzaakt door het ongeloof van Israël.

Maar als het Joodse volk barmhartigheid zal verkrijgen door onze barmhartigheid, dan betekent dit toch dat de bekering van Israël, van het Joodse volk, veroorzaakt zal worden door de Gemeente. Zoals de zaligheid van de Gemeente veroorzaakt wordt door het ongeloof van het Joodse volk, zo zal

de zaligheid van het Joodse volk veroorzaakt worden door de barmhartigheid van de Gemeente. Dat zal niet gebeuren voordat de Gemeente zal zijn opgenomen. Voor zover dit in het Oude Testament staat, is Gemeentelijke waarheid daar verborgen. Dat maakt het tamelijk tijdrovend om duidelijk te maken dat het daar over de Gemeente gaat. In het Nieuwe Testament wordt weliswaar nog enig profetisch woord samengevat, maar dat gebeurt hoofdzakelijk op typologische wijze en dus heb je weer hetzelfde probleem. Wie zouden de Israëlieten voeden en verzorgen in de woestijn 1260 dagen? Dat is de Gemeente. Dat staat er niet, want er staat dat de mannelijke zoon dit zou doen (Openb. 12). Dat is er maar één, maar vervolgens staat er dat zij, meervoud, haar zouden voeden. Dat zijn niet twee verschillende dingen, maar het is de Gemeente als één ding en het zijn de leden van die Gemeente als meervoud.

32 Want God heeft hen allen onder de ongehoorzaamheid besloten, opdat Hij hun allen zou barmhartig zijn.

Hen allen = dezen = de Joden.

Er staat niet dat God besloten heeft dat zij allen ongehoorzaam zouden zijn. God heeft hen besloten. Zo is 'besloten' ineens een heel ander woord. Hij heeft hen beperkt, opgesloten, gevangen gezet. In Gal. 3 staat dat Israël besloten was onder de wet. Zij waren gevangenen van de wet, werden daaronder bewaard.

God heeft hen besloten, beperkt. Hij geeft hun die zegeningen niet. Integendeel. God heeft hen allen onder de ongehoorzaamheid besloten. Zij zitten namelijk gevangen in hun eigen ongehoorzaamheid, of in hun eigen ongeloof.

Ongeloof is een beperking, hoewel zij daar doorgaans zelf anders over denken en vinden dat geloof een beperking is. Maar dat is een vergissing. Dan halen ze religie en geloof door elkaar. Religie is een beperking, omdat het wetten oplegt. Geloof is een totaal ander ding en wil juist zeggen dat men bevrijd is van religie en in de vrijheid gesteld is. Dat is het tegenovergestelde van beperking en gevangenschap.

Iemand die ongehoorzaam is en het Woord van God afwijst, sluit zichzelf daarmee af en op. Men wil iets niet weten en zet het buiten eigen waarneming en bewustzijn. God heeft hen onder de ongehoorzaamheid besloten. Welke ongehoorzaamheid? Die van de voorgaande verzen, namelijk die van ongeloof. Zij willen niet horen. Wel, dan niet. Dan blijven ze in duisternis, in onwetendheid en in gevangenschap. De verharding is voor een deel over Israël gekomen.

Hij heeft hen allen onder de ongehoorzaamheid besloten, opdat Hij hun allen barmhartig zou zijn. Dit is eigenlijk niet te verklaren en toch is het te verklaren.

'Opdat' kan in de Statenvertaling wel degelijk ook de betekenis hebben van 'totdat'. Oorspronkelijk hebben die woorden namelijk geen verschillende betekenis.

Totdat = tot een bepaald tijdstip;

Opdat = tot een bepaald doel.

Dat verschil kent de Bijbel niet, omdat een tijdstip nooit een doel in zichzelf kan zijn. Het gaat niet om een tijdstip, maar altijd om een gebeurtenis.

Als Psa. 110 zegt: 'Zit aan Mijn rechterhand, totdat...', dan krijg je prompt het misverstand, omdat het tot de Messias gezegd wordt, dat Hij enige tijd zal zitten aan de rechterhand Gods en daarna niet meer, omdat het totdat is. We denken dan dat het een keer ophoudt. In tegenwoordig Nederlands had het 'opdat' moeten zijn. Zit aan Mijn rechterhand, opdat Ik Uw vijanden zal stellen tot een voetbank Uwer voeten. Sterker nog, want doordat Hij aan de rechterhand van Zijn Vader gezet wordt, worden Zijn vijanden gezet tot een voetbank Zijner voeten. Het Nieuwe Testament zegt dat dit allang gebeurd is en dat alle dingen onder Zijn voeten zijn onderworpen (Hebr. 2: 8). Het mag dan wel naar een toekomstig iets wijzen, maar dan toch niet naar een tijdstip, maar naar een doel. Dat die gebeurtenis plaatsvindt op een bepaald tijdstip, ja, dat is altijd zo. Het is dus volkomen overbodig om dat erbij te zeggen.

God heeft hen allen onder de ongehoorzaamheid besloten, totdat Hij hun allen barmhartig zou zijn. Opdat kan eenvoudig niet, omdat God wil dat alle mensen zalig worden. De Heer is lankmoedig over ons, niet willende dat enigen verloren gaan. Met andere woorden, die zaligmakende genade Gods wordt ook aan alle Joden aangeboden, ook in deze tegenwoordige tijd. Maar omdat zij ongelovig zijn, bewaart Hij hen daar, Hij besluit hen onder die ongehoorzaamheid, want Hij zal nog iets aan hen doen. Voor dat doel moeten ze tot geloof komen, maar dat zál in de toekomst gebeuren, mede door het werk dat God zal doen door de Gemeente. Zolang wij hier op aarde zijn blijven zij besloten onder de ongehoorzaamheid. Niet alleen besloten, maar ook bewaard, want daar gaat het om. Niet dat God zolang voor het Joodse volk zorgt, maar dat het in stand blijft. Dat het bewaard wordt, opdat het profetisch woord vervuld zal worden. Daarom is de duivel eropuit om het Joodse volk eventueel uit te roeien, want als dat zou lukken, kan God Zijn beloften niet meer vervullen en is God dus ontrouw.

Als we zingen dat God de hele wereld in Zijn hand houdt, dan betekent dit niet Hij de hele wereld zegent, maar dat Hij ervoor zorgt dat de wereld niet ten onder gaat, want Hij heeft nog een appeltje met die wereld te schillen. Natuurlijk, Hij heeft een wakend ook over het Joodse volk, maar met als enig

doel dat het bewaard wordt, opdat Hij in de toekomst alsnog Zijn beloften aan dat volk zal kunnen vervullen.

Dit is ook precies wat God gedaan heeft met de tien stammen. Hij stuurde ze weg in ballingschap, maar heeft ze wel bewaard en in stand gehouden, want Hij had nog iets te regelen met ze. God had ook beloften aan de tien stammen gedaan en toen het één keer zover was en het Joodse volk ongelovig was, zorgde Hij ervoor dat het Evangelie linea recta naar Jozef ging, naar Efraïm en daarmee naar de tien stammen van Israël. Wat in onze dagen gerealiseerd is met betrekking tot de tien stammen, zal in de toekomst alsnog gerealiseerd worden met betrekking tot de twee stammen.

Dat is allemaal niet zo moeilijk te begrijpen, als je het tenminste eenmaal weet, maar je zou er zelf niet opgekomen zijn. Dat zegt Paulus dan ook in de volgende verzen. Hij besluit dit gedeelte dan ook met een lofzang.

Lofzang

Rom. 11: 33 O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods, hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen!

34 Want wie heeft den zin des Heeren gekend? Of wie is Zijn raadsman geweest?

35 Of wie heeft Hem eerst gegeven, en het zal hem wedervergouden worden?

36 Want uit hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. Hem *zij* de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen.

Rom. 11: 33 O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods, hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen!

De wijsheid en kennis Gods worden beschouwd als diep en rijk; veelomvattend. Die wijsheid en kennis zijn ondoorzoekelijk.

Deze woorden worden nogal eens misbruikt en uit hun context gehaald. Ook ongelovigen kennen deze uitdrukkingen, dat Gods oordelen ondoorzoekelijk zijn en zijn wegen onnaspeurlijk. Daar is ook een goede reden voor, want ze hebben geen idee over wat God doet namelijk. Daar helpt deze uitdrukking bij.

Maar Paulus heeft net in de hoofdstukken 1 – 11 uitgelegd hoe dat zit met de oordelen en wegen van God. Hij stelt hier niet vast dat wij het één en ander niet kunnen weten, maar dat we het zelf nooit hadden kunnen bedenken of uitvinden. Voor zover wij er toch van weten, is het omdat God het ons heeft geopenbaard. In 1 Kor. 2 staat ook zo'n vers dat men graag misbruikt.

1 Kor. 2: 9 Maar gelijk geschreven is: Hetgeen het oog niet heeft gezien, en het oor niet heeft gehoord, en in het hart des mensen niet is opgeklimmen, hetgeen God bereid heeft dien, die God liefhebben.

Dat is wat God bereid heeft voor degenen die Hem liefhebben. De strekking is dan altijd dat wij dat ook niet allemaal kunnen weten, maar de volgende zin zegt...

10 Doch God heeft *het* ons geopenbaard door Zijn Geest; want de Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods.

Met andere woorden, het klimt in onze harten niet op, wij kunnen het niet bedenken, uitvinden, naspeuren, maar God heeft het ons geopenbaard door Zijn Geest. Dat wordt hier dus ook in Rom. 11 gezegd, maar ook in het oude Testament vinden we woorden van gelijke strekking.

Pred. 3: 11 Hij heeft ieder ding schoon gemaakt op Zijn tijd; ook heeft Hij de eeuw in hun hart gelegd, zonder dat een mens het werk, dat God gemaakt heeft, kan uitvinden, van het begin tot het einde toe.

De eeuw = het onbeperkte.

God heeft het onbeperkte in het binnenste van de mens gelegd, zodat de mens een idee heeft over eeuwigheid. Niet dat de mens weet wat het is of hoe dat is, maar wel dat het er is. Dat hoor je vaak ook nog wel uit de mond van ongelovigen. Ze geloven wel dat er hierna nog wat is, maar wat dat is, dat weten ze niet. God heeft de eeuw in het hart van de mens gelegd, zodat de mens daar weet van heeft. Maar de mens kan het werk van God niet vinden. Uitvinden is strikt genomen een versterkte vorm van vinden. Vinden veronderstelt dat iets verborgen is en als iets naar Bijbelse maatstaven verborgen is, dan is het begraven. Als je het dus vindt, dan heb je het uitgegraven. In het Nederlands is uitvinden de aanduiding voor wat de mens zelf uitdenkt, zoals bijvoorbeeld de heer Bell de telefoon heeft uitgevonden. Hij heeft niet in z'n achtertuin gegraven en daar een telefoon gevonden, maar hij heeft het uitgedacht, want het bestond nog niet. Dan noemen wij dat in modern Nederlands uitvinden. Hij is niet de ontdekker van de telefoon, want bij ontdekken was het er al; het was alleen nog niet gelokaliseerd en uitgegraven.

De Bijbel zegt dat de mens wel enig idee heeft van het eeuwige en de Eeuwige, maar hij kan het werk dat de eeuwige God gemaakt heeft niet uitvinden, althans niet van het begin tot het einde toe. En dus zeggen de volgende verzen dat de mens zich daar dan ook maar niet op moet richten,

om het werk Gods uit te vinden of te ontdekken, want hij kan het toch niet. En dus is er niets beters voor hem in zijn leven dan zich te verblijden en goed te doen. Het punt is niet dat de mens niet kan weten wat God doet, hij kan het alleen niet zelf uitvinden. Om dat te weten te komen zal hij dus naar God moeten luisteren. En als je dan toch het woord uitvinden of ontdekken wilt gebruiken, dan kunnen we het alleen uitvinden of ontdekken in Zijn Woord. Buiten de Bijbel om is dat onmogelijk. Het probleem is echter dat alles wat theologie heet per definitie buiten de Bijbel om werkt. Alle atheïsten weten dat allen die religieus zijn God zelf uitvinden. Zij maken zich een eigen Godsbeeld. Die mensen hebben nog gelijk ook, maar dat gaat niet over jou of mij. Wij hoeven ons daar niet door aangesproken voelen. Wij vinden God niet uit, maar horen naar wat God gezegd heeft. Wij lezen over hem in Zijn Woord. Wij hoeven hem niet uit te vinden, net zo min als we een telefoon hoeven uit te vinden. Dat ding is ons gewoon overgeleverd. Zo is het ook met kennis van God en Zijn werk. Dat hoeven we niet te ontdekken. Dat kunnen we ook niet. God heeft het ons geopenbaard, door Zijn Geest. Hoe doet de Geest dat? Door de Schrift, want heel de Schrift is door de Geest van God voortgebracht. De profeten hebben door de Geest van God gesproken. Het probleem van de mens is dat hij het allemaal liever zelf wil uitvinden in plaats van te luisteren naar Degene Die heeft gezegd hoe het zit. Voor het laatste valt voor de mens geen eer te behalen.

Pred. 8: 17 Toen zag ik al het werk Gods, dat de mens niet kan uitvinden, het werk, dat onder de zon geschiedt, om hetwelk een mens arbeidt om te zoeken, maar hij zal het niet uitvinden; ja, indien ook een wijze zeide, dat hij het zou weten, zo zal hij het *toch* niet kunnen uitvinden.

Hij zag het werk Gods dat hij niet kan uitvinden. Hoe kan hij het dan zien? Dit valt niet in de categorie 'de Bijbel is vol tegenspraak', want dat is namelijk niet zo. Hij weet het, omdat God het geopenbaard heeft. Een wijze kan het weten. Iemand die het weet is naar Bijbelse maatstaven sowieso wijs. Die zijn er dus en wij zouden als gelovigen daartoe moeten behoren. Wij luisteren naar het Woord Gods en worden dus wijs, omdat wij de waarheid leren verstaan. Niet omdat we die uitvinden, want dat is niet wijs. Wij leren die verstaan door te luisteren.

Job 37: 23 Den Almachtige, Die kunnen wij niet uitvinden; Hij is groot van kracht; doch *door* gericht en grote gerechtigheid verdrukt Hij niet.
24 Daarom vrezden Hem de lieden; Hij ziet geen wijzen van harte aan.

Terug naar Rom. 11.

Rom. 11: 33 O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods, hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen!

Wijsheid en kennis zijn synonieme begrippen. Ze betekenen min of meer hetzelfde. Voor zover er toch verschil tussen is, staat wijsheid voor wat de gedachten voortbrengen en kennis voor een wijsheid die verzameld is door studie en/of ondervinding.

Men kan wijs worden uit de praktijk, maar men kan ook wijs worden doordat men veel nadenkt. In de praktijk doe je allebei. Of je je kennis nu hebt uit praktische ondervinding of uit een boekje, in beide gevallen is het kennis.

Ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen;

Onnaspeurlijk zijn Zijn wegen.

Dat is twee keer hetzelfde.

Oordelen = komt van het woord crima. We kennen het als crisis, maar ook als cirkel, want cirkel hangt samen met crisis.

Crisis = een afbuiging. Er wordt een bepaalde weg ingeslagen. Als er sprake is van oordelen, wil dit ook zeggen dat er maatregelen genomen worden en dat er dus een weg bepaald wordt.

Het etymologisch woordenboek geeft: onderscheid, beslissing.

Gods oordelen komt dus overeen met Gods wegen, met de weg die Hij gaat.

Veranderingen die Hij aanbrengt en richtingen die Hij aangeeft. Of die nu ondoorzoekelijk zijn of onnaspeurlijk, daar zit ook geen verschil in.

In Jes. 55 staan ook dergelijke uitdrukkingen over de wegen Gods, maar daar zijn de wegen Gods synoniem aan de gedachten Gods.

- Jes. 55: 7 De goddeloze verlate zijn weg, en de onrechtvaardige man zijn gedachten; en hij bekere zich tot den HEERE, zo zal Hij Zich Zijner ontfermen, en tot onzen God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk.
- 8 Want Mijn gedachten zijn niet ulieder gedachten, en uw wegen zijn niet Mijn wegen, spreekt de HEERE.
- 9 Want *gelijk* de hemelen hoger zijn dan de aarde, alzo zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen, en Mijn gedachten dan ulieder gedachten.

En omdat Zijn wegen en gedachten hoger zijn dan de onze, zou je dus naar Hem moeten luisteren.

Jes. 55: 3 Neig uw oor, en komt tot Mij, hoort, en uw ziel zal leven; want Ik zal met u een eeuwig verbond maken, *en u geven* de gewisse weldadigheden van David.

Luister naar Hem en Hij zal u plaatsen onder het Nieuwe Verbond.
Gewoon luisteren en God openbaart Zich. Dat is normaal, want dat is wat God doet.

Joh. 1: 1 In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God.

1 Joh. 1: 1 Hetgeen van den beginne was, hetgeen wij gehoord hebben, hetgeen wij aanschouwd hebben, en onze handen getast hebben, van het Woord des levens;

God heeft vanaf het begin gesproken.

Hebr. 1: 1 God, voortijd, veelmaal en op velerlei wijze tot de vaders gesproken hebbende door de profeten, heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken door den Zoon.

God spreekt, per definitie. Als een mens niet weet, dan is het dus z'n eigen schuld. Dan komt dat gewoon omdat hij geen interesse heeft en niet luistert, niet **gehoorzaamt** en dus ontrouw is. Dat is zonde. De essentie van de zonde is dat er niet geluisterd wordt. De woorden gaan erlangs en dus missen ze hun doel. Men heeft geen binding met de sprekende (levende) God. Men kan weten en men zou ook weten.

34 Want wie heeft den zin des Heeren gekend? Of wie is Zijn raadsman geweest?

De zin = de gedachten, het gemoed, maar ook de bedoeling. Als je iets in de zin hebt, dan heb je een bepaalde bedoeling.

Wie is Zijn raadsman geweest? Wie weet daar nog meer van? Met wie heeft God van tevoren overlegd? Het is natuurlijk een retorische vraag. Het antwoord op de vraag is bekend. Niemand.

Wij kunnen dus ook beter ophouden God te adviseren, want Hij wordt per definitie niet geadviseerd.

35 Of wie heeft Hem eerst gegeven, en het zal hem wedervergouden worden?

Wie heeft Hem eerst raad of advies gegeven? Wie heeft eerst aan God iets gegeven en ontvangt daarna iets van Hem terug? Het is een hardnekkig misverstand dat we God eerst wat moeten geven en dat Hij ons daarna pas eventueel wat teruggeeft. Het is niet helemaal naast de waarheid, maar toch is het fundamenteel onjuist. Wij geven Hem niet wat, Hij geeft ons wat. God kan met mensenhanden niet gediend worden, Hij woont ook niet in huizen met mensenhanden gemaakt, want Hij is Zelf Degene Die aan de mens het leven, de adem en alle dingen geeft (Hand. 17: 24, 25).

36 Want uit hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. Hem *zij* de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen.

Met de klemtoon steeds op Hem. Hij is namelijk de Bron, de Oorzaak der dingen, zowel wat het heden, het verleden als de toekomst betreft. Dat wordt uitgedrukt in de voorzetsels.

Uit = afkomst, oorsprong;

Door = door middel van;

Tot = met een bepaald doel.

De voorzetsels drukken uit dat God wel degelijk een werk doet, dat ergens in het verleden zijn oorsprong heeft. Het moet ook leiden tot een doel in de toekomst en het is Zijn werk.

Dat het door Hem is, is voor velen ook schrikken, want in het algemeen denkt men aan God als iets statisch, als iets dat niets doet. Men ontwikkelt zich een statisch beeld van de kosmos, van de wereld en men bedenkt zich daar ergens eventueel ook een godheid in. Men trekt zich van hem overigens niets aan, want hij is toch maar statisch en beweegt dus niet.

Maar God heeft een plan en doet een werk. Delen van dat werk heeft Hij in het verleden al gedaan en doet Hij in het heden niet. En dingen die Hij in het heden doet, zal Hij in de toekomst niet meer doen, want Hij verzamelt Zich nu een volk van eerstelingen en dat doet Hij straks niet meer.

Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend (Hand. 15: 18).

Hij is de Bron der dingen, maar het dient ook tot Hem.

Het werk van God is ook niet een werk tot redding van zondaren. Het is op zich niet onjuist, maar het is niet het doel. Zijn werk is een werk tot rechtvaardigheid Gods. In het Evangelie wordt de rechtvaardigheid Gods geopenbaard. Het gaat dus niet om de redding van zondaren, maar om de rechtvaardiging van God Zelf. Zijn Naam wordt immers gelasterd en Zijn reputatie staat ter discussie, omdat men ziet dat deze wereld die door God geschapen is verre van volmaakt is. God wordt als het ware ter verantwoording geroepen. Maar Hij heeft dat al verantwoord, alleen wil men daar niet naar luisteren. Hij doet een werk, waarbij Zijn rechtvaardigheid aan

het eind van het verhaal boven alle twijfel verheven blijkt te zijn, want tot Hem zijn alle dingen.

Hij doet een werk tot verheerlijking van Zijn Naam. Maar dat is toch niet nodig, omdat Hij God is? Dat is wel nodig, want Zijn Naam wordt gelasterd, al vanaf Genesis 3. Wij willen toch ook niet dat onze woorden anders worden aangehaald dan we ze bedoeld hebben?

God zal ook demonstreren waarom deze wereld is zoals hij is. Deze wereld is zoals hij is, opdat de werken Gods daarin geopenbaard zouden worden.

Waarom is die man blind geboren? Wat heeft hij mis gedaan, of zijn ouders wellicht? Dat heeft daar niets mee te maken, maar opdat de werken Gods in hem geopenbaard zouden worden. De blindgeborene is een uitbeelding van Israël, maar omdat Israël zelf weer een uitbeelding is van heel de wereld, is hij dus van toepassing op heel de schepping. Waarom? Omdat dus de werken Gods daarin gedemonstreerd zouden worden en omdat de hoedanigheden van de Godheid worden bewezen en daarmee vastgesteld worden.

Wat is dan het doel dat alle dingen uit Hem, door hem en tot hem zijn?

Dat staat erachter...

36 Want uit hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. Hem *zij* de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen.

Namelijk Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid. Het gaat om Zijn heerlijkheid en dat voor altijd. Ongeacht wat er voor Adam eventueel geweest is en hoelang dat geduurd heeft. De Bijbelse gedachte is dat de wereld waarin wij leven niet de definitieve versie is. Gods werk is nog niet af. Hij zou niet deze wereld scheppen, maar nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, waarin gerechtigheid blijft. Hoe vaak er ook staat dat het goed was, er staat nergens dat het af was. De hele rest van de Bijbel gaat daar over, namelijk hoe God Zijn schepping af maakt.

God verlost Israël uit Egypte, maar daarmee was het verhaal niet af. God bracht hen in de rust, maar daarmee waren ze nog niet in de rust. De geschiedenis zou zich nog enige malen herhalen. God beloofde aan David een zoon en die kreeg hij, maar was dat hem? Ja en nee. Hij was een beeld van Degene Die komen zou. Nou ja, dat staat er niet over de Zoon van David, maar over de Zoon van Adam. Adam was een voorbeeld van Degene Die komen zou. Kortom, het werk is niet af. Het zal pas voltooid worden op wat wij de Jongste Dag noemen. Daarna begint het eigenlijk pas goed. God legt eerst een basis voor de wereld die Hij maken zou. Dat doet Hij nu nog steeds. Wanneer we deel willen hebben aan de wereld die God maken zou, welnu, dan zouden we ons daar nu voor kwalificeren. Dat is niet zo moeilijk. Je hoeft alleen maar het kaartje aan te pakken. Je hoeft alleen maar je vertrouwen te stellen in wat God heeft aangekondigd en zo krijg je daar deel aan.

Het menselijk misverstand is dat de mens zichzelf overal boven verheft en zichzelf als doel ziet. Eventueel ziet hij zijn eigen redding als doel. Daar gaat het niet over. Hij is het Doel. Zijn werk zal voltooit worden en wij zouden door genade daar deel aan krijgen. Dat dus onze levens als gelovigen zouden zijn tot Zijn heerlijkheid, dat laat zich raden, want alles wat God doet is tot Zijn heerlijkheid. Niet exclusief, want wij mogen daarin delen, maar toch, tot Zijn heerlijkheid. En hoewel nu Zijn Naam gelasterd wordt, zal toch blijken dat God alles in deze oude zondige wereld zal doen medewerken ten goede en dus tot Zijn rechtvaardigheid en heerlijkheid en tot een betoning van Zijn genade en barmhartigheid en goedertierenheid en hoe die deugden van God maar mogen luiden.

Zelfs als je de Psalmen niet meerekent staat er ontelbare malen in de bijbel dat het alles is tot Zijn heerlijkheid. Daar gaat het allemaal om en daar zouden wij ons aan conformeren. Dat doen we door simpelweg naar Hem te luisteren. Daarmee zijn we weer terug bij de hoofdlijn in deze brief, want in hoofdstuk 12 gaat het weer verder met: 'Ik bid u dan...'

Hoofdstuk 12

Toewijding aan God

- Rom. 12: 1 Ik bid u dan, broeders, door de ontfermingen Gods, dat gij uw lichamen stelt tot een levende, heilige *en* Gode welbehaaglijke offerande, *welke is* uw redelijke godsdienst.
- 2 En wordt dezer wereld niet gelijkvormig; maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds, opdat gij moogt beproeven, welke de goede, en welbehaaglijke en volmaakte wil van God zij.
 - 3 Want door de genade, die mij gegeven is, zeg ik een iegelijk, die onder u is, dat hij niet wijs zij boven hetgeen men behoort wijs te zijn; maar dat hij wijs zij tot matigheid, gelijk als God een iegelijk de mate des geloofs gedeeld heeft.
 - 4 Want gelijk wij in één lichaam vele leden hebben, en de leden alle niet dezelfde werking hebben;
 - 5 Alzo zijn wij velen één lichaam in Christus, maar elkeen zijn wij elkanders leden.
 - 6 Hebbende nu verscheidene gaven, naar de genade die ons gegeven is,
 - 7 *Zo laat ons die gaven besteden*, hetzij profetie, naar de mate des geloofs; hetzij bediening, in het bedienen; hetzij die leert, in het leren;
 - 8 Hetzij die vermaant, in het vermanen; die uitdeelt, in eenvoudigheid; die een voorstander is, in naarstigheid, die barmhartigheid doet, in blijmoedigheid.
- Rom. 12: 1 Ik bid u dan, broeders, door de ontfermingen Gods, dat gij uw lichamen stelt tot een levende, heilige *en* Gode welbehaaglijke offerande, *welke is* uw redelijke godsdienst.

Dit is dan het derde deel van de brief, maar in ander opzicht de tweede helft, zoals trouwens ook uit de eerste woorden van dit hoofdstuk blijkt.

Ik bid u dan, broeders, door de ontfermingen Gods.

Vanaf dit punt wordt rechtstreeks gesproken tot wedergeboren mensen in verband met de kwestie: hoe nu verder?

In de voorgaande hoofdstukken, met name de hoofdstukken 1 = 8, werd gesproken over hoe de zondaar door geloof gerechtvaardigd wordt door God en zo deel krijgt aan het opstandingsleven van Christus en daarmee door geloof voor altijd behouden is. Voor vele gelovigen was het dat dan. Dat komt misschien wel, omdat in heel wat christelijke denominaties het ook nooit ergens anders over gaat. Men komt vaak niet verder dan de vraag of een mens behouden wordt en hoe makkelijk of moeilijk dat is; of je er wel zeker van kan zijn enzovoort.

Het grootste deel van heel de nieuwtestamentische boodschap is echter gericht aan en tot mensen die wedergeboren zijn en ook weten dat dit voor altijd zo is. Juist tot hen worden deze woorden gericht. Zo ook hier: 'Ik bid u dan, broeders...'. dat is dus gericht aan gelovige mensen, want anders zouden zij geen broeders genoemd worden.

Normaal gesproken bidden gelovigen tot God, maar hier bidt Paulus tot de gelovigen en hij doet dit uiteraard namens de Heer Zelf. Ons wordt door God gevraagd of wij iets willen doen. Dat is iets anders dan dat wij aan de Heer vragen of Hij wat wil doen.

Het gaat erom hoe Paulus dat formuleert en hoe hij spreekt over de praktische levenswandel, **de toestand** van de gelovigen. In hoofdstuk 1 – 8 werd over **onze staat, onze positie**, gesproken. De bedoeling is echter dat een gelovige niet alleen staat, maar ook wandelt. Over die wandel en dus over de toestand, over de omstandigheden van de gelovige wordt nu gesproken. Dat zijn twee verschillende dingen die in de praktijk niet van elkaar te scheiden zijn.

Ik bid u dan = op grond van het voorafgaande vraag ik u. Alles wat na 'dan' komt, moet gezien worden in het licht van wat aan 'dan' voorafging. Het volgende is dus niet te plaatsen of te begrijpen als je het voorgaande niet begrepen hebt. Als je de basis van het Evangelie niet kent, namelijk dat de Heere Jezus Christus de zonden der wereld gedragen heeft en dat men door geloof in Hem deel heeft aan die vergeving van zonden, maar ook aan Zijn opstandingsleven, als dat niet vastligt, dan kun je met het volgende gedeelte dus ook niets. Helaas is dit in het grootste deel van het christendom het geval. Men kent vaak ook niet het verschil tussen wat de Heer in het verleden gedaan heeft en wat Hij sindsdien doet. Dit gedeelte spreekt namelijk wel degelijk over goede werken die God voorbereid heeft, opdat wij daar als gelovigen in zouden wandelen. Die dingen worden niet gezegd tot niet-wedergeboren mensen, want men wordt niet behouden door goede werken waarin wij zouden wandelen. Men denkt dat vaak wel en gooit die dingen dus door elkaar. Wij worden zalig zonder de werken, uit het geloof; dat zijn de voorgaande hoofdstukken. Nu we eenmaal zalig zijn, zonder werken en door geloof, was het de bedoeling dat we uit geloof zouden leven en zouden wandelen in de goede werken welke God voorbereid heeft. Sommigen schrikken zich dan wezenloos, dat ze toch weer moeten werken. Dat moet niet, maar het wordt als een zegen beschouwd dat het mag.

Ik bid u dan op grond van dat we gerechtvaardigd zijn uit het geloof en de toeleiding hebben tot de genade waarin wij staan en wij roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. Daarom wordt ons dit gevraagd.

Hoezo dan? Wat ging dan vooraf? De ontfermingen Gods. Welke ontfermingen Gods? die van hoofdstuk 1 – 8. Maar ook die van de

hoofdstukken 9 - 11, die samen beschouwd worden als commentaar op Rom. 1 - 8 namelijk dat gij die eertijds geen volk waart, maar nu Ammi geworden zijt. Omdat wij nu eenmaal kinderen Gods geworden zijn en daarmee dus ook dienstknechten van God; niet om ontfermd te worden, maar omdat wij ontfermd zijn, niet omdat wij wedergeboren worden, maar omdat we wedergeboren zijn, wordt ons gevraagd onze lichamen te stellen tot een levend, heilig en Gode welbehagelijk offer. Als eerstgeborenen zijn wij geroepen om tot zonen te worden gesteld.

We zouden ons goed moeten realiseren dat die dingen in de eerste plaats te maken hebben met priesterschap. Die term wordt hier in deze brief weliswaar niet genoemd, maar daar gaat het wel degelijk over. Je wordt priester door geboorte. Daarvoor hoef je dus niet meer aan bepaalde eisen te voldoen, want je bent zo geboren. Dat heeft consequenties. Je kunt wel een kind van God zijn en voor altijd behouden, maar dat heeft wel consequenties. Die positie brengt verantwoordelijkheid met zich mee. Adeldom verplicht. Nu wij bekwaam gemaakt zijn om dienaren te zijn van het Nieuwe Verbond, verwacht de Heer dat wij in de praktijk van ons leven Hem ook daadwerkelijk dienen. Degenen die bekwaam gemaakt waren om dienaren van het Oude Verbond te zijn werden priesters genoemd. Wij zijn dienaren van het Nieuwe Verbond en dus zijn wij ook priesters. Wij zijn echter geen priesters naar de ordening van Aäron, maar naar de ordening van Melchizédek.

Een priester zou offeren. Niet een lam, een schaap of een duif, maar zichzelf. Een priester hoort zich te melden bij de hogepriester om zich beschikbaar te stellen voor de dienst. Hij zal dan zeggen: 'Zie, hier ben ik, om uw wil te doen, o Aäron'.

Het Oude Testament is een beeld van het Nieuwe Testament, zodat wij als priesters ons zouden melden bij de Hogepriester van het Nieuwe Verbond en tot Hem zeggen: 'Zie, hier ben ik, om Uw wil te doen, o Heer'.

Wij zouden navolgers van Christus zijn. Toen Hij uit de dood opstond zei Hij tot God: 'Zie, hier ben Ik, om Uw wil te doen, o God'. God stelde Hem toen aan tot Hogepriester. Toen offerde Hij Zichzelf, namelijk Zijn lichaam. Wij zouden Zijn navolgers zijn en dus doen wij precies hetzelfde. Daarom zouden wij onze lichamen stellen tot een levend, heilig en Gode welbehaaglijk offer. We stellen dus ons lichaam ter beschikking aan God. We moeten weliswaar niets, maar de Heer vraagt wel alles van ons, ons hele leven. Wij zijn immers Zijn eigendom. Het is niet meer ik, maar Christus Die in mij leeft.

Christus heeft Zijn lichaam geofferd, namelijk de Gemeente, want wij zijn Zijn lichaam. Hij komt om de wil van God te doen en in die wil zijn wij geheiligd. Het was de wil van God dat Hij Zijn lichaam offerde, in welke wil wij geheiligd zijn. Met andere woorden, toen Hij Zichzelf offerde in Zijn hoedanigheid van

Hogepriester naar de ordening van Melchizédek, offereerde Hij heel de Gemeente en stelde daarmee de hele Gemeente in dienst van God. Als gevolg daarvan zouden wij, omdat wij tot Zijn lichaam behoren, ook onze lichamen aan Hem ter beschikking stellen. Logischerwijze, want dat is de wil van God voor uw leven. Daarna volgt leven in Zijn dienst en uit Zijn hand.

Als wij dus priesters zijn, betekent dit dat al wat wij doen gedaan wordt in de dienst aan Hem. Al wat gij doet, doet dat van harte, van binnenuit en niet omdat het wet is, Gode en niet voor de mensen (Kol. 3: 23). Ons gewone dagelijkse werk, dat waarschijnlijk helemaal niets met de Heer te maken heeft, maar met maatschappelijke zaken, is omdat wij priesters zijn, ook een priesterlijk werk. We zouden dat ook als zodanig zien en als zodanig doen. Dat heeft niets te maken met de bediening van het Woord of met Gemeentelijk leven of wat dan ook, maar omdat we priesters zijn, doen we het voor de Heer en dus met volle overgave en zo goed mogelijk. Of het werk dat we doen nuttig is of niet, heeft er niets mee te maken, het is trouwens ook niet aan ons om te beoordelen of het nuttig is of ergens toe leidt. Het zou er in ieder geval toe leiden dat wij leren de Heer te dienen. Gods werk in deze tegenwoordige tijd is dat Hij ons bekwaam maakt voor Zijn dienst. Wij worden daarin geoefend en leren trouw te zijn, op Hem te vertrouwen. We dienen ons er dus van bewust te zijn dat we de dingen niet doen voor de mensen, maar altijd voor de Heer. Niet omdat het werk voor de Heer is, maar omdat wij van de Heer zijn. Dat maakt alle werk voor de Heer. Als we dat geleerd hebben, dan zijn we zonen.

Een levend, heilig en Gode welbehaaglijk offer. Is ons lichaam dan levend? Het lichaam is dood om der zonde wil, maar levend om der gerechtigheid wil. Als de Geest Die Jezus uit de dood heeft opgewekt, in ons woont, dan zal die Geest toch logischerwijze onze sterfelijke lichamen leven maken (Rom.8: 10, 11). Wij zijn levend gemaakt naar de normen van de nieuwe mens. Als God Zijn leven erin plaatst, dan is het lichaam levend. Onze sterfelijke lichamen zijn nog steeds sterfelijk, maar levend gemaakt. Wij zouden onze leden stellen tot wapenen der gerechtigheid.

Onze lichamen zijn ook heilig, sinds de Heilige Geest daarin woont. Iemand is heilig als hij in de dienst van God geplaatst is. Omdat wij als priester geboren zijn, zijn we sowieso heilig, want ook de priesters onder het Oude Verbond werden geheiligd voor de dienst aan God. Er waren zelfs heilige poken. Die waren in ieder geval nodig bij het brandofferaltair. Die voorwerpen zagen er heus niet fraai uit, want ze werden gebruikt, maar het waren heilige dingen, heilige vaten. Ze waren geheiligd omdat ze gewijd waren aan de dienst van God. Zo zijn de brieven aan de Korinthiërs geschreven aan de geheiligden in Christus. Zo heilig wandelden die mensen daar niet, zoals uit de inhoud blijkt,

maar ze zijn heiligen, naar hun staat, niet naar hun toestand. Zo is het met ons ook. We komen tot geloof, daarna zijn we heilig, omdat we geheiligd zijn in de dienst aan God. Heiligen zijn apart gezet, met als doel de wijding aan de dienst van God.

Een Gode welbehaaglijk offer. De vraag is niet of het ons welbehaaglijk is. Tegenwoordig maken andere mensen uit hoe wij God moeten dienen, vooral in de vele geïnstitutionaliseerde kerken. Dat komt er meestal op neer dat het vooral gaat om hoe het ons behaagt. Wat we nu weer bedacht hebben. Dat speelt echter geen enkele rol. Het gaat erom wat God bedacht heeft en vastgelegd heeft in Zijn plan der eeuwen. Daaraan zouden wij ons onderwerpen. Het is uiteraard niet de bedoeling dat wij een plan maken en de Heer vragen of Hij Zich er aan wil onderwerpen en ook meedoet. Hij zou een werk doen en Hij bidt ons of wij eraan mee willen doen en ons eraan willen onderwerpen. Dat is Gode welbehaaglijk.

Als je niet weet wat de Heer van je wil, dan is er maar één antwoord, namelijk dat je je lichaam stelt tot een levend, heilig en Gode welbehaaglijk offer. Dat is zeer essentieel, omdat al wat er verder volgt daarop gebaseerd is. Al het andere zal nooit enige uitwerking hebben, als er niet eerst sprake is van een officiële erkenning van dat wij op grond van onze wedergeboorte aan de Heer gewijd zijn. Die erkenning zouden we ook aan de Heer geven, door te zeggen: 'Heer, hier ben ik...'

Wij zijn hoe dan ook in zijn dienst geplaatst en we zouden dat erkennen. In de Hebreënbrievlief heet het dat wij met vrijmoedigheid naderen tot de troon der genade. Dat is 100% hetzelfde als dat we onze lichamen zouden stellen tot levend, heilig en Gode welbehaaglijk offer. Christus, de Hogepriester naar de ordening van Melchizédek zit op die troon. Je nadert tot die troon om te zeggen: 'Hier ben ik, om Uw wil te doen'. Je knielt of buigt of valt daarbij op je aangezicht, waaruit je onderworpenheid aan die Hogepriester blijkt. Als we tot Hem naderen ontvangen we genade. Hij geeft je wat te doen en vult je handen. Je krijgt een baan, zomaar, cadeau. Dat heet genade ontvangen. Bij de troon der genade krijgen we genade en barmhartigheid (dat is twee keer hetzelfde), om geholpen te worden ter bekwamer tijd. Je krijgt een baan en als die je te zwaar is, zal Degene van Wie je de baan gekregen hebt je daarbij helpen. Als je niet weet wat je ermee aan moet, dan ga je terug naar Degene Die je de baan gaf en legt het aan Hem voor. Hij geeft je al wat je daarvoor nodig hebt en Hij zal Zijn kracht in onze zwakheid volbrengen. Dat is de basis van wat de Bijbel Geestelijk leven of christelijk leven noemt.

Godsdienst = religie, want dat staat er eigenlijk, onder verwijzing naar de situatie onder het Oude Verbond, want dat wordt beschouwd als religie.

Religie is immers dat een mens werken doet om zichzelf voor God aangenaam te maken. Wij zijn daarvan verlost en dus ook van religie. Wij zijn niet religieus, maar gelovigen en dat is het tegenovergestelde daarvan.

Voor zover wij dan een religie hebben en iets aan God zouden geven, dan zou je je dus zelf voor de volle 100 % aan God ter beschikking stellen. Dat is onze redelijke godsdienst.

Redelijke = logisch = logicos = de logos betreffende. Volgens de redenering. Als wij van God geboren zijn, dan is het logisch dat wij als kinderen Gods in Zijn dienst staan. De volgende verzen geven aan wat het gevolg daarvan zal zijn.

- 2 En wordt dezer wereld niet gelijkvormig; maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds, opdat gij moogt beproeven, welke de goede, en welbehaaglijke en volmaakte wil van God zij.

En = dit komt daarna pas.

Deze wereld = deze aïoon = deze eeuw.

Gemoed = mind = denken.

Wereldgelijkvormigheid zit hem niet in de zichtbare dingen, maar in onze gedachten. Ons leven bestaat niet uit de dingen die we doen, maar uit de dingen die we beleven. Het gaat er dus om hoe we de dingen beleven. Onze wandel heeft weinig te maken met onze voeten, maar veel meer met ons denken. Gelijkvormig aan de wereld is dat we denken zoals de wereld denkt.

De wet laat het hart leeg. De verandering van het denken kan alleen tot stand komen nadat we eerst ons lichaam gesteld hebben tot een levend, heilig en Gode welbehaaglijke offerande. Je denken wordt veranderd als je andere informatie tot je neemt. Het denken van de mens wordt niet al te zeer bestuurd. Denk maar aan dat verhaal van de witte beren. Het lijkt wel alsof een mens vrij is in z'n denken, maar dat is niet zo. Maar ook al is het denken niet volledig te besturen, het kan wel degelijk beïnvloed worden door de informatie die we tot ons nemen. informatie tot ons nemen is niets anders dan eten, geestelijk voedsel. Waar we aan de ene kant kritisch zijn met betrekking tot wat we eten, daar zouden we aan de andere kant kritisch zijn in de informatie die we tot ons nemen. Je hoeft niet alles te zien en je hoeft niet overal naar te luisteren. Als je een beetje volwassen bent, dan weet je wat wel goed voor je is en wat niet en weet je daarin dus ook te kiezen.

We worden dus veranderd in ons denken door ons door de Heer te laten onderwijzen. Dat is de enige manier waardoor onze gedachten veranderd kunnen worden, door op het Woord Gods verstandelijk acht te geven. Dat verandert ons denken en dus de inwendige mens en daarmee ook onze beleving. Hoe we de dingen beleven is in hoge mate afhankelijk van hoe we

denken en dat is in hoge mate afhankelijk van hoe en welke informatie we tot ons nemen.

Maar ja, waarom zouden we als priesters onderwezen worden als we toch niet van plan zijn enig priesterlijk werk te verrichten? En we dus toch niet onze lichamen gesteld hebben tot een levend, heilig en Gode welbehaaglijk offer. Dan heb je dus ook niets aan onderwijs in het Woord van God. Daarom hebben zo veel gelovigen daar ook weinig belangstelling voor. Ze waren toch niet van plan om hun lichaam aan de Heer ter beschikking te stellen. Soms zeggen ze van wel, maar in de praktijk denken ze er niet over. Dan heeft Bijbelstudie ook geen zin, want het zal het gemoed niet veranderen. Je leert dan hooguit wat interessante zaken over de Bijbel. Dat lijkt dan heel geestelijk, maar in de praktijk betekent het geen bal.

Het veranderen van je denken is op zich nog niet eens het doel, want waarom moet ons denken veranderd worden? Opdat we mogen proeven wat de goede en welbehaaglijke en volmaakte wil van God is. Opdat we inwendig mogen waarnemen en dus mogen beleven en ervaren welke de goede en welbehaaglijke en volmaakte wil van God zij.

Eerst stellen we ons ter beschikking en pas daarna zullen we voor onszelf ervaren, in ons leven, wat de Heer van ons wil. Dat kan niemand anders je vertellen en kan de Bijbel je zelfs niet zeggen, maar we zouden dat proeven in de praktijk. Mocht dat te moeilijk zijn, we zullen dan toch in ieder geval proeven wat niet de goede en welbehaaglijke en volmaakte wil van God voor ons leven is. Dan kun je dat tenminste vast wegstrepen. Dat schiet dan al mooi op. Er zijn nu eenmaal dingen waar je niet goed in bent of die je überhaupt niet kunt. Dan houdt het gewoon op. Dat is dan niet voor jou, maar voor een ander weggelegd. Aan de andere kant, als de Heer je wat te doen geeft, of je denkt dat de Heer je wat te doen geeft, dan zul je je eraan moeten wagen. Je doet toch alles wat je doet Gode en niet voor de mensen. In de praktijk leer je wel welke plaats de Heer je gegeven heeft in de Gemeente. Vooralsnog, want dat kan ook nog in de loop der tijd veranderen, door veranderde omstandigheden. Dat is in de loop van je eigen geestelijke ontwikkeling, want daar gaat het allemaal om. Het doel is het uitvoering geven aan de goede, welbehaaglijke en volmaakte wil van God. Ook dat heeft in zichzelf weer een doel, namelijk dat je opgroeit tot volwassenheid, maar dat is niet jouw verantwoordelijkheid, maar van Degene door Wie je opgevoed wordt. We zouden de dagen die overig zijn in het vlees niet meer der heidenen wil volbrengen, maar de wil van God. Heel de Schrift is van God ingegeven en is nuttig tot onderwijzing in de rechtvaardigheid. Waarom? Opdat de mens Gods, de wedergeboren mens, volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust. Dat wij bekwaam zouden gemaakt worden, ook in de praktijk van ons leven, om te wandelen in de goede werken welke God voorbereid heeft.

Je bent niet zalig geworden uit werken, maar wis en waarachtig wel tot goede werken. Welke werken zijn dat? Wel, we zijn een priesterlijk volk geworden en worden gebouwd tot een geestelijke tempel en dan ben je dus weer precies bij hetzelfde onderwerp terecht. Dat is het doel van ons leven en daarnaar zouden wij ons uitstrekken en dat begint door simpelweg tegen de Heer te zeggen: 'Hier ben ik, om Uw wil te doen'. Maar als je je beschikbaar stelt, wordt natuurlijk ook van je verwacht dat je beschikbaar bent. Grote kans namelijk dat de Heer wat van je vraagt op een moment dat het je helemaal niet uitkomt. Dan is het dus de vraag of je beschikbaar bent en blijft bij de belofte die je aan de Heer gedaan hebt.

- 3 Want door de genade, die mij gegeven is, zeg ik een iegelijk, die onder u is, dat hij niet wijs zij boven hetgeen men behoort wijs te zijn; maar dat hij wijs zij tot matigheid, gelijk als God een iegelijk de mate des geloofs gedeeld heeft.

De genade is Paulus' bediening als apostel. Het slaat namelijk op de gave, namelijk op de loopbaan die hem door God is voorgesteld. Wij naderen tot de troon der genade en wij ontvangen genade, barmhartigheid en hulp ter bekwamer tijd. Paulus heeft dat ook gedaan en hij ontving genade. Dat was niet alleen vergeving van zonde, maar ook een job. Vanwege de loopbaan die hij gekregen had, vanwege de goede en welbehaaglijke wil van God voor zijn leven, zegt hij nu tegen de Romeinen en dus ook tegen ons, hoe het er met ons voorstaat. Hij zegt dat ook wij genade hebben ontvangen, dat God ook ons iets te doen geeft en ook een loopbaan voorstelt.

Paulus zegt dat we niet eigenwijs zouden zijn, wijs zijn boven een bepaalde maat. We zouden wijs zijn tot een bepaalde maat. Je kunt die wijsheid als het ware meten. We hebben van de Heer een beperkte, een matige verantwoordelijkheid gekregen. Er zijn dingen die niet onder onze verantwoordelijkheid vallen. Je zou voor de aardigheid eens het woord 'matigheid' of 'maat' of 'mate' in de Bijbel op moeten zoeken en dan vooral in het Nieuwe Testament. Je zou verbaasd zijn hoe vaak die term in ditzelfde verband gebruikt wordt. 'Regel' is ook zo'n woord. Een regel is een maat en een maat is een regel. Daarom noemen we het voor alle duidelijkheid vaak ook een maatregel. In alle gevallen is het een bepaalde afmeting, een norm die gesteld wordt. Daarbinnen zouden we blijven. Liever een verder erbinnen dan erbuiten.

Welke maat is dat dan? Wel, gelijk als God aan eenieder gedeeld heeft. God geeft ons namelijk, Hij deelt ons iets uit. God geeft ons genade, namelijk een bepaalde gave en eventueel bepaalde gaven, binnen de Gemeente.

We zijn nu eenmaal leden van hetzelfde lichaam, maar de leden hebben niet allemaal dezelfde functie en dus ook niet dezelfde verantwoordelijkheid. Dat is die verschillende maat waar het over gaat. God deelt dat uit. het is immers Zijn genade. Daarbuiten zou men niet gaan.

God heeft eenieder de maat gedeeld. Hij heeft ons een grens gesteld. Hij geeft ons niet meer dan dat wij kunnen, dan wat binnen ons bereik ligt. Dat is de kunst ook van het opvoeden en ook van de werkgever, dat hij z'n kind of werknemer geen dingen laat doen die hij niet kan uitvoeren, die hem boven de pet gaat. De kunst is om binnen die maat te blijven. Niet teveel daarbinnen, want dan heb je aan je personeel niet genoeg. Dan zit er veel meer in dan je eruit haalt. Dat is met kinderen ook zo; het moet niet al te gemakkelijk zijn, want dan leren ze niets. Het moet ook niet te moeilijk zijn, want dan vallen ze erbij neer. De kunst is dus om de grens te weten, dat je daar als opvoeder of als werkgever niet overheen gaat, want dan gaat het fout. Zo geeft God ons dus iets te doen, volgens een bepaalde afmeting. De vraag is wat nu bepalend is voor die maat. Dat is geloof. Als je niet weet wat het woord geloof in een bepaald vers doet, dan vul je trouw in. Dus, gelijk als God eenieder de maat van trouw gedeeld heeft. God deelt niet trouw of geloof uit, maar die maat. Hij doet dat op basis van onze trouw, van ons geloof.

Trouw is een betrekkelijk begrip. Trouw is niet alleen maar een deugd. Trouw heeft te maken met wat wij dragen kunnen. Als je een zware last op een tafel legt, dan zakt het ding door z'n poten. Daar kan de tafel niets aan doen, want hij heeft nu eenmaal geen sterkere poten. Als je op een mens een te zware last legt, dan zakt ook hij door z'n benen, want hij kan het gewoon niet dragen. Sommige dingen kunnen we emotioneel niet dragen. Er zijn nu eenmaal dingen waar we niet geschikt voor zijn en dus geeft de Heer ons niet iets te dragen wat we niet dragen kunnen. Er zijn ook dingen die je lichamenlijk niet kunt dragen. Als de Heer in Matth. 25 Zijn dienstknechten tot Zich roept, dan geeft Hij de één zoveel talenten, de ander zoveel talenten en weer een ander zoveel talenten, een ieder naar zijn vermogen. Dus eenieder naar wat hij dragen kan. Talent is hier niet de aanduiding van iemands natuurlijke aanleg, of van een aanleg die de Heer ineens geeft, die er eerst niet was, maar van de verantwoordelijkheid die de Heer aan Zijn dienstknechten geeft. Dat is niet aan iedereen hetzelfde, want zij zijn nu eenmaal verschillend. Hij geeft iets te dragen wat bij ze past en wat ze dragen kunnen. Waarbij dus de sterkste schouders de zwaarste lasten zouden dragen. De Bijbel leert dat mensen aarden vaten zijn. Zij zouden gevuld worden met olie (Elía). Het huis wordt vol gehaald met vaten. Het huis is de Gemeente; de vaten die gehaald worden zijn de heidenen die tot geloof komen. Zij worden in dat huis geplaatst en krijgen deel aan het burgerschap Israëls. Wat gebeurt er met die vaten, pas nadat ze eerst in dat huis gebracht zijn? Dan worden ze gevuld.

Niet in alle vaten evenveel, maar ze zijn wel allemaal even vol. Er zit niet overal evenveel in, maar dat is ook het punt niet. Het punt is dat ze allemaal vol zouden zijn. Die aarden vaten zijn namelijk niet even groot. Zo is het bij ons ook. Ons lichaam, de mens die we zijn, de één is groter dan de ander. Dat maakt niet uit, ze worden gevuld. Daarom krijgt ieder een ander aantal talenten, namelijk naar zijn vermogen. Dat is een vast Bijbel beginsel. We zouden vervuld worden met de Geest. Hoeveel Geest er dan in zit, maakt niet uit, als het maar vol is.

We zouden dus wijs zijn tot matigheid, gelijk God aan eenieder die maat gedeeld heeft en die maat is op basis van wat we dragen kunnen en wat de Heer van ons eigen persoonlijk leven verwacht.

- 4 Want gelijk wij in één lichaam vele leden hebben, en de leden alle niet dezelfde werking hebben;

Dat zijn dezelfde leden als uit hoofdstuk 6. We hebben een verschillende functie. handen zijn niet om op te lopen, hoewel sommigen dat kunnen, maar daar zijn ze niet voor bedoeld. Je kunt het dan dus beter ook niet doen. Een lichaam heet een lichaam als het weliswaar één is, maar uit verschillende delen bestaat. De verschillende delen die samen met elkaar die eenheid vormen, vormen dus een lichaam.

Als wij het lichaam van Christus zijn, dan betekent dit automatisch dat we niet allemaal hetzelfde zijn en dat we dus ook niet allemaal dezelfde functie hebben en dus ook dat we niet allemaal dezelfde verantwoordelijkheid hebben. Het vervolg van het verhaal is dat het ene lid zich ook niet met het andere lid zou moeten bemoeien. Wat voor het ene lichaamsdeel geldt, geldt niet automatisch ook voor het andere lichaamsdeel. Ieder maakt deel uit van die eenheid en is er ter wille van die eenheid. Daarna is alles verschillend.

- 1 Kor. 12: 4 En er is verscheidenheid der gaven, doch het is dezelfde Geest;
- 5 En er is verscheidenheid der bedieningen, en het is dezelfde Heere;
- 6 En er is verscheidenheid der werkingen, doch het is dezelfde God, Die alles in allen werkt.

Drie zinnen die dezelfde structuur hebben, maar waarin de woorden gewijzigd worden. Je moet ze daarom onder elkaar zetten.

Verscheidenheid der	gaven,	dezelfde Geest;
Verscheidenheid der	bedieningen,	dezelfde Heere;
Verscheidenheid der	werkingen,	dezelfde God.

Dit tel je bij elkaar op.

Er is verscheidenheid der gaven, namelijk der bedieningen, namelijk der werkingen. Gaven zijn bedieningen en bedieningen zijn werkingen.

Het is dezelfde Geest, namelijk dezelfde Heer, namelijk dezelfde God, want God is de Geest en de Geest is de Heere.

Het is die ene Heer, Die in ons werkt en Hij geeft verschillende gaven, namelijk bedieningen. Hij geeft ons dus een bediening. Niet het vermogen tot een bediening, hoewel binnen het kader van de Korinthebrief soms ook, maar het is een bediening. Het vermogen tot die bediening hadden we al, of wordt nog verder ontwikkeld. Als je sterke benen hebt en een last te dragen krijgt, betekent dit dat je benen alleen maar sterker worden.

Hij geeft ons dus een dienst, een bediening. Wat is dat? Een werking. Het is één Heer, maar niet één en dezelfde bediening.

Het gehele lichaam zou weliswaar iets doen, maar de verantwoordelijkheid voor de lichaamsdelen is niet hetzelfde als de verantwoordelijkheid van het hele lichaam. Het hele lichaam wordt door het Hoofd bestuurd en de diverse organen van dat lichaam hebben hun eigen verantwoordelijkheid. Die hoeven ook niet eens met elkaar te overleggen. Elk lid doet z'n eigen ding. Onze nieren zijn er niet verantwoordelijk voor om het bloed door het lichaam te pompen. Maar als het hart niet werkt en het bloed niet door ons lichaam gepompt wordt, dan werken de nieren dus ook niet. Niettemin is het rondpompen van het bloed niet de verantwoordelijkheid van de nieren. We hebben onze eigen functie in het geheel en zouden ons in het algemeen niet met het geheel bemoeien. Dat is niet onze verantwoordelijkheid, maar die van het Hoofd. We stellen ons aan Hem ter beschikking en Hij organiseert Zijn lichaam. Hij voorziet het lichaam van organen. Als je een bedrijf organiseert, dan houdt dit in dat je de juiste mensen op de juiste plaats zet. Dat is men vergeten, want tegenwoordig bestaat organisatie uit regeltjes en schema's en dergelijke. De mensen moeten zich dan daaraan houden. Maar dat is geen organisatie. Als je de juiste mensen op de juiste plaats hebt, heb je al die voorschriften en regeltjes niet meer nodig. De Heer trekt Zich niets van onze schema's aan; Hij kiest de juiste mensen op de juiste plaats en dus ben je de geschikte figuur daarvoor. Daar zorgt Hij voor. Daarna kun je inzoomen en valt er nog wel het één en ander toe te lichten, ook vanuit de Bijbel, maar dit is fundamenteel en toepasbaar op eenieder van ons, namelijk dat iedere gelovige een plaats heeft in dat ene lichaam.

- 5 Alzo zijn wij velen één lichaam in Christus, maar elkeen zijn wij elkanders leden.

Met andere woorden, God geeft ons een plaats in dat lichaam, niet in deze wereld, maar in dat lichaam. Dat is wat in al deze brieven geleerd wordt.

- 6 Hebbende nu verscheidene gaven, naar de genade die ons gegeven is,
- 7 *Zo laat ons die gaven besteden*, hetzij profetie, naar de mate des geloofs; hetzij bediening, in het bedienen; hetzij die leert, in het leren;
- 8 Hetzij die vermaant, in het vermanen; die uitdeelt, in eenvoudigheid; die een voorstander is, in naarstigheid, die barmhartigheid doet, in blijmoedigheid.

Zoals de vertalers hebben ingevoegd, we zouden onze gaven besteden.

Hetzij = afhankelijk van wat voor gave we hebben ontvangen.

Er is hier sprake van een opsomming, maar die is tamelijk willekeurig. Er bestaat niet zoiets als een reeks van gaven in of aan de Gemeente. Voor zover die wel bestaat, hebben we in verschillende Schriftgedeelten verschillende opsommingen. Uiteraard bij wijze van voorbeeld. Het aantal is ook willekeurig.

Hier vinden we er zeven:

- Profeteren;
- Bedienen;
- Leren;
- Vermanen (vertroosten = parakaleo. Het werk dat de trooster doet);
- Uitdelen;
- Voorstander zijn (vooraan staan, in de zin van voorbeeld zijn, voorop lopen, richting aangeven. Het is het werk van de herder die voorop loop bij de kudde.);
- Barmhartigheid doen.

In 1 Kor. 12: 8 – 10 staan negen gaven opgesomd, maar ze heten daar helemaal anders.

- Het woord der wijsheid;
- Het woord der kennis;
- Het geloof;
- De gaven der gezondmakingen;
- Werkingen der krachten;
- Profetie;
- Onderscheiding der geesten;
- Menigerlei talen;
- Uitlegging der talen.

Er is ook nog een opsomming in 1 Petr. 4: 10, 11.

- De woorden Gods spreken;
- De kracht Gods bedienen.

De woorden Gods spreken komt overeen met wat elders een opziener heet.

De kracht Gods bedienen komt overeen met wat elders een diaken heet. Het werk van de Heer in de Gemeente wordt onderverdeeld in tweeën. Profetie, naar de maat des geloofs. We zouden die maat in ons leven kennen. De eerste categorie heeft te maken met de bediening van het Woord en de andere categorie heeft te maken met de huishoudelijke aangelegenheden.

In Efe. 4 is er ook nog een opsomming. Nu worden niet de gaven of verantwoordelijkheden genoemd, maar de verantwoordelijken. God geeft aan de Gemeente:

- Apostelen;
- Profeten;
- Evangelisten;
- Leraars.

De beschrijvingen zijn in het algemeen heel ruim. Ze geven vooral aan dat er verschil is. Bovendien, iedere gelovige zou voor zichzelf uitvinden wat voor hem de goede en welbehaaglijk en volmaakte wil van God is. Dat velen hier niets van begrijpen komt omdat bij hen alles in de kerk via statuten en dergelijke geregeld is. Ze hebben geen flauw idee wat een willekeurige leek in dat geheel zou moeten doen of laten, omdat immers alles georganiseerd is. Er is echter maar één Gemeente, waarin alles georganiseerd wordt door het Hoofd. En als Hij het niet doet, dan hoeven wij het zeker ook niet te doen.

Laat ons die gaven dus besteden, elk naar zijn maat.

Hetzij profetie, naar de mate van trouw. De gave van profetie bestaat in onze dagen niet. Niettemin probeert men in veel gevallen die gave van profetie naar zich toe te trekken. Men doet dat door er meestal eerst een andere betekenis aan te geven. Profetie = het Woord van God wordt gesproken zonder dat de Bijbel daartussen zit. God spreekt door iemand die Hij daartoe Zelf heeft aangesteld. Maar nu geeft God die gave niet meer. Hij heeft die gave gebruikt om deze nieuwtestamentische Bijbelboeken voort te brengen en sindsdien heeft God niets meer te zeggen. Wij kennen die gave dus niet meer. De prediking van het Woord van God heet dus niet profetie, maar is óf leren óf vermanen, waarbij vermanen, in de zin van bemoedigen, eigenlijk ook een vorm van leren is. Datzelfde geldt ook voor andere zogenaamde wondergaven en in het bijzonder voor het spreken in tongen. Die worden in onze dagen niet door God gegeven.

Hetzij bediening, in het bedienen. Daaronder kun je elke gave binnen de Gemeente verstaan, want het is dienstwerk. Een voorganger in het Engels heet een minister = dienaar. Onze ministers worden geacht dienaren te zijn van de kroon.

Hetzij die leert, in het leren. Lijkt duidelijk genoeg.

Hetzij die vermaant, in het vermanen.

Als dat iemands gave is, dan moet hij dat gewoon doen, binnen z'n maat.

Die uitdeelt, in eenvoudigheid, zonder bijbedoelingen. Men heeft maar één doel. Uitdelen kun je bijvoorbeeld ook doen om daardoor bij anderen in een goed blaadje te komen.

Die een voorstander is, in naarstigheid. Dat moet wel, want iemand die voorop loopt moet wel weten waar hij mee bezig is, want anders houdt hij de rest op.

Die barmhartigheid doet, in blijmoedigheid. Als je barmhartigheid doet, krijg je te maken met de ellende van anderen. Als je daarin niet blijmoedig kunt blijven, dan kun je dat werk maar beter niet doen.

Het gaat er in deze verzen niet zozeer om dat dit de gaven zijn en je daar één uit kunt kiezen, maar het is bij wijze van voorbeeld, dat men daar dan ook trouw in zou blijven.

Als je in de praktijk zo'n verantwoordelijkheid krijgt, dan is dat niet voor de gelegenheid, maar voor het leven. Daar kan wel wat verandering en wat groei in zitten, maar fundamenteel blijft het toch dezelfde loopbaan.

Hierna gaat het gewoon verder, maar nu wordt er niet meer over een specifieke verantwoordelijkheid gesproken, die elke gelovige in de Gemeente zou hebben, maar wordt er gesproken over de algemene kenmerken van het christelijke leven. Nu wordt er gesproken over wat je zou kunnen noemen de christelijke ethiek. Die bestaat niet uit enige geboden, laat staan de tien. In plaats daarvan krijgen we in de aanvoegende wijs een aantal dingen aangereikt van hoe het zo ongeveer zou moeten zijn. Niet dat we precies zouden doen wat hierin staat, want veel van die dingen kunnen op commando niet gedaan worden, maar wel dat we deze dingen als norm voor ons zouden stellen. We leven nu eenmaal niet onder de wet, maar het is wel degelijk mogen om de kenmerken van dat leven in Christus in de gelovigen te beschrijven. Galaten 5: 22 spreekt over de vruchten van de Geest. Daar staan die in één vers opgesomd, maar hier wordt het wat uitgebreider gezegd. Het zijn kenmerken van de christelijke levenswandel. Hét kenmerk daarvan is de liefde, de ongeveinsde liefde.

Onderlinge liefde

Rom. 12: 9 De liefde zij ongeveinsd. Hebt een afkeer van het boze, en hangt het goede aan.

10 Hebt elkander hartelijk lief met broederlijke liefde; met eer de een den ander voorgaande.

11 Zijt niet traag in het benaarstigen. Zijt vurig van geest. Dient den Heere.

- 12 Verblijdt u in de hoop. Zijt geduldig in de verdrukking. Volhardt in het gebed.
- 13 Deelt mede tot de behoeften der heiligen. Tracht naar herbergzaamheid.
- 14 Zegent hen, die u vervolgen; zegent en vervloekt niet.
- 15 Verblijdt u met de blijden; en weent met de wenenden.
- 16 Weest eensgezind onder elkander. Tracht niet naar de hoge dingen, maar voegt u tot de nederige. Zijt niet wijs bij uzelfen.
- 17 Vergeldt niemand kwaad voor kwaad. Bezorgt hetgeen eerlijk is voor alle mensen.
- 18 Indien het mogelijk is, zoveel in u is, houdt vrede met alle mensen.
- 19 Wreekt uzelfen niet, beminden, maar geeft den toorn plaats; want er is geschreven: *Mij komt de wraak toe*; Ik zal het vergelden, zegt de Heere.
- 20 Indien dan uw vijand hongert, zo spijzigt hem; indien hem dorst, zo geeft hem te drinken, wat dat doende, zult gij kolen vuurs op zijn hoofd hopen.
- 21 Wordt van het kwade niet overwonnen, maar overwint het kwade door het goede.

Rom. 12: 9 De liefde zij ongeveinsd. Hebt een afkeer van het boze, en hangt het goede aan.

De liefde zij ongeveinsd = ik wens dat de liefde ongeveinsd is. Zo zou het moeten zijn. In het volgende vers staat: 'Hebt elkander hartelijk lief'. Dat is ongeveer hetzelfde, namelijk heb elkaar van harte lief.

De liefde zij ongeveinsd lijkt de samenvatting te zijn van heel de rest van dit hoofdstuk. Het is als het ware de kop boven deze perikoop. Dan begint de perikoop dus met: 'Hebt een afkeer van het boze, en hangt het goede aan'. Zo eindigt het ook: 'Wordt van het kwade niet overwonnen, maar overwint het kwade door het goede. Vers 10 komt weer aardig overeen met vers 20, alleen gaat het dan niet over een broeder, maar over een vijand. Dat lijkt sterk op een tegenstelling, maar er zijn net zo goed vijanden onder onze broeders. Er zijn Schriftplaatsen waarin kinderen Gods zich gedragen als vijanden van het Evangelie. Het lijkt hier dus meer over hetzelfde te gaan, over de broeders. Deze structuur, waarbij begin en einde met elkaar overeenkomen, komt heel veel voor. Dat is een klassieke literaire vorm.

De liefde zij ongeveinsd. De klemtoon ligt niet zozeer op dat men elkaar zou liefhebben, hoewel men dat zou doen. Er is zelfs één nieuwtestamenteisch Bijbelboek dat daar helemaal over gaat; de eerste Johannesbrief.

Hier staat niet: hebt elkander lief, maar de liefde zij ongeveinsd. Doe dus niet alsof je elkaar liefhebt. Als gelovigen zouden we geen toneelspelers worden. Dat is een nette term voor wat de Bijbel noemt huichelaar of geveinsde of Farizeeër. Dat is de situatie onder de wet. Daar moet men van alles en dus doet men alsof. Dat kan namelijk. Daarom leert de Bijbel dat men onder de wet vanzelf een geveinsde wordt. De Heere Jezus zegt tegen de orthodoxe Joden: 'Gij geveinsden'. Ze houden er mooie theorieën en vormen op na, maar inwendig is het leeg. De samenvatting daarvan is: witgepleisterde graven. We kunnen wel afspreken dat we naar het witte pleisterwerk kijken en ons niet realiseren dat het in een graf is, maar het is er wel natuurlijk. Maar de liefde zij ongeveinsd. Doe niet alsof. Laat het echt zijn. Dat is van oudsher het kenmerk van de gelovige geweest. Pas dan valt er ook te communiceren, van gedachten te wisselen, te leven.

Kan de liefde dan ongeveinsd zijn? Er zijn een heleboel dingen die we zelf in de hand hebben, waar we zelf voor moeten kiezen. Waar gaat het in de levens van sommige mensen verkeerd? Waarom komt het met hen nooit goed? Waarom hebben ze altijd hulp nodig? Omdat ze niet kunnen kiezen. Als ze wel kiezen, houden ze het idee bij zich dat ze verkeerd gekozen hebben. Maar kiezen is kiezen en er dan ook voor gaan. Dat hoort zo langzaam niet meer bij onze cultuur. Men laat het aan de omstandigheden over. Mensen klagen over wat hen allemaal overkomt, alsof ze er zelf niet de hand in hebben, alsof ze het niet kunnen voorkomen.

Hebt een afkeer van het boze. Wij als godsdienstige mensen denken dat het daarbij om emotie gaat. We hebben godsdienst ook vervangen door emotie. Godsdienst is niet een kwestie van emotie, maar van kiezen. Als we tot geloof komen is dat een kwestie van kiezen. Als we God willen dienen, dan kiezen we daarvoor en houden ons daaraan.

Keer u af van het boze. Ook daar kun je gewoon voor kiezen. Hoe doe je dat? Door tegen jezelf te zeggen: 'Ik wil het niet weten'. Je keert je er vanaf. Je kunt er toch niets aan doen. Het is allemaal vervuiling.

Keer je van het boze af. Daar moet je voor kiezen. Er is niemand die je verplicht om het nieuws bij te houden; er is niemand die je verplicht om aan de telefoon te blijven hangen. Je hoeft je nergens mee te belasten. Vuiligheid blijft steeds door je hoofd spoken. Dat is niet goed. In plaats daarvan, hang het goede aan. Dat is domweg een kwestie van kiezen. Blijft aan het goede hangen. Het is een richting die je zelf aan het leven geeft. Je hoeft niet mee te doen met allerlei zaken in de wereld. Zeker niet met wat men noemt de moderne communicatiemaatschappij. Het is één grote roddelbende in de wereld. Je wordt beziggehouden met allemaal onzin die je niet hoeft te weten, waar je niets aan hebt en die alleen maar vervuiling met zich meebrengt. Dat is geen communicatie, maar gewoon geklets.

10 Hebt elkander hartelijk lief met broederlijke liefde; met eer de een den ander voorgaande.

Niet maar: 'Hebt elkander lief', maar hebt elkander met het hart lief. Niet omdat het moet, maar omdat het van binnenuit opkomt. Kan dat dan? Jazeker wel, maar er wordt altijd zo mysterieus gedaan over het begrip liefde.

Liefde = agapè = in de praktijk gewoon synoniem voor dienen.

Liefde, zij zoekt zichzelf niet. Nee, want zij zoekt was des anderen is. We zoeken het belang van de ander. Dat wil zeggen, we dienen elkaar.

Wat is dan de liefde Gods? Je kunt er wel wat op los filosoferen, maar wat dacht je van: Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft. Hij deed wat. Of, God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is toen wij nog zondaren waren. Daar demonstreert God Zijn liefde; daar praktiseert Hij zijn liefde.

God liefhebben is God dienen. De emoties die daar wellicht bij horen kunnen we niet oproepen, tenminste niet op staande voet, maar we kunnen wel die liefde gewoon praktiseren. Waar men dat doet, daar komen de bijbehorende gevoelens vanzelf. De affectie ontwikkelt zich dan. Als men iemand dient, dan ontstaat vanzelf die emotionele band. Het komt voor dat als een vrouw gegijzeld wordt, ze verliefd wordt op de gijzelnemer. Hoe komt dat? Omdat men ineens ondergeschikt is en niets meer te vertellen heeft. Dan ontstaat een emotionele band met degene aan wiens wil men is overgeleverd. Dit is uiteraard een extreem voorbeeld. Als je de Heer gaat dienen, dan zul je de Heer gaan liefhebben. Als je de Heer niet dient, dan zul je de bijbehorende emotie ook niet hebben.

Agapè staat dus niet voor de emotie, maar voor het werk, voor het dienen. Je kunt ervoor kiezen. In de westerse cultuur trouwt men met degene die men liefheeft en in de meer oosterse culturen leert men degene liefhebben met wie men trouwt. Dat laatste kan ook heel goed. Sinds de romantiek moet men zo nodig trouwen met degene op wie men verliefd geworden is. Of dat verstandig is, is nog maar de vraag. Je kunt ervoor kiezen om iemand lief te hebben. Daarom kan er ook staan dat je je vijanden lief moet hebben. Maar je zou toch op z'n minst de Heer liefhebben door Hem te dienen.

Hebt elkander dus hartelijk lief, met volle overgave, met broederlijke liefde. Die liefde heet filadelphia. Dat is liefde in de zin van affectie, in de zin van emotie.

Uit agapè ontwikkelt zich filadelphia. We zouden ons eerst realiseren dat wij als kinderen Gods stuk voor stuk door God geliefd zijn. Als gevolg daarvan zouden we elkaar op z'n minst dienen, omdat we nu eenmaal het voorwerp

zijn van die liefde Gods en geplant zijn in één en dezelfde Gemeente. Daar begint het mee, met die wetenschap. En waar we elkander dienen, zal daaruit ook een emotionele band ontstaan. Of je daar blij mee moet zijn? Het kan namelijk ook heel veel verdriet met zich meebrengen. Niettemin, zo zou het wel gaan. We zouden ons ervan bewust zijn dat we aan elkaar verbonden zijn en dat dezelfde Heer aan jou en mij werkt. Hij doet dat blijkbaar op verschillende wijze, zoals ouders het ene kind nu eenmaal anders moeten opvoeden dan het andere, omdat ze heel verschillend zijn. En dus worden ze verschillend behandeld. Wij zijn allemaal verschillend en dus gaat onze hemelse Vader verschillend met ons om. Daarom geeft Hij ons ook een verschillende functie in Zijn Gemeente en daarom zouden we ons daarmee ook niet verder moeten bemoeien.

Met eer de een den ander voorgaande.

Dat is een moeilijk zin, waarin gezegd wordt dat men elkaar zou respecteren.

- 11 Zijt niet traag in het benaarstigen. Zijt vurig van geest. Dient den Heere.

Traag in het benaarstigen en vurig van geest zijn twee uitdrukking voor hetzelfde.

Naarstigen = wat je doet zou je met volledige inzet behoren te doen.

In de Prediker wordt het als advies aan alle mensen gegeven. Dat geeft namelijk ook weer bevrediging. Wij als kinderen Gods worden geacht naarstig te zijn.

Geest is de aanduiding van de inwendige mens. Je wordt van binnenuit geactiveerd.

Dient de Heere. Feitelijk betekent dat ook hetzelfde. Alles wat je doet, zou je van harte Gode doen. Je doet het dus voor God en niet voor de mensen. Wij zijn nu eenmaal dienstknechten van Christus. Het is niet alleen: wij dienen de Heer, maar wij zijn Zijn dienstknechten. Daarom zouden we alles wat we doen als voor de Heer doen. Met volledige inzet uiteraard.

- 12 Verblijdt u in de hoop. Zijt geduldig in de verdrukking. Volhardt in het gebed.

Het is niet voor niets dat deze drie zinnestjes in één vers staan, want het is ook ongeveer drie keer hetzelfde. Hoop, geduldig zijn en volharding zijn begrippen die wijzen op de toekomst, naar het doel van ons leven, waarheen wij onderweg zijn. In 1 Petr. 1: 3 staat dat God ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, tot een onverderfelijke, onbevlekkelijke en oververgankelijke erfenis, die voor ons bewaard wordt in de hemel. Daar zijn we naar onderweg. Dat is onze hoop. In Titus 2 staat dat we matig zouden leven in deze

tegenwoordige boze eeuw, verwachtende de zalige hoop, namelijk de verschijning der heerlijkheid van onze grote God en Zaligmaker. Onze hoop is die heerlijkheid. In weer een andere plaats heet het dat wij tevoren verordineerd zijn tot zoonstelling (Efe. 1: 5). Dat is onze hoop. De aanstelling tot zonen betekent dat we een erfenis zullen ontvangen. Dat is ons loon. Wij zullen met Christus verheerlijkt worden. Dat is die erfenis en dat is dat loon. Voor alle duidelijkheid, onze hoop is niet dat we ooit een keer naar de hemel gaan, want we zijn al in de hemel gezet. Dat kan dus nooit onze hoop zijn, want iets dat je al hebt, daar hoop je niet op.

Die heerlijkheid is het resultaat van een leven dat dienstbaar was aan de Heer, een leven waarin we wat we deden, deden als voor de Heer. Daarvoor zullen wij loon ontvangen. Onze hoop is dat we ook een vol loon zouden ontvangen. Dat dit hier gezegd wordt hangt rechtstreeks samen met de voorgaande verzen, want hoe meer wij ons leven gewijd hebben aan de Heer hier, hoe sterker die hoop. Daarmee verblijden we ons. We verblijden ons niet zozeer in het heden, als wel in onze toekomst. Die is bepalend voor ons heden. We verblijden ons niet in de omstandigheden waarin we verkeren, maar in de hoop op de erfenis die voor ons weggelegd is in de hemel. Het zijn maar korte zinnen, maar die hebben daardoor een heel sterke lading.

Vanwege die hoop zijn we geduldig in de verdrukking. Die gaat namelijk voorbij, implicerend dat het leven van een gelovige in ieder geval niet zonder verdrukking is. Het suggereert op z'n minst dat heel ons leven als gelovige gekenmerkt wordt door verdrukking. Dat lijkt negatief, maar in de praktijk geldt dit ook voor het leven van de niet-wedergeboren mens. Het leven is vol van verdrukking, vol van tegenwind. Wij hebben reden om geduldig te zijn en ons te verblijden, omdat dit vergolden zal worden. Daar waar wij de Heer dienen en verdrukking lijden, daar zullen we daarvoor loon ontvangen. Dat is reden tot blijdschap. Er staat zelfs dat je het voor grote vreugde zou achten wanneer we in menigerlei verzoeken vallen (Jak. 1: 2). De brief aan de Filippensen, die helemaal gewijd is aan ons leven op aarde, hoewel wij een burgerschap in de hemel hebben, zegt dat we ons in de Heere zouden verblijden, want het gaat namelijk maar om één ding, vergetende hetgeen achter ligt en mij uitstreckende tot hetgeen voor ligt, jaag ik naar het wit, tot de prijs der roeping Gods, die van boven is (Filipp. 3: 14). Als een zekerheid. God heeft ons iets beloofd en dus, zijt geduldig in de verdrukking.

Volhardt in het gebed.

In het algemeen verstaan we onder een gebed het spreken tot God. Het is niet zo dat we dat niet moeten doen, maar het werk dat God in ons doet komt niet tot stand doordat wij tot Hem spreken, maar andersom, doordat Hij tot ons spreekt. Dat komt tot stand doordat we naar Hem luisteren. Als je altijd maar tegen de Heer praat, is dat waarschijnlijk niet zo verstandig. Als iemand jou

wat leren kan, dan moet je je mond houden en luisteren. En als iemand je wat leren kan, dan is het God Zelf. Hij spreekt tot ons. Misschien is Bijbelstudie wel belangrijker dan gebed, omdat we de Heer dan tot ons laten spreken. Daar hebben we wat aan. Of de Heer er wat aan heeft als we tot hem praten? Of was dat niet de bedoeling? Waarschijnlijk is dat ook opdat je er zelf wat aan hebt.

Een gebed in de Bijbel heeft niet slechts de betekenis dat men tot God spreekt, maar dat men Hem dient. Het is niet de bedoeling dat we alleen maar de vrucht van onze lippen Hem aanbieden, maar ook de vrucht van onze handen en voeten, van heel ons lichaam, dat wij gesteld hebben tot een levend, heilig en Gode welbehaaglijk offer.

Natuurlijk is het ook zo dat we door Christus altijd Gode opofferen een offerande des lofs, dat is, de vrucht der lippen, die Zijn Naam belijden (Hebr. 13: 15). Dat zouden we inderdaad doen, maar Rom. 12: 1 zegt dat het niet alleen maar om de lippen gaat, maar om het hele lichaam. Het gaat er niet om dat we Hem zo nu en dan iets aanbieden in woorden, maar dat al wat wij doen we dat doen van harte den Heere.

Gebed in de smalle betekenis van het woord en volgens de etymologie, betekent inderdaad dat er gesproken wordt, maar in de Bijbel krijgt gebed de betekenis dat we heel ons leven en niet alleen maar de lippen, de keel, de tong en de mond aan Hem ter beschikking zouden stellen. Gebed is de aanduiding van heel onze dienst aan God. Daarom staat er dat we volharden zouden in het gebed en dat we zonder ophouden zouden bidden. Daarom staat er ook dat we in alle plaatsen zouden bidden, opheffende de heilige handen (1 Tim. 2: 8). De Heer zei: 'Laat uw woorden weinig zijn'. God heeft die woorden niet nodig. De heidenen denken dat en die gebruiken vele woorden, omdat ze menen dat hun god daarmee gemanipuleerd kan worden. Laat uw woorden weinig zijn en vooral niet demonstratief. Ga naar je binnenkamer. Hoezo dan in alle plaatsen en zonder ophouden? Omdat het om heel onze levenswandel gaat.

Gebed is de uitdrukking van onderdanigheid en daarmee van dienstbaarheid. Als we God aanbidden is dat de uitdrukking van dat we ons aan Hem onderwerpen. Als we in een vragend gebed tot God gaan, dan is dat net zo goed de uitdrukking van dat we ons aan God onderwerpen en Hem de Meerdere achten. En als dat zo is, als we ons aan Hem onderwerpen en Hem onze meerdere achten, dan zouden we Hem dus dienen en dus heet dat ook gewoon bidden. Kenmerkend aan de gelovige is dat hij bidt, maar kenmerkend aan de gelovige is ook dat Hij de Heer dient. Dat heet gebed.

Er staat hier meerdere keren hetzelfde, met andere termen. Het dienen van de Heer drukt zich op alle mogelijke manieren uit en die verschillende

manieren worden benoemd. De kern blijft dat we leven in onderwerping aan de Heer. Hem dienen wij en Hem hebben we lief. Daar kiezen we gewoon voor. Daar hoort het volgende vers ook bij.

13 Deelt mede tot de behoeften der heiligen. Tracht naar herbergzaamheid.

De heiligen zijn de gelovigen. Deelt dus mee tot de behoeften van de broeders en zusters. Welke behoeften? Alle behoeften, want het wordt niet gespecificeerd. En vergeet de weldadigheid en de mededeelzaamheid niet; want aan zodanige offeranden heeft God een welbehagen (Hebr. 13: 16). Dat is dus een goede, welbehaaglijke en volmaakte wil van God. Men zou niet alleen aan God geven, maar ook aan elkaar. In de praktijk is daar zelfs geen verschil tussen, want je kunt God wel iets aanreiken, maar letterlijk gezien neemt Hij het toch niet aan. We zouden de Heer dienen door elkander te dienen, omdat we kinderen Gods zijn en dus broeders en zusters. We zouden voorzien in al wat nodig is onder de gelovigen, als dat mogelijk is. En dus zouden we mededeelzaam zijn, namelijk weldadig naar onze broeders en zusters. We zouden elkaar het nodige verschaffen. Gemeenschap is niet dat men elkaar suf kletst, maar dat men elkaar het nodige verschaft.

Tracht naar herbergzaamheid. Als het nodig is, geef elkaar dan onderdak. Letterlijk, maar niet uitsluitend letterlijk. Dat hangt samen met de behoeften der heiligen. Een mens heeft een dak boven z'n hoofd nodig, kleding en eventueel voedsel. Dat is precies wat men in de herberg eventueel zou ontvangen en wat we eventueel aan elkaar zouden geven. Ook een opziener moet gaarne herbergende zijn. Men zou z'n huis en z'n leven openstellen voor anderen. Als je dat in Nederland letterlijk toepast, dan hebben we een groot probleem, want het ideaal van alle mensen gelijk heeft ertoe geleid dat men de woningen zo klein mogelijk maakt, want het laagste is tot norm verheven. Als je twee kinderen hebt, dan is het huis echt vol. In ieder geval stellen we onze levens en eventueel onze huizen voor elkaar open. Dat is het beginsel. Daarmee is het laatste woord daarover niet gesproken, maar men zou er op z'n minst naar streven. De Heer ontvangt ons in zijn huis. Toen de Heere Jezus eens op straat liep, kwamen er twee mannen Hem achterop en ze vroegen Hem: 'Heer, waar woont gij?'. Toen zei Hij: 'Kom en zie' en Hij ontving ze in Zijn huis. Later komen we ook een huis tegen, waar de ingang van het huis gebarricadeerd wordt door religieuze mensen, door Farizeeën. Hoe dan ook, de Heer ontvangt ons in Zijn huis, in Zijn tempel, in Zijn Gemeente en dus zouden wij elkander ontvangen en voor elkaar openstaan.

14 Zegent hen, die u vervolgen; zegent en vervloekt niet.

Het zijn wel je broeders, maar het zijn je vijanden, sprekend over een bepaalde categorie. Niettemin staat er: 'Zegent hen die u vervolgen. Zegent en vervloekt niet'.

15 Verblijdt u met de blijden; en weent met de wenenden.

We zouden met elkaar meeleven. Er zijn recalcitrante kinderen Gods, er zijn er die hardleers zijn, er zijn er die pas op de weg zijn en die nog een heleboel moeten leren. We zouden elkaar verdragen en erop vertrouwen dat de Heer niet alleen in onszelf een goed werk begonnen heeft, maar in alle gelovigen en dat Hij dat werk zal voleindigen. Sommigen vinden dat je kerkelijke tucht moet invoeren, maar dat komt in heel de Bijbel niet voor. Voor zover er wel sprake is van tucht, zegt de Bijbel dat onze hemelse Vader ons tuchtigt. Kerkelijke tucht wordt uitgeoefend door het hoofd van de kerk. Dat is Christus en niet wij. We zouden hooguit elkaar tot voorbeeld zijn. We zouden ons dus alzo gedragen.

Petrus zegt dat het wel kan zijn dat je onrecht lijdt, maar wat maak je je druk? De Heer zal recht doen. Heb geduld; het komt allemaal goed.

16 Weest eensgezind onder elkander. Tracht niet naar de hoge dingen, maar voegt u tot de nederige. Zijt niet wijs bij uzelfen.

In de eerste helft van dit vers herken je ook vers 13 – 15.

Weest eensgezind onder elkander. Die term wordt vooral misbruikt sinds de uitvinding van de oecumene. Dat we als verschillende kerkgenootschappen toch vooral moeten samengaan en elkaar moeten verdragen. De Bijbel kent echter geen kerkgenootschappen en zegt dus ook niet dat ze moeten samengaan. De Bijbel zegt dat we eensgezind moeten zijn. Dat is waar, maar niet ongeacht welke zin.

Eensgezind = één van zin, één van gezindheid, één in bedoeling, met dezelfde bedoelingen. We hebben niet de keus voor welke gezindheid dat dan moet zijn, waarnaar we steven. Maar dat wordt pas in Rom. 15: 5 beschreven.

Rom. 15: 5 Want de God der lijdzaamheid en der vertroosting geve u, dat gij eensgezind zijt onder elkander naar Christus Jezus.

We hebben een gepassioneerde God. Hij doet met volledige inzet Zijn werk. Maar Hij is ook een geduldig God. Hij vertroost. Zijn wens is dat we eensgezind zijn onder elkander en er staat bij welke eensgezindheid dat is, namelijk naar Christus Jezus. Hij zou onze zin zijn, in de betekenis van dat we op Hem gericht zouden zijn. Het zou onze bedoeling zijn Hem te dienen. Wat ons als gelovigen

aan elkaar verbindt is niet consensus, maar commitment. Wat ons aan elkaar verbindt is niet onze overeenstemming, maar toewijding. We denken over verschillende dingen verschillend, maar onze gemeenschap is niet gelegen in dat we over alle dingen eensgezind denken, maar dat we dezelfde Heer dienen. Wij hebben immers onze lichamen gesteld tot een levend, heilig en Gode welbehaaglijk offer. Dat hebben wij gemeenschappelijk. We hebben één gemeenschappelijke Heer en Meester. We hebben één gemeenschappelijk Hoofd. Hem dienen wij, op verschillende wijze. Maar als alles klopt, dan vullen onze bedieningen elkaar aan. Dat is eensgezind zijn.

Rom. 15: 6 Opdat gij eendrachtelijk, met één mond, moogt verheerlijken den God en Vader van onzen Heere Jezus Christus.

Opdat wij tezamen dragend met één mond....

Het gaat daarbij natuurlijk ook wel degelijk om de handen en voeten. De mond wordt genoemd, maar alle lichaamsdelen worden daaronder verstaan, waarbij de mond geacht wordt het belangrijkste lichaamsdeel van de mens te zijn. Al was het maar omdat hij het nodig heeft om in leven te blijven. Hij ademt erdoor om in leven te blijven, hij eet erdoor om in leven te blijven, maar er komt ook weer wat uit; hij spreekt namelijk ook. Je weet, de mens wordt niet verontreinigd door wat de mond ingaat, maar door wat de mond uitgaat. Door wat hij spreekt. Maar daarna door alles wat hij doet. De mond als belangrijkste lichaamsdeel wordt gebruikt ter aanduiding van het geheel. Dat is de hele Bijbel door zo.

Opdat wij dus eendrachtelijk met heel ons leven de God en Vader van onze Heere Jezus Christus mogen verheerlijken. Dat is de bedoeling van ons leven, dat het zou zijn tot heerlijkheid van God. Daarom en daartoe dienen wij Hem. Terug naar Rom. 12: 16.

Weest eensgezind onder elkander wil dus zeggen dat ieder voor zich, maar daardoor samen zijn leven gewijd heeft aan de dienst van de Heer. Al wat wij doen, wat het ook is in ons leven, zouden we doen van harte Gode en niet de mensen. We hebben misschien niet dezelfde consensus, maar wel dezelfde toewijding.

Tracht niet naar de hoge dingen, maar voegt u tot de nederige.

Dat is een verdere uitwerking van vers 3. Men zou namelijk wijs zijn tot matigheid. Stijg daar niet bovenuit. In vele kringen, ook binnen het christendom, wordt ons geleerd dat we zouden streven naar de hoge dingen. In sommige kringen heet het dat je een goed rentmeester moet zijn, in andere kringen dat je positief moet zijn, of dat je wilskrachtig moet zijn, je idealen hoog moet stellen enzovoort. Je moet uit het leven halen wat erin zit. Als er iets is om je gezondheid te ondermijnen, dan is het wel het streven naar de hoge dingen. Dan loop je jezelf vanzelf voorbij. Doe het maar gerust wat

rustiger aan. Dat streven naar de hogere dingen wil de mens wel graag, maar dat wordt in werkelijkheid door z'n hoogmoed gevoed. Daarop wordt in feite een beroep gedaan. Probeer het maar. Waar een wil is, is een weg. Dat heet positivisme. Daar zit wel een kern van waarheid in, maar het is niet dé waarheid. De waarheid is: tracht niet naar de hoge dingen. Men zou wat men heeft en wat men kan zo goed mogelijk doen. Het normale resultaat daarvan is dat men vanzelf wat hogerop komt. Niet omdat men daarnaar streeft. Het gevaar van hogerop komen is dat je de verantwoordelijkheid niet dragen kunt. Daar raak je overspannen van. De tragiek van de mens is dat hij meent een carrière te moeten maken en onderweg bezwijkt hij vanzelf onder de druk. Daarmee moet hij terug naar af en het leven is daarmee tot één grote teleurstelling uitgelopen. Voor sommigen genoeg reden om er dan maar een einde aan te maken. Niet doen! Tracht niet naar de hoge dingen, maar voegt u tot de nederige dingen; zijt niet wijs bij u zelf.

Dit bevestigt dat we eigenlijk weer terug zijn in vers 3, bij de uitwerking daarvan. Wees bescheiden. De Heer zei tegen Zijn tafelgenoten dat als je ergens komt te eten, je niet vooraan gaat zitten. Je loopt alleen maar het risico dat je teruggezet wordt en dus vernederd wordt, omdat die plaatsen voor anderen bestemd waren. Je kunt beter ergens achteraan gaan zitten en als de heer des huizes, of degene die over de tafelschikking gaat, het nodig vindt dat je verder vooraan komt te zitten, dan zal hij wel zeggen: 'Kom hogerop vriend'. Dat is eervoller, dan dat je teruggezet wordt. Zo is het in de samenleving ook en zeker onder gelovigen. Zelf naar het hogere streven heeft niet de minste zin; dat loopt per definitie op vernedering uit.

17 Vergeldt niemand kwaad voor kwaad. Bezorgt hetgeen eerlijk is voor alle mensen.

Kwaad voor kwaad vergelden is de wet. Dat is naar aardse maatstaven volkomen rechtvaardig, maar wij leven niet onder de wet. Voor degenen die menen dat we wel onder de wet leven, dan is het oog om oog, tand om tand. Wat die mensen met Rom. 12: 17 doen? Geen idee. Wij zijn van de wet verlost en leven onder de heerschappij van de genade. Wij vergelden dus niet kwaad voor kwaad, we vergelden sowieso niet, in de zin van wraak nemen of iets dergelijks. Wij leven immers uit de genade die God ons geeft. We hebben al onze rechten verloren. Eén is voor allen gestorven en dus zijn ook wij gestorven, naar de oude mens. Hoezo rechten? Dode mensen hebben geen rechten. Voor zover wij leven, wel, het leven is ons Christus en Hij zal recht voortbrengen. Daar leven wij uit. Er kan ons niets gebeuren. Het komt allemaal goed. Goed naar Gods normen en niet naar de onze.

Bezorgt hetgeen eerlijk is voor alle mensen. We zouden ons van alle omstandigheden en oneerlijkheden in de wereld niets aantrekken. We zouden ons daarover geen zorgen maken. We hoeven ons oordeel daarover niet te brengen, want de Heer zal dat doen. Wij zijn onttrokken aan die wereld van zonde en wet en dood. Daar zijn we van verlost. We stappen uit die wereld.

18 Indien het mogelijk is, zoveel in u is, houdt vrede met alle mensen.

We proeven meteen dat het niet mogelijk is, omdat het niet in ons is. Maar als het maar enigszins mogelijk is houden we vrede met alle mensen. Of alle mensen vrede met ons willen hebben, dat is onze verantwoordelijkheid niet. Wij hebben vrede met God en dus ook met elkaar. Dat stelt ons op onafhankelijk van welke omstandigheid dan ook. Wat er ook gebeurt, wij dienen de Heere Christus. Wat anderen doen, dat is hun verantwoordelijkheid.

We verblijden ons in de hoop, we leven matig, we trachtten niet naar de hoge dingen, wij dienen de Heer. Wat de duivel betreft, daarvan zei een andere apostel dat je hem zou wederstaan. Hij zegt er ook bij hoe je dat doen zou, namelijk door je te onderwerpen aan God. Het is tragisch dat zoveel gelovigen menen te moeten strijden tegen de duivel en zijn werk. Dat is een misverstand. We zouden de Heer dienen. Zo wederstaan we de duivel. Dan heeft hij in ieder geval over ons geen macht. Daarin vinden we elkaar en daarin zouden we eensgezind zijn.

19 Wreekt uzelf niet, beminden, maar geeft den toorn plaats; want er is geschreven: *Mij komt de wraak toe; Ik zal het vergelden, zegt de Heere.*

Dat is de uitwerking van vers 17. Vergeldt niemand kwaad voor kwaad. De Heer verlost ons met deze woorden van een zware taak. We hoeven onszelf niet te wreken en hoeven niet ons recht te zoeken. De Heer zou dat doen. Misschien wat later dan wij hopen, maar hoe dan ook, de Heer zou dat doen. En waar wij de Heer dienen, zullen we van Hem recht ontvangen en zal Hij ons daarvoor belonen. Dat lijkt toch een bevrijdende gedachte. Het neemt een heleboel verantwoordelijkheid bij ons weg. We hebben in deze wereld wel een tegenstander, maar we hebben hier niets te bestrijden, want we dienen de Heer. Dat is een positieve aangelegenheid. Het bestrijden van de vijand is per definitie een negatieve aangelegenheid. We zijn ons bewust, ongeacht de omstandigheden, dat we Zijn eigendom zijn en dat Hij een werk in ons zou doen. Hij zal ons daarin kracht geven. Hij zal ons het nodige verschaffen en uit de genade die Hij ons geeft, geven wij ook elkaar genade. Zoals Hij ons vergeeft, vergeven wij elkaar. Voor zover er onrecht geschiedt,

ook in onze levens, wel, Hij zou recht doen. Daar zien wij naar uit en dus verblijden we ons in de hoop.

We zouden ons niet laten overwinnen door het kwade, maar we zouden het kwade overwinnen door het goede. Hiermee wordt de vicieuze cirkel doorbroken, die meestal van kwaad tot erger gaat. Anderen behandelen ons slecht en wij menen dat we anderen dan ook maar slecht moeten behandelen, want dat hebben ze wel verdiend. We zouden ons echter van het kwade niets aantrekken, maar we zouden hetgeen eerbaar is voor alle mensen bezorgen. Voor zover het in ons is zouden we vrede houden met alle mensen. Wij leven immers onder het Nieuwe Verbond des vredes. Christus is onze Vrede, zodat vrede kenmerkend zou zijn voor onze positie in het leven. Er is geen plaats voor dat wij onszelf zouden wreken of ons eigen recht zouden zoeken. Dat is hoogst essentieel. Voor zover er een climax is in dit Schriftgedeelte, dan ligt dat ongetwijfeld bij dit vers.

Wreekt uzelf niet, beminden, maar geeft den toorn plaats. Er is iemand anders die ons recht bezorgt. Hij doet dat echter pas in de toekomst. Gelukkig leven we uit een zalige hoop voor de toekomst en we weten dat Christus niet alleen onze vrede is, maar Hij is ons ook geworden rechtvaardigheid Gods. Hij zal op het einde het recht voortbrengen. Het gaat er dus om dat we geen eigen recht zoeken. Dat is namelijk wat iedereen doet. Je zou kunnen zeggen: 'Dat is ook wat de heidenen doen'. Wij zouden dat echter niet doen. Niet dat dat recht niet voortgebracht zou worden, maar niet door ons en zeker niet in deze tegenwoordige tijd en zeker niet in deze tegenwoordige bedeling, die zich kenmerkt door genade. Dat is niet een genade waaronder alleen wij leven, maar waaronder de hele wereld zich feitelijk bevindt. De Heere is lankmoedig, niet alleen over ons als gelovigen, maar over de hele wereld. We weten dat men altijd op zoek is naar activiteiten en wraakneming van God in de wereld, maar de Bijbel zegt dat God dat niet doet. God heeft de wereld voor een poosje losgelaten en in die tijd vergadert de mens zich door zijn hardigheid en onbekeerlijk hart toorn als een schat, in de dag des toorns en der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods. Het één en ander stapelt zich op, maar daar wordt voorlopig niets aan gedaan. Dat komt pas in de wederkomst van Christus en wat ons betreft komt het pas voor onze openbaring voor de rechterstoel van Christus. Hem komt de wraak toe. Er is maar één opperste Rechter en daar vertrouwen wij op. En als de gezindheid van Christus in ons is, dan hebben we de tijd en het geduld om deze dingen aan de Heer over te laten in de toekomst.

- 20 Indien dan uw vijand hongert, zo spijzigt hem; indien hem dorst, zo geeft hem te drinken, want dat doende, zult gij kolen vuurs op zijn hoofd hopen.

Als je je vijand zo behandelt, dan zal hij zich geen raad weten met die behandeling. Hij zal ongetwijfeld het tegenovergestelde verwacht hebben. De gedachte achter deze uitdrukking is dat als iemand echt gloeiende kolen op zijn hoofd zou krijgen, hij die onmiddellijk van zijn hoofd zou schudden. De onterechte lof of vriendelijkheid moet ook zo werken. Degene die onverdiend zo vriendelijk wordt behandeld, moet zich namelijk zó schuldig gaan voelen dat hij toegeeft dat hij fout zat, om zo zijn schuldgevoel te verminderen.

- 21 Wordt van het kwade niet overwonnen, maar overwint het kwade door het goede.

Het is aan ons om die betrekkelijk normale zaken in de wereld te doorbreken. Wij horen niet bij de wereld en doen dat dus anders. Wij passen ons aan aan de tegenwoordige houding en positie van Christus ten opzichte van de wereld, Die gegeven is alle macht in hemel en op aarde en aan Wie het oordeel is gegeven. Hij doet er niets aan en wij dus ook niet. Dat ontslaat ons van een heleboel ellende.

De enige manier waardoor het kwade kan worden overwonnen is door het goede te doen.

Hoofdstuk 13

In bovenstaande verzen komt in ieder geval naar voren dat Christus in onze levens zou heersen en dat de gezindheid van Christus onze gezindheid zou zijn. Dat we maar één Heer en meester hebben, Die wij volgen, aan Wie wij een voorbeeld zouden nemen, sterker nog, Wiens leven in ons geleefd zou worden. We worden niet meer geleid door wet, zonde of dood, maar door de Heilige Geest. Hij leidt ons naar onze zoonstelling in de toekomst.

Dat zou kunnen leiden tot de gedachte dat wij, die nu eenmaal een hemels burgerschap hebben ontvangen en onder een andere Leiding staan, dat we niets meer met de menselijke overheid te maken hebben. Dat is niet zo'n heel vreemde conclusie. In het algemeen geldt dat we een hemels burgerschap hebben, dat onze wandel in de hemel is, dat we een hemelse positie hebben, een hemelse erfenis. Verder zei de Heere Jezus Zelf dat wij als gelovigen aan Hem gegeven zijn en daarmee net als Hij niet tot de wereld behoren. Maar we hebben nog wel met deze wereld te maken en daar gaat het volgende gedeelte over. Het gaat echter ook niet verder dan in dit gedeelte gezegd wordt.

Onderwerping aan de overheid

- Rom. 13: 1 Alle ziel zij den machten, over *haar* gesteld, onderworpen; want er is geen macht dan van God, en de machten, die er zijn, die zijn van God geordineerd.
- 2 Alzo die zich tegen de macht stelt, de ordinantie van God wederstaat; en die ze wederstaan, zullen over zichzelf een oordeel vellen.
 - 3 Want de overheden zijn niet *tot* een vreze den goeden werken, maar den kwaden. Wilt gij nu de macht niet vrezen, doe het goede, en gij zult lof van haar hebben;
 - 4 Want zij is Gods dienaress, u ten goede. Maar indien gij kwaad doet, zo vrees; want zij draagt het zwaard niet tevergeefs; want zij is Gods dienaress, een wreekster tot straf dengene, die kwaad doet.
 - 5 Daarom is het nodig onderworpen te zijn, niet alleen om der straffe, maar ook om des gewetens wil.
 - 6 Want daarom betaalt gij ook schattingen; want zij zijn dienaars van God, in ditzelve geduriglijk bezig zijnde.
 - 7 Zo geeft dan een iegelijk, wat gij schuldig zijt; schatting, dien gij de schatting, tol, dien gij den tol, vreze, dien gij de vreze, eer, dien gij de eer *schuldig zijt*.

Rom. 13: 1 Alle ziel zij den machten, over *haar* gesteld, onderworpen; want er is geen macht dan van God, en de machten, die er zijn, die zijn van God geordineerd.

De woorden van deze perikoop zijn vaak misbruikt, waarschijnlijk omdat men andere belangen heeft. Ze worden vaak verkeerd begrepen. Je moet goed lezen wat er staat, maar dat geldt uiteraard voor heel de Schrift.

Paulus richt zich in dit hoofdstuk niet ineens tot de wereld en dus ook niet tot ongelovige mensen, want aan hen heeft Hij geen andere boodschap dan Jezus Christus en Die gekruist. Ook dit gedeelte is gericht tot gelovigen. Tot ons wordt dus gezegd dat elke ziel onderworpen is aan de machten die door God zijn aangesteld. Dat is de wereldlijke overheid.

Alle ziel = in modern Nederlands had er elke ziel moeten staan. In het oude Nederlands wordt het verschil alleen maar gemaakt in het enkelvoud of meervoud. Elke ziel is namelijk bepaald en alle ziel is onbepaald, want anders had er alle zielen moeten staan. Bij alle ziel weet je niet over hoeveel het gaat, maar bij elke ziel weet je dat wel. Het is hetzelfde als in Efe. 3, waar staat dat we gezegend zijn met alle geestelijke zegening. Dat is in modern Nederlands fout. Daar had moeten staan: alle zegeningen of elke zegening. Bij elke zegening kun je ze dus tellen, anders weet je niet wat het allemaal bevat. Bij 'elke ziel' wordt iedere ziel individueel toegesproken. Het gaat dus elk van ons aan.

Ziel = mens, de zichtbare mens, de uitwendige mens, de mens die gefilmd kan worden. De ziel is de wandel, is dat wat men doet. Zelfs als er sprake is van een dood lichaam, dan heet het in de Bijbel nog steeds een ziel. Het wordt dan vertaald met 'dode ziel', maar het woord 'dode' staat er dan niet eens bij. Dat blijkt uit het verband wel. De inwendige mens heet geest. Er is een ziellijke mens en er is een geestelijke mens.

Als er dus staat dat elke ziel onderworpen zij, dan betekent dit dat elke wandel is onderworpen. Er staat dus niet dat elke geest aan de overheden onderworpen is. Volgens de Bijbel heeft de menselijk overheid niets te zeggen over wat wij denken. Gedachten zijn tolvrij. De overheid mag niets te zeggen hebben over wat de mens denkt. Tegenwoordig kennen we het idee dat we mogen denken wat we willen, maar we hebben ook het idee dat we mogen zeggen wat we willen, namelijk vrijheid van meningsuiting. Maar als je beide doet, dan krijg je grote problemen. In werkelijkheid hebben wij ook in Nederland die vrijheid niet. Misschien is dat maar goed ook. Volgens de Bijbel mogen we dus in ieder geval denken wat we willen. De overheid heeft er niets over te zeggen. Anne van der Bijl zei eens dat de overheid de functie heeft het verkeer te regelen. Daar houdt het ook wel zo ongeveer mee op, hoe veelomvattend dat ook wezen moge. De overheid heeft wat te zeggen over ons gedrag. Dat is noodzakelijk. We leven met teveel mensen in een te kleine ruimte. Dat het bij dieren problemen oplevert weten we en dat het bij

mensen problemen oplevert weten we ook, maar dat mogen we niet zeggen, want dat is politiek incorrect. Tot zover dus de vrijheid van meningsuiting in dit land.

In ons praktische leven zijn wij naar de wil van God wel degelijk onderdanig aan de overheid. Dat is regel 1, maar zoals bij alle regels zijn er uitzonderingen, maar die staan niet in dit hoofdstuk. Nou ja, ze staan er wel, maar het zit opgesloten in de term 'onderworpen'. Het meest opmerkelijke is dat er niet staat dat elke ziel zij de machten over haar gesteld gehoorzaam. Ook in andere Schriftplaatsen waar het over dit onderwerp gaat staat dit niet. Er staat onderworpen, overeenkomend met onderdanig. Dat we die uitdrukking niet begrijpen hebben we waarschijnlijk te danken aan de zogenaamde democratie, die we bijna tot religie verheven hebben. Vroeger ging men er op uit om het Evangelie te prediken, maar tegenwoordig gaat men er op uit om de democratie te vestigen. Dat is precies omgekeerd aan elkaar, want als men het Evangelie predikt, dan predikt men het gezag van de Allerhoogste en democratie is het gezag van de allerlaagste. Het idee dat de macht aan het volk zou gegeven moeten worden is toch een tamelijk noodlottig waanidee, want waarover zou het volk dan moeten heersen? Het volk moet dan uitmaken wie de regering is en wat de regering zou moeten doen. De Bijbel leert echter dat de regering bepaalt wat het volk zou doen en laten. Als je dus onze regering verwijt dat ze het niet goed doen, die kans krijgen ze ook niet, want dit is een democratie. De macht van de zogenoemde regering is zeer beperkt door verkiezingen om de zoveel jaar. Het idee dat we onderdanig moeten zijn hebben we sinds de tweede wereldoorlog systematisch afgeschaft. We hebben alle autoriteit verworpen, de adel afgeschaft, alle titels afgeschaft, het is allemaal je en jij geworden. De ministers zien er in ieder geval ook niet meer zo excellent uit als vroeger.

Het Bijbelse idee dat hier naar voren wordt gebracht is ontleend aan Genesis 9, waar de tweede bedeling begint, die der volkeren. God heeft namelijk een paar duizend jaar geleden de mensheid officieel ingedeeld in volkeren. Dat was voorheen niet zo, want voorheen was de ganse aarde van enerlei spraak en enerlei woorde en was het idee van de mens ook dat hij niet verstrooid zou worden over de ganse aarde en dat de mensheid verenigd zou zijn onder één leider en één regering. Die regering zou dan z'n residentie in de stad Babel moeten hebben. In de toekomst zal iets dergelijks alsnog tot stand gebracht worden, namelijk het grote rijk van de antichrist, waarin de wereld verenigd zal zijn onder één regering, met Babel als hoofdstad.

In Genesis 10 vinden we een opsomming van die volkeren. In hoofdstuk 11 vinden we hoe het zo gekomen is en in hoofdstuk 9 vinden we dat dit beginsel wordt aangekondigd, meteen na de vloed van Noach en wordt in één vers samengevat.

Gen. 9: 6 Wie des mensen bloed vergiet, zijn bloed zal door den mens vergoten worden; want God heeft den mens naar Zijn beeld gemaakt.

Met de nadruk op de woorden die men bij het citeren gewoonlijk overslaat. Niet dat zijn bloed zal vergoten worden, als door een soort wetmatigheid, maar zijn bloed zal door de mens vergoten worden. Hier wordt de mens aangesteld om heerschappij te hebben over de mens en dus is het de instelling van de menselijke overheid. Van oudsher spreekt de regering ook recht. Tegenwoordig heeft men die dingen gescheiden en is er naast de regering nog de rechterlijke macht.

God zou recht spreken, maar de mens zou ook rechtspreken. Dit heeft uiteraard ook profetische betekenis en is van toepassing op Christus. Hij is immers die Mens Die wraak zou doen. Dit neemt echter niet weg dat het eerst een horizontale toepassing krijgt.

We vinden hier dus de verdeling van volken, waarbij de volken een eigen taal hebben en ook een eigen land. God verdeelde de mensheid in volkeren. Volkeren hebben hun eigen volksaard, omdat ze namelijk familie zijn en van oorsprong van één het hetzelfde ouderpaar afstammen. En omdat ze zo hun eigen familiale opvattingen hebben, is het ook verstandig dat ze een beetje afgescheiden leven van volkeren met een andere volksaard, want men zou met elkaar in strijd geraken. Dat dit zo is wordt bevestigd door de situatie zoals we die vandaag in de wereld kennen. Allerlei volkeren lopen door elkaar. Vele volken leven ook verdeeld over verschillende landen, waar de grenzen van de verschillende landen niet dezelfde zijn als de grenzen van de verschillende volken. De Koerden zouden in Koerdistan behoren te leven, maar in de praktijk leven ze in Turkije, Armenië, Irak en Iran. Dat gebied strekt zich dus over meerdere landen uit en dus levert dat problemen op in die landen. Het Bijbelse idee is dat ieder volk zijn eigen land heeft, maar tegenwoordig wil men alles weer verenigen in één rijk, met één wereldregering. Tot op heden is daar niet al teveel van terecht gekomen, maar in de toekomst zal dat alsnog gebeuren. God heeft de mensheid gescheiden en verdeling aangebracht. Zo hebben de volken een afzonderlijke positie gekregen. De mensen zijn verdeeld geworden naar hun huisgezinnen, naar hun spraak, in hun landschappen en naar hun volken.

Dit is dus de instelling van wat wij noemen de menselijk overheid. Zo noemen we deze bedeling ook, namelijk de bedeling van het menselijk bestuur. Tegen de tijd dat de wereld onder leiding van de antichrist er weer één 'volk' van gemaakt heeft, zal God weer ingrijpen. Dan zal de Heer nederdalen en Babel verwoesten. In onze dagen echter bestaat die bedeling van het menselijk bestuur nog steeds en het idee blijft dat er geen macht is dan van God. Hijzelf

heeft die overheid ingesteld, als instituut dus, en wij als gelovigen worden daar niet aan onttrokken. We zouden die overheid juist erkennen als Gods dienares. Bepaalt God dan de uitslag van de verkiezingen? We weten allemaal dat dit niet het geval is, want God is niet democratisch. In de tweede plaats heeft God de wereld losgelaten en dus bemoeit Hij Zich er niet mee. Maar het instituut overheid is van God gewild. Wat wij ermee om rommelen en hoe wij eraan sleutelen, dat is onze verantwoordelijkheid en die zal consequenties hebben.

Want er is geen macht dan van God.

Macht = *exsousia*. Dat woord heeft al zich dat het een ondergeschikte macht is die van bovenaf is ingesteld. Het is een macht die ergens anders vanuit gaat. *Exsousia* komt van het woord *exesti* = toestaan. Het is een macht die van hogerhand is ingesteld en toegestaan en wettig is. Zo staat het er ook, want er is geen macht dan van God.

Wij, Alexander, koning de Nederlanden, bij de gratie Gods. Door de genade van God. Dit drukt uit dat de koning zijn macht gekregen heeft uit de genade van God, maar het betekent ook dat die macht niet van het volk afkomstig is, maar van God. In welke mate dit in de praktijk zo is heeft hier niets mee te maken. Het gaat om het beginsel. En ook al zal men door het volk zijn aangesteld tot koning over dat volk, dan nog staat men naar Bijbelse maatstaven niet in dienst van het volk, maar van God, omdat het een Goddelijke instelling is.

Want de machten die er zijn, die zijn van God geordineerd. Het is een instelling van God. Hiërarchie is een Goddelijk principe.

Dat we als gelovigen onderdanig, dan wel onderworpen zouden zijn aan de overheden, staat ook nog in andere Schriftplaatsen.

In Titus 2 de laatste verzen staat wat het tegenwoordige werk van de Gemeente is, maar dan in het volgende vers gaat het over onze positie ten opzichte van de overheden hier op aarde.

Titus 3: 1 Vermaan hen, dat zij aan de overheden en machten onderdanig zijn, dat zij *hun* gehoorzaam zijn, dat zij tot alle goed werk bereid zijn.

Onderdanig en dus onderworpen.

Dat zij *hun* gehoorzaam zijn. Dat staat er niet, want *hun* is schuin gedrukt. We zouden niet gehoorzaam zijn aan de overheden en machten, maar onderdanig. We zouden gehoorzaam zijn aan Christus. Dat blijkt ook uit het vervolg van de zin, namelijk dat zij tot alle goed werk bereid zijn. Niet in opdracht van de overheid, maar in opdracht van Christus, Die ons bekwaam maakt tot alle goed werk.

Onderdanig zijn wil zeggen dat men z'n positie inneemt, maar dit betekent niet dat men onder alle omstandigheden de menselijke overheid ook zou gehoorzamen, want men moet God meer gehoorzaam zijn dan de mensen. Er zijn gebieden in ons leven waarin wij God meer gehoorzaam zijn, dan de menselijke overheid. Het gaat erom dat er nergens in de bijbel staat dat we de overheid zouden gehoorzamen. Onderdanigheid impliceert weliswaar gehoorzaamheid, maar slechts tot een bepaald niveau.

- 1 Petr. 2: 11 Geliefden, ik vermaan *u* als inwoners en vreemdelingen, dat gij *u* onthoudt van de vleselijke begeerlijkheden, welke krijg voeren tegen de ziel;
- 12 En houdt uw wandel eerlijk onder de heidenen; opdat in hetgeen zij kwalijk van *u* spreken, als van kwaaddoeners, zij uit de goede werken, die zij in *u* zien, God verheerlijken mogen in den dag der bezoeking.
- 13 Zijt dan alle menselijke ordening onderdanig, om des Heeren wil; hetzij de koning, als de opperste macht hebbende;
- 14 Hetzij den stadhouder, als die van hem gezonden worden, tot straf wel den kwaaddoeners, maar *tot prijs* dergenen, die goed doen.

Ziel uit vers 11 wordt in vers 12 vervangen door wandel.

Stadhouder = plaatsouder. Dus in de plaats van de koning. Zij vertegenwoordigen de koning.

Ook hier niet de overheid gehoorzamen, maar onderdanig zijn.

- 1 Tim. 2: 1 Ik vermaan dan voor alle mensen, dat gedaan worden smekingen, gebeden, voorbiddingen, dankzeggingen, voor alle mensen;
- 2 Voor koningen, en allen, die in hoogheid zijn, opdat wij een stil en gerust leven leiden mogen in alle godzaligheid en eerbaarheid.

De menselijke overheid wordt dus geacht verantwoordelijk te zijn voor een stil en gerust leven van haar onderdanen. Zolang zij ons met rust laten is alles goed. Wat voor overheid het ook is, dat maakt niet uit, zolang ze ons als christenen maar met rust laten. Zij worden geacht voor die rust te zorgen. We zouden dus bidden voor de overheden, niet opdat het met ons land zo goed zou gaan, maar opdat wij een stil en gerust leven zouden kunnen leiden. Zij worden geacht in hoogheid te zijn en dus zijn we wel degelijk aan hen onderdanig. In Hand. 4 vinden we een praktisch voorbeeld, waar Petrus en Johannes als vertegenwoordigers van de apostelen voor de Joodse regering

verschijnen. Zij worden voor het Sanhedrin geleid, die van mening waren dat de apostelen niet meer in de Naam van Jezus mochten spreken.

- Hand 4: 19 Maar Petrus en Johannes, antwoordende, zeiden tot hen:
Oordeelt gij, of het recht is voor God, ulieden meer te horen dan God?
- 20 Want wij kunnen niet laten te spreken, hetgeen wij gezien en gehoord hebben.

Zij zijn onderdanig, maar in dit geval kunnen zij zich niet houden aan wat van hen geëist wordt. Wat ze niet zeggen is dat ze het niet kunnen laten te spreken, omdat ze nu eenmaal de grote zendingsofdracht hebben ontvangen. We moeten nu eenmaal spreken vanwege de opdracht. Ze zeggen dat ze het niet laten kunnen te spreken van wat ze gezien en gehoord hebben. Daaruit kun je ook opmaken dat de uitspraak in Hand. 1, dat de apostelen Zijn getuigen zouden zijn niet een opdracht is, maar de vaststelling van een feit. Ze zouden niet kunnen laten te spreken van hetgeen ze gezien en gehoord hebben. Dat is door de overheid niet te stoppen, omdat het van binnenuit komt. Dat is de uitwerking van Christus in ons. We zijn de overheid onderdanig, maar er zijn gebieden waarin we de overheid toch niet gehoorzamen. Dat is niet uit gebrek aan respect, maar gewoon omdat de kracht die in ons is sterker is dan de macht van de overheid.
Terug naar Rom. 13.

- Rom. 13: 1 Alle ziel zij den machten, over *haar* gesteld, onderworpen; want er is geen macht dan van God, en de machten, die er zijn, die zijn van God geordineerd.
- 2 Alzo die zich tegen de macht stelt, de ordinantie van God wederstaat; en die ze wederstaan, zullen over zichzelf een oordeel halen.
- 3 Want de overheden zijn niet *tot* een vreze den goeden werken, maar den kwaden. Wilt gij nu de macht niet vrezen, doe het goede, en gij zult lof van haar hebben;

Voor zover wij ons houden aan de instellingen van onze menselijke overheid, zullen we lof van die overheid ontvangen. Dat geeft ons vrijheid en een stil en gerust leven.

- 4 Want zij is Gods dienaar, u ten goede. Maar indien gij kwaad doet, zo vrees; want zij draagt het zwaard niet te vergeefs; want zij is Gods dienaar, een wreekster tot straf dengene, die kwaad doet.

De overheid blijkt Gods dienaar te zijn, vrouwelijk, terwijl de overheid in het algemeen een mannelijk begrip is, vanwege de heerschappij. De Bijbelse gedachte is dat de overheid niet primair in dienst staat van het volk, want dan zou de overheid een mannelijk begrip zijn. De overheid staat in dienst van Degene die boven de overheid staat, namelijk in dienst van God Zelf en is dus aan God ondergeschikt en uit dien hoofde vrouwelijk. De overheid staat vrouwelijk ten opzichte van God en mannelijk ten opzichte van het volk. De overheid voert Goddelijk opdrachten uit, staat in dienst van God, maar staat ten dienste van het volk waarover het is aangesteld. Zo'n zelfde structuur vinden we ook in de Gemeente. Paulus zegt dat hij dienstknecht is van Christus, maar dat hij een dienaar van de Gemeente is. Een dienstknecht is een slaaf en de aanduiding van de positie waarin iemand verkeert; een dienaar duidt op het werk dat hij doet. In dienst van God is Paulus verantwoordelijk om te doen alles wat nodig is voor de Gemeente. Niet in opdracht van de Gemeente, maar in opdracht van God. Dat zijn hiërarchische begrippen die we helaas in onze samenleving zijn kwijtgeraakt. De regering moet het volk dienen, maar doet dat in dienst van God. Voor zover de menselijke overheid ergens verantwoording voor haar daden moet afleggen, is dat niet aan het volk, maar aan God. Datzelfde geldt voor Paulus. Voor zover hij verantwoording af moet leggen, is dat niet aan de Gemeente, maar aan Christus, Wiens dienstknecht hij geworden is. We hebben als mens een plaats in die hiërarchie.

Het Hebreeuwse begrip koning is hetzelfde als het begrip bode, in de zin van een dienstbode.

Koning = melech;

Bode = malach, ook vertaald met engel.

Het is hetzelfde woord, want in het Hebreeuws staan de klinkers er niet bij. Een koning is per definitie een boodschapper van God. Vandaar dat God de koningen aanstelt. Of Hij ze ook uitkiest, dat is een iets moeilijker verhaal, maar het grondbeginsel zegt genoeg. God geeft de koninkrijken der aarde aan wie Hij wil en Hij stelt daarover aan de laagste onder de mensen (= Christus).

De overheid is Gods dienaar, u ten goede. Maar als je de wetten van de overheid negeert, zo vreest, want zij draagt het zwaard niet tevergeefs. De overheid is er verantwoordelijk voor de orde te handhaven. Het probleem is dat we geen gezag meer erkennen. We zijn antiautoritair geworden. Waarom gaat het zo slecht in Nederland? Omdat wanorde heerst, omdat het gezag niet erkent wordt.

- 5 Daarom is het nodig onderworpen te zijn, niet alleen om der straffe, maar ook om des gewetens wil.

Als we de overheid in de praktijk niet onderdanig zijn, dan brengt dat een belasting met zich mee voor ons geweten. Dan moeten we bang zijn voor de overheid en leven we in een soort spanningsveld. Dan moeten we altijd omkijken of ze niet achter ons aanzitten. Als je je onderwerpt aan de overheid, dan hoef je voor die overheid ook niet bang te zijn. Als de overheid zelf zich misdraagt, is dat onze verantwoordelijkheid niet

- 6 Want daarom betaalt gij ook schattingen; want zij zijn dienaars van God, in ditzelve geduriglijk bezig zijnde.

De Bijbel zegt dat je schatting alleen aan meerderen betaalt. Abraham betaalde zijn tienden aan Melchizédek, waaruit de conclusie wordt getrokken dat hij ondergeschikt was aan Melchizédek.

Aangezien Abraham de grootvader van Levi was en dus een voorvader van Aäron en zij tienden van het volk ontvingen, stond Abraham daarboven. Maar hij stond dus weer onder Melchizédek, waaruit geconcludeerd wordt dat de Hogepriester van het Nieuwe Verbond hoger was dan de hogepriester van het Oude Verbond.

Wij betalen schattingen aan de overheid en dat betekent dat we aan hen ondergeschikt zijn. Natuurlijk hebben we een hemels burgerschap, maar dat is appels en peren vergelijken. Naar de nieuwe mens zijn wij hemelburgers, maar naar de oude mens zijn we wel degelijk onderworpen aan al die instellingen van de wereldlijke overheden. Dit wringt soms en dan zouden we Gode meer gehoorzaam zijn dan de mensen. Voor zover de overheid naar ons idee veel te veel belasting int, is dat de verantwoordelijkheid van de overheid. Dit betekent dat de leden van die overheid daarvoor ooit een keer verantwoording af moeten leggen voor de opperste Rechter, waarna je je meteen afvraagt of een christen wel geschikt is voor een politieke functie.

- 7 Zo geeft dan een iegelijk, wat gij schuldig zijt; schatting, dien gij de schatting, tol, dien gij den tol, vreze, dien gij de vreze, eer, dien gij de eer *schuldig zijt*.

Het zal duidelijk zijn dat deze begrippen, hoe verschillend ze ook zijn, fungeren als synoniemen. Men eert iemand door hem wat te geven. Iemand honoreren betekent letterlijk iemand eer geven. In de praktijk betekent het iemand betalen. Dan krijgt hij een honorarium. Als de bijbel zegt: 'Eert uw voorgangeren', dan staat er gewoon dat je geacht wordt ze te honoreren. Dat je de weduwen zou eren, staat ook in de Bijbel, maar aan eer hebben die mensen niets. Ze moeten betaald worden. Dat is hetzelfde namelijk.

Schatting, tol, vreze, eer,

In Rom. 12: 1 begint het praktische deel van de brief, waarin gezegd wordt dat we onze lichamen zouden stellen tot een levend, heilig en Gode welbehaglijk offer. Daar begint ons christelijke leven mee. Dat zou tot gevolg hebben dat we worden onderwezen door het Woord, zodat ons denken veranderd wordt, zodat we leren verstaan welke positie we in de Gemeente innemen en welke verantwoordelijkheid wij uit de gratie Gods hebben ontvangen, waarna wij uitroepen: 'Wie ben ik, dat ik dit doen mag?'. We zouden blij zijn met de gave, met de verantwoordelijkheid die God ons gegeven heeft.

Daarna vragen we ons af hoe het dan in het algemeen met het christelijke leven zit. Hoe ziet dat eruit? Wel, dat we door het kwade te midden waarvan we leven niet overwonnen zouden worden. Hoe dan niet? Dat wordt in die korte zinnen omschreven.

Daarna komt onze positie in de wereld aan de orde, waarvan gezegd wordt dat we aan de overheden zijn onderworpen. We zijn geen anarchisten geworden, geen vrijbuiters, maar juist wij als christenen zouden goede burgers zijn. Goede burgers bemoeien zich niet met de overheid maar zijn aan haar onderdanig. Dat gaat niet over politieke opvattingen en dergelijke, maar gewoon dat wij als burgers onderdanig zijn aan de overheid. Als iedereen dat doet, dan had de overheid niet zoveel problemen en werden we als volk ook niet zo betrokken in al die problemen, waarover we allemaal zo nodig een mening moeten hebben. Daar zijn die lui in Den Haag voor. Maar als het volk zelf ongehoorzaam is en zich niet aan die onderdanigheid houdt, dan hebben we een probleem. Dan ontstaat er chaos.

Wij zijn niet voor het land verantwoordelijk, maar voor ons eigen leven. We zouden als gelovigen in de eerste plaats onze positie innemen en van daaruit zouden we leven. Niet andersom. We zouden niet leven om een bepaalde positie te bereiken, maar we zouden eerst onze positie kennen en van daaruit wandelen. Dat hoef je Willem Alexander niet te vertellen. Hij werd geboren in een bepaalde positie en heeft geprobeerd dienovereenkomstig te wandelen. Ook wij zijn hooggeboren en zouden dus wandelen waardig de roeping waarmede wij geroepen zijn. Wij zouden onze positie daarin kennen, voor God (hoofdstuk 12), maar ook in deze wereld (hoofdstuk 13). Daarin zouden wij matig en rechtvaardig wandelen, in deze tegenwoordige boze eeuw. Dat wil zeggen, dat we ons leven eerst op orde zouden krijgen, om daardoor rust te hebben in ons leven en om van daaruit de Heer te kunnen dienen. Als die basis niet goed is, dan komt er van het dienen van de Heer in de praktijk weinig terecht. Je zult maar politicus zijn en de zorgen voor heel dit land moeten dragen. De vraag is wat je daarna nog aan christelijk leven kunt openbaren. Als je politicus bent, dan moet je constant de waarheid zien te verbergen. Dat heet dan ter wille van de goede zaak. Misschien moet dat ook wel, maar het lijkt nogal problematisch. We zouden als kinderen Gods juist de

waarheid betrachten. Je zou denken dat dit je meteen onbekwaam maakt voor een dergelijke functie. Mag je dan geen compromissen sluiten? Ja, de Bijbel kent dat ook, maar het maakt het leven ingewikkelder. Hoe eenvoudiger je leven, hoe beter. Hoe minder zorgen, hoe beter. Wil je geen zorgen hebben en wil je geen belast geweten hebben, wees dan de overheid onderdanig. Van daaruit leven wij en dienen de Heere. Dus eerst je leven op orde en van daaruit de Heer dienen en niet andersom. Als je de Heer dient, wil dit niet zeggen dat het met het aardse leven vanzelf wel goed komt. Dat is niet zo. Eerst je positie kennen en ook daadwerkelijk innemen. Dat maakt een mens bekwaam Gode welbehaaglijk te wandelen. Bovendien, waar we verlost zijn van deze wereld en alles wat daarin is en ook van de boze die de wereld regeert, daar is het niet de bedoeling dat we in de gang van zaken in de wereld actief betrokken zouden zijn, want dan lopen we voortdurend tegen die boze op. De bedoeling is juist dat we het zo goed mogelijk laten voor wat het is en wandelen Gode welbehaaglijk. Anders blijven wij betrokken in de zorgvuldigheden dezer eeuw. Dat zijn doornen en distelen. Misschien kun je proberen daar tussendoor je weg te vinden, maar het zou een stuk makkelijker zijn als je er gewoon uitstapt.

Als de overheid het niet goed doet, dan zal óf God ingrijpen, of haar ter verantwoording roepen. En als Hij dat niet doet, dan is dat maar zo.

Vermaning tot naastenliefde

- Rom. 13: 8 Zijt niemand iets schuldig, dan elkander lief te hebben; want wie den ander liefheeft, die heeft de wet vervuld.
- 9 Want dit: Gij zult geen overspel doen, gij zult niet doden, gij zult geen valse getuigenis geven, gij zult niet begeren; en zo er enig ander gebod is, wordt in dit woord als in een hoofdsom begrepen, *namelijk* in dit: Gij zult uw naaste liefhebben gelijk uzelfen.
- 10 De liefde doet den naaste geen kwaad. Zo is dan de liefde de vervulling der wet.
- 11 En dit *zeg ik te meer*, dewijl wij de gelegenheid des tijds weten, dat het de ure is, dat wij nu uit den slaap opwaken; want de zaligheid is ons nu nader, dan toen wij *eerst* geloofd hebben.
- 12 De nacht is voorbijgegaan, en de dag is nabij gekomen. Laat ons dan afleggen de werken der duisternis, en aandoen de wapenen des lichts.
- 13 Laat ons, als in den dag, eerlijk wandelen, niet in brasserijen en dronkenschappen, niet in slaapkameren en ontuchtigheden, niet in twist en nijdigheid;
- 14 Maar doet aan den Heere Jezus Christus, en verzorgt het vlees niet tot begeerlijkheden.

Rom. 13: 8 Zijt niemand iets schuldig, dan elkander lief te hebben; want wie den ander liefheeft, die heeft de wet vervuld.

Met deze uitdrukking zijn we weer terug bij Rom. 12: 9 en 10. De liefde zij ongeveinsd en hebt elkander hartelijk lief met broederlijke liefde. Dat is de schuld en daarmee de verantwoordelijkheid die we als gelovigen hebben.

- 9 Want dit: Gij zult geen overspel doen, gij zult niet doden, gij zult geen valse getuigenis geven, gij zult niet begeren; en zo er enig ander gebod is, wordt in dit woord als in een hoofdsom begrepen, *namelijk* in dit: Gij zult uw naaste liefhebben gelijk uzelfen.

Hij noemt er maar een aantal op.

De hoofdsom = de uitkomst van een berekening en van een optelsom in het bijzonder.

Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Zelfs onder volstreekte atheïsten is deze gedachte doorgedrongen, terwijl men in het christendom weliswaar ten onrechte heeft geleerd dat we onder de wet moeten leven en omdat men toch wel aanvoelt dat dit in de praktijk onmogelijk is, heeft men de wet ook maar verkort tot maar één gebod. De hele wet kan dan bij elkaar opgeteld worden en daar komt dan uit dat je je naaste lief moet hebben. Mocht dat ook nog te moeilijk zijn, dan kan er altijd nog via een commissie een debat geopend worden over de vraag wie onze naasten zijn. Die heeft men inmiddels zo ver mogelijk weggeredeneerd, zodat de naaste nu vooral de verre naaste is. Maar ja, de verre naaste is net zoiets als droog water. Als iemand je naaste is, dan is hij niet ver, want anders is hij je verste. Een verre naaste is een oxymoron = een stijfiguur waarbij twee begrippen die elkaar uitsluiten, worden gecombineerd tot één begrip. Het woord is afgeleid van het Griekse oxys (scherp) en moros (stomp) en betekent zoveel als stompzinnige onzin.

Paulus zegt dus dat, hoe je de wet ook bekijkt, het er altijd op neerkomt dat je je naaste lief zou hebben als jezelf. De wet werd aan Israël gegeven en aan niemand anders. Als iemand anders ook onder die wet wilde leven, dan kon dat slechts door toe te treden tot Israël. Hij werd dan een vreemdeling binnen de poorten van Israël. Dat wil zeggen dat hij dan voor alle praktische doeleinden tot Israël gerekend werd. De wet fungeerde als een sociale wetgeving, die van toepassing was op allen die in het land Kanaän leefden. Dat geldt nog steeds. De Joden weten dat ook heel goed, want als zij zich niet binnen de grenzen van het beloofde land bevinden, achten ze zich ook niet aan de wet te hoeven houden. Daarmee wordt meteen bepaald wie degenen zijn die we lief moeten hebben.

Wie de ander liefheeft, heeft de wet vervuld. Gij zult uw naaste liefhebben gelijk uzelf. Deze wet wordt in nogal wat Schriftplaatsen naast een andere wet geplaatst, namelijk: Gij zult de Heere uw God liefhebben met geheel uw hart, met geheel uw ziel, met geheel uw kracht en met alles wat in u is. Daaraan vastgekoppeld is dan het gebod je naaste lief te hebben als jezelf. Bij gelegenheid wordt erbij gezegd dat er tussen deze twee geboden geen verschil is. Het gebod 'gij zult de Heere uw God liefhebben' is het eerste gebod van de tien geboden. De vraag is wie de Heere uw God is, Die wij zouden liefhebben. Dat is de Heere (Jehovah), de God die u uit het land Egypte heeft uitgeleid. Wij zouden dus de God liefhebben Die verlossing tot stand gebracht heeft.

Het ander gebod, je naaste liefhebben als jezelf, staat niet in de tien geboden. Dat gebod kom je pas in Lev. 19 tegen. Boven dat hoofdstuk staat: huiselijke en burgerlijke wetten. Ook in dit hoofdstuk staat nogal eens: Ik ben de Heere, zodat er geen twijfel over kan bestaan Wie deze wetten geeft.

Lev. 19: 16 Gij zult niet wandelen *als* een achterklapper onder uw volken; gij zult niet staan tegen het bloed van uw naaste; Ik ben de HEERE!

Onder uw volken = onder uw menigten = onder de stammen Israëls.
Niet staan tegen het bloed van uw naaste = mooie illustratie van dat je voor bloed niet dood kunt invullen, want er staat natuurlijk niet dat je niet moet staan tegen de dood van uw naaste. Gij zult niet staan tegen het leven van uw naaste. Als je je leven of bloed kwijt bent, dan ben je inderdaad dood.
Als je hier al zou vragen wie die naaste is, dan staat het er meteen achter: Ik ben de HEERE. Als we het zo letterlijk mogelijk nemen, dan betekent naaste de meest nabije. Het is er bovendien ook maar één, want het is enkelvoud: naaste, niet naasten. Dat kun je wel vergezocht vinden, maar de beloften aan Abraham werden gedaan aan Abraham en zijn zaad. In Gal. 3 zegt Paulus daarover dat er niet staat: aan Abraham en zijn zaden, als van vele, maar er staat aan Abraham en zijn zaad, als van één, hetwelk is Christus. In Genesis zou je daar nooit opgekomen zijn, maar Paulus legt het dus uit als gaat het om een enkelvoud. Zo ook met het gebod je naaste lief te hebben als jezelf, hetwelk is Christus. Nu kun je inderdaad ook zeggen dat je er bij het lezen van Lev. nooit opgekomen zou zijn Christus als je Naaste te beschouwen. Je had het bovendien kunnen weten door het lezen van de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan. Daar blijkt de Naaste Degene te zijn Die barmhartigheid bewezen heeft. Onze Naaste is Degene Die ons barmhartigheid bewijst of bewezen heeft. Dat is Christus. Wie zouden we dus liefhebben? Christus. Nu volgen we de lijn in Lev. weer.

17 Gij zult uw broeder in uw hart niet haten; gij zult uw naaste naarstiglijk berispen, en gij zult de zonde in hem niet verdragen.

Als je enigszins met de taal van de Bijbel bekend bent, dan zal het duidelijk zijn dat de broeder in de eerste zin dezelfde is als de naaste in de tweede zin. Je zou je naaste niet haten, maar je zou de zonde in hem niet verdragen. De naaste is de broeder en de broeder is de naaste.

- 18 Gij zult niet wreken, noch *toorn* behouden tegen de kinderen uws volks; maar *gij* zult uw naaste liefhebben als uzelf; Ik ben de HEERE!

Wie is de naaste? Een zoon van uw volk. Dat is dus een landgenoot. De naaste is een zoon van een volk en daarmee een broeder, want een volk wordt geacht een familie te zijn. De meest brede betekenis van het woord is dus een familielid. Voor zover het om de overtreffende trap gaat, gaat het om het hoofd van de familie en dus om de koning.

Toegepast op ons zijn de naasten onze broeders. Als er sprake is van één broeder, dan is dat in de eerste plaats het Hoofd van de familie, namelijk Jezus Christus. Hij is onze Koning, maar ook onze Broeder. Het volk waarvan wij deel uitmaken is de Gemeente. Het eerst Lid daarvan is Christus.

Christus heeft ons barmhartigheid bewezen. Hij is dus onze Naaste. We zouden Hem dus liefhebben.

Het eerste gebod is dat we de Heere onze God zouden liefhebben en het tweede gebod, daaraan gelijk, is, dat we onze naaste lief zouden hebben als onszelf. Tel ze bij elkaar op en beantwoordt de vraag wie we zouden liefhebben. Dat is dus de Heere onze God. Nu begrijp je ook de onbenulligheid van termen als naastenliefde die men vandaag zo graag hanteert en dan nog het liefst de verre naaste. Die is ook makkelijker lief te hebben. Daar kunnen we ons zelf een ideaalbeeld van maken, dat we daarna liefhebben. We vormen ons naar believeen een beeld van iemand ergens aan de andere kant van de wereld. Die gaan we dan liefhebben voor een tientje per maand. Maar we zouden Degene Die ons het meest na staat liefhebben. Dat is primair de Heere Jezus Christus. En als we de Heer liefhebben, dan hebben we de broeders lief. Onder Israël, als we Jehovah liefhebben, Die ons uit Egypteland verlost heeft, dan zullen we toch ook onze volksgenoten, die tot hetzelfde volk behoren, liefhebben. Hoe herken je een gelovige? Hij heeft de Heer lief en hij heeft z'n broeders lief.

Terug naar Rom. 13.

De naaste is dus de Gemeente, met aan het hoofd de Heere Jezus Christus.

- 8 Zijt niemand iets schuldig, dan elkander lief te hebben; want wie den ander liefheeft, die heeft de wet vervuld.

- 9 Want dit: Gij zult geen overspel doen, gij zult niet doden, gij zult geen valse getuigenis geven, gij zult niet begeren; en zo er enig ander gebod is, wordt in dit woord als in een hoofdsom begrepen, *namelijk* in dit: Gij zult uw naaste liefhebben gelijk uzelf.

Wie is die ander? De broeders.

Gij zult uw broeder in uw hart niet haten impliceert dat je hem zou liefhebben. De liefde zou ongeveinsd zijn. Hebt elkander hartelijk lief met broederlijke liefde, met de liefde der broeders. Dat is naastenliefde. We zouden ook onze vijanden liefhebben, maar die zijn niet onze naasten en daar hebben we het nu ook niet over. Dat staat weer op een andere plek. We hebben elkaar lief, omdat we broeders zijn. Liegt niet tegen elkander, want wij zijn elkanders leden. Dat gaat over de situatie binnen de Gemeente. Dat wil maar slecht doordringen, omdat men de Gemeente een plaats in de wereld gegeven heeft, als onderdeel van de samenleving en behorend tot de samenleving. De Gemeente is juist buiten de wereld geplaatst, buiten de samenleving, buiten de legerplaats. De instructies die we krijgen zijn primair instructies voor onze onderlinge verhoudingen. Ons burgerschap is in de hemel en dus gelden die dingen binnen de Gemeente. In die Gemeente zouden we niemand iets schuldig zijn dan elkander lief te hebben, want wie de ander liefheeft, wie de naaste liefheeft, die heeft daarmee de wet vervuld.

Je wordt geacht te begrijpen dat deze oproep tot naastenliefde er niet is opdat wij de wet zouden vervullen. Dat de wet daarmee vervuld wordt is wel waar, maar dat is niet de bedoeling. Wij leven immers niet onder de wet. We zouden elkaar hartelijk liefhebben, omdat dit de vrucht is van de Geest van Christus, Die in ons werkt. Hij werkt niet in ons om de wet te volbrengen, want die heeft de Heere Jezus in Zijn lijden en dood vervuld, om ons van de wet te verlossen, opdat wij elkaar in vrijheid zouden dienen in de liefde (Gal. 5). We zijn in de vrijheid geplaatst, maar het is niet de bedoeling dat we die vrijheid zouden gebruiken tot oorzaak van het vlees, maar opdat we elkaar door de liefde zouden dienen. Er zijn ook dingen die van ons verwacht worden zonder dat ze in de wet geëist worden. De wet heeft daar niets mee te maken. Je kunt ook dingen doen die niet zijn voorgeschreven en je kunt toch ook dingen laten die niet verboden zijn, gewoon uit vrije wil. In die positie zijn wij als kinderen Gods geplaatst. In die positie zouden we elkaar dienen door de liefde. Dat is in een positie van nederigheid.

Voor degenen die dan toch de neiging hebben zich aan de wet te houden is het wel grappig, want door Christus en de broeders lief te hebben, daar wordt de wet vervuld. Dat is de essentie van Gods wil. Dit verwacht Hij van de mens in het algemeen. God vraagt niet van de mens dat hij niet zondigt, want dat is

strijd tegen de zonde, maar Hij vraagt van de mens dat hij God dient. Dat doet hij door de vrucht van de Geest voort te brengen. De wet eist dat de mens zijn naaste liefheeft, maar toen gebeurde het niet. Men verwierp de Heer en Zijn Woord. Nu is de mens verlost van de wet. De wet zegt dus niet meer dat je de Heere uw God en uw naaste lief moet hebben. Het staat er nog wel in, maar de wet is niet meer van kracht. Nu zijn we verlost van de wet en gaan ineens spontaan als vrucht van de Geest de Heer liefhebben en onze broeders. Dat is wat het Woord van Christus, dat in ons zachte gemoed geplant wordt, bewerkstelligt. Dat is toch komisch. Nu het niet meer hoeft, doet men het. Nu we in de vrijheid geplaatst zijn en alle dingen ons geoorloofd zijn, gaan we spontaan Hem liefhebben die ons in die vrijheid geplaatst heeft. Nu volgt er een toelichting.

- 10 De liefde doet den naaste geen kwaad. Zo is dan de liefde de vervulling der wet.

Liefde heeft te maken met gemeenschap. Liefde brengt eenheid tot stand. Liefde is de kracht die eenheid tot stand probeert te brengen. Liefde maakt één en daarmee maakt liefde ook leven, want liefde is gemeenschap en gemeenschap is leven.

De liefde doet de naaste geen kwaad. Als er gemeenschap is met de naaste, dan doet men de naaste geen kwaad. Daarmee is de liefde de vervulling der wet. De wet schrijft voor hoe men zou liefhebben. Dat is moeilijk, want liefde is niet voor te schrijven. Liefde is niet op te wekken. Dat gaat niet op commando.

‘De liefde doet de naaste geen kwaad’ zou aangevuld kunnen worden met de uitdrukkingen uit 1 Kor. 13.

- 1 Kor. 13: 4 De liefde is lankmoedig, zij is goedertieren; de liefde is niet afgunstig; de liefde handelt niet lichtvaardiglijk, zij is niet opgeblazen.

De liefde is lang van gemoed. In de liefde tiert het goed. De liefde is niet jaloers. Dat is bijzonder, want nijd, afgunst, jaloezie, is één van de drijvende krachten in het menselijk bedrijf. Daar gaat het allemaal om. Om de kiezers, om de stemmen, om de kijkcijfers, om de strijd die daarmee gepaard gaat. De wereld is vol met jaloezie. De duivel heeft het uitgevonden. Hij was de tweede, maar wilde de eerste worden. Daar draait de wereld op. De liefde is niet opgeblazen. De liefde doet zich niet groter voor dan die is. De liefde is bescheiden, is dienstbaar.

- 5 Zij handelt niet ongeschikt, zij zoekt zichzelf niet, zij wordt niet verbitterd, zij denkt geen kwaad;

De liefde handelt niet ongepast. De liefde zoekt niet zichzelf, maar dat des anderen is. De liefde wordt niet verbitterd en rekent geen kwaad toe. Als je iemand liefhebt, wil je over hem of haar geen kwaad woord horen. Indien toch, dan zul je het niet toerekenen. Liefde maakt blind.

- 6 Zij verblijdt zich niet in de ongerechtigheid, maar zij verblijdt zich in de waarheid;

De liefde verblijdt zich in oprechtheid. Dat is ware liefde.

- 7 Zij bedekt alle dingen, zij gelooft alle dingen, zij hoopt alle dingen, zij verdraagt alle dingen.
- 8 De liefde vergaat nimmermeer;

Hier wordt ons de ideale schepping voorgehouden. God is liefde. Met andere woorden, hier wordt God beschreven. God is liefde, maar dat neemt niet weg dat Hij ook zo het één en ander haat. Er zijn mensen die de neiging hebben de liefde van God te overdrijven, in die zin dat dit het enige is dat over Hem gezegd kan worden. Als je wilt weten hoe liefde in de praktijk functioneert, dan lees je dus 1 Kor. 13.

Weer terug naar Rom. 13.

De liefde doet de naaste geen kwaad. Als er geen kwaad gedaan wordt, heeft men helemaal geen wet meer nodig. De wet geeft voorschriften om het kwaad doen aan elkaar te voorkomen en het goeddoen aan elkaar te bevorderen, maar als men dat van nature doet, omdat het bloed nu eenmaal kruipt waar het niet gaan kan, omdat we nu eenmaal allemaal familie zijn in Christus en dus hetzelfde leven deelachtig geworden zijn, daar zijn wij niet onder de wet. Zovelen als er door de Geest Gods geleid worden, zijn niet onder de wet, want de vrucht van de Geest is liefde blijdschap, vrede, lankmoedigheid enzovoort. Dan heeft men elkaar hartelijk lief met broederlijke liefde. Daar is geen wet.

De liefde is de vervulling en daarmee de voltooiing der wet. Er zijn nogal wat uitspraken over de liefde Gods, die praktisch gedemonstreerd wordt, maar die hebben altijd betrekking op het einde der wet. God echter bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus gestorven is toen wij nog zondaren waren. Dat had tot gevolg dat we van de wet verlost zijn. Daar waar liefde komt, daar verdwijnt de wet. Maar God Die rijk is in barmhartigheid, door Zijn grote liefde, waarmee Hij ons heeft liefgehad, heeft ons, toen wij dood waren door de misdaden en de zonden, levend gemaakt met Christus. Het gevolg daarvan is dat de middelmuur des afscheidsels verbroken is en het handschrift dat

tegen ons was uitgewist is. Dit betekent allemaal dat we niet meer onder de wet zijn.

Waar men beweert dat er zo weinig liefde is onder de kinderen Gods en dus in de Gemeente, daar kijkt men waarschijnlijk niet goed. Maar als het al waar is, dan is de vraag hoe dat komt. Meestal omdat men geneigd is zich vast te houden aan de wet in plaats van aan de genade en de werking van de genade en de Geest in de gelovigen.

- 11 En dit zeg ik te meer, dewijl wij de gelegenheid des tijds weten, dat het de ure is, dat wij nu uit den slaap opwaken; want de zaligheid is ons nu nader, dan toen wij *eerst* geloofd hebben.

In de volgende verzen zegt de apostel dat we niet onder de wet leven. Integendeel!

We weten de gelegenheid des tijd, van de tijd. De tijd zelf heb je niet zoveel aan. Het gaat om de gelegenheid, om de omstandigheden. Wij leven in onze dagen niet meer onder de duisternis van het Oude Verbond, niet meer onder de schaduwen van het Oude Verbond, maar in het licht van het Nieuwe. Dat zegt hij ook in het volgende vers. De nacht is voorbijgegaan en de dag is aangebroken.

We weten in wat voor tijd we leven, namelijk dat het inmiddels, na al die eeuwen van duisternis, de tijd is dat we opwaken, implicerend dat dit in het verleden ook aangekondigd was. Hier wordt Jes. 60: 1 geparafraseerd. Dat gedeelte spreekt over onze tijd en dus over nieuwtestamentische tijd.

Jes. 60: 1 Maak u op, word verlicht, want Uw Licht komt, en de heerlijkheid des HEEREN gaat over u op.

Maak u op = sta op.

Wordt verlicht = ga in het Licht staan.

In plaats dat er staat dat de zon opgaat, staat er dat de heerlijkheid des HEEREN opgaat. Het aanbreken van een nieuwe dag is een beeld van het aanbreken van het Nieuwe Verbond, waarbij de duisternis voorbijgegaan is en de dag aanbreekt. Het is dag geworden, sta dus op! Wordt wakker; het zonnetje is al op! Ontwaakt gij die slaapt, en sta op uit de doden, en Christus zal over u lichten. Dat is Jes. 60: 1, maar dan aangehaald in Efe. 5: 14.

Dat Jes. 60: 1 gaat over deze tegenwoordige tijd, blijkt uit de toelichting die volgt in vers 2.

Jes. 60: 2 Want zie, de duisternis zal de aarde bedekken, en donkerheid de volken; doch over u zal de HEERE opgaan, en Zijn heerlijkheid zal over u gezien worden.

Terwijl de duisternis de aarde en de volken bedekken, wordt hier gesproken over mensen die niettemin in het Licht leven, omdat voor hen de zon is opgegaan. Zij staan dus op en komen tot het Licht.

Christus is het Licht der wereld, maar Hij zou verdwijnen en de wereld in duisternis achterlaten. Omdat wij Christus hebben aangenomen wandelen wij echter in het Licht.

Maak u op = opstaan, maar dan opstaan uit de dood. Zo staat het in Efe. 5: 14. In Efe. 2 en ook in hoofdstuk 4 vanaf vers 22 wordt geleerd dat we met Christus zijn opgewekt, dat we de nieuwe mens zouden aandoen en dat we dus in het Licht zouden wandelen.

Efe. 5: 8 Want gij waart eertijds duisternis, maar nu zijt gij licht in den Heere; wandelt als kinderen des lichts.

Wij maakten eertijds deel uit van de duisternis. We gingen er als het ware in op. In Efe. 2: 1 staat dat wij dood waren door de misdaden en de zonden. Duisternis en dood is hetzelfde, want duisternis wordt geassocieerd met de dood, zoals licht geassocieerd wordt met leven. Als we in het Licht wandelen, dan hebben we gemeenschap met elkaar. Daaraan zie je dat Licht leven is, want het is gemeenschap.

9 (Want de vrucht des Geestes (des Lichts) is in alle goedigheid, en rechtvaardigheid, en waarheid),

In de grondtekst schijnt Licht in plaats van Geest te staan. Het is een voor de hand liggende verschrijving, omdat in Gal. 5: 22 gesproken wordt over de vrucht van de Geest.

Als we kinderen des Lichts zijn, dan wandelen we dus in alle goedigheid, rechtvaardigheid en waarheid.

10 Beproevende wat den Heere welbehagelijk zij.

Zie Rom. 12: 2.

11 En hebt geen gemeenschap met de onvruchtbare werken der duisternis, maar bestraft ze ook veeleer.

13 Maar al deze dingen, van het licht bestraft zijnde, worden openbaar; want al wat openbaar maakt, is licht.

Waar we in het Licht wandelen, leren we zien hoe de wereld in werkelijkheid is, omdat we dan de wereld zien zoals God die ziet.

- 14 Daarom zegt Hij: Ontwaakt, gij, die slaapt, en staat op uit de doden; en Christus zal over u lichten.

In Jes. 60: 1 stond dat de heerlijkheid des HEEREN over ons op zou gaan en hier dat Christus over ons zal lichten. Nu weet je dus ook wat de heerlijkheid des HEEREN is uit het Oude Testament, namelijk Christus. Als Jehovah verheerlijkt wordt, dan is dit omdat Hij de Christus geworden is. Hij is met eer en heerlijkheid gekroond.

- 15 Ziet dan, dat gij voorzichtig wandelt, niet als onwijken, maar als wijzen.

Als het eenmaal licht is, kan je vooruitzien.

- 16 Den tijd uitkopen, dewijl de dagen boos zijn.
17 Daarom zijt niet onverstandig, maar verstaat, welke de wil des Heeren zij.

Dat kan, omdat Licht openbaar maakt. Daarom zouden wij weten.

- 18 En wordt niet dronken in wijn, waarin overdaad is, maar wordt vervuld met den Geest.

Dronken van wijn worden doe je 's nachts. Het is dag en dus licht en dus zou je in plaats van dronken van wijn worden vervuld worden met de Heilige Geest. Dit is dezelfde gedachtegang als in Rom. 13.

We kennen nog een Schriftgedeelte waarin hetzelfde naar voren wordt gebracht.

- 1 Thess. 5: 5 Gij zijt allen kinderen (zonen) des lichts, en kinderen (zonen) des daags; wij zijn niet des nachts, noch der duisternis.

Want duisternis zal de aarde bedekken en donkerheid de volken, maar over u zal het Licht opgaan.

- 6 Zo laat ons dan niet slapen, gelijk als de anderen, maar laat ons waken, en nuchteren zijn.
7 Want die slapen, slapen des nachts, en die dronken zijn, zijn des nachts dronken;
8 Maar wij, die des daags zijn, laat ons nuchteren zijn, aangedaan hebbende het borstwapen des geloofs en der liefde, en tot een helm, de hoop der zaligheid.

9 Want God heeft ons niet gesteld tot toorn, maar tot verkrijging der zaligheid, door onzen Heere Jezus Christus.

Dat is de nieuwe mens aandoen. Het gaat erom dat we de gelegenheid des tijds weten. In 1 Thess. 5: 1 staat: Maar van de tijden en gelegenheden, broeders, hebt gij niet van node, dat men u schrijve.

Men denkt dan altijd dat dit gaat over de wederkomst van Christus. Daar gaat het onder andere ook over, maar het eerste wat Paulus erover zegt is dat we in die tijd leven, in die dag van het Nieuwe Verbond. Dat we nu wandelen in het Licht. Dat in de toekomst de dag des Heeren komt is inderdaad waar, maar primair gaat het erom dat we leven in de dagen van het Nieuwe Verbond. Voor zover we zijn opgestaan en tot het Licht gekomen zijn, leven wij onder de heerlijkheid van Christus en onder de heerschappij van de genade en zijn we eerstelingen van een nieuwe schepping.

Dus, sta op en kom tot het Licht.

Terug naar Rom. 13: 11.

- 11 En dit zeg ik te meer, dewijl wij de gelegenheid des tijds weten, dat het de ure is, dat wij nu uit den slaap opwaken; want de zaligheid is ons nu nader, dan toen wij *eerst* geloofd hebben.

Inmiddels wordt Jes. 60 vervuld.

Wij = wij Israëlieten, wij Joden in oudtestamentische tijd. Toen werd de zaligheid beloofd en werd beloofd dat het Licht zou opgaan, maar inmiddels is het Licht opgegaan. Het idee is niet dat de zaligheid nu dichterbij ons is dan vroeger, maar dat we nu deel hebben aan die zaligheid.

Nader komen, nader zijn of nabij komen betekent dus niet dat het in de buurt gekomen is, maar dat we er reeds deel aan hebben. Wij waren vreemd aan het burgerschap Israëls en waren verre, maar nu zijn wij nabijgekomen. Dat wil niet zeggen dat we in de buurt van dat burgerschap Israëls gekomen zijn, maar dat we er deel aan hebben. Die zaligheid is dus aangebroken en wij hebben er inmiddels deel aan gekregen.

- 12 De nacht is voorbijgegaan, en de dag is nabij gekomen. Laat ons dan afleggen de werken der duisternis, en aandoen de wapenen des lichts.

Als de dag nabij gekomen is, dan is hij dus aangebroken. En omdat de dag aangebroken is, laat ons dan afleggen de werken der duisternis en aandoen de wapenen des lichts. Welke wapenen des Licht? Het borstwapen der gerechtigheid en der liefde en de helm der hoop. Met andere woorden, Christus aandoen. In de praktijk zijn het de werken, dan wel de vruchten des lichts en dus van de Geest.

- 13 Laat ons, als in den dag, eerlijk wandelen, niet in brasserijen en dronkenschappen, niet in slaapkameren en ontuchtigheden, niet in twist en nijdigheid;

Laat ons dan afleggen de werken der duisternis;

Laar ons niet wandelen in brasserijen....

Brasserijen en dronkenschappen = twee keer hetzelfde;

Slaapkameren en ontuchtigheden - = ook twee keer hetzelfde.

Twist en nijdigheid = ook twee keer hetzelfde.

Als de mens zich niet met de eerste dingen bezighoudt, dan houdt hij zich wel bezig met twist en nijdigheid. Laat ons die dingen afleggen en in plaats daarvan...

- 14 Maar doet aan den Heere Jezus Christus, en verzorgt het vlees niet tot begeerlijkheden.

Het gaat nog steeds over vers 12.

Afleggen = kleding afleggen;

Aandoen = kleding aantrekken.

Het gaat over kledingstukken. Die terminologie kennen we ook uit andere Schriftplaatsen. Zie vooral Efe. 4, maar ook Kol. 3. Die is het meest uitgebreid in deze uitdrukkingen. Maar nu legt ook gij dit alles af (Kol. 3: 8), alsof het een kledingstuk is. Liegt niet tegen elkander, dewijl gij uitgedaan hebt den ouden mens met zijn werken (Kol. 3: 9). Dat is hetzelfde als de oude mens afleggen. Wij zijn immers naar de oude mens gestorven en daarom leggen we die af. En aangedaan hebt den nieuwen mens, die vernieuwd wordt tot kennis, naar het evenbeeld Desgenen, die Hem geschapen heeft (Kol. 3: 10); zo doet dan aan, als uitverkorenen Gods, heiligen en beminden, de innerlijke bewegingen der barmhartigheid, goedertierenheid, ootmoedigheid, zachtmoedigheid, lankmoedigheid; Verdragende elkander, en vergevende de een den anderen, zo iemand tegen iemand *enige* klacht heeft; gelijkerwijze als Christus u vergeven heeft, *doet* ook gij alzo (Kol. 3: 12, 13).

Het aardige is dat het er zo laconiek staat. Er staat gewoon: 'Legt af'. Het lijkt wel of er heel wat typologie zit in het gedrag van kleine kinderen. men kleedt ze aan en zelf ontdoen ze zich zo snel mogelijk dan de dingen die je ze net aangetrokken hebt.

Het is dus iets eenvoudigs. Je werpt het gewoon van je. Dat kan dus blijkbaar. De vraag is alleen hoe je dat doet. Gewoon, door in het Licht te wandelen. Wat is licht? Al wat openbaar maakt, namelijk het Woord van God, waarin we ons laten onderwijzen. Als we ons daarin laten onderwijzen, zal dat tot gevolg hebben het afleggen van het oude en het aandoen van het nieuwe. Dat kost

geen moeite, want dat gaat vanzelf. Daar waar we gevuld worden met het Licht van Gods Woord, met het leven van Christus, daar zal dat een uitwerking hebben in ons denken.

Kol. 3: 14 En boven dit alles *doet aan* de liefde, dewelke is de band der volmaaktheid.

Hier staat het niet, maar de vertalers hebben het ingevuld, omdat het hiervoor al werd genoemd.

Doet aan de liefde, alsof het een kledingstuk is. Die liefde heeft dus te maken met onze uiterlijke verschijning en dus met ons gedrag, met onze levenswandel, waarmee we ons bekleden. Niet wet, maar genade is de basis van de christelijk ethiek. Wat is dan het kenmerk van een christelijke levenswandel? Dat is liefde, zoals vijandschap, strijd, nijd en twist kenmerkend zijn voor het leven van de natuurlijke mens. Zoals men de natuurlijke mens zou afleggen, zo zou men de nieuwe mens aandoen en boven dit alles de liefde.

Liefde is de volmaakte band. In het parallelle gedeelte in Efe. 5 wordt Licht nader gedefinieerd, maar hier dus de liefde en liefde is de volmaakte band.

Doordat er een zelfstandig naamwoord van gemaakt is, krijgt het de klemtoon. De band der volmaaktheid = de volmaakte band.

Liefde is dus kenmerkend voor de christelijke levenswandel. Het gaat om de eenheid van de Gemeente. Liefde bewerkstelligt die eenheid. Daar gaat heel dit gedeelte uit Rom. 13 over.

Het gedeelte in Kol. 3 eindigt met: Doet aan de liefde;

Het gedeelte in Rom. 13 eindigt met: Doet aan den Heere Jezus Christus.

Waar elders gezegd wordt dat we de nieuwe mens aan zouden doen, wordt hier gezegd dat we de Heere Jezus Christus aan zouden doen. Wij zouden door Hem bekleed worden en wij zouden dat kleed aantrekken. Met andere woorden, de verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij ons. Het werk wordt weliswaar niet of nauwelijks door ons gedaan, maar de verantwoordelijkheid daarvoor ligt wel bij ons. Het was Zijn verantwoordelijkheid en Hij heeft gedaan wat gedaan moest worden. Nu ligt de verantwoordelijkheid bij ons, of wij namelijk aannemen wat God ons uit genade aanreikt. Daarom ligt de verantwoordelijkheid voor onze zaligheid bij ons. Dat is de strekking van heel de Bijbelse prediking. Accepteer wat God geeft. Geloof in de Heere Jezus Christus. Maar je kunt het werk Gods toch niet tegenhouden? Wis en waarachtig wel. Het werk dat God zou doen aan jouw eigen leven kun je gewoon tegenhouden. Als je de Bijbelstudies bijvoorbeeld verzuimt, of als je die beschouwt als bevrediging van je intellectuele behoeften. Dat is niet de bedoeling. Het is de bedoeling dat we het ons ook eigen maken en er

vervolgens uit leven. Dat we de woorden Gods laten graveren, dan wel planten in onze harten.

Wordt vervuld met de Geest. De Geest wil elke gelovige vervullen. Er staat niet dat de Geest dat gaat doen, maar dat Hij dat wil. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt wel degelijk bij jezelf. Het is geen opdracht om ervoor te bidden, maar er staat: 'Wordt vervuld met de Geest'. Dit impliceert dat de Geest het zou doen, maar het impliceert ook dat als wij het niet willen het niet gebeurt. Laat je vullen met de Geest. Jij bepaalt. Laat je met God verzoenen. Als je dat niet wilt, dan niet. Jij bepaalt. De verantwoordelijkheid ligt bij onszelf.

14 Maar doet aan den Heere Jezus Christus, en verzorgt het vlees niet tot begeerlijkheden.

En verzorgt het vlees niet tot begeerlijkheden = namelijk verzorgt het vlees niet....

Als je de nieuwe mens aan wilt doen, besteedt dan geen aandacht aan de oude mens. Die zou je dus ook zeker niet verwennen, verzorgen. Het vlees is tot niet nut. Zolang men gericht is op de oude mens, doet men de nieuwe mens niet aan. Helaas is heel wat christelijk werk gericht op de oude mens. Daarmee staat het de werking van het Evangelie in de praktijk in de weg. Het is dan ook een beetje raar dat je mensen eerst gaat verzorgen en ze daarna het Evangelie brengt. Daar moet je mee beginnen. Als dat geen uitwerking heeft, dan heeft de rest ook geen zin. Bovendien behoren die mensen ook niet tot onze familie; ze zijn ook niet onze naasten en huisgenoten des geloofs, zodat we daar helemaal niet aan toekomen. De hoofdregel is de uitwerking van het werk van Christus in ons. Naar het vlees hebben we tot op zekere hoogte een positie in de wereld. Dat moet je op orde hebben. Vervolgens richt je je op Gods werk in deze tegenwoordige bedeling, de opbouw van de Gemeente. Dat is primair de opbouw van je eigen christelijke leven en secundair de opbouw van het geestelijk leven van je broeders en zusters, die je leert lief te hebben. Zo zijn wij betrokken in het werk van Christus; zo zullen wij de broeders liefhebben, onze naasten. Dat is kenmerkend voor christelijk, voor geestelijk leven, voor het leven van Christus in ons.

Hoofdstuk 14

Verdraagzaamheid wegens de zwakken in het geloof

- Rom. 14: 1 Dengene nu, die zwak is in het geloof, neemt aan, *maar* niet tot twistige samensprekingen.
- 2 De een gelooft wel, dat men alles eten mag, maar die zwak is, eet moeskruiden.
- 3 Die daar eet, verachte hem niet, die niet eet; en die niet eet, oordele hem niet, die daar eet; want God heeft hem aangenomen.
- 4 Wie zijt gij, die eens anderen huisknecht oordeelt? Hij staat, of hij valt zijn eigen heer; doch hij zal vastgesteld worden, want God is machtig hem vast te stellen.
- 5 De een acht wel den *enen* dag boven den *anderen* dag; maar de ander acht al de dagen *gelijk*.
- 6 Die den dag waarneemt, die neemt *hem* waar den Heere; en die den dag niet waarneemt, die neemt *hem* niet waar den Heere. Die daar eet, die eet *zulks* den Heere, want hij dankt God; en die niet eet, die eet *zulks* den Heere niet, en hij dankt God.
- 7 Want niemand van ons leeft zichzelf, en niemand sterft zichzelf.
- 8 Want hetzij dat wij leven, wij leven den Heere; hetzij dat wij sterven, wij sterven den Heere. Hetzij dat wij leven, hetzij dat wij sterven, wij zijn des Heeren.
- 9 Want daartoe is Christus ook gestorven, en opgestaan, en weder levend geworden, opdat Hij beiden over doden en levenden heersen zou.
- 10 Maar gij, wat oordeelt gij uw broeder? Of ook gij, wat veracht gij uw broeder? Want wij zullen allen voor den rechterstoel van Christus gesteld worden.
- 11 Want er is geschreven: Ik leef, zegt de Heere; voor Mij zal alle knie zich buigen, en alle tong zal God belijden.
- 12 Zo dan een iegelijk van ons zal voor zichzelf Gode rekenschap geven.
- 13 Laat ons elkander niet meer oordelen; maar oordeelt dit liever, namelijk, dat gij den broeder geen aanstoot of ergernis geeft.
- 14 Ik weet en ben verzekerd in den Heere Jezus, dat geen ding onrein is in zichzelf; dan die acht iets onrein te zijn, dien is het onrein.
- 15 Maar indien uw broeder om der spijzen wil bedroefd wordt, zo wandelt gij niet meer naar liefde. Verderf dien niet met uw spijze, voor welken Christus gestorven is.
- 16 Dat dan uw goed niet gelasterd worde.

- 17 Want het Koninkrijk Gods is niet spijs en drank, maar rechtvaardigheid, en vrede, en blijdschap, door den Heiligen Geest.
- 18 Want die Christus in deze dingen dient, is Gode welbehagelijk, en aangenaam den mensen.
- 19 Zo dan laat ons najagen, hetgeen tot den vrede, en hetgeen tot de stichting onder elkander *dient*.
- 20 Verbreek het werk van God niet om der spijsze wil. Alle dingen zijn wel rein; maar het is kwaad den mens, die met aanstoot eet.
- 21 Het is goed geen vlees te eten, noch wijn te drinken, noch *iets*, waaraan uw broeder zich stoot, of geërgerd wordt, of *waarin* hij zwak is.
- 22 Hebt gij geloof? hebt *dat* bij uzelfen voor God. Zalig is hij, die zichzelf niet oordeelt in hetgeen hij voor goed houdt.
- 23 Maar die twijfelt, indien hij eet, is veroordeeld, omdat hij niet uit het geloof *eet*. En al wat uit het geloof niet is, dat is zonde.

Rom. 14: 1 Dengene nu, die zwak is in het geloof, neemt aan, *maar* niet tot twistige samenbesprekingen.

Dengene = lijdend voorwerp. Degene die zwak is in het geloof is niet het onderwerp in de zin. De bedoeling is namelijk dat wij degenen die zwak zijn in het geloof zouden aannemen. De zin is dus: neemt degene die zwak is in het geloof aan. Dat impliceert dat wij die degenen die zwak zijn in het geloof aannemen, geacht worden sterk te zijn. Vandaar ook Rom. 15: 1.

Rom. 15: 1 Maar wij, die sterk zijn, zijn schuldig de zwakheden der onsterken te dragen, en niet onszelfen te behagen.

Er is nu eenmaal verschil tussen gelovigen. Er is verschil tussen mensen, maar er is dus ook verschil in de mate van iemands geloof. Zolang we geloven dat geloof gebouwd en versterkt kan worden, is er dus ook verschil in het geloof van de één en de ander. Dat verschil wordt hier uitgedrukt in zwak en sterk. Als je versterkt kan worden in het geloof, dan kun je dus ook zwak zijn in het geloof. Het is een beetje lastig voor mensen die vinden dat ze sterk zijn in het geloof om ook de zwakken erbij te hebben. Dat is slecht voor hun reputatie, want wat moet de buitenwereld er wel van denken? Omgekeerd zijn er zwakken in het geloof die ook bij voorkeur zwak blijven, want de sterken zijn maar lastige kritische mensen. De sterken in het geloof moeten zich maar aanpassen aan de zwakken. De zwakken zijn de norm geworden, ook in de samenleving. Men vindt bijvoorbeeld dat iedereen onderwijs moet kunnen volgen; daarom zijn de normen verlaagd en is het hele systeem aangepast aan de zwakken. Per slot van rekening, als je hoog wilt klimmen op de

maatschappelijke ladder, dan kun je voor dat doel maar beter die ladder plat neerleggen. In christelijke kring vind je precies hetzelfde, want die hobbelen altijd een aantal jaren achter de maatschappelijke ontwikkelingen aan. Daar wordt ook de zwakke tot norm verheven. Nou ja, de sterke wordt vernederd.

Niettemin, de sterken worden geacht de zwakheden van de onsterken te dragen. We zouden elkaar verdragen.

We zouden degenen die zwak zijn in het geloof aannemen.

Aannemen is een veel te zwakke vertaling.

Aannemen = proslambano = tot zich nemen; tot zich trekken.

Het is dus niet maar tolereren. Dat is passief, terwijl het hier om een activiteit gaat. We zouden de zwakken in het geloof tot ons trekken en ons over hen ontfermen. Dat kost niet alleen maar verdraagzaamheid, maar ook energie.

Kennelijk levert de combinatie van zwakken en sterken in het geloof automatisch discussies op. Die lui worden het natuurlijk nooit eens, maar dat zouden we dus niet doen. Het is niet de bedoeling dat we de zwakken zo snel mogelijk en zo hard mogelijk terechtwijzen, of dat we ze actief gaan trainen, zodat ze sterker in het geloof worden. Die dingen hebben tijd nodig. Opbouw van het geloof is niet een werk van ons, maar een werk dat de Heer Zelf zou doen, door Zijn Woord en door Zijn Geest. Onze verantwoordelijkheid is dat we degenen die zwak zijn in het geloof niet afwijzen, maar tot ons trekken, hoeveel moeite we daar persoonlijk misschien ook mee hebben en omgekeerd.

Wat is zwak zijn in het geloof en wat is sterk zijn in het geloof? Dat wordt in de volgende twee verzen toegelicht aan de hand van een paar voorbeelden. Die zijn over het algemeen tamelijk onbenullig. Ze dienen slechts als illustratie. Niettemin zijn ze wel essentieel.

- 2 De een gelooft wel, dat men alles eten mag, maar die zwak is, eet moeskruiden.

Mag men alles eten? Onder de oudtestamentische religie van de wet mocht men niet alles eten. Er waren dingen onrein en die mochten beslist niet gegeten worden. Denk bijvoorbeeld aan varkensvlees. Maar ook onder atheïsten denkt de één dat hij alles eten mag, terwijl de ander daar heel anders over denkt. Heel wat goedbedoelde christelijke literatuur die ons tegenwoordig wordt aangeboden, houdt niets anders in dan een heleboel adviezen over wat je wel en niet doen mag, óf omdat het verboden is, óf omdat men simpelweg vindt dat het slecht is voor een mens. Die boeken hebben echter geen lange houdbaarheidsdatum, want wat nu slecht voor een mens is, kan over een paar jaar ineens goed blijken te zijn en omgekeerd. Dat

veranderd voortdurend. Die inzichten moeten wetenschappelijk verantwoord zijn en wetenschap veranderd nu eenmaal constant.

Mag men nu alles eten of niet? Ja, want die zwak is in het geloof eet moeskruiden. Wij noemen dat groenten. Die zwak zijn zijn vegetarisch. Daar komt het op neer. De spijswetten uit het Oude Testament houden zich primair bezig met wat je wel aan vlees mag eten en wat niet. In nieuwtestamentische tijd is sprake van de Griekse cultuur, waar vlees beschouwd werd als hét voedsel. Voedsel = vlees. Daarom werd vlees eerst geofferd aan de afgoden. Daarna neemt men het van de afgoden terug en eet het zelf op, met het idee dat men het vlees, het voedsel, dan van de afgoden gekregen heeft. Zowel toen als nu zijn er gelovigen die vinden dat wat aan de afgoden geofferd is niet gegeten mag worden. Een beetje merkwaardig, want de Bijbel zegt namelijk ook dat afgoden niet bestaan. Goden zijn ook maar gewoon demonen en daar hebben wij lak aan. Die rekenen we niet, die tellen we niet en die kennen we niet, want de hele aarde en de volheid derzelve is des Heeren. Geen ding is in zichzelf onrein (Rom. 14: 14). Alleen als je iets onrein acht, dan is het onrein. Als je denkt dat je iets niet eten mag en je doet het toch, dan krijg je last van je geweten. Dat heeft met je opvattingen te maken, hoe je over dingen denkt. Er is niets onrein als het met dankzegging genomen is. Dat is Bijbels. Die waarheid is echter alleen van toepassing op sterke gelovigen. We geloven dit omdat God het zegt. Er zijn echter ook mensen die zwak zijn in het geloof en bang zijn voor het één en ander. Zij vinden dat er veel in de wereld is dat in de macht van de boze ligt en waarvoor we bang moeten zijn. Maar als je sterk bent in het geloof, dan ben je nergens bang voor. Dan ben je in Christus meer dan overwinnaar en kan niets je scheiden van de Liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Heer. De vraag is of we ook in die overwinning geloven.

Er staat niet dat de één alles eet, maar dat hij gelooft dat hij alles eten mag. Of hij het ook doet, is een ander verhaal. En of het verstandig is, is ook wat anders. 1 Kor. 8 en 10 spreken hier uitgebreid over. Paulus zegt dat als hij door vlees te eten zijn broeder doet struikelen, hij in der eeuwigheid geen vlees meer zou eten. Niet omdat het niet mag, maar omdat hij het dan niet verstandig vindt, omdat het verdeeldheid brengt. Dat verandert aan zijn geloof niets. Of je alles doet, wordt bepaald door onze positie als leden van het lichaam van Christus.

Het is duidelijk dat het niet de bedoeling is dat sterken zwak worden, maar dat zwakken sterk worden. Als zwakken sterk moeten worden, dan hebben ze voorbeelden nodig. Die voorbeelden zijn wij die sterk zijn in het geloof. wat kunnen we doen voor degenen die zwak zijn in het geloof? Ze tot ons trekken. Degenen die het koud hebben moeten het dichtst bij het vuur zitten. Juist zij hebben het nodig. Maar de gangbare christelijke praktijk is meestal andersom.

Degenen die het koud hebben worden eruit gegooid, omdat ze niet in de gemeenschap passen. Ze worden niet verdragen. Weg ermee dus. Juist degenen die naar onze maatstaven niet deugen, die als christen niet deugen, juist hen zouden we tot ons trekken.

Eet al wat in het vleeshuis verkocht wordt, niets ondervragende, om des gewetens wil (1 Kor. 10: 25). Je moet nergens naar vragen, want wat niet weet, wat niet deert.

Gelovigen die bijvoorbeeld naar een conferentie gaan en elkaar niet kennen, zijn vaak onder de indruk van de gemeenschap die men ervaart bij zo'n gelegenheid. Dat komt juist omdat je elkaar niet kent. Als je dus geestelijke eenheid wilt beleven, moet je ervoor zorgen dat je elkaar niet kent naar het vlees. Konden we maar aan elkaars vlees en oude mens voorbijzien, dan zouden we veel meer van die geestelijke eenheid beleven. Dat is precies de bedoeling. Dan komen we bij elkaar ondanks wie wij zijn. We komen immers samen in de Naam van de Heere Jezus en rondom Zijn Woord. We oriënteren ons dus op Hem en niet op elkaar. Zodra we ons richten op onszelf en onze eigen plaatselijk gemeenschap, lopen we een groot risico. Dan worden we geconfronteerd met de verdeeldheid die er is.

- 2 De een gelooft wel, dat men alles eten mag, maar die zwak is, eet moeskruiden.

Hij die sterk is gelooft dat hij alles eten mag, maar die zwak is eet moeskruiden. Die sterk is gelooft en die zwak is doet iets. Degene die zwak is in het geloof stelt zich afhankelijk van en richt zich op wat hij doet en laat. Dat is echter niet essentieel. Wat een mens gelooft is essentieel. Sterk zijn zit hem wat in het hart is. Vanuit dat sterke geloof doen en laten we dingen, maar dat is minder belangrijk.

- 3 Die daar eet, verachte hem niet, die niet eet; en die niet eet, oordele hem niet, die daar eet; want God heeft hem aangenomen.

De sterke zou de zwakke niet verachten en de zwakke zou de sterke niet oordelen. Het ligt voor de hand dat degene die sterk is de zwakke veracht, maar waarschijnlijk is het tegenovergestelde vaker het geval. En dus stelt de zwakke de norm. De rest moet zich maar aanpassen. Dan verdwijnen de sterken vanzelf en dan hou je een plaatselijke gemeenschap over met uitsluitend zwakke gelovigen.

Verachten en oordelen zijn hier synoniemen.

De zwakke en de sterke zouden elkaar op z'n minst accepteren, maar de sterke zou de zwakke tot zich trekken.

Want God heeft hem aangenomen. Taalkundig is niet te achterhalen wie Hij aangenomen heeft. Het kan allebei en het is ook allebei. God accepteert gelovigen. Ook de zwakke in het geloof is een gelovige. De kracht of sterkte van dat geloof is niet bepalend of iemand in de hemel komt of niet, maar heeft wel te maken met de erfenis die voor ons in de hemel bewaard wordt. We moeten juist sterk in het geloof worden vanwege de erfenis die voor ons bewaard wordt. Daarom zouden we degenen die zwak zijn tot ons moeten trekken, opdat ook zij sterk zouden worden. Hoe kunnen ze opgevoed worden zonder voorbeeld?

- 4 Wie zijt gij, die eens anderen huisknecht oordeelt? Hij staat, of hij valt zijn eigen heer; doch hij zal vastgesteld worden, want God (er staat: de Heer) is machtig hem vast te stellen.

We zouden niet het personeel van iemand anders oordelen. Dat doet z'n baas wel. De aardigheid is dat zijn Baas ook onze Baas is. Je kunt dus maar beter voorzichtig zijn.

De Heere Jezus zei: 'Gij zult niet iemand rabbi noemen, of meester, want Eén is uw Meester, en gij zijt allen broeders' (Matth. 23: 8). Er is maar één Baas. Er valt onder elkaar niets te oordelen. Er zijn heel wat Schriftplaatsen die men in de loop der geschiedenis uit z'n verband heeft gerukt en beschouwd heeft als een opdracht, om recht te spreken over elkaar. Daar is het kerkelijk recht en de kerkelijke tucht uit voortgekomen. Per slot van rekening moet er tucht zijn in de Gemeente. Maar wij hebben Eén Die ons tuchtigt en dat is God. Hij kan heus Zijn eigen boontjes wel doppen. Dat is niet onze verantwoordelijkheid. Onze medegelovigen dienen dezelfde Heer als wij. Als iemand geoordeeld moet worden, dan zal de Heer dat Zelf wel doen. En als er al iemand geoordeeld moet worden, dan zouden we onszelf oordelen (1 Kor. 11). Maar in het algemeen wordt aanbevolen om ook onszelf niet te oordelen, omdat we toch niet weten wie we zijn en waarom we de dingen doen, zoals we ze doen enzovoort. Paulus zegt ook over zichzelf dat hij zichzelf niet oordeelt, maar dat er maar Eén is die oordeelt en dat is God (1 Kor. 4).

Wie zijt gij, die eens anderen huisknecht oordeelt? Hij staat, of hij valt zijn eigen heer. Hij heeft een positie ten opzichte van zijn heer, niet ten opzichte van ons. Wij spelen geen heer. In 2 Thess. 2 staat dat de ongerechtig zal geopenbaard worden en wat hem nu wederhoudt, weet gij. De rooms-katholieke verklaring daarvan is dat de kerk hem wederhoudt. Dat is dicht in de buurt, maar men leest het alsof het de opdracht is aan de kerk, om het onrecht en de macht van de boze in de wereld in het algemeen en de kerken in het bijzonder te bestrijden. Dat staat er echter niet, maar men maakt het ervan.

De Heere Jezus zegt tot Petrus dat al wat hij binden zal op aarde in de hemel gebonden zal worden en al wat hij op aarde ontbindt zal in de hemel ontbonden zijn (Matth. 18: 18). Men heeft daarvan gemaakt dat men hier zou binden en ontbinden, waarbij men dat woord beschouwt als rechtspraak, in de zin van gevangen zetten, of iemand de toegang tot de Gemeente te ontzeggen. Maar daar gaat het helemaal niet over. Men gebruikt deze Schriftplaatsen ter rechtvaardiging van de kerkelijke rechtspraak. Dat is natuurlijk complete onzin, want daartegenover staan Schriftplaatsen als deze in Rom. 14, dat ieder huisknecht zijn eigen heer staat of valt. Mochten we iemand betrappen op een misdaad, dan zouden we hem in alle nederigheid terechtwijzen. Dat is iets anders dan de inquisitie erop afsturen. Men zou juist degenen die zwak zijn in het geloof aannemen.

Paulus schrijft aan Timótheüs dat een dienstknecht des Heeren ook degenen die ongehoorzaam zijn of het Woord van God niet serieus nemen of een dwaalleer aanhangen moet kunnen verdragen, in de hoop dat zij op enig moment van hun dwaalweg zullen terugkomen.

De andere gelovige staat of valt zijn eigen Heer, doch hij zal vastgesteld worden, want de Heer is machtig hem vast te stellen.

Er staat niet God, maar Heer, in de betekenis van meester.

De Heer van die huisknecht is machtig hem vast te stellen. Dat is namelijk de bedoeling. In plaats van de zwakke meteen te veroordelen, zou men zich realiseren dat het voor de zwakke normaal zou zijn dat hij opgroeit en sterker wordt. Dat is de bedoeling en niet de andere kant op. Dat dit soms langzaam gaat en er weinig hoopvol uitziet, dan kan inderdaad zo zijn, maar daarom zou men zo iemand niet veroordelen, maar juist verdragen.

Hier wordt weliswaar als voorbeeld gebruikt of men alles eten mag of niet, maar je zou begrijpen dat eten in de Bijbel de uitbeelding is van heel het leven, waarin wij dingen tot ons nemen of niet. Het betreft niet alleen alles wat op ons bordje komt, maar ook alles wat we horen en zien, alles wat we ons laten wijsmaken en niet laten wijsmaken enzovoort. Dat steekt hierachter. Vandaar dat we worden geacht aan te zitten aan de tafel des Heeren, niet alleen tijdens wat we de avondmaalsviering noemen. Wij zitten aan aan de tafel des Heeren en Hij geeft ons wat wij nodig hebben.

Nu volgt nog een voorbeeld.

- 5 De een acht wel den *enen* dag boven den *anderen* dag; maar de ander acht al de dagen *gelijk*. Een iegelijk zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd.

De één acht de dag boven de dag, de ander acht al de dagen.

De zwakke vindt de ene dag om godsdienstige redenen belangrijker dan de andere, hetzij de sabbat, hetzij de eerste dag der week. De ander acht al de dagen, niet gelijk, maar hoog. Voor hem is het altijd sabbat of altijd de eerste dag van de week. Wij zijn namelijk de rust ingegaan voor de rest van ons leven (Hebr. 4), dan wel we vieren altijd de eerste dag van de week, omdat we leven vanuit de opstanding van Christus.

Maar eenieder zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd. Wat we doen en later zou voort behoren te komen uit ons eigen gemoed, uit onze persoonlijke opvattingen. Het moet voortkomen uit wat we zelf geloven, niet uit wat een ander gelooft, want anders leven we onder wet, van wie dan ook.

Wij worden ook naar de inwendige mens veranderd, we worden veranderd door de vernieuwing van ons gemoed.

Als we uit onze eigen ideeën leven, dan is daar geen ruimte voor overheersing van anderen. Maar, in 1 Kor. 5 wordt toch iemand uit de Gemeente gezet? Dat kan niet, want men kan niet uit de Gemeente gezet worden. Dat is namelijk het lichaam van Christus. Als je daar eenmaal deel van uitmaakt, kun je er niet meer uitgezet worden. Je hebt immers eeuwig leven ontvangen. Eeuwig leven is eeuwig leven omdat je het niet verliezen kunt. De genadegiften Gods zijn onberouwelijk. Eens gegeven blijft dus gegeven. Daar kunnen we niets aan af doen.

In 1 Kor. 5 staat niet dat zo iemand uit onze bijeenkomsten geweerd zou moeten worden, maar dat we met zo iemand niet zouden omgaan. We kennen elkaar wel vaak van onze bijeenkomsten, maar gaan verder niet met elkaar om. Dat is geen Gemeentelijke aangelegenheid, maar een individuele aangelegenheid.

Het is waar dat wij die sterk zijn in het geloof degenen die zwak zijn tot ons zouden trekken, maar de veronderstelling is wel dat de zwakke in het geloof van goede wil is. Er zijn vele Schriftplaatsen die zeggen dat we ons zouden afkeren van sommigen, waarbij niet in twijfel wordt getrokken of die sommigen onze broeders of zusters zijn of niet, omdat het er niet bijstaat. We zouden ons van hen afkeren, omdat ze niet van goede wil zijn, omdat ze bewust anders willen dan het Woord van God zegt. We zouden beter niet met hen omgaan. Dat is iets anders dan tucht uitoefenen, wat in de praktijk meestal neerkomt op iemand uit de Gemeente zetten. Dat is dwaas. Alsof onze eigen zelfgemaakte gemeente met z'n eigen zelfgemaakte muren voor God enige waarde zou hebben. Er is maar één Gemeente en daarmee uit. Daar zijn we niet de baas van, maar slechts leden. Er is maar één Baas, één hoofd, één Meester en Hij zorgt voor de gang van zaken.

Behalve de sabbat en de zondag hebben we nog de kwestie van Pasen, Pinksteren en kerstfeest en de nieuwe manen, maar als je sterk bent in het geloof, maakt het geen verschil, want alle dagen is ons leven aan de Heer gewijd en niet maar één dag van de week. Niettemin, als je zwak bent in het geloof zou je met één dag in de week kunnen beginnen en later leren dat al

die dingen die op de zondag gelden ook gelden op maandag, dinsdag, woensdag, donderdag, vrijdag en zaterdag.

Hoe dan ook, eenieder zij in zijn eigen denken ten volle verzekerd.

- 6 Die den dag waarneemt, die neemt *hem* waar den Heere; en die den dag niet waarneemt, die neemt *hem* niet waar den Heere. Die daar eet, die eet *zulks* den Heere, want hij dankt God; en die niet eet, die eet *zulks* den Heere niet, en hij dankt God.

Die den dag waarneemt, die neemt hem waar den Heere.

De rest van de zin kun je vergeten, want die behoort er niet te staan en is in latere vertalingen ook weer weggelaten.

Het gaat niet over niet waarnemen, maar over het waarnemen van één dag boven de andere, of het waarnemen van alle dagen. Het niet waarnemen van een dag komt domweg niet voor.

Er staat dus:

- 6 Die den dag waarneemt, die neemt *hem* waar den Heere; Die daar eet, die eet *zulks* den Heere, want hij dankt God; en die niet eet, die eet *zulks* den Heere niet, en hij dankt God.

Het is een Bijbels en meer in het bijzonder een nieuwtestamenteisch gegeven dat men voor de maaltijd dankt. Niets is verwerpelijk met dankzegging genomen. Het idee is namelijk dat met name de maaltijd, als uitbeelding van het hele leven, van alles wat de mens in z'n leven ontvangt, eerst aan de goden geofferd wordt. Omdat wij die niet erkennen doen wij dat anders. Wij erkennen ook heel bewust die afgoden niet, maar erkennen maar één Levensbron en drukken dat uit door voor de maaltijd te danken. Het moet niet, maar het is een goede gewoonte, al zouden we beseffen dat het niet maar om die maaltijd gaat. Het is toch wel een beetje armzalig als je de Heer alleen maar dankt voor de maaltijd die je tot je neemt. De Heer heeft wel wat groters en wel wat meer te geven dan alleen je natje en je droogje. Wij danken Hem voor het leven dat Hij ons geeft. Als je bang bent dat er iets mis is met je eten, dat de duivel daar macht over heeft, dat het occult belast is, dan kun je dat makkelijk opheffen door de Heer ervoor te danken. Als het echt van de duivel was, dan kun je hem niet meer beledigen dan niet hem maar onze Heer ervoor te danken.

- 7 Want niemand van ons leeft zichzelf, en niemand sterft zichzelf.
- 8 Want hetzij dat wij leven, wij leven den Heere; hetzij dat wij sterven, wij sterven den Heere. Hetzij dat wij leven, hetzij dat wij sterven, wij zijn des Heeren.

Deze terminologie zijn we al in Rom. 6 tegengekomen. Wij zouden onze leden den Heere stellen tot wapenen der gerechtigheid. Wij zijn der zonde en der wet gestorven en wij leven den Heere. Dat wil zeggen, voor de Heere. Wat of wie we ook zijn, wij zijn Zijn eigendom en dus zorgt Hij voor ons.

Ook onder gelovigen die zeggen dat we ter wille van de Heer dit wel mogen eten en dat niet, wordt vaak gedacht dat de Heer bepaalt wanneer we dood gaan. Als dan zo is, waar maken we ons dan druk over? Dat is inconsequent denken. Als we sterven heeft Hij ons niet tot Zich genomen, want dat had Hij al veel eerder gedaan. De Heer zit daarboven niet te bepalen of het onze tijd al is of niet. Je tijd is om als je lichaam het niet meer volhoudt. Als je sterk bent word je oud en als je zeer sterk bent word je nóg ouder. Dat wordt niet door de Heer bepaald. Dat neemt niet weg dat Hij soms ingrijpt, maar dat is de uitzondering. Die moet je niet tot regel verheffen.

Het grote idee blijft dat we leven en sterven voor de Heer, den Heere, namelijk in dienst van Hem. Sinds wij wedergeboren zijn, zijn we kinderen Gods en daarmee dienstknechten van God. We leggen verantwoording van ons leven af, niet aan andere gelovigen, maar aan de Heer. En andersom, wij eisen dus ook geen verantwoording van andere gelovigen, want zij zijn net als wij in dienst van dezelfde Heer.

Dat dat dienen er verschillend uitziet, komt onder andere doordat de één zwak is in het geloof en de ander sterk. Wij die sterk zijn waren vroeger ook zwak. Ook wij hebben het één en ander in ons leven moeten leren. Je moet anderen daarom de tijd en de gelegenheid geven om te leren; je moet ze ook de gelegenheid geven om hun eigen fouten te maken; je moet ze de gelegenheid geven om zelf tegen de muur op te lopen. Ze moeten leren. Als ze zouden moeten leren te gehoorzamen, wel, misschien is dat zo, maar niet aan ons, maar aan de Heer, Die Zijn Woord tot hen spreekt.

- 9 Want daartoe is Christus ook gestorven, en opgestaan, en weder levend geworden, opdat Hij beiden over doden en levenden heersen zou.

Gestorven en opgestaan is niet hetzelfde. Opgestaan en weder levend worden kan door ons opgevat worden als wel hetzelfde, maar dat ligt niet voor de hand. Gestorven en opgestaan zijn twee dingen en opgestaan en weder levend geworden zijn ook twee dingen.

Opgestaan is de verwijzing naar het historische feit van Zijn opstanding, op een bepaalde dag. Weder levend geworden slaat op al wat daarna volgde. Hij leeft namelijk, niet omdat Hij eenmaal levend geworden is, hoewel dat zo is, maar dat Hij leeft wil zeggen dat Hij iets doet, tot in onze dagen, aan ons en in ons. Hij zou ook wat doen. Het is niet maar een statistisch gegeven, maar een

dynamisch gegeven. Het gaat over de actieve levende Christus. Hij is opgewekt tot heerlijkheid des Vaders, opdat ook wij in nieuwheid des levens wandelen zouden. Net als Hij namelijk. Hij zou iets doen. Hij is opgestaan, opdat Hij nog wat te doen zou hebben. In Zijn opstanding is Hij aangesteld in de functie van Hoogpriester naar de ordening van Melchizédek. Hij is opgestaan, opdat Hij de wereld, levenden en doden, aan Zich zou onderwerpen en oordelen.

Hand. 17: 30 God dan, de tijden der onwetendheid overzien hebbende, verkondigt nu allen mensen alom, dat zij zich bekeren.

31 Daarom dat Hij een dag gesteld heeft, op welchen Hij den aardbodem rechtvaardiglijk zal oordelen, door een Man, Dien Hij *daartoe* geordineerd heeft, verzekering *daarvan* doende aan allen, dewijl Hij Hem uit de doden opgewekt heeft.

Voor dat doel heeft Hij die man uit de doden opgewekt, opdat allen door Hem rechtvaardig geoordeeld zullen worden. De Gezalfde die in het Oude Testament werd aangekondigd is Degenen, die in de eerste plaats alle volkeren aan Zich onderwerpen zal en over hen zal heersen met een ijzeren roede, of, zoals Petrus het zegt, Hij staat gereed om te oordelen de levenden en de doden. De strekking hier in Rom. 14 is dat de Heer zal oordelen. Daar staat ook een tijd voor en die tijd is niet nu. Sommigen denken dat omdat de Heer kennelijk Zelf niet oordeelt, zij het maar moeten doen. Hij zal dus ook over ons oordelen, over Zijn dienstknechten.

10 Maar gij, wat oordeelt gij uw broeder? Of ook gij, wat veracht gij uw broeder? Want wij zullen allen voor den rechterstoel van Christus gesteld worden.

Oordelen en verachten worden weer als synoniem beschouwd, net als in vers 3. Wij zullen allen voor de rechterstoel van Christus moeten verschijnen. Daar worden wij geoordeeld.

Vers 12: Zo dan een iegelijk van ons zal voor zichzelf Gode rekenschap geven.

In vers 10 heet het nog allen en hier een iegelijk van ons. Niet maar collectief, maar allen individueel. Een ieder van ons zal voor zichzelf rekenschap aan God geven, niet voor zijn broeder of zuster.

Rekenschap = verantwoording afleggen.

De term huisknecht uit vers 4 en rekenschap in vers 12 hebben rechtstreeks te maken met het Bijbelse begrip bedeling, namelijk huishouding, waarbij niet alleen sprake is van huishouding, maar ook van administratie. De huishouding wordt besloten met een afrekening. Hier gaat het over onze tegenwoordige bedeling, waarin Christus aan het hoofd van die huishouding staat. Wij maken

daar deel van uit en aan het eind van onze bedeling zullen wij rekenschap geven aan de Heer dan dat huis. Wij zijn Zijn huis, het huis Gods, waarin wij verkeren (Hebr. 3 en 1 Tim. 3).

In vers 10 heet het dat we allen voor de rechterstoel van Christus gesteld zullen worden en in vers 12 dat we voor onszelf Gode rekenschap zullen geven, zodat je ook hier de Godheid van Christus bevestigd ziet. De Vader heeft alle oordeel aan de Zoon gegeven.

De rechterstoel van Christus = de plaats van waar recht gesproken wordt. De verhoging van de stoel beeldt de verhoogde positie van het recht uit. Je ziet het nog wel in oude Engelse films, waarbij in een rechtszaal de rechters heel hoog zitten en op de verdachten neerkijken. Dat is vanwege de symbolische betekenis. Dat is vanaf een verhoging. Dat heet een stoel.

De rechterstoel van Christus vinden we ook in 2 Kor. 5. De gedachte dat we door Christus geoordeeld zullen worden komt veel vaker voor, maar de uitdrukking 'rechterstoel van Christus' komt maar twee keer voor.

2 Kor. 5: 10 Want wij allen moeten geopenbaard worden voor den rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage, hetgeen door het lichaam *geschiedt*, naardat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad.

Hier vind je dus precies dezelfde gedachte. Paulus wijst de Korinthiërs terecht. Zij waren bepaald zwak in het geloof. Het is niet voor niets dat het thema van vlees dat aan de afgoden geofferd is eigenlijk alleen in deze Korinthebrieven voorkomt. Zij legden wereldse maatstaven aan voor hun Gemeentelijk leven. Paulus zegt dat het zo niet moet. We leven niet naar wereldse beginselen en ook niet naar wettische beginselen. We leven naar de beginselen van het Nieuwe Verbond en zullen door Christus Zelf geoordeeld worden. Dat is ter gelegenheid van wat wij noemen de opname van de Gemeente. Bij die gelegenheid zullen wij al dan niet beloond worden en onze erfenis ontvangen. Dat is voor een ieder van ons persoonlijk, want ieder is voor zijn eigen persoonlijke leven verantwoordelijk. Dit houdt in dat we niet over anderen zouden oordelen, maar andersom ook niet. Anderen zijn ook niet de baas over ons. We kunnen straks niet tegen de Heer zeggen dat we dit of dat gedaan hebben of juist niet gedaan, omdat deze of die broeder ons dat gezegd heeft. Daar kun je je niet achter verschuilen. Je kunt ook niet je predikant als excuus aanhalen en zeggen dat je niet beter wist, omdat je het zo van hem geleerd had. Maar wie heeft die predikant aangesteld? Dat hebben jullie dan toch zeker zelf gedaan en nog wel op democratische wijze. Bovendien, je hebt toch zelf een Bijbel en hebt toch zelf ontvangen de Geest die je in heel de waarheid zou leiden? Het is onze eigen verantwoordelijkheid.

We zullen geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus. Alles wat we verborgen konden houden, ook voor onszelf wellicht, zal voor Hem openbaar zijn. Hij zal ook de verborgene dingen des harten oordelen (Rom. 2). Het idee blijft dat we loon, een kroon, dan wel heerlijkheid zouden ontvangen en we weten dat het lijden van deze tegenwoordige tijd niet op zal wegen tegen de heerlijkheid die aan ons zal geopenbaard worden.

- 11 Want er is geschreven: Ik leef, zegt de Heere; voor Mij zal alle knie zich buigen, en alle tong zal God belijden.
- 12 Zo dan een iegelijk van ons zal voor zichzelf Gode rekenschap geven.

Christus zal alles en iedereen oordelen, opdat alle knie zich voor Hem zal buigen en alle tong God zal belijden. Paulus baseert die gedachte op uitspraken uit het Oude Testament. Ook alle Gemeentelijke waarheid in het Nieuwe Testament is gebaseerd op oudtestamentische uitspraken. Zo ook hier. Want er is in Jes. 45: 23 geschreven: Ik leef, zegt de Heere; voor Mij zal alle knie zich buigen, en alle tong zal God belijden. Letterlijk misschien, maar dat is niet de belangrijkste betekenis.

Knielen = je kleiner maken. Dat is de uitbeelding van vernedering.

In het Hebreeuws is het zelfs zo dat het woord 'knielen' verband houdt met het eerstgeboorterecht en zegenen. Het betekent dat als je je niet vernedert je ook niet gezegend zult worden. Als je jezelf hoog acht, dan zul je voor jezelf moeten zorgen. Pas als je je vernedert onder de krachtige hand Gods, zul je door hem opgericht en verhoogd worden. Als je Hem niet wilt dienen, dan zal Hij niet voor jou zorgen. Indien je Hem verloochent, dan zal Hij jou verloochenen.

Jes. 45: 23 Ik heb gezworen bij Mijzelf, er is een woord der gerechtigheid uit Mijn mond uitgegaan, en het zal niet wederkeren: dat Mij alle knie zal gebogen worden, alle tong *Mij* zal zweren.

Hier is het een zeer algemene uitspraak. Het is een uitspraak waar je nooit omheen kunt. Bovendien is het een uitspraak waaruit weer eens blijkt dat Jehovah uit het Oude Testament Dezelfde is als Christus in het Nieuwe Testament.

Gezworen = er wordt een plechtige, door de wet bekrachtigde belofte gedaan. Een woord der gerechtigheid is precies hetzelfde. Dat is een woord met betrekking tot recht. Het wordt vastgelegd. Zo is het!

Het zal niet wederkeren = het zal niet herroepen worden.

Alle knie zal voor Hem buigen en alle tong zal Hem zweren, belijden. Iedereen zal Hem moeten erkennen.

Als ditzelfde vers in Filipp. 2 wordt aangehaald, dan zegt Paulus dat Christus een naam heeft gekregen boven alle naam, opdat in die Naam alle knie zich zou buigen, degenen die in de hemel, die op de aarde en die onder de aarde zijn. Dat staat er in Jes. 45 niet bij, maar met die woorden zegt hij dat de woorden uit Jes. 45 niet alleen betrekking heeft op een paar in die tijd levende mensen, maar op allen die ooit geleefd hebben.

Dat alle knie zich voor hem zal buigen houdt niet in dat iedereen behouden zal worden, maar dat iedereen geoordeeld zal worden. Alle knie zal zich voor hem buigen. Goedschiks of kwaadschiks is niet aan de orde. Het betekent dat de Heer hen zal vernederen, hen onder Zich zal stellen en als hun Heer zal manifesteren en over hen recht zal spreken. Inderdaad, ook over de Gemeente, maar over alle mensen die leven en ooit geleefd hebben.

Jes. 45: 24 Men zal van Mij zeggen: Gewisselijk, in den HEERE zijn gerechtigheden, en sterkte; tot Hem zal men komen; maar zij zullen beschaamd worden allen, die tegen Hem ontstoken zijn.

Zodat je maar weer ziet dat niet alle mensen behouden zullen worden, maar dat juist bij die gelegenheid vele mensen definitief verloren gaan. Dat is op de Jongste Dag en in wat in openbaring de tweede dood genoemd wordt. Alleen gelovigen zullen behouden worden.

'Ik leef', zegt de HEERE, is de samenvatting van wat aan het citaat uit Jes. 45 voorafgaat. Hij is de Heere Jezus Christus, Die leeft en zal oordelen de levenden en de doden. Daarom is het verstandig om voordat je overlijdt tot Hem komt. Hij zal recht spreken over alles en iedereen. Paulus zegt dat dit ook voor de Gemeente geldt. De Gemeente is de eerste categorie waarover Hij recht zal spreken, dan in Zijn wederkomst over de dan levende mensheid. Hij zal dan alle volkeren voor Zijn aangezicht verzamelen en recht over hen spreken. Daarna zal Hij op de Jongste Dag ook recht spreken over de doden. Dat gebeurt dus in drie fasen bij drie verschillende gelegenheden, maar over alles en iedereen.

Als we dit dan weten...

13 Laat ons elkander niet meer oordelen; maar oordeelt dit liever, namelijk, dat gij den broeder geen aanstoot of ergernis geeft.

Als we dan toch zo nodig kritisch moeten zijn, laat we dan kritisch zijn over onszelf, dat je je broeder geen aanstoot of ergernis geeft. We zouden voorzichtig zijn met de zwakke broeders. We zouden hen het leven niet moeilijker moeten maken dan het al is. We zouden hen tot ons trekken en daarmee tot voorbeeld zijn. Niet om te laten zien wat we allemaal mogen en dat we in de vrijheid staan, maar om te laten zien dat de voornaamste richtlijn van de gelovige is dat hij de eenheid van de Gemeente zou beleven en zou

praktiseren. Andere broeders en zusters kunnen je op het rechte pad houden door een voorbeeld te zijn, hoe moeilijk het soms ook is. Zo werkt opvoeding. Zo werkt het voor de natuurlijke mens en voor de geestelijke mens ook. Dat is onze verantwoordelijkheid als sterke gelovigen, dat wij zorgzaam zouden zijn voor de zwakke gelovigen. Niet opdat zij zwak zouden blijven, maar opdat ze zouden opwassen in het geloof en bekrachtigd worden in het geloof. Het werk van de Heer is de opbouw van de Gemeente en dus in de praktijk de opbouw van de Gemeenteleden. Voor zover wij betrokken zijn in het werk des Heeren – en dat zijn wij – zijn wij dus betrokken bij de opbouw van de Gemeente. Niet bij de opbouw van de organisatie, maar de opbouw van de Gemeenteleden. Het gaat om mensen; mensen die niet ons eigendom zijn, waar we niets over te vertellen hebben, maar die we wel ter hulpe kunnen zijn en wiens zwakheden wij zouden dragen, in plaats van onszelf te behagen. Wij zouden onze naaste behagen ten goede, tot stichting (Rom. 15: 2). Niet maar behagen, maar tot stichting. Dat is de basis van ons christelijk leven. We leven niet onder de beginselen van de wet, niet onder de heerschappij van de wet. Ook niet onder de heerschappij van de zonde, van de zondige natuur. Het probleem is dat velen geen andere optie kennen, omdat ze nooit anders geleerd hebben. Wij leven uit totaal andere beginselen. Wij behagen de broeders en zusters, tot stichting. Voor dat doel zouden we ook bij elkaar blijven en elkaars naaste blijven. Dus zouden we degenen die zwak zijn in het geloof tot ons trekken. We oordelen elkaar niet meer. Dat zou de Heer doen. Hem komt de wraak toe en Hij zal het vergelden. De Heer is Mans genoeg, om dat Zelf te doen.

- 14 Ik weet en ben verzekerd in den Heere Jezus, dat geen ding onrein is in zichzelf; dan die acht iets onrein te zijn, dien is het onrein.

We worden van alle kanten bepaald bij zaken die niet goed zijn, die ongezond zijn, die gevaarlijk zijn enzovoort. Wat een onzin allemaal. De straat oversteken is ook gevaarlijk, maar dat is niet bij de wet verboden. Andere dingen worden ook geacht gevaarlijk te zijn, die wel bij wet verboden zijn. Er schijnt een bepaalde willekeur in te zitten. Hoe dan ook, alles heeft met het leven te maken. Daar ben je mee begonnen, maar het wordt uiteindelijk toch je dood. Dat is niet om cynisch te doen, maar zo is het nu eenmaal. Je moet het kunnen relativiseren; dan ga je heel wat vrolijker door het leven. Wij hebben per slot van rekening eeuwig leven ontvangen, dus, wat kan ons gebeuren. Wij zijn zelfs verzekerd dat noch dood noch leven, noch enzovoort ons kan scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Heere. Amen. Daar is niets aan toe of af te doen. Natuurlijk zijn er dingen gevaarlijk, maar om daarvoor nu in angst te gaan leven? De Bijbel spreekt daar heel anders over. We weten en zijn verzekerd in de Heere Jezus dat geen ding

onrein is in zichzelf. Als het toch onrein blijkt te zijn, kan dat fysiek z'n uitwerking hebben, maar dat komt dan omdat we te weinig afweerstoffen hebben tegen bepaalde zaken. Dat een mens steenpuisten krijgt, komt door bepaalde bacteriën, maar het idee dat je je daar tegen kunt wapenen is onzin, want de bacteriën die die steenpuisten veroorzaken heeft ieder mens. De vraag is waarom de één wel steenpuisten krijgt en de ander niet. Omdat sommige mensen er geen afweer tegen hebben. Dat ligt niet aan de bacteriën, maar aan een gebrek aan afweer. Dan kun je wel de bacteriën de schuld geven en zeggen dat die gevaarlijk zijn, maar die zijn helemaal niet gevaarlijk, want een normaal mens heeft daar afweer tegen. Als ze toch gevaarlijk zijn, dan ligt het aan jezelf. De straat oversteken is ook niet gevaarlijk; als je maar goed uitkijkt. Je moet niet andere dingen de schuld geven, ze onrein achten of gevaarlijk. Het ligt aan jezelf.

Ook in geestelijk opzicht wil men ons graag wijsmaken dat sommige dingen gevaarlijk zijn. Dat kan wel zijn, maar deze hele wereld wordt geregeerd door de overste van de macht der lucht. Hij heeft een heleboel personeel, zodat de hele wereld bestuurd wordt door demonie. En dan is dat nog het laagste personeel. Zijn ze gevaarlijk? Ze kunnen inderdaad heel wat ellende teweegbrengen. Zijn ze voor ons een gevaar? Nee. Waarom niet? Omdat wij kinderen Gods zijn en daarvoor dus geïmmuniseerd zijn. Wij geloven niet elke geest. Wij beproeven de geesten of ze uit God zijn. We hoeven niet te onderzoeken of bepaalde dingen van de duivel zijn of niet. In de praktijk is alles van de duivel, maar wij trekken ons daar gewoonlijk geen bal van aan. Wij weten dat de hele aarde des Heeren is en de volheid derzelve. Dat in de praktijk de duivel daarover regeert, dat weten we wel, maar daar trekken we ons niets van aan. Wij hebben een goed immuunsysteem. Je kunt precies weten wat occult is en wat de duivel ermee doet, maar wat schiet je daarmee op? Je hoeft de leugen niet te kennen om de waarheid te weten. Je moet de waarheid weten. Alles wat daarmee niet overeenkomt is per definitie leugen. Wij interesseren ons voor de waarheid en daarin laten wij ons onderwijzen. Dus, hoezo onrein? Alleen als we zelf dingen onrein rekenen (logizomai), dan is het voor jou persoonlijk onrein. We laten ons soms aanpraten dat bepaalde dingen verboden, gevaarlijk of onrein zijn, zodat, als we ermee in aanraking komen, we meteen last van ons geweten krijgen. Jammer. Je kunt je beter op de waarheid richten en de Bijbel zegt dat niets in zichzelf onrein is, tenzij je het zelf onrein acht. De hele wereld is gevaarlijk, maar we zijn er gelukkig van verlost. We worden uit die legerplaats getrokken en gaan in in het binnenst heiligdom. We wijden onze lichamen aan Hem Die op de troon der genade zit. Als we dat doen, dan zorgt de Heer voor ons. Degene Die ons Hoofd is, heeft een positie ontvangen ver boven alles wat maar gevaarlijk is. Wij zijn in Hem meer dan overwinnaars. We hebben een positie in Hem ontvangen die ver boven de engelen, tronen, machten, heerschappij en alle naam die genaamd wordt. Wij hebben een God Die in ons een goed werk begonnen heeft en in

ons voleinden zal tot op de dag van Christus. Wij hebben een Hogepriester Die Hoofd is van Zijn huis. Wij zijn Zijn huis en Hij zorgt voor ons. Dus, wat maak je je druk, alsof de duivel daar tussen kan komen.

Pas als je meent dat je op zondag niet mag fietsen en je doet het toch, dan krijg je problemen. Dan acht je dat zelf onrein.

Matth. 15: 11 Hetgeen ten monde ingaat, ontreinigt den mens niet; maar hetgeen ten monde uitgaat, dat ontreinigt den mens.

Wat eruit gaat is van andere aard dan wat erin gaat, maar het is niet voor niets dat het met de mond te maken heeft. Jakobus wijdt een heel hoofdstuk aan het feit dat wat ten monde uitgaat de mens verontreinigt. De mens wordt verontreinigt door zijn eigen tong. Wat de mens zegt, zegt hij hoe dan ook in de eerste plaats tot zichzelf, los van of anderen het ook horen. Het hardop iets uitspreken heeft meteen z'n uitwerking op de spreker zelf. Hij wordt gedwongen zijn gedachten te formuleren. Op het moment dat hij dat gedaan heeft, staat het voor hem vast. Daarom kun je beter niet zo snel spreken. Het is gevaarlijk om gehoor te geven aan je eigen ideeën en invallen. Het is beter te zwijgen en te luisteren naar het Woord des Heeren.

- 1 Tim.4: 1 Doch de Geest zegt duidelijk, dat in de laatste tijden sommigen zullen afvallen van het geloof, zich begevende tot verleidende geesten, en leringen der duivelen (demonen),
- 2 Door geveinsdheid der leugensprekers, hebbende hun eigen geweten *als* met een brandijzer toegeschroeid;
- 3 Verbiedende te huwelijken, *gebiedende* van spijzen te onthouden, die God geschapen heeft, tot nuttiging met dankzegging, voor de gelovigen, en die de waarheid hebben bekend.

Laatste tijden = vanaf de opstanding van Christus.

Geloof = luisteren naar de Heer, Die spreekt.

- 4 Want alle schepsel Gods is goed, en er is niets verwerpelijk, met dankzegging genomen zijnde;
- 5 Want het wordt geheiligd door het Woord van God, en *door* het gebed.

Het Woord van God zegt dat niets onrein is in zichzelf.

Door het gebed = door onderwerping aan de Heer.

Volgens Titus 1: 13 zou de mens gezond zijn in het geloof. Er is voor de mens niets zo gezond als geloof in de Heere Jezus Christus. Hij gaat dan niet meer dood. Maar ook naar de oude mens is het gezond. Het bespaart ons een heleboel ergernissen en stress, die slecht zijn voor je gezondheid.

Tit. 1: 14 En zich niet begeven tot Joodse fabelen, en geboden der mensen, die *hen* van de waarheid afkeren.

Fabelen = literair is het van hoog gehalte, cultureel ook, maar het is niettemin ongezond. Het zijn geboden van mensen die hen van de waarheid afkeren. Waar men onder de wet leeft, daar heeft men geen interesse in de waarheid, want waarom moet je de waarheid weten als je een verzameling regels hebt waaruit je leeft? De waarheid is daarbij alleen maar hinderlijk. Het vragen naar de waarheid is in kringen waar men onder de wet leeft niet gewenst.

Tit. 1: 15 Alle dingen zijn wel rein den reinen, maar den bevlechten en ongelovigen is geen ding rein, maar beide hun verstand en geweten zijn bevlekt.

Wij zijn gereinigd door het bad des waters, namelijk door het Woord, door Christus Zelf, door het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes, door het bloed van het Lam, door de levende Christus. Als onze harten gereinigd zijn van een kwaad geweten, dan is voor ons niets onrein. Maar hoe nu als we niet gereinigd zijn? Dan wordt het hoog tijd dat je gereinigd wordt. Dat is de prediking. We moeten eerst wedergeboren worden en gereinigd door de Heere Jezus Christus. Daarna is er in elk geval niets meer onrein voor ons.

Voor de bevlechten en ongelovigen is geen ding rein. Naar mate je ongelovig bent ben je bevlekt, net zoals naarmate je gelovige bent, rein bent.

De Heere Jezus zou Zijn reinigende werk aan ons doen en dat is voor ons meteen het einde van het hele verhaal over onreinheid.

Het verstand en het geweten van de ongelovigen zijn bevlekt.

16 Zij belijden dat zij God kennen, maar zij verloochenen *Hem* met de werken, alzo zij gruwelijk zijn en ongehoorzaam, en tot alle goed werk ongeschikt.

Wij zouden juist door het onderwijs uit de Schrift voor alle goed werk volmaakt toegerust zijn (2 Tim. 3: 16, 17). Zolang we menen dat er allerlei dingen gevaarlijk of onrein voor ons zijn, zijn we voor alle goed werk ongeschikt. Het is dus niet zomaar iets, het is hoogst essentieel. Dit is de basis van ons christelijke leven. Wij leven in het bewustzijn dat de Heer voor ons zorgt, dan Hij ons reinigt. Hij zou het doen en daardoor zijn wij vrij. Voor ons is

niets gevaarlijk, want we zijn overal tegen ingeënt. We zijn immuun, onkwetsbaar. Wij zijn in de toverdrank gevallen en zijn onoverwinnelijk. Het oude leven ligt achter ons en we hebben nieuw leven ontvangen. Dat leven wordt door Christus onderhouden. Alles wat wij beweren dat gevaarlijk voor ons is, is zelfs godslasterlijk, omdat dit het werk van Christus aan ons in deze tegenwoordige tijd in twijfel trekt. Als je hoofd vol zit met allemaal vreemde kronkels, dan is het moeilijk om de waarheid te verstaan.

Terug naar Rom. 14.

- 14 Ik weet en ben verzekerd in den Heere Jezus, dat geen ding onrein is in zichzelf; dan die acht iets onrein te zijn, dien is het onrein.
- 15 Maar indien uw broeder om der spijzen wil bedroefd wordt, zo wandelt gij niet meer naar liefde. Verderf dien niet met uw spijsze, voor welken Christus gestorven is.

Indien uw broeder om uw spijsze bedroefd wordt. Spijsze, letterlijk, maar ook andere dingen, waar we ons mee bezighouden. Wat we zoal tot ons nemen in dit leven. Eten is daar de uitbeelding van.

Er zijn nu eenmaal gelovigen onder ons die zwak zijn, die kennelijk nog niet helemaal gereinigd zijn, aan wie dat reinigende werk van Christus nog niet helemaal voltooid is, die nog hun twijfels hebben over hun oude rekenmethode en die niet zo goed dingen rein kunnen achten. Dat is vaak vanwege hun verleden. Je kunt bepaalde dingen niet willen doen, omdat ze je teveel met het verleden doen associëren. Als die dingen eenmaal ontdaan zijn van die oude associaties, dan zijn ze ineens rein.

Zolang dat niet zo is, zouden wij onze broeders geen aanstoot geven. Dit betekent niet dat we de ander maar zwak in het geloof moeten laten, maar dat we hem tot voorbeeld zouden zijn. We zouden die dingen vermijden die voor andere goedwillende mensen aanstootgevend kunnen zijn. Er zijn helaas ook broeders en zusters die helemaal niet goedwillend zijn. Zij willen zich helemaal niet laten reinigen en wentelen zich graag in hun eigen tekortkomingen en vinden zichzelf erg vroom. Of je met die mensen rekening moet houden, valt te betwijfelen.

Zo wandelt gij niet meer naar liefde. Verderf dien niet met uw spijsze, voor welken Christus gestorven is.

Christus is niet voor die spijsze gestorven, maar voor die broeder uiteraard. Waar de Heer wat deed voor die broeder, mogen wij ook wel een beetje voor die broeder doen, of eventueel iets laten.

Zoals al eerder gezegd, worden deze dingen ook in 1 Kor. 8 besproken.

1 Kor. 8: 1 Aangaande nu de dingen, die den afgoden geofferd zijn, wij weten, dat wij allen te zamen kennis hebben. De kennis maakt opgeblazen, maar de liefde sticht.

De kennis namelijk dat geen ding onrein is in zichzelf. Vers 1 wordt in vers 4 herhaald en afgemaakt.

4 Aangaande dan het eten der dingen, die den afgoden geofferd zijn, wij weten, dat een afgod niets is in de wereld, en dat er geen ander God is dan één.

We weten dat een afgod niet is. Er is namelijk maar één God. Wij kennen geen afgoden en erkennen geen afgoden. Daar willen we niet van weten. Wij kennen maar één God.

5 Want hoewel er ook zijn, die goden genaamd worden, hetzij in den hemel, hetzij op de aarde (gelijk er vele goden en vele heren zijn),

6 Nochtans hebben wij *maar* één God, den Vader, uit Welken alle dingen zijn, en wij tot Hem; en *maar* één Heere, Jezus Christus, door Welken alle dingen zijn, en wij door Hem.

Er zijn er in wie die kennis niet is.

7 Doch in allen is de kennis niet; maar sommigen, met een geweten des afgods tot nu toe, eten als *iets* dat den afgoden geofferd is; en hun geweten, zwak zijnde, wordt bevlekt.

Geweten = in de grondtekst staat gewoonte. Wat wij meestal geweten noemen is in Bijbelse zin gewoonte, traditie. Sommigen hebben de afgoden gediend, tot nog toe. Zij hebben daarmee gerekend en noemen ze ook zo. Als die mensen iets eten dat aan de afgoden geofferd is, dan wordt hun geweten, zwak zijnde, bevlekt. Voor die mensen is het gevaarlijk, juist omdat ze nog niet gereinigd zijn, omdat ze nog niet verlost zijn van die gewoonte des afgods.

8 De spijze nu maakt ons Gode niet aangenaam; want hetzij dat wij eten, wij hebben geen overvloed; en hetzij dat wij niet eten, wij hebben geen gebrek.

Het maakt allemaal niets uit. Als er dingen zijn die wij eten en waar anderen aanstoot aan nemen, wel, dan eten we die dingen niet. Wat maakt het uit?

- 9 Maar ziet toe, dat deze uw macht niet enigerwijze een aanstoot worde dengenen, die zwak zijn.
- 10 Want zo iemand u, die de kennis hebt, ziet in der afgoden tempel aanzitten, zal het geweten deszelven, die zwak is, niet verstijfd worden, om te eten de dingen, die den afgoden geofferd zijn?

Voor hem is het slecht.

- 11 En zal de broeder, die zwak is, door uw kennis verloren gaan, om welken Christus gestorven is?

Verderf die niet met uw spijs, voor welke Christus gestorven is (Rom. 14: 15).

- 12 Doch gijlieden, alzo tegen de broeders zondigende, en hun zwak geweten kwetsende, zondigt tegen Christus.
- 13 Daarom, indien de spijs mijn broeder ergert, zo zal ik in eeuwigheid geen vlees eten, opdat ik mijn broeder niet ergere.

Dat is christelijke ethiek.

In 1 Kor. 10 wordt er nog het één en ander aan toegevoegd. Daar wordt gezegd dat afgoden demonen zijn (1 Kor. 10: 19, 20). Degenen die de afgoden iets offeren, offeren aan de demonen en het is niet de bedoeling dat je gemeenschap met demonen hebt.

- 1 Kor. 10: 24 Niemand zoek dat zijns zelfs is; maar een iegelijk zoek dat des anderen is.
- 25 Eet al wat in het vleeshuis verkocht wordt, niets ondervragende, om des gewetens wil.
- 26 Want de aarde is des Heeren, en de volheid derzelve.

Of het nu aan de afgoden geofferd is of niet, het maakt niet uit. Het gaat erom hoe je de dingen rekent. Als jij vindt dat het niet onrein is, dan is het niet onrein.

- 1 Kor. 10: 23 Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar alle dingen zijn niet oorbaar (nuttig); alle dingen zijn mij geoorloofd, maar alle dingen stichten niet.

Alle dingen zijn geoorloofd. We leven immers niet onder de wet. De vraag is echter of de dingen stichten. Of ze opbouwend zijn. Er zijn een heleboel dingen die we wel mogen en die we ons ook best kunnen permitteren, maar waarmee anderen niet gesticht worden. Dan kun je ze beter laten. Dit

betekent dat je bepaalde dingen zo moet doen dat anderen het niet merken. Dat is geen hypocrisie, maar rekening houden met andere mensen. Je past je aan anderen aan. Niet omdat anderen de norm zijn. Vanuit de norm waarin je staat kun je beslissen je iets doet of laat. Niet zozeer met jezelf als uitgangspunt, maar met anderen als uitgangspunt. Dat hangt samen met het benaastigen de eenheid des Geestes, de Geestelijke eenheid. Vleselijke dingen zijn daaraan ondergeschikt.
Terug naar Rom. 14.

16 Dat dan uw goed niet gelasterd worde.

Dat dan uw goed, uw erfdeel, uw bezit en daarmee ook uw kennis, niet gelasterd worde.

17 Want het Koninkrijk Gods is niet spijs en drank, maar rechtvaardigheid, en vrede, en blijdschap, door den Heiligen Geest.

Het gaat er niet om of je iets mag of niet, of je iets eet of niet.

18 Want die Christus in deze dingen dient, is Gode welbehagelijk, en aangenaam den mensen.

Het algemene idee is dat wij met andere mensen rekening houden. Dat is in de westerse christelijke cultuur altijd een deugd geweest. Je houdt met andere mensen rekening. Die deugd is feitelijk afkomstig uit de Bijbel en is ontleend aan de omgang van gelovigen met elkaar. Dat zijn dingen die door het humanisme zijn overgenomen, zodat deze van oudsher christelijke deugden los van Christus zijn komen te staan.

Voor zover het in je vermogen ligt hou je rekening met andere mensen. Wij bepalen dat zelf, want we zijn er zelf verantwoordelijk voor naar de Heer toe, want eenieder zal voor zichzelf Gode rekenschap geven.

Het gaat erom dat we mogen proeven welke de goede, welbehagelijke en volmaakte wil van God is. Dat we God welbehagelijk zouden dienen

19 Zo dan laat ons najagen, hetgeen tot den vrede, en hetgeen tot de stichting onder elkander *dient*.

Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar niet alle dingen stichten. We zouden najagen hetgeen tot stichting van elkander dient. Dit betekent dat we soms dingen nalaten.

Stichting = opbouw, opbouw van een bouwwerk. In dit geval het huis Gods. Dat komt erop neer dat we ons zouden benaastigen te behouden de eenheid des Geestes, door de band des vredes (Efe. 4: 3), omdat we één zijn met en in Christus. Daarom zouden we dienovereenkomstig wandelen.

Normaal gesproken staat het jagen of najagen in de Bijbel in een kwade reuk. Nimrod was een jager, net als Ezau. Dat zijn niet de goede voorbeelden. Het jagen in de Bijbel duidt op het najagen van wat wij een carrière noemen. Men wil zich het één en ander verwerven. Daar jaagt men naar. De Bijbel zegt dat dit niet goed is. We zouden niet najagen, maar gewoon leven uit de hand van de Heer, uit Zijn genade. Hij geeft ons. Als je iets najaagt, dan ben je met wet, met regels bezig. Je houdt je aan de voorschriften en dan kun je misschien wat bereiken.

Als je dan toch zo graag wil jagen, jaag dan na wat tot vrede en tot stichting dient. Paulus acht al het gejaag van de natuurlijke mens schade en drek, opdat hij Christus moge gewinnen. Niet dat hij het alrede verkregen heeft, maar hij jaagt ernaar, of hij het ook grijpen mocht (Filipp. 3: 9 – 12). Dat in het zicht van de prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus. Daarnaar zouden we jagen.

- 20 Verbreek het werk van God niet om der spijszake wil. Alle dingen zijn wel rein; maar het is kwaad den mens, die met aanstoot eet.

Het werk van God is namelijk de stichting, de opbouw van de Gemeente. Het werk Gods is dat we gerechtvaardigd zijn uit het geloof en hebben vrede bij God. Alles wat wij doen dat die vrede verbreekt, doet daar afbreuk aan. We zijn niet verplicht alles te eten, maar we geloven dat we alles mogen eten. Of we dat ook doen, hangt van de omstandigheden af. Je zou geen aanstoot geven, want dat is niet goed.

- 21 Het is goed geen vlees te eten, noch wijn te drinken, noch *iets*, waaraan uw broeder zich stoot, of geërgerd wordt, of *waarin* hij zwak is.

Wijn drinken = offeren aan Bacchus. De wijn werd eerst aan Bacchus geofferd, maar die dronk het toch niet op en dus kon je jezelf bezatten.

Je broeder kan er zich aan stoten, omdat hij bijvoorbeeld net tot geloof gekomen is en die dingen onrein acht. Wij weten wel beter, want wijn is een beeld van het bloed van het Nieuwe Testament; een beeld van eeuwig leven. Daar is dus niets mee mis. Maar goed, je broeder kan zich eraan ergeren. Hij is daar dus zwak in, want dat is zwak. En als je zwak bent, dan moet je uitkijken. Het probleem is echter dat iemand die zwak is waarschijnlijk niet weet waar hij voor uit moet kijken. Maar die sterk zijn weten waarschijnlijk wel wat niet goed is voor iemand die zwak is. Daar houden we dan rekening mee, met als

doel dat de zwakke uiteindelijk sterk wordt. Zolang de zwakke sterk wil worden, kun je rekening met hem houden. Je hebt echter ook zwakken die zwak willen blijven. Die heb je in de samenleving ook (die komen onvermijdelijk in de politiek terecht). Er zijn mensen die graag zwak zijn, net zoals er heel wat mensen zijn die graag ziek zijn. Die zorgen er dus ook voor dat ze ziek zijn. Ze willen dat graag blijven, want dan worden ze verzorgd en hoeven ze hun eigen verantwoordelijkheid niet te dragen voor hun leven. Ze zijn nu eenmaal zwak, dus zijn anderen verantwoordelijk. De staat of de kerk bijvoorbeeld, of de broeders en zusters: 'Jullie zijn toch christenen, dus...'. met zulken hoef je geen rekening te houden. Daar is niets mee te winnen. Die zijn erop uit om aanstoot te nemen. Die zijn altijd uit op kritiek. Het heeft geen enkele zijn daar rekening mee te houden. De Bijbel waarschuwt niet alleen tegen deze mensen, maar zegt ook dat je er een afkeer van zou hebben

22 Hebt gij geloof? hebt *dat* bij uzelfen voor God. Zalig is hij, die zichzelf niet oordeelt in hetgeen hij voor goed houdt.

Heb je geloof? heb je kennis? Vertrouw je op het Woord van God en geloof je dat je alles eten mag? Wel, heb dat bij jezelf voor God. Immers, eenieder zal voor zichzelf Gode rekenschap geven. Het gaat om onze relatie met God, met onze eigen Meester, voor Wie wij geopenbaard zullen worden. Nu volgt een zaligspreking die ons meestal ontgaat: Zalig is hij, die zichzelf niet oordeelt in hetgeen hij voor goed houdt. Dingen die wij voor goed houden laten we voor wat het is.

23 Maar die twijfelt, indien hij eet, is veroordeeld, omdat hij niet uit het geloof *eet*. En al wat uit het geloof niet is, dat is zonde.

Wij hebben zekerheid. Nogmaals, het gaat niet alleen om letterlijk eten, het gaat om alles wat wij in het leven tot ons nemen. we zouden dat doen met de kennis die we ontvangen hebben en in de kracht waarin we staan. We zouden sterk in het geloof zijn. We twijfelen niet en geloven in wat het Word van God zegt. We laten ons niet tegenhouden door wat anderen daarover beweren. Een ander kan wel zeggen dat dit niet goed voor je is en dat van de duivel, maar wij hebben daar geen enkele boodschap aan. Wat interesseert ons dat nu? Als je je daar iets van gaat aantrekken, dan is dat zonde. We leven vanuit de zekerheid dat alles geoorloofd is, dat alles rein is, zolang je het zelf rein acht. Als je dat loslaat, dan is dat zonde.

De 1^e brief van Johannes spreekt over de eenheid van de gelovigen, de eenheid van de kinderen Gods, tegenover de kinderen van de duivel. Wij zouden elkaar liefhebben. Dit betekent automatisch dat we geen dingen zouden doen waarmee we anderen tot aanstoot of ergernis zijn. Daarbij staat

ook, dat als we zien dat een broeder gebrek heeft, we ons hart niet voor hem zouden toesluiten.

1 Joh. 3: 18 Mijn kinderkens, laat ons niet liefhebben met den woerde, noch met de tong, maar met de daad en waarheid.

Je kunt wel zeggen dat je elkaar lief hebt, maar wat betekent dat nu helemaal? Laat ons het gewoon doen. Dat is waarheid. Sinds de uitvinding van de romantiek heeft men uitgevonden dat liefde primair een gemoedsgesteldheid is. Liefde is echter een praktische zaak. Niet dat er geen gemoedsgesteldheid aan te pas komt, maar liefde is in de eerste plaats actief. Liefde wordt beoefend, gepraktiseerd. Dat heeft consequenties voor ons praktische leven. Als liefde niet gepraktiseerd wordt, dan gaat het gevoel van affectie vanzelf voorbij. Er bestaat nog steeds discussie over wat het eerst komt. Eerst de emotie en daaruit voortvloeiend de dienstbaarheid aan elkaar, of andersom. Die dingen zijn aan elkaar verbonden. Als het één verdwijnt, dan verdwijnt het ander ook. Liefde kun je dus beoefenen. Dan is er waarheid. Waarheid is dat wat blijft.

19 En hieraan kennen wij, dat wij uit de waarheid zijn, en wij zullen onze harten verzekeren voor Hem.

20 Want indien ons hart veroordeelt, God is meerder dan ons hart, en Hij kent alle dingen.

Indien ons hart veroordeelt, anderen of onszelf, ongeacht wie.

Waar wij veroordelen, spreekt God niettemin vrij, want God is hoger dan ons hart. Bovendien, wij weten niet alle dingen en kunnen dus niet oordelen. Dat is het dilemma van onze rechtspraak. Je kunt alleen rechtpreken als je alle dingen weet. De eerste verantwoordelijkheid van de rechtbank is dus waarheidsvinding.

Als je hart oordeelt, trek je er niet teveel van aan, want God is meerder dan ons hart en bovendien, Hij kent alle dingen.

21 Geliefden! indien ons hart ons niet veroordeelt, zo hebben wij vrijmoedigheid tot God.

Ons hart zou ons niet veroordelen, want God oordeelt.

Onze relatie met God is in hoge mate afhankelijk van of we onszelf of anderen veroordelen. Als we onszelf veroordelen, dan hebben we al snel het idee dat God ons ook veroordeelt. In de praktijk betekent dit dat onze open relatie daardoor onder druk komt te staan. We denken dan dat God ons ook zo ziet en dan is God ineens heel ver weg. Maar wij zouden in gemeenschap met onze Heer leven en dat kan alleen als Hij ons gereinigd heeft. Dat kan in de

praktijk alleen als we weten dat alles ons geoorloofd is. Dit is geen aanmoediging om alle dingen te doen, maar alle dingen zijn wel geoorloofd. God weet het beter dan wij en Hij zegt dat we volmaakt gesteld zijn in Christus. Dat is onze positie. Hij zal onze zonden niet meer gedenken. Of er zonden zijn of niet, dat doet er niet toe. De Heer zal ze niet gedenken. Wij gedenken ze wel en ons hart veroordeelt ons daarin en daarna voelen we ons schuldig tegenover de Heer. Daarmee zijn we onze vrijmoedigheid kwijt. Maar indien ons hart ons niet veroordeelt, zo hebben wij vrijmoedigheid tot God.

22 En zo wat wij bidden, ontvangen wij van Hem, dewijl wij Zijn geboden bewaren, en doen, hetgeen behagelijk is voor Hem.

Wij doen hetgeen behagelijk is voor Hem. Het gaat er niet om wat wij van de dingen vinden, hoe wij ze beleven en hoe onze statistieken eruit zien. Het kan inderdaad best dat sommige dingen gevaarlijk zijn voor de mens, maar wat maakt het uit, dit is onze wereld niet. We kennen maar één God en we laten ons door God onderwijzen en Hij zegt dat we rein zijn. Basta! Maar we hebben toch vuile voeten? Hoezo? De Heer reinigt die toch continue. Hij heeft ons in de vrijheid geplaatst en Hij doet een werk aan ons. Hij heeft ons verlost van de heerschappij van de zonde, van de heerschappij van de wet en daarmee van de heerschappij van de dood. Wat is er dan nog gevaarlijk? Niets. Daar gaat het om en in dat bewustzijn zouden wij leven.
Terug naar Rom. 14.

23 Maar die twijfelt, indien hij eet, is veroordeeld, omdat hij niet uit het geloof eet. En al wat uit het geloof niet is, dat is zonde.

Al wat uit het geloof niet is, dat is mis. We zouden immers uit geloof leven, tot behouding der ziel. Als we dat niet doen, dan kun je dat als missen en dus als zonde beschouwen.

Hoofdstuk 15

Christus een voorbeeld van zelfverloochening

- Rom. 15: 1 Maar wij, die sterk zijn, zijn schuldig de zwakheden der onsterken te dragen, en niet onszelven te behagen.
- 2 Dat dan een iegelijk van ons *zijn* naaste behage ten goede, tot stichting.
- 3 Want ook Christus heeft Zichzelf niet behaagd, maar gelijk geschreven is: De smadingen dergenen, die U smaden, zijn op Mij gevallen.
- 4 Want al wat geschreven is, dat is tot onze lering te voren geschreven, opdat wij, door lijdzaamheid en vertroosting der Schriften, hoop hebben zouden.
- 5 Doch de God der lijdzaamheid en der vertroosting geve u, dat gij eensgezind zijt onder elkander naar Christus Jezus;
- 6 Opdat gij eendrachtelijk, met één mond, moogt verheerlijken den God en Vader van onzen Heere Jezus Christus.
- 7 Daarom neemt elkander aan, gelijk ook Christus ons aangenomen heeft, tot de heerlijkheid Gods.
- 8 En ik zeg, dat Jezus Christus een dienaar geworden is der besnijdenis, vanwege de waarheid Gods, opdat Hij bevestigen zou de beloftenissen der vaders;
- 9 En de heidenen God vanwege de barmhartigheid zouden verheerlijken; gelijk geschreven is: Daarom zal Ik u belijden onder de heidenen, en Uw Naam lofzingen.
- 10 En wederom zegt Hij: Weest vrolijk, gij heidenen met Zijn volk!
- 11 En wederom: Looft den Heere, al gij heidenen, en prijst Hem, al gij volken!
- 12 En wederom zegt Jesaja: Er zal zijn den wortel van Jessai, en Die opstaat, om over de heidenen te gebieden; op Hem zullen de heidenen hopen.
- 13 De God nu der hoop vervulle ulieden met alle blijdschap en vrede in het geloven, opdat gij overvloedig moogt zijn in de hoop, door de kracht des Heiligen Geestes.

Rom. 15: 1 Maar wij, die sterk zijn, zijn schuldig de zwakheden der onsterken te dragen, en niet onszelven te behagen.

Als je dan al schuld hebt, als er dan al iets van je verwacht mag worden aan genoegdoening of iets dergelijks, dan zouden we de zwakheden van de onsterken dragen, in plaats van onszelf te behagen. We maken deel uit van die ene Gemeente, waarin we individuele verantwoordelijkheid dragen.

- 2 Dat dan een iegelijk van ons *zijn* naaste behage ten goede, tot stichting.

We zouden onze naaste behagen tot opbouw.

Het goede = stichting = opbouw.

Het gaat over de opbouw van een huis, de Gemeente, bestaande uit levende stenen, die samengevoegd zijn met die ene levende Steen, Jezus Christus. Het is niet zomaar een huis, maar een tempel. Die tempel zou gebouwd worden op het fundament van de apostelen en profeten. Het gaat om de opbouw en eventueel de groei van de Gemeente, de wasdom. Niet alleen in kwantitatieve zin, maar ook in kwalitatieve zin, het gaat niet alleen om de groei in aantal, maar ook om de geestelijke groei van de Gemeentelieden individueel. Dat heet stichting. Volgens Efe. 4 dienen daartoe alle gaven binnen de Gemeente. Die gaven zijn een dienstwerk tot opbouw van het lichaam van Christus.

We hebben daarin een rolmodel, namelijk Jezus Christus.

- 3 Want ook Christus heeft Zichzelf niet behaagd, maar gelijk geschreven is: De smadingen dergenen, die U smaden, zijn op Mij gevallen.

De Heere Jezus heeft Zijn verantwoordelijkheid op Zich genomen en heeft Zich beperkt. Hij heeft Zich gewijd aan een specifieke bediening. Niet alleen in het verleden, maar zeker ook in het heden. In de dagen Zijns vleses heeft Hij een werk gedaan voor heel de wereld, een daad voor degenen die God smaadden. Voor krachtelozen, voor zondaren, voor onrechtvaardigen, voor vijanden, of hoe ze ook maar genoemd worden. Maar ook in Zijn opstanding doet Hij de wil van God. Hij is aangesteld in de functie van Hoofd van de Gemeente, als Hogepriester van Zijn volk, als Herder van Zijn kudde, waarbij Hij getrouw is aan Degene Die Hem gesteld heeft.

Als Christus Zichzelf zou behagen, dan had Hij 2000 jaar geleden een oordeel over heel de mensheid gebracht en vervolgens Zijn Koninkrijk op aarde gevestigd. In plaats daarvan heeft Hij dat een tijdje uitgesteld, ter wille van Zijn tegenwoordige werk aan de Gemeente. Hij heeft Zich voor ons overgegeven. Hij behaagt Zichzelf niet, maar wijdt Zijn leven aan de Gemeente. God heeft Hem opgewekt en gesteld aan Zijn rechterhand, ver boven alle overheid en macht en kracht en heeft Hem aan de Gemeente gegeven tot Hoofd. Dat is de beperking. Hij heeft alle dingen aan Zijn voeten onderworpen, maar God heeft Hem aan de Gemeente gegeven tot Hoofd. Daarmee wordt de Gemeente in één klap geteld boven al die overheden en machten. Hij doet een werk aan de Gemeente en alleen maar aan de Gemeente. Hij roept Zich eerst een volk uit de heidenen voor Zijn Naam. Hij roept niet de heidenen, maar Hij roept een volk uit de heidenen. Hij bouwt

niet Zijn Koninkrijk op aarde, maar Hij bouwt een volk uit de volkeren en plaatst dat volk bovendien in de hemel. Zijn heerlijkheid hier op aarde komt pas hierna, maar komen doet het zeker.

Hij heeft Zich dus Zelf niet behaagd, maar gelijk geschreven is: De smadingen dergenen, die U smaden, zijn op Mij gevallen (Psa. 69: 10; Jes. 53: 4, 5).

Je zou verwachten dat er gestaan zou hebben: Zie, hier ben Ik, om Uw wil te doen, o God.

Smaden = verwerpen. Je kunt het citaat van toepassing laten zijn op de wereld, maar net zo goed op die gelovigen, die Hem als Heer en Heiland wel belijden, maar die de kracht daarvan verloochenen. Daar gaat het in dit gedeelte immers over. Als men meent zelf de Gemeente te moeten runnen, te moeten bouwen, dan smaadt men de Heer. Hij zou dat doen. Ook als men zich bezighoudt met het reinigen van zichzelf en anderen, dan versmaadt men de Heer, want Hij zei dat Hij dat zou doen.

Men zou Hem niet smaden, maar zich aan Hem onderwerpen en aan hem een voorbeeld nemen en dus, als de Heer de onsterken draagt, dan zouden wij dat ook doen. We zouden liefde hebben voor elkaar en er alles aan doen om de ander geen aanstoot of ergernis te geven, maar ook de zwakheden der onsterken te dragen, zodanig dat zij sterk worden. Dat zij geoefend worden. Dat is onze bediening en onze bijdrage aan het werk van de Heer.

Psa. 69: 10 Want de ijver van Uw huis heeft Mij verteerd; en de
 smaadheden dergenen, die U smaden, zijn op Mij gevallen.

Bij de tempelreiniging door de Heere Jezus werden de discipelen die woorden indachtig: De ijver van Uw huis heeft Mij verslonden (Joh. 2: 17).

Het huis dat in Psalm 69 genoemd wordt, blijkt In Joh, 2 de tempel te Jeruzalem te zijn. Het gaat echter niet alleen om die tempel, maar veeleer over de tegenwoordige tempel, namelijk de Gemeente, die gereinigd zou worden. Zoals de Heere Jezus de tempel reinigde, zo reinigt Hij in onze dagen de Gemeente. Hij heeft Zich voor de Gemeente overgegeven, opdat Hij haar heiligen zou, gereinigd hebbende met het bad des waters door het Woord (Efe. 5: 25, 26). Dat is de beschrijving van de Hogepriesterlijke functie van Christus ten behoeve van de Gemeente. Hij wast onze voeten (Joh. 13). Hij is verantwoordelijk voor Zijn huis. Hij is getrouw over heel Zijn huis, waarover Hij gesteld is.

Want de ijver van Uw huis heeft Mij verteerd; en de smaadheden dergenen, die U smaden, zijn op Mij gevallen. Hij doet een werk aan Zijn huis ten koste van Zijn eigen eer. Daarom zegt Hebr. 13 dat we tot Hem uit zouden gaan buiten de legerplaats, Zijn smaadheid dragende. Terwijl de Heer Zelf smaadheid draagt terwijl Hij een werk doet aan ons, zo zouden ook wij smaadheid dragen, als wij een werk doen ten behoeve van de Gemeente. Het

gaat niet om eer, maar om dienstbaarheid aan Hem, met alle consequenties van dien. Als wij dus onze naaste behagen ten goede, gaat het er niet om dat zij een hoge dunk van ons hebben en ons zullen eren. Dat is helemaal niet de bedoeling. Wij zouden die dingen doen, opdat wij van God die eer zouden ontvangen. Niet nu, maar in de toekomst, ter gelegenheid van onze openbaring voor de rechterstoel van Christus. Wat het goede is wordt namelijk niet door onze naasten bepaald, maar door Degene in Wiens dienst wij staan en wiens eigendom wij zijn.
Nu komt er een toelichting.

- 4 Want al wat geschreven is, dat is tot onze lering te voren geschreven, opdat wij, door lijdzaamheid en vertroosting der Schriften, hoop hebben zouden.

Uit alles wat er geschreven is zouden wij leren. Hoewel de woorden van Psalm 69 over de Heere Jezus Christus geschreven zijn, zijn die woorden niettemin ook op ons van toepassing. Alles wat over Christus in het Oude Testament geschreven werd, is op voorhand ook van toepassing op de Gemeente, die immers Zijn lichaam is. Wij zijn gezegend met elke geestelijke zegening in Christus in de hemel, omdat wij Zijn lichaam zijn en dus is alles wat over Hem geschreven is in tweede instantie ook op ons van toepassing. Hij is ons Voorbeeld en wij zouden Zijn navolgers zijn. Dit geldt niet alleen voor de zegeningen, maar net zo goed ook voor de smadingen.

Wij kunnen lering trekken uit wat geschreven is en zo door lijdzaamheid en vertroosting der Schriften hoop hebben.

Lijdzaamheid = passie, volharding, geduld.

Vertroosting = parakaleo = het werk van de Trooster = Parakletos. God heet ook de God der lijdzaamheid en der vertroosting.

Uit dit vers blijkt dus dat onze hoop in hoge mate bepaald wordt door onze eigen inzet, door onze toewijding aan het werk des Heeren. Als je je aan dat werk overgeeft, dan heb je er logischerwijze ook verwachtingen van. Dat is ook terecht, want we zouden daar loon voor ontvangen. Dat is onze hoop, de verschijning der heerlijkheid.

We vinden bemoediging, opbouw, ondersteuning, door de Schriften. Dat geeft ons kracht en dat hebben we ook nodig. We hebben geen peptalk van één of andere manager nodig, maar het Woord van God. Dat geeft ons hoop en bevestigt ons in ons doen en laten; dat geeft de richting aan en openbaart ons wat het tegenwoordige werk van Christus is. Dit is ook motiverend voor onze inzet. Vandaar dat de Trooster ons in heel de waarheid zou leiden. Wij hebben hoop en hoop doet leven. De intensiteit van leven is bepalend voor onze hoop. Mensen die van hun leven niets maken, hebben ook geen

toekomstverwachting. Mensen die intens leven, leven doorgaans ook langer, hoewel ze het drukker hebben.

1 Kor. 10: 11 En deze dingen alle zijn hunlieden overkomen tot voorbeelden; en zijn beschreven tot waarschuwing van ons, op dewelken de einden der eeuwen gekomen zijn.

Al die oudtestamentische geschiedenissen zijn tot lering van ons. Het is hun overkomen en dus waar gebeurd, maar ze zijn bovendien beschreven, opdat wij daaruit lering zouden trekken.

Wij hebben dus hoop door lijdzaamheid en vertroosting der Schriften. Die hoop wordt onderhouden doordat we door de Schriften onderwezen worden. Die Schriften worden ons voorgesteld als brood des levens dat uit de hemel is nedergedaald. Het is Manna, het Geestelijk voedsel dat we tot ons nemen, waardoor we ook Geestelijk gebouwd worden. Door lijdzaamheid geven we ons ook daadwerkelijk aan die Schriften over en onderwerpen ons daaraan, met alle praktische consequenties van dien. Dan hebben wij hoop.

5 Doch de God der lijdzaamheid en der vertroosting geve u, dat gij eensgezind zijt onder elkander naar Christus Jezus;

in vers 4 is het onze lijdzaamheid en onze vertroosting, maar God Zelf is de God der lijdzaamheid en der vertroosting. Dat wil zeggen dat Hij deze dingen bewerkstelligt. Hij geeft ons lijdzaamheid en vertroosting. Waar wij dat van Hem ontvangen, zullen we logischerwijs ook eensgezind zijn onder elkaar naar Christus Jezus. Er staat niet dat God geeft dat wij eensgezind zijn. Die gemoedsgesteldheid krijgen we niet zomaar. Hij geeft het ons, maar langs een bepaalde route. Langs de route van lijdzaamheid en vertroosting der Schriften. Daaruit vloeit voort eensgezindheid onder elkaar.

Ik wil dat zij allen één zijn. Iedereen weet dat het christendom in de wereld zeer verdeeld is. Men vindt dat dat niet moet, want we moeten immers eensgezind zijn. Daarom wordt er een commissie ingesteld die de zaak gaat bestuderen, zodat we samen op weg kunnen en langzamerhand tot een organisatorische eenheid komen, door boven de verschillende delen van het christendom weer een hogere bestuurslaag te vormen die de boel moet coördineren. En zo heeft men dan eenheid tot stand gebracht. In de Bijbel komen kerkelijke besturen echter niet voor en waar ze wel voorkomen, worden ze meteen veroordeeld, niet omdat ze niet zouden functioneren, maar omdat ze er domweg niet behoren te zijn. Hier wordt gezegd hoe wet werkt. Daar waar wij lijdzaamheid hebben en dus vertroosting der Schriften, daar zullen wij eensgezind zijn, als tenminste de organisatie dat niet onmogelijk maakt. Lijdzaamheid en vertroosting komen van God, niet van de

organisatie. In het algemeen wordt de Schrift afgewezen en vertrouwt men op de eigen organisatie. Maar men zou juist ophouden met iets tot stand te brengen wat God allang tot stand gebracht heeft. Wij zijn één in Christus en als we ons overgeven aan Zijn werk, dan zullen wij eensgezind zijn. Dat is een eensgezindheid naar Christus Jezus. We zouden immers op Hem gericht zijn. Dat is onze gezindheid. Daar ontmoeten wij elkaar, op basis van onze toewijding aan Hem. Onze eenheid heeft niet te maken met onze consensus, maar met onze toewijding aan Hem. We kunnen het over veel dingen oneens zijn, maar dat staat los van onze toewijding aan Hem. We zijn eensgezind onder elkaar, niet met de wereld, maar in onze toewijding aan Hem. We zijn op Hem gericht, met als resultaat...

6 Opdat gij eendrachtelijk, met één mond, moogt verheerlijken den God en Vader van onzen Heere Jezus Christus.

Eendrachtelijk = tezamen dragend. Dit begrip komt overeen met lijdzaamheid. Lijdzaamheid slaat op volkomen toewijding aan Hem. Eendrachtelijk wil zeggen dat men als één draagt, gezamenlijk. Wat men ook draagt, als men iets draagt, draagt men verantwoordelijkheid, waaruit die dan ook moge bestaan. Eendracht wil dus zeggen dat men gezamenlijk verantwoordelijkheid draagt. Met één mond = als het ware. Gezamenlijk hebben we uiteraard niet één mond. Ieder heeft z'n eigen mond. Het zijn allemaal verschillende monden, maar zij zeggen hetzelfde. Dat hoeft niet letterlijk hetzelfde te zijn, als de inhoud van wat gesproken wordt maar hetzelfde is.

In Bijbelse illustraties bestaat de Gemeente uit een verzameling wezens, heiligen, engelen of oudsten en gezamenlijk hebben ze dezelfde tekst, die ze dan ook steeds debiteren. Die tekst is: Ere zij God in de hoge en vrede op aarde in de mensen een welbehagen. Of: Heilig, heilig, heilig is de Heere, Die is en Die was en Die komen zou.

Hoe dan ook, de tekst die uit de mond van de Gemeente komt, is een tekst waarin God verheerlijkt wordt. Dat is beeldspraak. Zo ook hier. De mond wordt genoemd, maar alle lichaamsdelen worden bedoeld. In Jakobus wordt ook alleen de tong genoemd, maar in werkelijkheid gaat het ook daar over heel het doen en laten van de mens. Het wordt samengevat in het belangrijkste lichaamsdeel van de mens.

Net als het zingen in een dienst. We beginnen met zingen in een dienst. Niet dat dit zingen in zichzelf zo belangrijk is, maar het is illustratief voor wie wij zijn, dat we bij elkaar horen. Dat is niet alleen maar een christelijk verschijnsel, in de wereld doet men dit ook. De neuzen allemaal dezelfde kant op. Denk aan een clublied, als uitdrukking van de eenheid die er in zo'n club is. Zo is het met gelovigen ook. Wij zingen tezamen liederen, als uit één mond. Samenzang of community singing. Dat veronderstelt gemeenschap en is ook

nuttig tot bevordering van de gemeenschap. Zo zouden wij met één mond verheerlijken de God en Vader van onze Heere Jezus Christus. Dat is het doel van de Gemeente en dus ook het doel van ons eigen leven. Als we dat doel kennen, dan verbindt ons dat aan elkaar.

- 7 Daarom neemt elkander aan, gelijk ook Christus ons aangenomen heeft, tot de heerlijkheid Gods.

Om die reden zouden we elkaar ook aannemen. De Gemeente wordt geacht een groot zangkoor te zijn, waarin iedereen mag meedoen. Wij die nergens voor deugen zijn door God bekwaam gemaakt om Hem te dienen onder het Nieuwe Verbond. Voor dat doel zijn wij toegevoegd aan die ene Gemeente. Hij heeft ons aangenomen, opdat God in onze levens zou verheerlijkt worden.

- 8 En ik zeg, dat Jezus Christus een dienaar geworden is der besnijdenis, vanwege de waarheid Gods, opdat Hij bevestigen zou de beloftenissen der vaderen;

En ik zeg = hij gaat het nog een keer vertellen. Wat ik zeg is dit.... Jezus Christus is een dienaar van de besnijdenis geworden, van de wet. Waarom? Vanwege de waarheid Gods, opdat Hij bevestigen zou de beloftenissen der vaderen. Hij is in deze wereld gekomen, onder de wet en dus als dienstknecht der besnijdenis, opdat Hij degenen die onder de wet waren verlossen zou (Gal. 4), met als gevolg dat nadat zij verlost waren van de wet, de beloften God vervuld zouden worden, namelijk de beloften die gedaan zijn aan Abraham, Izak en Jakob. De heerschappij van de wet hield de beloften aan Abraham tegen.

- 9 En de heidenen God vanwege de barmhartigheid zouden verheerlijken; gelijk geschreven is: Daarom zal Ik u belijden onder de heidenen, en Uw Naam lofzingen.

De bedoeling was dat de heidenen vanwege de barmhartigheid God zouden verheerlijken. Niet vanwege de wet, maar vanwege de genade en dus de barmhartigheid. Vers 6 en 7 zeiden dat wij God zouden verheerlijken. De Heere Jezus Christus kwam voor dit doel onder de wet in de wereld. Hij heeft de wet vervuld door te lijden en te sterven. Dat was een werk in vernedering, waarin Hij smaadheid droeg en schande verdroeg. Dat was om dit doel te bereiken.

Vers 9 – 12 zeggen dat dit idee al in het Oude Testament naar voren is gebracht, namelijk dat God niet maar door het Joodse volk verheerlijkt zou worden, of door heel Israël, maar door heidenen.

Juda of Jood wordt traditioneel nogal eens vertaald met 'Godlover'. Een Jood zou per definitie God loven. Dat berust op een wat vreemde toepassing van de naam Juda. De Bijbel zegt dat de Naam des Heeren juist via Israël gelasterd zou worden en dat in plaats daarvan de heidenen God zouden loven. Niet onder de wet, want de heidenen leven onder de barmhartigheid Gods. Sinds de vervulling van de wet zouden de heidenen de Naam Gods verheerlijken. Dan volgen ook enkele Schriftplaatsen waarin dit al was aangekondigd.

Daarom zal Ik U belijden onder de heidenen, en Uw Naam lofzingen. Dat is een citaat uit Psa. 18: 50 en 2 Sam. 22: 50. Dat was toen David gered werd uit de hand van Saul.

- Psa. 18: 49 Die Mij uithelpt van Mijn vijanden; ja, Gij verhoogt Mij boven degenen, die tegen Mij opstaan; Gij redt Mij van den man des gewelds.
- 50 Daarom zal Ik U, o HEERE! loven onder de heidenen; en Uw Naam zal Ik psalmzingen;

Deze woorden zijn weliswaar door David geschreven, maar hij was een profeet en dus schreef Hij over de Heere Jezus. Daarmee is de verlossing uit de handen van Saul een uitbeelding van de verlossing van de heerschappij van de wet. De overwinning op Saul is de overwinning op de wet. David ontkwam aan Saul, zoals de Heere Jezus ontkwam aan de wet, namelijk door Zijn dood en opstanding. Daarover wordt in vers 49 gesproken. De Heere Jezus is verlost van Zijn vijanden en God heeft Hem uitermate verhoogd en gezet aan Zijn rechterhand. Dit wordt op vele plaatsen beschreven. En als er staat dat Hij verlost is van Zijn vijanden, dan staat er meestal achter dat Hij daarom sindsdien iets zou doen. In dit geval staat er dat Hij God zou loven onder de heidenen en Zijn Naam zou psalmzingen.

Lees bijvoorbeeld ook Psalm 22. Daarin vinden we een nogal gedetailleerde beschrijving van de kruisiging en gegeven door de Gekruisigde.

- Psa. 22: 19 Zij delen Mijn klederen onder zich , en werpen het lot over Mijn gewaad.
- 20 Maar Gij, HEERE! wees niet verre; Mijn Sterkte! haast U tot Mijn hulp.
- 21 Red Mijn ziel van het zwaard, Mijn eenzame van het geweld des honds.
- 22 Verlos Mij uit des leeuwen muil; en verhoor Mij van de hoornen der eenhoornen.

Dat is een viervoudig gebed om verlossing uit de dood. Als U Mij verlost...

- 23 Zo zal Ik Uw Naam Mijn broeders vertellen; in het midden der Gemeente zal Ik U prijzen.
- 26 Van U zal Mijn lof zijn in een grote Gemeente; Ik zal Mijn geloften betalen in tegenwoordigheid dergenen, die Hem vrezen.

De Heer zou na Zijn opstanding uit de dood de Naam des Heeren bekendmaken aan Zijn broeders, namelijk in een grote Gemeente. Dat is precies de beschrijving van deze tegenwoordige bedeling. Oorspronkelijk geïllustreerd doordat de Heer direct na zijn opstanding niet verscheen aan de Joden, maar alleen aan Zijn discipelen, die Hij zijn broeders noemde. Hij maakte Zich bekend aan de Zijnen. Hij maakt Zich nu niet bekend aan de wereld, maar alleen aan de Zijnen. Als wij ons onderwerpen aan de Messias, door tot geloof te komen, dan maakt Hij Zich aan ons bekend. Dan spreekt Hij tot ons en geeft ons vertroosting der Schriften en bouwt dus Zijn Gemeente. In dat licht leze men ook Psa. 18: 50. Eerst gebed om verlossing uit de dood en daarna zal Hij God verheerlijken. Hij doet dat in de Gemeente, maar dat is onder de heidenen. Dat is onder Zijn broeders, maar die broeders zijn hoofdzakelijk afkomstig uit de heidenen.

Weliswaar verscheen de Heer aan Zijn twaalf discipelen in de opperzaal, maar de belangrijkste verschijning was van de Heer aan 500 op één keer. Dat was in Galiléa, dat voluit benoemd wordt als het Galiléa der heidenen. Niet de Joden, maar de heidenen. Terwijl het Joodse volk ongelovig is vervult de Heer toch Zijn beloften, niet aan het Joodse volk, maar aan de heidenen en in het bijzonder aan de Gemeente uit de heidenen. Het gaat er maar om dat het Oude Testament al zegt dat Hij God zou loven onder de heidenen.

10 En wederom zegt Hij: Weest vrolijk, gij heidenen met Zijn volk!

Wederom = de volgende in de opsomming.

Weest vrolijk gij heidenen, met Zijn volk! Geciteerd uit Deut. 32: 43.

Deut. 31 en 32 spreken over de situatie in onze dagen, waarin Israël officieel ongelovig is, waardoor God Zijn aangezicht verbergt voor Israël en de volkeren (Deut. 31: 17, 18; 32: 18 – 20). De Heer doet er niets aan en ziet wel hoe het afloopt. Dat is de situatie in onze dagen. In datzelfde verband lezen we nu vers 43.

Deut. 32: 43 Juicht, gij heidenen, Zijn volk! want Hij zal het bloed Zijner knechten wreken; en Hij zal de wraak op Zijn tegenpartijen doen wederkeren, en verzoenen zijn land *en* zijn volk.

Juicht, gij heidenen, Zijn volk. Dat is een appositie = er wordt een bijvoegende verklaring gegeven zonder gebruikmaking van een voegwoord, voorzetsel of

ander woord. In dit geval: gij heidenen, dat is Zijn volk. Dit betekent dat ze hetzelfde voorstellen. De heidenen zijn Zijn volk. weliswaar niet alle heidenen, maar alleen degenen die voor hem juichen, degenen die in Hem geloven. Dit is niet nieuw, want we waren hier in dit hoofdstuk al eerder naar aanleiding van Rom. 10: 19.

Deut. 32: 21 Zij hebben Mij tot ijver verwekt door hetgeen geen God is; zij hebben Mij tot toorn verwekt door hun ijdelheden (afgoden); Ik dan zal hen tot ijver verwekken door diegenen, die geen volk zijn (Lo-Ammi); door een dwaas volk zal Ik hen tot toorn verwekken.

Implicerend dat dit een heidens volk is. Een heidens volk zou Israël tot jaloersheid verwekken. In de praktijk is dat de Gemeente. Daar spreekt Deut. 32: 43 over. Doordat het in de Septuaginta vertaald is met 'gij heidenen, met zijn volk', is het in Rom. 15 ook zo vertaald, maar dat is een misverstand. Het is: Gij heidenen, Zijn volk.

11 En wederom: Looft den Heere, al gij heidenen, en prijst Hem, al gij volken!

Geciteerd uit Psa. 117: 1.

Psa. 117: 1 Looft den HEERE, alle heidenen; prijst Hem, alle natiën!
2 Want Zijn goedertierenheid is geweldig over ons, en de waarheid des HEEREN is in der eeuwigheid! Hallelujah!

De strekking van de Psalm is dat het niet over Israël gaat, maar over de heidenen, niet in de situatie onder de wet, maar vrij van de wet.

12 En wederom zegt Jesaja: Er zal zijn den wortel van Jessai, en Die opstaat, om over de heidenen te gebieden; op Hem zullen de heidenen hopen.

Geciteerd uit Jes. 11: 10.

Jessai = Isaï – de vader van David.

Jes. 11: 10 Want het zal geschieden ten zelve dage, dat de heidenen naar den wortel van Isaï, Die staan zal tot een banier der volken, zullen vragen, en zijn rust zal heerlijk zijn.

Welke dagen? Die van vers 1.

Jes. 11: 1 Want er zal een Rijsje voortkomen uit den afgehouden tronk van Isaï, en een Scheut uit zijn wortelen zal Vrucht voortbrengen.

Dat is niet kerst, maar Pasen. De tronk, de boom, werd afgehouden toen de Heere Jezus stierf, maar er kwam een rijsje voort uit die afgehouden tronk van Isaï. Men dacht dat Hij dood was, maar er kwam toch leven uit voort. Men had de boom omgehaakt, maar daar verscheen de Messias. Dit gaat niet over de geboorte, maar over de opstanding van de Heer. Dat kan ook niet missen, want het volgende vers luidt...

Jes. 11: 2 En op Hem zal de Geest des HEEREN rusten, de Geest der wijsheid en des verstands, de Geest des raads en der sterkte, de Geest der kennis en der vreze des HEEREN.

We weten allemaal dat de Heere Jezus in Zijn opstanding de heilige Geest ontving, of andersom, doordat Hij de Heilige Geest ontving, stond Hij definitief op uit de dood (Hand. 2). God had Zijn Geest gegeven aan deze Jezus en wie in Hem gelooft ontvangt dezelfde Geest.

De Geest des HEEREN is op Mij, omdat de HEERE Mij gezalfd heeft. Ook dit gaat over de opstanding van Christus. Over die dagen gaat het, ook in vers 10.

Jes. 11: 10 Want het zal geschieden ten zelve dage, dat de heidenen naar den wortel van Isaï, Die staan zal tot een banier der volken, zullen vragen, en zijn rust zal heerlijk zijn.

De Heere Jezus Christus zou in zijn opstanding in de eerste plaats een relatie met de heidenen hebben. De heidenen zouden naar Hem vragen. Elders in Jesaja lezen we: Ik ben gevonden door degenen, die Mij niet zochten, door degenen die naar Mij niet vraagden.

Paulus geeft hier in Rom. 15 nog een aantal Schriftplaatsen ter aanvulling van Rom. 9 en 10, waaruit moet blijken dat het werk van de Heer in onze dagen onder de volkeren geschiedt, onder de heidenen namelijk. De bedoeling daarvan is dat de heidenen de Naam des Heeren zouden loven, prijzen en verheerlijken.

Terug naar Rom. 15.

12 En wederom zegt Jesaja: Er zal zijn den wortel van Jessai, en Die opstaat, om over de heidenen te gebieden; op Hem zullen de heidenen hopen.

Het zal inmiddels duidelijk zijn dat Paulus hier over de Gemeente spreekt. De nadruk ligt hier in Rom. 15 op lofzingen. Wij zullen als heidenen op Hem

hopen en daarmee Hem verheerlijken. Dat is het doel van het tegenwoordige werk van God. Dat is dus ook het doel wat God heeft met ons leven. Niet opdat wij van ons leven iets zouden maken, maar opdat de heer Zijn leven in ons zou leven, tot heerlijkheid van God. De schepping zou immers zijn tot heerlijkheid van de Schepper. Wij waren afgeweken en onnut geworden, maar God heeft ons alsnog bekwaam gemaakt om Hem te dienen (2 Kor. 3).

- 13 De God nu der hoop vervulle ulieden met alle blijdschap en vrede in het geloven, opdat gij overvloedig moogt zijn in de hoop, door de kracht des Heiligen Geestes.

Wat in vers 5 heet de God der lijdzaamheid en der vertroosting heet nu de God der hoop. In vers 4 stond al dat wij door lijdzaamheid en vertroosting der Schriften hoop zouden hebben. God is Degene die lijdzaamheid en vertroosting geeft en dus is Hij de God der lijdzaamheid en der vertroosting, maar daarmee dan dus ook de God der hoop. God geeft ons hoop; Hij heeft ons beloften gedaan. Hij heeft over de toekomst gesproken. Hij werkt met Zijn kracht in ons, zodanig dat wij bekwaam zijn om de erfenis die voor ons bewaard wordt in de hemel ook daadwerkelijk in ontvangst te nemen. Hij heeft ons het onderpand des Geestes in het hart gegeven.

Die God der hoop vervulle ons met alle blijdschap en vrede in het geloven. Die blijdschap en vrede kwamen we tegen in de 4 Schriftgedeelten die hiervoor genoemd zijn.

Vrede = gemeenschap. We denken dat vrede de afwezigheid van oorlog is. Maar dat is een misverstand. Vrede is zowel in het Hebreeuws als het Grieks en actief begrip. Vrede veronderstelt vereniging. Ik weet niet of het woord daarvan afgeleid is. Vrede veronderstelt dat een positieve gemeenschap van minimaal twee partijen tot stand gebracht is, uiteraard van twee partijen die voor die tijd met elkaar overhoop lagen.

Daarnaast is vrede in de Bijbel kenmerkend voor het Nieuwe Verbond. Dat heet immers het Verbond des vredes. Vandaar dat de Joden, die per definitie judaïstisch zijn, elkaar vrede wensen. Daar is een goede reden voor, want die komt nooit en dus wens je die elkaar toe. Men streeft ernaar zonder er ooit te komen. Er komt pas vrede door de Vredevorst. Aan de ene kant hoopt men dat de Messias komt, maar aan de andere kant hoopt men dat Hij niet komt, want Hij zal een einde maken aan het verschil tussen Jood en heiden en een oordeel brengen over Jeruzalem en over het judaïstische en orthodoxe systeem. De orthodoxe Joden weten dat maar al te goed. En dus wenst men elkaar dat de Messias komt, maar hopen ze dat het nooit gebeurt.

Niettemin, wij hebben vrede. Hij is onze Vredevorst en dus hebben wij gemeenschap. Het is een ander woord voor eensgezindheid.

De God der hoop vervulle ons met blijdschap en vrede. Niet maar voor een stukje, maar ten volle, in het geloven.

Daar ben je mee bezig, met te geloven. Het is een werkwoord. Je gelooft door te leven uit wat God gezegd heeft. Je bent niet bezig overtuigd te zijn, maar heel ons doen en laten is ontleend aan wat God ons bekendgemaakt heeft in Zijn Woord. Waarom vervult God ons met blijdschap en vrede? Opdat wij overvloedig mogen zijn in de hoop.

Hoe kun je nu overvloedig zijn in de hoop? Dat is niet maar een kwestie van een sterke hoop hebben, maar dat je inderdaad leeft vanuit die toekomstverwachting, uit de beloften Gods. Zo dan, zijt standvastig, onwankelbaar, altijd overvloedig in het werk des Heeren, Die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere (1 Kor. 15: 58). Daaraan vooraf staat dat wij het Koninkrijk zouden beërven. Overvloedig zijn in de hoop wil zeggen dat je standvastig, onwankelbaar en overvloedig bent in het werk des Heeren. Dat je je uitstrekt naar de vervulling van wat God je op die gronden beloofd heeft. Is dat moeilijk? Nou, dat valt wel mee, want we worden daarbij geholpen, namelijk door de kracht des Heiligen Geestes. Hij is Degene die deze dingen in ons bewerkstelligt. Hij is de God der lijdzaamheid, Hij is de God der vertroosting, Hij is de God der hoop, Hij geeft deze dingen. Al wat God doet, doet Hij echter door Zijn Woord. Hij is immers Woord. Hij spreekt en het is er. Hij spreekt tot ons en waar wij Zijn Woord horen, daar is dat Woord ook inderdaad in ons aanwezig. Het Evangelie is kracht Gods tot zaligheid voor eenieder die gelooft. God verwacht van ons gehoorzaamheid en onderwerping aan Dat Woord van God. Die kracht van de Geest in ons doet ons overvloedig zijn in goede werken en hier heet het dat Hij ons overvloedig doet zijn in de hoop. Dat is ons leven.

Eigenlijk wordt de brief hier beëindigd. Dat kun je al ruiken aan de formulering. Het eindigt met het werk Gods in ons, de gelovigen, individueel. Vanaf het volgende deel van de brief zijn we terechtgekomen bij de hartelijke groeten. Paulus spreekt over zijn eigen verwachtingen, zijn eigen bediening, zijn eigen plannen op de korte en langere termijn en doet daarna nog allerlei aanbeveling, groeten en wensen. Het is de afsluiting van de brief, maar er valt nog wel het één en ander uit te leren. In de eerste plaats over Gods werk in onze dagen.

Plannen van Paulus

- Rom. 15: 14 Doch mijn broeders, ook ik zelf ben verzekerd van u, dat ook gij zelve vol zijt van goedheid, vervuld met alle kennis, machtig om ook elkander te vermanen.
- 15 Maar ik heb u eensdeels te stoutelijker geschreven, broeders, u als wederom *dít* indachtig makende, om de genade, die mij van God gegeven is;

- 16 Opdat ik een dienaar van Jezus Christus zij onder de heidenen, het Evangelie van God bedienende, opdat de offerande der heidenen aangenaam worde, geheiligd door den Heiligen Geest.
- 17 Zo heb ik dan roem in Christus Jezus in die dingen, die God aangaan.
- 18 Want ik zou niet durven iets zeggen, hetwelk Christus door mij niet gewrocht heeft, tot gehoorzaamheid der heidenen, met woorden en werken;
- 19 Door kracht van tekenen en wonderheden, *en* door de kracht van den Geest Gods, zodat ik, van Jeruzalem af, en rondom, tot Illyrikum toe, het Evangelie van Christus vervuld heb.
- 20 En alzo zeer begerig geweest ben om het Evangelie te verkondigen, niet waar Christus genoemd was, opdat ik niet op eens anders fundament zou bouwen.
- 21 Maar gelijk geschreven is: Denwelken van Hem niet was gebodschapt, die zullen het zien; en dewelke het niet gehoord hebben, die zullen het verstaan.
- 22 Waarom ik ook menigmaal verhinderd ben tot u te komen.
- 23 Maar nu geen plaats meer hebbende in deze gewesten, en van over vele jaren groot verlangen hebbende, om tot u te komen.
- 24 Zo zal ik, wanneer ik naar Spanje reis, tot u komen; want ik hoop in het doorreizen u te zien, en van u derwaarts geleid te worden, als ik eerst van ulieder *tegenwoordigheid* eensdeels verzadigd zal zijn.
- 25 Maar nu reis ik naar Jeruzalem, dienende de heiligen.
- 26 Want het heeft *dien* van Macedónië en Acháje goed gedacht een gemene handreiking te doen aan de armen onder de heiligen, die te Jeruzalem zijn.
- 27 Want het heeft hun *zo* goed gedacht; ook zijn zij hun schuldenaars; want indien de heidenen hunner geestelijke *goederen* deelachtig zijn geworden, zo zijn zij ook schuldig hen van lichamelijke *goederen* te dienen.
- 28 Als ik dan dit volbracht, en hun deze vrucht verzegeld zal hebben, zo zal ik door ulieder *stad* naar Spanje afkomen.
- 29 En ik weet, dat ik, tot u komende, met vollen zegen des Evangelies van Christus komen zal.

Rom. 15: 14 Doch mijn broeders, ook ik zelf ben verzekerd van u, dat ook gij zelve vol zijt van goedheid, vervuld met alle kennis, machtig om ook elkander te vermanen.

Paulus heeft er eigenlijk geen twijfel over dat deze dingen bij de Gemeente in Rome volledig functioneel zijn.

Het goede = wat tot stichting is. Het is niet zomaar een vaag begrip, dat we zomaar naar eigen believen kunnen invullen.

Vervuld met alle kennis = uiteraard via de Schriften uit vers 4. En daarom ook tot alle goed werk toegerust (1 Tim. 3: 16).

Machtig om elkander te vermanen = niet parakaleo, maar inderdaad vermanen, in het Grieks noutheteo. Waarschuwen zou een goede vertaling geweest zijn.

- 15 Maar ik heb u eensdeels te stoutelijker geschreven, broeders, u als wederom *dit* indachtig makende, om de genade, die mij van God gegeven is;

Paulus biedt min of meer zijn excuses aan.

Te stoutelijker = voortvarend, vrijmoedig.

Jullie hadden het eigenlijk niet nodig, maar het is mijn bediening om dit te doen, om jullie te bepalen bij jullie positie als kinderen Gods, als leden van de Gemeente. Woorden van die strekking schreef Paulus ook aan de Korinthiërs. Hij wist dat zij zijn brieven niet op prijs stelden, maar het is nu eenmaal zijn bediening om dat te doen en het is de Heer van Wie ik loon ontvang en niet van jullie Korinthiërs. Hier zegt hij precies hetzelfde. Hij doet het om de genade die hem van God gegeven is. Dat is uiteraard dezelfde genade als uit hoofdstuk 12, de verantwoordelijkheden die wij als gelovigen hebben ontvangen.

- 16 Opdat ik een dienaar van Jezus Christus zij onder de heidenen, het Evangelie van God bedienende, opdat de offerande der heidenen aangenaam worde, geheiligd door den Heiligen Geest.

Zie Rom. 11: 13. Der heidenen apostel. Onder de heidenen is niet te midden van de heidenen, maar behorend tot de heidenen. Hoezeer Paulus ook een Joodse achtergrond mag hebben, hij beschouwt zichzelf als heiden en daarmee als voorbeeld van die heidenen door wie de Naam des Heeren wordt geprezen. Hij zou dienaar zijn van Jezus Christus onder de heidenen.

De offerande der heidenen kan twee betekenissen hebben. De ene is dat de heidenen zelf geofferd worden. Wij worden geofferd. Wij stellen onze lichamen tot een levend, heilig en Gode welbehaaglijk offer. De ander betekenis kan zijn dat heidenen offers brengen.

Hebr. 13: 15 Laat ons dan door Hem altijd Gode opofferen een offerande des lofs, dat is, de vrucht der lippen, die Zijn Naam belijden.

Dat zouden de heidenen doen. Voor zover wij offers brengen, is dat in de eerste plaats dit, waarbij je de lippen niet al te letterlijk zou nemen en het

offer niet daartoe begrenzen. Wij zouden met één mond verheerlijken, doelend op onze eensgezindheid.

Als dienaar van Jezus Christus onder de heidenen is Paulus een voorbeeld voor de gelovigen uit de heidenen, namelijk voor heel de Gemeente. Op andere plaatsen zegt hij dat ook: 'Opdat gij mij tot veelbeeld hebt', of: 'weest allen mijn navolgers, broeders, gelijkewijze ook ik van Christus'. Hoewel hij nog nooit in Rome geweest was en wij niet eens weten door wiens arbeid die Gemeente in Rome ontstaan was, neemt hij toch als min of meer buitenstaander de vrijmoedigheid zichzelf als voorbeeld te stellen voor deze Gemeente in Rome, de hoofdstad van het heidense wereldrijk. Hij zegt dat hij een heiden is en wij als gelovigen uit de heidenen eendrachtelijk, met één mond, God zouden verheerlijken.

De zaligheid en daarmee het priesterambt is gegaan van de Joden naar de heidenen. Ze zijn daarmee in dienst gesteld van God. De Gemeente in Rome is daar een voorbeeld van.

17 Zo heb ik dan roem in Christus Jezus in die dingen, die God aangaan.

Terugslaand op de vorige twee verzen, waarin Paulus zegt dat hij nu eenmaal deze bediening als apostel heeft ontvangen. Als hij zijn werk doet, dan kan hij zich ook daadwerkelijk daarin beroemen.

18 Want ik zou niet durven iets zeggen, hetwelk Christus door mij niet gewrocht heeft, tot gehoorzaamheid der heidenen, met woorden en werken;

Hij spreekt niet over zijn eigen bediening, zijn eigen werken of eigen ideeën, maar over de bediening die hij nu eenmaal van God heeft ontvangen. Ook wij zijn geneigd naar wereldse maatstaven te denken en te kijken naar oorzaak en gevolg, rendement en al dat soort zaken meer. In de Bijbel ligt dat toch even wat anders. Als je bijvoorbeeld kijkt naar Hand. 4, waar Petrus en Johannes voor het Sanhedrin staan, om verantwoording af te leggen voor hun prediking naar aanleiding van de genezing van een kreupele, dan wordt hen door het Sanhedrin opgedragen niet meer te spreken in de naam van Jezus. In plaats van er dan maar mee op te houden, om grotere problemen te voorkomen, zeggen ze: 'Wij kunnen niet laten te spreken'. Het was hun bediening, hun opdracht, maar dat zeiden ze niet. Ze konden gewoon niet laten te spreken. Het was de Heer Zelf Die door hen en in hen werkte. Dat is ook voor ons gelovigen vandaag onze enige verantwoordelijkheid, namelijk

dat wij als gelovigen geplaagd zijn in de dienst van God. We zijn in elk opzicht van de wereld verlost, van al de beginselen die daarin tot norm verheven zijn. Daarom zegt Paulus in vers 16 ook dat hij niet iets zou durven zeggen hetwelk Christus niet in hem gewrocht heeft. Later, in de brieven aan de Korinthiërs spreekt Paulus hier nog veel uitgebreider over. De Korinthiërs, beroemd om hun wereldbeschouwing, hadden grote bezwaren tegen de bediening van Paulus, maar hij had daar geen boodschap aan, omdat hij nu eenmaal deze bediening ontvangen had en dus voerde hij die gewoon uit, of ze het nu leuk vonden of niet. Dat zegt hij hier feitelijk ook, maar hier stuit hij niet op die tegenstand zoals bij de Korinthiërs. Hij laat het hier dus maar bij een paar woorden daarover.

Zoals gezegd, in onze dagen is de zaligheid terechtgekomen bij de heidenen. Paulus is daar in zijn bediening een voorbeeld van, wat ook in de volgende verzen tot uitdrukking komt.

- 19 Door kracht van tekenen en wonderheden, *en* door de kracht van den Geest Gods, zodat ik, van Jeruzalem af, en rondom, tot Illyrikum toe, het Evangelie van Christus vervuld heb.

Paulus spreekt hier inderdaad over zijn werk. Hij noemt dat het vervullen van het Evangelie van Christus. Dit houdt niet alleen in dat het Evangelie gepredikt werd, maar dat ook zijn handelwijze, zijn werk, in overeenstemming was met de aard van het Evangelie. De aard van dat Evangelie was onder andere dat de zaligheid van de Joden zou worden weggenomen en gegeven aan de heidenen. Vandaar dat het ook met alle kracht en in hoog tempo aan de heidenen gepredikt werd, van Jeruzalem af, rondom, tot Illyrikum toe.

Als je in gedachten een passer neemt en een punt in Jeruzalem zet en je trekt er een cirkel omheen, rakend tot aan Illyrikum, dat is dat een heel eind naar het noordwesten, maar dit betekent ook dat er ook een heel eind naar het zuidoosten gepredikt werd, naar alle windstreken. Daarmee kunnen we ook vaststellen dat we maar weinig weten van de bediening van Paulus. We vinden wel een verslag van enige gebeurtenissen in het boek Handelingen, maar zo uitgebreid is dat nu ook weer niet. Handelingen heet voluit Handelingen der apostelen. In feite gaat het maar over twee apostelen, namelijk Petrus (Johannes speelt een bijrol, want Petrus voert altijd het woord) en Paulus. Jakobus wordt nog even in hoofdstuk 15 genoemd, maar dat is het dan ook wel zo ongeveer. Zodra Saulus van Tarsen op het toneel verschijnt verdwijnt Petrus. Het gaat dus maar om de handelingen van twee apostelen en ook nog niet eens gelijktijdig. Voor de rest weten we niets over de andere apostelen.

Wat Paulus zelf betreft, hij zegt dat hij het Evangelie gepredikt heeft van Jeruzalem af (met weinig succes overigens), tot Illyrikum toe, maar er staat nergens in de Bijbel een verslag van zijn prediking in Illyrikum, in elk geval niet

in de zendingsreizen die van hem vermeld staan. We weten dus lang niet alles van Paulus' zendingsactiviteiten. Dit soort uitspraken, die we niet na kunnen trekken in de Bijbelse geschiedenis, vinden we veel meer. We weten voldoende van Paulus om z'n werkwijze te kennen. Dat zal er ook de bedoeling van zijn, maar voor de rest weten we niets en van de andere apostelen al helemaal niet.

Illyrikum ligt in het tegenwoordige Servië. Christus heeft door Paulus gewerkt door kracht van tekenen en wonderheden en door de kracht van de Geest van God.

- 20 En alzo zeer begerig geweest ben om het Evangelie te verkondigen, niet waar Christus genoemd was, opdat ik niet op eens anders fundament zou bouwen.

Hij predikte het Evangelie waar anderen nog niet geweest waren. Wel bezocht hij ook plaatsen waar hij zelf al eerder geweest was. Hij predikte dus het Evangelie aan degenen die hem niet kenden en die het Evangelie nog nooit gehoord hadden. Moest dat dan?

- 21 Maar gelijk geschreven is: Denwelken van Hem niet was geboodschaft, die zullen het zien; en dewelke het niet gehoord hebben, die zullen het verstaan.

Paulus wijze van doen was tegelijkertijd symbolisch. Het is typologisch voor de situatie in onze bedeling. Dat wil niet zeggen dat wij het op dezelfde manier moeten doen, maar dat de bediening van Paulus illustratief is voor de situatie zoals die is sinds de eerste komst van Christus, waarbij de zaligheid bij een volk terecht zou komen dat Hem niet kende en waar Zijn Naam nog nooit genoemd was.

- Jes. 52: 15 Alzo zal Hij vele heidenen besprengen, ja, de koningen zullen hun mond over Hem toehouden; want denwelken het niet verkondigd was, die zullen het zien, en welken het niet gehoord hebben, die zullen het verstaan.
- 53: 1 Wie heeft onze prediking geloofd en aan wien is de arm des HEEREN geopenbaard?

Dit laatste vers had Paulus al in Rom. 10: 16 aangehaald. Het antwoord op dit soort tamelijk retorische vragen is dat de prediking of de zaligheid terecht is gekomen bij dat andere volk, waarover de Heer sprak, toen Hij zei: 'Het Koninkrijk zal van u worden weggenomen en gegeven aan een ander volk, dat zijn vrucht zal voortbrengen (Matth.21: 43). Het werd weggenomen van de Joden (Jeruzalem) en het zou aan de heidenen gegeven worden en meer

specifiek aan de tien stammen van Israël. In dat verband was Jes. 53: 1 al aangehaald en hier wordt het voorafgaande vers aangehaald en wordt op Paulus persoonlijk van toepassing gebracht, terwijl het eigenlijk van toepassing is op de Heere Jezus en op het Evangelie.

In Hand. 13 is Paulus op zijn eerste zendingsreis in Antiochië. Hij predikte daar in de synagoge. De Joden hebben daar wel enige belangstelling, maar de heidenen ook. Zij vragen of ze de volgende week ook mogen komen luisteren. Dat mocht. Dan blijkt dat de heidenen zoveel belangstelling hebben voor het Evangelie, dat de Joden jaloers worden, zodat ze met nijdigheid worden vervuld, zoals al in het Oude Testament aangekondigd was. Zij zouden immers tot jaloersheid verwekt worden door een ander volk. De Joden begonnen Paulus tegen te spreken. Dan zegt Paulus in vers 6: 'Het was nodig dat eerst tot u het Woord Gods zou gesproken worden; doch nademaal gij hetzelfde verstoot, en uzelf des eeuwigen levens niet waardig oordeelt, ziet, wij keren ons tot de heidenen'. Zij brachten het Evangelie in de synagoge. Daar waren ook heidenen bij. Die kwamen tot geloof en als de heidenen tot geloof komen, dan hoeven de Joden het niet meer en dus keren Paulus en Bárnabas zich tot de heiden, waarbij de situatie in Antiochië een illustratie is van de grotere situatie, waarbij de zaligheid door de Joden werd afgewezen en geaccepteerd werd door de heidenen. En dit is precies wat Jesaja gesproken heeft, namelijk: Ik heb u gesteld tot een licht der heidenen, opdat gij zoudt zijn tot zaligheid, tot aan het uiterste der aarde (Hand. 13: 47). Als je die tekst opzoekt in Jes. 42 en ook in 49, dan zul je zien, dat dit geen uitspraak is over Paulus, maar over Christus. Hij zou tot Licht der heidenen zijn en tot zaligheid, tot aan het uiterste der aarde. Wat oorspronkelijk op de Heere Jezus Christus van toepassing was, blijkt nu op het Evangelie in het algemeen van toepassing te zijn en wordt nu op Paulus van toepassing gebracht, die geacht wordt daar de personificatie van te zijn. Hij is als het ware dat Evangelie, hij is als het ware dat licht en hij is als het ware Christus. Daarom zegt hij ook in Rom. 15 dat het Christus is door hem gewerkt heeft en nog steeds werkt.

Paulus vervult dus die voorbeeldfunctie; hij fungeert als rolmodel. Niet voor ons in ons individuele leven, maar voor heel de Gemeente, die zich verplaatst heeft van Jeruzalem naar Rome, van de Joden naar de heidenen. Zo kan heel het boek Handelingen samengevat worden: het begon in Jeruzalem en het eindigde in Rome. Het begint met Jezus in Jeruzalem en het eindigt met Paulus in Rome. Uiteindelijk bleek het koningshuis van de tien stammen residentie te hebben in Rome. Naar alle waarschijnlijkheid zijn zij ook de oorsprong van de Gemeente aldaar. Als er al een antwoord gegeven kan worden op de vraag wie het Evangelie in Rome gebracht heeft, dan zou dat het Britse koningshuis moeten zijn.

Paulus bracht dus het Evangelie op plaatsen waar het nog niet gepredikt was, als illustratie van deze waarheid die in het Oude Testament was

aangekondigd, namelijk dat de zaligheid terecht zou komen bij degenen die naar Hem niet vraagden.

- 22 Waarom ik ook menigmaal verhinderd geweest ben tot u te komen.

Dat schreef hij ook al in hoofdstuk 1: 13, in de aanhef van de brief. Hij had vaak geprobeerd naar Rome toe te gaan, maar werd steeds verhinderd. Hij was druk met het Evangelie te prediken en had daardoor steeds geen gelegenheid om naar Rome te komen, hoe graag hij het ook wilde. Maar wat zou hij in Rome moeten doen, als hij naar plaatsen wilde waar het Evangelie nog niet gepredikt was? Hij zou ook niet naar Rome gaan, maar langs Rome. Dat zegt hij in de volgende verzen.

- 23 Maar nu geen plaats meer hebbende in deze gewesten, en van over vele jaren groot verlangen hebbende, om tot u te komen.
24 Zo zal ik, wanneer ik naar Spanje reis, tot u komen; want ik hoop in het doorreizen u te zien, en van u derwaarts geleid te worden, als ik eerst van ulieder *tegenwoordigheid* eensdeels verzadigd zal zijn.

Met andere woorden, Paulus wilde naar Spanje reizen en onderweg Rome aandoen, daar een poosje blijven en dan vergezeld worden door Gemeenteleden uit Rome naar Spanje.

Tegenwoordig plaatsen we Spanje ten zuiden van de Pyreneeën, maar vroeger werd Zuid Frankrijk ook tot Spanje gerekend. Volgens die maatstaven lag een plaats als Marseille wel degelijk in Spanje. Hij zou in ieder geval naar West Europa reizen. Die route kennen wij, hoewel die niet in de Bijbel staat. Of Paulus ook werkelijk nog naar Spanje gereisd is weten we officieel niet, omdat het niet in de Bijbel staat, maar dat Karel Martel in 732 de Arabieren in de slag bij Poitiers versloeg staat ook niet in de bijbel. Dat het Salomé was die danste voor de koning en om het hoofd van Johannes de Doper vroeg, weten we ook niet, want dat staat niet in de bijbel. Of Paulus dus in Spanje geweest is, kunnen we alleen maar weten uit buiten-Bijbelse bronnen. Hoe betrouwbaar die bronnen zijn weet je natuurlijk nooit helemaal zeker, maar die bronnen zijn er. Uit de Bijbel weten we in ieder geval dat hij nog van plan was om naar Spanje te reizen. Dus waarom niet? Als in Hand. 28: 30 en 31 staat dat Paulus 2 jaar in Rome geweest is, in zijn eigen gehuurde woning en daar het Koninkrijk Gods gepredikt heeft, dan loopt de geschiedenis van hem daar van de pagina's van de Bijbel af, maar dit wil natuurlijk niet zeggen dat hij daarna niets meer gedaan heeft. Grote kans dat hij daarna inderdaad nog naar Spanje gegaan is en naar Brittannië. Volgens Hand. 22 zou hij ver naar de heidenen gezonden worden.

Ene Capellus schreef: 'Ik weet nauwelijks van één schrijver sinds de tijden der vaderen die niet beweert dat Paulus na zijn vrijlating predikte in elk land van West Europa, Brittannië inclusief'. Met andere woorden, dat wist iedereen en iedereen schreef er ook over, maar het is later uit onze geschiedenisboeken verdwenen, met name uit onze kerkgeschiedenisboeken. Dat ligt voor de hand, omdat men er in Rome na verloop van tijd belang bij had om van die stad de residentie van het christendom te maken. Als iemand als Paulus uitgebreid naar het westen is geweest, dan vraag je je dus af met welk gezag Rome dan nog kan spreken. Alles wat het gezag van Rome kon ondermijnen is weggemoffeld of verdonkeremaand. Vandaar dan ook dat in de dagen van de Reformatie, waarin het gezag van Rome door de protestanten ontkend werd, de kerkgeschiedenis opnieuw is geschreven. Al die verschillende richtingen die toen binnen het protestantisme ontstonden, hebben allemaal weer hun eigen kerkgeschiedenis opnieuw geschreven. Dat weten we allemaal niet meer, maar zo is het wel gegaan. Daarna kwam de Contrareformatie, waarin Rome zich verdedigde. Ook toen heeft Rome haar kerkgeschiedenis opnieuw geschreven, uiteraard om het gezag van Rome weer te onderbouwen. Hiermee was vooral kardinaal Baronius belast. Gelukkig was hij historisch behoorlijk betrouwbaar, zodat hij ook een aantal dingen geschreven heeft die het gezag van Rome nu niet bepaald fundeerde. En dus weten we via Baronius, die daarvoor weer veel oudere schrijvers citeerde, hoe ongeveer 4 jaar na de opstanding van Christus Jozef van Arimathéa met een gezelschap van 12 mensen in Brittannië aankwam, om daar het Evangelie te brengen. Zij kregen daar van het Britse vorstenhuis hun domicilie, een eigen stuk grond, waarop officieel het eerste kerkgebouw ooit gebouwd werd. Dat was in Glastonbury, dat toen nog Avalon heette. Dat verheel heeft een sterke traditie, maar het haalde onze geschiedenisboeken niet. Vandaar dat het zo onbekend is.

Hendrik de 8^e mocht voor de zoveelste keer niet scheiden van de paus, waarop hij zei dat hij niets met de paus te maken had. Zo is de Anglicaanse kerk ontstaan. De kerk maakte zich los van Rome. Hendrik de 8^e had er ook argumenten voor. Hij zei dat hij inderdaad niets met Rome te maken had, want in de dagen van de apostelen werd hier in Brittannië het Evangelie gepredikt en werd Brittannië gekerstend. Kortom, hier was al een kerk voordat er in Rome überhaupt een kerk was. Daar had hij volkomen gelijk in. Dat hij die argumenten gebruikte voor zijn eigen doelstellingen, doet hier verder niet ter zake. Dit heeft allemaal inderdaad niets met onze persoonlijke zaligheid te maken, maar waar het wel om gaat is de waarheid. Het gaat om heel de waarheid en niets dan de waarheid.

Dat Paulus na zijn vrijlating Brittannië bezocht wordt onder anderen geleerd door bisschop Burgess, Baronius, Elford, aartsbisschop Usher, Gibson, Cave,

Nelson enzovoort. De meeste van die namen zijn Engels, omdat men er op het vaste land in het algemeen helemaal niets van wil horen. Op het vaste land is de kerkgeschiedenis redelijk onbetrouwbaar, maar in Engeland is het goed gedocumenteerd.

Fernantius fortunatis spreekt over Brittannië als beëvangelseerd door Paulus. Theodoretus (435 ad): 'Paulus, bevrijd zijnde uit zijn eerste gevangenschap in Rome, predikte het Evangelie aan de Britten en andere landen in het westen'. Dezelfde Theodoretus schreef in zijn commentaar op 2 Tim. 4: 21, waar Eubúlus, Púdens, Linus en Claudia genoemd worden, van wie de laatste drie allen deel uitmaakten van het Britse koningshuis in Rome: 'Toen Paulus door Festus op zijn verzoek naar Rome werd gezonden, reisde hij na zijn vrijlating naar Spanje en vandaar breidde hij zijn reizen uit naar andere landen en naar de door de zee omringde eilanden'.

Paulus' voorgenomen reis naar Spanje zal hij ongetwijfeld ondernomen hebben en daar is het ook zeker niet bij gebleven. Zo werd ook in zijn leven geïllustreerd hoe de zaligheid terechtkwam bij de tien stammen van Israël. Dat is officieel verborgenheid en dat is waarschijnlijk dan ook de reden dat het niet open en bloot in de Bijbel terug te vinden is. Het was niet de bedoeling dat dit aan de grote klok gehangen werd, maar het is wel het grote werk dat God nu doet. Zoals elke keer de naam Jozef in de Bijbelse geschiedenis verschijnt en verdwijnt, zo vinden we dit dus ook. Het wordt aangereikt, maar meer woorden worden er niet over gezegd.

Maar wij, als kinderen Gods, die de waarheid zoeken en in heel de waarheid geleid zouden worden, zouden deze dingen leren verstaan.

Het is dan misschien niet nodig voor onze zaligheid, maar als de Heer ons dit soort dingen laat zien en wij wijzen het af, dan lijdt onze zaligheid daarmee waarschijnlijk wel schade. Je kunt niet ongestraft dat wat de Heer je laat zien, waarin de Geest je leidt (in de Bijbelse betekenis van het woord) negeren. Of wij vinden of het nuttig is of niet, heeft er niets mee te maken. Het scheelt je ook nogal wat ingewikkelde vragen, zoals als het Evangelie dan voor Israël bestemd is en de Joden wijzen het af en daarna gaat het naar de heidenen, hoe zit het dan met die tien stammen? Dat is toch ook Israël? Als de Joden het afwijzen, dan blijven er altijd nog tien stammen over, aan wie ook nogal wat beloofd was. Niet alleen omdat zij Israël zijn, maar ook nog eens omdat zij de dragers van het eerstgeboorterecht van Israël zijn. Dus, hoe betrouwbaar is de Bijbel dan eigenlijk en hoe betrouwbaar zijn dan de beloften Gods? Dit is het antwoord: God vervult ze.

25 Maar nu reis ik naar Jeruzalem, dienende de heiligen.

Deze brief is vanuit Korinthe geschreven, vanuit Kenchreeën; dat is de oostelijke havenstad van Korinthe. In plaats van door te reizen naar Spanje,

gaat hij precies de andere kant op. Dat is waarschijnlijk ook de reden voor het schrijven van deze brief. Hij gaat namelijk naar Jeruzalem, naar het oosten. Dienende de heiligen = hij ging een collecte afleveren.

- 26 Want het heeft *dien* van Macedónië en Acháje goed gedacht een gemene handreiking te doen aan de armen onder de heiligen, die te Jeruzalem zijn.

Dat collecteren deed hij dus in Macedónië en Acháje. Macedónië is het noordelijk deel van wat we tegenwoordig Griekenland noemen en Acháje het zuidelijk deel. Het gaat uiteraard over de gelovigen aldaar.

Dit is toch tamelijk verbijsterend, dat op het zendingsveld gecollecteerd wordt voor het thuisfront. De gelovigen in Jeruzalem schijnen arm te zijn geweest. In Hand, 2, 4 en 5 staat dat zij bezittingen hadden en die verkochten, omdat men behoefte had aan liquide middelen. Als je dan je geld uitgeeft verarm je dus. Dat is precies wat er met de gelovigen in Jeruzalem gebeurd is. Ze waren zo arm geworden dat ook in het buitenland voor hen gecollecteerd moest worden. Paulus ging met geld van de heidenen naar de Joodse gelovigen in Jeruzalem, om ze bij te staan. Deze geschiedenis staat ook in 1 Kor. 16 en daarna ook in 2 Kor. 8 en 9 (2 hoofdstukken over een collecte!). Waarom staat dat in de bijbel en nog wel zo uitgebreid? Omdat het illustreert hoezeer de rollen werden omgedraaid. Uiteindelijk is er van die hele Gemeente in Jeruzalem niets terechtgekomen. Die is helemaal verdwenen, net als Jeruzalem in die dagen. De zaligheid zou van de Joden worden weggenomen en gegeven aan de heidenen. Ook in Hand. 15 lees je dat de rollen werden omgekeerd. Daar zegt Petrus in het bijzijn van de andere apostelen dat wij, de Joden, op dezelfde wijze behouden moeten worden als zij, de heidenen. Niet de Joden zijn de norm, maar de heidenen. Als zending dus al een Bijbels beginsel is, dan zou het in de eerste plaats zending door de heidenen onder de Joden moeten zijn. Dat gebeurde vroeger ook en heette ook zo: Jodenzending. Daar is niet veel meer van over. Het bestaat nog steeds, maar het is weinig ten opzichte van 100 of 200 jaar geleden. Zo wordt door heidenen, door lieden van belachelijke lippen het Evangelie gepredikt aan het Joodse volk. Die omkering wordt hier in die collecte geïllustreerd.

- 27 Want het heeft hun zo goed gedacht; ook zijn zij hun schuldenaars; want indien de heidenen hunner geestelijke *goederen* deelachtig zijn geworden, zo zijn zij ook schuldig hen van lichamelijke *goederen* te dienen.

De heidenen hebben deel gekregen aan het geestelijk bezit van de Joden. De heidenen hebben deel gekregen aan de zegeningen van het Joodse volk en

dus worden zij geacht ook in materiële zin bij te dragen aan het welzijn van de gelovigen uit de Joden te Jeruzalem.

28 Als ik dan dit volbracht, en hun deze vrucht verzegeld zal hebben, zo zal ik door ulieder *stad* naar Spanje afkomen.

Als hij de opbrengst van de collecte afgeleverd zal hebben in Jeruzalem, zal hij alsnog naar Spanje reizen en onderweg Rome aandoen.

Via de bijdrage die Paulus aflevert zou hij de Joden te Jeruzalem als het ware ondergeschikt maken aan de heidenen, waarna hij vanuit Jeruzalem alsnog opnieuw begint, want vanuit Jeruzalem zou hij alsnog naar Rome gaan. Dat is de hele geschiedenis van het boek Handelingen. Dat begint in Jeruzalem en eindigt in Rome. Het begint bij de Joden en het eindigt bij de heidenen in het algemeen en het Britse koningshuis in het bijzonder.

Hoewel hij gewaarschuwd werd niet naar Jeruzalem af te reizen, want het zou daar niet goed met hem aflopen, ging hij toch. Hij ontmoette daar uitsluitend vijandschap. Er ontstond een volksoproer en hij werd gevangen genomen, voor het Sanhedrin gesleept, die hem vermoord zou hebben, ware het niet dat de Romeinse, de heidense garnizoenscommandant hem gered zou hebben uit de handen van de Joden en de trap (naar een hogere positie) opgevoerd zou hebben naar de burcht Antonia, vanaf het tempelplein omhoog naar de burcht, waar Paulus bovenaan de trap vroeg of hij wat mocht zeggen. Zo heeft hij vanuit een heidense positie vanuit de burcht Antonia de Joden toegesproken, in het Hebreeuws. Daarna hebben ze hem in de burcht gebracht om hem van de Joden te redden.

Hij is tot in Rome aan toe gevangen gebleven. Hij heeft dus de hele reis van Jeruzalem naar Rome als een gevangene gemaakt, als een balling, als een buitengeslotene; een heiden vanuit Joods standpunt, want het Evangelie is aan de heidenen toevertrouwd. De zaligheid en het daarbij behorende priesterschap werd van Juda weggenomen en aan de heidenen gegeven. Zo verdween het uit Jeruzalem en kwam het in Rome terecht, in het Britse paleis, het Palatium Britannicum, daar waar de Gemeente in Rome haar zetel had. Het paleis van Caradoc en zijn dochter Claudia en schoonzoon Púdens, zijn zoon Linus, die allen genoemd worden in 2 Tim. 4: 21. Linus was naar alle waarschijnlijkheid de eerste bisschop van Rome, want of Petrus daar wat te vertellen had is nog maar de vraag. Het was het huis van Linus. Als je wilt weten waarom die namen in de Bijbel staan, dan zoek je de geschiedenis uit en dan kom je deze dingen vanzelf tegen.

De Spanjaarden waren Iberiërs, van het Iberisch schiereiland; dat is het Hebreeuwse Schiereiland. Iberiërs zijn Hebreeën, niet via de twee- maar via de tien stammen van Israël.

- 29 En ik weet, dat ik, tot u komende, met vollen zegen des Evangelies van Christus komen zal.

Paulus ziet ernaar uit om naar Rome te gaan en hij weet ook bijna zeker dat hij er komen zal en dat het met volle zegen zou zijn. Wat zijn bezoek aan Jeruzalem betreft, hij zag er zwaar tegenop en vraagt dan ook of ze voor hem willen bidden.

Opwekking tot voorbede

- Rom. 15: 30 En ik bid u, broeders, door onzen Heere Jezus Christus, en door de liefde des Geestes, dat gij met mij strijdt in de gebeden tot God voor mij;
- 31 Opdat ik mag bevrijd worden van de ongehoorzamen in Judéa, en dat deze mijn dienst, dien *ik* aan Jeruzalem *doe*, aangenaam zij den heiligen;
- 32 Opdat ik met blijdschap, door den wil van God, tot u mag komen, en met u verkwikt worden.
- 33 En de God des vredes zij met u allen. Amen.

- Rom. 15: 30 En ik bid u, broeders, door onzen Heere Jezus Christus, en door de liefde des Geestes, dat gij met mij strijdt in de gebeden tot God voor mij;
- 31 Opdat ik mag bevrijd worden van de ongehoorzamen in Judéa, en dat deze mijn dienst, dien *ik* aan Jeruzalem *doe*, aangenaam zij den heiligen;

Welke ongehoorzamen in Judéa? Heeft hij het over volstrekt ongelovige inwoners van Judéa, over ongelovige Joden, of heeft hij het over de gelovigen aldaar? Als we het niet weten, dan gaan we wegstrepen. Naar wie ging hij eigenlijk? Hij ging naar de gelovigen in Judéa, want met de ongelovigen had hij sowieso niets. Hij ging daar naar de christengemeente. Hij noemt hen ongehoorzamen. Kennelijk waren zij niet erg gehoorzaam aan het Woord van God. Hij krijgt in Jeruzalem niet alleen te maken met religieuze, maar ongelovige Joden, maar uiteraard ook met de wedergeboren mensen aldaar. Die Gemeente heeft echter geen beste reputatie in de Bijbel (zie bijvoorbeeld Gal. 2).

In Jeruzalem waren oorspronkelijk veel gelovigen. Ze waren de eerste christengemeente, maar zij hielden, hoewel ze tot geloof gekomen waren in de Heere Jezus Christus, de Borg en middelaar van het Nieuwe Verbond, vast aan het Oude Verbond. Vandaar dat je in Hand. 15 die discussie in Jeruzalem hebt over de vraag of de gelovigen uit de heidenen niet ook onder de Joodse wetten gebracht moeten worden, waarna Petrus zei dat het andersom diende te gebeuren. De wet was een juk die noch zij, noch de vaders hebben

kunnen dragen en daarom moesten de Joden op dezelfde wijze zalig worden als de heidenen. Ook Petrus had het er moeilijk mee afstand te nemen van zijn Judaïstische levenswijze, dan wel identiteit (zie wederom Gal. 2), zoals zoveel Joden ook in onze dagen daar moeite mee hebben en zich dus ook weigeren christenen te laten noemen, hoewel ze in de Heere Jezus geloven als de Christus. Zij vermijden de term Christus, omdat het Grieks is en men vermijdt de Naam Jezus, niet alleen omdat het een Griekse Naam is, want het liefst hoort men hem in het Hebreeuws ook niet. Daar komt men natuurlijk slecht onderuit, maar toch. Ze noemen zich Messiasbelijdende Joden. Hoe dan ook, als ze gelovig zijn, dan zijn het christenen. Daar kom je eenvoudigweg niet onderuit.

Het probleem van die christenen in Jeruzalem was dus dat ze vasthielden aan hun joodse identiteit. Dat zou men echter los moeten laten, want we zijn verlost van de wet. Paulus zag er tegenop om daar naartoe te gaan. Daarom vraagt hij om gebed, opdat hij mag bevrijd worden van deze ongehoorzamen. Daar waar de wet heerst, heerst niet de genade; daar waar de wet heerst, is geen vrijheid. Waar de wet heerst, is er zo goed als geen ruimte voor de prediking van het Nieuwe Verbond. Bij nader inzien is dat niet alleen in Jeruzalem zo, maar ook bij ons in Nederland. Men ziet wet voor Evangelie aan. Men verwacht geloof met religie. Dat staat lijnrecht tegenover elkaar. Je zou het onderscheiden en de bijbehorende keuze maken.

Zo is het in Jeruzalem niet gegaan. Paulus werd gevangen genomen en daarmee buiten de Joodse samenleving gezet, want dat is gevangenschap. Gevangenschap is niet zozeer opsluiting, maar meer buitensluiting. Daarom is in de Bijbel gevangenschap en ballingschap volstrekt hetzelfde. Paulus ging duidelijk met goede bedoelingen, uitgedrukt in een bepaald bedrag, naar Jeruzalem, maar het resultaat was dat hij gevangengenomen werd. En zo kwam hij in Rome terecht, bij Claudia, Púdens en Linus en hoe ze ook allemaal maar heetten. Dit is nog steeds de situatie. Het Evangelie is door de Joden verworpen, maar bij de heidenen terechtgekomen. Wie heeft onze prediking geloofd en aan wie is de arm des HEEREN geopenbaard?

Wat we in de laatste verzen van deze brief aan de Romeinen vinden, is eigenlijk hetzelfde als wat we vinden in de laatste verzen van het boek Handelingen. Daar wordt het in één zin samengevat: Het zij u dan bekend dat de zaligheid den heidenen gezonden is, en die zullen horen (Hand. 28: 28). Dat vindt dan plaats in Rome, waar Paulus met de Joodse leidlieden in Rome spreekt over het Evangelie en hoe het zit met het Koninkrijk. Toen kregen de Joden ruzie (want als je onder de wet leeft heb je altijd ruzie; niet alleen in Jeruzalem en Rome, maar ook in Nederland). Omdat het christendom voor het grootste deel bestaat uit het leven onder de wet, hebben christenen dus altijd ruzie met elkaar. Vandaar al die kerkmuren. Dan moet er weer een dialoog

komen, want die kerkmuren horen er niet te zijn. In plaats dat men de religie gewoon afschaft en tot geloof komt en uit geloof leeft, blijft dat gedoe altijd maar bestaan. Wij die niet onder de wet leven, botsen tegen dat soort mensen op, net als de mensen uit de wereld. Je doet het nooit goed, omdat men vasthoudt aan wet. We zouden komen tot geloof in en overgave aan de Heere Jezus Christus. Hij is het einde der wet voor degenen die geloven. Bij Hem hebben wij onze vrede. Dat is nog zwak uitgedrukt, want Hij is onze vrede.

32 Opdat ik met blijdschap, door den wil van God, tot u mag komen, en met u verkwikt worden.

33 En de God des vredes zij met u allen. Amen.

Zoals al eerder gezegd, vrede is kenmerkend voor het Nieuwe Verbond, net als genade en liefde. Als je vrede zoekt, dan moet je zijn bij de Hogepriester van het Nieuwe Verbond, Die gezeten is op de troon der genade. Hij is de God des vredes, niet de God van strijd. Die God zij met u allen.

De Joden groeten elkaar met 'sjaloom' en als je hoort hoe ze dat uitspreken, dan weet je ook dat zij weten dat die vrede niet komt. Ze geloven er niet in; dat hoor je meteen. De bijbel zegt: 'Zij roepen vrede, maar er is geen vrede' en vrede zal er niet komen. Vrede komt pas door de Vrededorst. Als je vrede zoekt, dan is er maar één weg en die gaat via de Heere Jezus Christus, niet via religie, maar door geloof in Hem. Amen.

Het einde van de brief, zou je denken, maar er volgen er nog een paar afsluitingen. Kennelijk voegt Paulus er steeds weer wat aan toe.

Hoofdstuk 16

Aanbevelingen, groeten, wensen

- Rom. 16: 1 En ik beveel u Febé, onze zuster, die een dienaar is der Gemeente, die te Kenchreën is;
- 2 Opdat gij haar ontvangt in den Heere, gelijk het den heiligen betaamt, en haar bijstaat, in wat zaak zij u zou mogen van doen hebben; want zij is ook een voorstandster geweest van velen, ook van mijzelf.
- 3 Groet Priscilla en A'quila, mijn medewerkers in Christus Jezus;
- 4 Die voor mijn leven hun hals gesteld hebben; dewelke niet ik alleen danke, maar ook al de Gemeenten der heidenen.
- 5 *Groet* ook de Gemeente in hun huis. Groet Epenétus, mijn beminde, die de eersteling is van Acháje in Christus.
- 6 Groet María, die veel voor ons gearbeid heeft.
- 7 Groet Androníkus en Júnias, mijn magen, en mijn medegevangenen, welke vermaard zijn onder de apostelen, die ook vóór mij in Christus geweest zijn.
- 8 Groet Amplias, mijn beminde in den Heere.
- 9 Groet Urbánus, onze medearbeider in Christus, en Stachys, mijn beminde.
- 10 Groet Apelles, die beproefd is in Christus. Groet hen, die van het *huisgezin* van Aristóbulus zijn.
- 11 Groet Hérodion, die van mijn maagschap is. Groet hen, die van het *huisgezin* van Narcissus zijn, degenen *namelijk*, die in den Heere zijn.
- 12 Groet Tryféna en Tryfósa, *vrouwen* die in den Heere arbeiden. Groet Persis, de beminde *zuster*, die veel gearbeid heeft in den Heere.
- 13 Groet Rufus, den uitverkorene in den Heere, en zijn moeder en de mijne.
- 14 Groet Asy'nkritus, Flégon, Hermas, Pátrobas, Hermes, en de broeders, die met hen zijn.
- 15 Groet Filólogus en Júlia, Néréüs en zijn zuster, en Olympas, en al de heiligen, die met hunlieden zijn.
- 16 Groet elkander met een heiligen kus. De Gemeenten van Christus groeten ulieden.
- 17 En ik bid u, broeders, neemt acht op degenen, die tweedracht en ergernissen aanrichten tegen de leer, die gij *van ons* geleerd hebt; en wijkt af van dezelve.
- 18 Want dezulken dienen onzen Heere Jezus Christus niet, maar hun buik; en verleiden door schoonspreken en prijzen de harten der eenvoudigen.

- 19 Want uw gehoorzaamheid is tot *kennis van* allen gekomen. Ik verblijde mij dan uwenhalve; en ik wil, dat gij wijs zijt in het goede, doch onnozel in het kwade.
- 20 En de God des vredes zal den satan haast onder uw voeten verpletteren. De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met ulieden. Amen.
- 21 U groeten, Timótheüs, mijn medearbeider, en Lucius, en Jason, en Socipater, mijn bloedverwanten.
- 22 Ik, Tertius, die den brief geschreven heb, groet u in den Heere.
- 23 U groet Gajus, de huisvriend van mij en van de gehele Gemeente. U groet Erastus, de rentmeester der stad, en de broeder Quartus.
- 24 De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen.
- 25 Hem nu, Die machtig is u te bevestigen, naar mijn Evangelie en de prediking van Jezus Christus, naar de openbaring der verborgenheid, die *van* de tijden der eeuwen verzwegen is geweest;
- 26 Maar nu geopenbaard is, en door de profetische Schriften, naar het bevel des eeuwigen Gods, tot gehoorzaamheid des geloofs, onder al de heidenen bekend is gemaakt;
- 27 Denzelven alleen wijzen God *zij* door Jezus Christus de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen.

Gewoonlijk wordt Romeinen in drie gedeelten ingedeeld, namelijk:

Hoofdstuk 1 – 8

Hoofdstuk 9 – 11

Hoofdstuk 12 – 16.

Je zou de brief ook in twee delen kunnen indelen, namelijk hoofdstuk 1 – 15 en hoofdstuk 16. Dit laatste hoofdstuk voegt nauwelijks wat toe aan de leerstellige voorafgaande 15 hoofdstukken. Dit hoofdstuk kennen we voornamelijk als ‘de hartelijke groeten’, maar dan wel zeer uitgebreid. Er wordt aan maar liefst 32 mensen de groeten gedaan, aan gelovigen in Rome, terwijl Paulus nog nooit in Rome geweest was. Je vraagt je dus af wat zijn relatie nu precies inhield met die Gemeente in Rome, want hij blijkt er velen van te kennen. Hoe komt het dat Paulus zoveel mensen uit Rome kent en waarom wilde hij zo graag Rome bezoeken?

In het algemeen mag Paulus die mensen dan gekend hebben, maar wij kennen ze in het algemeen niet, op een enkeling na dan. De meesten komen we in de Bijbel verder niet tegen. Sommigen van hen komen we buiten de Bijbel wel tegen. Men heeft altijd geprobeerd de Bijbel buiten de realiteit te houden en dus ook buiten de geschiedenis. Dat is natuurlijk absurd en kan alleen als de Bijbel een sprookjesboek is. Het probleem van dit hoofdstuk is dat we verwijzingen vinden naar de rest van de geschiedenis, een vervolg op de

Bijbelse geschiedenis, die dan ook niet in de Bijbel vermeld wordt, maar in de kerkgeschiedenis. Ook dat is een lastig woord, omdat die ook veronderstelt niets met de algemene of de vaderlandse geschiedenis te maken te hebben. Dit soort terminologie is altijd misbruikt en wekt ook vaak de verkeerde indruk.

Het probleem is dus dat we op geen enkele wijze de meeste van deze mensen kennen. Hoe dan ook, Paulus deed ze de groeten, waaruit we kunnen concluderen dat hij kennelijk een nauwe relatie onderhield met deze mensen in Rome. Het kan natuurlijk zijn dat hij ze elders in de wereld was tegengekomen. Dat geldt in ieder geval voor A'quila en Priscilla, die in vers 3 genoemd worden. Als Paulus in Korinthe is ontmoet hij daar A'quila, die net als hij tentenmaker was. Dat scheidt dan natuurlijk al snel een band. Zij namen hem op in hun huis. Later komen we A'quila en Priscilla in Efeze tegen (Hand. 18). Toen Paulus daar vertrok kwam Apollos om daar te prediken en werd hem de weg Gods bescheidenlijker uitgelegd door A'quila en Priscilla. Maar nu zijn zij in Rome.

Hoe hun geschiedenis precies in elkaar steekt weten we niet. Wel dat ze ooit uit Rome verdreven waren. Toen keizer Claudius alle Joden uit Rome verdreef, moesten zij daar ook weg en kwamen kennelijk in Korinthe terecht. Hier zijn ze alsnog in Rome. Men weet nooit of het daarna of daarvoor was. Wat we wel van hen weten is, dat waar ze ook waren ze altijd zorg voor de gelovigen droegen en kwamen de gelovigen ook bij hen samen, of dat ze in ieder geval de samenkomsten organiseerden en dus verantwoordelijk waren voor de huishoudelijke gang van zaken. Waar zij ook waren; of dat nu in Rome was, in Korinthe of Efeze. Dat was blijkbaar hun bediening. Daar kun je wat van opsteken. Sommigen zeggen dat er wel staat dat de gelovigen bijeenkwamen te hunnen huize, maar dat de Gemeente nog zo klein was, dat ze nog niet over eigen kerkgebouwen beschikten. Men bedoelt daarmee te zeggen dat er nog geen sprake was van een duidelijke kerkelijke organisatie, kerkelijke rechtspraak en tucht. Het is echter rijkelijk voorbarig om dat te zeggen, want in heel de Bijbel komen deze dingen helemaal niet voor. Als je wat wilt weten over hoe dat werkt met gelovigen en hun gemeenschap, dan heb je alleen maar deze informatie; dat er individuele gelovigen waren die het initiatief namen en de gelovigen uitnodigden in hun huizen. Misschien huurden ze daarvoor ook wel een zaaltje, maar waar het was is uiteraard van geen enkel belang. In heel het Nieuwe Testament kom je niet anders tegen. Heel simpel. Dat ligt ook voor de hand, want gelovigen vormen geen groepering in deze wereld en zijn ook geen rechtspersoon. Dingen als kerkelijk recht zijn in de Bijbel dan ook volstreekte onzin. Wat men daarnaast doet in dus on-Bijbels en vaak ook in strijd met de Bijbel. Niet altijd, maar vaak wel. Als er iets is wat we uit dit hoofdstuk kunnen leren, dan is het wel dit.

Rom. 16: 1 En ik beveel u Febé, onze zuster, die een dienaar is der Gemeente, die te Kenchreën is;

Blijkbaar heeft deze Febé deze brief van Paulus in Rome bezorgd. Dit is een aanbeveling voor de besteller van de brief.

Paulus schrijft deze brief vanuit Korinthe. Dat is een grote havenstad midden in Griekenland. Daar in Griekenland waar Acháje van Macedónië gescheiden wordt. Het ligt min of meer aan de zee. Het is een handelsplaats en een havenplaats. Maar in werkelijkheid is de havenplaats niet Korinthe maar Kenchreeën (Hand. 18: 18).

- 2 Opdat gij haar ontvangt in den Heere, gelijk het den heiligen betaamt, en haar bijstaat, in wat zaak zij u zou mogen van doen hebben; want zij is ook een voorstandster geweest van velen, ook van mijzelven.

Als ze wat nodig heeft, zorg voor haar.

Voorstander = in de NBG-vertaling wordt dit woord in Rom. 12: 8 vertaald met leider. In die betekenis zou Febé dus leiding gegeven hebben aan Paulus. Dat lijkt ondenkbaar. Voorstander betekent dus niet iemand die leiding geeft. Een voorstander is iemand die vooraan staat en dus verantwoordelijkheid draagt.

- 3 Groet Priscilla en A'quila, mijn medewerkers in Christus Jezus;

Zij waren dus zowel in Korinthe, in Efeze, als in Rome Paulus' medewerkers, in die zin dat zij allen in dienst stonden van de Heer en daarom medewerkers. Zij waren mededienstknechten van Christus Zelf.

- 4 Die voor mijn leven hun hals gesteld hebben; dewelke niet ik alleen danke, maar ook al de Gemeenten der heidenen.

Zij hadden hun eigen leven voor Paulus geriskeerd. Paulus is hen dank verschuldigd, want naar de mens gesproken hadden zij zijn leven gered. Daarmee zijn ook al de Gemeenten onder de heidenen hen dank verschuldigd.

- 5 *Groet* ook de Gemeente in hun huis. Groet Epenétus, mijn beminde, die de eersteling is van Acháje in Christus.

Groet ook de Gemeente in hun huis, implicerend dat gelovigen bij hen thuis samenkwamen, of dat zij een onderkomen regelden voor de samenkomsten. De algemene gedachte is dat zij van Joodse afkomst waren en dat bekeerde Joden daar samenkwamen. Zij hadden dezelfde achtergrond en dezelfde

cultuur. Ze hebben veel met elkaar gemeen en dus zoeken ze elkaar op. Dat is een normale gang van zaken. Hoewel er geen onderscheid is in de Gemeente, kan het natuurlijk heel goed dat bepaalde mensen elkaar opzoeken, omdat ze veel met elkaar gemeen hebben.

De conclusie die men gewoonlijk uit deze verzen trekt, is dat gelovigen samenkwamen ten huize van A'quila en Priscilla en dat dat hoofdzakelijk Joden waren, ter onderscheiding van wat in vers 4 de Gemeenten der heidenen genoemd wordt.

Als er dan staat: 'Groet ook de Gemeente in hun huis', dan betekent dit dat de brief oorspronkelijk niet bij hen bezorgd is, maar elders in Rome, kennelijk bij een Gemeente die hoofdzakelijk bestond uit gelovigen uit de heidenen. Hoe sterk het contact ook was tussen Paulus, A'quila en Priscilla, de brief wordt niet bij hen bezorgd. De vraag is dus waar de brief dan wel bezorgd werd en waarom die niet genoemd wordt. De rooms-katholieke kerk zegt dat dit Petrus geweest moet zijn, die zij immers beschouwen als de eerste bisschop van Rome. Dit lijkt echter zeer onwaarschijnlijk, omdat Petrus zelf ook een Jood was. Dat ligt dus toch wat moeilijk. Het zou voor de hand gelegen hebben dat Petrus ook bij de gemeente van A'quila en Priscilla geweest was. Men weet het dus niet, maar ook, men wil het niet weten. De gelovigen uit de heidenen stonden ongetwijfeld onder leiding en bescherming van het Britse koningshuis in Rome. Als dit als een sprookje klinkt, dan is dat omdat we het niet weten. In de dagen van Claudius is eindelijk Brittannië veroverd, wat onder Julius Caesar niet gelukt was. Een deel van het Britse koningshuis is daarbij gevankelijk weggevoerd naar Rome, waar ze overigens ver voor die tijd hun eigen onderkomen hadden, gewoon door internationale contacten. Dat is nu zo, maar dat was in die dagen ook al zo.

De Britten zijn in het bijzonder de erfgenamen van de stam van Efraïm. Het Evangelie ging dan ook in het bijzonder naar het koninklijk huis van de Britten. Zij kwamen tot bekering door de bediening van in de eerste plaats Jozef van Arimathéa.

Die Gemeente daar in Rome uit de heidenen is vervulling van heel wat oudtestamentische profetie.

Groet Epenétus, mijn beminde, die de eersteling is van Acháje in Christus. Korinthe is de hoofdstad van Acháje, van waaruit de brief geschreven was. Kennelijk was Epenétus één van de eerste gelovigen in Acháje, maar hij was naar Rome gegaan. We weten niet of dat in opdracht van Paulus was. We kennen de reden simpelweg niet. Hij komt verder niet voor.

6 Groet María, die veel voor ons gearbeid heeft.

Alweer een María. Er zijn nogal wat María's en als je de naam María hoort, moet je onmiddellijk aan de tien stammen van Israël denken. Dat is de hele Bijbel door zo, ook in het Oude Testament, allen heet zij dan Mirjam. Zij is altijd een uitbeelding van dat geliefde volk op aarde. Soms ook buiten de legerplaats, soms ook melaats, soms ook alleen, maar dan toch altijd resulterend in een ontmoeting met de opgewekte Christus, want daar komt het in de praktijk op neer. Het is niet voor niets dat ene Jozef de wettige vader van de Heere Jezus was en dat ene María de wettige moeder was van de Heere Jezus, want die beide namen zijn in de bijbel de verwijzing naar deze geschiedenis van de tien stammen van Israël, die het onder de wet niet konden uithouden, maar toen hun het Evangelie gepredikt werd waren zij de eersten die tot geloof kwamen en werden daarmee dus eerstgeborenen onder het Nieuwe Verbond. Daar is heel het eerstgeboorterecht van de Gemeente op gebaseerd. Dat is dus wel degelijk belangrijk. Het gewicht dat aan zo'n naam hangt, komt hier naar boven. We weten niet wie deze María is, maar die naam heeft een bepaalde betekenis. Dat gebeurt heel de Bijbel door.

- 7 Groet Androníkus en Júnias, mijn magen, en mijn medegevangenen, welke vermaard zijn onder de apostelen, die ook vóór mij in Christus geweest zijn.

Androníkus = van Nike = overwinnaar. De man die overwint.

Júnias = Jehovah zet voort.

Meer weten we niet over deze mensen.

Mijn magen = mijn familieleden. In de ruimste betekenis van het woord wil het zeggen dat zij Joden waren, maar misschien waren zij ook nauwere familie van Paulus. Dat zou in ieder geval verklaren waarom hij aan hen de groeten doet. Paulus had een tamelijk grote familie. Zo had hij een neef die spion was. Er was een samenzwering tegen Paulus. Toen meldde hij zich bij de garnizoenscommandant om dat te melden. Het gevolg was dat Paulus naar Caesarea werd afgevoerd. Hoe die familieverhouding precies lag weten we nog steeds niet.

- 8 Groet Amplias, mijn beminde in den Heere.

Amplias = vergroot, verruimd verhoogd.

Amplifier = versterker. Die vergroot, verruimt en versterkt in dit geval het geluid.

- 9 Groet Urbánus, onze medearbeider in Christus, en Stachys, mijn beminde.

Ook deze lieden kennen we niet. Er heeft zich heel wat meer in het leven van Paulus afgespeeld, waarvan wij geen flauw idee hebben. Urbánus = van de stad (vooral Rome). Vandaar ook dat het de betekenis had van beschaafd, welgemanierd.

10 Groet Apelles, die beproefd is in Christus. Groet hen, die van het *huisgezin* van Aristóbulus zijn.

Groet hen die van Aristóbulus zijn. Huisgezin staat er niet. Misschien is het zijn huis. In dat geval zou dat ook nog een plaatselijk gemeente in Rome geweest kunnen zijn. Rome was in die dagen ook al een grote stad. Er zouden dus best meerdere huisgemeenten hebben kunnen bestaan.

Niettemin lijkt het waarschijnlijker dat het inderdaad om het huisgezin van Aristóbulus gaat en dat er maar twee gemeente waren in Rome; de ene uit de Joden, onder leiding van A'quila en Priscilla en de ander uit de heidenen, onder leiding van het Britse koningshuis.

Hier wordt dan de groeten gedaan aan de familie van Aristóbulus. Ook hem komen we verder in de bijbel niet tegen, maar wel in de buiten-Bijbelse geschiedenis. Hij lijkt één van de belangrijkste mensen geweest te zijn in het brengen van het Evangelie aan Brittannië.

Gildas, een Britse geestelijke en schrijver uit de 6e eeuw, die beschouwd wordt als één van de meest vooraanstaande historici van Brittannië, schreef: 'Wij weten met zekerheid dat Christus, de ware Zoon, Zijn licht naar het eiland bracht in het laatste jaar van Tibérias (37 AD = 4 jaar na de opstanding van Christus)'. Ook schrijft hij: 'Jozef introduceerde het christendom in Brittannië in het laatste jaar van de regering van Tibérias'. Hij bedoelt Jozef van Arimathéa, maar zegt gewoon Jozef. Ook zegt hij: 'De eerste martelaar echter in Brittannië was Aristóbulus, broer van Bárnabas (die oorspronkelijk Jozef heette). Bárnabas, van Cyprus, die een akker had, die verkocht en de opbrengst daarvan naar de discipelen bracht. Hij is later de mentor van Paulus geworden. Saulus gaat bij Bárnabas in de leer en introduceert hem in het zendingswerk.

Nog een keer: 'De eerste martelaar echter in Brittannië was Aristóbulus, broer van Bárnabas en schoonvader van Petrus'.

Aristóbulus was de broer van Bárnabas en schoonvader van Petrus. Een neef van hen was weer Johannes Marcus, die ook meeging op die eerste zendingsreis van Bárnabas en Paulus, maar later weer terug ging.

Aristóbulus is ter dood gebracht in Saint Albans, in het jaar 59 van onze jaartelling. De datum staat op 17 maart van dat jaar.

Dat is de dag van Aristóbulus, bisschop van Brittannië, broer van st. Bárnabas, de apostel, door wie hij tot bisschop was aangesteld. Hij werd gezonden naar Brittannië, waar hij na de prediking van de waarheid van Christus en de

vorming van een kerk de marteldood stierf (uit één van de boeken van de martelaren). Dit soort dingen zijn bij ons vaak niet doorgedrongen omdat wij op het continent gericht zijn op Rome.

Groet hen die van Aristóbulus zijn. Hij was niet thuis, de familie wel. Bovendien was hij een broer van Bárnabas, die een heel goede bekende van Paulus was. Vandaar dat Paulus de groeten doet. En als Aristóbulus zelf naar Brittannië is, hoe denk je dan dat zijn familie in Rome onderhouden wordt? Het ligt voor de hand dat er contacten waren met het Britse koningshuis, die officieel gevangen waren in Rome en er in ieder geval de eerste 7 jaar niet mochten vertrekken.

- 11 Groet Hérodion, die van mijn maagschap is. Groet hen, die van het *huisgezin* van Narcissus *zijn*, degenen *namelijk*, die in den Heere zijn.

Hérodion, alweer familie van Paulus. We kennen hem niet, net zo min als Narcissus. Kennelijk kunnen we dezelfde conclusie trekken als bij Aristóbulus. De familie is aanwezig in Rome, maar zij zijn er op uitgetrokken. In ieder geval Narcissus. Zij zijn in den Heere. Het gaat natuurlijk om de gemeenschap van de gelovigen, die elkaar groeten.

- 12 Groet Tryféna en Tryfósa, *vrouwen* die in den Heere arbeiden. Groet Persis, de beminde *zuster*, die veel gearbeid heeft in den Heere.

Drie zuster die we niet kennen.

- 13 Groet Rufus, den uitverkorene in den Heere, en zijn moeder en de mijne.

Wie is die Rufus? En wie is de moeder van Rufus, die ook de moeder van Paulus is? Als we in die dagen in Rome rondkijken, dan vinden we wel degelijk ene Rufus = rooie.

De Rufus die we kennen heette voluit Rufus Pudens Pudentius. De vader van Pudens heette dus ook Pudens. Die komt wel in de Bijbel voor, maar niet onder de naam Rufus, maar onder de naam Pudens. Hij was getrouwd met ene Claudia. Beiden kom je tegen in 2 Tim. 4: 21, waarin ook nog Linus genoemd wordt. Linus was één van de zonen van Caradoc, de koning der Siluren, de Britse vorst die in ballingschap in Rome leefde. De Zus van Linus was Claudia (Gladys = prinses in het Keltisch). Zij was getrouwd met Rufus Pudens Pudentius. Daar zit een heel uitgebreid verhaal aan vast, hoe ze elkaar hebben leren kennen, hoe de bruiloft plaatsvond, ter gelegenheid waarvan

ook enige gedichten geschreven zijn, die aan ons zijn overgeleverd, waarin Gladys de blauwogige Britse prinses is. Claudia, de Britse prinses, getrouwd met een Romein; gelovigen overigens. De zwager van Pudens heette dus Linus, die in de rooms-katholieke kerk genoemd wordt als de tweede paus, de eerste paus na Petrus. Nu geloven wij weliswaar niet in pausen, maar je mag toch aannemen dat het namen zijn van mensen die voor de gelovigen in Rome wat betekend hebben. Dit betekent dat na verloop van tijd de Gemeente van Rome onder leiding stond van de Britse prins in het Britse paleis. Dat maakte hem tot bisschop van Rome. Het verklaart bovendien waarom deze Rufus de uitverkorene genoemd wordt, want óf alle gelovigen zijn uitverkoren, óf deze man is uitverkoren in de specifieke betekenis van de term. De normale Griekse betekenis van de term is onder andere die van een adellijke titel. De weledelgeborene. Hij was een Romeins senator en getrouwd met een Britse prinses en maakte dus uit dien hoofde deel uit van de Britse koninklijke familie. Na de terugkeer van Caradoc, zijn schoonvader, naar Brittannië werd het paleis overgelaten aan dit echtpaar. Dit is geschiedenis.

Naar alle waarschijnlijkheid wordt Claudia nog een keer in de Bijbel genoemd, in 1 Joh., waar de naam ons onthouden wordt, maar ze wel de uitverkorene genoemd wordt. Los van de overdrachtelijke betekenis kun je de vraag stellen wie die dame geweest moet zijn. Als het overdrachtelijk gaat over de Gemeente als zodanig, is het niet overdreven te concluderen dat deze uitverkorene ook aan het hoofd van de Gemeente in die dagen stond. Naar horizontale maatstaven was dat ongetwijfeld Claudia, residerend in het Palatium Britannicum, dat nog steeds beschouwd wordt als het eerste kerkgebouw op het continent, met uitzondering dus van Brittannië, want daar stond al veel eerder een kerkgebouw in Glastonbury, gesticht door Jozef van Arimathéa.

13 Groet Rufus, den uitverkorene in den Heere, en zijn moeder en de mijne.

Het lijkt erop dat Rufus en Paulus broers waren, niet van dezelfde vader, maar van dezelfde moeder. Sommigen vergeestelijken dat, maar wat betekent dan een geestelijke moeder? Dan zou zij de vrouw moeten zijn door wie Paulus tot geloof gekomen is. Het is wel heel zeker dat dit niet het geval is. Hij kwam door ingrijpen van de Heere Jezus Zelf tot geloof. Voor vergeestelijking is hier dus helemaal geen ruimte.

We weten niet hoe de moeder van Paulus heette, maar we weten wel de naam van de moeder van Rufus, namelijk Priscilla. Kennelijk is zij twee keer getrouwd geweest, of heeft toch op z'n minst uit twee mannen kinderen gekregen. De kans is dus heel groot dat Saulus van Tarsen familie was van het Britse koningshuis, met een paleis in Rome. Hoe komt het toch dat Paulus zo

graag naar Rome wilde en hoe hij zo goed op de hoogte is van de zaken in Rome? Hij kent veel mensen, maar heeft daar bovendien familie. En waarom kon hij zich zo gemakkelijk op de keizer beroepen? Hoogst waarschijnlijk omdat hij vriendjes hogerop had. Hij noemt in 2 Tim. 4 ook de huishouding van de keizer. Het lijkt wel of hij daar kind aan huis is. Als Paulus familie is van de Britse vorst, dan wordt hij daar met egards behandeld. Dat is temeer een aanwijzing dat hij werd vrijgelaten. Hij had goede connecties. De gedachte is dat zijn vader vrij jong is overleden en zijn moeder in Rome hertrouwd is met ene Pudens, waar uit dat huwelijk ook kinderen voortgekomen zijn, zodat deze Rufus een halfbroer van Paulus was. Naar deze Priscilla, de moeder dus van zowel Paulus als Rufus, is ook een catacombe in Rome genoemd.

- 14 Groet Asy'nkritus, Flégon, Hermas, Pátrobas, Hermes, en de broeders, die met hen zijn.

Hermas kennen we uit de geschiedenis als Hermas Pastor. Hij heeft een boek geschreven onder de titel 'Pastor' = de herder. Hij was één van de rentmeesters, beheerders, van het Britse paleis in Rome. Door de namen die we uit de geschiedenis kennen komen we steeds bij de Britse koninklijke familie uit, die op grond van hun positie in staat waren onderdak te bieden aan de gelovigen aldaar. De andere genoemde personen zijn ons onbekend.

- 15 Groet Filólogus en Júlia, Néréüs en zijn zuster, en Olympas, en al de heiligen, die met hen lieden zijn.

Allemaal onbekenden.

- 16 Groet elkander met een heiligen kus. De Gemeenten van Christus groeten ulieden.

De Gemeenten van Christus brengen een groet over aan de Gemeente in Rome. Het is niet voor niets dat men later Rome geprobeerd heeft tot centrum van het christendom te maken, op grond waarvan de rooms-katholieke kerk zich heeft ontwikkeld, want naar Bijbelse maatstaven zou je denken dat Rome het centrum is van het christendom. Daar draait alles omheen, daar gaat iedereen naartoe, van daaruit wordt iedereen uitgezonden. In hoge mate was dat ook zo, maar in werkelijkheid ging het om de Britse koninklijk familie in ballingschap in Rome. In werkelijkheid gaat het nog verder terug, want het Evangelie werd het eerst in Brittannië zelf gepredikt en van daaruit ging het terug richting het vaste land van Europa en kreeg het een zetel in Rome. Er zijn heel wat Bijbelse figuren die hier op het

vaste land van Europa het Evangelie gepredikt hebben, maar van bijna allemaal is bekend dat ze eerst naar Brittannië zijn gereisd, naar Avalon. Van daaruit zijn ze uitgezonden over Europa en van daaruit zijn ze in Rome terechtgekomen. In werkelijkheid kwam de zaligheid dus uit Brittannië. Zo is het altijd gebleven, tot in onze dagen. In ieder geval tot in de vorige eeuw.

- 17 En ik bid u, broeders, neemt acht op degenen, die tweedracht en ergernissen aanrichten tegen de leer, die gij *van ons* geleerd hebt; en wijkt af van dezelve.

Niet tegen elkaar, maar tegen de leer. Het gaat niet om ons welbevinden en zeker niet om de eenheid binnen een organisatie die we zelf hebben opgericht en in stand proberen te houden. Het gaat erom dat men trouw is aan het Woord. Aan dat wat ons door God werd onderwezen. Dat is al moeilijk genoeg. We zijn heel wat van de geschiedenis kwijtgeraakt, maar ook van de leer. Daarom is met name Rom. 9 – 11 zo'n lastig gedeelte. We zijn teveel kwijtgeraakt, onder het motto dat het toch niet bijdraagt aan onze persoonlijke zaligheid. Bovendien brengt het maar verdeeldheid. Dus, wat heb je eraan? Tegenwoordig hossen en schreeuwen we nog een beetje en zeggen: 'Prijs de Heer', maar inhoudelijk weten we niet eens meer wie die Heer is. Paulus waarschuwt daarvoor. Wat gij van mij gehoord hebt, betrouw dat toe aan getrouwe mensen die bekwaam zullen zijn ook anderen te leren. Paulus maakt zich grote zorgen dat men onderweg de waarheid kwijtraakt. Zo is het helaas in de kerkgeschiedenis ook gegaan. Ten tijde van de grote revoluties binnen de kerk vond men ineens weer Bijbelse waarheid terug. We kunnen ons dus maar beter bezighouden met het terugvinden van wat we blijkbaar vergeten zijn, al was het maar omdat het tot eer is van God, die ons de Heilige Geest gegeven heeft, Die ons in heel de waarheid zal leiden.

- 18 Want dezulken dienen onzen Heere Jezus Christus niet, maar hun buik; en verleiden door schoonspreken en prijzen de harten der eenvoudigen.

Degenen die tweedracht er ergernissen tegen de leer aanrichten dienen de Heere Jezus Christus niet. Zij dienen hun buik, hun oude mens. Predikant is zo'n woord. Die wordt geacht schoon te spreken. Maar het gaat erom waarover. Het gaat er niet om dat je het schoon kunt zeggen, maar of de waarheid gesproken wordt. Het is leuk meegenomen als iemand goed kan spreken, maar het gaat er in de eerste plaats om dat het Woord van God gesproken wordt.

Zij verleiden door schoonspreken en prijzen de harten der eenvoudigen. De eenvoudigen zijn onder de indruk van de vorm en slikken dan ook de inhoud.

Wij worden ervoor gewaarschuwd. Het zijn kunstig verdichte fabelen. Mooi gezegd, maar wel sprookjes.

- 19 Want uw gehoorzaamheid is tot *kennis van* allen gekomen. Ik verblijde mij dan uwenhalve; en ik wil, dat gij wijs zijt in het goede, doch onnozel in het kwade.

De gelovigen in Rome staan bekend om hun gehoorzaamheid, om hun geloof, hun trouw.

Zij zouden wijs zijn in het goede en onnozel in het kwade.

Onnozel = onwetend.

We hoeven in het kwaad niet onderwezen te worden, maar we zouden onderwezen worden in het goede, met als gevolg...

- 20 En de God des vredes zal den satan haast onder uw voeten verpletteren. De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met ulieden. Amen.

Haast = plotseling, van het ene moment op het andere. Uiteindelijk gebeurt dat definitief en in het groot bij de opname van de Gemeente, die gepaard gaat met de nederwerping van satan. Dat neemt niet weg dat ook in onze dagen, terwijl we nog in het vlees zijn, wij meer dan overwinnaars zijn in Christus. We zouden doordoor in staat zijn de vurige pijlen van de boze te blussen, of, zoals het elders staat: 'Wederstaat de duivel, onderwerpt u Gode en hij zal van u vlieden' (Jak. 4: 7).

De wereld is in de macht van satan. Wij horen daar niet bij en dus hebben wij de overwinning op die tegenstander. Eén en ander wordt uitgebeeld door de positie van het Britse vorstenhuis in Rome. Zij waren in Rome, maar ze horen er niet bij. Zij hoorden op dat eiland. Tot vandaag heerst onder de Britten de gedachte dat ze er eigenlijk niet bijhoren. Europese eenheid? Maar met de euro doen we niet mee. Inmiddels hebben ze besloten ook maar weer uit die Europese gemeenschap te treden. Volgens heel wat Britten is het continent rooms-katholiek en zij horen niet bij Rome. Hendrik de 8^e was niet de eerste en zeker niet de laatste die van die gedachte was. Dat is in werkelijkheid de uitbeelding van de positie van de Gemeente. We zijn hier wel, maar we horen hier niet. De wereld ligt in de macht van de boze, maar wij zijn niet van de wereld en we strijden ook niet om een plaats in de wereld. Dat hoeft ook niet, want die plaats in de wereld heb je al. Onze strijd is juist om daaraan te ontkomen en in die strijd zouden wij overwinnaar zijn. Niet erkenning in de wereld te vinden, maar om erkenning te vinden bij de Heer, Die wij dienen. Dit is geen retoriek, maar essentiële Bijbelse waarheid.

Als we trouw blijven aan de leer, dan zal de God des vredes de satan haast onder onze voeten verpletteren en dan zal ook de genade van onze Heere Jezus Christus met ons zijn. Amen. Alleen als men trouw is aan de Heer. Daarmee krijg je geen erkenning van de wereld. Het christendom is honderden jaren vervolgd. Ook nu weer gebeurt dat op uitgebreide schaal, vooral in moslimlanden. Op andere tijden en plaatsen bestreed de duivel het christendom niet langer, maar annexeerde het, van het ene op het andere moment, door de bekering van keizer Constantijn. Toen werd het christendom ineens tot staatsgodsdienst verheven. Als het dan zo tegen alle klippen opgroeit en als het dan zo sterk is, dat het niet onderdrukt kan worden, dan moet je zien dat je het ten eigendom in handen krijgt, onder het motto: if you can't beat them, join them. Zo is het gegaan en daarmee is het christendom in een wurggreep terechtgekomen. Tot vandaag wordt gedacht dat het christendom aanzien moet hebben in de wereld en beschouwd moet worden als wereldgodsdienst. Wij christenen horen niet bij de wereld. De normale situatie is dat christenen waar ook ter wereld vervolgd worden. Dat gebeurt ook vandaag, al is men wat onverschilliger geworden en is het wat moeilijker geworden om oprechte christenen te lokaliseren. De term christendom is allang verbasterd en heeft een andere inhoud gekregen. Die verwarring wordt ook met de dag groter. Maar wij horen niet bij het wereldchristendom, maar zijn christenen in de Bijbelse betekenis van het woord. Wij behoren niet bij een club, maar bij Christus. wij zijn aan Hem toegevoegd. Hij is onze hoop en Hij is ons leven. Hij leeft Zijn leven in ons. Wij geven ons niet aan een organisatie over, maar aan onze Heer en Heiland, Die Zijn werk in ons zou doen, tot heerlijkheid Gods en tot heerlijkheid van ons.

Als de heilsgeschiedenis eenmaal in Rome terechtgekomen is, net als aan het eind van het boek Handelingen, wil dat niet zeggen dat het verhaal daarmee af is, ook in de geschiedenis niet. Het zou verder gaan. Er zou aldoor wat aan toegevoegd worden. Ook inhoudelijk is deze brief niet af. Helemaal vanwege het systematische karakter van deze brief verwacht je dat het een afgerond geheel zou zijn. Dat is het niet, want hij houdt leerstellig op bij de opstanding van Christus. Het verhaal is daar uiteraard nog niet af, want er komt nog meer. In feite begint het daar pas. Bij Zijn opstanding werd Hij gesteld tot Zoon en Hogepriester. Maar dan? Dan volgt inderdaad Zijn Hemelvaart en Zijn hemelse werk in deze tegenwoordige tijd. Daarna volgt nog Zijn aardse werk in de toekomst. Dat wordt allemaal niet in deze brief besproken. In deze brief komt het niet verder dan dat Hij is opgestaan uit de dood en dat Hij Zich inmiddels verbergt. Bovendien heeft Hij de zaligheid eerst weggenomen van Jeruzalem en gedeponereerd bij de Britten in Rome. Hij heeft die zaligheid aan de tien stammen van Israël gegeven, weggenomen van de Joden en gegeven aan de heidenen. Maar hoe nu verder? Dat staat allemaal niet in de brief. In hoofdstuk 11 stond nog net dat de barmhartigheid die aan de heidenen

geschiedt, in de toekomst door de heidenen ook aan het Joodse volk zal geschieden en dat de verharding voor een deel over Israël gekomen is, totdat de volheid der heidenen zal ingegaan zijn. Details daarover worden echter niet gegeven. Het verhaal is dus niet af. Er volgt altijd nog een naschrift en er wordt altijd nog iets toegevoegd. Na deze brief komen we in andere brieven terecht, die wel degelijk verder gaan dan de brief aan de Romeinen. Vandaar deze literaire vorm van afsluiten en daarna gaat het gewoon weer verder. Als je dan uiteindelijk in Rom. 16: 27 bent terechtgekomen, dan is de vraag hoe het nu verder gaat. Dat is precies de bedoeling. Het gaat ook verder, in de brief aan Efeze, of via een andere route, in de brief aan de Hebreëen. Beide brieven zijn te beschouwen als een logisch vervolg op de brief aan de Romeinen.

Hoe dan ook, we zouden wijs worden in het goede en onnozel in het kwade. Als dat zo is, dan zal de God des vredes met ons zijn en zal Hij de satan onder onze voeten verpletteren. Dat is uiteraard pas in de wederkomst van Christus, na de opname van de Gemeente en de aanstelling van de Gemeente tot zoon en erfgenaam.

Nu krijgen we niet de groeten aan, maar de groeten van...

- 21 U groeten, Timótheüs, mijn medearbeider, en Lucius, en Jason, en Socipater, mijn bloedverwanten.

Kennelijk zijn deze mensen bij Paulus in Korinthe als hij deze bief schrijft. Timótheüs was een medearbeider van Paulus. Hij was in ieder geval geen bloedverwant. Lucius, Jason en Socipater kennelijk wel. Zij zijn op z'n minst Joden, maar misschien zijn ze ook op andere wijze familie van Paulus. We weten het niet, want verder kennen we deze mensen niet.

- 22 Ik, Tertius, die den brief geschreven heb, groet u in den Heere.

De brief is heus door Paulus geschreven. Hij was bij het schrijven van deze brief waarschijnlijk al behoorlijk op leeftijd. Misschien waren z'n ogen inmiddels zo slecht dat hij het allemaal niet zo goed meer kon zien en Tertius gevraagd heeft de woorden die hij dicteerde op te schrijven. Kennelijk was hij een soort secretaris van Paulus.

- 23 U groet Gajus, de huisvriend van mij en van de gehele Gemeente. U groet Erastus, de rentmeester der stad, en de broeder Quartus.

Het lijkt erop dat Paulus bij Gajus in huis woonde in de tijd dat hij deze brief schreef en zelfs dat de gelovigen samenkwamen ten huize van deze Gajus.

Wel wonderlijk dat je in vers 22 een Tertius hebt en in vers 23 een Quartus. Je vraagt je dan af waar Secundus gebleven is en of er misschien nog een Quintus komt. We weten niet waarom die mensen zo heten, omdat we nu eenmaal niets over hen weten.

De brief wordt nu voor de derde keer afgesloten.

24 De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen.

Er staat niet: De wet van Jezus Christus zij met u allen. De genade van het Nieuwe Verbond zou met ons zijn. In deze brief wordt niet gesproken over de positie van Christus als Hogepriester naar de ordening van Melchizédek op de troon der genade in de hemel. Als je daar meer over wil weten, dan kom je logischerwijze in de Hebreeënbrieff terecht.

Nu komt er een belangrijke uitspraak, ook in een ingewikkelde formulering. Een deel van de communicatie in de oudheid ging niet alleen over wat er gezegd werd, maar ook hoe de dingen gezegd werden, met een bepaalde structuur. Zo ook hier. Waarom wordt deze brief zo vaak afgesloten en waarom is de laatste keer zo'n duidelijk post scriptum, die uiteindelijk helemaal buiten de aard van de brief valt? Daar is een reden voor. In deze laatste verzen wordt doorverwezen naar een vervolg op de brief. Dat gebeurt inderdaad op een merkwaardige wijze, waarbij ook de aard van wat er nog komt geïllustreerd wordt. Niet met de woorden zelf, maar wel met de zinsbouw

25 Hem nu, Die machtig is u te bevestigen, naar mijn Evangelie en de prediking van Jezus Christus, naar de openbaring der verborgenheid, die *van* de tijden der eeuwen verzwegen is geweest;

De zin begint, maar blijft meteen hangen na het woordje 'nu'. Dan beginnen de tussenzinnen. Komma's zijn er om tussenzinnen van hoofdzinnen te scheiden. Je hebt ze nodig om een zin in één keer goed te kunnen (voor)lezen. Hem nu... waar gaat de zin verder? In vers 27. Hem nu zij de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen. De hoofdzin is dus: Hem de heerlijkheid. Dat is natuurlijk een belangrijke waarheid, maar de belangrijkheid zit hem in de tussenzinnen. Dat is een vorm waarvoor Paulus kennelijk kiest, waarbij hij de essentie van wat hij zegt verbergt in tussenzinnen, die hij geacht wordt eerst weg te laten om de hoofdzin vast te houden. De hoofdzin stelt in dit geval niet zoveel voor, behalve dan dat het natuurlijk belangrijk is dat Hem de heerlijkheid gegeven wordt. Maar de nadruk ligt op de tussenzinnen. Die is verpakt. Wat hij in die tussenzinnen benoemt is inderdaad het vervolg op deze brief. Dat is een ander verhaal dan wat in deze brief besproken is.

Het Evangelie waartoe Paulus was afgezonderd, dat niet bedekt wordt en waarvoor hij zich niet schaamt, wordt in deze brief systematisch uiteengezet en verklaard. Daar blijft het bij. Het behelst een boodschap aan de mens in het algemeen, over de rechtvaardigheid Gods die geopenbaard wordt in het Evangelie, dat kracht Gods is tot zaligheid voor eenieder die gelooft. Maar dan, als men gelooft? Dat wordt slechts summier aangegeven, maar de essentie van het verhaal, dat God in onze dagen een volk uit de heidenen verzamelt voor Zijn Naam, dat Hij dat in het verborgene doet en dat alle aspecten van dat werk niet aan de wereld geopenbaard worden, maar verborgen blijven onder de gelovigen, die hun leven opengesteld hebben voor het Woord Gods, dat is een ander ding. Hij komt net op de rand daarvan, bijvoorbeeld in Rom. 9 – 11. De moeite die men doorgaans met deze hoofdstukken heeft, wordt waarschijnlijk veroorzaakt doordat Paulus de essentie daarvan niet in een paar zinnen beschrijft. Hij houdt het alsnog verborgen. Dat doet hij niet, omdat het waarheid is die helemaal niet voor de wereld bestemd is. Om het te kunnen vinden, moet je wat serieuzer zoeken en ook Schrift met Schrift vergelijken. Over dat soort zaken spreekt Paulus hier aan het einde van de brief, die hij al drie keer heeft afgesloten en onze aandacht allang verslapt is.

25 Hem nu, Die machtig is u te bevestigen, naar mijn Evangelie en de prediking van Jezus Christus, naar de openbaring der verborgenheid, die *van* de tijden der eeuwen verzwegen is geweest;

Hem zij de heerlijkheid. Wie is die Hij, aan Wie de heerlijkheid gegeven zou worden? Dat is Degene, Die machtig is u vast te stellen, wat niks betekent als Hij het niet ook zou doen, onder zekere voorwaarden. Er staat dat Hij machtig is om dat te doen, omdat niet iedereen vastgesteld wordt. Het hangt ook van ons af, of wij dat willen. Hij is ook machtig om ons voor struikelen te bewaren.

Hij is machtig ons vast te stellen, in overeenstemming met het Evangelie dat Paulus predikt, namelijk de prediking van Jezus Christus. Wij zouden immers niet op onszelf zien, maar op Hem en daardoor weerspiegelen en veranderd worden naar Zijn beeld (2 Kor. 3: 18). Als die prediking niet over de Heer gaat is het geen Evangelie.

Naar de openbaring der verborgenheid, die *van* de tijden der eeuwen verzwegen is geweest. De prediking van Paulus is een prediking van het Evangelie, is een prediking van Jezus Christus, maar Hij is Degene die Zich verbergt voor de wereld. Petrus zegt dat je in het Oude Testament kunt lezen over de Messias, maar in twee delen. Het ene deel gaat over Zijn lijden, dood en opstanding, maar het andere deel gaat over Zijn heerlijkheid. De vraag is

nu wat er tussen die beide zit. Dat is de moeilijkheid van de oudtestamentische profetieën. Ze spreken inderdaad over het lijden dat op Christus komen zou en de heerlijkheid daarna, maar niet over hoe je van lijden tot heerlijkheid zou komen. De profetieën spreken eigenlijk niet over de periode tussen de eerste komst van Christus en Zijn wederkomst. Het wordt wel genoemd, maar de vraag is wat Christus in die tussentijd doet. In het Oude Testament staat over die periode dat God Zijn aangezicht te dien dage ganselijk zal verbergen. En dat Hij een werk in die dagen zal doen, die gij niet zult geloven, indien het u iemand verhaalt. Dan weet je dus nog niet welk werk dat is. En dat is nu het kenmerkende van al de nieuwtestamentische Bijbelboeken; ze openbaren ons op één of andere wijze deze verborgenheden. Vanaf Matthéüs tot en met Openbaring. Sinds de opstanding van Christus is dit verborgen werk van Christus begonnen. Daarom worden in de Bijbelboeken die sinds de opstanding van Christus geschreven zijn deze dingen bekendgemaakt. Zij openbaren ons de verborgenheid. Zij openbaren ons wat in het Oude Testament niet expliciet vermeld was. Het wordt niet expliciet genoemd, al kun je uit sommige Schriftgedeelten wel je conclusies trekken. Daar spreekt dus ook Paulus nu over.

In het voorgaande is de dood en opstanding van de Heere Jezus uiteengezet en de consequenties daarvan, wat voor uitwerking dat heeft in het plan Gods en wat voor gevolgen dat voor ons heeft. Daarna zou nog besproken moeten worden wat de Heer in het heden doet. Dat wordt hier niet vermeld.

Hij is machtig u vast te stellen. Waarin? Hoezo? In verband met het Evangelie en de prediking van Jezus Christus en in verband met de openbaring der verborgenheid die van de tijden der eeuwen verzwegen is geweest. In andere Schriftplaatsen staan woorden van dezelfde strekking, waar gesproken wordt over de verborgenheid, die in de voorgaande eeuwen de kinderen der mensen niet is bekendgemaakt, maar nu is geopenbaard enzovoort (Efe. 3: 9).

Dat woord verborgenheid (in de NBG-vertaling geheimenis) is ons Nederlandse woord mysterie = musterion in het Grieks = afgeleid van muo = je mond dichthouden. Er is wel iets en het zou gezegd kunnen worden, maar het wordt niet gezegd. Het is wel bekend, maar het wordt niet gesproken. Het stond al wel vast, maar God spreekt er in het Oude Testament niet over. Maar wanneer Hij spreekt, klinkt er toch iets van door. Als je het goed bestudeert, Schrift met Schrift vergelijkt, dan kun je zo ongeveer construeren wat er geïmpliceerd wordt. Het wordt er als het ware in gevouwen en je kunt het eruit herleiden. Een deel wordt niet verteld. God houdt er Zijn mond over dicht, omdat het niet de bedoeling is dat heel de wereld het weet. Het is slechts bestemd voor degenen die er ook deel aan zouden hebben. Het wordt aan ons bekendgemaakt.

De techniek waarmee dat gebeurt is de Bijbel bestuderen. Dan is er niets moeilijks aan en komen we vanzelf te weten hoe het zit. Als we dat niet doen, dan komen we er ook nooit achter. Daarom hebben vele christenen geen flauw idee wat de Heere Jezus Christus in onze dagen doet en omdat men daar geen flauw idee van heeft, komt men zelf met allerlei plannen die de Heer zou moeten uitwerken. Men verwijt God dat Hij niet doet wat wij vinden dat Hij moet doen. Dat gebeurt in christelijke kring, maar ook onder atheïsten: 'Als er dan een God is, waarom doet Hij dan niks aan al die ellende?'. De mens heeft z'n eigen plannen en vindt dat God ze moet uitvoeren. Op dat soort onzalige ideeën kun je alleen maar komen als je niet weet wat God in deze dagen doet. Men weet het niet, omdat men niet naar Hem luisteren wil. En andersom. Als ze het niet willen weten, dan gunt God ze het ook niet te weten. De bijbel beschermt zichzelf op die manier. God is bij machte om ons in die verborgenheid te bevestigen, om ons daar een vaste plaats in te geven, zodat die dingen voor ons niet meer verborgen zijn, maar geopenbaard.

De verborgenheid wordt in de prediking geopenbaard. Dat zijn twee tegengestelde begrippen. Bij verborgenheid worden dingen bedekt; er komt een sluier overheen, een bedekking. Bij openbaring worden dingen ontdekt; de bedekking wordt weggenomen. In het boek Openbaring gaat het ook over die verborgenheid, die geopenbaard wordt. Tijden der eeuwen = voorgaande tijd. Het betekent niet dat er voorheen meerdere tijden of eeuwen waren. Het gaat erom dat deze dingen nooit eerder zijn geopenbaard.

- 26 Maar nu geopenbaard is, en door de profetische Schriften, naar het bevel des eeuwigen Gods, tot gehoorzaamheid des geloofs, onder al de heidenen bekend is gemaakt;

Nu = na alles wat voorafging. De verborgenheid wordt inmiddels door de profetische Schriften onder al de heidenen (de gelovigen) bekendgemaakt. Profetische Schriften = de nieuwtestamentische Bijbelboeken. Het profetisch Woord is de aanduiding van Gods Woord. Alle Bijbelboeken maken deel uit van het profetisch Woord. Profetie is niet maar toekomstvoorspelling, maar Woord van God. Het werk van een profeet is niet de toekomst voorspellen, maar het bekendmaken van het Woord van God. Dat God in het algemeen spreekt over de toekomst, is wel waar, maar dat is een afgeleide waarheid. Die verborgenheid wordt nu naar het bevel van de eeuwige God bekendgemaakt. Het is tot gehoorzaamheid des geloofs = tot gehoorzaamheid, namelijk het geloof. Het is de bedoeling dat men ernaar zou horen, dat men deze profetische Schriften zou geloven. Het is de bedoeling dat men deze verborgenheid zou kennen en ook aanvaarden. Die

verborgenheid wordt niet zozeer onder de Joden gepredikt, maar onder de heidenen.

De verborgenheid wordt in het Nieuwe Testament meermalen genoemd.

Soms in het algemeen, soms meer specifiek.

In het algemeen hier in Rom. 16: 25, daarna in...

1 Kor. 2: 1 En ik, broeders, als ik tot u ben gekomen, ben niet gekomen met uitnemendheid van woorden, of van wijsheid, u verkondigende de getuigenis van God.

Getuigenis, als vertaling van het woord martyrion. Dat lijkt een misverstand te zijn. Er had mysterion moeten staan, zoals het in sommige handschriften ook daadwerkelijk staat. Die verborgenheid wordt daarna in vers 7 ook genoemd.

1 Kor. 2: 7 Maar wij spreken de wijsheid Gods, *bestaande* in verborgenheid, die bedekt was, welke God te voren verordineerd heeft tot heerlijkheid van ons, eer de wereld was.

Verborgenheid die bedekt was is een pleonasme, want verborgenheid is per definitie bedekt. Die waarheid lag allang vast, eer de wereld was, maar nu wordt het ook geopenbaard. Paulus predikt die verborgenheid ook, maar dan onder volwassenen, namelijk onder degenen die het willen weten en die de weg Gods willen gaan. Volgende Schriftplaats...

1 Kor. 4: 1 Alzo houde ons een *ieder* mens, als dienaars van Christus, en uitdelers der verborgenheden Gods.

uitdelers = oikonomos = rentmeesters = huishouders.

Verborgenheden Gods = er is echt maar één verborgenheid, maar die kent meerdere aspecten en die verschillende aspecten worden ook als verborgenheid aangeduid.

1 Kor. 13: 2 En al ware het dat ik de *gave* der profetie had, en wist al de verborgenheden en al de wetenschap; en al ware het, dat ik al het geloof had, zodat ik bergen verzette, en de liefde niet had, zo ware ik niets.

Met andere woorden, profetie heeft sinds de opstanding van Christus tot doel deze verborgenheid of verborgenheden bekend te maken. God spreekt niet opnieuw over al die zaken die in het Oude Testament geopenbaard zijn, maar specifiek over de openbaring van de dingen die in het Oude Testament niet bekendgemaakt waren. Het boek Openbaring is dus per definitie openbaring

van verborgenheid. Dat neemt niet weg dat Openbaring wel degelijk melding maakt van zaken die in het bijzonder al in het boek Daniël bekendgemaakt waren. Dat is dus geen openbaring van verborgenheid, omdat het al geopenbaard was. Maar Openbaring voegt dingen toe die in Daniël niet gezegd werden. Daar werden dus dingen weggelaten en soms geïmpliceerd. Dit betekent vervolgens ook dat je wel het boek Daniël kunt bestuderen, maar als je je daartoe beperkt, dan blijf je toch met heel wat vragen zitten. Die worden alsnog in het boek Openbaring geopenbaard. Maar dingen dat God Zijn Koninkrijk op aarde zal vestigen en Israël zal terug verzamelen naar het beloofde land en Jeruzalem zal maken tot zijn hoofdstad, dat lees je niet in het Nieuwe Testament. Nou ja, je leest het wel, maar het Nieuwe Testament sluit daarbij aan en voegt er wat aan toe, maar het wordt niet opnieuw uitgebreid uiteengezet. Vandaar dat je die twee delen van de Bijbel met elkaar moet vergelijken en dat je het Oude Testament moet lezen in het veel grotere licht van het Nieuwe Testament. Het Nieuwe Testament alleen heb je weinig aan, want het is gebaseerd op wat in het Oude Testament uiteengezet is. Zo heb je aan het Oude Testament alleen ook weinig, omdat dat waaraan wij deel gekregen hebben daarin verborgen blijft.

1 Kor. 14: 2 Want die een *vreemde* taal spreekt, spreekt niet den mensen, maar Gode; want niemand verstaat *het*, doch met den geest spreekt hij **verborgenheden**.

Wie een vreemde taal spreekt, spreekt niet tot de mensen, maar tot God. Je kunt alleen tot mensen spreken als ze je ook verstaan. Het spreken in tongen, in de Bijbelse betekenis van de term, is dus wel degelijk profeteren. Het is het spreken over verborgenheden, maar dan in een taal die niemand verstaat. In Hand. 2 werd ook in tongen gesproken en die het verstonden zeiden dat er gesproken werd over de grote werken Gods in onze tegenwoordige tijd met betrekking tot de roeping van de Gemeente.

Efe. 6: 19 En voor mij, opdat mij het woord gegeven worde in de opening mijns monds met vrijmoedigheid, om de **verborgenheid** van het Evangelie bekend te maken.

Niet maar het Evangelie als zodanig, maar de verborgenheid van het Evangelie. Het Evangelie is dat je uit genade en door geloof gerechtvaardigd wordt, maar veel moeilijker wordt het om aan degenen die geloven uit te leggen dat zij nu deel uitmaken van een heel ander volk, een volk dat in de wereld helemaal niet thuishoort. Dat ze nu behoren tot een hemels volk, met een hemelse roeping en een erfenis. God doet een groot werk in onze dagen. Hij trekt ons uit deze wereld. Leg dat maar eens uit aan gelovigen. Dat is veel moeilijker dan aan een ongelovige uitleggen wat het Evangelie inhoudt.

Paulus vraagt niet of er voor hem gebeden wordt, opdat hij met vrijmoedigheid het Evangelie zou prediken, want daarvan had hij zelf al gezegd dat hij zich het Evangelie van Christus niet schaamt, want het is kracht Gods tot zaligheid voor eenieder die gelooft. Daar had hij niet de minste problemen mee. Wat veel moeilijker is, is aan gelovigen uitleggen dat hun plaats juist niet in de wereld is en dat we niet zouden streven naar erkenning door de wereld. Dat komt ons niet toe, want daar zijn we nu juist van verlost. Wij hoeven geen erkenning van de wereld, maar van de Heer Zelf. Dat is moeilijk uit te leggen en daar bidt Paulus voor.

Kol. 2: 2 Opdat hun harten vertroost mogen worden, en zij samengevoegd zijn in de liefde, en *dat* tot allen rijkdom der volle verzekerdheid des verstands, tot kennis der **verborgenheid** van God en den Vader, en van Christus;

We zouden komen tot kennis der verborgenheid, tot kennis van Christus, Die Zich verbergt en in het verborgene een werk doet, waaraan wij deel hebben gekregen.

Kol. 4: 3 Biddende meteen ook voor ons, dat God ons de deur des woords opene, om te spreken de **verborgenheid** van Christus, om welke ik ook gebonden ben.

De deur des woords = de mond.

Paulus zat daardoor gevangen. De positie van Paulus is een uitbeelding van de positie van heel de Gemeente. Ze zijn buitengesloten, buiten de samenleving en ze vormen een aparte gemeenschap samen met Christus. Die situatie kom je in het Oude Testament letterlijk niet tegen, maar overdrachtelijk wel. Het wordt bijvoorbeeld uitgebeeld in de gevangenis in Egypte waarvan Jozef het hoofd was; alle gevangenen onder de zorg van Jozef, maar buitengesloten buiten de Egyptische samenleving. Dat is onze positie.

1 Tim. 3: 9 Houdende de **verborgenheid** des geloofs in een rein geweten.

Houdende = bewarende, vasthoudende.

We zouden vasthouden de verborgenheid des geloofs.

De verborgenheid des geloofs = de verborgenheid waarin we geloven en waarop wij vertrouwen.

1 Tim. 3: 16 En buiten allen twijfel, de **verborgenheid** der godzaligheid is groot; (God)is geopenbaard in het vlees, is gerechtvaardigd in den Geest, is gezien van de engelen, is gepredikt onder de heidenen, is geloofd in de wereld, is opgenomen in heerlijkheid.

Al deze uitdrukkingen slaan niet op God, maar op de verborgenheid der godzaligheid. Natuurlijk is ook God geopenbaard in het vlees, maar daar hebben we het nu niet over. Het zijn uitspraken over de verborgenheid der godzaligheid. Het woord 'God' is waarschijnlijk ingevoegd door degenen die de teksten hebben overgeschreven, omdat ze niet begrepen dat het om de verborgenheid der godzaligheid ging.

Die verborgenheid der godzaligheid is groot en die zou men kennen.

Daarmee zijn niet alle Schriftplaatsen genoemd waarin van de verborgenheid sprake is. We zullen er nog enkele bekijken, die wat specifiek zijn, omdat er wat meer over gezegd wordt.

Rom. 11: 25 Want ik wil niet, broeders, dat u deze **verborgenheid** onbekend zij (opdat gij niet wijs zijt bij uzelf), dat de verharding voor een deel over Israël gekomen is, totdat de volheid der heidenen zal ingegaan zijn.

Deze verborgenheid = een aspect dus van de verborgenheid.

We hebben het vers al eerder besproken, maar de gedeeltelijke verharding van Israël is dus één van de aspecten van de verborgenheid. Zolang Israël verhard is verbergt de Heer Zich. Terwijl Israël verhard is, doet de Heer een ander werk in deze tegenwoordige tijd. Zie Matth. 13: 11; Mark 4: 11; Luk. 8: 10. In alle drie verzen staat ongeveer: 'Omdat het u gegeven is de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te weten', of: 'Het is u gegeven te verstaan de verborgenheden van het Koninkrijk Gods', of: 'U is het gegeven de verborgenheden van het Koninkrijk Gods te verstaan'. Het idee is dat dat Koninkrijk bij de kroning van de Heere Jezus is opgericht, maar dat Koninkrijk wordt tot in onze dagen verborgen voor de wereld. Dat Koninkrijk wordt pas in Zijn wederkomst zichtbaar gemaakt en niet eerder.

Efe. 3: 3 Dat Hij mij door openbaring heeft bekend gemaakt deze **verborgenheid**, (gelijk ik met weinige *woorden* te voren geschreven heb;
4 Waaraan gij, *dit* lezende, kunt bemerken mijn wetenschap, in deze **verborgenheid** van Christus),

Paulus had het al eerder benoemd, zodat je kunt zien dat hij deze dingen altijd al wist, maar er nooit uitgebreid over geschreven heeft.

5 Welke in andere eeuwen den kinderen der mensen niet is bekend gemaakt, gelijk zij nu is geopenbaard aan Zijn heilige apostelen en profeten, door den Geest;

- 6 *Namelijk* dat de heidenen zijn mede-erfgenamen, en van hetzelfde lichaam, en mededeelgenoten Zijner belofte in Christus, door het Evangelie;
- 7 Waarvan ik een dienaar geworden ben, naar de gave der genade Gods, die mij gegeven is, naar de werking Zijner kracht;
- 8 Mij, de allerminste van al de heiligen, is deze genade gegeven, om onder de heidenen door het Evangelie te verkondigen den onnaspeurlijke rijkdom van Christus,
- 9 En allen te verlichten, *dat zij mogen verstaan*, welke de gemeenschap (bedeling) der **verborgenheid** zij, die van *alle* eeuwen verborgen is geweest in God, Welke alle dingen geschapen heeft door Jezus Christus;

Er staat gemeenschap = koinonia, terwijl algemeen aanvaard wordt dat er oiconomia = bedeling, had moeten staan. Het gaat dan dus over de bedeling der verborgenheid.

Eén van de aspecten van de verborgenheid is natuurlijk dat er tussen de eerste komst en wederkomst van Christus ten minste één specifieke bedeling zou passeren. Dat is de bedeling waarin wij leven en waarvan wij deel uitmaken. Die bedeling heet in vers 3 de bedeling der genade en in vers 9 de bedeling der verborgenheid. Dat is een bedeling waarin niet wet, maar genade heerst. Die bedeling is van alle eeuwen verborgen geweest bij God.

- Efe. 1: 9 Ons bekend gemaakt hebbende de **verborgenheid** van Zijn wil, naar Zijn welbehagen, hetwelk Hij voorgenomen had in Zichzelven.
- 10 Om in de bedeling van de volheid der tijden, wederom alles tot één te vergaderen in Christus, beide dat in den hemel is, en dat op de aarde is;

Dit is één van de geestelijke zegeningen. Hij maakt ons die verborgenheid bekend. Hier wordt aangegeven dat die tijd wordt opgevuld door twee bedelingen, deze tegenwoordige bedeling waarin wij leven en daarna ook nog een wat kortere bedeling, die van de volheid der tijden. Dat is de bedeling vanaf de opname van de Gemeente tot aan het begin van het binden van satan en het begin van het geopenbaarde Koninkrijk.

- 10 Opdat nu, door de Gemeente, bekend gemaakt worde aan de overheden en de machten in den hemel de veelvuldige (veelkleurige) wijsheid Gods;
- 11 Naar het eeuwig voornemen, dat Hij gemaakt heeft in Christus Jezus, onzen Heere;

- 12 In Denwelken wij hebben de vrijmoedigheid, en den toegang met vertrouwen, door het geloof aan (van) Hem.

Openb. 10: 7 Maar in de dagen der stem des zevenden engels, wanneer hij bazuinen zal, zo zal de **verborgenheid** Gods vervuld worden, gelijk Hij Zijn dienstknechten, den profeten, verkondigd heeft.

Bij de zevende bazuin is sprake van de definitieve vestiging van het Koninkrijk van Christus op aarde, met Jeruzalem als residentie. Dan is de verborgenheid vervuld, omdat het Koninkrijk en alle aspecten daarvan niet langer verborgen zijn, maar ten volle op aarde geopenbaard zijn.

- Kol. 1: 26 *Namelijk* de **verborgenheid**, die verborgen is geweest van *alle* eeuwen en van *alle* geslachten, maar nu geopenbaard is aan Zijn heiligen.
- 27 Aan wie God heeft willen bekend maken, welke zij de rijkdom der heerlijkheid dezer **verborgenheid** onder de heidenen, welke is Christus onder u, de Hoop der heerlijkheid;

Deze verborgenheid heeft met de heidenen te maken. Deze verborgenheid heeft domicilie gevonden niet onder de Joden, maar onder de heidenen, wat overeenkomt met dat de zaligheid den heidenen gezonden is. De zaligheid is bij de heidenen en meer specifiek bij de Gemeente.

- Efe. 5: 30 Want wij zijn leden Zijns lichaams, van Zijn vlees en van Zijn benen.
- 31 Daarom zal een mens zijn vader en moeder verlaten, en zal zijn vrouw aanhangen; en zij twee zullen tot één vlees wezen.
- 32 Deze **verborgenheid** is groot; doch ik *zeg dit, ziende* op Christus en op de Gemeente.

Deze verborgenheid is groot, doch ik spreek over Christus en de Gemeente. In de King James staat: But I speak concerning Christ and the Church (ekklesia). Wat er nu staat is dat de uitspraak uit Gen. 2 toegepast wordt op Christus en de Gemeente, maar wat er werkelijk staat is dat deze uitspraak uit Gen. 2 niet van toepassing gebracht wordt op Christus en de Gemeente, maar altijd al over Christus en de Gemeente ging. Hij citeert uit Genesis en zegt dat hij spreekt over Christus en de Gemeente, maar het was over Adam en Eva. Zo werkt de verborgenheid. Het staat wel in het Oude Testament, maar als je niet oplet, dan denk je dat het over Adam en Eva gaat. Dat is niet zo; het gaat meteen over de Gemeente.

Het verschijnsel dat de vrouw gemaakt werd uit het lichaam van de man is daar al een illustratie van hoe de Gemeente gebouwd wordt uit een bepaald aspect van Christus, met als gevolg dat alles wat in het Oude Testament over Christus gezegd wordt, meteen ook over de Gemeente spreekt. Dat staat er niet allemaal bij, maar het is wel zo. Dat zegt Paulus hier. Het hele idee dat wij leden zijn van het lichaam van Christus, één plant met Hem zijn geworden, houdt in dat alles wat over Hem gezegd wordt ook op ons van toepassing is, omdat we nu eenmaal deel hebben aan Hem. Dat mag dan knap verborgen zijn, maar dat zegt Paulus ook: 'Deze verborgenheid is groot'.

Dit betekent ook, dat uitspraken die sec over Adam gedaan zijn dus ook van toepassing zijn op Christus. Toen God zei: 'Laat ons Adam maken naar ons beeld en gelijkenis', was dat meteen een uitspraak over Christus. Dat daar dan eerst Adam verschijnt, kan wel zo zijn, maar hij was niet meteen de vervulling van Gods Woord en Gods plan. Hij was daar slechts een illustratie van. In de figuur en geschiedenis van Adam en wat er verder volgt ligt onze tegenwoordige nieuwtestamentische waarheid verborgen. Die verborgenheid wordt ons in het Nieuwe Testament geopenbaard. Je kunt daar meteen uit afleiden dat alle oudtestamentische typologie per definitie spreekt over de Gemeente. Als je studie maakt van de tabernakel, dan ontkom je er niet aan dat het spreekt over Christus en de Gemeente. Toen het manna uit de hemel viel, wisten de Israëlieten niet wat het was, maar er staat bij wat het was, namelijk het Woord dat de Heere gesproken heeft. In Johannes staat ook expliciet dat dit de betekenis is. De Heere Jezus zegt dat Hij dat brood is, dat uit de hemel is nedergedaald. Dat spreekt over Christus en de Gemeente. De Gemeente als lichaam van Christus is in het Oude Testament een verborgenheid.

- 1 Kor. 15: 51 Ziet, ik zeg u een **verborgenheid**: wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden;
- 52 In een punt des *tijds*, in een ogenblik, met de laatste bazuin; want de bazuin zal slaan, en de doden zullen onverderfelijk opgewekt worden, en wij zullen veranderd worden.
- 53 Want dit verderfelijke moet onverderfelijkheid aandoen, en dit sterfelijke *moet* onsterfelijkheid aandoen.
- 54 En wanneer dit verderfelijke zal onverderfelijkheid aangedaan hebben, en dit sterfelijke zal onsterfelijkheid aangedaan hebben, alsdan zal het woord geschieden, dat geschreven is: De dood is verslonden tot overwinning.

De opname van de Gemeente maakt uiteraard ook deel uit van de verborgenheid. In dit hoofdstuk wordt gesproken over de verandering van het lichaam door dood en opstanding. Wij zouden een eeuwig opstandinglichaam

ontvangen, maar Paulus zegt dat dit niet noodzakelijk door dood en opstanding hoeft te gebeuren, want wij die levend overblijven tot de toekomst des Heeren zullen wel degelijk veranderd worden, zonder eerst lichamelijk te sterven. We zullen opgenomen worden de Heer tegemoet in de lucht. Omdat de opname van de Gemeente deel uitmaakt van de verborgenheid, vind je het niet al te vaak terug in de Bijbel. Er zijn een paar Schriftgedeelten die het expliciet noemen, maar vele die het impliciet noemen, zoals dat we heerlijkheid zullen ontvangen en dat we tot zonen zullen worden gesteld. Daarvoor is eerst een ander lichaam nodig, want eerder zullen we niet erven. Je hoeft daar niet eerst voor te overlijden, want als je leeft tot aan de wederkomst van Christus, dan krijg je meteen, gelijk met de gelovigen die al gestorven zijn, een verheerlijkt lichaam.

Tot nu toe hebben we de volgende verborgenheden gehad:

Die van het Koninkrijk Gods. Dit impliceert dat het Koninkrijk wel al bestaat, maar nu niet van deze wereld is. Er is een Koninkrijk van Christus, maar die is nog niet geopenbaard. De minder prettige kant van dit verhaal is dat ook het koninkrijk van de duivel er nu wel is, maar ook verborgen. In Daniël wordt melding gemaakt van de achtereenvolgende wereldrijken, die in het algemeen benoemd worden als Babylon, waarvan Babel geacht wordt de hoofdstad te zijn, de eeuwen door. En eeuwen door was dit ook letterlijk waar. Van één van die rijken staat dat het verschilt van al die andere rijken (Dan. 7). Als je het nazoekt zal blijken dat dat rijk Babel niet als hoofdstad heeft. Het verschil is eigenlijk nog veel groter, want dat wereldrijk zou gedurende een bepaalde tijd wel bestaan, maar niet in het openbaar, maar in het verborgene. In de praktijk komt het erop neer dat zoals het Koninkrijk van Christus in onze dagen verborgen is, is ook het rijk van de duivel verborgen. Velen realiseren zich dat niet, maar de wereld staat in de praktijk onder de heerschappij van de duivel. Als je met de God van de Bijbel niets te maken wilt hebben en je zoekt in de wereld naar een god, dan komt je onherroepelijk bij de duivel uit, hoe hij zich ook voordoet, want hij heeft vele gedaanten. Hij is de god dezer eeuw, de overste van de macht der lucht. Dat rijk van hem werkt wel door tot aan de oppervlakte, maar je kunt er de vinger niet bijleggen. De duivel werkt in het verborgene. Vandaar dat het mogelijk is dat een heleboel van zijn activiteiten abusievelijk aan God worden toegeschreven. Vandaar dat al die lui die sinds de opstanding van Christus geprobeerd hebben een wereldrijk op te bouwen allemaal gefaald hebben. Waarom? Omdat dat rijk van de duivel ook niet aan de oppervlakte zou treden. Hij wordt ook beperkt, net als God in deze tijd beperkt is. In die beperking doet God Zijn werk. Dat mensen daarom denken dat er geen God is, kan heel goed, want God doet zijn werk in het verborgene, maar de duivel ook. Paulus zegt dat zijn gedachten ons niet onbekend zijn en hij beschrijft dan heel in het kort hoe de duivel werkt. Verder hoef je dat ook niet te weten, want je moet weten hoe de Heer Zijn werk doet. Aan de ene

kant zijn er mensen die ons vertellen wat de Heer allemaal doet en aan de andere kant zijn er mensen die ons vertellen wat de duivel allemaal doet en waar we vooral bang voor moeten zijn. Daar kun je een dagtaak aan hebben. Dat laatste hoeft dus niet, maar het is wel waar. Hij doet een hoop, maar we zouden daar in het geheel geen aandacht aan schenken. Zijn rijk heet ook wel degelijk Babel, alleen is het op dit moment niet het letterlijke Babel, nog niet. Dat komt pas in de toekomst. Dan zal eerst de duivel zijn koninkrijk openbaren en vervolgens ook Christus. Dan is de vraag wie van de twee zal gaan winnen. Hij Die al gewonnen heeft zal uiteraard winnen. Dat dit verborgen koninkrijk van de duivel er nu is staat in twee Schriftplaatsen.

2 Thess, 2: 6 En nu, wat *hem* wederhoudt, weet gij, opdat hij geopenbaard worde te zijner eigen tijd.

7 Want de verborgenheid der ongerechtigheid wordt alrede gewrocht; alleenlijk, die hem nu wederhoudt, *die zal hem wederhouden*, totdat hij uit het midden zal *weggedaan* zijn.

In de toekomst zal hij geopenbaard worden, maar nu werkt hij in het verborgene. Zolang de Gemeente nog op aarde is, zal de ongerechtigheid niet geopenbaard worden en blijft zijn koninkrijk verborgen.

Dat het daarbij wel degelijk om dat rijk van Babel gaat, vinden we terug in Openb. 17, waarin dat rijk wordt voorgesteld als een scharlakenrood beest, dat bestuurd wordt door een dame die daarop zit. De hoer heet ze. Zij is een beeld van de grote stad die het koninkrijk heeft over de koningen der aarde. welke stad dat is staat er in vers 5 al bij.

Openb. 17: 5 En op haar voorhoofd was een naam geschreven, *namelijk* verborgenheid; het grote Babylon, de moeder der hoererijen en der gruwelen der aarde.

Het is dus Babel, maar voordat dit openbaar wordt heet het verborgenheid. Dat is de verborgenheid der ongerechtigheid uit 2 Thess. 2: 7. En zoals de ongerechtigheid in de toekomst openbaar wordt in een letterlijke stad Babel, zo zal ook het Koninkrijk van Christus in de toekomst letterlijk geopenbaard worden in een letterlijke stad, namelijk Jeruzalem, dat voor dat doel in de toekomst alsnog herbouwd zal worden, nadat het eerst verwoest is geworden.

Dit was uiteraard maar een korte samenvatting van wat volgt op de Romeinenbrief. Het normale vervolg op de Romeinenbrief is Efeze, waarin niet meer zozeer over de dood en opstanding van de Heere Jezus gesproken wordt, maar over Zijn opstanding en Hemelvaart en de consequenties

daarvan. Hij is opgewekt en in de hemel gezet en wij zijn met Hem opgewekt en in de hemel gezet en daar gezegend met elke geestelijke zegening in Christus in de hemel.

Het andere logische vervolg is de Hebreeënbrief, die dat doet via de lijn van de typologie. De brief begint met Christus, Die gesteld is aan de rechterhand Gods en daar gesteld is tot Koning en Hogepriester van het Nieuwe Verbond naar de ordening van Melchizédek. Uit die beginselen zouden wij leven. Uit het werk dat Christus in deze tegenwoordige tijd doet. Dat is een werk dat Hij in het verborgene doet. Hij trekt ons uit een openbare zichtbare wereld en geeft ons een plaats in een onzienlijk Koninkrijk. Daar voedt Hij ons op, opdat wij straks in de toekomst, dat is de hoop waaruit wij leven, met Christus in heerlijkheid zullen geopenbaard worden. Als het werk Gods uit onze dagen aan de wereld getoond moet worden, dan gebeurt dat niet eerder dan in de wederkomst van Christus, samen met de Gemeente. Dit is een enorm belangrijke waarheid. Het ontslaat ons van het idee dat wij in de wereld zo nodig iets moeten betekenen. Niet dat dit niet mag, maar te denken dat dit met het werk Gods te maken heeft, is een misverstand. Hij onttrekt ons aan de wereld en plaatst ons daarbuiten, in de hemel en daar zegent Hij ons en doet een werk aan ons en voedt ons op, opdat wij straks met Hem, na de opname van de Gemeente in heerlijkheid zullen geopenbaard worden. Dat is onze zalige hoop.

27 *Denzelven* alleen wijzen God *zij* door Jezus Christus de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen.